

Förstärkta kapitaltäckningsregler

*Betänkande av utredningen
Nya kapitaltäckningsregler*

Stockholm 2013

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2013:65

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes Offentliga Publikationer på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress:
Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-598 191 91
Ordertel: 08-598 191 90
E-post: order.fritzes@nj.se
Internet: www.fritzes.se

Svara på remiss – hur och varför. Statsrådsberedningen (SB PM 2003:2, reviderad 2009-05-02)
– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som ska svara på remiss.
Broschyren är gratis och kan laddas ner eller beställas på
<http://www.regeringen.se/remiss>

Textbearbetning och layout har utförts av Regeringskansliet, FA/kommittéservice.

Omslag: Elanders Sverige AB.

Tryckt av Elanders Sverige AB.
Stockholm 2013

ISBN 978-91-38-24010-6
ISSN 0375-250X

Till statsrådet Peter Norman

Regeringen beslutade den 19 april 2012 att utse en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag till de lagbestämmelser som krävs för att i svensk rätt genomföra det sedemera antagna Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG. I uppdraget ingick också bl.a. att analysera och utarbeta lagförslag till de anpassningar och ändringar i svensk lagstiftning som bedöms nödvändiga med anledning av den likaledes sedemera antagna Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (Dir. 2012:34). Genom tilläggsdirektiv (Dir. 2012:94 och 2013:47) förlängdes utredningstiden. Som särskild utredare förordnades hovrättsrådet Mats Walberg.

Som experter i utredningen förordnades rådgivaren Elias Bengtsson, departementssekreteraren Linnea Blommé, enhetschefen Camilla Edvardsson, advokaten Björn Kristiansson, ekonomen Helena Larshamre, jur. kand. Maria Larsson, kanslirådet Henrik Matz och ämnesrådet Arvid Wallgren. Henrik Matz entledigades från sitt uppdrag den 9 april 2013 och samma dag förordnades rättssakkunniga Maria Anderkvist som expert. Den 6 maj 2013 entledigades Arvid Wallgren från sitt uppdrag och departementssekreteraren Rasmus Rodhe förordnades att vara expert.

Som sekreterare anställdes från och med den 19 april 2012 rätts-sakkunniga Ulrika Söderberg och från den 1 juni 2012 senior ekonom Jenny Nordgren.

Utredningen, som antagit namnet Nya kapitaltäckningsregler, överlämnar härmed betänkandet *Förstärkta kapitaltäckningsregler* (SOU 2013:65). Uppdraget är med detta slutfört.

Stockholm i september 2013

Mats Walberg

/Ulrika Söderberg
Jenny Nordgren

Innehåll

Sammanfattning	15
Summary	21
1 Författningsförslag.....	27
2 Utredarens uppdrag m.m.	135
2.1 Uppdraget.....	135
2.2 Utredningens arbete	136
2.3 Genomförande av EU-förordningar och EU-direktiv	136
2.4 Utgångspunkter för genomförandet av direktivet.....	137
2.5 Införande av en ny lag om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut.....	138
3 Bakgrund	141
3.1 Inledning.....	141
3.2 Baselkommittén	142
3.3 Basel 3	143
3.4 Den nya tillsynsstrukturen i EU.....	146
3.5 Nya krav på sanktioner.....	146
3.6 Bolagsstyrning.....	147
3.7 CRD 4 och CRR.....	148

3.7.1	Gemensam europeisk regelbok	148
3.7.2	Makrotillsyn	149
3.8	Svensk reglering av kreditinstitut och värdepappersföretag	150
4	CRR och CRD 4.....	151
4.1	Inledning.....	151
4.2	Den nya förordningen.....	151
4.2.1	Kapitalkrav och definition av kapital	152
4.2.2	Likviditetsregleringen	154
4.2.3	Bruttosoliditet	155
4.2.4	Högre kapitalkrav för att bättre avspegla risken hos motparter	156
4.3	Det nya direktivet.....	157
4.3.1	Nya kapitalbuffertar	157
4.3.2	Bolagsstyrning och riskhantering	158
4.3.3	Skydd för visselblåsare	159
4.3.4	Bestämmelser om sanktioner	159
4.4	Makrotillsynsåtgärder	160
4.4.1	Nationella makrotillsynsåtgärder – artikel 458 i förordningen	160
4.4.2	Nationella makrotillsynsåtgärder i direktivet	161
4.4.3	Makrotillsynsåtgärder på unionsnivå	162
5	Genomförande av CRR i nationell rätt m.m.....	165
5.1	Inledning.....	165
5.2	Behovet av kompletterande lagstiftning till CRR	165
5.3	Tillämpningsområdet enligt CRR	168
5.4	CRR:s inverkan på nationell lagstiftning.....	170
5.4.1	Lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar ...	170
5.4.2	Följdändringar i övrigt med anledning av att kapitaltäckningslagen och dess reglering om finansiella företagsgrupper upphävs.....	173
5.4.3	Lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.....	173

5.4.4	Inverkan på lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om värdepappersmarknaden, och införandelagen till lagen om bank- och finansieringsrörelse.....	175
5.5	CRR:s tillämpning på fondbolagen.....	178
5.6	Svenska skeppshypotekskassan.....	179
6	Val av myndigheter	181
6.1	Inledning.....	181
6.1.1	Finanskriskommitténs slutsatser.....	181
6.1.2	Svenska myndigheter.....	184
6.2	Val av myndighet för den kontracykliska kapitalbufferten.....	187
6.2.1	Kontracykliska kapitalbufferten	187
6.2.2	Internationell jämförelse	188
6.2.3	Utredarens bedömning av val av myndighet.....	193
6.3	Val av myndighet för övriga kapitalbuffertar	200
6.3.1	Kapitalbuffertar för systemviktiga institut	200
6.3.2	Systemriskbufferten	200
6.3.3	Utredarens bedömning av val av myndighet.....	201
6.4	Val av myndighet enligt artikel 458 CRR.....	202
6.4.1	Makrotillsynsåtgärder enligt 458 CRR	202
6.4.2	Utredarens bedömning av val av myndighet.....	203
7	Kapitalbuffertar	205
7.1	Inledning.....	205
7.1.1	Systemrisk	206
7.1.2	Systemviktighet	208
7.2	Beskrivning av kapitalbuffertarna	209
7.2.1	Kapitalkonserveringsbufferten	209
7.2.2	Kontracykliska kapitalbufferten	209
7.2.3	Kapitalbuffertar för systemviktiga institut	216
7.2.4	Systemriskbufferten	218
7.3	Genomförande av direktivets bestämmelser	220
7.3.1	Kapitalkonserveringsbufferten	220

7.3.2	Kontracykliska kapitalbufferten	222
7.3.3	Kapitalbuffetar för systemviktiga institut.....	233
7.3.4	Systemriskbufferten.....	239
7.3.5	Konkurrerande buffertkrav	245
7.3.6	Kombinerat buffertkrav.....	246
7.3.7	Åtgärder om buffertkravet inte är uppfyllt	248
7.3.8	Administrativa sanktioner vid underlåtenhet att uppfylla buffertkravet	254
7.3.9	Övergångsbestämmelser.....	255
8	Bolagsstyrning och riskhantering	259
8.1	Inledning.....	259
8.2	Gällande svensk rätt	261
8.2.1	Aktiebolagslagen m.m.	261
8.2.2	Svensk kod för bolagsstyrning	262
8.2.3	Reglering för kreditinstitut och värdepappersbolag.....	263
8.3	Innehållet i CRD4	265
8.3.1	Inledning.....	265
8.3.2	Nya krav på styrelsen och verkställande direktör	266
8.3.3	Obligatorisk rapportering per land.....	270
8.3.4	Krav på institut att inrätta en nomineringskommitté	272
8.3.5	Riskhantering	273
8.3.6	Regler om ersättningar	279
8.3.7	Interna modeller för beräkning av kapitalbaskraven.....	284
8.3.8	Tillämpning av kraven på gruppnivå	288
8.3.9	Krav på styrelsen för att erhålla auktorisation	289
9	Tillsyn	291
9.1	Bakgrund.....	291
9.2	Finansinspektionens tillsyn	291
9.3	Behöriga myndigheter.....	293
9.4	Tillsynsmyndigheternas befogenhet i fråga om rätten att utföra kontroller och kräva information.....	294

9.4.1	Skyldighet att lämna upplysningar om aktieägare	298
9.5	Tillsyn över filialer	299
9.6	Rätt att begära rapporter från och genomföra inspektioner av filialer till utländska institut.....	305
9.7	Tillsynens utövande	307
9.7.1	Innehållet i direktivet	307
9.7.2	Utredarens förslag och bedömning	312
9.8	Institutens administrativa förfaranden för intern kontroll	313
9.9	Särskilda krav på offentliggörande	314
9.10	Utökad underrättelseskyldighet till EBA	316
9.11	Central databas om beslutade sanktioner	316
9.12	Mandat till EBA	317
9.13	Avgifter för Finansinspektionens tillsyn	317
10	Samarbete och informationsutbyte	321
10.1	Bakgrund	321
10.1.1	Regler om bland annat samarbete och informationsutbyte i svensk rätt	322
10.2	Utbyte av information med de europeiska tillsynsmyndigheterna och tystnadsplikt	323
10.3	Utökat samarbete och informationsutbyte mellan hem- och värdmedlemsstater	326
10.4	Samrådsskyldighet vid tillsyn av filialer till utländska institut	329
10.5	Beslut om likviditet på gruppnivå	330
10.6	Underrättelse om vilka nationella myndigheter som ska ha rätt att motta information	331
10.7	Oenighet om tillsynskollegiernas uppgifter	332

10.8	Sekretess och uppgiftslämnande till vissa nationella organ.....	332
10.9	Mandat till EBA.....	334
11	Ingripandeåtgärder och sanktioner.....	335
11.1	Nya bestämmelser om sanktioner och dess justerade regler för ingripande.....	335
11.1.1	Bestämmelser om sanktioner	335
11.1.2	Tidiga ingripandeåtgärder.....	336
11.2	Regleringen i svensk rätt.....	337
11.2.1	Administrativa sanktioner riktade mot institut	337
11.2.2	Administrativa sanktioner mot fysiska personer	339
11.3	Utökade möjligheter att ingripa tidigt mot kreditinstitut och värdepappersinstitut.....	341
11.3.1	Justerade regler för att förelägga institut ett särskilt kapitalbaskrav	343
11.3.2	Möjlighet att införa särskilda likviditetskrav.....	349
11.4	Sanktioner	351
11.5	Utökat ansvar för fysiska personer	353
11.6	Direktivets sanktioner och överträdelser som ska föranleda sanktioner.....	358
11.6.1	Offentliggörande av sanktioner m.m.....	361
11.7	Lagändringar för att genomföra de överträdelser i direktivet som ska föranleda sanktioner	363
11.8	Lagändringar för att genomföra direktivets bestämmelser om administrativa sanktioner	365
11.9	Omständigheter som enligt direktivet ska vara styrande inför ett beslut om sanktioner	373
11.9.1	Allmänna överväganden.....	374
11.9.2	Omständigheter hänförliga till själva överträdelserna	376
11.9.3	Omständigheter som inte är hänförliga till själva överträdelserna	377

11.10	Sanktioner gentemot holdingföretag.....	380
12	System och skydd för visselblåsare.....	383
12.1	Bakgrund	383
12.1.1	System och skydd för visselblåsare.....	383
12.1.2	Svensk skyddslagstiftning och tidigare utredningar	385
12.1.3	Värna stabiliteten på finansmarknaderna kontra den enskildes integritet	387
12.2	Innehållet i direktivet.....	388
12.3	Överväganden och förslag.....	389
12.3.1	Allmänna utgångspunkter.....	389
12.3.2	Krav på speciella procedurer för hur anmälningar ska omhändertas hos behöriga myndigheter.....	389
12.3.3	Skydd mot att drabbas av repressalier	390
12.3.4	Skydd för behandlingen av personuppgifter	392
12.3.5	Krav på instituten att inrätta särskilda system för anmälningar.....	393
12.3.6	Skydd för anmälarens identitet	400
13	Handläggningen av sanktionsärenden	407
13.1	Bakgrund	407
13.2	Argument för en ny handläggningsordning.....	408
13.3	Europakonventionen	410
13.4	Handläggning av ärenden enligt förvaltningslagen.....	411
13.5	Finansinspektionens organisation	413
13.5.1	Inspektionens handläggning av sanktionsärenden ...	414
13.6	Jämförelse med andra rättsområden i Sverige	417
13.6.1	Tillsynsnämnden inom Revisorsnämnden	417
13.6.2	Övriga myndighetsförfaranden med inkvisitorisk process	418
13.6.3	Kontradiktoriska förfaranden	419
13.7	Jämförelse med andra länder i Europa.....	422
13.7.1	Financial Services Authority i Storbritannien.....	422

13.7.2 Den federala finansiella tillsynsmyndigheten i Tyskland	423
13.7.3 Tillsynsmyndigheterna i Frankrike.....	424
13.8 Allmänna utgångspunkter.....	424
13.9 Utredarens bedömning och förslag.....	425
14 Konsekvenser av utredarens förslag	431
14.1 Allmänt	431
14.2 Samhällsekonomiska konsekvenser.....	432
14.3 Konsekvenser för svenska institut	435
14.4 Konsekvenser för myndigheter och domstolar	437
15 Författningskommentarer.....	439
15.1 Förslag till lag om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut	439
15.2 Förslag till lag om införande av lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut	455
15.3 Förslag till lag om kapitalbuffertar.....	458
15.4 Förslag till lag om införande av lagen om kapitalbuffertar	473
15.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.....	474
15.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.....	485
15.7 Förslaget till lag om ändring i Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	490
15.8 Andra författningsförslag	490
15.8.1 Förslaget om lag om ändring i lagen om sparbankslagen (1987:619)	491
15.8.2 Förslaget om lag om ändring i lagen om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker	491

15.8.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag	491
15.8.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder	492

Bilagor

Bilaga 1 Kommittédirektiv 2012:34.....	495
Bilaga 2 Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag.....	505
Bilaga 3 Jämförelsetabell – en förteckning över de bestämmelser som införlivar CRD 4 med svensk rätt.....	605

Sammanfattning

Bakgrund

Den globala finanskrisen som blev akut hösten 2008 visade på brister i de regler och den tillsyn som skulle upprätthålla den finansiella stabiliteten. Det visade sig bl.a. att många finansiella institut hade för låg bruttosoliditet, för lite och alltför dålig kvalitet på det kapital som skulle täcka risker samt otillräckliga likviditetsbuffertar. Krisen utlöste en världsomspännande aktivitet för att se över och förstärka de internationella standarderna och reglerna för bankverksamhet. I slutet av 2010 presenterade den s.k. Baselkommittén ett regelverk benämnt Basel 3-överenskommelsen. Under 2011 presenterade sedan EU-kommissionen förslag på hur den överenskommelsen borde införas i Europa samt diverse andra förändringar av det europeiska regelverket för banker och andra finansiella institut. Förslagen hade formen av ett direktiv och en förordning (ofta benämnda CRD 4 respektive CRR). Efter förhandlingar i rådet och Europaparlamentet kunde direktivet och förordningen slutligen antas i juni 2013. I detta betänkande föreslås de lagändringar som behövs för att anpassa gällande svensk rätt till de sålunda antagna rättsakterna Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag¹ (direktivet) och Europaparlamentets och rådets förordning nr 575/2013 (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag² (CRR).

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

² Europaparlamentet och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

Krav på kapitalbuffertar m.m.

De lagändringar som föreslås med anledning av direktivet innebär att det i gällande rätt införs en ny lag, lagen om kapitalbuffertar. Denna lag innehåller bestämmelser som ålägger kreditinstitut och värdepappersbolag att upprätthålla kapitalbuffertar som ska stärka det finansiella systemets motståndskraft mot finansiella kriser och dämpa procyklikaliteten i det finansiella systemet. Kapitalbuffertarna, som ska bestå av kärnprimärkapital, ska gälla utöver förordningens kapitalbaskrav och beslut om särskilt kapitalbaskrav. Utredaren har gjort bedömningen att Sverige bör utnyttja möjligheten att i lag genomföra samtliga kapitalbuffertar i direktivet för att säkerställa att de svenska instituten är väl kapitaliserade för att minska risken mot nya finanskriser och därmed minska potentiella kostnader för skattebetalarna. Av samma anledning föreslås att bestämmelserna för kapitalkonserveringsbufferten och relevanta bestämmelser för den kontracykliska kapitalbufferten ska börja gälla redan från den dag direktivet börjar tillämpas.

Storleken på kapitalkraven kommer att variera beroende på förekomsten av cykliska och strukturella systemrisker i det finansiella systemet. Det innebär att vissa kapitalkrav kommer variera över tiden medan andra kapitalkrav kommer att variera till följd av de strukturella förhållanden som råder inom det finansiella systemet. Kapitalkraven kan också variera mellan instituten beroende på var de har sina exponeringar.

Kapitalkravet till följd av *kapitalkonserveringsbufferten* är till skillnad mot övriga buffertar ett permanent påslag om 2,5 procent av ett instituts totalt riskvägda exponeringsbelopp som ska gälla för alla kreditinstitut och i vart fall större värdepappersbolag. Den *kontracykliska kapitalbufferten* tillämpas för att bemöta en uppbyggnad av cyklisk systemrisk förknippad med en alltför hög kredittillväxt i landet och kommer därmed variera över tid. Den kontracykliska kapitalbufferten ska också gälla för alla kreditinstitut och i vart fall större värdepappersbolag.

Den nya lagen innehåller även *kapitalbuffertar för systemviktiga institut*, som ska tillämpas på institut som klassificeras som systemviktiga. Storleken på detta kapitalkrav skiljer sig åt beroende på om det är fråga om ett globalt systemviktigt institut eller ett övrigt systemviktigt institut (dvs. ett institut som är systemviktigt, men inte på global nivå). För globalt systemviktiga institut ska bufferten uppgå till mellan 1 och 3,5 procent av institutets riskvägda expo-

neringsbelopp. Övriga systemviktiga institut får åläggas ett kapitalkrav på upp till två procent.

Slutligen föreslås i den nya lagen en möjlighet att tillämpa en *systemriskbuffert* för att motverka en strukturell systemrisk som kan medföra allvarliga konsekvenser för stabiliteten i det finansiella systemet och den reala ekonomin. Storleken på systemriskbufferten kommer att variera beroende på bland annat vilka exponeringar som den ska tillämpas på.

Kapitalbuffertarna ska räknas samman till ett *kombinerat buffertkrav*. Om ett institut är föremål för en systemriskbuffert som tillämpas på exponeringar i ett annat land, och en kapitalbuffert för systemviktiga institut, ska vid beräkningen av det kombinerade buffertkravet endast den högsta av dessa buffertar räknas med.

Lagen innehåller särskilda bestämmelser om ingripande för det fall att ett institut inte uppfyller det kombinerade buffertkravet. Möjligheten att ingripa vid en bristande uppfyllelse av det kombinerade buffertkravet är mer begränsat jämfört med vad som gäller om ett institut inte uppfyller kapitalbaskravet enligt CRR.

Val av myndighet för att besluta om kapitalbuffertar

Utredaren lämnar även förslag på vilken behörig myndighet som ska ges uppdraget att på nationell nivå fastställa den kontracykliska kapitalbufferten. Utredaren, som har haft att utgå från Finanskriskommitténs förslag³ angående en struktur för makrotillsyn i Sverige, anser att det är ett uppdrag som bör tillfalla Riksbanken. Riksbanken ska dock ta sitt beslut efter samråd med Finansinspektionen. Däremot bör Finansinspektionen, i enlighet med de förutsättningar som anges i direktivet och efter samråd med Riksbanken, besluta om systemriskbufferten, hantera bestämmelserna om kapitalbuffertar för systemviktiga institut och ansvara för makrotillsynsåtgärder som kan vidtas med stöd av artikel 458 CRR.

Nya krav på institutens bolagsstyrning

Föreslagna anpassningar av gällande rätt innebär att det bör utfärdas nya myndighetsföreskrifter som syftar till att förbättra institutens riskövervakning. Förslagen innebär bland annat begränsningar av

³ Att förebygga och hantera finansiella kriser, SOU 2013:6.

antalet styrelseuppdrag som en styrelseledamot kan inneha samtidigt och krav på att instituten inrättar en riskkommitté och oberoende riskkontrollfunktion.

Regler om ersättning

De förslag som lämnas innebär krav på kvalificerat majoritetsbeslut av bolagsstämman för att till den verkställande ledningen m.fl. besluta om en rörlig ersättning som uppgår till ett större belopp än den fasta ersättningen. Den rörliga ersättningen får dock inte uppgå till mer än dubbelt den fasta ersättningen.

Tillsyn

Förslagen innebär nya krav på Finansinspektionens tillsyn som bland annat innebär att Finansinspektionen åläggs att utöver de risker som instituten är exponerade för, utvärdera vilka risker som ett institut utgör för det finansiella systemet. Vidare införs justerade regler om tillsynsansvaret för filialer som kreditinstitut etablerat i andra medlemsstater.

Sanktioner m.m.

Finansinspektionen föreslås få rätt att genom föreläggande eller beslut om särskilt kapitalbaskrav ingripa mot institut som inte följer gällande regler redan om det är sannolikt att institutet inom tolv månader kommer bryta mot gällande regler.

Finansinspektionen ges vidare möjlighet att besluta om högre straffavgifter jämfört med tidigare. Enligt gällande rätt får en sådan avgift som högst uppgå till femtio miljoner kronor, men enligt förslaget ska Finansinspektionen ges möjlighet att besluta om sanktioner som uppgår till tio procent av ett instituts årsomsättning. Finansinspektionen ska även ha rätt att fastställa avgiften till två gånger summan av den vinst som överträdelsen i fråga medfört eller två gånger summan av de kostnader som undvikits.

Förslagen innebär vidare att det införs en möjlighet att ålägga institutets styrelseledamöter och dess verkställande direktör en sanktionsavgift för den överträdelse som institutet har begått, om han

eller hon bär ansvaret för överträdelsen i fråga. Storleken på en avgift som riktas mot en fysisk person får som mest uppgå till fem miljoner euro, eller två gånger summan av den vinst överträdelsen medfört, eller två gånger summan av de kostnader som personen i fråga undvikit till följd av överträdelsen.

Skydd för visselblåsare

Både instituten och Finansinspektionen ska enligt förslagen åläggas att införa ändamålsenliga system för att omhänderta anmälningar om misstänkta regelöverträdelser av det finansiella institutet (så kallade *whistleblowingsystem*). Personer som väljer att anmäla misstänkta missförhållanden ska både hos institutet i fråga och hos Finansinspektionen erhålla ett absolut sekretesskydd för uppgifter som kan komma att avslöja dess identitet.

Lagändringar med anledning av den nya EU-förordningen CRR

CRR innehåller en rad bestämmelser som tidigare återfanns i olika EU-direktiv vilka genomförts i svensk rätt. Att bestämmelserna nu finns i en EU-förordning som är direkt tillämpbar i EU:s medlemsstater innebär för svensk del bl.a. att lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar måste upphävas, samt att ett stort antal följdändringar måste göras i andra lagar. De delar av kapitaltäckningslagen som ändå ska finnas kvar överförs till en ny lag, lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut.

Särskilt förfarande för handläggningen av sanktionsärenden

Utredaren har även analyserat och övervägt om det finns behov av att införa ett särskilt förfarande för handläggning av sanktionsärenden. I denna del föreslår utredaren att Finansinspektionen bör behålla rätten att vidta sanktioner mot finansiella företag och dess ledning.

Summary

Background

The global financial crisis which came to a head in autumn 2008 revealed weaknesses in the regulations and supervision intended to maintain financial stability. It became evident many financial institutions had excessive leverage, their capital was inadequate and of excessively poor quality to cover risks and their liquidity buffers were insufficient. The crisis triggered worldwide activity to review and tighten international standards and banking regulations. In late 2010, the Basel Committee on Banking Supervision agreed on the Third Basel Accord. Then, in 2011, the European Commission presented proposals on how the Accord should be introduced in Europe, as well as various other changes to the European regulatory framework for banks and other financial institutions. These proposals were in the form of a Directive and a Regulation (commonly known as CRD IV and CRR). After negotiations in the Council and the European Parliament, the Directive and the Regulation were finally adopted in June 2013. This report proposes the legislative amendments necessary to adapt applicable Swedish law to the legal acts thus adopted, namely Directive 2013/36/EU of the European Parliament and the Council¹ (the Directive), and Regulation (EU) No 575/2013 of the European Parliament and of the Council² (CRR).

¹ Directive 2013/36/EU of the European Parliament and Council of 26 June 2013 on access to the activity of credit institutions and the prudential supervision of credit institutions and investment firms, amending Directive 2002/87/EC and repealing Directives 2006/48/EC and 2006/49/EC.

² Regulation (EU) No 575/2013 of the European Parliament and of the Council on prudential requirements for credit institutions and investment firms and amending Regulation (EU) No 648/2012.

Requirements for capital buffers, etc.

The legislative changes proposed as a result of the Directive involve the introduction of a new act, the Capital Buffers Act, in applicable law. This Act contains provisions requiring credit institutions and investment firms to maintain capital buffers to strengthen the financial system's resilience to financial crises and dampen procyclicality in the financial system. The capital buffers, which are to consist of Core Tier 1 capital, are to apply over and above the Regulation's own funds requirements and decisions on special own funds requirements. To ensure that Swedish institutions are well capitalised, and thus reduce the risk of future financial crises and the potential cost to taxpayers, the Inquiry has made the assessment that Sweden should take the opportunity to implement in Swedish law all of the capital buffers in the Directive. For the same reason, it is proposed that the provisions on the capital conservation buffer and the relevant provisions on the countercyclical capital buffer should take effect from the moment the Directive applies.

The size of the capital requirements will vary depending on the existence of cyclical and structural systemic risks in the financial system. This means that some of the capital requirements will vary over time, while others will vary as a result of the structural conditions within the financial system. Capital requirements may also vary between institutions depending on where their exposures lie.

Unlike other buffers, the capital requirement that follows from the *capital conservation buffer* is a permanent addition of 2.5 per cent of an institution's total risk-weighted exposure amounts that will apply to all credit institutions and at least the larger investment companies. The *countercyclical capital buffer* is applied to address the build-up of systemic risk associated with excessive credit growth in the country and will thus vary over time. The countercyclical capital buffer should also apply to all credit institutions and at least the larger investment companies.

The new Act also includes *capital buffers for systemically important institutions*, which will apply to institutions designated as systemically important. The size of this capital requirement depends on whether a systemically important institution operates globally or not. For a global systemically important institution, the buffer should be between 1 and 3.5 per cent of its risk-weighted exposure amounts. Other systemically important institutions may be subject to a capital requirement of up to 2 per cent.

Finally, the new Act proposes a possibility of applying a *systemic risk buffer* to offset structural systemic risk that may have serious consequences for the stability of the financial system and the real economy. The size of the systemic risk buffer will vary depending on the exposures it is to apply to, among other things.

The capital buffers are to be combined into a single *combined buffer requirement*. If an institution is subject to a systemic risk buffer that is applied to exposures in another country, as well as a capital buffer for systemically important institutions, only the highest of these buffers is included in the calculation of the combined buffer requirement.

The Act contains specific provisions for action in the event that an institution fails to meet the combined buffer requirement. The ability to take action in the event of failure to comply with the combined buffer requirement is more limited than in the case of an institution failing to meet the funds requirement under the CRR.

Choice of authority to decide on capital buffers

The Inquiry also presents proposals on which competent authority should be appointed to determine the countercyclical capital buffer at national level. The Inquiry, which was required to base its work on the proposals³ of the Financial Crisis Committee regarding a structure for macro-prudential supervision in Sweden, believes that this task should be assigned to the Riksbank (Swedish central bank). However, the Riksbank is to make its decision following consultation with Finansinspektionen (the Swedish Financial Supervisory Authority). On the other hand, in accordance with the conditions specified in the Directive and after consultation with Riksbanken, Finansinspektionen should decide on the systemic risk buffer, manage the regulations on capital buffers for systemically important institutions and be responsible for macro-prudential supervisory measures that may be taken under the CRR.

New requirements on institutions' corporate governance

The proposed adjustments to applicable law mean that new agency regulations should be issued to improve the institutions' risk monitoring. The proposals involve restrictions on the number of directorships a director may hold simultaneously and require institutions to establish a risk committee and independent risk control.

³ Preventing and managing financial crises, SOU 2013:6.

Rules governing remuneration

The proposals presented demand qualified majority decisions at the general meeting of shareholders when deciding on variable remuneration for executive management and others that exceeds their fixed remuneration. However, the variable remuneration may not be more than twice the fixed remuneration.

Supervision

The proposals involve new requirements on supervision by Finansinspektionen which require it to evaluate the risks that an institution poses to the financial system, in addition to the risks to which the institutions themselves are exposed. Furthermore, adjustments to the regulations on supervisory responsibility for branches of credit institutions established in other Member States are proposed.

Penalties, etc.

It is proposed that Finansinspektionen be given the right to take action, by making an order or decision on special own funds requirements, against institutions that do not follow the applicable regulations if they are likely to violate the regulations within twelve months.

It is further proposed that Finansinspektionen be given the possibility of deciding on higher penalty fees than previously. Under applicable law, such a fee may not exceed SEK 50 million, but according to the proposal, Finansinspektionen will be given the possibility of deciding on a penalty amounting to 10 per cent of an institution's annual turnover. Finansinspektionen will also have the right to set the fee at twice the sum of the profit gained from the infringement or twice the sum of the costs avoided.

Furthermore, the proposals introduce a possibility of imposing on the institution's board members and managing director a penalty fee for the infringement that the institution has committed if he or she is responsible for the infringement. The fee charged to a natural person may not exceed EUR 5 million, or twice the sum of the profit gained from the infringement, or twice the sum of the costs avoided by the person in question as a result of the infringement.

Protection for whistleblowers

The proposals will require both institutions and Finansinspektionen to implement appropriate systems for dealing with reports of suspected infringements by the financial institution ('whistleblowing systems'). The institution in question and Finansinspektionen are to afford people who choose to report suspected irregularities absolute secrecy protection with regard to information that may reveal their identity.

Legislative amendments in connection with the EU's new Capital Requirements Regulation (CRR)

The CRR contains a number of provisions previously found in various EU directives which have already been implemented in Swedish law. The fact that the provisions are now contained in an EU regulation that is directly applicable in EU Member States means that, from Sweden's point of view, the Capital Adequacy and Large Exposures Act (2006:1371) must be repealed and a large number of consequential amendments made to other acts. The parts of the Capital Adequacy Act that are nevertheless to remain in force are to be transferred to a new act, the Supervision of Credit and Investment Institutions Act.

Special procedure for processing penalty cases

The Inquiry has also analysed and considered whether there is a need to introduce a special procedure for processing penalty cases. In this respect, the Inquiry proposes that Finansinspektionen should retain the right to impose penalties on financial companies and their managements.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § I denna lag finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

Termer och uttryck i denna lag har samma betydelse som i förordningen. Med kreditinstitutsdirektivet avses Europaparlamentet och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

Med EES avses i denna lag Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och kreditinstitutsdirektivet, och Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

Tillämpningsområde

2 § För kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och Svenska skeppshypotekskassan tillämpas denna lag och de bestämmelser i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag som gäller för ett kreditinstitut.

För svenska aktiebolag som har fått tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden tillämpas denna lag och de bestämmelser i förordningen (EU) som gäller för ett värdepappersinstitut.

För Svenska skeppshypotekskassan tillämpas inte bestämmelserna om stora exponeringar i förordningen (EU).

Av 2 kap. 10 och 10 a §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder framgår att vissa bestämmelser i denna lag även gäller för fondbolag.

Av 3 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster framgår att vissa bestämmelser i denna lag även gäller för betalningsinstitut.

Av 7 kap. 6 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder framgår att vissa bestämmelser i denna lag gäller även för AIF-förvaltare.

3 § I fråga om europabolag och europakooperativ med sådant förvaltningsorgan som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2010 av den 22 juli 2003 om stadga för de europeiska kooperativa föreningarna (SCE-föreningarna) tillämpas det som i 5 kap. 9 och 11 §§ sägs om styrelseledamot på ledamot i tillsynsorganet.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag samt 21 § andra stycket och 26 § lagen (2006:595) om europakooperativ framgår att de bestämmelser som anges i första stycket ska tillämpas också på ledamot i ett europabolags eller ett europakooperativs lednings- eller förvaltningsorgan.

Behörig myndighet

4 § Finansinspektionen är behörig myndighet enligt förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och utövar tillsyn över att förordningen och denna lag följs.

Finansinspektionen är ansvarig myndighet att i enlighet med artikel 458 förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag besluta om särskilda makrotillsynsåtgärder. Sådana åtgärder får beslutas först efter samråd med Riksbanken.

I fråga om tillsynen och möjlighet att ingripa gentemot institut, gäller bestämmelserna i de lagar som reglerar institutens verksamhet, om inte annat följer av denna lag.

2 kap. Kapitalbaskrav och likviditetskrav

1 § Ett institut ska vid varje tidpunkt ha en kapitalbas som uppfyller

1. kraven enligt förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag eller

2. framgår av ett beslut enligt 2 kap. 2 § denna lag.

Utöver vad som framgår av första stycket ska ett institut ha en kapitalbas som uppfyller kraven i lagen (2014:000) om kapitalbuffertar.

Om ett institut uppfyller kapitalbaskravet enligt förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag eller det kapitalbaskrav som följer av ett beslut enligt första stycket 2, men inte kapitalkraven enligt lagen om kapitalbuffertar, ska bestämmelserna om ingripande i 8 kap. lagen om kapitalbuffertar tillämpas.

Beslut om särskilt kapitalbaskrav

2 § Finansinspektionen ska besluta att ett institut ska uppfylla ett särskilt kapitalbaskrav som är högre än det kapitalbaskrav som krävs enligt förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och lagen om kapitalbuffertar, om

1. institutet inte uppfyller något av kraven i 6 kap. 1–3, 4 a, 4 b och 5 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller 8 kap. 3–8 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, eller

2. det i samband med en utvärdering av institutet bedöms nödvändigt för att täcka risker som institutet är eller kan bli exponerat för.

Första stycket gäller även om det är sannolikt att ett institut inom tolv månader inte längre kommer uppfylla sina skyldigheter enligt första stycket.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om institutet gör rättelse eller om andra åtgärder vidtagits mot institutet och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

Första och andra stycket ska inte tillämpas, om överträdelsen är så allvarlig att verksamhetstillståndet i stället ska återkallas.

Beslut om särskilt likviditetskrav

3 § Finansinspektionen ska besluta att ett institut ska uppfylla ett särskilt likviditetskrav om det behövs för att täcka de likviditetsrisker som ett institut är eller kan bli exponerat för.

3 kap. Krav på gruppnivå

1 § Ansvaret för att de gruppbaseade kraven i 2 och 3 §§ uppfylls ska åligga det institut

1. som inte är dotterföretag till ett annat institut eller ett svenskt finansiellt holdingföretag eller svenskt blandat finansiellt holdingföretag, eller

2. vars moderföretag är ett sådant finansiellt holdingföretag eller svenskt blandat finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som inte är dotterföretag till ett institut eller ett svenskt finansiellt holdingföretag eller ett svenskt blandat finansiellt holdingföretag.

Om ett sådant holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i första stycket 2 är moderföretag till både ett kreditinstitut och ett värdepappersbolag, är det kreditinstitutet som ska ansvara för att de gruppbaseade kraven är uppfyllda.

Om holdingföretaget är moderföretag till två eller flera kreditinstitut eller till två eller flera värdepappersbolag, ska det kreditinstitut respektive värdepappersbolag som har den största balansomslutningen ansvara för att de gruppbaseade kraven uppfylls.

Metoder för riskhantering

2 § Det ansvariga institutet enligt 1 § ska se till att kraven i 6 kap. 1 § och 2 § andra stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller 8 kap. 3 § och 4 § andra stycket lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden om soliditet och riskhantering uppfylls på

gruppnivå i enlighet med vad som följer av artikel 18 förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag.

3 § Det ansvariga institutet enligt 1 § ska uppfylla kraven i 6 kap. 2 § första stycket och 3 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse samt 8 kap. 4 § första stycket och 5 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden om riskhantering och genomlysning på grupp- eller undergruppsnivå.

4 § Bestämmelserna i 2 och 3 §§ ska även tillämpas på

1. institut, finansiella institut eller förvaltningsbolag i ett land utanför EES som är dotterföretag till det ansvariga institutet eller som institutet har ägarintresse i, eller

2. ett institut vars moderföretag är ett finansiellt holdingföretag och de utländska institut, finansiella institut eller förvaltningsbolag i ett land utanför EES som är dotterföretag till holdingföretaget eller som holdingföretaget har ägarintresse i.

Med förvaltningsbolag avses ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta investeringsfonder.

Ledningen i ett finansiellt holdingföretag

5 § Den som ingår i ledningen för ett finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag ska ha tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av företaget och även i övrigt vara lämplig för en sådan uppgift.

4 kap. Tillsynsansvar på gruppnivå

1 § Finansinspektionen ska utöva tillsyn över att de gruppbaseade kraven är uppfyllda, om

1. moderföretaget är ett av Finansinspektionen auktoriserat institut,

2. det finansiella holdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget är moderföretag till ett institut i Sverige men inte till något motsvarande utländskt företag inom EES,

3. det finansiella holdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget är etablerat i Sverige och är moderföretag till institut i Sverige och motsvarande utländska företag inom EES,

4. det finns två eller flera finansiella holdingföretag eller två eller flera blandade finansiella holdingföretag med huvudkontor i olika stater inom EES, däribland Sverige, som är moderföretag till både institut i Sverige och motsvarande utländska företag inom EES, och ett institut i Sverige är det dotterföretag som har den största balansomslutningen, eller

5. det finansiella holdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget är moderföretag till två eller flera institut som inte är auktoriserade i den stat inom EES där holdingföretaget är etablerat, och ett institut i Sverige har den största balansomslutningen.

Finansinspektionen ska även utöva tillsynen om inspektionen tillsammans med övriga berörda behöriga myndigheter kommer överens om det i enlighet med bestämmelserna i 3 §.

I 6 kap. finns bestämmelser om tillsyn över ett institut vars moderföretag är ett institut, finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som har sitt huvudkontor utanför EES.

2 § När Finansinspektionen enligt 1 § första stycket 3–5 ska utöva tillsynen, får inspektionen komma överens med övriga berörda behöriga myndigheter om att en annan behörig myndighet inom EES än inspektionen ska ansvara för tillsynen. Finansinspektionen får ingå en sådan överenskommelse, om det är olämpligt att inspektionen ansvarar för tillsynen med hänsyn till de institut det gäller och den relativa betydelsen av deras verksamheter i de olika länderna.

I ett sådant fall ska moderinstitutet inom EES, det finansiella moderholdingföretaget inom EES, det blandade finansiella holdingföretaget eller det institut som har den största balansomslutningen, beroende på vad som är tillämpligt, ges tillfälle att yttra sig innan Finansinspektionen och de övriga berörda behöriga myndigheterna ingår överenskommelsen. Europeiska kommissionen och Europeiska bankmyndigheten ska underrättas om sådana överenskommelser.

3 § Om det skulle vara olämpligt med hänsyn till de institut det gäller och den relativa betydelsen av deras verksamheter i de olika länderna, att tillsynen utövas av den myndighet som enligt artikel 111.3 och 111.4 i kreditinstitutsdirektivet ska utöva den gruppbaseade tillsynen, får Finansinspektionen komma överens med de övriga berörda behöriga myndigheterna om att inspektionen eller någon annan behörig myndighet ska ansvara för tillsynen.

I ett sådant fall ska moderinstitutet inom EES, det finansiella moderholdingföretaget inom EES eller det institut som har den

största balansomslutningen, beroende på vad som är tillämpligt, ges tillfälle att yttra sig innan Finansinspektionen och de övriga berörda behöriga myndigheterna ingår överenskommelsen. Europeiska kommissionen ska underrättas om sådana överenskommelser.

Beslut på gruppnivå om kapitalbasen och särskilt likviditetskrav

4 § När Finansinspektionen enligt 1 § ansvarar för tillsynen på gruppnivå, ska inspektionen lämna en rapport som innehåller en riskvärdering av gruppen till övriga behöriga myndigheter.

Från det att Finansinspektionen lämnat en sådan rapport som avses i första stycket, ska inspektionen

1. inom en månad försöka komma överens med övriga berörda myndigheter om vilket beslut som enligt 2 kap. 3 § bör fattas med anledning av väsentliga resultat av likviditetstillsynen. Överenskommelsen ska ta hänsyn till de resultat som framkommit relaterade till institutens organisation, riskhantering och behovet av särskilda likviditetskrav för specifika institut,

2. inom fyra månader försöka komma överens med övriga behöriga myndigheter om vilket beslut som bör fattas i fråga om huruvida nivån på gruppens kapitalbas är tillräcklig. Överenskommelsen ska grundas på en bedömning av gruppens finansiella situation och riskprofil och den nivå på gruppens kapitalbas som krävs för att tillämpa 2 kap. 2 § på var och en av enheterna inom gruppen och på gruppnivå.

Finansinspektionen ska herefter fatta ett beslut i enlighet med överenskommelsen. Beslutet och skälen för det ska redovisas skriftligt och skickas till övriga behöriga myndigheter och till moderinstitutet inom EES.

Om en överenskommelse inte kan nås, ska Finansinspektionen på begäran av någon av de övriga behöriga myndigheterna samråda med Europeiska bankmyndigheten. Inspektionen får även samråda med Europeiska bankmyndigheten på eget initiativ.

5 § Om en överenskommelse enligt 4 § inte har träffats inom fyra månader, ska Finansinspektionen, med beaktande av de behöriga myndigheternas bedömning av risken hos dotterföretagen, ensam fatta ett beslut på gruppnivå.

Om Finansinspektionen ansvarar för tillsynen över dotterföretag till ett moderinstitut inom EES, till ett finansiellt moderholding-

företag inom EES, eller till ett blandat finansiellt holdingföretag inom EES, ska inspektionen fatta ett sådant beslut som avses i 4 § tredje stycket på individuell nivå eller undergruppsnivå. Inför beslutet ska inspektionen beakta synpunkter som framförts av den utländska behöriga myndighet som ansvarar för den gruppvisa tillsynen.

Om någon eller några av de berörda behöriga myndigheterna, inom fyra månader från det att Finansinspektionen har lämnat sin rapport enligt 4 § har hänskjutit ärendet till Europeiska bankmyndigheten i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010, ska inspektionen skjuta upp sitt beslut enligt första stycket och invänta det beslut som Europeiska bankmyndigheten kan komma att fatta enligt artikel 19.3 i samma förordning. Finansinspektionen ska följa ett beslut i saken från Europeiska bankmyndigheten.

Finansinspektionen får inte hänskjuta ett ärende till Europeiska bankmyndigheten efter det att fyramånadersperioden har löpt ut eller ett gemensamt beslut har fattats.

6 § Ett sådant beslut som avses i 4 § som fattas av en utländsk behörig myndighet efter en överenskommelse med övriga behöriga myndigheter eller på grund av att de behöriga myndigheterna inte har kommit överens inom fyra månader gäller i Sverige. Beslutet är bindande för det berörda institutet och för Finansinspektionen, och det ska ligga till grund för inspektionens tillsyn.

7 § Beslut som fattats enligt 4 eller 5 §§ ska omprövas årligen. Ett beslut får även, i undantagsfall, omprövas om en behörig myndighet som ansvarar för tillsynen av dotterföretag till ett moderinstitut inom EES eller ett finansiellt moderholdingföretag inom EES eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EES skriftligen begär det hos Finansinspektionen och samtidigt anger skälen för begäran.

5 kap. Företags uppgiftsskyldighet till Finansinspektionen

1 § Följande företag ska till Finansinspektionen lämna de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som inspektionen begär för tillsynen:

1. företag som står under tillsyn utifrån sin konsoliderade situation enligt denna lag eller enligt en utländsk offentlig reglering som bygger på kreditinstitutsdirektivet,

2. andra dotterföretag till ett institut eller ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag än de som avses i 1,
 3. ett holdingföretag med blandad verksamhet och dotterföretag till ett holdingföretag med blandad verksamhet,
 4. blandade finansiella holdingföretag, och
 5. företag som fått i uppdrag av ett institut eller ett finansiellt holdingföretag, holdingföretag med blandad verksamhet eller blandat finansiellt holdingföretag att utföra visst arbete eller vissa funktioner.
- Om företaget inte lämnar upplysningarna till Finansinspektionen, får inspektionen förelägga företaget att göra det.

2 § Moderföretag ska offentliggöra information som rör företagsgruppens rättsliga struktur, styrning och organisationsstruktur.

Samarbete och utbyte av information med utländska myndigheter

3 § Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med andra behöriga myndigheter, Europeiska bankmyndigheten, Europeiska systemrisknämnden och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten samt med myndigheter inom EES som har tillsyn över försäkringsföretag i den utsträckning som följer av kreditinstitutsdirektivet.

Om en kritisk situation uppstår i Sverige som kan äventyra likviditeten på finansmarknaden eller stabiliteten i det finansiella systemet i någon stat inom EES, ska Finansinspektionen i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information även med övriga berörda myndigheter inom EES, Europeiska bankmyndigheten och Europeiska systemrisknämnden i den utsträckning som följer av kreditinstitutsdirektivet.

4 § Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning i de fall som framgår av artiklarna 112.2, 116 och 133 i kreditinstitutsdirektivet.

Finansinspektionen får även hänskjuta ett förfarande i enlighet med vad som sägs i första stycket i enlighet med artiklarna 41.2, 43.5, 50 och 51 kreditinstitutsdirektivet.

5 § Finansinspektionen ska, efter begäran från en utländsk behörig myndighet, inom ramen för sin befogenhet lämna eller kontrollera information som behövs för att den utländska myndigheten ska kunna utöva sin tillsyn. Den utländska myndigheten får närvara vid en kontroll som görs av inspektionen.

6 § Företag som enligt förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag står under tillsyn utifrån sin konsoliderade situation ska lämna de uppgifter som krävs för tillsynsredovisningen till det företag som enligt samma förordning (EU) ska upprätta gruppbaserad redovisning eller samlad information.

Första stycket gäller även ett svenskt företag i förhållande till ett utländskt sådant inom EES som ska upprätta och ge in en rapport enligt förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag.

Undersökning

7 § Finansinspektionen får, om det behövs för tillsynen, göra undersökningar hos

1. företag som enligt 6 § ska lämna uppgifter samt hos finansiella holdingföretag, holdingföretag med blandad verksamhet och blandade finansiella holdingföretag för att kontrollera den gruppbaserade redovisningen eller samlade informationen som företagen är skyldiga att lämna,

2. företag som har fått i uppdrag av ett institut eller ett holdingföretag som omfattas av första stycket att utföra visst arbete eller vissa funktioner och

3. företag som ingår i en företagsgrupp som Finansinspektionen enligt 4 kap. 1 § ska utöva tillsyn över.

Informationsskyldighet för institut som är undantagen gruppbaserad tillsyn

8 § Om ett dotterföretag som är ett institut, med stöd av artikel 19 förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, är undantaget från tillämpningsområdet för konsoliderad tillsyn, ska moderföretaget till Finansinspektionen lämna de upplysningar som inspektionen behöver för sin tillsyn över institutet.

Tystnadsplikt

9 § En styrelseledamot eller befattningshavare hos ett holdingföretag med finansiell verksamhet eller ett holdingföretag med blandad verksamhet som i den egenskapen får kunskap om affärsförhållanden i ett företag som enligt 6 § ska lämna uppgifter, får inte obehörigen röja vad han eller hon fått veta och inte heller utnyttja kunskapen i strid med det uppgiftslämnande företagets intresse.

Uppgiftsskyldighet till undersökningsledare eller åklagare

10 § Ett holdingföretag med finansiell verksamhet och ett holdingföretag med blandad verksamhet är skyldiga att lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till företaget, om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av undersökningsledare eller om det i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol begärs av åklagare.

Meddelandeförbud

11 § Den undersökningsledare eller åklagare som begär uppgifter enligt 10 § får förordna att holdingföretaget samt dess styrelseledamöter och anställda inte får röja för kunden eller för någon utomstående att uppgifter har lämnats enligt 10 § eller att det pågår en förundersökning eller ett ärende om rättslig hjälp i brottmål.

Ett sådant förbud får meddelas om det krävs för att en utredning om brott inte ska äventyras eller för att uppfylla en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige. Förbudet ska vara tidsbegränsat, med möjlighet till förlängning, och får inte avse längre tid än vad som är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet. I ett ärende om rättslig hjälp i brottmål får dock förbudet tidsbegränsas endast om den stat eller mellanfolkliga domstol som ansökt om rättslig hjälp samtycker till detta.

Om ett förbud inte längre är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet, ska undersökningsledaren eller åklagaren besluta att förordnandet ska upphöra.

6 kap. Moderföretag utanför EES

1 § Om ett institut inte står under gruppbaserad tillsyn enligt artikel 111 i kreditinstitutsdirektivet och dess moderföretag är ett utländskt institut eller ett sådant finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som har sitt huvudkontor utanför EES gäller 2 och 3 §§ för det fall Finansinspektionen enligt 4 kap. 2–4 §§ skulle ha utövat tillsynen över gruppen om de bestämmelserna hade gällt.

2 § Finansinspektionen ska kontrollera om den gruppbaserade tillsyn som utövas av tillsynsmyndigheten i tredje land är likvärdig med den gruppbaserade tillsyn som anges i del ett, avdelning två, kapitel två i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och 4 kap. denna lag.

Finansinspektionen är skyldig att på begäran av moderföretaget eller av ett institut, institut för elektroniska pengar eller motsvarande utländska företag som ingår i företagsgruppen och som auktoriserats inom EES utföra kontrollen. Innan Finansinspektionen tar ställning till om tillsynen är likvärdig, ska inspektionen höra övriga berörda behöriga myndigheter inom EES. Inspektionen ska också före ställningstagandet ha rådfrågat Europeiska bankmyndigheten.

3 § Om tillsynen inte bedöms likvärdig, ska Finansinspektionen tillämpa bestämmelserna om gruppbaserad tillsyn i del ett avdelning 2 kapitel 2 i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, och 4 kap. denna lag som om moderföretaget haft sitt huvudkontor inom EES.

Efter att ha hört övriga berörda behöriga myndigheter får Finansinspektionen i stället besluta att använda sig av andra tillsynsmetoder som säkerställer att instituten i företagsgruppen är föremål för tillräcklig tillsyn. Inspektionen får då förelägga en ägare till institutet att inrätta ett finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES och tillämpa bestämmelserna i denna lag på instituten i den företagsgrupp som leds av detta holdingföretag.

Finansinspektionen ska underrätta de berörda behöriga myndigheterna, Europeiska kommissionen och Europeiska bankmyndigheten när sådana andra tillsynsmetoder som anges i andra stycket används.

7 kap. Ingripanden och ansvarsbestämmelse

Förelägganden och viten

1 § Om ett institut eller ett företag inte uppfyller kraven i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, denna lag eller föreskrifter meddelade med stöd av lagen, ska Finansinspektionen förelägga institutet eller företaget att inom viss tid begränsa rörelsen i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen.

Om ett institut bryter mot förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, denna lag eller föreskrifter meddelade med stöd av lagen, gäller dessutom bestämmelserna om ingripande i de lagar som reglerar institutens verksamhet.

2 § Finansinspektionen ska förelägga ett finansiellt holdingföretag, ett blandat finansiellt holdingföretag eller ett holdingföretag med blandad verksamhet att vidta åtgärder för att göra rättelse, om holdingföretaget inte uppfyller de krav som ställs på det enligt förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, denna lag eller föreskrifter meddelade med stöd av lagen. Ett sådant föreläggande ska också riktas mot ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag, vars ledning inte uppfyller kraven i denna lag.

3 § Om Finansinspektionen meddelar föreläggande enligt denna lag, får inspektionen förelägga vite.

Förseningsavgift

4 § Om ett institut, finansiellt holdingföretag, ett blandat finansiellt holdingföretag eller ett holdingföretag med blandad verksamhet med huvudkontor i Sverige inte i tid lämnar upplysningar enligt föreskrifter meddelade med stöd av förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

5 § Förseningsavgiften ska betalas in till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att beslutet vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet.

6 § Finansinspektionens beslut att ta ut förseningsavgift får verkställas utan föregående dom eller utslag, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 5 §.

7 § Om förseningsavgiften inte betalas in inom den tid som anges i 5 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

8 § En förseningsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

Ansvarsbestämmelse

9 § Till böter döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot ett meddelandeförbud enligt 5 kap. 11 §.

8 kap. Avgifter

1 § Institut som står under tillsyn enligt denna lag ska bekosta Finansinspektionens verksamhet med årliga avgifter.

Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar enligt denna lag.

Om Finansinspektionen behöver anlita någon med särskild fackkunskap för bedömning av en viss fråga vid tillsynen enligt denna lag, ska kostnaden för detta betalas av det institut som tillsynen avser.

9 kap. Bemyndiganden

1 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela forskrifter om

1. vilka krav som enligt 3 kap. 5 § ska ställas på den som ska ingå i ledningen i ett finansiellt holdingföretag,

2. vid vilken tidpunkt, på vilken plats och med vilka intervall instituten ska offentliggöra informationen i enlighet med del 8 i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

3. kompletteringar av bestämmelserna om offentliggörande av information och tillsynsrapportering i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

4. vilken information som moderföretag ska offentliggöra enligt 5 kap. 2 §,

5. kompletteringar av bestämmelserna om beräkningen av kapitalbaskravet samt kapitalbasen i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

6. kompletteringar av bestämmelserna om stora exponeringar i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

7. kompletteringar av bestämmelserna om exponeringar med säkerhet i fastigheter i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

8. kompletteringar av bestämmelserna om säkerställda obligationer i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

9. kompletteringar av bestämmelserna om likviditetskrav i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

10. kompletteringar av bestämmelserna om interna modeller för marknadsrisker i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

11. kompletteringar av bestämmelserna om schablonmetoden för marknadsrisker i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

12. kompletteringar av bestämmelserna om schablonmetoden för kreditrisker i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

13. kompletteringar av bestämmelserna om IRK-metoden för kreditrisker i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

14. kompletteringar av bestämmelserna om motpartsrisker i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

15. kompletteringar av bestämmelserna om värdepapperisering i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

16. kompletteringar av bestämmelserna om bruttosoliditet i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, och

17. kompletteringar av bestämmelserna om konsolidering av de gruppbaseade kraven i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag.

Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter för tillsyn som avses i 8 kap. 1 § (första och andra styckena).

10 kap. Överklaganden

1 § Beslut som Finansinspektionen meddelar enligt denna lag eller med stöd av föreskrifter meddelade med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223).

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut ska gälla omedelbart.

1.2 Förslag till lag om införande av lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut

1 § Lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut ska träda i kraft den [...], förutom bestämmelserna i 5 kap. 4 § andra stycket som i stället träder i kraft den dag som regeringen bestämmer.

2 § Genom lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut upphävs lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar och lagen (2006:1372) om införande av kapitaltäckningslagen.

3 § Medgivande för institut enligt 4 kap. 7 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar att använda en internmetod i stället för schablonmetoden för att beräkna riskvägda exponeringsbelopp som gäller vid ikraftträdandet ska fortsätta gälla som tillstånd enligt artikel 143.1 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

4 § Medgivande för institut enligt 4 kap. 9 § andra stycket lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar att använda schablonmetoden för att beräkna det riskvägda exponeringsbeloppet som gäller vid ikraftträdandet ska fortsätta att gälla som tillstånd enligt artikel 150 förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag.

5 § Ett godkännande av ett kreditvärderingsföretag eller beslut om ett kreditvärderingsföretags kreditkvalitetssteg enligt 4 kap. 12 § respektive 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar som gäller vid ikraftträdandet ska så länge godkännandet inte återkallats fortsätta att gälla fram till dess att Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 136.1 förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag antagit tekniska standarder om kreditvärderingsföretagens kreditkvalitetssteg.

6 § Ett medgivande för institut enligt 5 kap. 3 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar att använda egna riskberäkningsmodeller för att beräkna kapitalkravet för marknadsrisker

som gäller vid ikraftträdandet ska fortsätta att gälla som tillstånd enligt artikel 363 förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag.

7 § Medgivanden enligt 6 kap. 5 och 6 §§ lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar att använda sig av en annan beräkningsgrund eller internmättningsmetod för att beräkna kapitalkravet för operativa risker som gäller vid ikraftträdandet ska fortsätta att gälla som tillstånd enligt artikel 312 förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag.

8 § Medgivande enligt 6 kap. 8 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar att kombinera olika metoder för att beräkna kapitalkravet för operativa risker som gäller vid ikraftträdandet ska fortsätta gälla som tillstånd enligt artikel 314.1 förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag.

9 § Beslut om att undanta ett företag från de gruppbaseade kraven enligt 9 kap. 14 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar som gäller vid ikraftträdandet ska fortsätta gälla som ett undantag enligt artikel 19.2 förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag.

1.3 Förslag till lag om kapitalbuffertar

Härigenom föreskrivs² följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om kapitalbuffertar och bestämmelser om restriktioner för det fall att ett institut inte uppfyller det kombinerade buffertkravet.

Av 2 kap. 10 och 10 a §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder framgår att bestämmelserna i denna lag även gäller för fondbolag.

Av 3 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster framgår att vissa bestämmelser i denna lag även gäller för betalningsinstitut.

Av 7 kap. 6 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder framgår att vissa bestämmelser i denna lag gäller även för AIF-förvaltare.

2 § I denna lag betyder

1. *ESRB*: Europeiska systemrisknämnden enligt Europaparlamentets och rådets förordning nr 1092/2010 av den 24 november 2010 om makrotillsyn av det finansiella systemet på EU-nivå och om inrättande av en europeisk systemrisknämnd,

2. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3. *på grupp och/eller undergruppsnivå*: det sätt som institut i enlighet med bestämmelser om tillsyn på gruppnivå i del ett, avdelning två förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag ska uppfylla ställda krav,

4. *institut*: kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, Svenska skeppshypotekskassan och svenskt aktiebolag som har fått tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

5. *kärnprimärkapital*: kapital som avses i artikel 50 i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

6. *systemviktigt institut*: ett institut vars fallissemang eller bristande funktion kan leda till systemrisk,

² Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

7. *systemrisk*: risk för en störning i det finansiella systemet som kan få allvarliga negativa konsekvenser för det finansiella systemet och samhällsekonomin,

8. *totalt riskvägt exponeringsbelopp*: det belopp som avses i artikel 92 förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

9. *värdeöverföringar kopplade till kärnprimärkapitalet*:

a) utbetalning i form av en kontant utdelning,

b) en fondemission eller en partiell fondemission eller en överföring eller utdelning av helt eller delvis betalda fondaktier eller andra kapitalinstrument som anges i artikel 26.1 a förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

c) inlösen eller uppköp av egna aktier eller andelar eller andra kapitalinstrument som anges i artikel 26.1 a förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

d) återbetalning av belopp som utbetalas med anknytning till kapitalinstrument som anges i artikel 26.1 a i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

e) en överföring eller utdelning av poster som avses i artikel 26.1 b-e förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag.

8. *moderinstitut inom EES*: företag som avses i artikel 4.68 förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

9. *finansiella moderholdingföretag inom EES*: företag som avses i artikel 4.70 förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

10. *blandade finansiella moderholdingföretag inom EESE*: företag som avses i artikel 4.72 förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

11. *dotterföretag*: sådant företag som avses i artikel 4.64 förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

12. *kreditinstitutsdirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG och

13. *förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag*: Europaparlamentets och rådets förordning (EU)

nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

3 § Finansinspektionen är behörig myndighet att utöva tillsyn över att institut uppfyller kraven i denna lag.

2 kap. Institutspecifika kapitalbaskrav till följd av kapitalbuffertar

Kombinerat buffertkrav

1 § Institut ska utöver det krav på kärnprimärkapital som följer av artikel 92 i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag eller ett särskilt beslut om kapitalbaskrav enligt 2 kap. 2 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut, ha ett kärnprimärkapital som motsvarar det kombinerade buffertkravet beräknat enligt 2 §.

2 § Det kombinerade buffertkravet utgörs av summan av det krav på kärnprimärkapital som enligt denna lag följer av kapitalkonserveringsbufferten, den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten och

1. i de fall som systemriskbufferten tillämpas på exponeringar i ett annat land, det högsta av systemriskbufferten och tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut,

2. i de fall som systemriskbufferten tillämpas endast på exponeringar i landet, summan av systemriskbufferten och tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut.

Med tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut avses den buffert som ska tillämpas enligt 5 kap. 6 §.

3 kap. Kapitalkonserveringsbuffert

1 § Institut ska på individuell nivå och gruppnivå ha en kapitalkonserveringsbuffert.

2 § Kapitalkonserveringsbufferten enligt 1 § ska bestå av kärnprimärkapital motsvarande 2,5 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp.

3 § Finansinspektionen får i enlighet med föreskrifter meddelade med stöd av 10 kap. 1 § första punkten undanta små och medelstora värdepappersbolag från kravet att upprätthålla en kapitalkonserveringsbuffert.

4 kap. Systemriskbuffert

1 § Finansinspektionen får i syfte att motverka en strukturell systemrisk som kan medföra allvarliga konsekvenser för stabiliteten i det finansiella systemet och den reala ekonomin i landet efter samråd med Riksbanken besluta att institut för alla eller vissa av sina exponeringar på individuell nivå, undergruppsnivå och gruppnivå ska ha en systemriskbuffert.

2 § Systemriskbufferten enligt 1 § ska bestå av kärnprimärkapital och uppgå till minst 1 procent av institutets riskvägda exponeringsbelopp baserat på de exponeringar som systemriskbufferten ska tillämpas på enligt 3–8 §§.

Systemriskbuffert på exponeringar inom Sverige och utanför EES

3 § Finansinspektionen får en månad efter att ha fullgjort notifieringskravet i artikel 133.11 kreditinstitutsdirektivet besluta att institut ska ha en systemriskbuffert som högst uppgår till tre procent av institutets riskvägda exponeringsbelopp baserat på institutets exponeringar i landet eller utanför EES.

Systemriskbufferten får fram till den 1 januari 2015 uppgå till mer än tre procent av det exponeringsbelopp som avses i första stycket endast om Finansinspektionen fullgjort notifieringskravet i artikel 133.12 kreditinstitutsdirektivet och åtgärden godkänns av Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 133.15 i samma direktiv.

4 § Från och med den 1 januari 2015 får Finansinspektionen en månad efter att ha fullgjort notifieringskravet i artikel 133.11 kreditinstitutsdirektivet i enlighet med de förutsättningar som följer av artikel 133.14 i samma direktiv besluta att institut ska ha en systemriskbuffert som högst uppgår till fem procent av institutets

riskvägda exponeringsbelopp baserat på institutets exponeringar i landet eller utanför EES.

Systemriskbufferten får fastställas till mer än fem procent av det belopp som avses i första stycket endast om Finansinspektionen fullgjort notifieringskravet i artikel 133.12 kreditinstitutsdirektivet och åtgärden godkänns av Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 133.15 i samma direktiv.

Systemriskbuffert på exponeringar inom EES

5 § Finansinspektionen får en månad efter att ha fullgjort notifieringskravet i artikel 133.11 kreditinstitutsdirektivet besluta att institut ska ha en systemriskbuffert som högst uppgår till tre procent av institutets riskvägda exponeringsbelopp baserat på institutets exponeringar inom EES.

6 § Om Finansinspektionen fastställer en systemriskbuffert i enlighet med 5 § ska samma buffertnivå gälla för alla exponeringar inom EES.

7 § Institut får åläggas att ha en systemriskbuffert som uppgår till mer än tre procent av det exponeringsbelopp som avses i 5 § om Finansinspektionen fullgjort notifieringskravet i artikel 133.12 kreditinstitutsdirektivet och en sådan åtgärd godkänns av Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 133.15 i samma direktiv.

Erkännande av andra länders systemriskbuffertar

8 § Om Finansinspektionen erkänt ett systemriskbuffertvärde som fastställts i ett annat medlemsland inom EES, kan Finansinspektionen besluta att institut med exponeringar i det landet, för dessa exponeringar ska ha en systemriskbuffert motsvarande den som fastställts i det landet.

5 kap. Buffertar för systemviktiga institut och finansiella holdingföretag

Kapitalbuffert på gruppnivå för globalt systemviktiga institut

1 § Finansinspektionen ska efter samråd med Riksbanken besluta vilka institut som på gruppnivå ska ha en kapitalbuffert för globalt systemviktiga institut enligt 2 §.

Första stycket äger inte tillämpning på institut som är dotterföretag till antingen ett moderinstitut, finansiellt moderholdingföretag eller blandat finansiellt moderholdingföretag inom EES.

2 § Kapitalbufferten enligt 1 § ska bestå av kärnprimärkapital och uppgå till minst 1 procent och högst 3,5 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp.

Kapitalbuffert för övriga systemviktiga institut

3 § Finansinspektionen får, utöver vad som följer av 1 och 2 §§, efter samråd med Riksbanken besluta att institut på individuell nivå, undergruppsnivå eller gruppnivå ska ha en kapitalbuffert för övriga systemviktiga institut enligt 4 §.

4 § Kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut ska bestå av kärnprimärkapital och får högst fastställas till 2 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp.

5 § Om ett institut som ålagts att upprätthålla en kapitalbuffert för övriga systemviktiga institut är ett dotterföretag till ett moderföretag inom EES som på gruppnivå ålagts att upprätthålla en kapitalbuffert för globalt systemviktiga institut, eller är ett dotterföretag till ett moderinstitut inom EES som ålagts att upprätthålla kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut gäller följande. Institutet får inte åläggas att på individuell nivå eller gruppnivå upprätthålla en kapitalbuffert för övriga systemviktiga institut som uppgår till mer än det högsta av 1 procent av institutets totalt riskvägda exponeringsbelopp och det buffertvärde som gäller för gruppen på gruppnivå enligt tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut.

Konkurrerande buffertkrav

6 § Om en tillämpning av 1–4 §§ medför att ett institut skulle kunna åläggas att på gruppnivå upprätthålla fler än en kapitalbuffert för systemviktiga institut, ska på den nivån endast den högsta av dessa kapitalbuffertar tillämpas.

Den kapitalbuffert som institutet åläggs att upprätthålla enligt första stycket utgör tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut.

7 § Om en tillämpning av 1–4 och 6 §§ medför att ett institut skulle kunna åläggas att på gruppnivå upprätthålla både en kapitalbuffert för systemviktiga institut och i enlighet med 4 kap. en systemriskbuffert på institutets exponeringar i ett annat land, ska på gruppnivå endast den högsta av dessa buffertar tillämpas.

Om kravet på en systemriskbuffert endast tillämpas på exponeringar i Sverige, gäller dock kapitalkravet till följd av systemriskbufferten utöver det kapitalkrav som följer av tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut.

8 § Om en tillämpning av 3–5 §§ medför att ett institut på individuell nivå eller undergruppsnivå skulle kunna åläggas att upprätthålla en kapitalbuffert för övriga systemviktiga institut och en tillämpning av 4 kap. medför att institutet även skulle kunna åläggas att upprätthålla en systemriskbuffert som äger tillämpning på institutets exponeringar i ett annat land, ska på respektive nivå endast den högsta av dessa kapitalbuffertar tillämpas.

Om krav på en systemriskbuffert tillämpas endast på exponeringar i Sverige, gäller dock kravet till följd av systemriskbufferten utöver det kapitalkrav som följer av en kapitalbuffert för övriga systemviktiga institut.

6 kap. Kontracyklisk kapitalbuffert*Storleken på den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten*

1 § För att upprätthålla en kontracyklisk kapitalbuffert krävs ett kapital bestående av kärnprimärkapital som uppgår till institutets totala riskvägda exponeringsbelopp multiplicerat med ett viktat genomsnitt av de kontracykliska buffertvärden som enligt 4 och 5 §§ tillämpas för länder där institutet har sina berörda kreditexponeringar.

Med berörda kreditexponeringar avses sådana kreditexponeringar som omfattas av föreskrifter meddelade med stöd av 10 kap. 1 § 3.

2 § Den kontracykliska kapitalbufferten ska uppfyllas på individuell nivå och på gruppnivå.

Undantag från kravet på en kontracyklisk kapitalbuffert

3 § Finansinspektionen får i enlighet med föreskrifter meddelade med stöd av 10 kap. 1 § 2 undanta små och medelstora värdepappersbolag från kravet att uppfylla en kontracyklisk kapitalbuffert.

Kontracykliska buffertvärden

4 § Den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten ska beräknas utifrån de kontracykliska buffertvärden som Riksbanken fastställer enligt 7 kap.

5 § Om Riksbanken inte har fastställt ett kontracykliskt buffertvärde för kreditexponeringar i ett annat land, ska vid beräkningen av den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten tillämpas det kontracykliska buffertvärde som ansvarig myndighet i det landet har beslutat, dock högst upp till 2,5 procent.

6 § Om den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten ska beräknas utifrån ett kontracykliskt buffertvärde som har fastställts av en utländsk ansvarig myndighet inom EES, ska buffertvärdena tillämpas från de datum som har fastställts av den utländska myndigheten.

Om den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten ska beräknas utifrån ett kontracykliskt buffertvärde som har fastställts av en ansvarig myndighet utanför EES, ska beslut om att höja buffertvärdet tillämpas tolv månader från den dag då det nya värdet offentliggjordes av myndigheten.

Beslut som innebär att buffertvärdet sänks ska börja tillämpas omedelbart.

Krav på metoder för att beräkna högsta förfogandebelopp

7 § Institutet ska ha metoder som gör det möjligt att i enlighet med 8 kap. fortlöpande beräkna storleken på institutets förfogandebelopp.

7 kap. Beslut om kontracykliska buffertvärden*Fastställande av kontracykliska buffertvärden*

1 § Riksbanken ska för varje kvartal efter samråd med Finansinspektionen fastställa ett kontracykliskt buffertriktvärde och ett kontracykliskt buffertvärde.

Det kontracykliska buffertriktvärdet ska användas som ett referensvärde för att fastställa det kontracykliska buffertvärdet.

Det kontracykliska buffertvärdet ska ligga till grund för att i enlighet med 6 kap. beräkna storleken på den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten.

2 § Det kontracykliska buffertriktvärdet och buffertvärdet ska fastställas på det sätt och utifrån de faktorer som anges i artiklarna 136.2 och 136.3 i kreditinstitutsdirektivet.

3 § Storleken på det kontracykliska buffertvärdet ska anges som en procentandel av totalt riskvägt exponeringsbelopp och anges i intervaller om 0,25 procent.

Beslut om kontracykliska buffertvärden för exponeringar i andra länder

4 § Om en utländsk myndighet har fastställt ett kontracykliskt buffertvärde som uppgår till mer än 2,5 procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp, får Riksbanken besluta att svenska institut för berörda kreditexponeringar i det landet, ska tillämpa ett buffertvärde som överstiger 2,5 procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp.

Beslut enligt första stycket får inte medföra att institut för berörda exponeringar åläggs att tillämpa ett högre buffertvärde än det som fastställts av den utländska myndigheten.

5 § Riksbanken får fastställa ett kontracykliskt buffertvärde som svenska institut med kreditexponeringar i ett land utanför EES ska tillämpa vid beräkningen av den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten om ansvarig myndighet i det landet

1. har underlåtit att fastställa och offentliggöra ett kontracykliskt buffertvärde för sitt land, eller

2. har fastställt ett kontracykliskt buffertvärde som är otillräckligt för att på ett tillfredsställande sätt skydda institut mot risker i samband med en alltför stor kredittillväxt i det landet.

Datum för när beslut om buffertvärden börjar gälla

6 § Beslut att aktivera eller höja ett kontracykliskt buffertvärde ska innehålla uppgift om tidpunkten då buffertvärdena börjar gälla.

Beslut som innebär att nivån på buffertvärdet höjs ska börja gälla tolv månader efter beslutets offentliggörande. Om det finns särskilda skäl får beslutet börja gälla vid ett tidigare datum.

Beslut om att sänka buffertvärdet ska börja gälla omedelbart.

7 § Om Riksbanken sänker buffertvärdet ska beslutet innehålla information om myndighetens uppfattning av hur länge det lägre buffertvärdet förväntas bestå.

Offentliggörande av beslut

8 § Riksbanken ska informera ESRB och offentliggöra beslut om kontracykliska buffertvärden i enlighet med artiklarna 136.8, 137.2 och 139.5 i kreditinstitutsdirektivet.

8 kap. Ingripanden och restriktioner om det kombinerade buffertkravet inte uppfylls

1 § Institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet enligt 2 kap. 2 § ska till Finansinspektionen

1. i enlighet med föreskrifter som meddelats med stöd av 10 kap.

1 § 6 rapportera högsta förfogandebelopp och

2. inom fem arbetsdagar från det att buffertkravet inte längre uppfylldes lämna in en kapitalkonserveringsplan som utvisar hur institutet inom rimlig tid ska uppnå det kombinerade buffertkravet.

Om det med beaktande av arten och omfattningen av institutets verksamhet finns skäl för det, får Finansinspektionen medge att kapitalkonserveringsplanen ges in till inspektionen inom högst tio arbetsdagar.

2 § Om de åtgärder som framgår av kapitalkonserveringsplanen inte bedöms återställa institutets kärnprimärkapital ska Finansinspektionen ingripa.

Ingripande enligt första stycket ska ske genom utfärdande av föreläggande om att stärka kapitalbasen. Ingripande kan även ske genom beslut om inskränkningar som är striktare än de som anges i 3 §.

Inskränkningar i institutens rätt att vidta värdeöverföringar m.m.

3 § Institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet får inte

1. göra en värdeöverföring kopplad till institutets kärnprimärkapital,

2. förbinda sig att betala ut rörlig ersättning, diskretionära pensionsförmåner, eller betala ut sådan rörlig ersättning där skyldigheten att betala uppstod vid en tidpunkt då institutet inte uppfyllde det kombinerade buffertkravet,

3. göra utdelningar eller räntebetalningar kopplade till primärkapitaltillskott.

Förbudet i första stycket gäller även om institutet efter att en sådan åtgärd ägt rum, inte längre uppfyller det kombinerade buffertkravet.

Åtgärder som inte medför en minskning av institutets vinst eller kärnprimärkapital omfattas inte av förbudet i första stycket.

4 § Förbudet i 3 § gäller inte för institut som i enlighet med 1 § har beräknat högsta förfogandebelopp och om åtgärderna ryms inom detta belopp.

5 § Institut som avser vidta åtgärder med stöd av 4 § ska underrätta Finansinspektionen innan åtgärden vidtas.

6 § Förbudet i 3 § gäller inte om en tillämpning av bestämmelsen leder till en betalningsinställelse som kan utgöra grund för att försätta institutet i konkurs.

7 § Om ett institut inte uppfyller kraven i detta kapitel får Finansinspektionen tillämpa bestämmelserna om ingripande i de lagar som reglerar institutets verksamhet.

8 § Det som sägs i 7 § gäller även om

1. ett institut inte uppfyller en av Finansinspektionen i enlighet med 4 kap. beslutad systemriskbuffert, och
2. ett ingripande med stöd av 2 § inte bedöms leda till en tillfredsställande hantering av relevant systemrisk.

9 kap. Avgifter

1 § Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar enligt denna lag.

10 kap. Bemyndiganden

1 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka värdepappersbolag som enligt 3 kap. 3 § ska undantas från kravet att upprätthålla en kapitalkonserveringsbuffert,
2. vilka värdepappersbolag som enligt 6 kap. 3 § ska undantas från kravet att upprätthålla en kontracyklisk kapitalbuffert,
3. vilka kreditexponeringar som i enlighet med 6 kap. 1 § ska beaktas vid beräkningen av den kontracykliska kapitalbufferten,
4. beräkningen av det viktade genomsnittet av de kontracykliska buffertvärdena enligt 5 kap. 1 §,
5. skyldighet för instituten att ange sina kreditexponeringars geografiska område,
6. hur högsta förfogandebelopp enligt 8 kap. 1 § ska beräknas och rapporteras,
7. de krav som en kapitalkonserveringsplan enligt 8 kap. 1 § ska uppfylla, och
8. institutens underrättelse- och informationsskyldighet enligt 8 kap. 5 §.

Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter för tillsyn som avses i 9 kap. 1 §.

11 kap. Överklaganden

1 § Beslut som Finansinspektionen meddelar enligt denna lag eller med stöd av föreskrifter meddelade med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223).

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut ska gälla omedelbart.

1.4 Lag om införande av lagen om kapitalbuffertar

1 § Lagen om kapitalbuffertar träder i kraft den [...].

2 § Till och med år 2015 tillämpas inte bestämmelserna om kapitalbuffertar för systemviktiga institut i lagen om kapitalbuffertar.

3 § Mellan år 2016 och 2018 ska följande gälla för institut som ålagts att upprätthålla en kapitalbuffert för globalt systemviktiga institut.

Institut som ålagts att upprätthålla en kapitalbuffert för globalt systemviktiga institut behöver

1. under år 2016 uppfylla endast 25 procent av det kapitalkrav som följer av bestämmelserna om kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut,

2. under år 2017 uppfylla endast 50 procent av det kapitalkrav som följer av bestämmelserna om kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut,

3. under år 2018 uppfylla endast 75 procent av det kapitalkrav som följer av bestämmelserna om kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut.

4 § Bestämmelserna i kapitel 8 i lagen om kapitalbuffertar ska börja tillämpas från och med den 1 januari 2016.

5 § Fram till den 1 januari 2019 ankommer det på Riksbanken att vid beslut om att erkänna andra medlemsstaters kontracykliska kapitalbuffertvärden fullgöra den underrättelseskyldighet som anges i artikel 160.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

1.5 Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Härigenom föreskrivs³ att 11 § kreditupplysningslagen (1973:1173) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §⁴

När en kreditupplysning om en fysisk person lämnas ut, ska till den som avses med upplysningen samtidigt och kostnadsfritt sändas ett skriftligt meddelande om

1. vem som bedriver kreditupplysningsverksamheten,
2. ändamålen med behandlingen,
3. de uppgifter, omdömen och råd som upplysningen innehåller om honom eller henne,
4. möjligheten att få rättelse av de uppgifter som rör honom eller henne, och
5. vem som har begärt upplysningen.

Om kreditupplysningen lämnas ut till ett svenskt kreditinstitut eller värdepappersbolag, eller till ett motsvarande utländskt företag, för att användas endast som underlag för beräkning av kapitalkrav för kreditrisker med en sådan metod som avses i 4 kap. 7 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, får meddelandet sändas senare men utan onödigt dröjsmål och begränsas till information enligt första stycket 1, 2 och 5. Om den som avses med upplysningen

Om kreditupplysningen lämnas ut till ett svenskt kreditinstitut eller värdepappersbolag, eller till ett motsvarande utländskt företag, för att användas endast som underlag för beräkning av kapitalkravet för kreditrisker med en sådan metod som avses i artikel 143.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, får meddelandet

³ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

⁴ Senaste lydelse 2010:1073.

begär det, ska även information sändas senare men utan onödigt enligt 3 och 4 sändas till honom dröjsmål och begränsas till eller henne. information enligt första stycket 1, 2 och 5. Om den som avses med upplysningen begär det, ska även information enligt 3 och 4 sändas till honom eller henne.

Första och andra styckena gäller också när en kreditupplysning lämnas om ett handelsbolag eller kommanditbolag.

Första-tredje styckena gäller inte kreditupplysningar som lämnas genom offentliggörande på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, utom när upplysningarna tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen.

Denna lag träder i kraft den [.....].

1.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1980:1097) om Svenska skeppshypotekskassan

Härigenom föreskrivs⁵ att 3 a § lagen (1980:1097) om Svenska skeppshypotekskassan ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

*Bestämmelser om kapital-
täckning finns i lagen (2006:1371)
om kapitaltäckning och stora
exponeringar.*

Föreslagen lydelse

3 a §⁶

*För Svenska skeppshypoteks-
kassan tillämpas bestämmelserna i
Europaparlamentets och rådets
förordning (EU) nr 575/2013 av
den 26 juni 2013 om tillsynskrav
för kreditinstitut och värde-
pappersföretag och om ändring av
förordning (EU) nr 648/2012, och
lagen (2014:000) om tillsyn över
kredit- och värdepappersinstitut .*

Denna lag träder i kraft den.....

⁵ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

⁶ Senaste lydelse 2006:1373.

1.7 Förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)

Härigenom föreskrivs⁷ att 9 kap. 1 § sparbankslagen (1987:619) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

En stiftare, huvudman, styrelseledamot eller delegat, som när han eller hon fullgör sitt uppdrag uppsåtligen eller av oaktsamhet skadar en sparbank, *skall* ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan tillfogas någon annan genom överträdelse av denna lag, *lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar*, tillämplig lag om årsredovisning, *lagen (2004:297) om bank- och finansierings-rörelse eller bankens reglemente*.

Föreslagen lydelse

9 kap.

1 §⁸

En stiftare, huvudman, styrelseledamot eller delegat, som när han eller hon fullgör sitt uppdrag uppsåtligen eller av oaktsamhet skadar en sparbank, *ska* ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan tillfogas någon annan genom överträdelse av denna lag, *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, lagen (2014:000) om tillsyn över kreditinstitut och värdepappers-institut, lagen (2014:000) om kapitalbuffertar*, tillämplig lag om årsredovisning, *lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller bankens reglemente*.

Denna lag träder i kraft den.....

⁷ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

⁸ Senaste lydelse 2006:1375.

1.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank

Härigenom föreskrivs⁹ att 4 kap. 4 a § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap. 4 a §¹⁰

Om Riksbanken får kännedom om en sådan kritisk situation som avses i 10 kap. 9 § andra stycket lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, ska Riksbanken omgående underrätta berörda myndigheter inom EES med ansvar för gruppbaserad tillsyn enligt artikel 125 och 126 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU.

Om Riksbanken får kännedom om en sådan kritisk situation som avses i 5 kap. 3 § lagen (2014:000) om tillsyn över kreditinstitut och värdepappersinstitut ska Riksbanken omgående underrätta berörda myndigheter inom EES med ansvar för gruppbaserad tillsyn enligt artikel 111 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

Denna lag träder i kraft den.....

⁹ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

¹⁰ Senaste lydelse 2011:754.

1.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

Härigenom föreskrivs¹¹ att 3 kap. 1 och 3 §§ lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

1 §¹²

Om ett företag som står under tillsyn av Finansinspektionen vill ingå avtal med ägaren till ett finansiellt instrument om att företaget ska ha rätt att förfoga över det finansiella instrumentet för egen räkning, ska avtalet slutas skriftligen i en för ändamålet särskilt upprättad handling som i någon läsbar och varaktig form är tillgänglig för parterna. Detsamma gäller om företaget medverkar till ett sådant avtal mellan andra parter. Det förfogande som avses ska anges noggrant.

Första stycket gäller inte om företags motpart eller parterna i ett avtal som företaget medverkar till är

1. ett annat företag som står under tillsyn av Finansinspektionen eller ett utländskt företag inom EES som i sitt hemland får driva jämförbar verksamhet och som står under betryggande tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ,

2. Riksgäldskontoret eller ett utländskt offentligt organ inom EES som är ansvarigt för eller deltar i förvaltningen av statsskulden eller är behörigt att föra konton för kunders räkning,

3. Riksbanken eller en utländsk centralbank inom EES, inklusive Europeiska centralbanken,

4. en multilateral utvecklingsbank, Banken för internationell betalningsutjämning, Internationella valutafonden eller Europeiska investeringsbanken, eller

¹¹ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, och Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

¹² Senaste lydelse 2009:352.

5. ett sådant kreditinstitut som anges i förteckningen i artikel 2 i *Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning)*, senast ändrat genom *Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/44/EG*.

5. ett sådant kreditinstitut som anges i förteckningen i artikel 2.5 i *Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG*.

3 §¹³

Om ett sådant företag som avses i 1 § första stycket har fått finansiella instrument som pant, får företaget i sin tur pantsätta eller överlåta panträtten bara tillsammans med den fordran som de utgör pant för. För återpantsättning eller överlåtelse på annat sätt fordras sådant avtal som anges i 1 § första stycket. Återpantsättning eller överlåtelse får inte ske för högre belopp eller på strängare villkor än vad som gäller hos panthavaren.

Första stycket gäller inte om pantsättaren är

1. ett annat företag som står under tillsyn av Finansinspektionen eller ett utländskt företag inom EES som i sitt hemland får driva jämförbar verksamhet och som står under betryggande tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ,

2. Riksgäldskontoret eller ett utländskt offentligt organ inom EES som är ansvarigt för eller deltar i förvaltningen av statsskulden eller är behörigt att föra konton för kunders räkning,

3. Riksbanken eller en utländsk centralbank inom EES, inklusive Europeiska centralbanken,

4. en multilateral utvecklingsbank, Banken för internationell betalningsutjämning, Internationella valutafonden eller Europeiska investeringsbanken, eller

5. ett sådant kreditinstitut som anges i förteckningen i artikel 2 i *Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG*.

5. ett sådant kreditinstitut som anges i förteckningen i artikel 2.5 i *Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva*

¹³ Senaste lydelse lag (2009:352).

verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

Denna lag träder i kraft den [.....]

1.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker

Härigenom föreskrivs¹⁴ att 11 kap. 1 och 3 §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

1 §¹⁵

En styrelseledamot eller delegat, som när han eller hon fullgör sitt uppdrag uppsåtligen eller av oaktsamhet skadar en medlemsbank, *skall* ersätta skadan. Dessamma gäller när skadan tillfogas en medlem eller någon annan genom överträdelse av denna lag, *lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar*, tillämplig lag om årsredovisning, *lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse* eller bankens stadgar.

En styrelseledamot eller delegat, som när han eller hon fullgör sitt uppdrag uppsåtligen eller av oaktsamhet skadar en medlemsbank, *ska* ersätta skadan. Dessamma gäller när skadan tillfogas en medlem eller någon annan genom överträdelse av denna lag, *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut, lagen (2014:000) om kapitalbuffertar*, tillämplig lag om årsredovisning, *lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse* eller bankens stadgar.

¹⁴ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

¹⁵ Senaste lydelse 2006:1379.

3 §¹⁶

En medlem i en medlemsbank eller en röstberättigad som inte är medlem *skall* ersätta skada som han eller hon uppsåtligen eller av grov oaktsamhet tillfogar medlemsbanken, en medlem eller någon annan genom att medverka till överträdelse av denna lag, *lagen* (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, tillämplig lag om årsredovisning, *lagen* (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller stadgarna.

En medlem i en medlemsbank eller en röstberättigad som inte är medlem *ska* ersätta skada som han eller hon uppsåtligen eller av grov oaktsamhet tillfogar medlemsbanken, en medlem eller någon annan genom att medverka till överträdelse av denna lag, *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012*], *lagen* (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut, *lagen* (2014:000) om kapitalbuffertar, tillämplig lag om årsredovisning, *lagen* (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller stadgarna.

Denna lag träder i kraft den.....

¹⁶ Senaste lydelse 2006:1379.

1.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

Härigenom föreskrivs¹⁷ att 13 § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §¹⁸

Garantimyndigheten *skall* årligen bestämma hur stort belopp varje institut *skall* betala i avgift. Avgiften *skall* betalas inom en månad från dagen för beslutet.

Avgiften *skall* motsvara summan av institutets insättningar till den del de omfattas av garantin, multiplicerat med lägst 60 procent och högst 140 procent av det tal som tillämpas enligt 12 § andra stycket. Avgiften *skall* bestämmas med hänsyn till institutets *kapitaltäckningsgrad*, beräknad enligt 2 kap. 1 § första stycket 1 lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Dröjsmålsränta *skall* tas ut på avgifter som inte betalas i rätt tid, om det inte finns särskilda skäl mot det. Dröjsmålsränta *skall* beräknas för år enligt en räntefot

Garantimyndigheten *ska* årligen bestämma hur stort belopp varje institut *ska* betala i avgift. Avgiften *ska* betalas inom en månad från dagen för beslutet.

Avgiften *ska* motsvara summan av institutets insättningar till den del de omfattas av garantin, multiplicerat med lägst 60 procent och högst 140 procent av det tal som tillämpas enligt 12 § andra stycket. Avgiften *ska* bestämmas med hänsyn till institutets *kapitalrelation enligt artikel 92 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012*.

Dröjsmålsränta *ska* tas ut på avgifter som inte betalas i rätt tid, om det inte finns särskilda skäl mot det. Dröjsmålsränta *ska* beräknas för år enligt en räntefot

¹⁷ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

¹⁸ Senaste lydelse 2007:1433.

som motsvarar den av Riksbanken fastställda, vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med ett tillägg av åtta procentenheter.

som motsvarar den av Riksbanken fastställda, vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med ett tillägg av åtta procentenheter.

Denna lag träder i kraft den.....

1.12 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

Härigenom föreskrivs¹⁹ att 2 kap. 1 §, 5 kap. 7 §, 6 kap. 3 § och 7 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap

1 §²⁰

I kreditinstitut och värdepappersbolag som omfattas av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, skall en kapitaltäckningsanalys ingå i årsredovisningen.

I kreditinstitut och värdepappersbolag som omfattas av lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut ska en kapitaltäckningsanalys ingå i årsredovisningen.

5 kap.

7 §²¹

Utöver vad som följer av 1 § skall uppgift lämnas om var sådan information som skall offentliggöras enligt 8 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar tillhandahålls, om den inte finns i årsredovisningen.

Vid tillämpningen av denna lag ska artikel 434.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 beaktas.

¹⁹ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

²⁰ Senaste lydelse 2006:1378.

²¹ Senaste lydelse 2006:1378.

6 kap.**3 §²²**

I kapitaltäckningsanalysen *skall* uppgifter lämnas om kapitalbasen och kapitaltäckningen för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker enligt lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Företag som är moderföretag i en sådan finansiell företagsgrupp som avses i 9 kap. 1 och 2 §§ lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar, *skall* lämna de uppgifter som anges i första stycket beträffande gruppen.

I kapitaltäckningsanalysen *ska* uppgifter lämnas om kapitalbasen och kapitalbas-kraven i enlighet med vad som följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

Moderföretag som enligt samma förordning *ska* uppfylla kraven i förordningen på grundval av en företagsgrupps konsoliderade situation, *ska* lämna de uppgifter som anges i första stycket beträffande gruppen.

7 kap.**1 §²³**

Kreditinstitut och värdepappersbolag som är moderföretag och sådana finansiella holdingföretag som avses i 1 kap. 1 § andra stycket *ska* för varje räkenskapsår upprätta koncernredovisning enligt denna lag, om inte annat följer av 5 eller 6 a §.

För finansiella holding-företag som omfattas av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar *ska* en kapitaltäckningsanalys enligt 6 kap. 3 § ingå i koncernredovisningen.

För finansiella holding-företag som omfattas av lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut *ska* en kapitaltäckningsanalys enligt 6 kap. 3 § ingå i koncern-redovisningen.

Denna lag träder i kraft den.....

²² Senaste lydelse 2006:1378.

²³ Senaste lydelse 2011:764.

1.13 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag

Härigenom föreskrivs²⁴ att 2 § lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²⁵

I denna lag avses med

1. försäkringsföretag: försäkringsaktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag och försäkringsförening som omfattas av försäkringsrörelselagen (2010:2043),

2. kreditinstitut: bankaktiebolag, sparbank och medlemsbank samt kreditmarknadsföretag enligt 1 kap. 5 § 11 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

3. finansiellt företag: de företag som anges i 1 och 2 samt

a) värdepappersbolag enligt 1 kap. 5 § 26 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

b) fondbolag enligt 1 kap. 1 § första stycket 7 lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

c) börs enligt 1 kap. 5 § 3 lagen om värdepappersmarknaden,

d) svensk clearingorganisation enligt 1 kap. 5 § 5 lagen om värdepappersmarknaden,

e) central värdepappersförvarare enligt 1 kap. 3 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument och

f) AIF-förvaltare som har fått tillstånd enligt 3 kap. 1 § lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

²⁴ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

²⁵ Lydelse enligt regeringens proposition 2012/13:155.

4. finansiell företagsgrupp: grupp av företag som avses i 9 kap. 1 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar eller annan grupp av företag på vilka, enligt föreskrift meddelad med stöd av 13 kap. 1 § 33 samma lag, bestämmelserna om finansiell företagsgrupp ska tillämpas och

5. koncern: detsamma som i 1 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen (2005:551), varvid vad som sägs om moderbolag tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag.

4. koncern: detsamma som i 1 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen (2005:551), varvid vad som sägs om moderbolag tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag.

Denna lag träder i kraft den.....

1.15 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder

Härigenom föreskrivs²⁶ att 4 kap. 11 § lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

11 §²⁷

Av var och en av Första-Fjärde AP-fondernas tillgångar, värderade till marknadsvärdet, får högst tio procent utgöras av fondpapper eller andra finansiella instrument utfärdade av en emittent eller av en grupp av emittenter med inbördes anknytning. Denna begränsning gäller inte

1. svenska staten, en svensk kommun eller därmed jämförlig samfällighet, och

2. utländska stater, centralbanker, utländska kommuner eller därmed jämförliga samfälligheter, och andra emittenter, som får noll procent riskvikt med stöd av *schablonmetoden för kreditrisker enligt 4 kap. 5 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.*

2. utländska stater, centralbanker, utländska kommuner eller därmed jämförliga samfälligheter, och andra emittenter, som får noll procent riskvikt med stöd av *schablonmetoden som enligt artikel 107 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, ska tillämpas för att beräkna kapitalkravet för kreditrisker.*

Med grupp av emittenter med inbördes anknytning avses två eller flera fysiska eller juridiska personer som utgör en helhet från risksynpunkt därför att

²⁶ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

²⁷ Senaste lydelse 2006:1382.

1. någon av dem har direkt eller indirekt ägarinflytande över en eller flera av de övriga i gruppen, eller

2. de utan att stå i sådant förhållande som avses i 1 har sådan inbördes anknytning att någon eller samtliga av de övriga kan befaras råka i betalningssvårigheter om en av dem drabbas av finansiella problem.

Denna lag träder i kraft den.....

1.16 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

Härigenom föreskrivs²⁸ att 5 kap. 10 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

10 §²⁹

Bestämmelser om uppgiftsskyldighet finns i 9 kap. 12 § försäkringsrörelselagen (2010:2043), 8 kap. 2 a § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, 2 kap. 20 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder, 1 kap. 11 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, 6 kap. 8 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, 10 kap. 18 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, 1 kap. 12 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, 3 kap. 14 § lagen (2010:751) om betaltjänster och 3 kap. 14 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar och 8 kap. 25 § lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Bestämmelser om uppgiftsskyldighet finns i 9 kap. 12 § försäkringsrörelselagen (2010:2043), 8 kap. 2 a § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, 2 kap. 20 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder, 1 kap. 11 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, 6 kap. 8 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, 5 kap. 10 § lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut, 1 kap. 12 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, 3 kap. 14 § lagen (2010:751) om betaltjänster och 3 kap. 14 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar och 8 kap. 25 § lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

²⁸ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

²⁹ Lydelse enligt regeringens proposition 2012/13:155.

I de lagar som anges i första stycket finns även bestämmelser om meddelandeförbud och ansvarsbestämmelser för den som bryter mot ett sådant förbud.

Denna lag träder i kraft den.....

1.17 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs³⁰ att 2 kap. 10 och 10 a §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder³¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap. 10 §³²

Ett fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument *skall* för denna förvaltning och de tjänster enligt 7 kap. 1 § första stycket som bolaget utför ha det eventuella ytterligare kapital för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker som enligt *lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar* krävs av ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

Ett fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument *ska* för denna förvaltning och de tjänster enligt 7 kap. 1 § första stycket som bolaget utför ha det eventuella ytterligare kapital för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker som enligt *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, och 2 kap. lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut och lagen (2014:000) om kapitalbuffertar* krävs av ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

³⁰ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

³¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:000.

³² Senaste lydelse 2007:562.

10 a §³³

För ett fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument tillämpas, utöver det som följer av 10 §, även övriga bestämmelser i *lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar* som gäller för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

För fondbolag som inte utför diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument tillämpas de bestämmelser om *finansiella företagsgrupper i 9 och 10 kap. lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar* som gäller för ett värdepappersbolag. Det som föreskrivs om kapitalkrav för fondbolag i 8, 9 och 11 §§ i detta kapitel *skall* då tillämpas även på *en finansiell företagsgrupp*.

När ett fondbolag är moderföretag *i en finansiell företagsgrupp, skall den gruppbase- redovisningen i 9 kap. 9 § lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar* upprättas med tillämpning av de regler som gäller för upprättandet av koncernbalansräkning och koncern-

För ett fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument tillämpas, utöver det som följer av 10 §, även övriga bestämmelser i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013, lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut och lagen (2014:000) om kapitalbuffertar*, som gäller för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

För fondbolag som inte utför diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument tillämpas de bestämmelser om *tillsyn på gruppnivå i del ett, avdelning 2, kapitel 2 i Europa- parlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013, och lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut* som gäller för ett värdepappersbolag. Det som föreskrivs om kapitalkrav för fondbolag i 8, 9 och 11 §§ i detta kapitel *ska* då tillämpas även på *gruppnivå*.

När ett fondbolag är moderföretag *och i enlighet med förordning (EU) nr 575/2013 ska redovisa uppgifter på grundval företagsgruppens konsoliderade situation, ska redovisningen* upprättas med tillämpning av de regler som gäller för upprättandet av koncernbalansräkning och

³³ Senaste lydelse 2007:562.

resultaträkning enligt 7 kap. årsredovisningslagen (1995:1554). Detta gäller dock inte om något annat följer av *lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar* eller föreskrifter meddelade med stöd av *den lagen*.

koncernresultaträkning enligt 7 kap. årsredovisningslagen (1995:1554). Detta gäller dock inte om något annat följer av föreskrifter meddelade med stöd av *samma förordning*.

Denna lag träder i kraft den.....

1.18 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs³⁴ i fråga om lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse³⁵

dels att 7 kap. 9–11 §§ och 9 kap. 1 och 3 §§ ska upphävas

dels att 1 kap. 5, 8 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 10 kap. 37 §, 12 kap. 20 §, 13 kap. 3, 4, 6 a och 6 b, 7 och 11 §§, 14 kap. 2 och 6 §§, 15 kap. 1–3, 5 7–9 och 15 §§, 16 kap. 1 §, samt rubriken närmast före 15 kap. 7 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska föras in sex nya bestämmelser, 6 kap. 2 a och 4 c § samt 15 kap. 1 a, 1 b, 1 c och 8 a §§, och en ny rubrik närmast före 6 kap. 4 c §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 §³⁶

I denna lag betyder

1. *anknutet företag*: ett svenskt eller utländskt företag vars huvudsakliga verksamhet består i att äga eller förvalta fast egendom, tillhandahålla datatjänster eller driva annan liknande verksamhet som har samband med den huvudsakliga verksamheten i ett eller flera kreditinstitut, värdepappersbolag eller motsvarande utländska företag,

2. *bank*: bankaktiebolag, sparbank och medlemsbank,

3. *bankaktiebolag*: ett aktiebolag som har fått tillstånd att driva bankrörelse,

4. *behörig myndighet*: en utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över utländska kreditinstitut,

³⁴ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, och Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

³⁵ Senaste lydelse av

7 kap. 9 § 2006:543

7 kap. 11 § 2006:1387

9 kap. 1 § 2006:1387.

³⁶ Senaste lydelse 2011:768.

5. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

6. *filial*: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt kreditinstituts etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

7. *finansiellt institut*: ett företag som inte är kreditinstitut, värdepappersbolag eller motsvarande utländskt företag och vars huvudsakliga verksamhet är att

a) förvärva eller inneha aktier eller andelar,

b) driva värdepappersrörelse utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, eller

c) driva en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2–10, 12 och 15 utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 §,

8. *hemland*: det land där ett företag har fått tillstånd till rörelse som avses i denna lag,

9. *kapitalbas*: detsamma som i 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar,

9. *kapitalbas*: detsamma som avses i artikel 72 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012,

10. *kreditinstitut*: bank och kreditmarknadsföretag,

11. *kreditinstitutsdirektivet*:

Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG,

11. *kreditmarknadsbolag*: ett aktiebolag som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse,

12. *kreditmarknadsförening*: en ekonomisk förening som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse,

12. *kreditmarknadsbolag*: ett aktiebolag som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse,

13. *kreditmarknadsförening*: en ekonomisk förening som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse,

13. kreditmarknadsföretag: kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsförening,

14. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 5 a § representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

15. medlemsbank: en ekonomisk förening som avses i lagen (1995:1570) om medlemsbanker,

16. sparbank: ett företag som avses i sparbankslagen (1987:619),

17. startkapital: det kapital som definieras i artikel 57 a och b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU,

18. utländskt bankföretag: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva bankrörelse,

19. utländskt kreditföretag: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva finansieringsrörelse, och

20. utländskt kreditinstitut: ett utländskt bankföretag och ett utländskt kreditföretag.

14. kreditmarknadsföretag: kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsförening,

15. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 5 a § representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

16. medlemsbank: en ekonomisk förening som avses i lagen (1995:1570) om medlemsbanker,

17. sparbank: ett företag som avses i sparbankslagen (1987:619),

18. startkapital: det kapital som för kreditinstitut avses i artikel 4.51 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag,

19. utländskt bankföretag: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva bankrörelse,

20. utländskt kreditföretag: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva finansieringsrörelse, och

21. utländskt kreditinstitut: ett utländskt bankföretag och ett utländskt kreditföretag.

8 §³⁷

Om ett kreditinstitut *ingår i en finansiell företagsgrupp enligt 9 kap. 1 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar*, skall bestämmelserna i 6–9, 13 och 15 kap. denna lag samt bestämmelserna i *lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar* om ett instituts rörelse och om tillsyn över ett institut, gälla i tillämpliga delar för övriga företag i företagsgruppen.

Begränsningarna i fråga om ett instituts rörelse *skall* avse företagen i företagsgruppen gemensamt.

Om det finns särskilda skäl får ett företag undantas från bestämmelserna i första stycket.

Om ett kreditinstitut *står under tillsyn på gruppnivå i enlighet med artiklarna 10–23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag*, ska bestämmelserna i 6–9, 13 och 15 kap. denna lag samt bestämmelserna i *lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut* om ett instituts rörelse och om tillsyn över ett institut, gälla i tillämpliga delar för övriga företag i företagsgruppen.

Begränsningarna i fråga om ett instituts rörelse *ska* avse företagen i företagsgruppen gemensamt.

10 §³⁸

Enskildas förhållanden till kreditinstitut får inte obehörigen röjas.

Enskildas förhållanden till kreditinstitut *och uppgift i en anmälan eller utsaga om misstänkta överträdelser av det finansiella regelverket som kan avslöja anmälarens identitet* får inte obehörigen röjas.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken ska inte följa för den som bryter mot förbudet i första stycket.

³⁷ Senaste lydelse 2013:455.

³⁸ Senaste lydelse 2009:504.

I 5 a § kreditupplysnings-lagen (1973:1173) finns bestämmelser som innebär att vad som gäller om tystnadsplikt enligt första stycket inte hindrar att uppgifter i vissa fall utväxlas för kreditupplysningsändamål.

3 kap.

2 §³⁹

Ett svenskt företag ska ges tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse, om

1. bolagsordningen, stadgarna eller reglementet stämmer överens med denna lag och andra författningar och i övrigt innehåller de särskilda bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av den planerade verksamheten,

2. det finns skäl att anta att den planerade rörelsen kommer att drivas enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett kreditinstitut, och

4. den som ska ingå i styrelsen för företaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

4. den som ska ingå i styrelsen för företaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift. *Vid bedömningen ska även beaktas om styrelsen som helhet har tillräcklig kunskap och erfarenhet för att leda institutet.*

Vid bedömningen enligt första stycket 3 av om en innehavare är lämplig ska dennes anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att kreditinstitutets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, eller

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för

³⁹ Senaste lydelse 2009:361.

a) penningtvätt enligt 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Om den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i företaget är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag, ska det vid bedömningen av innehavarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i företaget är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag, ska det vid bedömningen av innehavarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om företaget har eller kan förväntas komma att få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av företaget.

6 kap.

2 a §

Ett kreditinstitut ska tillhandahålla ändamålsenliga rapporteringssystem för anställda som vill göra anmälningar om misstänkta överträdelser av det finansiella regelverket som begåtts av institutet.

Personuppgiftslagen (1998:204) gäller vid behandling av personuppgifter inom ramen för sådana rapporteringssystem som avses i första stycket.

Majoritetskrav vid beslut om ersättning

4 c §

Bolagsstämman får besluta att anställdas eller ledningens rörliga ersättning får överskrida den fasta ersättningen. Den rörliga ersättningen får dock inte bestämmas till ett belopp som är mer än dubbelt så stort som den fasta ersättningen.

Ett beslut om den rörliga ersättning är giltigt, om beslutet har biträttts av aktieägare som tillsammans företräder minst två tredjedelar av aktieägarna och minst hälften av aktieägarna närvarat vid bolagsstämman, eller om beslutet biträttts av aktieägare med minst tre fjärdedelar av de aktier som är företrädde vid bolagsstämman.

En aktieägare får inte själv eller genom ombud rösta om ett beslut enligt första stycket om denne direkt berörs av beslutet.

10 kap.

37 §⁴⁰

Vad som i 29 kap. 1–3 §§ aktiebolagslagen (2005:551) föreskrivs om ansvar vid överträdelse av där angivna bestämmelser gäller för bankaktiebolag även vid överträdelse av denna lag och lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Vad som i 29 kap. 1–3 §§ aktiebolagslagen (2005:551) föreskrivs om ansvar vid överträdelse av där angivna bestämmelser gäller för bankaktiebolag även vid överträdelse av denna lag, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav

⁴⁰ Senaste lydelse 2006:1387.

för kreditinstitut och värdepappersföretag, lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut och lagen (2014:000) om kapitalbuffertar.

12 kap.

20 §⁴¹

Vad som i 13 kap. 1–3 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar föreskrivs om ansvar vid överträdelse av den lagen, av tillämplig lag om årsredovisning och av stadgarna gäller beträffande kreditmarknads-föreningar även vid överträdelse av denna lag *och lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.*

Vad som i 13 kap. 1–3 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar föreskrivs om ansvar vid överträdelse av den lagen, av tillämplig lag om årsredovisning och av stadgarna gäller beträffande kreditmarknads-föreningar även vid överträdelse av denna lag, *Europaparlamentets och rådets förordning Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut och lagen (2014:000) om kapitalbuffertar.*

13 kap.

3 §

Ett kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som inrättat filial *enligt 4 kap. 4 § skall* lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som inspektionen begär.

Ett kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som inrättat filial *i landet ska* lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som inspektionen begär.

⁴¹ Senaste lydelse 2006:1387.

4 §

Finansinspektionen får när inspektionen anser det nödvändigt genomföra en undersökning hos ett kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som har inrättat filial *enligt 4 kap. 4 §*.

Finansinspektionen får när inspektionen anser det nödvändigt genomföra en undersökning hos ett kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som har inrättat filial *i landet*.

Innan en undersökning genomförs av ett utländskt kreditinstitut som har inrättat filial enligt 4 kap. 1 § ska Finansinspektionen konsultera behöriga myndigheter i den medlemsstat som har auktoriserat det utländska kreditinstitutet.

6 a §⁴²

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med utländska behöriga myndigheter *och* Europeiska bankmyndigheten i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med utländska behöriga myndigheter, Europeiska bankmyndigheten, *Europeiska systemrisknämnden och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten* i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

6 b §⁴³

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning i de fall som framgår av artiklarna 42, 129.1 och 132.1 i *Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG*.

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning i de fall som framgår av artiklarna 112, 116 och 133 i *kreditinstitutsdirektivet*.

⁴² Senaste lydelse 2012:193.

⁴³ Senaste lydelse 2012:193.

Finansinspektionen får även hänskjuta ett förfarande i enlighet med vad som sägs i första stycket i enlighet med artiklarna 41.2 43.5 50 och 51 i kreditinstitutsdirektivet.

7 §⁴⁴

Finansinspektionen skall i samarbete med behörig hemlandsmyndighet utöva tillsyn över att likviditeten är tillfredsställande i en här i landet inrättad filial till ett utländskt kreditinstitut som avses i 4 kap. 1 §.

Efter anmälan till Finansinspektionen kan en behörig myndighet i ett annat land inom EES genomföra en undersökning hos filialen och hos en filial till ett sådant företag som avses i 4 kap. 3 §.

Efter anmälan till Finansinspektionen kan en behörig myndighet i ett annat land inom EES genomföra en undersökning hos en här i landet inrättad filial till utländskt kreditinstitut som avses i 4 kap. 1 § och hos en filial till ett sådant företag som avses i 4 kap. 3 §.

11 §⁴⁵

Styrelsen i en sparbank, en medlemsbank eller i en kreditmarknadsförening är skyldig att genast låta upprätta en särskild balansräkning, om det finns skäl att anta att institutet inte kan uppfylla *kravet på kapitaltäckning enligt lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.*

Styrelsen i en sparbank, en medlemsbank eller i en kreditmarknadsförening är skyldig att genast låta upprätta en särskild balansräkning, om det finns skäl att anta att institutet inte kan uppfylla *kapitalbaskravet enligt 2 kap. 1 § lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut.*

⁴⁴ Ändringen innebär bl. a. att första stycket upphävs.

⁴⁵ Senaste lydelse 2006:1387.

Balansräkningen *skall* granskas av institutets revisor. Om granskningen visar att kravet inte är uppfyllt, *skall* institutets styrelse genast underrätta Finansinspektionen.

Balansräkningen *ska* granskas av institutets revisor. Om granskningen visar att kravet inte är uppfyllt, *ska* institutets styrelse genast underrätta Finansinspektionen.

14 kap.

2 §⁴⁶

Tillstånd ska ges till förvärv som avses i 1 §, om förvärvaren bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett kreditinstitut och det kan antas att det tilltänkta förvärvet är ekonomiskt sunt. Hänsyn ska tas till förvärvarens sannolika påverkan på verksamheten i kreditinstitutet.

Vid bedömningen enligt första stycket ska förvärvarens anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas

1. om den som till följd av förvärvet kommer att ingå i styrelsen för kreditinstitutet eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift,

2. om det finns skäl att anta att förvärvaren kommer att motverka att kreditinstitutets rörelse drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar institutets verksamhet, och

3. om det finns skäl att anta att förvärvet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Om förvärvaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska det vid bedömningen av förvärvarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller

Om förvärvaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska det vid bedömningen av förvärvarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller

⁴⁶ Senaste lydelse 2009:361.

de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om förvärvet skulle leda till nära förbindelser mellan kreditinstitutet och någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av institutet.

6 §⁴⁷

Finansinspektionen får besluta att den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i ett kreditinstitut vid stämman inte får företräda fler aktier eller andelar än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat

1. om innehavaren motverkar eller kan antas komma att motverka att kreditinstitutets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar institutets verksamhet,

2. om innehavaren i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet,

3. om innehavaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, eller

3. om innehavaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, eller

4. om det finns skäl att anta att innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

⁴⁷ Senaste lydelse 2009:361.

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar inte har ansökt om tillstånd till ett förvärv som avses i 1 §, får Finansinspektionen besluta att innehavaren vid stämman inte får företräda aktierna eller andelarna till den del de omfattas av ett krav på tillstånd.

Om någon i strid med ett beslut av Finansinspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar, får innehavaren inte företräda aktierna eller andelarna vid stämman till den del innehavet står i strid med beslutet.

15 kap.

1 §⁴⁸

Om ett kreditinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar institutets verksamhet, institutets bolagsordning, stadgar eller reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar institutets verksamhet, *skall* Finansinspektionen ingripa.

Ingripande sker genom utfärdande av föreläggande att inom viss tid begränsa rörelsen i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, förbud att verkställa beslut eller genom anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig *skall* kreditinstitutets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Om ett kreditinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar institutets verksamhet, institutets bolagsordning, stadgar eller reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar institutets verksamhet, *ska* Finansinspektionen ingripa.

Ingripande *enligt denna lag* sker genom utfärdande av föreläggande att inom viss tid begränsa rörelsen i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, förbud att verkställa beslut eller genom anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig *ska* kreditinstitutets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

⁴⁸ Senaste lydelse 2006:1387.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om institutet gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot institutet och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

Finansinspektionen ska även ingripa genom att utfärda ett föreläggande i enlighet med andra stycket om ett kreditinstitut inom tolv månader sannolikt inte längre kommer uppfylla sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar institutets verksamhet.

1 a §

Vid valet av sanktion ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens art, överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet och eventuella skador som uppstått. Som en för mildrande omständighet ska beaktas om överträdelsen är ursäktlig.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om institutet gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot institutet och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

1 b §

Utöver det som sägs i 1 a § ska i försvårande riktning beaktas om institutet eller den fysiska personen tidigare har begått en överträdelse av det finansiella regelverket. Vid denna bedömning bör särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har förflutit mellan de olika överträdelserna.

I förmildrande riktning ska beaktas om institutet eller den fysiska personen

1. i väsentlig mån genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning och om

2. institutet snabbt upphört med överträdelsen sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

1 c §

I lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut finns särskilda bestämmelser om möjlighet att ingripa genom beslut om särskilt kapitalbalkras och särskilda likviditetskrav.

I lagen (2014:000) om kapitalbuffertar finns särskilda regler om ingripande för de fall ett institut inte uppfyller kapitalbaskraven enligt den lagen.

2 §

Om någon som ingår i ett kreditinstituts styrelse eller är dess verkställande direktör inte uppfyller de krav som anges i 3 kap. 2 § 4, *skall* Finansinspektionen återkalla institutets tillstånd. Det får dock ske bara om inspektionen först beslutat att anmärka på att personen *ingår i styrelsen eller är verkställande direktör* och om *han eller hon*, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, *fortfarande finns kvar i styrelsen eller som verkställande direktör.*

Om någon som ingår i ett kreditinstituts styrelse eller är dess verkställande direktör *eller om styrelsen som helhet* inte uppfyller de krav som anges i 3 kap. 2 § 4, *ska* Finansinspektionen återkalla institutets tillstånd. Det får dock ske bara om inspektionen först beslutat att anmärka på personen *eller styrelsen* och om *erforderliga åtgärder inte vidtagits* sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått.

3 §⁴⁹

Finansinspektionen *skall* återkalla ett kreditinstituts tillstånd om institutet

1. inte har anmälts för registrering inom föreskriven tid eller anmälan har avskrivits eller avslagits genom ett beslut som har vunnit laga kraft,

2. inte inom ett år från det tillstånd beviljades har börjat driva sådan rörelse som tillståndet avser,

3. har förklarat sig avstå från tillståndet,

4. har överlåtit hela sin rörelse,

5. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan rörelse som tillståndet avser, *eller*

6. försatts i konkurs eller om beslut fattats om att institutet *skall* träda i tvångslikvidation.

I fall som avses i första stycket 2 och 5 får i stället varning meddelas om det är tillräckligt.

Finansinspektionen *ska* återkalla ett kreditinstituts tillstånd om institutet

1. inte har anmälts för registrering inom föreskriven tid eller anmälan har avskrivits eller avslagits genom ett beslut som har vunnit laga kraft,

2. inte inom ett år från det tillstånd beviljades har börjat driva sådan rörelse som tillståndet avser,

3. har förklarat sig avstå från tillståndet,

4. har överlåtit hela sin rörelse,

5. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan rörelse som tillståndet avser,

6. försatts i konkurs eller om beslut fattats om att institutet *ska* träda i tvångslikvidation, *eller*

7. *har fått tillståndet genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt.*

I fall som avses i första stycket 2, 5 och 7 får i stället varning meddelas om det är tillräckligt.

5 §

Har Finansinspektionen av en behörig myndighet under rättats om att ett svenskt kreditinstitut överträtt föreskrifter som gäller i det landet för sådana institut, *skall* inspektionen vidta de åtgärder som anges i 1–4 §§ mot institutet, om det föreligger någon omständighet som avses där. Inspektionen *skall* underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Har Finansinspektionen av en behörig myndighet under rättats om att ett svenskt kreditinstitut överträtt föreskrifter som gäller i det landet för sådana institut, *ska* inspektionen *utan dröjsmål* vidta de åtgärder som anges i 1–4 §§ mot institutet, om det föreligger någon omständighet som avses där. Inspektionen *ska utan dröjsmål* underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

⁴⁹ Senaste lydelse 2005:1055.

StraffavgiftAdministrativ sanktionsavgift7 §⁵⁰

Om ett kreditinstitut har meddelats beslut om anmärkning eller varning enligt 1 §, får Finansinspektionen besluta att institutet ska betala en straffavgift.

Om ett kreditinstitut har meddelats beslut om anmärkning eller varning enligt 1 §, *eller varning enligt 3 § första stycket* 7 jämfört med *andra stycket*, får Finansinspektionen besluta att institutet ska betala en *administrativ sanktionsavgift*.

Om det finns särskilda skäl för det, får inspektionen besluta om sanktionsavgift för någon eller några som ingår i institutets styrelse eller är dess verkställande direktör, om han eller hon är ansvarig för överträdelsen i fråga.

Avgiften tillfaller staten.

8 §

Straffavgiften ska fastställas till lägst femtusen kronor och högst femtio miljoner kronor.

Sanktionsavgiften för kreditinstitut ska fastställas till högst

1. tio procent av kreditinstitutets omsättning närmast föregående räkenskapsår, eller

2. två gånger summan av den vinst eller två gånger de kostnader som undvikits till följd av regelöverträdelsen, i de fall beloppen kan fastställas.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av kreditinstitutets omsättning närmast föregående räkenskapsår.

⁵⁰ Senaste lydelse prop. 2012/13:95.

Om överträdelsen har skett under institutets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får den uppskattas.

Om överträdelsen har skett under institutets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får den uppskattas.

Avgiften får inte vara så stor att institutet därefter inte uppfyller kraven enligt 6 kap. 1 §.

8 a §

Sanktionsavgifter för fysiska personer ska fastställas till högst

a) ett belopp som per den 17 juli 2013 i svenska kronor motsvarar fem miljoner euro eller

b) två gånger summan av den vinst överträdelsen medfört eller två gånger summan av de kostnader som personen i fråga undvikit till följd av överträdelsen, i de fall beloppen kan fastställas.

9 §

När straffavgiftens storlek fastställs, skall särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

När sanktionsavgiftens storlek fastställs ska särskild hänsyn tas till det som sägs i 1 a och 1 b §, samt till institutets eller den fysiska personens finansiella ställning och, i de fall det kan fastställas, den vinst eller de kostnader som överträdelsen föranlett för institutet eller den fysiska personen.

15 §

Finansinspektionen får förelägga ett institut eller ett företag, som tillhör någon av följande kategorier att göra rättelse om det

Om ett utländskt kreditinstitut som driver verksamhet här enligt 4 kap. 1, 2 eller 3 § inte driver sin verksamhet i enlighet med de

inte driver sin rörelse enligt de bestämmelser som avses i 1 §, nämligen

1. utländska kreditinstitut som driver verksamhet här enligt 4 kap. 1 eller 2 §, och

2. sådana finansiella institut och dotterföretag som driver verksamhet här enligt 4 kap. 3 §.

Om institutet eller företaget inte följer föreläggandet, skall inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland.

Om rättelse inte sker, får Finansinspektionen förbjuda institutet eller företaget att påbörja nya transaktioner här i landet. Innan förbud meddelas skall inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. I brådslande fall får inspektionen meddela förbud utan föregående underrättelse till hemlandsmyndigheten. Denna skall då underrättas så snart det kan ske.

bestämmelser som avses i 1 §, eller om det föreligger en väsentlig risk för att bestämmelserna inte efterlevs, ska inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland.

I brådslande fall får Finansinspektionen i avvaktan på åtgärder som fattas av hemlandets behöriga myndigheter, vidta åtgärder mot institutet i syfte att värna den finansiella stabiliteten i landet. Åtgärderna ska vara proportionerliga i förhållande till dess syfte och upphöra så snart de inte längre behövs eller hemmedlemsstatens myndigheter vidtar en sådan rekonstruktionsåtgärd som avses i artikel 3 i direktiv 2001/24/EG.

16 kap.

1 §⁵¹

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilken information ett kreditinstitut ska lämna till sina kunder eller till dem som institutet erbjuder sina tjänster,

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilken information ett kreditinstitut ska lämna till sina kunder eller till dem som institutet erbjuder sina tjänster,

⁵¹ Senaste lydelse 2011.830.

2. vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 3 kap. 5–7 §§,
3. vilka åtgärder som ett kreditinstitut ska vidta för att uppfylla de krav på soliditet och likviditet, riskhantering, genomlysning, system för hantering av uppgifter om insättare och deras insättningar, sundhet samt riktlinjer och instruktioner som avses i 6 kap. 1–5 §§,
4. vilka begränsningar som gäller när ett bankaktiebolag eller ett kreditmarknadsbolag tar emot egna aktier eller aktier i sitt moderbolag som pant enligt 10 kap. 12 §,
5. vilka upplysningar som ett kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som har inrättat filial *enligt 4 kap. 4 §* ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet, och
6. sådana avgifter för tillsyn som avses i 13 kap. 16 §.
2. vilka krav som enligt 3 kap. 2 § 4 och 14 kap. 2 § 1 ska ställas på den som ska ingå i styrelsen eller vara verkställande direktör i ett företag, eller vara ersättare för någon av dem,
3. vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 3 kap. 5–7 §§,
4. vilka åtgärder som ett kreditinstitut ska vidta för att uppfylla de krav på soliditet och likviditet, riskhantering, genomlysning, system för hantering av uppgifter om insättare och deras insättningar, sundhet samt riktlinjer och instruktioner som avses i 6 kap. 1–5 §§,
5. vilka begränsningar som gäller när ett bankaktiebolag eller ett kreditmarknadsbolag tar emot egna aktier eller aktier i sitt moderbolag som pant enligt 10 kap. 12 §,
6. vilka upplysningar som ett kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som inrättat filial *i landet* ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet, och
7. sådana avgifter för tillsyn som avses i 13 kap. 16 §.

1. Denna lag träder i kraft den [.....]. Bestämmelserna i 13 kap. 7 §, 15 kap. 15 § och 13 kap. 6 b andra stycket och 7 § träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

2. Lagen ska inte tillämpas på överträdelser som helt inträffat före lagens ikraftträdande.

1.19 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs⁵² att 15 § lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse⁵³ ska upphävas.

Denna lag träder i kraft den [...].

⁵² Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

1.20 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat

Härigenom föreskrivs⁵⁴ att 5 kap. 8 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

8 §⁵⁵

Om ett blandat finansiellt holdingföretag finns i toppen av ett finansiellt konglomerat, vars största sektor är bank- och värdepapperssektorn, gäller bestämmelserna om stora exponeringar i 7 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar för samtliga företag som tillhör den sektorn och för det blandade finansiella holdingföretaget.

Om ett blandat finansiellt holdingföretag finns i toppen av ett finansiellt konglomerat, vars största sektor är bank- och värdepapperssektorn, gäller bestämmelserna om stora exponeringar i *Europa-parlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012*, för samtliga företag som tillhör den sektorn och för det blandade finansiella holdingföretaget.

Denna lag träder i kraft den.....

⁵⁴ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

⁵⁵ Senaste lydelse 2006:1388.

1.21 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs⁵⁶ i fråga om lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

dels att punkt 7 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelser till lagen ska upphöra att gälla,

dels att 7 kap. 7–9 §§ ska upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 5 och 11 §§, 3 kap. 1, 2, 7 och 12 §§, 24 kap. 3 och 7 §§, 25 kap. 1, 4 och 8–10 §§ samt rubriken närmast före 25 kap. 8 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas sex nya paragrafer, 8 kap. 4 a och 8 a, 25 kap. 1 a, 1 b, 1 c och 9 a §§ samt en ny rubrik närmast före 8 kap. 8 a § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. 5 §⁵⁷

I denna lag betyder

1. *anknutet ombud*: en fysisk eller juridisk person som har träffat avtal med ett svenskt värdepappersinstitut eller ett utländskt värdepappersföretag som hör hemma inom EES om att för bara detta instituts eller företags räkning

a) marknadsföra investerings- eller sidotjänster,

b) ta emot eller vidarebefordra instruktioner eller order avseende investeringstjänster eller finansiella instrument,

c) placera finansiella instrument, eller

d) tillhandahålla investeringsrådgivning till kund avseende dessa instrument eller tjänster,

2. *behörig myndighet*: i Sverige Finansinspektionen och i särskilt angivna fall Bolagsverket och i övrigt en utländsk myndighet som

⁵⁶ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, och Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

⁵⁷ Senaste lydelse 2012:197.

har behörighet att utöva tillsyn över utländska värdepappersföretag och företag som driver en reglerad marknad eller annan motsvarande marknad eller som har behörighet att utöva tillsyn över emittenter vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad,

3. *börs*: ett svenskt aktieföretag eller en svensk ekonomisk förening som har fått tillstånd enligt denna lag att driva en eller flera reglerade marknader,

4. *clearingdeltagare*: den som får delta i clearingverksamheten hos en clearingorganisation,

5. *clearingorganisation*: ett företag som har fått tillstånd enligt 19 kap. att driva clearingverksamhet,

6. *clearingverksamhet*: fortlöpande verksamhet som består i att

a) på clearingdeltagarnas vägnar göra avräkningar i fråga om deras förpliktelser att leverera finansiella instrument eller att betala i svensk eller utländsk valuta,

b) genom att träda in som part eller som garant ta över ansvaret för att förpliktelserna fullgörs, eller

c) på annat väsentligt sätt ansvara för att förpliktelserna avvecklas genom överförande av likvid eller instrument,

7. *direktivet om marknader för finansiella instrument*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU,

8. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

9. *emittent*: i fråga om aktier aktieföretaget och i fråga om annat finansiellt instrument utgivaren eller utfärdaren av instrumentet,

10. *filial*: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt värdepappersföretags etablering av flera driftställen i Sverige ska anses som en enda filial,

11. *genomförandeförordningen*: kommissionens förordning (EG) nr 1287/2006 av den 10 augusti 2006 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG vad gäller dokumenteringsskyldigheter för värdepappersföretag, transaktionsrapportering, överblickbarhet på marknaden, upptagande av finansiella instrument till handel samt definitioner för tillämpning av det direktivet,

12. *handelsplattform*: ett multilateralt handelssystem (Multilateral Trading Facility, MTF) inom EES som drivs av ett värdepappersinstitut eller en börs och som sammanför ett flertal köp- och säljintressen i finansiella instrument från tredje man – inom systemet och i enlighet med icke skönsmässiga regler – så att detta leder till avslut,

13. *hemland*: det land där ett företag har fått tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i denna lag,

14. *investerings tjänster och investeringsverksamheter*: de tjänster och verksamheter som anges i 2 kap. 1 §,

15. *kapitalbas*: detsamma som i 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, 15. *kapitalbas*: detsamma som avses i artikel 72 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag

16. *koncern*: detsamma som i 1 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen (2005:551), varvid det som sägs om moderbolag tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag,

17. *kreditinstitut*: bank, kreditmarknadsföretag och utländskt bank- eller kreditföretag som driver bank- eller finansieringsrörelse från filial i Sverige,

18. *qualificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 5 a § representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

19. *professionell kund*: en sådan kund som avses i 8 kap. 16 eller 17 §,

20. *reglerad marknad*: ett multilateralt system inom EES som sammanför eller möjliggör sammanförande av ett flertal köp- och säljintressen i finansiella instrument från tredje man – regelmässigt, inom systemet och i enlighet med icke skönsmässiga regler – så att detta leder till avslut,

21. *sidotjänster*: de tjänster som anges i 2 kap. 2 §,

22. *sidoverksamheter*:

a) för ett värdepappersbolag de verksamheter som anges i 2 kap. 3 och 4 §§,

b) för en börs de verksamheter som anges i 13 kap. 12 §, och

c) för en clearingorganisation de verksamheter som anges i 20 kap. 7 §,

23. *startkapital*: detsamma som i 1 kap. 5 § 17 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, 23. *startkapital*: det kapital som för värdepappersföretag avses i artikel 4.51 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013,

24. *systematisk internhandlare*: värdepappersinstitut som på ett organiserat, frekvent och systematiskt sätt handlar för egen räkning genom att utföra kundorder utanför en reglerad marknad eller en handelsplattform,

25. *utländskt värdepappersföretag*: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva värdepappersrörelse,

26. *värdepappersbolag*: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd enligt denna lag att driva värdepappersrörelse och som inte är ett bankaktiebolag eller ett kreditmarknadsbolag enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse,

27. *värdepappersinstitut*: värdepappersbolag, svenska kreditinstitut som har fått tillstånd enligt denna lag att driva värdepappersrörelse och utländska företag som driver värdepappersrörelse från filial i Sverige,

28. *värdepappersrörelse*: verksamhet som består i att yrkesmässigt tillhandahålla investeringstjänster eller utföra investeringsverksamhet, och

29. *öppenhetsdirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och om ändring av direktiv 2001/34/EG, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU.

11 §⁵⁸

Den som är eller har varit knuten till ett värdepappersbolag, en börs eller en clearingorganisation som anställd eller uppdragstagare får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han eller hon i anställningen eller under uppdraget har fått veta om någon annans affärsförhållanden eller personliga förhållanden.

⁵⁸ Senaste lydelse 2009:522.

Uppgift i en anmälan eller utsaga om misstänkta överträdelser av det finansiella regelverket som kan avslöja anmälarens identitet får inte obehörigen röjas.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

I 5 a § kreditupplysningslagen (1973:1173) finns bestämmelser som innebär att det som gäller om tystnadsplikt enligt första stycket inte hindrar att uppgifter i vissa fall utväxlas för kreditupplysningsändamål.

3 kap.

1 §⁵⁹

Tillstånd att driva värdepappersrörelse ska ges ett svenskt aktiebolag, om

1. bolaget har sitt huvudkontor i Sverige,
2. bolagsordningen inte strider mot denna lag eller någon annan författning,

3. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet,

4. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i bolaget bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett värdepappersbolag,

5. den som ska ingå i styrelsen för bolaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett värdepappersbolag och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift, och

5. den som ska ingå i styrelsen för bolaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett värdepappersbolag och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift, *varvid även ska beaktas om styrelsen som helhet har tillräcklig kunskap och erfarenhet för att leda institutet, och*

⁵⁹ Senaste lydelse 2009:365.

6. bolaget uppfyller de villkor i övrigt som anges i denna lag.

Tillstånd att driva sidoverksamhet enligt 2 kap. 3 § första stycket ska ges ett värdepappersbolag, om det finns särskilda skäl och verksamheten kan komma att underlätta rörelsen.

2 §⁶⁰

Vid bedömningen enligt 1 § första stycket 4 av om en innehavare är lämplig ska dennes anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att värdepappersbolagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, eller

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Om den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i bolaget är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska det vid bedömningen av innehavarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i bolaget är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska det vid bedömningen av innehavarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om bolaget har eller kan förväntas komma att få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av värdepappersbolaget.

⁶⁰ Senaste lydelse 2006:1371.

7 §⁶¹

Bestämmelser om kapitaltäckning och stora exponeringar finns i *lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar*.

Bestämmelser om kapitaltäckning och stora exponeringar finns i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut och lagen (2014:000) om kapitalbuffertar*.

Ett värdepappersbolags kapitalbas får inte understiga det belopp som enligt 6 § krävdes när verksamheten påbörjades. För ett värdepappersbolag som har bytt redovisningsvaluta gäller i stället att kapitalbasen inte får understiga det högsta av de belopp som avses i 6 och 7 §§ lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag.

Ett värdepappersbolags alternativ till startkapital enligt 6 § andra eller tredje stycket får inte i värde understiga vad som krävdes när verksamheten påbörjades.

12 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 6 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 6 § och
2. vilka krav som enligt 3 kap.

⁶¹ Ändringen innebär bland annat att andra och tredje styckena upphävs.

1 § 5 och 24 kap. 3 § 1 ska ställas på den som ska ingå i styrelsen eller vara verkställande direktör i ett företag, eller vara ersättare för någon av dem.

8 kap.

4 a §

Ett värdepappersbolag ska tillhandahålla ändamålsenliga rapporteringssystem för anställda som vill göra anmälningar om misstänkta överträdelser av det finansiella regelverket som begåtts av värdepappersbolaget.

Personuppgiftslagen (1998:204) gäller vid behandling av personuppgifter inom ramen för sådana rapporteringssystem som avses i första stycket.

Majoritetskrav vid beslut om ersättning

8 a §

Bolagsstämman får besluta att anställdas eller ledningens rörliga ersättning får överskrida den fasta ersättningen. Den rörliga ersättningen får dock inte bestämmas till ett belopp som är mer än dubbelt så stort som den fasta ersättningen.

Ett beslut om den rörliga ersättning är giltigt, om beslutet har biträtts av aktieägare som tillsammans företräder minst två tredjedelar av aktieägarna och minst hälften av aktieägarna närvarat vid bolagsstämman, eller om beslutet biträtts av aktieägare med minst tre

*ffärdedelar av de aktier som är
företrädde vid bolagsstämman.*

*En aktieägare får inte själv eller
genom ombud rösta om ett beslut
enligt första stycket om denne
direkt berörs av beslutet.*

24 kap.

3 §⁶²

Tillstånd ska ges till förvärv som avses i 1 §, om förvärvaren bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett värdepappersbolag, en börs eller en clearingorganisation och det kan antas att det tilltänkta förvärvet är ekonomiskt sunt. Hänsyn ska tas till förvärvarens sannolika påverkan på verksamheten i värdepappersbolaget, börsen eller clearingorganisationen.

Vid bedömningen enligt första stycket ska förvärvarens anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas

1. om den som till följd av förvärvet kommer att ingå i styrelsen för värdepappersbolaget, börsen eller clearingorganisationen eller vara verkställande direktör i detta företag, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett värdepappersbolag, en börs eller en clearingorganisation och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift,

2. om det finns skäl att anta att förvärvaren kommer att motverka att värdepappersbolagets, börsens eller clearingorganisationens rörelse drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, och

3. om det finns skäl att anta att förvärvet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

⁶² Senaste lydelse 2009:365.

Om det är fråga om ett värdepappersbolag och förvärvaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska det vid bedömningen av förvärvarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om förvärvet av aktier i ett värdepappersbolag skulle leda till nära förbindelser mellan bolaget och någon annan, ska tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av bolaget.

Om det är fråga om ett värdepappersbolag och förvärvaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska det vid bedömningen av förvärvarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:000 om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

7 §⁶³

Finansinspektionen får besluta att ägaren till ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar vid stämman inte får företräda fler aktier eller andelar än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat

1. om ägaren motverkar eller kan antas komma att motverka att värdepappersbolagets, börsens eller clearing-organisationens verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

2. om ägaren i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet,

3. om ägaren, när det är fråga om ett värdepappersbolag, är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 9 kap. 13 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar

3. om ägaren, när det är fråga om ett värdepappersbolag, är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:000) tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut

⁶³ Senaste lydelse 2009:365.

respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, eller

4. om det finns skäl att anta att innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar inte har ansökt om tillstånd till ett förvärv som avses i 1 §, får Finansinspektionen besluta att innehavaren vid stämman inte får företräda aktierna eller andelarna till den del de omfattas av ett krav på tillstånd.

Om någon i strid med ett beslut av Finansinspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar, får innehavaren inte företräda aktierna eller andelarna vid stämman till den del innehavet står i strid med beslutet.

25 kap.

1 §

Om ett svenskt värdepappersinstitut, en börs eller en svensk clearingorganisation har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet, *skall* Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen *skall* då utfärda ett föreläggande att inom viss tid begränsa rörelsen i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa

Om ett svenskt värdepappersinstitut, en börs eller en svensk clearingorganisation har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet, *ska* Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen *ska* då utfärda ett föreläggande att inom viss tid begränsa rörelsen i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att

beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, *skall* företagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, *ska* företagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Finansinspektionen ska även ingripa genom att utfärda ett föreläggande i enlighet med andra stycket om ett värdepappersbolag inom tolv månader sannolikt inte längre kommer uppfylla sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar institutets verksamhet.

1 a §

Vid valet av sanktion ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens art, överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet och eventuella skador som uppstått. Som en förmildrande omständighet ska beaktas om överträdelsen är ursäktlig.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om institutet gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot institutet och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

1 b §

Utöver det som sägs i 1 a § ska i försvårande riktning beaktas om institutet eller den fysiska personen tidigare har begått en överträdelse

av det finansiella regelverket. Vid denna bedömning bör särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har förflutit mellan de olika överträdelserna.

I förmildrande riktning ska beaktas om institutet eller den fysiska personen

1. i väsentlig mån genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning och om

2. institutet snabbt upphört med överträdelsen sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

1 c §

I lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut finns särskilda bestämmelser om möjlighet att ingripa genom ett beslut om ett särskilt kapitalbaskrav och särskilda likviditetskrav.

I lagen (2014:000) om kapitalbuffertar finns särskilda regler om ingripande för de fall ett värdepappersbolag inte uppfyller kapitalbaskraven enligt den lagen.

4 §

Om någon som ingår i ett värdepappersbolags, en börs eller en svensk clearingorganisations styrelse eller är verkställande direktör inte uppfyller de krav som anges i 3 kap. 1 § första stycket 5, 12 kap. 2 § 4 och 19 kap. 3 § 4, *skall* Finansinspektionen återkalla företagets tillstånd.

Om någon som ingår i ett värdepappersbolags, en börs eller en svensk clearingorganisations styrelse eller är verkställande direktör, *eller styrelsen som helhet* inte uppfyller de krav som anges i 3 kap. 1 § första stycket 5, 12 kap. 2 § 4 och 19 kap. 3 § 4, *ska* Finansinspektionen återkalla

Detta får dock ske bara om inspektionen först har beslutat att påtala för företaget att personen inte uppfyller kraven, och *han eller hon finns kvar i styrelsen eller som verkställande direktör* efter det att en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått ut.

företagets tillstånd. Detta får dock ske bara om inspektionen först har beslutat att påtala för företaget att personen *eller styrelsen* inte uppfyller kraven, och *erforderliga åtgärder inte vidtagits* efter det att en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått ut.

Straffavgift

Om ett svenskt värdepappersinstitut, en börs eller en svensk clearingorganisation har meddelats beslut om anmärkning eller varning enligt 1 § eller varning enligt 5 § första stycket 1 och 5 jämfört med andra stycket, får Finansinspektionen besluta att företaget *skall* betala en *straffavgift*.

Avgiften tillfaller staten.

Administrativ sanktionsavgift

8 §

Om ett svenskt värdepappersinstitut, en börs eller en svensk clearingorganisation har meddelats beslut om anmärkning eller varning enligt 1 § eller varning enligt 5 § första stycket 1 och 5 jämfört med andra stycket, får Finansinspektionen besluta att företaget *ska* betala en *administrativ sanktionsavgift*.

Om det finns särskilda skäl för det, får Finansinspektionen besluta om sanktionsavgift för någon eller några som ingår i ett värdepappersbolags styrelse eller är dess verkställande direktör, om han eller hon är ansvarig för överträdelsen i fråga.

9 §

Straffavgiften skall uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor.

Sanktionsavgiften för företag ska fastställas till högst

1. tio procent av företagets omsättning närmast föregående räkenskapsår, eller

2. två gånger summan av den vinst överträdelsen medfört eller två gånger de kostnader som undvikits till följd av överträdelsen, i de fall beloppen kan fastställas.

Avgiften får inte överstiga tio procent av företagets omsättning närmast föregående räkenskapsår.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor.

Om överträdelsen har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får den uppskattas.

Om överträdelsen har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får den uppskattas.

För värdepappersinstitut får avgiften inte vara så stor att institutet därefter inte uppfyller kraven i 8 kap. 3 § denna lag eller 6 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

9 a §

Sanktionsavgifter för fysiska personer ska fastställas till högst

1. ett belopp som per den 17 juli 2013 i svenska kronor motsvarar fem miljoner euro eller

2. två gånger summan av den vinst eller två gånger summan av de kostnader som undvikits till följd av regelöverträdelsen, i de fall beloppen kan fastställas.

10 §

När *straffavgiftens* storlek fastställs, *skall* särskild hänsyn tas till *hur allvarlig den överträdelse är som föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.*

När *sanktionsavgiftens* storlek fastställs, *ska* särskild hänsyn tas till det som sägs i 1 a och 1 b §, samt till institutets eller den fysiska personens finansiella ställning och, i de fall det kan fastställas, den vinst eller de kostnader som överträdelsen föranlett för institutet eller den fysiska personen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014. Lagen ska inte tillämpas på överträdelser som helt inträffat före lagens ikraftträdande.

1.22 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut

Härigenom föreskrivs⁶⁴ att 4 kap. 1 § och 7 kap. 3 § lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

1 §

Staten har gentemot en aktieägare i ett kreditinstitut rätt att lösa in aktierna, om det är av synnerlig betydelse från allmän synpunkt och om

1. bolaget eller aktieägaren inte har antagit ett avtalsförslag vars villkor Prövningsnämnden funnit inte vara oskäligen,

2. bolaget eller aktieägaren inte har fullgjort en förpliktelse som följer av ett avtal om stöd enligt denna lag och som är av väsentlig betydelse, eller

3. bolagets kapitalbas inte uppgår till en fjärdedel av kapitalbaskravet, beräknad enligt 2 kap. 1 § första stycket 1 lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

3. bolagets kapitalbas inte uppgår till en fjärdedel av kapitalbaskravet, beräknad enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012

Staten har gentemot en aktieägare i ett kreditinstitut rätt att lösa in aktierna, om det är av synnerlig betydelse från allmän synpunkt och om

1. bolaget eller aktieägaren inte har antagit ett avtalsförslag vars villkor Prövningsnämnden funnit inte vara oskäligen,

2. bolaget eller aktieägaren inte har fullgjort en förpliktelse som följer av ett avtal om stöd enligt denna lag och som är av väsentlig betydelse, eller

⁶⁴ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

7 kap.

3 §⁶⁵

Avgiftsunderlaget är summan av den avgiftsskyldiges skulder och avsättningar – dock inte obeskattade reserver – vid utgången av räkenskapsåret enligt fastställd balansräkning, om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

För en avgiftsskyldig som ingår i en koncern enligt årsredovisningslagen (1995:1554) ska avgiftsunderlaget minskas med skulder till andra avgiftsskyldiga företag i koncernen.

För ett kreditinstitut ska avgiftsunderlaget minskas med efterställda skuldförbindelser som får ingå i kapitalbasen enligt *lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar*.

För ett kreditinstitut ska avgiftsunderlaget minskas med efterställda skuldförbindelser som får ingå i kapitalbasen enligt *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012*.

Denna lag träder i kraft den.....

⁶⁵ Senaste lydelse 2009:1418.

1.23 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs⁶⁶ att 3 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 §⁶⁷

Ett betalningsinstitut ska vid varje tidpunkt ha en kapitalbas som motsvarar minst startkapitalet enligt 1 § eller ett kapitalkrav beräknat enligt 3 eller 4 §. Betalningsinstitutets kapitalbas får inte underskrida det högsta av dessa två belopp.

Vid beräkningen av kapitalbasen och dess sammansättning gäller 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar och föreskrifter meddelade med stöd av 13 kap. 1 § 6 samma lag.

Vid beräkningen av kapitalbasen och dess sammansättning gäller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

Ett betalningsinstitut som tillhör samma grupp som ett annat betalningsinstitut, eller ett kreditinstitut, värdepappersföretag, fondbolag, försäkringsföretag eller institut för elektroniska pengar får inte vid beräkning av kapitalbasen ta med sådana poster som ingår i beräkningen av något av dessa företags kapitalbas.

Ett betalningsinstitut som driver annan verksamhet i enlighet med 5 § får inte vid beräkningen av kapitalbasen ta med sådana poster som ingår i beräkningen av kapitalbasen i sådan annan verksamhet.

⁶⁶ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

⁶⁷ Senaste lydelse 2011:775.

För ett betalningsinstitut som har bytt redovisningsvaluta gäller att kapitalbasen inte får understiga det högsta av de belopp som följer av 6 och 7 §§ lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag.

Denna lag träder i kraft den [.....]

1.24 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar

Härigenom föreskrivs⁶⁸ att 3 kap. 2 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 §

Ett institut för elektroniska pengar ska vid varje tidpunkt ha en kapitalbas som lägst motsvarar startkapitalet enligt 1 § eller ett kapitalkrav beräknat enligt 3 §. Institutets kapitalbas får inte underskrida det högsta av dessa belopp.

Vid beräkningen av kapitalbasen och dess sammansättning ska 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar och de föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 6 den lagen tillämpas. Därutöver gäller följande vid beräkningen:

Vid beräkningen av kapitalbasen och dess sammansättning ska Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 tillämpas. Därutöver gäller följande vid beräkningen:

1. Ett institut för elektroniska pengar som tillhör samma grupp som ett annat institut för elektroniska pengar, eller ett betalningsinstitut, kreditinstitut, värdepappersföretag, fondbolag eller försäkringsföretag får vid beräkning av kapitalbasen inte ta med sådana poster som ingår i beräkningen av något av dessa företags kapitalbas.

2. Ett institut för elektroniska pengar som bedriver annan verksamhet i enlighet med 5 § får vid beräkningen av kapitalbasen inte ta med sådana poster som ingår i beräkningen av kapitalbasen i den andra verksamheten.

⁶⁸ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

3. För ett institut för elektroniska pengar som har bytt redovisningsvaluta får kapitalbasen inte understiga det högsta av de belopp som följer av 6 och 7 §§ lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag.

Denna lag träder i kraft den.....

1.25 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs⁶⁹ att det i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska införas en ny paragraf, 30 kap. 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

4 a §

Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet som består i tillståndsgivning eller tillsyn med avseende på bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden eller försäkringsväsendet för uppgift i en anmälan eller utsaga om överträdelser av det finansiella regelverket som kan avslöja anmälarens identitet.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

Denna lag träder i kraft den.....

⁶⁹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

1.26 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1268) om investeringsparkonto

Härigenom föreskrivs⁷⁰ att 5 § lagen (2011:1268) om investeringsparkonto ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Med investeringsföretag avses

1. ett svenskt värdepappersbolag som har tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 1 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

2. ett svenskt kreditinstitut som har tillstånd att bedriva bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

3. ett utländskt värdepappersföretag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som där har tillstånd att tillhandahålla sidotjänster som avses i bilaga I, avsnitt B punkt 1 till Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU, eller

4. ett utländskt kreditinstitut som hör hemma i en stat inom EES och som där fått auktorisation att starta och driva verksamhet i kreditinstitut som avses i artikel 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets

4. ett utländskt kreditinstitut som hör hemma i en stat inom EES och som där fått auktorisation att starta och driva verksamhet i kreditinstitut som avses i artikel 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring

⁷⁰ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

direktiv 2010/78/EU.

*av direktiv 2002/87/EG och om
upphävande av direktiv
2006/48/EG och 2006/49/EG.*

Denna lag träder i kraft...

1.27 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Härigenom föreskrivs⁷¹ att 1 kap. 10 och 11 §§ och 7 kap. 6 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. 10 §

Med ett förvaringsinstituts behöriga myndigheter avses följande.
Om förvaringsinstitutet

1. är ett kreditinstitut med tillstånd som avses enligt *Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/89/EU: de myndigheter som anges i 1 kap. 3 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar,*

1. är ett kreditinstitut med tillstånd som avses enligt *Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG: den myndighet som anges i 1 kap. 4 § lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut,*

2. är ett värdepappersföretag med tillstånd som avses enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG⁷, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets

⁷¹ Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

direktiv 2010/78/EU8: de myndigheter som anges i 1 kap. 5 § 2 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

3. är ett sådant institut som avses i 9 kap. 4 § första stycket 3: de myndigheter i institutets hemland som enligt nationell lag eller annan författning har behörighet att utöva tillsyn över sådana institut,

4. är någon som avses i 9 kap. 7 §: de myndigheter i det land inom EES där denne är etablerad och vilka, enligt nationell lag eller annan författning, har behörighet att utöva tillsyn över denne, alternativt det officiella organ som har behörighet att registrera eller utöva tillsyn över denne i enlighet med yrkesetiska regler, eller

5. är utsett som förvaringsinstitut för en icke EES-baserad alternativ investeringsfond enligt 9 kap. 5 § och inte omfattas av 1–4: de berörda nationella myndigheterna i det land där förvaringsinstitutet har sitt stadgeenliga säte.

11 §

I denna lag betyder

1. arbetstagarrepresentanter: detsamma som i artikel 2 e i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/14/EG av den 11 mars 2002 om inrättande av en allmän ram för information till och samråd med arbetstagare i Europeiska gemenskapen,

2. direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder: Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/201010,

3. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. emittent: ett företag som har sitt stadgeenliga säte i ett land inom EES och vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad,

5. etablerad:

a) för en alternativ investeringsfond: där fonden har tillstånd eller är registrerad eller, om fonden varken har tillstånd eller är registrerad, där dess stadgeenliga säte eller huvudkontor finns, eller, om fonden inte har något stadgeenligt säte eller huvudkontor, det land till vilket fonden har starkast anknytning,

b) för en AIF-förvaltare: där dess stadgeenliga säte finns,

c) för ett förvaringsinstitut: där dess stadgeenliga säte eller en filial finns,

6. filial: avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även en AIF-förvaltares etablering av flera driftställen i ett annat land inom EES än hemlandet eller i ett land utanför EES ska anses som en enda filial,

7. finansiell hävstång: en metod genom vilken en AIF-förvaltare ökar exponeringen för en förvaltd alternativ investeringsfond genom lån av kontanter eller värdepapper, eller med användning av derivatinstrument eller på något annat sätt,

8. finansiellt instrument: detsamma som i 1 kap. 4 § första stycket 1 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

9. fondföretag: detsamma som i 1 kap. 1 § första stycket 9 lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

10. holdingbolag: ett företag med aktieinnehav i ett eller flera andra företag, vars affärsidé är att fullfölja en eller flera affärsstrategier genom sina dotterföretag, närstående företag eller ägarintressen för att bidra till deras värde på lång sikt, och som är ett företag som antingen

a) handlar för egen räkning och vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad, eller

b) har etablerats inte huvudsakligen för att generera avkastning åt sina investerare genom avyttring av sina dotterföretag eller närstående företag, vilket framgår av bolagets årsredovisning eller andra offentliga handlingar,

11. kapitalbas: detsamma som i 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar,

11. kapitalbas: detsamma som i artikel 72 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012,

12. kommissionens delegerade förordning: kommissionens delegerade förordning (EU) nr 231/2013 av den 19 december 2012 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU vad gäller undantag, allmänna verksamhetsvillkor, förvaringsinstitut, finansiell hävstång, öppenhet och tillsyn,

13. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i en AIF-förvaltare, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 1 a § lagen om värdepappersfonder representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av förvaltaren,

14. marknadsföring: direkt eller indirekt erbjudande eller placering, på AIF-förvaltarens initiativ eller för AIF-förvaltarens räkning, av andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond som denne förvaltar och som riktar sig till investerare med hemvist eller stadseenligt säte inom EES,

15. matarfond till en alternativ investeringsfond: en alternativ investeringsfond som

a) placerar minst 85 procent av sina tillgångar i andelar eller aktier i en annan alternativ investeringsfond (mottagarfond till en alternativ investeringsfond), eller

b) placerar minst 85 procent av sina tillgångar i fler än en mottagarfond till en alternativ investeringsfond förutsatt att dessa fonder har identiska investeringsstrategier, eller

c) på annat sätt har en exponering på minst 85 procent av sina tillgångar mot en sådan mottagarfond till en alternativ investeringsfond,

16. moderföretag och dotterföretag: detsamma som i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554),

17. mottagarfond till en alternativ investeringsfond: en alternativ investeringsfond i vilken en annan alternativ investeringsfond investerar eller mot vilken denna fond har en exponering i enlighet med 15,

18. nära förbindelser: detsamma som i 1 kap. 2 § lagen om värdepappersfonder,

med den skillnaden att det som anges om fondbolag i stället ska tillämpas på AIF-förvaltare,

19. onoterat företag: ett företag som har sitt stadseenliga säte i ett land inom EES och vars aktier inte är upptagna till handel på en reglerad marknad,

20. primärmäklare: kreditinstitut, värdepappersbolag, värdepappersföretag eller annan lagreglerad enhet som står under fortlöpande tillsyn, vilka erbjuder professionella investerare tjänster för att främst finansiera eller som motpart utföra transaktioner med finansiella instrument, och som även kan tillhandahålla andra tjänster, såsom clearing, avveckling, depåjänster, värdepapperslån,

skräddarsydda tekniska lösningar och stödtjänster,

21. professionell investerare: en investerare som avses i 8 kap. 16 eller 17 § lagen om värdepappersmarknaden,

22. reglerad marknad: detsamma som i 1 kap. 5 § 20 lagen om värdepappersmarknaden,

23. specialfond: en alternativ investeringsfond som förvaltas enligt denna lag och uppfyller de särskilda villkoren i 12 kap.,

24. specialföretag för värdepapperisering: ett företag vars enda syfte är att genomföra en eller flera värdepapperiseringstransaktioner i den mening som avses i artikel 1.2 i Europeiska centralbankens förordning (EG) nr 24/2009 av den 19 december 2008 om statistik över tillgångar och skulder hos finansiella företag som deltar i värdepapperiseringstransaktioner¹² och annan lämplig verksamhet för att uppnå detta mål,

25. startkapital: detsamma som i 1 kap. 5 § 17 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

26. särskild vinstandel: en andel av en alternativ investeringsfonds vinst som tillfaller AIF-förvaltaren som ersättning för förvaltningen, exklusive eventuell andel av fondens vinst som tillfaller förvaltaren som avkastning på en investering som gjorts i fonden av förvaltaren, och

27. värdepappersfond: detsamma som i 1 kap. 1 § första stycket 25 lagen om värdepappersfonder.

7 kap.

6 §

En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 2 § ska för denna förvaltning och de tjänster som bolaget utför ha det eventuella ytterligare kapital för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker som enligt *lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar* krävs av ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 2 § ska för denna förvaltning och de tjänster som bolaget utför ha det eventuella ytterligare kapital för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker som enligt *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, och 2 kap. lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut och lagen (2014:000) om kapitalbuffertar* krävs av ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

För en AIF-förvaltare som utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer enligt 3 kap. 2 § första stycket tillämpas även övriga bestämmelser i *lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar* som gäller för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

För en AIF-förvaltare som utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer enligt 3 kap. 2 § första stycket tillämpas även övriga bestämmelser i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013, lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut och lagen (2014:000) om kapitalbuffertar* som gäller för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

2 Utredarens uppdrag m.m.

2.1 Uppdraget

Enligt kommittédirektiven ska utredaren analysera och lämna förslag till de lagändringar som krävs för att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och värdepappersföretag och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (CRD 4). I uppdraget ingick också att analysera och utarbeta lagförslag till de anpassningar och ändringar i svensk lagstiftning som bedöms nödvändiga med anledning av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (CRR). Utredaren ska även analysera vilken myndighet som bör ges uppdraget att på nationell nivå fastställa den kontracykliska kapitalbufferten. Val av myndigheter blir dock även aktuellt för att kunna genomföra direktivets bestämmelser om en systemriskbuffert, bestämmelserna om kapitalbuffertar för systemviktiga institut och för de makrotillsynsåtgärder som kan vidtas med stöd av artikel 458 CRR.

Utredaren ska också analysera och överväga om det finns behov av att införa ett särskilt förfarande för handläggning av sanktionsärenden, och om så bedöms vara fallet utarbeta förslag till hur ett sådant förfarande ska utformas.

2.2 Utredningens arbete

Utredningen har haft åtta protokollförda sammanträden med expertgruppen. Därutöver har utredningen haft samrådsmöte med Finansdepartementet, Finansinspektionen, Finanskriskommittén¹, 2012 års marknadsmissbrukutredning² och Riksbanken. Sekretariatet har även haft underhandskontakter med personer i Regeringskansliet, hos Finansinspektionen, Riksbanken, Datainspektionen och med företrädare för olika branschorganisationer, däribland företrädare för arbetsmarknadens parter.

2.3 Genomförande av EU-förordningar och EU-direktiv

I EU-regelverket ingår bl.a. lagstiftningsakter i form av EU-förordningar och EU-direktiv, samt EU-domstolens praxis. *EU-förordningar* är till alla delar bindande och direkt tillämpliga i varje medlemsstat och får inte införlivas genom nationell normgivning, eftersom det kan skapa tvivel om dess ursprung och rättsliga effekt. *EU-direktiv* riktar sig mot medlemsstaterna och anger ett resultat som ska uppnås inom bestämd tid, men överläter åt medlemsstaterna själva att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet. För att ett direktiv ska bli gällande i svensk rätt måste det genomföras i svensk rätt, dvs. införlivas i den svenska rättsordningen. Genomförande av ett direktiv kan således erbjuda medlemsstaterna en viss valfrihet om hur medlemsstaten ska gå till väga för att genomföra direktivet i nationell rätt. Om direktivet är ett minimidirektiv har medlemsstaterna möjlighet att införa strängare regler än vad som följer av direktivet. Om bestämmelserna däremot är fullharmoniserade (eller maximiharmoniserande) har medlemsstaterna inte rätt att införa kompletterande regler. Enligt lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen gäller EG:s regelverk här i landet med den verkan som följer av de grundläggande fördragen.

Nedan redogörs för utgångspunkterna vid utarbetandet av förslagen till hur CRD 4 ska genomföras i nationell rätt. Behovet av lagstiftningsåtgärder till följd av CRR behandlas i betänkandets kapitel 5.

¹ Dir. 2011:6 Översyn av regelverket för hantering av finansiella kriser.

² Dir. 2012:108 Bekämpande av marknadsmissbruk.

2.4 Utgångspunkter för genomförandet av direktivet

Ett viktigt syfte bakom det nya gemensamma regelverket är att värna den finansiella stabiliteten, men också att uppnå en harmonisering som underlättar gränsöverskridande verksamhet inom EU samt bidrar till effektivitet i den finansiella sektorn och förhindrar regelarbitage. Detta har utgjort motiv för att delar av regleringen placerats i en EU-förordning. Även vid genomförandet av EU-direktiv är det emellertid viktigt att medlemsstaternas nationella regelverk inte lägger på bestämmelser som stör den inre marknadens funktionssätt. Utredarens uppdrag i denna del begränsas enligt kommittédirektivet till att anpassa gällande rätt och lämna förslag till åtgärder för att genomföra direktivet. De genomförandeåtgärder som presenteras av utredaren har därför lämnats med utgångspunkt att inte införa vare sig strängare eller mjukare regler än vad som följer av direktivet och syftet med regleringen. I vissa fall har emellertid utredaren funnit skäl att göra avsteg härifrån och då har sådana val motiverats särskilt.

Utgångspunkten har vidare varit att de nya bestämmelser som ska genomföras i möjligaste mån ska anpassas till gällande lagstiftning och, såvitt avser lämplig normnivå på de nya reglerna, nuvarande lagstiftningstradition. Vid genomförandet av 2006 års direktiv gjordes bedömningen att föreskrifter om kapitaltäckning m.m. är offentligrättsliga (prop. 2006/07:5 s. 101 ff.). Det innebär att det är möjligt för riksdagen att delegera föreskriftsrätt i ämnet till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer (*jfr* 8 kap. 3 § RF). Nuvarande kapitaltäckningsregler har genomförts genom att föreskriftsrätten i relativt stor omfattning delegerats till Finansinspektionen. Det huvudsakliga skälet för detta var att bestämmelserna i direktiven ansågs mycket detaljerade, tekniskt komplicerade och bedömningen gjordes att regelverket sannolikt kommer behöva ändras ofta för att hållas aktuellt och följa utvecklingen på de finansiella marknaderna.³ En stor del av de detaljerade reglerna som är tekniskt komplicerade regleras i EU-förordningen och behovet av nationell reglering minskar därför. Oaktat detta innehåller direktivet alltjämt bestämmelser som på grund av dess detaljerade karaktär liksom tidigare bör införlivas genom en kombination av lag och myndighetsföreskrifter. Lagstiftningskompetensen för administrativa sanktioner med anledning av regelöverträdelser är däremot exklusivt förbehållen riksdagen. Detta

³ Jämför prop. 2006/07:05 s. 100.

innebär att de närmare förutsättningarna för åläggande av sanktioner bör framgå direkt av lag.

En annan utgångspunkt har varit att den svenska regleringen så nära som möjligt ska överensstämma med de begrepp och termer som används i direktivet. Med en sådan utgångspunkt skapas bättre förutsättningar för att uppnå direktivets syfte att öka harmoniseringen på området. Genom att använda direktivets begrepp och termer minskar också risken för att de svenska reglerna tolkas på ett sätt som inte är förenligt med direktivet. Detta hindrar emellertid inte att genomförandeåtgärderna ibland språkligt skiljer sig från texten i direktivet. Denna form av språkliga justeringar ska dock inte ändra på det sakliga innehållet i bestämmelserna.

Medlemsstaternas skyldighet att införliva CRD 4 gäller endast för de bestämmelser som ändrats jämfört med tidigare direktiv (skäl 76). Utredarens förslag till genomförandeåtgärder behandlar i enlighet härmed inte samtliga artiklar i direktivet.

2.5 Införande av en ny lag om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut

Lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar innehåller en samlad reglering för de kapitaltäckningsregler som ska tillämpas av kreditinstitut och värdepappersbolag. Till följd av CRR föreslår utredaren att lagen ska upphävas (se betänkandets kapitel 5). Frågan har då uppkommit om bestämmelser i lagen som ska finnas kvar i nationell rätt och tillämpas på både kreditinstitut och värdepappersbolag, bör överföras till ny lag, alternativt arbetas in i sektorslagstiftningen.

Om bestämmelser som äger tillämpning på både kreditinstitut och värdepappersbolag inarbetas i sektorslagstiftningen innebär det att bestämmelser om rörelse regler för kreditinstituten respektive värdepappersbolagen samlas i var sin lag. En sådan lagstiftningsteknik skulle å andra sidan leda till att vissa kapitaltäckningsregler, som exempelvis bestämmelserna om de nya kapitalbuffertarna, sprids i olika lagar. Bestämmelser i direktivet skulle då behöva genomföras på mer än ett ställe i den svenska lagstiftningen.

Utredaren har därför valt att som utgångspunkt samla sådana för kreditinstitut och värdepappersbolag gemensamma bestämmelser i en särskild lag. Det innebär val av samma lagstiftningsteknik som användes vid genomförandet av de nuvarande kapitaltäckningsreglerna. I de fall

som sektorslagstiftningen redan innehåller regler på området framstår det emellertid mer lämpligt att arbeta in bestämmelserna i dessa lagar.

Den nya lagen kommer innehålla bestämmelser om hur tillsynen ska utövas över kreditinstitut och värdepappersbolag, men även regler som kommer äga tillämpning på värdepappersinstitut⁴. Den nya lagen bör därför benämnas lag om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut.

⁴ Med värdepappersinstitut avses enligt svensk rätt värdepappersbolag, svenska kreditinstitut som har fått tillstånd enligt LVM att driva värdepappersrörelse och utländska företag som driver värdepappersrörelse från filial i landet.

3 Bakgrund

3.1 Inledning

Den nuvarande europeiska regleringen av villkoren för att starta och driva verksamhet i kreditinstitut, inklusive de kapitalkrav som ställs på kreditinstitut och värdepappersföretag, återfinns i direktiv 2006/48/EG (kreditinstitutsdirektivet) och 2006/49/EG (kapitalkravsdirektivet). Direktiven innehåller de grundläggande kraven för att starta verksamhet i ett kreditinstitut och anger hur stort kapital ett institut måste ha i relation till riskerna i verksamheten. I direktiven finns även bestämmelser om institutens övriga riskhantering, krav på vilken information som ska offentliggöras, regler för övervakning och kontroll av stora exponeringar samt hur de behöriga myndigheterna ska utöva tillsyn.

Den globala finanskrisen år 2008 visade på klara brister i de regler och den tillsyn som skulle upprätthålla den finansiella stabiliteten. Det visade sig att bankerna hade för lite kapital och att det kapital som fanns inte heller var av tillräckligt bra kvalitet samt att bankerna hade otillräckliga likviditetsbuffertar. Framväxten av stora gränsöverskridande bankkoncerner innebar även att krisen fick stora spridningseffekter globalt. Regelverket visade sig därför både vara otillräckligt och ha en konjunkturstärkande, så kallad procyklisk, effekt på finansmarknaden. En viktig lärdom från finanskrisen var också att det inte bara fanns brister i rådande regelverk och i tillsynen av instituten, utan att det även saknades ett övergripande perspektiv på risker i hela det finansiella systemet, så kallade systemrisker.

Sedan krisen har det pågått ett arbete med att se över internationella standarder för banker för att förstärka banksektorns förmåga att stå emot ekonomiska och finansiella kriser och därmed undvika spridningseffekter från den finansiella sektorn till samhällsekonomin. Arbetet har även berört frågan hur banker som ändå råkar i kris kan rekonstrueras eller avvecklas på ett sätt som begränsar kostnaderna

för samhället. Översynen av regelverket har inte bara fokuserat på att skärpa tidigare krav på enskilda banker (mikrotillsyn) utan även på att komplettera regelverket med nya krav och instrument med fokus på stabiliteten i det finansiella systemet som helhet (makrotillsyn). Det internationella reformarbetet har därför till stor del handlat om att skapa ett gemensamt internationellt ramverk för att förebygga och hantera framtida gränsöverskridande kriser.

På EU-nivå fastställde Europeiska unionens råd i juni 2009 vikten av att etablera ett gemensamt europeiskt regelverk av harmoniserade regler som är direkt tillämpliga på alla finansinstitut som är aktiva på den inre marknaden.¹

Nedan lämnas en beskrivning av det arbete som pågått på internationell nivå för att åtgärda brister som uppdagades genom krisen, vilket bland annat omfattar framväxten av Basel 3-överenskommelsen, och arbetet med att omvandla Baselöverenskommelsen till bindande rättsakter inom EU.

3.2 Baselkommittén

Baselkommittén (The Basel Committee on Banking Supervision) är ett globalt forum för samarbete kring frågor om banktillsyn. Där ingår centralbanker och – i de länder där tillsynen över institut utövas av annan myndighet än centralbanken – tillsynsmyndigheter.² Kommittén tar bland annat fram internationella standarder, riktlinjer och rekommendationer för reglering av banker.

Baselkommittén antog år 1988 en rekommendation om gemensamma kapitaltäckningsregler för internationellt verksamma banker – den så kallade *Basel 1*-överenskommelsen.³ Ett av huvudsyftena med Basel 1 var att stärka soliditeten i internationellt verksamma banker genom att ange ett kapitalkrav för dem. Ett annat att möjliggöra konkurrens på lika villkor mellan banker i olika länder.

¹ Council of the European Union, Presidency conclusions, 19 juni 2009.

² Följande länder är medlemmar i Baselkommittén: Argentina, Australien, Belgien, Brasilien, Frankrike, Hong Kong SAR, Indien, Indonesien, Italien, Japan, Kanada, Kina, Luxemburg, Mexiko, Nederländerna, Ryssland, Saudiarabien, Schweiz, Singapore, Spanien, Storbritannien, Sverige, Sydafrika, Sydkorea, Turkiet, Tyskland och USA.

³ The Basel Capital Accord – International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards, July 1988.

I juni 2004 undertecknade Baselkommittén en ny överenskommelse, *Basel 2*.⁴ Överenskommelsen är uppbyggd kring tre pelare. Den *första* pelaren omfattar kapitalkrav för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker. Den *andra* pelaren handlar om tillsynsmyndigheternas översyn och utvärdering och redogör för kraven på bankernas riskhantering och interna kapitalutvärdering samt fastställer tillsynsmyndigheternas funktioner och befogenheter. Den *tredje* pelaren beskriver kraven på att bankerna ska offentliggöra information. Basel 2-överenskommelsen handlar därmed inte bara om kapitalkrav utan även om att förstärka bolagsstyrningen i banker, att ge tillsynsmyndigheter fler verktyg att åtgärda brister i banker samt att öka marknadsdisciplinen genom att kräva att bankerna ska offentliggöra mer väsentlig information. 2006 års kreditinstituts- och kapitalkravsdirektiv bygger väsentligen på Basel 2.

Under den finansiella krisen 2008 blev det uppenbart att Basel 2-överenskommelsen inte var tillräcklig för att fånga upp riskerna för bankerna. Under 2008 påbörjades därför ett arbete på global nivå med att se över det internationella regelverket för banker. I G20-deklARATIONEN från Pittsburgh i september 2009 gjordes en överenskommelse på global nivå om åtgärder för att bl.a. förbättra kapitaliseringen av banksystemen.⁵ Under december 2010 kom sedan Baselkommittén med ett nytt förslag till ramverk för banker, den s.k. Basel 3-överenskommelsen.

3.3 Basel 3

Basel 3-överenskommelsen⁶ utvidgar och förstärker det tidigare regelverket. Det omfattar på samma sätt som Basel 2 tre pelare – grundläggande kapitalkrav, tillsyn och riskbedömning samt informationskrav. Det övergripande syftet med det nya regelverket är att stärka bankernas förmåga att stå emot förluster och att minska sannolik-

⁴ Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework – Comprehensive Version.

⁵ G-20 består av ledarna för 20 industri- och tillväxtekonomier: Argentina, Australien, Brasilien, Kanada, Kina, Frankrike, Tyskland, Indien, Indonesien, Italien, Japan, Mexiko, Ryssland, Saudi Arabien, Sydafrika, Sydkorea, Turkiet, Storbritannien och USA samt EU. Tillsammans utgör medlemsstaterna runt 90 % världens samlade bruttonationalprodukt och runt 2/3 av världens befolkning.

⁶ Basel Committee on Banking Supervision, Basel 3: A global framework for more resilient banks and the banking system, December 2010 and revised June 2011; Basel Committee on Banking Supervision, Basel 3: International framework for liquidity risk measurement, standards and monitoring, December 2010.

heten för nya finansiella kriser. Basel 3-överenskommelsen berör bland annat bankers kapitaltäckning, bruttosoliditet och likviditet. Det ställer även ökade krav på tillsyn, riskhantering och transparens.

Basel 3-överenskommelsen syftar till att motverka både instituts-specifika risker och övergripande systemrisker, dvs. den omfattar både mikro- och makrotillsynsåtgärder. Basel 3-överenskommelsen inför även nya instrument i det globala regelverket för att bättre kunna motverka risker i hela det finansiella systemet, så kallade systemrisker, och för att motverka konjunkturförstärkande tendenser i det finansiella systemet

Mer kapital av högre kvalitet

Basel 3-överenskommelsen innebär både krav på att kapitalet som inkluderas i kapitalbasen ska vara av bättre kvalitet och en höjning av kapitalkraven jämfört med Basel 2. Kraven på det regleringsmässiga kapitalet skärps. Det innebär bl.a. att en betydligt större andel av kapitalbaskravet ska utgöras av kapital av högsta möjliga kvalitet, så kallat kärnprimärkapital.⁷ Det nya kapitalbaskravet innebär att instituten måste täcka minst 4,5 procent av de riskvägda tillgångarna med kärnprimärkapital. Att tillgångarna är riskvägda innebär att varje tillgångs värde justeras utifrån dess risk, dvs. att ju högre risk en tillgång är förknippad med desto mer kapital behövs.

Kapitalbuffertar

Utöver skärpta kapitalbaskrav innehåller Basel 3-överenskommelsen rekommendationer om att införa kapitalbuffertar. Kapitalbuffertarna syftar till att stärka bankernas motståndskraft och därmed dämpa procyklikaliteten i banksektorn och resten av det finansiella systemet. Buffertarna ska därför fungera som stötdämpare och därmed minska risken att problem i banksektorn sprider sig till resten av det finansiella systemet och den reala ekonomin.⁸ Den så kallade kapitalkonserveringsbufferten ställer krav på ytterligare 2,5 procent kärnprimärkapital.

⁷ Primärkapital utgörs av eget kapital reducerat för föreslagen utdelning, uppskjutna skattefordringar och immateriella tillgångar som till exempel goodwill. I primärkapitalet tilläts också vissa typer av förlagslån ingå, så kallat primärkapitaltillskott eller hybridkapital.

⁸ BIS (2010) The Basel Committee's response to the financial crisis: report to the G20, oktober 2010, s. 8-9.

Rekommendationen innebär alltså att bankerna tillsammans med kapitalbaskravet ska hålla minst 7 procent i kärnprimärkapital. Därutöver ska enskilda länder kunna besluta om krav på en kontryckisk kapitalbuffert när det finns tecken på en stark kredittillväxt i det finansiella systemet. Denna buffert kan i normala fall variera mellan 0 och 2,5 procent av de riskvägda tillgångarna. Vid behov finns det dock möjlighet att sätta ett högre buffertkrav. På global nivå har man efter Basel 3-överenskommelsen även kommit överens om att införa extra kapitalkrav för systemviktiga institut för att motverka strukturella problem i det finansiella systemet.

Likviditetsreglering

Den globala finanskrisen visade att bankerna tog för stora likviditetsrisker. Framförallt handlade det om att de hade för små likviditetsbuffertar och att de hade dålig matchning i löptider mellan tillgångar och skulder. Det resulterade i att även välkapitaliserade banker fick likviditetsproblem när viktiga finansieringskällor föll bort. Basel 3 innehåller därför två nya globala harmoniserade standarder för likviditet med syfte att förbättra bankernas förmåga att hantera likviditetsproblem på kort och lång sikt (se avsnitt 4.2.2).

Bruttosoliditetsmätt

Basel 3-överenskommelsen innehåller även ett bruttosoliditetsmätt.⁹ Avsikten med bruttosoliditetsmättet är att komplettera kapitaltäcknings- och likviditetskraven med ett enkelt instrument som inte är baserat på riskbaserade tillgångar, för att se till att instituten inte underskattar sina risker genom att sätta ett tak för hur mycket bankerna kan belåna sig. Bruttosoliditetsmättet anger hur stort institutets kapital är i förhållande till bankens totala tillgångar, inklusive åtaganden utanför balansräkningen och oavsett risk. Det innebär att bankerna inte ska ta hänsyn till vem eller till vad de lånar ut när de beräknar sina totala tillgångar. Dessutom ska de flesta posterna utanför balansräkningen räknas med till hela sitt nominella värde (se avsnitt 4.2.3).

⁹ För vidare läsning se t ex. Wagman, Katarina, "Krav på bruttosoliditet – vad är det och behövs det?", Ekonomisk kommentar nr 5 2013, Sveriges riksbank.

3.4 Den nya tillsynsstrukturen i EU

Inom EU har det skapats en ny struktur för tillsynen av den finansiella sektorn. Syftet med det arbetet har varit att bättre kunna hantera den omfattande gränsöverskridande verksamheten inom den europeiska banksektorn, följa och analysera utvecklingen och kunna vidta relevanta åtgärder för att främja den finansiella stabiliteten inom EU.

Den nya europeiska tillsynsstrukturen består av två pelare. Den första pelaren syftar till att förbättra övervakningen av systemriskerna inom EU, så kallad makrotillsyn. En ny systemrisknämnd har inrättats – den Europeiska systemrisknämnden (ESRB) – med ansvar att övervaka det finansiella systemet som helhet för att undvika och förebygga systemrisker. Den andra pelaren syftar till att förbättra tillsynen över enskilda institut, så kallad mikrotillsyn. Tre nya europeiska tillsynsmyndigheter har inrättats – Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (EIOPA) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (ESMA). Dessa tre nya tillsynsmyndigheter har getts i uppgift att säkerställa att en samlad uppsättning harmoniserade regler och enhetliga tillsynsrutiner tillämpas av de nationella tillsynsmyndigheterna.

ESRB och de tre nya Europeiska tillsynsmyndigheterna utgör tillsammans med de nationella tillsynsmyndigheterna det europeiska systemet för finansiell tillsyn, ESFS.

3.5 Nya krav på sanktioner

Den finansiella krisen väckte även frågan om befintliga regler i tillräckligt stor utsträckning följdes och respekterades av instituten. År 2008 genomförde Europeiska banktillsynskommittén (föregångaren till EBA) en undersökning av vilka administrativa sanktioner som fanns tillgängliga i ländernas nationella lagstiftning och hur sanktionerna hade tillämpats av tillsynsmyndigheterna. Undersökningen utvisade betydande skillnader mellan tillsynsmyndigheter i olika länder, både när det gällde tillsynsmyndigheternas befogenhet att besluta om sanktioner, och i vilken utsträckning tillsynsmyndigheterna beslutade om sanktioner. För stora skillnader mellan de olika regelverken ansågs innebära ett hot mot en effektiv tillsyn och mot-

verka likvärdiga konkurrensvillkor, något som i sin tur kan få stor inverkan på det finansiella systemets stabilitet och funktionssätt.

Vid G20 mötet den 15 november 2008 ingicks en överenskommelse om att vidta åtgärder för att skydda marknaden och dess investerare mot ett olagligt uppträdande på marknaden samt inrättandet av ändamålsenliga sanktionssystem.

Europeiska kommissionen antog den 8 december 2010 ett meddelande om möjliga åtgärder för att skärpa påföljdssystemen inom EU:s sektor för finansiella tjänster.¹⁰ Avsikten var att säkerställa effektiva sanktioner som avhåller instituten från att begå överträdelser av regelverket och förbättra efterlevnaden av regelverket. Att nationella myndigheter fullgör sin främsta uppgift att tillse att regelverket efterlevs av instituten, samt sanktionerar eventuella överträdelser var en ledstjärna i arbetet. Mot denna bakgrund innehåller EU:s nya rättsakter bestämmelser om sanktioner med vissa gemensamma minimistandarder för medlemsstaternas sanktionssystem.

3.6 Bolagsstyrning

Den 4 mars 2009 lade Europeiska kommissionen fram ett meddelande för främjande av europeisk återhämtning. I detta meddelande annonserades omfattande åtgärder avseende ramverket för reglering och tillsyn av de finansiella marknaderna. Först skulle oegentligheterna i ersättningssystemen inom finanssektorn skyndsamt åtgärdas i syfte att stävja överdrivet risktagande och kortsiktigt tänkande. Därefter, som ett andra steg, avsåg kommissionen att genom en bredare ansats utvärdera och rapportera om befintlig praxis för bolagsstyrning i finansiella institut samt därefter lämna rekommendationer inklusive, i förekommande fall, lagstiftningsförslag. Den 2 juni 2010 presenterade kommissionen en grönbok som pekade på ett antal svagheter och brister avseende bolagsstyrning i finansiella institut.¹¹ I grönboken lyftes ett antal konkreta brister fram avseende rollen för bolagsstyrelserna, aktieägarna, revisorerna och tillsynsmyndigheterna. I grönboken noterades dessutom att den för finansiella institut så avgörande riskhanteringen haft vissa brister och att rollen för risk-

¹⁰ Se Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, The European Economic and Social committee and the Committee of the Regions (Com [2010]716 final.

¹¹ Grönbok om företagsstyrning i finansiella institut och om ersättningspolicy KOM (2010) 284.

hanteringsfunktionen i organisationerna liksom tillhörande rapportering bör stärkas. Arbetet har medfört att CRD 4 innehåller åtgärder för att stärka det nuvarande systemet så att alla inblandade mer tydligt ser sitt ansvar och sina skyldigheter.

3.7 CRD 4 och CRR

Den 26 juni 2013 antog Europaparlamentets och rådets ett nytt direktiv (CRD 4)¹² och en förordning (CRR)¹³ som ersätter 2006 års direktiv. De nya rättsakterna syftar bland annat till att införa Basel 3 överenskommelsen i bindande rättsakter inom EU och harmonisera gällande kapitaltäckningsregler. Rättsakterna bygger vidare på de tre pelare som introducerades i Basel 2-överenskommelsen, nämligen grundläggande kapitalkrav, tillsyn och riskbedömning och informationskrav. Bestämmelser som rör första och tredje pelaren återfinns framförallt i förordningen medan pelare 2-åtgärder återfinns i direktivet.

De nya rättsakterna innehåller regler som till stora delar återfinns i nu gällande direktiv, men i förordningen återspeglas Basel 3-överenskommelsen med dess nya krav i fråga om kapital, likviditet och bruttosoliditet. Direktivet i sin tur innehåller bland annat nya bestämmelser om kapitalbuffertar, bolagsstyrning, tillsynens utövande och sanktioner.

EU-regleringen omfattar alla banker, kreditmarknadsföretag och även värdepappersföretag i EU:s medlemsstater till skillnad mot Baselöverenskommelserna som i första hand är avsedda att omfatta internationellt verksamma banker.

3.7.1 Gemensam europeisk regelbok

I enlighet med Europeiska rådets slutsatser i juni 2009 om att en enhetlig reglering av kreditinstitut och värdepappersföretag är av stor betydelse för den inre marknaden, har ett av huvudsyftena med de nya rättsakterna varit att uppnå en ökad harmonisering av

¹² Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

¹³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

regelverket. Detta syfte uppnås genom att en stor del av regelverket utgörs av en EU-förordning som är direkt tillämplig i alla medlemsstater. Behovet av att omarbeta delar av gällande direktiv till en förordning ska även ses mot bakgrund av att EU:s medlemsstater genomfört 2006 års kreditinstituts- och kapitalkravsdirektiv på ett sådant sätt att det uppstått så stora skillnader i tillsynen av instituten i de olika länderna att det anses störa konkurrensförutsättningarna inom EU.

Förordningen innehåller därför harmoniserade tillsynskrav för institut i syfte att skapa en gemensam regelbok. Avsikten med den gemensamma regelboken är att säkerställa ett robust och enhetligt regelverk för att främja den inre marknaden och förhindra regelarbitrage. Den europeiska bankmyndigheten, EBA, får en viktig roll i harmoniseringen av regelverket. EBA ska systematiskt involveras när unionens lagstiftning ska antas genom utarbetande av förslag till bindande tekniska standarder som sedan ska antas av kommissionen innan de träder i kraft. EBA ska också utfärda riktlinjer och rekommendationer inom specifika områden.

Förordningen och direktivet ska också skapa ett tydligare och mer lättillämpat regelverk genom att bestämmelserna i bilagorna till nuvarande direktiv samlas i de normativa delarna i de nya rättsakterna.

3.7.2 Makrotillsyn

Den globala finansiella och ekonomiska krisen visade tydligt på den negativa återkopplingen mellan det finansiella systemet och samhälls-ekonomin. Den globala finanskrisen 2008 spred sig till ekonomin som helhet genom negativa effekter på tillväxten och satte press på ländernas offentliga finanser. Kostnaderna för samhället blev omfattande både i form av direkta offentliga utgifter för rekapitaliseringar av banker och infriade garantier, dels i form av stora produktionsbortfall som ofta följer i spåren av en finansiell kris. En viktig del av reformarbetet har därför varit att komplettera regelverket med ett övergripande perspektiv på det finansiella systemet som helhet, så kallad makrotillsyn. Makrotillsyn ska vara ett komplement till mikrotillsynens fokus på risker i enskilda institut och samverka med andra åtgärder som kan ha effekt på den finansiella stabiliteten.¹⁴

¹⁴ För vidare diskussion se t.ex. "Macroprudential policy tools and frameworks: Update to G20 Finance Ministers and Central Bank Governors", 14 februari 2011, s. 2.

De nya rättsakterna innehåller därför flera nya instrument och åtgärder för att hantera systemrisker som potentiellt kan få allvariga negativa konsekvenser för det finansiella systemet och samhälls-ekonomin. Medlemsstaterna behåller den ledande rollen för makro-tillsyn. Det innebär att medlemsstaterna ges visst utrymme att hantera systemrisker som är specifika för den enskilda medlemsstaten och därmed frångå de harmoniserade tillsynskraven. Samtidigt införs det mekanismer för att se till att dessa verktyg inte skadar den inre marknadens funktionssätt och att användningen av dessa verktyg är transparent och enhetlig.

3.8 Svensk reglering av kreditinstitut och värdepappersföretag

I svensk rätt regleras grundläggande villkor för att starta och driva verksamhet i bank- och kreditmarknadsföretag framförallt i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och förordningen (2004:329) om bank och finansieringsrörelse, medan villkoren för att starta och driva värdepappersrörelse framgår av lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och förordning (2007:572) om värdepappersmarknaden. Av regelverket följer bl.a. att kreditinstitut och värdepappersbolag måste kunna hantera de risker som deras verksamhet är förenad med, vilket innefattar bl. a. dess kredit-, marknads- och operativa risker.

Regler för kapitaltäckning och stora exponeringar anges i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, lagen (2006:1372) om införande av kapitaltäckningslagen och förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar. I kapitaltäckningslagen anges bl.a. vilka kapitalkrav som ska täckas av kapitalbasen, hur kapitalkravet för kredit- och marknadsrisk samt operativ risk ska beräknas, villkor för stora exponeringar, bestämmelser om offentliggörande av information m.m. Kapitaltäckningslagen utgör en ramlagstiftning som innehåller omfattande bemyndiganden till regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter.

Regelverket baseras till stora delar på direktiv 2006/48/EG om rätten att starta och driva verksamhet och 2006/49/EG om kapitalkrav för värdepappersbolag och kreditinstitut. Finansinspektionen övervakar att lagarna följs.

4 CRR och CRD 4

4.1 Inledning

CRR (förordningen) innehåller specificerade krav för kreditinstitutens och värdepappersföretagens kapitaltäckning, stora exponeringar, offentliggörande av information, bruttosoliditet och likviditet. CRD 4 (direktivet) innehåller bl.a. regler om villkoren för att få utöva verksamhet i ett kreditinstitut, regler om etableringsfrihet inom EU samt om förhållandet till tredje land, regler om tillsyn, sanktioner och bolagsstyrning. Därutöver innehåller direktivet nya bestämmelser om s.k. kapitalbuffertar (kapitalkonserveringsbufferten, kontracykliska kapitalbufferten, kapitalbuffertar för systemviktiga institut och systemriskbufferten) som ger medlemsstaterna möjlighet att ålägga instituten att ha ett högre kapitalkrav än vad som följer direkt av förordningen. Ändringarna ska fasas in gradvis fram till år 2019, även om de flesta ändringar ska träda i kraft år 2014.

CRD 4 har i Europeiska unionens officiella tidning markerats som en text av betydelse för Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Processen för att inkorporera direktivet i EES-avtalet pågår men något beslut om sådan inkorporering finns ännu inte. Detta betänkande utgår dock från att CRD 4 i framtiden kommer att tillämpas inte bara inom EU utan att också Norge, Island och Lichtenstein kommer att införliva direktivet. Förslagen i betänkandet har därmed utformats utifrån att reglerna ska tillämpas inom EES.

4.2 Den nya förordningen

CRR (förordningen) innehåller så kallade tillsynskrav som kreditinstitut och värdepappersföretag ska uppfylla. Därmed avses de krav som kreditinstitut och värdepappersföretag måste uppfylla i fråga om kapital, likviditet, stora exponeringar, bruttosoliditet och rapportering. Innehållet i förordningen är till största delen samma

som i 2006 års direktiv, men genom att kraven regleras i förordning i stället för att såsom tidigare i direktiv, harmoniseras i enlighet med Europeiska rådets önskemål regelverket ytterligare.

Förordningen innehåller dock bestämmelser som är helt nya jämfört med det tidigare regelverket såsom ändrade regler för kapitalbasen och kapitalkrav, nya regler om ett icke riskvägt bruttosoliditetsmått samt likviditetsregler. Dessa bestämmelser baseras på Baselkommitténs överenskommelse från 2010.

4.2.1 Kapitalkrav och definition av kapital

I enlighet med Basel 3-överenskommelsen ställer förordningen både hårdare krav på kvaliteten på det kapital som får räknas in i kapitalbasen och högre kapitalkrav på instituten.

Definition av kapital

Institutets kapitalbas delas in i två delar: primärt kapital och supplementärt kapital. Primärt kapital utgörs av eget kapital reducerat för föreslagen utdelning, uppskjutna skattefordringar och immateriella tillgångar som t.ex. goodwill. I primärkapitalet tillåts också vissa typer av förlagslån ingå, så kallat primärkapitaltillskott eller hybridkapital. Primärkapital ska till största delen bestå av kärnprimärkapital¹, dvs. primärkapital med avdrag för kapitaltillskott och reserver som får ingå i kapitalbasen som primärt kapital enligt 3 kap. 4 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar. Det är kapital som har bäst förmåga att täcka förluster. Supplementärt kapital utgör en mindre del av kapitalbasen och tillåts vara av sämre kvalitet. Kapitalkraven anges som relationer i procent av institutets riskviktade tillgångar. De riskviktade tillgångarna anger hur mycket av det bokförda värdet på institutens olika tillgångar som ska täckas med kapital. Varje tillgång ges därför en riskvikt. Tillgångar med låg risk, som kassa och statsobligationer med hög kreditkvalitet, ges låga riskvikter medan tillgångar med hög risk, som utlåning till företag med låg kreditvärdighet och blancoutlåning till hushåll, ges höga riskvikter. Storleken på det kapital av olika slag som bankerna måste hålla bestäms

¹ Common Equity Tier 1.

sedan genom att multiplicera bankens riskviktade tillgångar med de kapitaltäckningsrelationer som anges i förordningen.

Förordningen definierar de kapitalinstrument som utgör kärnprimärkapital utifrån 14 kriterier (artikel 28 CRR). EBA ska övervaka kvaliteten på de kapitalinstrument som institut ger ut.

Kapitalkrav

Kapitalkraven i förordningen anger minimikrav på hur mycket kapital av olika slag institut måste hålla vid varje tidpunkt för att täcka risker i sina tillgångar. Det är i huvudsak risker för förlust i samband med utlåning (kreditrisk) samt marknadsrisker och operativa risker. Kapitalbaskraven för instituten är uttryckta som procentandelar av institutens totala riskvägda exponeringsbelopp. Förordningens artikel 92 fastställer att instituten vid varje tidpunkt ska hålla kärnprimärkapital motsvarande minst 4,5 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp – kärnprimärkapitalrelationen – (artikel 92.1a). Därtill ställs det krav på att institutets primära kapital ska utgöra minst sex procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet – primärkapitalrelationen – (artikel 92.1b). Slutligen ska den totala kapitalrelationen, dvs. institutens kapitalbas som andel av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp, vara minst åtta procent (artikel 92.1c). Det innebär att den totala kapitalrelationen kan täckas med högst två procent supplementärkapital. Kapitalbaskraven innebär en skärpning jämfört med tidigare krav eftersom en betydligt större andel av kapitalbaskraven i framtiden måste täckas med kapital av högre kvalitet såsom kärnprimärkapital. Däremot är det totala kapitalbaskravet oförändrat på åtta procent. Det går dock inte att göra en enkel jämförelse med tidigare krav då definitionen på kapital är ny.

Enligt artikel 465 CRR kan vissa undantag att tillämpas från det att förordningen träder i kraft till och med den 31 december 2014. Dessa undantag innebär att artikel 92.1 a och b inte behöver tillämpas fullt ut under 2014 utan att kapitalbaskraven i stället innebär att nivån på kärnprimärkapitalrelationen ska ligga inom ett intervall på 4–4,5 procent och att nivån på primärkapitalrelationen ska ligga inom ett intervall på 5,5–6 procent till och med sista december 2014. Under övergångsperioden ska behöriga myndigheter fastställa nivån på kärnprimärkapitalrelationen och primärkapitalrelationen inom angivna intervall samt offentliggöra de fastställda nivåerna.

EBA:s roll

EBA ska ta fram förslag till bindande tekniska standarder för att ytterligare specificera vissa bestämmelser om kapitalbasen i syfte att harmonisera regelverket för alla EU:s medlemsstater senast 1 februari 2015 (artikel 28.5 CRR).

4.2.2 Likviditetsregleringen

Den globala finanskrisen visade att instituten tog för stora likviditetsrisker. Framförallt handlade det om att de hade för små likviditetsbuffertar och att de hade dålig matchning i löptider mellan tillgångar och skulder. Det resulterade i att även välkapitaliserade banker fick likviditetsproblem när viktiga finansieringskällor föll bort. I förordningen införs därför nya likviditetsregler för instituten. De bygger på Basel 3-överenskommelsens två globala harmoniserade standarder för likviditet med syfte att förbättra bankernas förmåga att hantera likviditetsproblem på kort och lång sikt. Regleringen avviker i vissa avseenden från Basel 3-överenskommelsen för att ta hänsyn till vissa EU-specifika omständigheter.

Likviditetstäckningskrav

Den första likviditetsregleringen, likviditetstäckningskrav (Liquidity Coverage Ratio, LCR), kräver att en banks likviditetsbuffert ska vara minst lika stor som nettoutflödet av tillgångar under 30 dagar i ett stressat scenario. Likviditetstäckningskravet, LCR, anger därmed en lägstanivå för bankernas likvida tillgångar så att de klarar sina kort-siktiga likviditetsbehov i ett stressat läge utan extern finansiering. Likvida tillgångar utgörs i detta sammanhang huvudsakligen av statspapper och tills viss del av säkerställda obligationer. LCR-kravet om 100 procent ska gälla i normala tider. Om en kris inträffar ska bankerna däremot kunna utnyttja sina likviditetsbuffertar och tillfälligt hamna under miniminivån på 100 procent.

Den ursprungliga Baselöverenskommelsen om LCR från december 2010 har reviderats och den slutliga utformningen av LCR är fortfarande under diskussion. LCR-kravet ska därför först införas i EU efter en utvärderingsperiod och därefter införas gradvis mellan 2015–2018. Det innebär att instituten redan från det att förordningen trätt i kraft ska rapportera till de nationella myndigheterna de

uppgifter som krävs för att avgöra om de har en lämplig likviditetstäckning. Men LCR-kravet kommer först att tillämpas fullt ut 2018. EBA ska ta fram rapporteringsmallar så att instituten ska rapportera på ett enhetligt sätt. EBA ska även senast den 31 december 2013 föreslå och EU-kommissionen ska sedan utfärda detaljerade regler som avser utformningen av likviditetstäckningskravet. Kommissionen har möjlighet att skjuta upp tidpunkten för full tillämpning av LCR-kravet till 2019 med hänsyn tagen till den ekonomiska situationen, såväl som europeiska särdrag och utvecklingen av det internationella regelverket.

Stabil finansiering

Instituten ska utöver den kortsiktiga likviditetsregleringen även se till att ha en långsiktig stabil finansieringsstruktur. Kraven på en långsiktig finansieringsstruktur är tänkt att baseras på Basel 3-överenskommelsens andra likviditetsreglering, krav på stabil nettofinansiering (Net Stable Funding Ratio, NSFR). För närvarande pågår en översyn av detta mått och därmed är den slutliga utformningen ännu inte klar. Baselkommittén har dock föreslagit att måttet ska implementeras år 2018. På samma sätt som för LCR kommer en utvärderingsperiod att gälla från det att förordningen trätt i kraft tills dess att reglerna för NSFR slutligt fastställts och införts i unionen. Det innebär att det ställs ett allmänt krav på stabil finansiering på instituten redan vid ikraftträdandedatum vilket omfattar en rapporteringsskyldighet för instituten till behörig myndighet. EBA ska ta fram rapporteringsmallar så att instituten ska rapportera på ett enhetligt sätt. EBA ska på basis av denna rapportering utvärdera hur ett stabilt finansieringskrav bör se ut. Kommissionen ska på grundval av EBA:s rapport, om lämpligt, lägga fram ett lagförslag senast den 31 december 2016.

4.2.3 Bruttosoliditet

Förordningen inför även ett icke-riskvägt mått på bruttosoliditeten.² Avsikten med detta mått är att bedöma om det föreligger en alltför låg bruttosoliditet. Detta mått anger bankernas egna kapital i förhållande till deras totala tillgångar, inklusive åtaganden utanför balansräkningen

² Se även artiklarna 87 och 98 i direktivet.

och oavsett risk. Det innebär att bankerna inte ska ta hänsyn till vem eller till vad de lånar ut när de beräknar sina totala tillgångar. Dessutom ska de flesta poster utanför balansräkningen räknas med till hela sitt nominella värde. Tanken med detta mått är att komplettera kapitaltäcknings- och likviditetskraven med ett bindande absolut krav på bruttosoliditeten för att bidra till att instituteten inte underskattar sina risker till följd av felaktiga riskvikter. Det ställs detaljerade krav på hur bruttosoliditetsgraden ska räknas ut (artikel 429 CRR). Förordningen ställer också krav på att företagen rapporterar till behörig myndighet som i sin tur ska informera EBA. Senast den 1 februari 2015, ska EBA ta fram utkast till tekniska standarder som ska ligga till grund för en enhetlig inrapporteringsmall och tekniska it-lösningar (artikel 430.2). EBA har lämnat förslag på inrapporteringsmall med ikraftträdande den 1 januari 2014.

Med tanke på att bruttosoliditetsmättet är ett nytt instrument i EU kommer kraven att införas gradvis i linje med Basel 3-överenskommelsen. Det innebär att bruttosoliditetsmättet först kommer att införas som en pelare 2-åtgärd. Data kommer att samlas in på basis av tydligt definierade kriterier från och med 1 januari 2014. Från och med den 1 januari 2015 kommer det att ställas krav på instituten att offentliggöra sina bruttosoliditetsmått. I slutet av 2016 ska kommissionen i en rapport utvärdera bruttosoliditetsmättet och, om lämpligt, lägga fram ett lagförslag om bindande nivåer för bruttosoliditetsgraden.

4.2.4 Högre kapitalkrav för att bättre avspegla risken hos motparter

Kapitalbaskraven för institutens OTC-derivat höjs. Förordningen inför även nya kapitalbaskrav för centrala motparter. Storleken på kravet kommer att variera beroende på vilken typ av exponering det avser. Kapitalbaskraven för exponeringar mot centrala motparter kommer att vara lägre än kapitalbaskraven för exponeringar mot bilateralt clearade transaktioner så länge som den centrala motparten uppfyller särskilda krav. Dessa krav är fastställda i EU-förordningen EMIR (European Market Infrastructure Regulation) om OTC-

derivat, centrala motparter och transaktionsregister som trädde i kraft den 16 augusti 2012.³

Det nya ramverket avser att stärka institutens incitament att använda centraliserade motparter för handeln med derivat, vilket syftar till att förhindra att problem sprider sig och påverkar andra aktörer om en marknadsdeltagare får betalnings- eller leveransproblem. Centraliserade motparter fungerar som en mellanhand mellan två individuella motparter i en transaktion, och kan därmed hantera risken att en motpart inte kan betala en affär eller leva upp till sitt avtal.

4.3 Det nya direktivet

Det nya direktivet innehåller för kreditinstitut bestämmelser om villkor för att starta verksamhet i kreditinstitut, etableringsfrihet inom EU och förhållandet till tredje land. För värdepappersföretag återfinns motsvarande reglering i direktiv 2004/39. Direktivet innehåller därutöver för både kreditinstitut och värdepappersföretag bestämmelser om behöriga myndigheters metoder för att utöva tillsyn över instituten, bolagsstyrningsfrågor, krav på institutens riskhanterings-system, sanktioner vid överträdelser av regelverket samt bestämmelser om kapitalbuffertar som i varierande grad innebär kapitalkrav utöver de som följer av förordningen.

4.3.1 Nya kapitalbuffertar

Direktivet tillåter medlemsstaterna att ålägga instituten krav på kapitalbuffertar utöver förordningens kapitalbaskrav och ett eventuellt beslut om särskilt kapitalbaskrav. Kapitalbuffertarna avser att hantera systemrisker av både cyklisk och strukturell karaktär. Det innebär att de tar fasta på både systemrisker som kan variera med makroförhållanden såsom kreditcykeln och risker som beror på det finansiella systemets struktur. Kapitalbuffertarna ska bestå av kärnprimärkapital och tanken är att kapitalbuffertarna tillfälligt ska kunna användas för att täcka förluster vid dåliga tider och därmed fungera som stötdämpare för att undvika att instituten bryter mot kapitalbaskraven i förordningen.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister.

Kapitalbuffertarna ska tillämpas olika. *Kapitalkonserveringsbufferten* är ett permanent påslag som ska gälla för alla kreditinstitut och relevanta värdepappersföretag. Direktivet ger därmed inte medlemsstaten någon flexibilitet i tillämpningen av denna buffert annat än att ansvarig myndighet kan ges rätt att undanta små och medelstora värdepappersföretag. Den *kontracykliska kapitalbufferten* däremot ska tillämpas för att bemöta en cyklisk systemrisk förknippad med i huvudsak alltför kraftig kredittillväxt i det finansiella systemet och kommer därmed att variera över tiden. Det innebär att direktivet tillåter medlemsstaten att anpassa storleken på den kontracykliska kapitalbufferten efter nationella omständigheter. Det ställs dock krav på information och viss samordning av besluten om den kontracykliska kapitalbufferten.

Dessutom införs *buffterkrav för systemviktiga institut* – kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut (global systemically important institutions, G-SIIs) och kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut (other systemically important institutions, O-SIIs) för att begränsa den högre risk som systemviktiga institut utgör för det finansiella systemet och de potentiella kostnader de kan utgöra för skattebetalarna i fall de går omkull. Bufferten för *globalt systemviktiga institut* är ett obligatoriskt krav som beräknas efter en fastställd metod. Bufferten för *övriga systemviktiga institut* är frivillig och ger större utrymme för den ansvariga myndigheten att beakta nationella särdrag vid beslut om att tillämpa den.

Direktivet ger även möjlighet för medlemsstaterna att ställa krav på en *systemriskbuffert* för att förebygga och motverka långsiktiga icke-cykliska systemrisker. Systemriskbufferten ger medlemsstaten utrymme att bemöta strukturella systemrisker på nationell nivå. Samtidigt ställs det specifika krav på information och varierande grad av samordning beroende på buffertens storlek och vilka exponeringar systemriskbufferten beräknas på innan den kan tillämpas.

4.3.2 Bolagsstyrning och riskhantering

Direktivets nya bestämmelser om bolagsstyrning och riskhantering syftar till att säkerställa att instituten har en riskhantering som förebygger ett överdrivet risktagande. Styrelsens riskövervakning ska effektiviseras, en oberoende riskkontrollfunktion ska etableras och tillsynsmyndigheterna ska ha en effektiv övervakning av riskhanteringen. Direktivet innehåller också specifika begränsningar på

antalet styrelseuppdrag som den enskilda ledamoten får inneha samtidigt. Det införs även vissa nya ersättningsregler för ledande befattningshavare. Avsikten med de nya bestämmelserna är att undvika överdrivet risktagande som kan undergräva en sund och effektiv riskhantering i instituten och därigenom undvika överdriven riskuppbyggnad i hela det finansiella systemet.

4.3.3 Skydd för visseblåsare

Direktivet inför ett nytt krav på att behöriga myndigheter och institut inrättar effektiva mekanismer för att uppmuntra rapportering av potentiella och faktiska överträdelser av CRR och de nationella bestämmelser som genomför direktivet. Syftet är att förbättra behöriga myndigheters och institutens möjligheter att tidigt upptäcka eventuella överträdelser av regelverket.

4.3.4 Bestämmelser om sanktioner

Genom direktivet införs en rad nya bestämmelser som syftar till att säkerställa effektiva, avskräckande och proportionella sanktioner. Direktivet innehåller förutom en minimilista på vilka sanktioner som ska finnas tillgängliga för de behöriga myndigheterna, även regler om vilka som omfattas av sanktionerna, kriterier som bör beaktas när myndigheterna beslutar i sanktionsärenden och bestämmelser om offentliggörande av sanktionsbeslut. Avsikten har varit att säkerställa bl.a. följande:

- De fysiska och juridiska personer som bär ansvaret för en överträdelse ska kunna bli föremål för sanktioner.
- Behöriga myndigheter ska ha tillgång till en minimiuppsättning av sanktioner (exempelvis återkallelse av auktorisation, förbud mot fortsatt verksamhet, varningar, möjlighet att avsätta ledningen och viten).
- De maximinivåer för administrativa sanktionsavgifter som fastställs i nationell lagstiftning bör inte understiga vinsten av överträdelsen samt, såvitt avser institut, inte understiga tio procent av det berörda institutets totala årliga omsättning och för fysiska personer, kunna uppgå till 5 miljoner euro.

- Inför en myndighets beslut om sanktion och skärpan av sanktionen ska vissa i direktivet särskilt angivna kriterier beaktas.

4.4 Makrotillsynsåtgärder

Förordningen innehåller harmoniserade tillsynskrav för institut. Samtidigt ger förordningen och direktivet medlemsstaterna visst utrymme att hantera systemrisker som är specifika för den enskilda medlemsstaten. Det innebär att medlemsstaterna även i fortsättningen behåller den ledande rollen för makrotillsynen motiverat utifrån deras expertis och befintliga ansvar för den finansiella stabiliteten. Ett antal verktyg har därför byggts in i förordningen och direktivet för att ge medlemsstaterna utrymme att motverka och mildra systemrisker. Samtidigt införs det mekanismer för att se till att dessa verktyg inte skadar den inre marknadens funktionssätt och att användningen av dessa verktyg är transparent och enhetlig (skäl 15 CRR).

Makrotillsynsreglerna ska ses över för att kommissionen bland annat ska kunna bedöma om makrotillsynsverktygen i CRR och CRD 4 är verksamma, effektiva och genomblickbara, om man bör föreslå nya instrument, om täckningen och de tänkbara graderna av överlappning mellan de olika verktygen för makrotillsyn mot liknande risker i CRR och CRD 4 är lämpliga och hur internationellt överenskomna standarder för systemviktiga institut samspelar med bestämmelserna i CRR och CRD 4 (skäl 22 CRR).

4.4.1 Nationella makrotillsynsåtgärder – artikel 458 i förordningen

Enligt artikel 458 CRR kan medlemsstaterna under vissa omständigheter använda sig av ett antal specifika makrotillsynsåtgärder för att motverka systemrisker på nationell nivå. Åtgärderna är tidsbegränsade till två år men med möjlighet till förlängning. För att få tillämpas måste den som vill vidta åtgärderna informera parlamentet, rådet, kommissionen, EBA och ESRB och kunna motivera varför andra verktyg som finns i förordningen och direktivet⁴ inte anses kunna hantera systemrisken på ett lämpligt sätt.

⁴ Artiklarna 124 och 164 CRR och artiklarna 101, 103, 104, 105, 134 och 136 CRD 4.

De åtgärder som den ansvariga myndigheten kan tillämpa på nationell nivå för att motverka systemrisker som potentiellt kan få allvarliga negativa konsekvenser för det finansiella systemet och samhällsekonomin anges i artikel 458.2d CRR:

- a) Höjda kapitalbaskrav enligt artikel 92 CRR,
- b) höjda krav för stora exponeringar enligt artikel 392 och artiklarna 395 till 403 CRR,
- c) ökade krav på offentliggörande enligt artiklarna 431 till 455 CRR,
- d) större kapitalkonserveringsbuffert enligt artikel 129 CRD 4,
- e) striktare likviditetskrav enligt avdelning sex CRR,
- f) höjda riskvikter för att motverka tillgångsbubblor i bostads- och kommersiella fastighetssektorn,
- g) begränsning av alltför stora exponeringar inom den finansiella sektorn.

Ansvarig myndighet måste tydligt motivera varför systemrisken kan utgöra ett hot mot den nationella finansiella stabiliteten och varför andra åtgärder i förordningen eller direktivet inte är tillräckliga för att hantera den risken. ESRB och EBA har rätt att yttra sig över åtgärderna och det finns möjlighet för rådet, på förslag av kommissionen, att förhindra de nationella åtgärderna givet att det finns starka bevis för att de inte går att motivera utifrån de villkor som anges i artikel 458.2 CRR.

Medlemsstaterna har utrymme att på nationell nivå höja riskvikterna för bostäder och kommersiella fastigheter samt för exponeringar inom den finansiella sektorn med upp till 25 procent och skärpa gränsen för stora exponeringar med upp till 15 procent under en två-årsperiod eller till dess att systemrisken har upphört utan rådets godkännande.

4.4.2 Nationella makrotillsynsåtgärder i direktivet

Översikt över buffertkrav

Direktivets bestämmelser om kapitalbuffertar ger medlemsstaterna viss flexibilitet att på nationell nivå bemöta cykliska och strukturella systemrisker. Dessa bestämmelser beskrivs mer utförligt i kapitel 7.

Pelare 2-krav

Direktivets bestämmelser ger de nationella tillsynsmyndigheterna ökade möjligheter att inom ramen för pelare 2 besluta om att ett institut ska ha en högre kapitalbas än förordningens kapitalbaskrav (se avsnitt 11.3). Direktivet ger även möjlighet för tillsynsmyndigheten att göra en likartad översyn och utvärdering för institut som har liknande riskprofil eller har exponeringar mot likartade geografiska områden.

4.4.3 Makrotillsynsåtgärder på unionsnivå

Förordningen tillåter även kommissionen att genom delegerade akter införa striktare tillsynskrav under ett år för att motverka risker som uppstår på grund av marknadsutvecklingen inom och utanför EU och som kan få effekt på alla medlemsstater (artikel 459 CRR). De striktare kraven ska införas där det är nödvändigt för att hantera mikrotillsyns- och makrotillsynsrisker som inte kan tas om hand via andra instrument i förordningen eller direktivet. Striktare krav, särskilt efter en rekommendation eller ett yttrande av ESRB eller EBA, kan införas avseende:

- förordningens kapitalbaskrav,
- krav för stora exponeringar, och
- krav på offentliggörande.

När kommissionen antar en delegerad akt, ska kommissionen samtidigt underrätta Europaparlamentet och rådet. Enligt artikel 462 CRR kan Europaparlamentet och rådet inom tre månader invända mot den delegerade akten. Om ingen av dem har gjort några invändningar eller om båda har meddelat kommissionen att de har beslutat att inte invända kan den delegerade akten träda i kraft. Om en invändning görs inleds en särskild process för att lösa situationen.

Kommissionen ska, med hjälp av ESRB, åtminstone årligen överlämna en rapport till parlamentet och rådet om marknadsutvecklingen som potentiellt kan kräva åtgärder enligt artikel 459 CRR.

Tabell 4.1 Exempel på makrotillsynsåtgärder

Kapitalbuffertar				Nationella åtgärder i CRR	Åtgärder på unionsnivå i CRR
Kapitalkonservierungs- bufferten	Kontracykliska kapitalbufferten	Buffertkrav för systemviktiga institut (SII)	Systemriskbufferten		
CRD4 129	CRD4 135-140	CRD4 131	CRD4 133	CRR 458	CRR 459
Permanent buffertkrav på 2,5 %.	Tidsvarierande beroende på cyklisk systemrisk förknippad med alltför stor kreditutlån.	1. Obligatorisk G-SII Kan variera mellan 1- 3,5 % beroende på systemviktighet	Frivillig. 1. Från 2014 kan bufferten sättas mellan 0-3 % med krav på information till kommissionen, EBA och ESRB. 2. Buffertkrav över 3 % kräver kommissionens godkännande 3. Från 2015 kan bufferten dock sättas mellan 3-5 % på nationella exponeringar samt exponeringar i tredje land efter information till kommissionen, EBA och ESRB och avvaktande av kommissionens yttrande enligt "följ eller förklara" principen.	Nationell möjlighet att införa striktare makrotillsynsåtgärder under en begränsad tidsperiod. Krav på information och motivering till kommissionen, EBA och ESRB. Rådet kan med kvalificerad majoritet motsätta sig åtgärderna. Åtgärderna omfattar bl. a. vissa kapitaltäckningskrav, riskvikt- likviditetskrav och stora exponeringar	Kommissionen ges möjlighet att anta delegerade akter för att införa tillfälligt striktare tillsynskrav omfattande kapitalbaskrav, stora exponeringar och krav på offentliggörande.

5 Genomförande av CRR i nationell rätt m.m.

5.1 Inledning

I och med att CRR utgör en EU-förordning innebär det att den, när den träder i kraft, övergår till lag som är omedelbart tillämplig i Sverige och alla andra medlemsstater. Några genomförandeåtgärder för att förordningen ska få giltighet som svensk lag ska och får därför inte vidtas. Däremot måste nationell rätt anpassas för att säkerställa att svensk lagstiftning inte innehåller bestämmelser som innebär en dubbelreglering eller hamnar i konflikt med förordningen. Skulle en konflikt ändå inträffa, har unionsrätten företräde.

I detta kapitel framgår utredarens bedömning av vilka lagändringar i nationell rätt som behöver vidtas med anledning av att CRR träder i kraft.

Förordningen hindrar inte medlemsstaterna från att införa motsvarande krav som de i CRR på företag som inte omfattas av förordningens tillämpningsområde (jämför skäl 24 i CRR). Utredarens förslag utgår därför från att Sverige kan införa nationella regler som ålägger även företag som inte omfattas av CRR att tillämpa samtliga eller vissa bestämmelser i CRR.

5.2 Behovet av kompletterande lagstiftning till CRR

Utredarens bedömning: Finansinspektionen kan fatta enskilda beslut enligt CRR utan att några lagstiftningsåtgärder krävs.

Utredarens förslag: Vissa bestämmelser i CRR ska kompletteras genom föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndiganden i den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut. De kommande riktlinjerna från EBA ska, om Finansinspektionen

bedömer det motiverat, genomföras genom föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndiganden i lagen. Finansinspektionen ska därför bemyndigas att meddela sådana föreskrifter.

Skälen för utredarens bedömning och förslag: CRR förutsätter, trots att den är omedelbart tillämplig i EU:s medlemsstater, att medlemsstaterna vidtar vissa nationella åtgärder. Det måste bland annat finnas en behörig myndighet som genom nationell lagstiftning bemyndigats att utöva tillsyn över instituten. Enligt CRR ska denna myndighet ges de befogenheter som följer av direktivet och se till att instituten följer bestämmelserna i förordningen (jämför artikel 2 och artikel 4 [2] CRR). Det bör även nämnas att övergångsbestämmelserna till CRR ger medlemsstaterna visst utrymme att fram till dess att likviditetskraven respektive bruttosoliditetsgraden i CRR träder i kraft tillämpa dessa krav så som medlemsstaterna finner lämpligt.

Finansinspektionen kommer även fortsättningsvis ansvara för tillsynen över instituten och kommer således vara behörig myndighet enligt CRR för svenskt vidkommande. Det innebär att Finansinspektionen får rätt att meddela beslut enligt förordningen. Finansinspektionen får dessa befogenheter direkt med stöd av CRR och några nationella lagstiftningsåtgärder fordras inte för att Finansinspektionen ska kunna meddela de enskilda beslut som CRR ger möjlighet till (jfr prop. 2011/12:175 s. 17).

CRR innehåller emellertid bestämmelser där Finansinspektionen i egenskap av behörig myndighet kan förväntas meddela föreskrifter i stället för enskilda beslut. I t.ex. artikel 465.2 anges att den behöriga myndigheten ska fastställa vilka kapitalbaskrav inom de i artikel 465.1 angivna ramarna som ska gälla under övergången mellan det nuvarande regelverket och det nya. Mot bakgrund av att en svensk myndighet måste ha stöd i lag för att kunna meddela föreskrifter behöver Finansinspektionen bemyndigande i lag för att meddela sådana föreskrifter.

Vid genomförandet av 2006 års direktiv gjordes bedömningen att föreskrifter om kapitaltäckning m.m. är offentlighetsrättsliga (prop. 2006/07:5 s. 101 ff, se även prop. 2006/07:5 s. 101 f). Det innebär att det är möjligt för riksdagen att delegera föreskriftsrätt i ämnet till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer (jfr 8 kap. 3 § RF). Nu gällande kapitaltäckningsregler har också genomförts genom att föreskriftsrätten i relativt stor omfattning delegerats till Finansinspektionen.

De kompletterande bestämmelserna till CRR, vilka inte tar formen av enskilda beslut, bör på samma grund som tidigare kunna genomföras i form av föreskrifter som inte är att betrakta som annat än offentlighetsrättsliga och att delegation enligt 8 kap. 3 § RF därmed är möjlig. Bemyndiganden att meddela dessa föreskrifter bör införas i den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut.

Riktlinjer från EBA

EBA har rätt att utfärda riktlinjer och rekommendationer.¹ Riktlinjer och rekommendationer är inte rättsligt bindande i traditionell mening, men nationella tillsynsmyndigheter och de institut som omfattas ska "med alla tillgängliga medel söka följa dessa".² Myndigheter, och i vissa fall institut, kommer att vara skyldiga att bekräfta efterlevnaden eller förklara varför riktlinjer eller rekommendationer inte efterlevs. Denna typ av reglering kallas ibland för "följ eller förklara-regler" (eng. comply or explain).

Enligt CRR ges EBA mandat att ge ut riktlinjer i en mängd avseenden. Dessa riktlinjer är ännu inte framtagna.

Flertalet av de regler i CRR som EBA ges mandat att förtydliga genom riktlinjer är ofta detaljerade och mycket tekniskt komplicerade. De kan bl.a. komma att innehålla matematiska formler. Då riktlinjerna inte tagits fram ännu är det inte möjligt att i dagsläget bedöma om och hur riktlinjerna bör omhändertas i svensk rätt. Tidigare har riktlinjerna huvudsakligen införts i form av myndighetsföreskrifter bl.a. för att den formen till skillnad från lagformen i möjligaste mån har tillgodosett behovet av att snabbt kunna uppdatera det omfattande kapitaltäckningsregelverket i enlighet med utvecklingen på marknaden (jfr. ändringsföreskriften (t.ex. FFFS [2011:56]) till Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS [2007:1]) om kapitaltäckning och stora exponeringar där en ändring bl.a. görs i rapportmallen avseende kapitaltäckning och stora exponeringar).³ Mot denna bakgrund bedöms det lämpligt att kommande riktlinjer, i de

¹ Artikel 16.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten).

² Artikel 16.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten).

³ Med stöd av 32 § 11, 46 och 50 förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar. Finansinspektionen har i PM den 8 februari 2013 aviserat att Finansinspektionen avser omarbota de europeiska tillsynsmyndigheternas riktlinjer till bindande regler i form av föreskrifter när detta bedöms nödvändigt, Fi Dnr 12-12289.

fall Finansinspektionen bedömer det vara motiverat, omhändertas i svensk rätt i form av myndighetsföreskrifter. I den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut bör därför ingå bemyndiganden som möjliggör meddelandet av sådana föreskrifter.

5.3 Tillämpningsområdet enligt CRR

Utredarens förslag: Kreditinstitut och värdepappersbolag som idag är skyldiga att tillämpa kapitaltäckningslagen, ska vara skyldiga att tillämpa CRR.

Skälen för utredarens förslag

Kreditinstitut och värdepappersföretag

CRR ska tillämpas på alla institut som omfattas av CRD 4 (se artikel 1 CRR). Enligt artiklarna 1 och 2 i CRD 4 ska direktivet tillämpas på kreditinstitut och värdepappersföretag. Definitionen av kreditinstitut och värdepappersföretag framgår av artikel 3.1 och 3.2 i CRD 4, varvid anges att de definitioner som anges i CRR ska gälla. I artikel 4.1 CRR definieras *kreditinstitut* som ett företag vars verksamhet består i att från allmänheten ta emot insättningar eller andra återbetalbara medel och att bevilja krediter för egen räkning. Definitionen är densamma som används i 2006 års direktiv⁴. Tillämpningsområdet i denna del har således inte förändrats. Däremot bör uppmärksammas att det i svensk rätt har införts en definition av kreditinstitut som är vidare än den som följer av 2006 års direktiv.⁵

Med *värdepappersföretag* avses enligt artikel 3.2 en person enligt definitionen i led 1 i artikel 4.1 i direktiv 2004/39/EG och som omfattas av de krav som åläggs genom det direktivet, med undantag av a) kreditinstitut, b) lokala företag, c) företag som inte har tillstånd att tillhandahålla sådana sidotjänster som avses i bilaga I avsnitt B punkt 1 i direktiv 2004/39/EG som tillhandahåller endast en eller flera av de investeringstjänster eller den investeringsverksamhet som avses i punkterna 1, 2, 4 och 5 i avsnitt A i bilaga I till det direktivet, som inte får inneha kontanter eller värdepapper som

⁴ Se artikel 4.1 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv.

⁵ Se prop. 2006/07:5 s. 110.

tillhör företagets kunder och som därför aldrig får stå i skuld gentemot dessa.

I svensk rätt definieras svenska aktiebolag som fått tillstånd att driva värdepappersrörelse och som inte är bankaktiebolag eller ett kreditmarknadsbolag enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse som värdepappersbolag (se 1 kap. 5 § 26 LVM). Kapitaltäckningslagen äger tillämpning på samtliga värdepappersbolag och gör inte undantag för sådana företag som omnämns i artikel 3.2 c.

Om svensk rätt anpassas så att endast de värdepappersbolag som omfattas av den definition av värdepappersföretag som följer av CRR, ska åläggas att tillämpa CRR kommer vissa bolag till skillnad mot vad som gäller i dag, inte behöva följa reglerna om kapitaltäckning m.m. På motsvarande sätt gäller att om CRR:s tillämpning på kreditinstitut begränsas till sådana kreditinstitut som omfattas av definitionen i CRR, skulle det kunna finnas banker som enligt gällande rätt är skyldiga att tillämpa kapitaltäckningslagen, men som inte skulle komma att omfattas av det nya kapitaltäckningsregelverket. CRR tillåter dock medlemsstaterna att utvidga tillämpningsområdet för förordningen. CRR utgör därmed inte skäl för att ändra gällande rätt i fråga om vilka nationella kreditinstitut och värdepappersbolag som ska vara skyldiga att tillämpa reglerna om kapitaltäckning m.m. De kreditinstitut och värdepappersbolag som i dag är skyldiga att tillämpa kapitaltäckningslagen, bör därför åläggas att tillämpa CRR.

Finansiella holdingbolag m.m.

Direktivets artikel 34 och artiklarna 111–127 om tillsyn på gruppnivå, ska enligt artikel 2.4 i direktivet även tillämpas på finansiella holdingbolag, blandade finansiella holdingbolag och holdingbolag med blandad verksamhet. Sådana bolag omfattas emellertid inte av definitionen av ”institut” och därmed inte heller av de tillsynskrav som följer av CRR.⁶

⁶ Se artikel 4.4 CRR.

5.4 CRR:s inverkan på nationell lagstiftning

5.4.1 Lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar

Utredarens förslag: Lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar och lagen (2006:1372) om införande av lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar ska upphävas, vilket leder till behov av följdändringar i flera andra lagar inom det finansiella området.

Skälen för utredarens förslag: Lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningslagen) antogs av riksdagen i samband med införlivandet av 2006 års direktiv (kreditinstituts- och kapitalkravsdirektiven). Samtidigt med denna lag infördes lagen (2006:1372) om införande av lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar (införandelagen).

Kapitaltäckningslagen är, liksom CRR, tillämplig på både kreditinstitut och värdepappersbolag, men definitionen av kreditinstitut i denna lag innefattar även Svenska skeppshypotekskassan. Bestämmelserna i lagen gäller dessutom i varierande omfattning även för fondbolag, betalningsinstitut och förvaltare av alternativa investeringsfonder (1 kap. 1 §).

Kapitaltäckningslagen anger sådana krav som ställs på instituten i fråga om vilka kapitalkrav som ska täckas av kapitalbasen (2 kap.), bestämmelser om kapitalbasens sammansättning m.m. (3 kap.), bestämmelser om kapitalkravet för kreditrisker, operativa risker respektive marknadsrisker (4, 5 respektive 6 kap.), regler för stora exponeringar och exponeringar mot värdepapperiseringar (7 och 7 a kap.), bestämmelser om hur instituten ska offentliggöra information om kapitaltäckning och riskhantering (8 kap.) samt särskilda bestämmelser om kapitalkrav för finansiella företagsgrupper (9 kap.). Lagen innehåller även bestämmelser om bland annat tillsyn (10 kap.), bestämmelser om vad som ska gälla för moderföretag utanför EES (11 kap) samt om ingripande (12 kap) och bemyndiganden (13 kap.).

Kapitel 2–8 i kapitaltäckningslagen baseras i princip uteslutande på sådana artiklar i 2006 års direktiv som ersätts av CRR:s bestämmelser om kapitalbas, stora exponeringar, rapportering och offentliggörande av information. Bestämmelserna om tillsynsmyndigheternas skyldighet att i vissa fall besluta om att ett institut ska ha en högre kapitalbas baserar sig däremot på artiklar som överförs till CRD 4 och

som ska kvarstå i nationell rätt.⁷ Vidare innebär regleringen om stora exponeringar att det alltså kommer tillkomma medlemsstaterna en rätt att göra vissa nationella val (jämför avsnitt 4.2).

För bestämmelserna i *kapitel 10* om tillsyn och *kapitel 11* om vad som ska gälla för moderföretag utanför EES gäller däremot det omvända förhållandet. Majoriteten av bestämmelserna i dessa kapitel överförs till CRD 4 och en mindre andel ersätts av CRR.⁸ *Kapitel 9* och dess bestämmelser om vilka krav som ska uppfyllas på institutsnivå respektive gruppnivå bör likaså upphävas (denna fråga behandlas särskilt i avsnitt 5.4.2). *Kapitel 12* och dess regler om sanktioner baseras bland annat på artiklar i 2006 års direktiv som överförs till CRD 4, och som behandlas i kapitel 11 i detta betänkande om ingripande och sanktioner.

Sammanfattningsvis anser utredaren att även om kapitaltäckningslagen delvis består av bestämmelser som ska kvarstå i nationell rätt, utgörs lagens huvudsakliga innehåll av sådana bestämmelser om kapitalbaskrav och stora exponeringar som ersätts av CRR. Den lämpligaste lösningen rent lagtekniskt är därför att kapitaltäckningslagen, liksom införandelagen, upphävs. De bestämmelser i lagen som bör kvarstå i nationell rätt måste då med de justeringar som krävs överföras till en ny lag.

Begreppet finansiella företagsgrupper

Kapitaltäckningslagen innebär att när det finns en finansiell företagsgrupp, är denna grupp skyldig att följa vissa särskilda bestämmelser om kapitalkrav, kapitalutvärdering, stora exponeringar, kvalificerade innehav samt soliditet och riskhantering (se 9 kap. kapitaltäckningslagen). Lagen föreskriver att det institut som är ansvarigt för den finansiella företagsgruppen ska se till att gruppen sammantaget uppfyller bland annat kapitalkraven och kraven om stora exponeringar (se 9 kap. 3

⁷ De lagstiftningsåtgärder som krävs i denna del behandlas i kapitel 11 Ingripandeåtgärder och sanktioner.

⁸ Av bestämmelserna 10 kap. kapitaltäckningslagen ersätts 5, 6, 8, 11, 12, 15 och 16 §§ av CRR. De artiklar i 2006 års direktiv som ligger till grund för genomförandet av 10 kap. 2–4 §§ har överförts till artikel 106 i CRD 4. Bestämmelserna i 10 kap. 6 a–d §§ om beslut på gruppnivå om kapitalbasen baseras på artiklar som överförs till artikel 108 CRD. Bestämmelserna i 7 och 13–14 §§ om företagens uppgiftsskyldighet och Finansinspektionens rätt att göra undersökningar hos de företag som är skyldiga att lämna uppgifter, samt bestämmelserna i 9 och 10 §§ om Finansinspektionens skyldighet att samarbeta och utbyta information med utländska myndigheter, är också bestämmelser som överförs till CRD 4 och som alltså bör regleras genom nationell rätt. Bestämmelserna i 11 kap. baserar sig på sådana artiklar i 2006 års direktiv som har överförts till artikel 121 i CRD 4.

och 5 §§). Den lagstiftningsteknik som använts innebär att en finansiell företagsgrupp anses föreligga i de fall som artikel 133 och 134 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv föreskriver att behöriga myndigheter vid tillsynens utövande ska kräva en konsolidering av vissa institut.⁹ Artiklarna har, tillsammans med de artiklar som anger vilka krav som instituten ska uppfylla på gruppnivå (artikel 71 och 72), genomförts i 9 kap. kapitaltäckningslagen¹⁰.

De artiklar i 2006 års direktiv som angav hur och vilka krav som instituten ska uppfylla på individuell respektive gruppnivå har överförts till CRR (se CRR artiklarna 6–23).¹¹ CRR anger att kapitalbaskraven ska gälla både på nivån för det enskilda bolaget och på gruppnivå, om inte tillsynsmyndigheten anser det lämpligt att inte utöva tillsyn på individuell nivå (skäl 36 CRR). För att säkerställa att kapitalbasen är lämpligt fördelad inom en företagsgrupp ska som utgångspunkt det kapitalkrav som beräknas utifrån företagsgruppens konsoliderade ställning uppfyllas av de enskilda instituten inom gruppen (se skäl 37 CRR).

Regleringen i CRR innebär att kapitaltäckningslagens bestämmelser om finansiella företagsgrupper bör upphävas. Det bör dock uppmärksammas att även CRD 4 innehåller bestämmelser om i vilken utsträckning som instituten på grupp- respektive individuell nivå ska uppfylla sådana krav som följer av direktivet (se artiklarna 108 och 109 CRD 4). Bestämmelserna avser krav som ställs på institutens interna processer för att utvärdera sitt kapital och som även fanns med i 2006 års direktiv (artikel 73.1 i CRD 4, tidigare artikel 123 i 2006 års direktiv) men även befintliga och nya krav på institutens styrformer m.m. (se artiklarna 74–96 i CRD 4). Nu nämnda artiklar i 2006 års direktiv har genomförts i 9 kap. kapitaltäckningslagen. Ett upphävande av kapitaltäckningslagen kräver att artiklarna 108 och 109 i de delar som motsvaras av 2006 års direktiv genomförs på nytt.

⁹ Se prop. 2006/07:5 s. 317.

¹⁰ Artiklarna 133 och 134.1 i direktiv 2006/48/EG har genomförts i 9 kap. 1,2 och 10 §§ kapitaltäckningslagen och Finansinspektionens föreskrifter. Artikel 71 och 72 i direktiv 2006/48/EG har genomförts i 9 kap. 1–3 §§, 5 § första stycket, 7 § och 12 § kapitaltäckningslagen.

¹¹ Artiklarna 71 och 72 i direktiv 2006/48/EG har överförts till artikel 10 och 12 i CRR. Artiklarna 133 och 134.2 i direktiv 2006/48/EG återfinns i artikel 16 CRR.

5.4.2 Följdändringar i övrigt med anledning av att kapitaltäckningslagen och dess reglering om finansiella företagsgrupper upphävs

En följd av att kapitaltäckningslagen upphävs är att det uppstår behov av följdändringar i lagar som innehåller hänvisningar till denna lag. I de flesta fall är det fråga om okomplicerade ändringar som består i att hänvisningar till lagen ersättas med en hänvisning till CRR, den nya lagen om kapitalbuffertar och/eller den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut som enligt utredarens förslag ska ersätta kapitaltäckningslagen.

Regleringen i 9 kap. kapitaltäckningslagen och dess begrepp ”finansiella företagsgrupper” har lagts till grund för bestämmelser som införts i andra lagar (se 6 kap. 3 §, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, 2 § lagen om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag, 1 kap. 8 § LBF och 2 kap. 10 a § lagen om investeringsfonder¹²). Utredarens förslag om att upphäva kapitaltäckningslagen medför att det uppstår behov att omarbete dessa bestämmelser så att de anpassas till bestämmelserna om grupp tillsyn i CRR.

5.4.3 Lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

Utredarens förslag: Kravet i lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag om att institut som omfattas av lagen ska bifoga en kapitaltäckningsanalys till årsredovisningen kan behållas. Kravet i 5 kap. 7 § samma lag om att årsredovisningen ska innehålla en upplysning om var den information som instituten enligt 8 kap. kapitaltäckningslagen ska offentliggöras tillhandahålls, ska upphävas. Lagen ska i stället kompletteras med en regel om att artikel 434.2 CRR ska gälla för samtliga institut som omfattas av lagen. Slutligen ska det i samma lag vidtas vissa följdändringar i med anledning av att kapitaltäckningslagen upphävs.

Skälen för utredarens förslag: Lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) är tillämplig på kreditinstitut och värdepappersbolag. Med kreditinstitut avses enligt denna lag bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsföretag och Svenska skeppshypotekskassan. Med värdepappersbolag

¹² Se prop. 2012/13:155.

avses ett svenskt aktiebolag som enligt lagen om värdepappersmarknaden fått tillstånd att driva värdepappersrörelse.

Enligt ÅRKL ska institut och finansiella holdingbolag som omfattas av kapitaltäckningslagen, föga en kapitaltäckningsanalys till årsredovisningen (se 2 kap. 1 § och 7 kap. 1 § ÅRKL). Kapitaltäckningsanalysen ska enligt 6 kap. 3 § ÅRKL innehålla uppgifter om kapitalbasen och kapitaltäckning för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker enligt kapitaltäckningslagen. Kravet på en kapitaltäckningsanalys utgör en del av årsredovisningen eller koncernredovisningen och fyller ett annat syfte än de uppgifter om kapitaltäckningen som instituten till följd av regelverket om kapitaltäckning är skyldiga att lämna till Finansinspektionen.¹³ – I 5 kap. 7 § ÅRKL anges att årsredovisningen ska innehålla en upplysning om var den information som instituten enligt 8 kap. kapitaltäckningslagen ska offentliggöra tillhandahålls, om den inte finns i årsredovisningen.

Kravet på att en årsredovisning ska innehålla en kapitaltäckningsanalys infördes i svensk rätt ursprungligen i bankrörelselagen (1987:617).¹⁴ I samband med att den överfördes till ÅRKL konstaterades att det då gällande bankredovisningsdirektivet¹⁵ inte innehöll några uttryckliga krav på att instituten lämnade information motsvarande den svenska kapitaltäckningsanalysen (prop. 1995/96:10, del 3 s. 93). Inte heller CRR eller CRD 4 innehåller krav på att årsredovisningen ska innehålla en kapitaltäckningsanalys. Även om CRR harmoniserar de krav som ställs på instituten i fråga om offentliggörande av information föreligger det inget hinder mot att institut och finansiella holdingbolag åläggs att offentliggöra information som inte uttryckligen nämns i förordningen, såvida ett sådant offentliggörande behövs för att ge marknadsaktörerna korrekt och fullständig information om de enskilda institutens riskprofiler (se skäl 49 CRR). Av artikel 434.2 CRR framgår dessutom att om instituten för att uppfylla redovisningskrav eller andra krav offentliggör information, som är likvärdig med den som ska offentliggöras enligt CRR, har instituten uppfyllt kraven på offentliggörande enligt CRR. Vidare anges att om sådan information inte finns i årsredovisningen, åläggs instituten att entydigt ange var man kan finna den.

Mot denna bakgrund bör det inte föreligga hinder mot att i svensk rätt behålla kravet på att en årsredovisning ska innehålla en kapital-

¹³ Jämför prop. 1994/95:50 sid 276.

¹⁴ Bestämmelsen fanns tidigare i 4 kap. 9 § bankrörelselagen (1987:617). Se prop. 1986/87:12.

¹⁵ Rådets direktiv av den 8 december 1986 om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut, 86/635/EEG.

täckningsanalys. Bestämmelsen i 5 kap. 7 § ÅRKL utgör däremot en dubbelreglering i förhållande till artikel 434.2 CRR och bör därför upphävas.¹⁶ Vidare bör 6 kap. 3 § ÅRKL justeras eftersom den i fråga om vilka uppgifter som en kapitaltäckningsanalys ska innehålla hänvisar till kapitaltäckningslagen. Bestämmelsen bör i stället hänvisa till CRR. Definitionen av kreditinstitut och värdepappersbolag i ÅRKL överensstämmer med motsvarande definitioner i kapitaltäckningslagen, men skiljer sig som ovan nämnts från definitionerna i CRR. För att säkerställa att samtliga institut som omfattas av ÅRKL ställs under liknande krav bör i lagen införas en anvisning om att artikel 434.2 CRR ska gälla för samtliga institut som omfattas av lagen.

Slutligen bör, för att undvika att tillämpningsområdet för ÅRKL förändras i förhållande till vad som gäller idag, hänvisningen i 2 kap. 1 § ÅRKL till kapitaltäckningslagen ändras till den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut.

5.4.4 Inverkan på lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om värdepappersmarknaden, och införandelagen till lagen om bank- och finansieringsrörelse

Utredarens förslag: Definitionen i lagen om bank- och finansieringsrörelse av kapitalbas ska utgå och definitionen av startkapital justeras. Regleringen i 7 kap. 9–11 §§ samma lag respektive 7 kap. 7–9 §§ i lagen om värdepappersmarknaden om kvalificerade innehav, samt bestämmelserna om krav på startkapital för pågående verksamhet i 9 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse, 15 § införandelagen till lagen om bank- och finansieringsrörelse, 3 kap. 7 § andra stycket lagen om värdepappersmarknaden och punkten 7 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till samma lag ska upphävas.

Skälen för utredarens förslag: Nedan redogörs för övervägandena i fråga om CRR:s inverkan på framförallt lagen om bank- och finansieringsrörelse (LBF) och lagen om värdepappersmarknaden (LVM), men även i vilken utsträckning som det krävs lagstiftningsåtgärder med anledning av de definitioner i CRR som ska gälla vid tillämpningen av CRD 4.

¹⁶ Både artikel 434 CRR och 5 kap. 7 § ÅRKL baserar sig på artikel 148.2 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv.

Definitioner i LBF

Enligt CRD 4 gäller för tillämpningen av direktivet de definitioner såsom de anges i CRR (se artikel 3 i direktivet).

I de fall definitionerna i CRR tar sikte på tillämpningen av regler som följer av CRR, utgör EU-förordningens rättsliga status hinder mot att i nationell rätt införa bestämmelser om vad som ska gälla i fråga om definitionerna. Att samma definitioner ska gälla för direktivets tillämpning hindrar emellertid inte att definitionerna blir föremål för ett nationellt genomförande. Att direktivet i denna del hänvisar till förordningen förändrar nämligen inte direktivets rättsliga status.

Definitioner i CRD 4 som har ändrats i förhållande till 2006 års direktiv och redan varit föremål för ett genomförande i LBF utgörs av definitionen av "finansiellt institut" och "filial". Definitionen av *finansiellt institut* har justerats genom vad som närmast framstår som ett förtydligande om att definitionen ska inkludera finansiella holdingbolag, blandade finansiella holdingbolag, betalningsinstitut i den mening som avses i direktiv 2007/61/EG¹⁷ och fondbolag, men däremot inte försäkringsholdingbolag och försäkringsholdingbolag med blandad verksamhet (se artikel 4.3 CRR). En jämförelse med den definition av finansiellt institut som införts i 1 kap. 5 § 7 LBF¹⁸ utvisar att den svenska definitionen redan omfattar finansiella holdingbolag.¹⁹ Definitionen inkluderar dessutom företag som ägnar sig åt att tillhandahålla betaltjänster enligt lagen om betaltjänster.²⁰ Även fondbolag som utan särskilt tillstånd bedriver värdepappersrörelse utgör ett finansiellt institut.²¹ Försäkringsholdingbolag omfattas däremot inte av definitionen, då sådana företag inte huvudsakligen ägnar sig åt sådan finansiell verksamhet som avses i

¹⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG (EUT L 319, 5.12.2007, s. 1 Celex 32007L0064).

¹⁸ Bestämmelsen anger att med finansiellt institut avses ett företag som inte är kreditinstitut, värdepappersbolag eller motsvarande utländskt företag och vars huvudsakliga verksamhet är att a) förvärva eller inneha aktier eller andelar, b) driva värdepappersrörelse utan att vara tillståndspliktig enligt 2 kap. 1 § LVM, eller c) driva en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2–10, 12 och 15 utan att vara tillståndspliktig enligt 2 kap. 1 § LBF.

¹⁹ Se prop. 2002/03:150 sid 113.

²⁰ Såvitt avser betalningsinstituten följer detta av att 1 kap. 5 § 7 hänvisar till 7 kap. 1 § andra stycket 4.

²¹ Fondbolagen kan driva sådan rörelse som avses i 2 kap. 1 § LVM med stöd av 5 § 10 LVM och ingår således i definitionen av ett finansiellt institut.

den svenska definitionen.²² Det nu sagda innebär att CRD 4s nya definition av vad som utgör ett finansiellt institut ryms inom gällande rätt.

CRD 4:s definition av *filialer* har i förhållande till 2006 års kreditinstitutsdirektiv ändrats från att endast omfatta filialer till kreditinstitut till att även omfatta filialer till värdepappersföretag (se artikel 3.16 i direktivet jämfört med artikel 4.17 CRR. Att definitionen numera ska omfatta även filialer till värdepappersföretag kräver inte något genomförande i LBF eftersom LBF inte innehåller bestämmelser om filialer till värdepappersföretag. Reglering för sådana filialer återfinns i stället i LVM. Om det uppstår behov av att ändra regleringen för sådana filialer, bör ändringarna genomföras i LVM.

Övriga begrepp som definieras i både CRD 4 och LBF utgörs av definitionen av kreditinstitut, behörig myndighet, hemmedlemsstat, kvalificerat innehav och nära förbindelser. Innebörden av dessa definitioner har inte ändrats jämfört med 2006 års kreditinstitutsdirektiv.

Regleringen om kvalificerade innehav

I 7 kap. 9–11 §§ LBF finns bestämmelser om ett kreditinstituts kvalificerade innehav av aktier eller andelar i andra företag än kreditinstitut, företag för elektroniska pengar, värdepappersföretag, finansiella institut, anknutna företag och försäkringsföretag inklusive återförsäkringsföretag. Regleringen har utgjort förebild för motsvarande reglering för värdepappersbolagen i 7 kap. 7–9 §§ LVM.²³ Bestämmelserna baseras på artiklarna 120–122 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Dessa artiklar har i omarbetat skick överförts till CRR. Mot denna bakgrund bör bestämmelserna i 7 kap. 9–11 § LBF och 7 kap. 7–9 §§ LVM upphävas.

Krav på ett instituts kapitalbas

Av 9 kap. 3 § LBF framgår att ett kreditinstituts kapitalbas inte får understiga det startkapital som krävdes när rörelsen påbörjades. I 15 § lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och

²² I 1 kap. 12 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) definieras ett försäkringsholdingbolag som ett moderföretag som inte är ett försäkringsföretag, en utländsk försäkringsgivare eller ett blandat finansiellt holdingföretag enligt 1 kap. 3 § 3 lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat och vars huvudsakliga verksamhet är att förvärva och förvalta andelar i dotterföretag som uteslutande eller huvudsakligen är försäkringsföretag eller utländska försäkringsgivare.

²³ Se prop. 2006/07:115 s. 360 och 576.

finansieringsrörelse finns särskilda regler om vad som vid tillämpningen av 9 kap. 3 § LBF ska gälla för sådana kreditmarknadsföretag som beviljats tillstånd trots att företagets kapitalbas vid tidpunkten för tillståndsbeslutet inte uppfyllde kravet på startkapital. Motsvarande bestämmelser om ett värdepappersbolags kapitalbas återfinns i 3 kap. 7 § andra stycket LVM och punkten 7 i övergångsbestämmelserna till denna lag.

Bestämmelserna om startkapital för pågående verksamhet baserar sig på artikel 10 i 2006 års direktiv som överförts till artikel 93 i CRR. Bestämmelsen äger tillämpning på både kreditinstitut och värdepappersföretag. Mot denna bakgrund bör den nationella regleringen för sådana institut upphävas.

5.5 CRR:s tillämpning på fondbolagen

Utredarens förslag: Fondbolag och förvaltare av alternativa investeringsfonder som i dag är skyldiga att tillämpa bestämmelserna om kapitalkrav i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, bör även i framtiden åläggas att tillämpa motsvarande kapitaltäckningsregler som gäller för värdepappersbolag.

Skälen för utredarens förslag: Ett fondbolag utgörs av ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd att driva fondverksamhet. Med fondverksamhet avses att förvalta investeringsfonder, försälja och inlösa andelar i fonden och därmed sammanhängande administrativa åtgärder. Regler för fondbolagen återfinns i första hand i lagen (2004:46) om värdepappersfonder. Enligt denna lag är fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning skyldiga att uppfylla de kapitalkrav som gäller för värdepappersbolag och de bestämmelser i kapitaltäckningslagen som i övrigt är tillämpliga för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet (se 2 kap. 10 och 10 a §§ lagen om värdepappersfonder).²⁴ Övriga fondbolag ska tillämpa bestämmelserna om finansiella företagsgrupper i kapitaltäckningslagen (se 2 kap. 10 a § andra stycket och prop. 2005/06:45 sid 122).

På motsvarande sätt innehåller 7 kap. 6 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder bestämmelser som ålägger förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 2 § samma lag att ha

²⁴ Se även prop. 2002/03:150 s. 174.

det eventuella ytterligare kapital för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker som enligt lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar gäller för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

Enligt utredarens uppfattning bör CRR och CRD 4 inte föranleda någon principiell förändring i fråga om vilka regler som fondbolagen och förvaltare av alternativa investeringsfonder ska tillämpa i fråga om kapitalkrav m.m. Principen om att även dessa företag ska tillämpa de regler om kapitalkrav som gäller för värdepappersföretag med motsvarande verksamhet, bör således kvarstå. Nuvarande hänvisningar i lagen om investeringsfonder och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder till kapitaltäckningslagen, bör därför ändras till den reglering som ersätter nuvarande kapitaltäckningsregler.

5.6 Svenska skeppshypotekskassan

Utredarens förslag: CRR bör i avvaktan på ytterligare överväganden även äga tillämpning på Svenska skeppshypotekskassan med undantag för reglerna om stora exponeringar.

Skälen för utredarens förslag: Av artikel 2 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv anges att bestämmelserna i direktivet inte äger tillämpning på Svenska skeppshypotekskassan. Möjligheten att undanta Svenska skeppshypotekskassan har inte införts i svensk rätt, utan kapitaltäckningslagen äger tillämpning även på Svenska skeppshypotekskassan.

Det svenska undantaget för Svenska skeppshypotekskassan har överförts till CRD 4 (artikel 2.5 [22]), vilket innebär att CRR inte är direkt tillämplig på Svenska skeppshypotekskassan. Det krävs därför en särskild nationell reglering för detta institut. Det ryms emellertid inte inom ramen för utredarens uppdrag att utvärdera vilka regler som i denna del ska gälla. I avvaktan på att sådana överväganden har gjorts, bör Svenska skeppshypotekskassan alltjämt stå under någon form av reglering i fråga om kapitalkrav m.m. Utredaren föreslår därför att det i lag införs en bestämmelse som anger att CRR ska äga tillämpning på Svenska skeppshypotekskassan, med undantag för bestämmelserna om stora exponeringar (jämför 7 kap. 1 § kapitaltäckningslagen).

6 Val av myndigheter

6.1 Inledning

Direktivet och förordningen inför ett antal nya makrotillsynsverktyg för att förebygga och motverka systemrisker i det finansiella systemet. Makrotillsynsverktygen avser att hantera både cykliska och strukturella systemrisker. Medlemsstaterna ska för flera av dessa verktyg utse en ansvarig myndighet. Det kan antingen vara tillsynsmyndigheten eller en särskild utsedd myndighet.

Enligt kommittédirektivet ska utredaren analysera vilken behörig myndighet som bör ges uppdraget att vara den utsedda myndigheten att på nationell nivå fastställa den kontracykliska kapitalbufferten. Val av myndigheter blir dock även aktuellt för direktivets systemriskbuffert och kapitalbuffertar för systemviktiga institut samt för förordningens makrotillsynsåtgärder enligt artikel 458 CRR.

Kommittédirektivet ger även utredaren i uppdrag att i sitt arbete samråda med berörda myndigheter och organisationer som har relevans för utredningsuppdraget, samt även samråda med berörda utredningar, såsom Finanskriskommittén (Fi2011:02). Finanskriskommitténs förslag på ny struktur för makrotillsynsfrågor utgör därmed en viktig utgångspunkt för analysen av vilka myndigheter som ska utses som ansvariga för de olika kapitalbuffertarna.

6.1.1 Finanskriskommitténs slutsatser

Finanskriskommittén har bl.a. som uppgift att ge förslag till en ny struktur för makrotillsynsfrågor. Den har i sitt delbetänkande (SOU 2013:6) gett förslag på en ny organisatorisk struktur för makrotillsyn. Denna struktur innebär i princip att nuvarande samverkansråd för makrotillsyn, som inrättats av Riksbanken och Finansinspektionen, lagregleras samt kompletteras med externa representanter och möjlighet för Finansdepartementet att delta som observatör.

Makrotillsynsrådet ska verka för ökad kunskap om systemrisker och för utveckling av makrotillsynsverktyg samt analysera risker i det finansiella systemet och diskutera lämpliga åtgärder. Ansvar för respektive makrotillsynsverktyg läggs emellertid på befintliga myndigheter. Kommittén tar dock inte i sitt delbetänkande ställning till hur verktygen ska fördelas mellan befintliga myndigheter. Det förs dock ett resonemang kring de olika verktygen som delvis redovisas nedan.

Kommittén anser av främst realpolitiska skäl och resursskäl att det inte är lämpligt att anförtro regeringen makrotillsynsuppgiften.

Organisatorisk struktur

Finanskriskommittén har alltså funnit att både Finansinspektionen och Riksbanken bör få ett uttalat ansvar för makrotillsyn med krav på sig att samverka i dessa frågor. Kommittén tar upp frågan om att skapa en ny myndighet för makrotillsyn, men finner bl.a. att det inte är effektivt från ett samhällsekonomiskt perspektiv att skapa en ny myndighet för dessa uppgifter. Kommittén anför att det är svårt att hitta en rimligt fungerande balans mellan resurseffektivitet, integritet och tydlighet med en ny myndighet. En lösning med ett särskilt beslutsorgan inom en myndighet avfärdas också på den grunden att det riskerar att skapa oklarhet utåt och problem kring tydlighet beträffande ansvaret. Kommittén finner alltså att Riksbanken och Finansinspektionen bör samverka i fråga om makrotillsyn inom ramen för det lagreglerade makrotillsynsrådet. När det gäller själva utövandet av respektive makrotillsynsåtgärd faller således ansvaret, enligt kommitténs förslag, på befintliga myndigheter. Kommittén bedömer att både Riksbanken och Finansinspektionen har förutsättningar att axla det ansvaret. Kommitténs lösning medför att den myndighet som tilldelats ansvaret för ett makrotillsynsverktyg också självständigt ska fatta beslut om tillämpning av detta verktyg. Kommitténs ståndpunkt innebär att för varje nytt verktyg som utvecklas och införs, ska ställning tas till om det är Finansinspektionen eller Riksbanken som ska besluta om tillämpningen av verktyget. Samtidigt ska det också införas ett tydligt krav på att myndigheten ska samråda med den andra myndigheten inför ett beslut om tillämpning av verktyget.

Verktyg

Finanskriskommittén gör i sin bedömning åtskillnad mellan strukturella och cykliska makrotillsynsåtgärder. De *strukturella* verktygen, dvs. verktyg och åtgärder av, i princip, permanent karaktär som primärt tar sikte på finanssektorns strukturförhållanden och de systemriskaspekter dessa för med sig, kan i grunden, enligt kommittén, ses som en vidareutveckling av den traditionella finansiella regleringen och tillsynen. Detta eftersom analysen och bedömningen måste grundas på hur olika specifika makrotillsynsinstrument och olika institutionella lösningar fungerar och samspelar. Man kan alltså säga att analysen utgår från vad som kan kallas mikroförhållanden, och att det också är mot den nivån som åtgärder primärt kommer att riktas. Mot den bakgrunden anser kommittén att den typen av beslut och åtgärder bör hanteras av Finansinspektionen.

Den andra huvudtypen av makrotillsynsåtgärder, *cykliska* verktyg, har sitt fokus på dynamiska eller cykliska risker. Åtgärder av det slaget måste, enligt kommittén, naturligen och mycket påtagligt ses i relation till – och i hög grad genereras av – det makroekonomiska förloppet. Det kan konkret handla om faktorer som aggregerad kredittillväxt, BNP-utveckling och tillgångspriser. Kommittén anser att kompetensen att följa och analysera dessa aspekter på utvecklingen i högre grad finns inom Riksbanken än inom Finansinspektionen.

Samråd

Finanskriskommittén betonar i sina slutsatser att det i realiteten i de enskilda fallen sällan kommer att vara helt uppenbart till vilken kategori ett visst verktyg ska hänföras, och vem som därmed bör ha ansvaret. Det beror på att strukturella och cykliska faktorer i praktiken kan vara nära sammanflätade. Oavsett vilken av myndigheterna som får ansvaret för ett visst verktyg, kommer den andra myndighetens infallsvinkel och kunskaper därför att vara viktigt för att verktyget ska kunna användas på ett effektivt och välavvägt sätt. Enligt kommittén bör därför Riksbanken och Finansinspektionen, när de står inför beslut att tillämpa ett makrotillsynsverktyg, samråda med den andra myndigheten. Detta samråd kan, enligt kommittén, tillgodoses genom att frågan avhandlas på ett möte med Makrotillsynsrådet, men det kan även ske myndigheterna emellan. För att kunna använda verktygen på ett ändamålsenligt sätt krävs en helhetsbild av den samhällsekonomiska

situationen, av läget på finansmarknaderna och av situationen i de finansiella företagen som bara kan komma till stånd genom samverkan mellan Finansinspektionen och Riksbanken. Kommitténs förslag är att samråd med den andra myndigheten ska vara en förutsättning för att myndigheten ska kunna tillämpa ett makrotillsynsverktyg. Hur samrådet ska utformas mer exakt bör, enligt kommittén, regleras i samband med att regelverket för varje aktuellt verktyg fastställs.

6.1.2 Svenska myndigheter

Ansvaret för att främja finansiell stabilitet delas mellan Finansdepartementet, Finansinspektionen, Riksbanken och Riksgäldskontoret. Samspelet mellan myndigheterna är viktigt, både i det förebyggande arbetet för finansiell stabilitet och vid en eventuell finansiell kris. Nedan följer en kortfattad beskrivning av de två myndigheter som pekas ut av kommittén som lämpliga myndigheter att ansvara för makrotillsynsverktygen.

Riksbanken

Riksbanken är Sveriges centralbank och en myndighet under riksdagen. Riksbanken leds av en direktion som utses av riksbanksfullmäktige. Det är direktionen som fattar de penningpolitiska besluten, men även beslut i frågor rörande finansiell stabilitet och krishantering.

Enligt riksbankslagen ska Riksbanken upprätthålla ett *fast penningvärde*, vilket innebär att inflationen ska vara låg och stabil. Riksbanken har preciserat ett mål för inflationen som säger att den årliga förändringen av konsumentprisindex (KPI) ska vara 2 procent. Riksbankens penningpolitik inriktas på att uppfylla detta inflationsmål. Riksbanken bör dock som en myndighet under riksdagen ha skyldighet att stödja de allmänna ekonomisk-politiska målen i den mån dessa inte strider mot inflationsmålet, se prop. 1997/98:40 s. 54, bet. 1997/98: FiU1y s. 10 och bet. 1997/98: KU15 s. 15.

Riksbanken ska även *främja ett säkert och effektivt betalningsväsende*. Det innebär att Riksbanken ska verka för stabilitet i det finansiella systemet som helhet. Riksbanken analyserar och övervakar löpande stabiliteten i det finansiella systemet för att tidigt upptäcka föränd-

ringar och sårbarheter som kan leda till störningar. Analysen fokuserar främst på de stora svenska bankkoncernerna, finansmarknadernas funktionssätt och den finansiella infrastruktur som behövs för att betalningar och de svenska finansmarknaderna ska fungera. I en krissituation kan Riksbanken under vissa förutsättningar ge tillfälligt likviditetsstöd till banker och svenska företag under Finansinspektionens tillsyn.

Riksbanken har av ekonomiskpolitiska skäl ett betydande oberoende jämfört med andra myndigheter. Man brukar ibland tala om ett funktionellt, ett institutionellt och ett personligt oberoende vilka alla är reglerade i lag; delvis i grundlag (se 9 kap. 13 § regeringsformen). Till detta ska läggas det finansiella oberoendet som för närvarande är föremål för beredning med anledning av betänkandet Riksbankens finansiella oberoende och balansräkning, SOU 2013:9. Det funktionella oberoendet består i att Riksbanken, som nyss nämnts, har ett lagstadgat mål för penningpolitiken. Det institutionella oberoendet innebär ett förbud mot att ge Riksbanken instruktioner i *penningpolitiska* frågor. Det personliga oberoendet betyder att Riksbankens ledning, dvs. direktionsledamöterna, har långa mandatperioder, inte får ha andra uppdrag samt att de har ett långtgående skydd mot att avsättas.

Vad gäller omfattningen av Riksbankens oberoende, dvs. vilka uppgifter som ingår i den sfär som skyddas av instruktionsförbudet, kan följande sägas. Regleringen om Riksbankens oberoende härrör ytterst från artikel 130 EUF-fördraget som omfattar samtliga ECBS-relaterade uppgifter. Enligt de svenska bestämmelsernas ordalydelse (9 kap. 13 § regeringsformen och 3 kap. 2 § riksbankslagen) omfattar instruktionsförbudet endast Riksbankens penningpolitiska uppgifter. I förarbetena konstaterade dock regeringen att instruktionsförbudet inte bara gäller för penningpolitiken utan även på det område som tillkommer ECBS enligt EUF-fördraget. Dessa uppgifter innefattar utformandet och genomförandet av gemenskapens monetära politik, genomförandet av valutatransaktioner, innehavet och förvaltningen av medlemsstatens officiella valutareserv och främjandet av ett väl fungerande betalningssystem. Konstitutionsutskottet delade regeringens uppfattning att alla ECBS-relaterade uppgifter omfattades av instruktionsförbudet. I förarbetena nämns inte nuvarande artikel 127.5 EUF-fördraget som anger att ECBS ska medverka till att de behöriga myndigheterna smidigt ska utföra sin politik när det gäller tillsyn över kreditinstitut och det finansiella systemets stabilitet. Den svenska lagstiftarens syn på oberoendet för denna

typ av frågor är därför delvis oklar. Det framgår dock av ECB:s konvergensrapporter och yttranden att ECB har bedömt att när den nationella lagstiftaren väl har tilldelat centralbanken en uppgift inom ramen för artikel 127.5 EUF-fördraget ska denna uppgift också omfattas av instruktionsförbudet. Det följer dock av sakens natur att Riksbanken måste kunna samråda och samordna sin beslutsberedning med andra inblandade myndigheter på området för finansiell stabilitet där flera myndighetsaktörer är inblandade. Sätillvida skiljer sig oberoendets karaktär från vad som gäller för penningpolitiken där Riksbanken har det exklusiva ansvaret. Det ska anmärkas att Riksbanken redan i dag har en samrådsskyldighet med Finansinspektionen i viktigare frågor som har samband med betalningssystemets stabilitet (4 kap 3 § riksbankslagen).

Finansinspektionen

Finansinspektionen ansvarar för tillsyn, regelgivning och tillståndsprövning när det gäller finansiella marknader och finansiella företag. Finansinspektionen ansvarar också för att samordna tillsyn av åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Inspektionen ska bidra till ett stabilt och väl fungerande finansiellt system och till konsumentskyddet inom det finansiella systemet.

Finansinspektionen är en myndighet under regeringen. Verksamheten styrs bland annat av förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen, men därutöver finns det i ett flertal lagar bestämmelser om dess tillsyn över finansiella marknader och företag (se vidare avsnitt 8.2). Regeringen kan i de regleringsbrev som regeringen årligen utfärdar precisera myndighetens uppgifter ytterligare och sätta upp villkor för anvisade medel i syfte att styra och sätta upp mål för myndighetens verksamhet. Varken riksdagen eller regeringen får dock bestämma hur myndigheten i ett särskilt fall ska besluta i ett ärende som rör myndighetsutövning¹ mot en enskild eller mot en kommun eller som rör tillämpningen av lag (se 12 kap. 2 § regeringsformen).

Finansinspektionen kan genom sin roll tidigt få indikationer på om instituten brister i något avseende i förhållande till de regelverk som gäller för instituten. Inspektionen använder bland annat stresstester

¹ Med myndighetsutövning avses beslut eller andra åtgärder som ytterst är uttryck för samhällets maktbefogenheter i förhållande till medborgarna.

för att bedöma bankernas förmåga att klara av påfrestningar, t.ex. finansiella kriser. Om ett institut inte följer de bestämmelser som reglerar dess verksamhet har Finansinspektionen rätt att ingripa på olika sätt enligt en stegrande skala av åtgärder. Finansinspektionens möjlighet att ingripa i institutens verksamhet behandlas i betänkandets kapitel 11.

6.2 Val av myndighet för den kontracykliska kapitalbufferten

Utredarens förslag: Med utgångspunkt i Finanskriskommitténs slutsatser om en ny struktur för makrotillsynsfrågor samt med beaktande av ett antal kriterier föreslås att Riksbanken ges uppdraget att på nationell nivå fastställa den kontracykliska kapitalbufferten. Riksbanken ska fatta beslut om fastställandet av det kontracykliska kapitalbuffertvärdet efter samråd med Finansinspektionen. Finansinspektionen ska vara ansvarig för att övervaka att den institutsspecifika kontracykliska kapitalbufferten tillämpas i enlighet med bestämmelserna i sin tillsyn av de enskilda instituten.

6.2.1 Kontracykliska kapitalbufferten

Den kontracykliska kapitalbufferten är ett nytt makrotillsynsinstrument som införs i direktivet för att möta cykliska systemrisker som kan härledas till en alltför kraftig kreditillväxt. Den kontracykliska kapitalbufferten ska byggas upp när den aggregerade tillväxten i krediter och andra tillgångsklasser som har en betydande inverkan på institutens riskprofil bedöms vara förknippad med en uppbyggnad av systemrisk och sedan utnyttjas under kritiska perioder (skäl 80 CRD 4). Vid bestämmande av det kontracykliska kapitalbuffertvärdet bör den ansvariga myndigheten beakta kreditillväxten inom medlemsstaten, förändringar i kreditgivningen som andel av BNP i den medlemsstaten, och andra variabler som är relevanta vid bedömning av risker som hotar stabiliteten i det finansiella systemet (skäl 81 CRD 4). Det innebär att den kontracykliska kapitalbufferten är ett brett instrument som ska ta hänsyn till makroekonomiska förhållanden för att förebygga och motverka cykliska systemrisker.

Den kontracykliska kapitalbufferten inriktar sig inte mot enskilda institut utan dess avsikt är att se till att det svenska banksystemet som helhet har tillräckligt med kapital för att säkerställa att kreditförsörjningen även fungerar under sämre tider. På så sätt skiljer sig den kontracykliska kapitalbufferten från övriga kapitalbuffertar då den är avsedd att hantera cykliska systemrisker och att den tar sin utgångspunkt i breda makroekonomiska förhållanden (se avsnitt 7.1.1 för en vidare diskussion om cykliska och strukturella systemrisker).

Den ansvariga myndigheten ska fastställa ett kontracykliskt kapitalbuffertvärde som ska gälla för alla kreditinstitut och relevanta värdepappersföretag² med verksamhet i landet.

6.2.2 Internationell jämförelse

Inledning

Krisen som bröt ut 2008 har lett till ett arbete med att förbättra strukturen och regelverken för att förebygga uppkomsten av finansiella kriser och för att bättre kunna hantera dem när de väl uppstår. Arbetet har pågått på såväl global nivå och EU-nivå som på nationell nivå. Nedan redovisas institutionella lösningar för hur makrotillsyn kan bedrivas och organiseras i allmänhet och mer specifikt hur den kontracykliska kapitalbufferten tillämpas på nationell nivå i några länder. Redovisningen fokuserar på de nordiska länderna samt Storbritannien och Schweiz som har kommit långt i arbetet med framförallt strukturen för den nationella tillämpningen av den kontracykliska kapitalbufferten.³

Norge

I september 2011 tillsatte den norska regeringen en arbetsgrupp för att se över organisation och verktyg för makrotillsyn av det finansiella systemet med särskild fokus på den kontracykliska kapital-

² Direktivet tillåter medlemsstaterna att undanta små och medelstora värdepappersföretag från den kontracykliska kapitalbufferten.

³ För en mer utförlig diskussion om det institutionella ramverket för makrotillsyn i olika länder se FKK:s delbetänkande (SOU 2013:6).

bufferten.⁴ Arbetsgruppen bestod av medlemmar från Norges Bank, Finanstilsynet och Finansdepartementet. Arbetsgruppen lade fram sin rapport i januari 2012 till Finansdepartementet. Rapporten har varit ute på remiss.

I sin rapport diskuterade arbetsgruppen fyra olika institutionella lösningar för fastställandet av den kontracykliska kapitalbufferten. Utgångspunkten för samtliga modeller är att centralbanken (Norges Bank) har ett huvudansvar för att ta fram beslutsunderlaget. De alternativa modellerna utgörs av (i) Finanstilsynet och Norges Bank gör egna bedömningar som överlämnas till Finansdepartementet för beslut, (ii) Norges Bank ges det formella ansvaret att ge ”comply or explain”-rekommendationer till Finanstilsynet som då blir beslutsinstans, (iii) Norges Bank blir beslutsinstans för fastställandet av den kontracykliska kapitalbufferten, eller (iv) beslut tas inom ramen för en samarbetskommitté. Kommittén anges kunna bestå av representanter från Norges Bank, Finanstilsynet, och Finansdepartementet samt möjligen oberoende medlemmar.

Arbetsgruppens majoritet föredrog det tredje alternativet, dvs. att Norges Bank både får ansvar för att ta fram beslutsunderlag samt fatta beslut om den kontracykliska kapitalbufferten. Man menade att Norges Bank har nödvändig makroekonomisk kompetens och nödvändiga resurser för att ta fram relevant beslutsunderlag, samtidigt som man har upparbetat en kompetens när det gäller finansiell stabilitet och systemrisker. Samtidigt påpekas vikten av ett nära informationsutbyte mellan Norges Bank, Finanstilsynet och Finansdepartementet. Arbetsgruppens minoritet menar å sin sida att det är olyckligt att splittra beslutsfattandet över olika delar av kapitaltäckningsregelverket, och att de kontracykliska kapitalkraven ska beslutas på basis av makroekonomiska storheter är, menar man, inte ett tillräckligt vägande skäl för en sådan uppdelning. Minoriteten föredrog därför den första modellen.

Efter att arbetsgruppens förslag varit ute på remiss beslutade det norska finansdepartementet att tills vidare tillämpa följande lösning. Norges Bank får huvudansvaret för att i samarbete med Finanstilsynet ta fram underlag till beslut om den kontracykliska kapitalbufferten. När det gäller själva beslutet om bufferten får Finansdepartementet tills vidare detta ansvar. Tanken är att departementet får detta

⁴ “Organisering av og virkemidler for makroovervåking av det finansielle systemet”. Rapport fra en arbeidsgruppe med medlemmer fra Norges Bank, Finanstilsynet og Finansdepartementet.

ansvar till dess att man har fått mer erfarenhet av den kontracykliska kapitalbufferten då det är ett nytt och viktigt instrument.⁵ Norges Bank kommer från och med 2013 att publicera fyra rapporter per år som ska utgöra beslutsunderlag för penningpolitiken och ge råd till beslut om den kontracykliska kapitalbufferten.⁶

Danmark

I Danmark tillsattes i februari 2013 det "Systemiske Risikoråd". Systemriskrådet består av två representanter från centralbanken (Nationalbanken), två från tillsynsmyndigheten, en från vardera tre departement (Ehervervs- og Vækstministeriet, Finansministeriet, og Økonomi- og Indenrigsministeriet) och tre oberoende experter. Centralbankschefen är ordförande för rådet och sekretariatet är placerat i centralbanken. Departementen och tillsynsmyndigheten deltar också i sekretariatet.

Systemriskrådet ska identifiera och övervaka finansiella risker. Rådet ska kunna uttala sig i form av observationer, varningar och framställningar med förslag till relevanta myndigheter, inklusive regeringen, rörande systemrisker i det finansiella systemet. Rådet ska också kunna komma med rekommendationer om exempelvis kontracykliska kapitalbuffertar, riskvikter på kreditinstituts exponeringar, krav på kreditinstituts finansiering och likviditet, samt införande av skuldsättningsbegränsningar.

Varningarna och rekommendationerna ska offentliggöras om inte systemriskrådet gör den bedömningen att sekretess är nödvändigt för att säkerställa finansiell stabilitet. Varningarna och rekommendationerna är inte bindande utan baseras på "följ eller förklara" principen.

Finland

I Finland tillsattes i januari 2012 en arbetsgrupp för att föreslå nödvändiga åtgärder för skapandet av ett effektivt nationellt övervaknings-system för stabiliteten i det finansiella systemet.

⁵ Financial Markets Report 2011-2012, Norwegian Ministry of Finance, s. 63-65

⁶ Change in Norges Bank's reports on monetary policy and financial stability, press release 31 October 2012.

Arbetsgruppen överlämnade en slutrapport till regeringen i november 2012 där man föreslår att Finansinspektionen ska utses till behörig myndighet när det gäller både bestämmandet av kapitalkonserveringsbufferten och den kontracykliska kapitalbufferten samt om begränsningar av fastighets- och värdepappersgaranterad kreditgivning.⁷ Besluten föreslås fattas av Finansinspektionens direktion efter hörande av finansdepartementet, social- och hälsovårdsdepartementet samt Finlands Bank. Den finska lösningen innebär därmed att man inte skapar någon ny institution utan använder sig av befintliga strukturer.

Som Finanskriskommittén påpekar i sitt delbetänkande bör i sammanhanget påpekas att det institutionella utgångsläget är annorlunda i Finland jämfört med övriga Norden. Den finska tillsynsmyndigheten är oberoende med en direktion bestående av medlemmar från finansdepartementet, social- och hälsovårdsdepartementet, Finlands Bank och två oberoende experter. Tillsynsmyndigheten är dock placerad hos den finska centralbanken. Det innebär att den administrativt och delvis finansiellt är knuten till Finlands Bank. Vice centralbankschefen är vidare ordförande för inspektionens direktion.

Schweiz

Möjligheten att tillämpa kontracykliska kapitalbuffertar infördes redan i juli 2012 i Schweiz. Anledningen till att Schweiz har valt att i förtid införa den kontracykliska kapitalbufferten är att de såg en risk för att cykliska obalanser var på väg att byggas upp på den inhemska bolåne- och fastighetssektorn.⁸ Tanken är att bufferten ska kunna fungera som ett komplement till andra åtgärder såsom striktare tillsynskrav och en strukturell översyn av kapitalkraven. Det schweiziska ramverket för den kontracykliska kapitalbufferten baseras på Basel 3-överenskommelsen men skiljer sig något i tillämpningen. Bufferten är utformad så att den kan tillämpas både på hela den finansiella sektorn och på specifika delar av kreditmarknaden.

⁷ Macroprudential Regulation and Supervision of the Financial Market, Report by the Working Group, 32/2012.

⁸ Enligt Basel 3-överenskommelsen ska den kontracykliska kapitalbufferten införas gradvis mellan 2016-2019. Dock har enskilda länder rätt att tillämpa den kontracykliska kapitalbufferten tidigare för de institut som står under det landets tillsyn.

Den schweiziska centralbanken har getts en central roll i fastställandet av den kontracykliska kapitalbufferten. Centralbanken bedriver löpande analys av utvecklingen på kreditmarknaden och mer specifikt på bolåne- och fastighetsmarknaderna för att kunna avgöra när bufferten bör aktiveras, justeras eller avaktiveras. Centralbanken föreslår även nivån på den kontracykliska kapitalbufferten och hur lång tid bankerna får på sig att anpassa sig till buffertnivån. Centralbanken ska samråda med tillsynsmyndigheten (FINMA) innan den tar beslut om att utfärda ett officiellt förslag till regeringen (Förbundsrådet). Regeringen fattar därefter beslut om bufferten. FINMA har sedan i uppgift att övervaka genomförandet av bufferten på institutsspecifik nivå.

Storbritannien

Storbritannien har efter krisen skapat en ny struktur för ansvaret för makrotillsynsfrågor. Ansvaret för makrotillsyn har placerats på Bank of England genom etablerandet av den s.k. *Financial Policy Committee* (FPC). FPC lagreglerades den 1 april 2013 men ett temporärt FPC har sedan februari 2011 verkat i samma anda som det lagreglerade FPC.

FPC har inrättats som en kommitté i Bank of England under dess styrorgan Court of Directors med rätt att fatta beslut och ge rekommendationer. FPC har tolv medlemmar varav sex ledamöter från centralbanken (däribland centralbankschefen och de tre vice centralbankschefer som är ansvariga för penningpolitik, finansiell stabilitet och tillsynen), fem externa medlemmar och en representant från HM Treasury (Finansdepartementet) utan rösträtt. Centralbankschefen är ordförande i kommittén.⁹

FPC:s huvuduppgift är att identifiera och agera mot systemrisker med syfte att skydda och stärka motståndskraften i det brittiska finansiella systemet. FPC har som sekundärt mål att stötta regeringens ekonomiska politik. Den kan besluta både om hur och när vissa verktyg som klassats som makrotillsynsverktyg ska användas, och ge rekommendationer om andra verktyg. För att FPC ska få ansvar för ytterligare makrotillsynsverktyg krävs godkännande av HM Treasury.

⁹ För en mer utförlig beskrivning se avsnitt 6.3 i FKK:s delbetänkande (SOU 2013:6).

Regeringen har föreslagit att FPC ska ha beslutanderätten över (i) *kontracykliska kapitalbuffertar* och (ii) *sektorspecifika kapitalkrav*.¹⁰ Regeringen har även aviserat att de avser att ge FPC beslutanderätten över det nya *bruttosoliditetsmåttet*. Det blir först aktuellt 2018 och beslutet görs avhängigt av hur det internationella regelverket för bruttosoliditetsmåttet utvecklas.

Inför valet av verktyg gjorde FPC bedömningen att den kontracykliska bufferten kommer att utgöra ett enkelt, aggregerat verktyg som också fungerar i ett gränsöverskridande perspektiv. Sektorspecifika kapitalkrav kan, menar FPC vidare, komplettera de kontracykliska buffertarna med mer selektiva ingripandemöjligheter mot mer avgränsade systemrisker. Det kan exempelvis handla om att ingripa mot riskuppbbyggnaden visavi hela eller delar av fastighetsmarknaden. Man understryker dock att man samtidigt bör undvika alltför mycket av ”fine-tuning” och detaljreglering, och att det därför fortfarande bör handla om relativt breda delsektorer.

6.2.3 Utredarens bedömning av val av myndighet

Det ligger inte i utredarens uppdrag att göra en egen bedömning av det institutionella ramverket för krisförebyggande arbete och därtill hörande frågor. Den uppgiften har legat på Finanskriskommittén (se dir. 2011:6). Utredaren har därför i sin samlade bedömning av vilken myndighet som bör ansvara för den kontracykliska kapitalbufferten beaktat Finanskriskommitténs slutsatser beträffande den institutionella strukturen för makrotillsynsfrågor. Som framgått ovan har Finanskriskommittén inte föreslagit att det ska inrättas en ny myndighet med ansvar för makrotillsyn. Utredaren har därmed inte heller övervägt något annat alternativ beträffande ansvaret för den kontracykliska kapitalbufferten än att ge detta ansvar till en myndighet inom den befintliga myndighetsstrukturen i Sverige i dag. Skulle den fortsatta beredningen av frågan om strukturen för makrotillsynen i Sverige leda till andra lösningar än de som Finanskriskommittén föreslagit kan det naturligtvis också finnas skäl att ompröva förslagen i nu aktuellt hänseende i detta betänkande.

För att strukturera den slutliga bedömningen avseende ansvarig myndighet har analysen baserats på ett antal kriterier som kan anses vara av avgörande betydelse för valet av ansvarig myndighet. Urvalet

¹⁰ Financial Services Bill: the Financial Policy Committee's macro-prudential tools.

av kriterier har baserats på ett antal artiklar som utvärderar ramverket för makrotillsyn¹¹, internationella aktörers rekommendationer kring makrotillsyn¹² och Finanskriskommitténs resonemang i sitt delbetänkande. Listan av kriterier nedan utgör en beskrivning av respektive kriterium utan inbördes rangordning av deras betydelse.

Analyskapacitet

Det krävs en stor och varaktig kapacitet hos den utvalda myndigheten att analysera risker för det finansiella systemet som helhet och vad som kan vara lämpliga åtgärder för att förebygga sådana. Den kontracykliska kapitalbufferten ställer krav på myndigheten att göra löpande bedömningar av risker kopplade till kredittillväxten men även andra variabler som kan vara relevanta för hanteringen av cykliska systemrisker. Den beslutsfattande myndigheten måste därmed kunna analysera ett stort antal makroindikatorer och löpande presentera bedömningar som ligger till grund för sitt beslut. Även om ESRB ska utforma vägledande principer för det nationella beslutsfattandet av buffertvärdena är det av värde om den myndighet som väljs har kapacitet att självständigt skapa sig en bild av de risker som den kontracykliska kapitalbufferten kan användas mot. En sådan analyskapacitet ger också underlag för myndighetens bidrag till ESRB:s arbete med att ta fram de vägledande principerna och för övrigt arbete inom ESRB med bäring på den kontracykliska kapitalbufferten. Myndigheten måste även ha kapacitet att göra bedömningar av läget på andra marknader där svenska institut är verksamma för att kunna avgöra om man ska tillämpa kontracykliska kapitalbuffertar som överstiger 2,5 procent för exponeringar i dessa länder.

¹¹ Se bl a Goodhart och Rochet "Utvärdering av av Riksbankens penningpolitik arbete med finansiell stabilitet 2005-2010, rapport från Riksdagen 2010/11:RFR 5, Nordh Berntsson och Molin "Ett svenskt ramverk för makrotillsyn", Penning- och valutapolitik 2012:1, Sveriges riksbank.

¹² Se bl a IMF (2011) "Towards Effective Macroprudential Policy Frameworks – An Assessment of Stylized Institutional Models" samt Europeiska systemrisknämndens rekommendation av den 22 december 2011 om de nationella myndigheternas mandat för makrotillsyn (ESRB/2011/3).

Resurseffektivitet

Val av myndighet bör vägledas av resurseffektivitet som t.ex. synergieffekter med andra uppgifter som myndigheten har. I den mån myndigheten redan i dag har expertis inom området makrotillsyn och ägnar sig åt denna form av analyser så är det en faktor som kan tala för att lägga huvudansvaret för den kontracykliska kapitalbufferten på den myndigheten.

Oberoende

Flera internationella bedömare, såsom IMF och ESRB, lyfter fram behovet av att kunna fatta beslut med stort oberoende från det politiska systemet. De lyfter fram vikten av att den utsedda myndigheten kan stå fri från påtryckningar, såväl från politiskt håll som från finansbranschen. Detta argument kan anses vara av särskild vikt när det gäller den kontracykliska kapitalbufferten då den ska fungera förebyggande och därmed aktiveras i god tid innan en kris ännu uppkommit. Det innebär att den ansvariga myndigheten kommer att behöva ta beslut om extra kapitalpåslag när situationen i det finansiella systemet fortfarande ser bra ut utifrån andra indikatorer. Det ställer krav på myndigheten att kunna agera fritt från kortsiktiga påtryckningar och att trovärdigt kunna motivera behovet av att införa extra kapitalkrav under ”goda tider”.

Ansvarsutkrävande

Ansvarsutkrävande definieras i detta sammanhang som möjligheten att kunna utkräva myndigheten ansvar i efterhand för beslut om fastställandet av den kontracykliska kapitalbufferten. Det innebär att den utsedda myndigheten bör kunna utkrävas ansvar för hur den agerat eller underlåtit att agera. Det innebär däremot inte att möjlighet bör ges till att kunna påverka myndighetens beslut. Direktivet ställer långtgående krav på den utsedda myndigheten vad gäller transparens och rapportering av fastställandet av kontracykliska kapitalbuffertvärden. Myndigheten ska även tydligt förklara och motivera bakgrunden till sitt beslut. Denna information ska offentliggöras på myndighetens hemsida. ESRB ska också löpande informeras om de nationella buffertvärdena. ESRB har även möjlighet att utfärda varningar eller rekommendationer riktade mot myndigheten om nämnden anser att de fastställda nationella buffertvärdena inte återspeglar systemrisken i det finansiella systemet i landet ifråga.

Samverkan mellan makrotillsyn och andra politikområden

Införandet av makrotillsynsverktyg kan komma att få effekter som påverkar förutsättningarna för andra politikområden, såsom mikrotillsyn och penningpolitik.¹³ Det kan därför finnas argument för att samla alla verktyg hos en myndighet. Om alla verktyg skulle samlas hos Finansinspektionen kan förutsättningarna för att bedöma effekterna av de olika makro- och mikrotillsynsverktygen och hur de mot- eller samverkar underlättas. De mikrotillsynsverktyg som avses är exempelvis kapitaltäckningskrav, riskvikter, likviditetsbuffertar och bolånetak.

Makrotillsynsverktyg kan på motsvarande sätt påverka penningpolitiken. Exempelvis kan den kontracykliska kapitalbufferten påverka räntor och mängden krediter i ekonomin och därigenom hushållens och företagens beslut om konsumtion och investeringar. Det innebär att den kontracykliska kapitalbufferten och penningpolitiken kan påverka ekonomin på ett likartat sätt genom att båda påverkar inflationen och aktivitetsnivån i ekonomin. På så sätt kan makrotillsynsverktyg och penningpolitiken ge upphov till mot- eller samverkande effekter. Det kan därför även argumenteras för att samla makrotillsynsverktygen hos Riksbanken.

De olika mot- eller samverkande effekterna som blir resultatet av tillämpningen av de olika verktygen kräver således en nära samordning av besluten kring de olika verktygen i kapitaltäckningsregelverket oavsett vilken myndighet som utses som ansvarig och oavsett om flera myndigheter delar på ansvaret.

Inflytande i ESRB

Det nya regelverket ger Europeiska systemrisknämnden (ESRB) en central roll i fastställandet av den kontracykliska kapitalbufferten i EU:s medlemsstater. ESRB ska ta fram vägledande principer och allmänna riktlinjer för fastställandet av det nationella buffertvärdet. ESRB ska även samordna beslut om den kontracykliska kapitalbufferten bland EU:s medlemsstater.¹⁴ Sverige ges möjlighet till

¹³ Makrotillsynsverktyg kan även påverka förutsättningarna för att bedriva finanspolitik. Vi har dock valt att avgränsa analysen till mikrotillsyn och penningpolitik då vi har att utgå från FKK:s förslag till ny struktur för makrotillsynsfrågor där både Finansinspektionen och Riksbanken får ett uttalat ansvar för makrotillsyn med krav på sig att samverka i dessa frågor.

¹⁴ För en utförligare beskrivning av ESRB:s roll se avsnitt 7.2.2.

inflytande över ESRB:s arbete med de kontracykliska kapitalbuffertarna genom sitt deltagande i ESRB. Det finns goda skäl till att ta tillvara denna möjlighet då enskilda instituts buffertnivå är beroende av buffertnivåerna i de länder där institutet är verksamt.

Samlad bedömning

Vid en samlad bedömning utifrån de uppsatta kriterierna för val av myndighet talar fyra av kriterierna – analyskapacitet, resurseffektivitet, oberoende och inflytande i ESRB – i betydande utsträckning för Riksbanken som ansvarig myndighet. Riksbanken har redan i dag den *analyskapacitet* och lägger väsentliga *resurser* på att göra löpande bedömningar av risker kopplade till kredittillväxten men även andra makrorelaterade risker som kan vara av betydelse för det finansiella systemet som helhet. Riksbanken, liksom Finansinspektionen, bedriver också en löpande stabilitetsanalys av det finansiella systemet ur andra aspekter. Sammantaget anser utredaren att när det gäller utvärderingen mot kriterierna analyskapacitet och resurseffektivitet så faller valet på Riksbanken. Detta dock utifrån dagens situation. Om regering och riksdag skulle finna att andra skäl starkt talar för en annan lösning vad gäller ansvarig myndighet så kan de mycket väl samtidigt besluta att satsa nya resurser för att i nu aktuella avseenden stärka den myndighet man i stället väljer. Då minskar vikten av den slutsats som dras här. Det kan dock påpekas att, oavsett hur ansvaret för hur makrotillsyn fördelas, kommer Riksbanken fortsatt att ha behov av den analyskompetens som finns i dag för att kunna hantera sitt ansvar för likviditet och betalningssystem. Ett beslut om att ge ansvaret till en annan myndighet skulle därmed innebära en ökad samhällsekonomisk kostnad.

I avsnitt 6.1.2 har redogjorts för Riksbankens oberoende och att detta *oberoende* inte är lika starkt när det gäller frågor kring finansiell stabilitet som vid penningpolitiska beslut. Oberoendet måste dock bedömas som tillräckligt i nu aktuellt avseende. Även om det inte är klart vilken grad av oberoende som bör föreligga får det med hänsyn till den svenska regleringen av myndigheter under regeringen anses att även Finansinspektionen skulle uppfylla kraven. Vid en samlad bedömning måste dock slutsatsen dras att även beträffande detta kriterium så överväger skälen i någon mån för att välja Riksbanken.

När det gäller ansvarsutkrävande och samverkan mellan makrotillsyn och andra politikområden är slutsatsen inte lika klar. Riksbankens ställning skulle möjligen kunna göra det svårare att

utkräva ansvar av banken jämfört med om det ska ske av Finansinspektionen. I debatten om ansvaret för makrotillsynen i Sverige har också farhågor framförts i detta avseende från vissa håll. Beslut om den kontracykliska bufferten torde tas av direktionen om Riksbanken utses till ansvarig myndighet. Ovan har beskrivits att direktionsledamöterna omgärdas av diverse skydd för att kunna agera självständigt. Det innebär dock inte att ansvar inte skulle kunna utkrävas i nödvändig omfattning. Redan i dag utvärderas ju Riksbankens penningpolitiska åtgärder – som är än mer skyddade för påverkan – i efterhand på olika sätt. Lämpliga former för ansvarsutkrävande, exempelvis med förebild för hur penningpolitiken utvärderas, bör därför utan större svårigheter kunna inrättas i nu aktuellt hänseende för det fall Riksbanken utses till ansvarig myndighet. Direktivets bestämmelser i detta avseende med dess långtgående krav på transparens och ESRB:s möjlighet att utfärda varningar och rekommendationer bör inte heller utgöra några problem för Riksbanken att uppfylla.

Vad gäller *inflytande i ESRB* kan konstateras att både Finansinspektionen och Riksbanken deltar i ESRB:s arbete. Däremot har bara Riksbanken rösträtt i ESRB vilket ger Riksbanken direkt inflytande över ESRB:s arbete.

När det gäller *samverkan mellan makrotillsyn och andra politikområden* och behovet av att samla alla verktyg hos en myndighet talar visserligen mycket för att Finansinspektionen skulle få ansvaret för att fastställa den kontracykliska kapitalbufferten eftersom Finansinspektionen i dag har många av de verktyg som skulle kunna användas för att hantera systemrisker.

Den kontracykliska kapitalbufferten skiljer sig dock från de andra verktygen då den är brett instrument som ska se till att banksystemet i sin helhet har tillräckligt med kapital för att kunna hantera cykliska systemrisker snarare än att säkerställa att de enskilda instituten har tillräckligt med kapital. Den kontracykliska kapitalbufferten ska dessutom fastställas 12 månader innan den aktiveras eller höjs för att kunna tillämpas på institutens exponeringar. Det bör ge Finansinspektionen beredskap att se hur de olika verktygen samverkar när de gör sin kapitalbedömning av de enskilda instituten.

Det kan därtill påpekas att den kontracykliska kapitalbufferten även kan ge upphov till mot- eller samverkande effekter med penningpolitiken vilket talar för att Riksbanken bör få ansvaret för den kontracykliska kapitalbufferten.

Det är av organisatoriska skäl inte heller nödvändigt att samla alla verktyg hos en myndighet. Finanskriskommitténs förslag

innebär, som redogjorts för ovan, att både Riksbanken och Finansinspektionen får ett ansvar för makrotillsynen i Sverige. Det leder i praktiken till att verktygen för makrotillsynen delas mellan myndigheterna. Ibland kommer dock gränsdragningsproblem att uppstå då det inte alltid är uppenbart hur ett verktyg ska klassificeras. Det innebär i sin tur att det finns behov av ett väl fungerande samråd mellan myndigheterna i dessa frågor och nödvändigheten härav understryks också av Finanskriskommittén. Utredaren instämmer i Finanskriskommitténs betoning av vikten av samråd i syfte att i möjligaste mån nå samsyn mellan berörda myndigheter. Samrådsplikten enligt Finanskriskommitténs förslag bör om den ges ett reellt innehåll vara tillräcklig för att kunna hantera situationen att verktygen för makrotillsyn delas upp mellan Finansinspektionen och Riksbanken. Kriteriet *samverkan mellan makrotillsyn och andra politikområden* utgör alltså inte ett hinder att tilldela Riksbanken ansvaret för den kontracykliska kapitalbufferten.

Som redan redogjorts för så har instruktionsförbudet en lite annan innebörd när det gäller frågor kring finansiell stabilitet och krishantering. Något hinder för samråd på den grunden föreligger alltså inte. Redan i dag finns ett samarbete som i allt väsentligt tycks fungera bra mellan de aktörer som ansvarar för finansiell stabilitet och krishantering. Inom dessa områden blir det därför naturligt att Riksbanken även i framtiden samråder och diskuterar med andra relevanta aktörer för att därefter kunna fatta väl underbyggda beslut. Rent praktiskt bör samråd kring den kontracykliska kapitalbufferten ofta kunna ske inom ramen för möten i Makrotillsynsrådet.

Sammantaget gör utredaren därför bedömningen att Riksbanken bör ges uppdraget att på nationell nivå fastställa den kontracykliska kapitalbufferten och ta därmed sammanhängande beslut. Det bör däremot vara Finansinspektionens uppgift att i kraft av sin roll som tillsynsmyndighet av de enskilda instituten övervaka att bufferten genomförs på institutsnivå på det sätt som ska ske.

6.3 Val av myndighet för övriga kapitalbuffertar

Utreddarens förslag: Finansinspektionen bör utses som ansvarig myndighet för tillämpningen av kapitalbuffertar för systemviktiga institut och systemriskbufferten. Beslut ska tas efter samråd med Riksbanken.

6.3.1 Kapitalbuffertar för systemviktiga institut

Direktivet inför extra kapitalbuffertar för institut som är systemviktiga på global nivå (G-SII) och på övrig nivå (O-SII) för att kompensera för den högre risk som systemviktiga institut utgör för det finansiella systemet och de potentiella kostnaderna de kan utgöra för skattebetalarna i fall de går omkull. Kapitalbuffertarna för systemviktiga institut avser därmed att hantera *strukturella* systemrisker i det finansiella systemet. En eller flera myndigheter får utses som ansvariga för att på gruppnivå identifiera globalt systemviktiga institut och identifiera övriga institut som på individuell, grupp- eller undergruppsnivå är systemviktiga. Den eller de myndigheter som utses som ansvariga ska fastställa storleken på kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut respektive kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut. Kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut är obligatorisk medan kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut är frivillig.

6.3.2 Systemriskbufferten

Direktivet innehåller dessutom en möjlighet för medlemsstaterna att införa en systemriskbuffert. Även denna buffert syftar till att hantera strukturella systemrisker i det finansiella systemet i en viss medlemsstat. Systemriskbufferten kan tillämpas på den finansiella sektorn som sådan, dvs. alla institut, eller på en eller flera grupper av institut som uppvisar liknande riskprofiler i sin affärsverksamhet. Det innebär att systemriskbufferten är ett brett instrument som kan användas för att stärka motståndskraften hos den finansiella sektorn eller delar av den mot finansiella störningar som kan uppkomma av strukturell systemrisk. I varje medlemsstat ska en myndighet utses som ansvarig för att fastställa systemriskbufferten och för att ange vilka grupper av institut som den ska tillämpas på. Medlemsstaterna kan välja att ge denna uppgift till den behöriga myndigheten eller till en särskilt utsedd myndighet.

6.3.3 Utredarens bedömning av val av myndighet

Direktivets kapitalbuffertar för systemviktiga institut avser att motverka *strukturella* systemrisker i det finansiella systemet. De tar fasta på den högre risk som systemviktiga institut utgör för det finansiella systemet och de potentiella kostnaderna de kan utgöra för skattebetalarna i fall de går omkull. Kapitalbuffertarna kommer att tillämpas på enskilda institut eller på en grupp av institut. Även systemriskbufferten avser att motverka strukturella systemrisker i det finansiella systemet i en viss medlemsstat. Systemriskbufferten tar dock inte sin utgångspunkt i enskilda systemviktiga institut utan är ett bredare instrument som ska tillämpas på hela finanssektorn eller delar av den. Det förutsätter att den myndighet som ska ansvara för kapitalbuffertarna för systemviktiga institut och för systemriskbufferten har betydande kunskap om både enskilda institut och de strukturförhållanden som råder inom det nationella finansiella systemet.

En analys utifrån de kriterier som angetts ovan för bestämmande av vilken myndighet som bör väljas för den kontracykliska kapitalbufferten leder enligt utredarens mening till följande bedömning vad beträffar valet av myndighet för nu aktuella buffertar. Buffertarnas karaktär av att motverka strukturella systemrisker tagen tillsammans med analyskapacitet, resurseffektivitet och samverkan mellan makrotillsyn och andra politikområden talar för att välja Finansinspektionen som ansvarig myndighet. Övriga kriterier, i den mån de har relevans här, innebär inte att denna bedömning förändras. Mot den bakgrunden gör utredaren alltså bedömningen att Finansinspektionen är den myndighet som är bäst lämpad att vara ansvarig för att på gruppnivå identifiera globalt systemviktiga institut och identifiera övriga institut som på individ-, grupp- eller undergruppsnivå är systemviktiga. Finansinspektionen bör också vara ansvarig myndighet för fastställandet av storleken på kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut respektive kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut. Utredaren anser på motsvarande sätt att Finansinspektionen med sin specifika kompetens om enskilda institut och de strukturförhållanden som råder i det svenska finansiella systemet är bäst lämpad att fastställa storleken på systemriskbufferten och för att ange vilka institut som bufferten ska tillämpas på. Utredarens bedömning överensstämmer med Finanskriskommitténs slutsatser att strukturella åtgärder bör hanteras av Finansinspektionen.

I avsnitt 6.2 har vikten av samråd mellan Riksbanken och Finansinspektionen i frågor som rör makrotillsyn, och då särskilt inför beslut avseende den kontracykliska kapitalbufferten, understrukits. Av samma skäl bör Finansinspektionen samråda med Riksbanken inför beslut rörande tillämpningen av bufferten för systemviktiga institut och systemriskbufferten.

6.4 Val av myndighet enligt artikel 458 CRR

Utredarens förslag: Finansinspektionen bör utses som ansvarig myndighet för tillämpningen av artikel 458 CRR. Finansinspektionen ska fatta beslut om striktare makrotillsynsåtgärder enligt artikel 458 CRR efter samråd med Riksbanken.

6.4.1 Makrotillsynsåtgärder enligt 458 CRR

Enligt förordningens artikel 458 kan medlemsstaterna under vissa omständigheter använda sig av ett antal specifika makrotillsynsåtgärder för att motverka systemrisker på nationell nivå (se avsnitt 4.4.1). Åtgärderna är tidsbegränsade till två år men med möjlighet till förlängning. För att få tillämpas måste den som vill vidta åtgärderna informera parlamentet, rådet, kommissionen, EBA och ESRB och kunna motivera varför systemrisken kan utgöra ett hot mot den nationella finansiella stabiliteten och varför andra åtgärder i förordningen eller direktivet inte är tillräckliga för att hantera den risken.¹⁵ ESRB och EBA har rätt att yttra sig över åtgärderna och det finns möjlighet för rådet, på förslag av kommissionen, att förhindra de nationella åtgärderna givet att det finns starka bevis för att de inte går att motivera utifrån de villkor som angetts i artikel 458. Makrotillsynsåtgärderna omfattar:

- a) höjda kapitalbaskrav,
- b) höjda krav för stora exponeringar,
- c) höjda genomlysningsskrav,
- d) större kapitalkonserveringsbuffert,

¹⁵ Artiklarna 124 och 164 i förordningen och artiklarna 101, 103, 104, 105, 134 och 136 i direktivet.

- e) striktare likviditetskrav,
- f) höjda riskvikter för att motverka tillgångsbubblor inom bostadssektorn och den kommersiella fastighetssektorn,
- g) begränsning av alltför stora exponeringar inom den finansiella sektorn.

6.4.2 Utredarens bedömning av val av myndighet

Enligt CRR ska en ansvarig myndighet utses för makrotillsynsåtgärderna i artikel 458. Det kan antingen vara den behöriga myndigheten eller en särskilt utsedd myndighet. Makrotillsynsåtgärderna ska tillämpas för att motverka systemrisker i det egna landet. Makrotillsynsåtgärderna ska ses som ett komplement till övriga åtgärder i förordningen och direktivet och endast tillämpas om övriga åtgärder inte är tillräckliga för att hantera systemrisker i det egna landet. Makrotillsynsåtgärderna i artikel 458 omfattar sådana verktyg som Finansinspektionen i dag ansvarar för, dvs. traditionella mikrotillsynsverktyg. Tanken med artikel 458 är att kunna skärpa dessa verktyg under en begränsad tidsperiod för att motverka systemrisker som potentiellt kan få allvarliga negativa konsekvenser för det finansiella systemet och samhällsekonomin. Det innebär att åtgärderna ska inriktas på tidsvarierande, dvs. cykliska, systemrisker som inte fångas upp av de krav som ställs på de enskilda instituten. Åtgärderna tar därmed inte sikte på de enskilda instituten utan på hela det finansiella systemet. Den ansvariga myndigheten behöver därför i första hand inte ha kunskap om enskilda institut utan snarare en analyskapacitet för att kunna bedöma cykliska systemrisker.

För det fall en myndighet tilldelats ansvaret för makrotillsynsfrågor skulle det naturliga vara att även ge ansvaret för dessa frågor enligt artikel 458 till denna myndighet. Eftersom Finanskriskommitténs förslag, vilket utredaren har att utgå ifrån, ger både Riksbanken och Finansinspektionen ett ansvar för makrotillsynen i Sverige blir utgångspunkten en annan. Det kan konstateras att Finansinspektionen redan i dag ansvarar för de verktyg som anges i artikel 458. Utredaren finner det inte lämpligt att i detta sammanhang föreslå varken att flytta över alla eller vissa av dessa verktyg till annan myndighet eller att ge annan myndighet än Finansinspektionen beslutsansvar över verktygen. Utredaren gör därför bedömningen att Finansinspektion

bör utses som ansvarig för tillämpningen av artikel 458 CRR i nuvarande situation. Såsom bestämmelsen är utformad torde det dessutom inte vara möjligt att utse mer än *en* ansvarig myndighet för artikel 458 CRR. Även detta talar för att i nuvarande situation välja Finansinspektionen. Utredaren vill samtidigt understryka vikten av att den ansvariga myndigheten har förmåga att följa och analysera systemriskerna som kan ge upphov till striktare makrotillsynsåtgärder för svenska institut. Denna analyskapacitet finns i dag i betydligt större utsträckning hos Riksbanken. Utredaren vill därför särskilt påpeka vikten av att Finansinspektionen samråder med Riksbanken innan beslut fattas om dessa åtgärder. Samrådet bör även kunna innebära att båda myndigheterna har möjlighet att inom ramen för detta lyfta frågan om att vidta åtgärder enligt artikel 458.

7 Kapitalbuffertar

7.1 Inledning

Direktivet ställer krav på instituten att ha extra kapitalbuffertar bestående av kärnprimärkapital för att stärka det finansiella systemets motståndskraft mot systemrisk. Kapitalbuffertarna kan ses som stötdämpare som syftar till att undvika att instituten bryter mot förordningens och direktivets kapitalbaskrav. De kapitalbuffertar som införs genom direktivet är kapitalkonserveringsbufferten, den kontracykliska kapitalbufferten, systemriskbufferten och kapitalbuffertarna för systemviktiga institut. Kapitalkonserveringsbufferten och den kontracykliska kapitalbufferten är en del av Basel 3-överenskommelsen¹ som implementerats i EU genom CRR och CRD 4.

Kapitalbuffertarna syftar till att hantera både cyklisk och strukturell systemrisk (se avsnitt 7.1.1). *Kapitalkonserveringsbufferten* är ett permanent buffertkrav medan den *kontracykliska kapitalbufferten* ska variera beroende på den cykliska systemrisk som förknippas med alltför kraftig kredittillväxt i det finansiella systemet. *Buffertkraven för systemviktiga institut* – kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut (G-SII) och kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut (O-SII) – införs för att begränsa den högre risk som systemviktiga institut utgör för det finansiella systemet. Direktivet inför även en möjlighet för medlemsstaterna att tillämpa en *systemriskbuffert* på hela den finansiella sektorn eller delar av den för att hantera strukturella systemrisk i en viss medlemsstat.

Tillämpliga kapitalbuffertar ska räknas samman till ett kombinerat buffertkrav för varje institut. Om ett institut inte uppfyller det kombinerade buffertkravet ska det vidta åtgärder för att inom en viss tid stärka kapitalbasen så att den kommer i nivå med buffertkravet.

¹ Basel 3: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems, BIS, December 2010, s. 57.

För att stärka kapitalbasen införs det därför restriktioner på institutets rätt att vidta vinstutdelningar, och vissa andra utbetalningar såsom bonusutbetalningar (direktivets skäl 89). Omfattningen av restriktionerna står i proportion till hur mycket institutet avviker från buffertkravet.

En ansvarig myndighet ska utses på nationell nivå för den kontracykliska kapitalbufferten, buffertarna för systemviktiga institut och systemriskbufferten. Val av myndighet för respektive kapitalbuffert behandlas i kapitel 6.

Små och medelstora värdepappersföretag kan undantas från kraven på kapitalkonserveringsbufferten och den kontracykliska kapitalbufferten om undantaget inte utgör ett hot mot den finansiella stabiliteten i berörd medlemsstat.

7.1.1 Systemrisk

Direktivet definierar systemrisk som en risk för en störning i det finansiella systemet som kan få allvarliga negativa konsekvenser för det finansiella systemet och samhällsekonomin (artikel 3.10). Det innebär att systemrisk handlar om den förväntade effekten finansiella störningar kan få på det finansiella systemet som helhet och därigenom på samhällsekonomin.

Ett exempel på en effekt av en finansiell störning är kreditbrist ("credit crunch"), där bankernas och andra långivares förluster orsakar en kreditåstramning till hushåll och företag som i sin tur medför minskad aktivitet i resten av ekonomin. Ett annat exempel är effekter på betalningssystemet. Störningar i det finansiella systemet som minskar hushållens och företagens förmåga att genomföra och ta emot betalningar via de konton som bankerna tillhandahåller kan leda till allvarliga konsekvenser för den reala ekonomin. Dock innebär inte alla finansiella störningar att den övergripande finansiella stabiliteten hotas. Som ett exempel genererade borskraschen 1987 i USA bredare effekter på det finansiella systemet medan sprickan av it-bubblan inte gjorde det.

Systemrisk kan uppkomma från flera olika källor. Dock visar erfarenhet och forskning på att de i huvudsak kan delas in i två olika typer av systemrisker – cykliska och strukturella.² De *cykliska* systemriskerna handlar om hur riskerna byggs upp över tiden, antingen genom finansiella aktörers samspel mellan varandra eller genom återkopplingar mellan det finansiella systemet och realekonomin. Det finns en kollektiv tendens till att institut, hushåll och företag underskattar risker i goda tider och att de överskattar dem när riskerna väl inträffar. Detta beteende tenderar att förstärka pro-cyklikaliteten i det finansiella systemet. Det finns flera åtgärder som kan användas för att hantera cykliska systemrisker, som t.ex. bolånetaket och de kontracykliska kapitalbuffertarna. De *strukturella* systemriskerna handlar om hur koncentrationen av risk och kopplingarna mellan olika delar av det finansiella systemet vid varje tidpunkt påverkar risken för att en kris ska drabba systemet som helhet. Strukturella systemrisker kan bl.a. handla om systemviktiga institut och spridningsrisker. Den Europeiska systemrisknämnden, ESRB, har till uppgift att identifiera och minska risker som kan äventyra stabiliteten i det finansiella systemet och därmed skada den reala ekonomin, dvs. systemrisker, i EU eller delar av unionen.³ Som svar på dessa potentiella systemrisker kan ESRB utfärda varningar och rekommendationer om hur dessa kan minskas. ESRB har hittills offentliggjort sju rekommendationer som har handlat bl.a. om riskerna med europeiska bankers utlåning i utländsk valuta, europeiska bankers likviditets- och finansieringsrisker i amerikanska dollar, europeiska bankers ökade beroende av säkerställd finansiering och de systemrisker som penningmarknadsfonder kan ge upphov till. ESRB har även nyligen publicerat en rekommendation om delmål och instrument för makrotillsyn i EU-länderna.⁴ Dessa rekommendationer

² För vidare läsning se: Borio, 2013, "Towards a macroprudential framework for financial supervision and regulation?" BIS Working Papers, No 128. HM Treasury, 2012, "The Financial Services Bill: the Financial Policy Committee's macro-prudential tools", september 2012, Nordh-Berntsson och Molin 2012 "Att skapa en svensk verktygslåda för makrotillsyn", Riksbankstudier, Sveriges riksbank.

³ Regulation (EU) No 1092/2010 of the European Parliament and of the Council of 24 November 2010 on European Union macro-prudential oversight of the financial system and establishing a European Systemic Risk Board, OJ L 331/1. För vidare läsning se bl. a. "The ESRB at work – its role, organisation and functioning, ESRB Macro-prudential Commentaries Issue No: 1 February 2012.

⁴ ESRB:s rekommendation av den 4 april 2013 om makrotillsynspolitikens mellanliggande mål och instrument (ESRB/2013/1), EUT C 170, 15.6.2013.

kan ge en vägledning till potentiella strukturella systemrisker som kapitalbuffertarna kan tillämpas mot.

Det finns flera åtgärder som kan användas för att hantera strukturella systemrisker, som t.ex. begränsningar för aktiviteter och exponeringar, krav på likviditet och särskilda kapitaltäckningskrav för institut som är systemviktiga.

7.1.2 Systemviktighet

Direktivet definierar ett systemviktigt institut som ett moderinstitut inom EU, ett finansiellt moderholdingföretag inom EU, ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EU eller ett institut vars fallissemang eller bristande funktion kan leda till systemrisker (artikel 3.30). Om det finansiella systemet domineras av ett fåtal institut som är nära sammankopplade med varandra blir dessa mycket betydelsefulla för stabiliteten i det finansiella systemet. Om ett sådant institut skulle få finansiella problem kan spridningseffekterna till andra delar av det finansiella systemet bli så pass omfattande att de kan utgöra ett hot mot den finansiella stabiliteten. Sådana institut kallas därför ofta för systemviktiga. På global nivå har man därför tagit fram ett ramverk för att identifiera och hantera globalt systemviktiga institut, så kallade G-SIB (Global Systemically Important Banks).⁵ Avsikten är att mäta hur stor effekt ett fallissemang av ett institut kan få på det finansiella systemet och ekonomin som helhet snarare än sannolikheten för att det ska inträffa. Under hösten 2012 presenterade Baselkommittén även ett ramverk för att hantera nationellt systemviktiga institut, så kallade D-SIB (Domestic Systemically Important Banks).⁶

Nedan följer två avsnitt. Det första avsnittet innehåller en beskrivning av direktivets kapitalbuffertar (7.2) och det andra förslag på hur bestämmelserna för kapitalbuffertarna ska genomföras i nationell rätt (7.3).

⁵ BIS (2011), Global systemically important banks: assessment methodology and the additional loss absorbency requirement.

⁶ BIS (2012), A framework for dealing with domestic systemically important banks.

7.2 Beskrivning av kapitalbuffertarna

7.2.1 Kapitalkonserveringsbufferten

Kapitalkonserveringsbufferten syftar till att kreditinstitut och relevanta värdepappersföretag utöver förordningens kapitalbaskrav ska hålla kapital, som kan användas för att hantera förluster under sämre tider. Bufferten är ett permanent påslag som ska gälla för samtliga institut. Den ska uppgå till 2,5 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet och utgöras av kärnprimärkapital, artikel 129.1.

Små och medelstora värdepappersföretag får undantas från kravet på en kapitalkonserveringsbuffert såvida inte undantaget utgör ett hot mot den finansiella stabiliteten i den berörda medlemsstaten, artikel 129.2.

7.2.2 Kontracykliska kapitalbufferten

Syfte

Syftet med den kontracykliska kapitalbufferten är att se till att kreditinstitut och relevanta värdepappersföretag under perioder av ekonomisk tillväxt bygger upp en tillräcklig kapitalbas för att täcka förluster som kan uppstå under perioder av stress för det finansiella systemet. Den kontracykliska kapitalbufferten ska byggas upp när den aggregerade tillväxten i krediter och andra tillgångsklasser som har en betydande inverkan på institutens riskprofil bedöms vara förknippad med en uppbyggnad av systemrisk och sedan utnyttjas under kritiska perioder (skäl 80 CRD 4). Vid bestämmande av det kontracykliska kapitalbuffertvärdet bör den ansvariga myndigheten beakta kredittillväxten inom medlemsstaten, förändringar i kreditgivningen som andel av BNP i den medlemsstaten, och andra variabler som är relevanta vid bedömning av risker som hotar stabiliteten i det finansiella systemet (skäl 81 CRD 4). I artikel 136.3 framgår att med andra variabler avses variabler som den ansvariga myndigheten anser relevanta för hanteringen av cykliska systemrisker.

Den kontracykliska kapitalbuffertens huvudsakliga syfte är därmed att skydda banksystemet mot perioder av överdriven kredittillväxt då dessa ofta har förknippats med en uppbyggnad av systemrisk i hela det finansiella systemet. Det innebär att den kontracykliska kapitalbufferten ska säkerställa att banksektorn i sin helhet har tillräckligt

med kapital för att kunna bevilja krediter till hushåll och företag även då störningar i det finansiella systemet skulle kunna ge upphov till kreditåstramning. På så sätt skiljer sig den kontracykliska kapitalbufferten åt från förordningens kapitalbaskrav och kapitalkonserveringsbufferten då dess syfte inte enbart är att skydda enskilda institut under perioder av finansiell stress utan även att se till att banksystemet i sin helhet har tillräckligt med kapital för att upprätthålla flödet av krediter även när det finansiella systemet upplever stress efter en period av kraftig tillväxt.⁷

Bufferten kan också bidra till att dämpa kredittillväxten under uppgångsfaser av kreditchyckeln. Då kan kraftig tillväxt i krediter och andra tillgångsklasser som har en betydande inverkan på institutens riskprofil aktivera bufferten, vilket innebär att instituten måste hålla mer kapital. Detta kan komma att hålla tillbaka utlåningen och därmed minska risken för överdriven kredittillväxt vilket i sin tur skulle kunna minska risken för en framtida finanskris.

Baselkommittén betonar att den kontracykliska kapitalbufferten inte är tänkt att vara ett instrument för att hantera konjunkturcykeln eller tillgångspriserna. De menar att dessa, vid behov, snarare kan hanteras via finans- och penningpolitiken samt andra offentliga åtgärder. Det är dock, enligt Baselkommittén, viktigt att beslutet om den kontracykliska kapitalbufferten i största möjliga mån tar hänsyn till all relevant och aktuell makroekonomisk, finansiell och tillsynsinformation och beaktar att bufferten kan komma att få effekter på penning- och finanspolitiken.⁸

Övergripande beskrivning

Enligt direktivet ska varje medlemsstat utse en offentlig myndighet eller ett offentligt organ (utsedd myndighet) som ska ges uppgiften att fastställa det kontracykliska buffertvärdet för medlemsstaten.

Det nationella buffertvärdet ska läggas till grund för beräkningen av hur stor kontracyklisk kapitalbuffert varje enskilt institut ska upprätthålla (i fortsättningen kallat *den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten*). Den institutspecifika kontracykliska kapitalbuffertens storlek ska baseras på institutets exponeringar. Det innebär

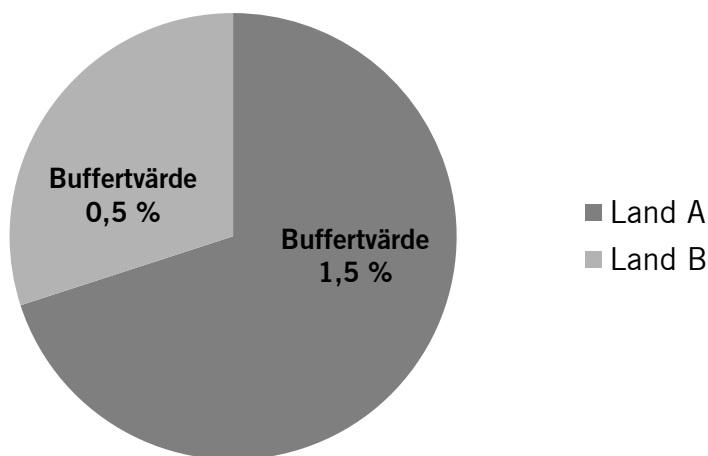
⁷ BIS (2010), Guidance for national authorities operating the countercyclical capital buffer, s. 1.

⁸ BIS (2010) Guidance for national authorities operating the countercyclical capital buffer, principle 1 s. 3.

att internationellt verksamma institut ska ta hänsyn till nationella buffertvärden i de länder som instituten har sina exponeringar mot. Om ett institut har exponeringar mot motparter i flera länder ska storleken på den institutsspecifika kontracykliska kapitalbufferten beräknas utifrån det viktade genomsnittet av de kontracykliska buffertvärden som gäller i de länder där institutets berörda kredit-exponeringar finns. Avsikten är att fånga upp institutens gränsöverskridande verksamhet och skydda dem mot cykliska systemrisker på marknader där de är verksamma. Detta kan illustreras med ett exempel.

Anta att ett institut har exponeringar mot två länder – Land A och Land B. Exponeringen mot Land A utgör 70 procent och Land B 30 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet. Den utsedda myndigheten i Land A har fastställt ett buffertvärde på 1,5 procent medan myndigheten i Land B har beslutat om ett buffertvärde på 0,5 procent. För det enskilda institutet vägs buffertvärdena samman till en institutsspecifik buffert enligt följande: $0,7 * 1,5 + 0,3 * 0,5 = 1,2$ procent.

Diagram: Geografisk fördelning av institutets exponeringsbelopp

Den kontracykliska kapitalbufferten kommer att variera över tiden då den ska aktiveras under perioder av uppbyggnad av cyklisk systemrisk som huvudsakligen orsakas av en överdriven kredittillväxt och avaktiveras i tider av finansiell stress. Det innebär att den ansvariga

myndigheten inte ska behöva använda den kontracykliska kapitalbufferten särskilt ofta⁹ och därmed att den kan komma att vara satt till noll under flera perioder. Det kan tydliggöras med Riksbankens beräkningar på historiska data. Riksbankens beräkningar baseras på Baselkommitténs standardmetod för fastställande av nivån på den kontracykliska kapitalbufferten. Metoden bygger på det så kallade kreditgapet som är ett mått på hur mycket kreditgivningen i förhållande till BNP avviker från sin långsiktiga trend.¹⁰ Dessa beräkningar visar att den kontracykliska kapitalbufferten skulle, om den hade funnits, ha aktiverats vid två tillfällen under perioden 1980–2013. År 1986, inför den kommande krisen på 1990-talet, och år 2005, inför den kommande globala finanskrisen.¹¹ Dessa beräkningar visar att kreditgapet historiskt har varit en god indikator på att signalera systemrisk men illustrerar också hur den kontracykliska kapitalbufferten kan komma att variera över tiden.¹²

⁹ BIS (2010), Basel III: A global framework for more resilient banks and banking systems, s. 5, punkt 137.

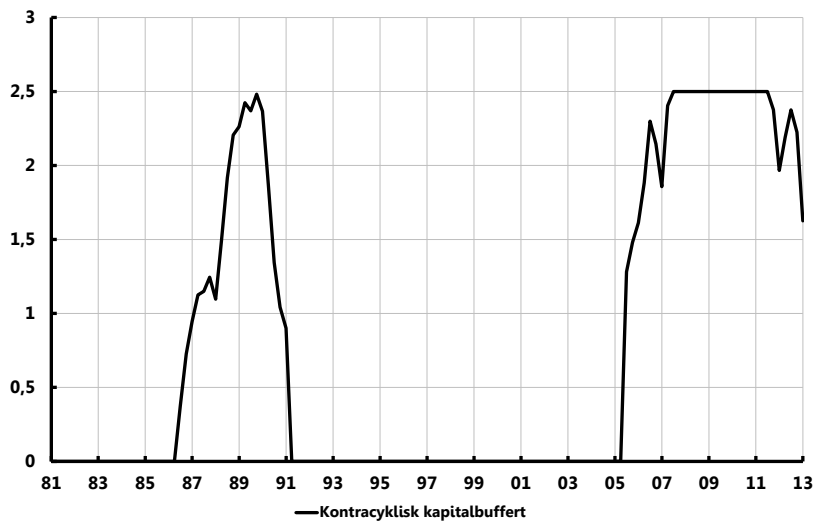
¹⁰ BIS empiriska analys har visat att kreditgapet har de lämpligaste signaleffekterna av en rad möjliga indikatorer som visar på en annalkande kris och således signalerar behovet av aktivering eller höjning av den kontracykliska kapitalbufferten. Kreditgapet brukar systematiskt börja växa redan tre-fyra år innan kriser bryter ut och dessutom är andelen falska signaler låg, se Drehmann m.fl (2011).

¹¹ Juks och Melander (2012). Kontracykliska kapitalbuffertar som ett makrotillsynsverktyg, Sveriges riksbank.

¹² Artikel i Finansiell stabilitet 2011:1 Kontracykliska kapitalbuffertar – ett illustrativt exempel.

Diagram Kontracykliska kapitalbufferten i Sverige 1981–2013

Procent

Källa: Riksbanken.¹³

Forskning har visat att kreditgapet historiskt sett har varit en användbar indikator för att signalera uppbyggnad av systemrisk i det finansiella systemet.¹⁴ Direktivet hänvisar i skäl 82 till Baselkommitténs standardmetod för beräkning av kreditgapet som en gemensam, dock inte enskild, utgångspunkt för fastställandet av det kontracykliska buffertvärdet. Det innebär att standardmetoden inte ska medföra ett automatiskt fastställande av buffertvärden eller binda den utsedda myndigheten. Baselkommittén anger i sin vägledning ett antal andra variabler som utöver kreditgapet kan vara användbara indikatorer för att signalera uppbyggnad och avtagande av systemrisk. Som exempel nämner Baselkommittén (i) olika tillgångspriser, (ii) kredit- och CDS-spreadar, (iii) real BNP-tillväxt, (iv) data på icke-finansiella företags betalningsförmåga och (v) utvecklingen av villkoren för kreditgivningen. Myndigheterna bör också, enligt Baselkommittén, göra

¹³ Diagrammet finns publicerat i Juks (2013), "Tillämpning av Baselkommitténs standardmetod för att fastställa det buffertkrav som ska tillämpas för kontracykliska kapitalbuffertar i Sverige", Ekonomisk kommentar, Sveriges riksbank.

¹⁴ För en vidare diskussion se bl. a. Drehman, Borio, Gambacorta, Jimenez and Trucharte (2010), "Countercyclical capital buffers: Exploring options", BIS Working Paper 317.

kvalitativa bedömningar av hållbarheten i kreditutvecklingen och nivån på systemriskerna.¹⁵

Direktivets bestämmelser gör ingen skillnad mellan indikatorer för beslut om aktivering och beslut om avaktivering av den kontracykliska kapitalbufferten. Det råder dock ofta olika omständigheter vid uppbyggnad av systemrisk respektive när den väl materialiseras. Systemriskerna byggs vanligen upp gradvis under goda tider medan konsekvenserna av dem kan få en ganska plötslig effekt. Forskning som ligger till grund för vägledningen från Baselkommittén om tillämpningen av den kontracykliska kapitalbufferten visar också att kreditgivningen som andel av BNP är en sämre indikator vid beslut om avaktivering än vid beslut om aktivering.¹⁶

Reciprocitetsprincipen

De nationellt fastställda buffertvärdena ska gälla för alla europeiska institut som har exponering mot landet. Denna princip om ömsesidigt erkännande av de nationella buffertvärdena kallas för reciprocitetsprincipen. Syftet med principen är att undvika regelarbitrage, dvs. att finansiella företag flyttar delar av sin verksamhet till marknader med lägre buffertar för att undvika strängare kapitalkrav. På så sätt skapas bättre förutsättningar för konkurrens på lika villkor då samma buffertvärde tillämpas på inhemska och utländska instituts kreditexponering i landet. Denna ömsesidiga tillämpning är bindande för alla buffertvärden upp till 2,5 procent. Om den utsedda myndigheten däremot har satt en buffert som överstiger 2,5 procent kan de andra utsedda myndigheterna enligt artikel 137.1 välja att tillämpa den högre buffertnivån för sina institut. Men det är frivilligt. Det gäller både för exponeringar som finns i andra EU-länder och i tredje land.

Reciprocitetsprincipen innebär att medlemsstaterna har av sagt sig en del av ansvaret beträffande kravet på kapital för sina instituts internationella exponeringar till utländska myndigheter. Det medför att kapitaltäckningskraven för svenska instituts exponeringar mot t.ex. de baltiska staterna kommer att vara beroende av vad de baltiska myndigheterna har satt för buffertvärden.

¹⁵ BIS (2010), Guidance for national authorities operating the countercyclical capital buffer, s. 3 och 4.

¹⁶ Annex 1, s. 8, i BIS (2010), Guidance for national authorities operating the countercyclical capital buffer, hänvisar till Drehman, Borio, Gambacorta, Jimenez and Trucharte (2010), Countercyclical capital buffers: Exploring options”, BIS Working Paper 317.

ESRB:s samordnande och rådgivande roll

Direktivet ger den Europeiska systemrisknämnden (ESRB) en roll i att samordna beslut om den kontracykliska kapitalbufferten bland EU:s medlemsstater (skäl 88). ESRB ges därför möjlighet att på begäran av nationella myndigheter underlätta en diskussion mellan dessa myndigheter kring deras fastställande av buffertvärden, inklusive relevanta variabler.

Artikel 135 i direktivet ger även ESRB en viktig roll i att vägleda medlemsstaterna om hur de kontracykliska kapitalbuffertarna ska fastställas. Av bestämmelsen följer att ESRB kan utfärda rekommendationer enligt artikel 16 i förordningen (EU) nr 1092/2010 för att ge riktlinjer för hur ansvarig myndighet ska fastställa den kontracykliska kapitalbufferten. Riktlinjerna kan bestå av:

- a) Principer för att vägleda ansvarig myndighet vid sin bedömning av lämplig nivå på det kontracykliska kapitalbuffertvärdet, säkerställa att myndigheten tillämpar en sund inställning till relevanta makroekonomiska cykler och främja ett sunt och konsekvent beslutsfattande i alla medlemsstater.
- b) Allmänna riktlinjer för dels mätning och beräkning av hur mycket kreditgivningen i förhållande till BNP avviker från sin långsiktiga trend, dels beräkningen av buffertriktvärden enligt artikel 136.2.
- c) Vägledning om variabler som indikerar en uppbyggnad av systemrisk förknippad med alltför stor kredittillväxt i det finansiella systemet. I synnerhet kreditgivningen i förhållande till BNP och dess avvikelse från sin långsiktiga trend. Men även andra relevanta faktorer, inklusive beaktande av den ekonomiska utvecklingen i enskilda sektorer, som kan vara av vikt för den ansvariga myndighetens beslut om lämplig nivå på buffertvärdet.
- d) Vägledning om variabler, även kvalitativa kriterier, som indikerar att bufferten ska vara kvar på samma nivå, minskas eller frigöras helt.

ESRB ska vid utfärdande av en rekommendation ta hänsyn till skillnaderna mellan medlemsstater och framförallt särdragen hos medlemsstater med små och öppna ekonomier (artikel 135.2). ESRB ska vid behov se över och uppdatera sina rekommendationer mot bakgrund av erfarenheterna av fastställandet av buffertar enligt

direktivet eller av utvecklingen inom internationellt överenskommen praxis (artikel 135.3).

ESRB har enligt artikel 138 även rätt att meddela rekommendationer om tredje länders kontracykliska buffertvärden.

7.2.3 Kapitalbuffertar för systemviktiga institut

Övergripande beskrivning

Finanskrisen visade på de negativa effekter globalt systemviktiga institut kan få på det finansiella systemet och ekonomin som helhet. Flera länder gav under krisen omfattande statligt stöd för att rädda systemviktiga institut i syfte att upprätthålla den finansiella stabiliteten. De ansågs helt enkelt för viktiga för att gå under (too-big-to-fail) på grund av deras storlek samt komplexa och gränsöverskridande verksamhet. Dessa förväntningar om statligt stöd, den så kallade implicita statsgarantin, har skapat incitament för ett alltför högt risktagande bland de systemviktiga instituten (moral hazard). Ett systemviktigt institut kan definieras som ett institut som, på grund av sin storlek, komplexitet och sina finansiella kopplingar, inte kan gå omkull utan att detta riskerar få allvarliga återverkningar på det finansiella systemet i stort och på samhällsekonomin i övrigt.

För att begränsa den högre risk som systemviktiga institut utgör för det finansiella systemet och de potentiella kostnader de kan utgöra för skattebetalarna i fall de går omkull ställer direktivet krav på extra kapitalbuffertar för institut som är systemviktiga på global nivå (global systemically important institutions, G-SII) och en möjlighet att lägga på extra kapitalbuffertar på övriga systemviktiga institut (other systemically important institutions, O-SII). Bufferten för globalt systemviktiga institut ska tillämpas på gruppnivå och bufferten för övriga systemviktiga institut ska tillämpas på individuell, grupp- eller undergruppsnivå. En eller flera myndigheter ska utses som ansvariga för att identifiera vilka institut inom myndighetens jurisdiktion som är globalt systemviktiga och övrigt systemviktiga. Det ska antingen vara tillsynsmyndigheten eller en särskilt utsedd myndighet. Buffertkravet för globalt systemviktiga institut är obligatoriskt medan buffertkravet för övriga systemviktiga institut får tillämpas av den utsedda myndigheten.

Buffertkravet för *globalt systemviktiga institut* baseras på G20-överenskommelsen om att ställa krav på systemviktiga institut att hålla

extra kapital utöver de minimikrav som anges i Basel 3-överenskommelsen.¹⁷ Direktivets bestämmelser för bufferten omfattar på samma sätt en metod för identifiering av systemviktiga institut och en metod för att räkna ut storleken på kapitalpåslaget utifrån graden av systemviktighet genom att placera de systemviktiga instituten i fem olika riskkategorier. Den ansvariga myndigheten har dock visst utrymme att införa striktare kapitalkrav än vad metoden för identifiering resulterar i genom att placera ett institut som inte har identifierats som G-SII i någon av riskkategorierna eller genom att höja ett institut till någon högre riskkategori.

Buffertkravet för *övriga systemviktiga institut* styrs däremot inte av en metod för att allokera instituten i olika riskkategorier utan lämnar större utrymme för ansvarig myndighet att själv besluta om storleken på buffertkravet. Direktivet anger ett antal kriterier som kan användas vid bedömningen av systemviktighet.

Översyn av regelverket för systemviktiga institut

Direktivets bestämmelser för systemviktiga institut är nya och det pågår ett internationellt arbete med att utveckla särskilda kapitalkrav för systemviktiga institut på global och nationell nivå. Kommissionen ges därför i uppgift att utvärdera direktivets nya bestämmelser för systemviktiga institut och se om de går att anpassa till internationella överenskommelser.

Senast den 31 december 2015 ska kommissionen överlämna en rapport till rådet och parlamentet där man, på basis av den internationella utvecklingen och EBA:s yttrande, tar ställning till möjligheten att utvidga reglerna för globala systemviktiga institut till ytterligare typer av institut inom unionen. Rapporten ska om lämpligt åtföljas av ett lagförslag (artikel 132.1).

Senast den 31 december 2016 ska kommissionen efter samråd med EBA och ESRB, överlämna en rapport till rådet och parlamentet om tillämpningen av artikel 131 bör justeras. Vid behov ska rapporten åtföljas av ett lagförslag. Ett sådant förslag bör beakta den internationella utvecklingen på regleringsområdet och vid behov se över processen för placering av institutspecifika buffertar för övriga systemviktiga institut inom en grupp, med

¹⁷ FSB (2011a), Policy Measures to Address Systemically Important Financial Institutions.

beaktande av eventuella negativa effekter på genomförandet av den organisatoriska åtskillnaden inom medlemsstaterna.

7.2.4 Systemriskbufferten

Direktivet innehåller även en möjlighet för medlemsstaterna att införa en s.k. systemriskbuffert (artikel 133). Systemriskbufferten ska användas för att förhindra och minska långsiktiga strukturella systemrisker eller makrotillsynsrisker som inte omhändertas av förordningen, och innebär en risk för en störning i det finansiella systemet som kan få allvarliga negativa konsekvenser för det finansiella systemet och samhällsekonomin i en viss medlemsstat (artikel 133.1).

I varje medlemsstat ska en myndighet utses som ansvarig för att fastställa systemriskbufferten och för att ange vilka grupper av institut som den ska tillämpas på (artikel 133.2). Systemriskbufferten kan tillämpas på den finansiella sektorn som sådan, dvs. alla institut, eller på en eller flera grupper av institut som uppvisar liknande riskprofiler i sin affärsverksamhet (skäl 85). Olika krav kan införas för olika delar av den finansiella sektorn (artikel 133.9).

Det innebär att systemriskbufferten är ett brett instrument som kan användas för att stärka motståndskraften hos den finansiella sektorn eller delar av den mot finansiella störningar som kan uppkomma av strukturell systemrisk. Direktivet ger ingen vägledning för vilken typ av strukturella systemrisker som systemriskbufferten är avsedd att användas för. ESRB:s rekommendation om delmål och instrument för makrotillsyn i EU-länderna kan däremot ge viss vägledning.¹⁸ I rekommendationen pekar ESRB på att strukturell systemrisk kan uppstå till följd av förändringar i lagstiftning och redovisningsstandarder, cykliska spridningseffekter från real ekonomin, ett stort finansiellt system i förhållande till BNP eller finansiella innovationer som ökar komplexiteten. ESRB menar dock samtidigt att det är svårt att ange indikatorer för när systemriskbufferten ska tillämpas.

Systemriskbufferten är inte något permanent buffertkrav utan ska ses över åtminstone vartannat år vilket talar för att systemriskbufferten ska användas som ett komplement till övriga åtgärder för att förhindra och minska strukturella systemrisker i det egna landet. Av

¹⁸ ESRB:s rekommendation av den 4 april 2013 om makrotillsynspolitikens mellanliggande mål och instrument (ESRB/2013/1), EUT C 170, 15.6.2013, s. 18.

direktivets notifieringskrav framgår att ett användande av systemriskbufferten förutsätter att medlemsstaterna motiverar varför ingen av de befintliga åtgärderna enligt förordningen, exklusive artikel 458 och 459, eller direktivet är tillräckliga för att hantera den identifierade systemrisken. Systemriskbufferten framstår därför även mot denna bakgrund som ett komplement till övriga kapitalbuffertar och övriga möjliga åtgärder för att förhindra och minska eventuella strukturella systemrisker i det egna landet.

Det reser frågan i vilken utsträckning en medlemsstat som grund för att tillämpa systemriskbufferten kan åberopa risker som direktivets andra kapitalbuffertar avser att omhänderta. En rimlig utgångspunkt bör vara att ett institut för en och samma risk inte ska bli ålagd flera olika kapitaltäckningskrav utan beaktande av hur de olika verktygen samverkar och utan att det går att argumentera för varför risken inte redan kan anses omhändertagen genom tidigare åtgärder. Systemriskbufferten bör därför endast användas i det fall som det finns risker som inte omhändertas på annat vis.

Särskilt intressant blir systemriskbuffertens förhållande till kapitalbuffertarna för systemviktiga institut. Om systemriskbufferten äger tillämpning på exponeringar i andra medlemsstater, är det nämligen endast den högsta av systemriskbufferten och tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut som ska tillämpas. Det bör då vara möjligt att som motiv för en systemriskbuffert åberopa ett instituts systemviktighet, även om detta normalt ska omhändertas genom det kapitalkrav som följer av tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut. Om systemriskbufferten och tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut i stället ska adderas bör å andra sidan ett instituts systemviktighet inte ensamt få utgöra skäl för att ålägga ett systemviktigt institut att upprätthålla både en kapitalbuffert för systemviktiga institut och en systemriskbuffert. För en sådan tillämpning bör det krävas någon tillkommande omständighet utöver de omständigheter som medfört att institutet bedömts som systemviktigt.

7.3 Genomförande av direktivets bestämmelser

7.3.1 Kapitalkonserveringsbufferten

Utredarens förslag: Kravet på att hålla en kapitalkonserveringsbuffert ska anges i lag.

Innehållet i direktivet: Enligt artikel 129 ska medlemsstaterna kräva att instituten utöver det kärnprimärkapital som upprätthålls för att uppfylla kapitalbaskravet i artikel 92 CRR, ska ha en kapitalkonserveringsbuffert motsvarande 2,5 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp. Beräkningsgrunden för buffertkravet är den samma som för förordningens kapitalbaskrav. Buffertkravet ska vara uppfyllt på både individuell nivå och gruppnivå enligt del ett avdelning två CRR.

I artikel 129.5 fastläs att instituten inte får använda sådant kapital som används för att uppfylla kravet på en kapitalkonserveringsbuffert för att uppfylla tillkommande kapitalbaskrav enligt artikel 104.

I artikel 129.6. anges vad som gäller för det fall ett institut inte uppfyller kravet på en kapitalkonserveringsbuffert. Denna fråga behandlas i avsnitt 7.3.7.

Skälen för utredarens förslag: Medlemsstaterna är skyldiga att införa direktivets bestämmelser om kapitalkonserveringsbufferten på samtliga institut, även om direktivet innehåller en möjlighet till undantag för små och medelstora värdepappersföretag. Direktivet innehåller inget utrymme för medlemsstaterna att besluta om en viss nivå på bufferten. Institutens skyldighet att hålla en kapitalkonserveringsbuffert om 2,5 procent kärnprimärkapital bör således anges direkt i lag.

Undantag för små och medelstora värdepappersföretag

Utredarens förslag: Möjligheten att besluta om undantag från kravet på en kapitalkonserveringsbuffert avseende små och medelstora värdepappersföretag ska införas. Finansinspektionen bör bemyndigas att meddela föreskrifter om vilka värdepappersbolag som ska undantas. Skyldigheten att underrätta kommissionen, ESRB och EBA om beviljade undantag ska genomföras genom föreskrifter på regeringsnivå.

Innehållet i direktivet: Enligt artikel 129.2 får en medlemsstat undanta små och medelstora värdepappersföretag från kravet på en kapitalkonserveringsbuffert förutsatt att undantaget inte utgör ett hot mot den finansiella stabiliteten. Ett sådant beslut om undantag måste innehålla en förklaring till varför undantaget inte utgör ett hot mot den finansiella stabiliteten i medlemsstaten och omfatta en exakt definition av vilka små och medelstora värdepappersföretag som undantas. Kommissionen, ESRB, EBA och behöriga myndigheter i medlemsstater som berörs av undantaget ska underrättas om beslutet. Enligt artikel 129.3 ska medlemsstaten utse vilken myndighet som är ansvarig för detta. Det ska antingen vara tillsynsmyndigheten eller en särskilt utsedd myndighet. Klassificering av värdepappersföretag som små och medelstora ska ske utifrån EU:s rekommendation 2003/361¹⁹ (artikel 129.4).

Skälen för utredarens förslag: Utredaren gör bedömningen att även om så få särregler som möjligt bör införas är det svårt att i dagsläget exakt förutse hur de nya bestämmelserna kommer att påverka de små och medelstora värdepappersföretagen. Det kan därför vara motiverat att i lag införa en möjlighet att undanta dessa bolag från kravet på att ha en kapitalkonserveringsbuffert. Med anledning därav föreslås att det införs en regel i lag som gör det möjligt för ansvarig myndighet, att under de förutsättningar som anges i direktivet, meddela föreskrifter om vilka små och medelstora värdepappersbolag som ska kunna undantas från kravet på upprätthållandet av en kapitalkonserveringsbuffert.

Vad avser bedömningen av lämplig ansvarig myndighet att besluta om ett sådant undantag kan konstateras att kapitalkonserveringsbufferten är ett permanent kapitalpåslag till skillnad från systemriskbufferten och den kontracykliska bufferten. Utredaren föreslår därför att kravet på en kapitalkonserveringsbuffert anges direkt i lag, utan krav på beslut från viss myndighet. Kapitalkonserveringsbufferten har dock ett nära och naturligt samband med övriga kapitalkrav för värdepappersbolag vars efterlevnad Finansinspektionen bedriver tillsyn över. Det bedöms därför lämpligt att Finansinspektionen utses till ansvarig myndighet för den aktuella undantagsmöjligheten.

Skyldigheten att underrätta kommissionen, ESRB och EBA om beviljade undantag bör genomföras genom föreskrifter på regeringsnivå.

¹⁹ Definitionen av små och medelstora företag anges i EU:s rekommendation 2003/361 (EUT L 124, 20.5.2003, s.36).

7.3.2 Kontracykliska kapitalbufferten

Kontracykliska buffertvärden och kommunikation

Utredarens förslag: Riksbanken ska ges i uppdrag att för varje kvartal utifrån de faktorer som anges i direktivet fastställa ett kontracykliskt kapitalbuffertriktvärde och ett kontracykliskt kapitalbuffertvärde som ska gälla för exponeringar i Sverige. Riksbanken ska även ges i uppdrag att besluta om i vilken omfattning som nationella institut vid beräkningen av det institutspecifika kontracykliska buffertkravet för exponeringar i andra EU-länder ska åläggas att tillämpa ett högre kontracykliskt buffertvärde än 2,5 procent. Riksbanken ska i vissa fall även ha rätt att besluta om det kontracykliska buffertvärde som ska användas för exponeringar utanför EU. Storleken på det kontracykliska kapitalbuffertvärdet ska anges som en viss procentandel av ett instituts totala riskvägda exponeringsbelopp och anges i intervaller om 0,25 procentenheter. Det kontracykliska buffertvärdet får sättas till noll procent. Riksbankens beslut om buffertvärden ska tas efter samråd med Finansinspektionen. Beslutet om buffertvärden inklusive uppgift om från och med vilket datum besluten ska börja gälla ska offentliggöras på myndighetens webbplats. Myndigheten ska vidare åläggas att informera EBA och ESRB i den utsträckning som följer av direktivet.

Innehållet i direktivet

Nationella buffertvärden

Artikel 136.1 i direktivet anger att varje medlemsstat ska utse en offentlig myndighet eller ett annat offentligt organ (utsedd myndighet) som ska ansvara för att fastställa det kontracykliska buffertvärdet för medlemsstaten. Den myndighet i landet som utses som ansvarig myndighet ska varje kvartal beräkna ett *buffertriktvärde* (artikel 136.2) samt bedöma och fastställa ett *buffertvärde* (artikel 136.3).

Fastställande av ett buffertriktvärde

Buffertriktvärdet ska på ett relevant sätt återspegla kreditscykeln och risker som beror på en alltför stor kredit tillväxt i medlemsstaten och beakta den nationella ekonomins särdrag (artikel 136.2). Det ska baseras på hur mycket kreditgivningen i förhållande till BNP avviker från sin långsiktiga trend med beaktande av bland annat:

- a) en indikator för kredit tillväxten inom medlemsstaten och särskilt en indikator som tar hänsyn till förändringar i kreditgivningen som andel av BNP i denna medlemsstat,
- b) alla gällande ESRB-riktlinjer i enlighet med artikel 135.1 b.

Fastställandet av buffertvärdet

Buffertriktvärdet ska fungera som ett referensvärde för bedömningar av storleken på det kontracykliska *buffertvärdet* i medlemsstaten (artikel 136.1). Direktivet anger att den utsedda myndigheten även ska ta hänsyn till andra relevanta variabler som kan signalera uppbyggnad av cyklisk systemrisk. Artikel 136.3 föreskriver att varje utsedd myndighet på kvartalsbasis ska bedöma och fastställa det för sin medlemsstat lämpliga kontracykliska buffertvärdet på basis av

- a) buffertriktvärdet,
- b) alla gällande ESRB-riktlinjer enligt artikel 135.1 a, c och d och alla rekommendationer som ESRB utfärdat om fastställande av ett buffertvärde,
- c) övriga variabler som den ansvariga myndigheten anser vara relevanta för hanteringen av cykliska systemrisker.

Det innebär att den utsedda myndigheten inte ska förlita sig mekaniskt på kreditgapet vid fastställandet av buffertvärdet utan även beakta ESRB:s riktlinjer och andra variabler som den anser vara relevanta för att hantera cykliska systemrisker.

Det kontracykliska buffertvärdet²⁰ ska för institut med exponeringar i den medlemsstaten variera mellan 0 och 2,5 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp och justeras i steg av

²⁰ Det kontracykliska buffertvärdet uttrycks som en procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet enligt artikel 92.3 i EU-förordningen.

0,25 procentenheter (artikel 136.4). Det finns dock inget som hindrar den utsedda myndigheten att sätta ett högre buffertvärde än 2,5 procent om det går att motivera utifrån artikel 136.3. För buffertvärden över 2,5 procent gäller däremot inte reciprocitetsprincipen, dvs. principen om ömsesidigt erkännande av andra länders buffertvärden (se avsnitt 7.2.2).

Tidpunkt för aktivering och avaktivering av den kontracykliska bufferten

När den utsedda myndigheten tar beslut om att aktivera eller höja den kontracykliska kapitalbufferten ska man också bestämma från vilket datum buffertvärdet ska gälla (artikel 136.5). Datumet ska vara satt till 12 månader efter offentliggörande av beslut om aktivering. Perioden för genomförande kan dock vara kortare än 12 månader om det går att motivera utifrån exceptionella omständigheter. Beslut om att minska kapitalbufferten gäller dock omedelbart för att minska risken för att kapitalkraven hämmar kreditgivningen. Det innebär att institutet under normala omständigheter har ett år på sig att uppfylla beslutet om att införa eller höja den kontracykliska kapitalbufferten. Om en utsedd myndighet däremot fattar beslut om att sänka buffertvärdet ska myndigheten även indikera under hur lång tid den förväntar sig att någon höjning inte ska behöva ske (artikel 136.6). Denna uppskattade period ska dock inte vara bindande för den utsedda myndigheten.

Buffertvärden för tredje land

Bestämmelser om kontracykliska buffertvärden för tredje land återfinns i direktivets artiklar 138 och 139. Enligt artikel 138 kan ESRB utfärda en rekommendation till de utsedda myndigheterna i EU:s medlemsstater om vilket kontracykliskt buffertvärde som bör gälla för exponeringar i tredje land. Denna möjlighet ges om behörig myndighet i ett tredje land inte fastställt och offentliggjort något kontracykliskt buffertvärde för landet och om ett eller flera institut i EU har kreditexponeringar mot det landet (artikel 138a). ESRB har även denna möjlighet om nämnden anser att ett kontracykliskt buffertvärde satt av den behöriga myndigheten i det tredje landet är otillräckligt för att skydda de europeiska instituten från risker med

en alltför stor kreditstillväxt i det landet (artikel 138b). ESRB kan även utfärda en rekommendation om storleken på bufferten för exponeringar mot tredje land om en utsedd myndighet i en medlemsstat anser att bufferten är otillräcklig (artikel 138b).

Enligt artikel 139.2 kan även den utsedda myndigheten fastställa det kontryckliga buffertvärde som de nationella instituten ska tillämpa på exponeringar mot tredje land vid beräkningen av den institutspecifika kontryckliga kapitalbufferten. Denna möjlighet ges oavsett om ESRB har utfärdat en rekommendation enligt ovan (artikel 139.1). Av artikel 139.2 framgår att den utsedda myndigheten har denna möjlighet under de förutsättningar som anges i artikel 138a, dvs. om det saknas ett buffertvärde för tredje land mot vilket en eller flera institut i medlemsstaten har exponering. Av artikel 139.3 följer dessutom att myndigheten även har denna möjlighet om den anser att ett fastställt kontryckligt buffertvärde i tredje land är otillräckligt för att skydda instituten i den medlemsstaten från risker med en alltför stor kreditstillväxt i det tredje landet. Myndigheten får då tillämpa en högre men inte en lägre buffertnivå än den som har fastställts av myndigheten i tredje land för de nationella institutens beräkning av de institutspecifika buffertvärdena. Om buffertvärdet överstiger 2,5 procent föreligger dock inget hinder mot att fastställa ett värde som understiger den nivå som fastställts av tredje landsmyndigheten, dock inte under 2,5 procent.

Av artikel 139.4 följer att om den utsedda myndigheten väljer att fastställa ett högre buffertvärde för tredje land än det redan gällande buffertvärdet, ska den fastställa ett datum från vilket de nationellt auktoriserade instituten ska tillämpa det högre buffertvärdet vid beräkningen av den institutspecifika kontryckliga kapitalbufferten. Datumet får inte infalla mer än 12 månader efter beslut. Om datumet däremot infaller mindre än 12 månader efter beslut ska detta motiveras utifrån exceptionella omständigheter. Myndigheten ska enligt artikel 139.5 offentliggöra sitt beslut på sin webbplats.

Kommunikation

Direktivet ställer krav på en tydlig kommunikation av det kontryckliga buffertvärdet. Kommunikationskraven innebär både att den buffertsättande myndigheten ska offentliggöra relevanta buffertvärden på sin webbplats och att ESRB ska informeras för att förbättra samordningen av medlemsstaternas olika kontryckliga kapitalbuffert-

värden. Avsikten är att öka institutens och andra berörda myndigheters förståelse och förtroende för den kontracykliska kapitalbufferten då det är ett nytt instrument och den nationella myndigheten har viss flexibilitet i tillämpningen av direktivets regler.

Den nationella myndigheten ska enligt artikel 136.7 varje kvartal publicera sitt beslut om det kontracykliska buffertvärdet på sin webbplats. Direktivets artikel 136.7 innehåller detaljerade krav på vad informationen ska omfatta. Informationen ska åtminstone innehålla den gällande nivån på det kontracykliska buffertvärdet, den aktuella kreditgivningen som andel av BNP, och hur mycket den avviker från sin långsiktiga trend samt buffertriktvärdet som beräknas enligt 136.2. Motiveringen till beslutet och vilka tidsramar som gäller för buffertvärdet ska också publiceras. Om tillämpningen av ett höjt buffertvärde infaller inom 12 månader ska även en hänvisning till de exceptionella omständigheter som motiverar den kortare tidsfristen publiceras. Vid sänkning av buffertvärdet ska dessutom den utsedda myndigheten indikera den preliminära tidsperiod under vilken ingen höjning av buffertvärdet väntas tillsammans med en motivering till tidsperioden.

Direktivet avser också att förbättra samordningen kring kommunikationen av medlemsstaternas olika buffertvärden. De utsedda myndigheterna i EU:s medlemsstater ska därför i möjligaste mån tidsmässigt samordna sin information om den kontracykliska kapitalbufferten. Den nationella myndigheten ska även informera ESRB om sitt beslut. ESRB ska i sin tur offentliggöra medlemsstaternas buffertvärden på sin webbplats (artikel 136.7).

För godkännande av kontracykliska buffertvärden över 2,5 procent gäller specifika informationskrav enligt artikel 137.2. När en utsedd myndighet godkänner ett buffertvärde som överstiger 2,5 procent ska den offentliggöra godkännandet på sin webbplats. Anmälan ska åtminstone innehålla information om det gällande kontracykliska buffertvärdet, de medlemsstater eller tredjeländer för vilka det ska tillämpas och tidpunkt för när ett höjt buffertvärde ska tillämpas för instituten i hemlandet vid beräkning av dess institutspecifika kontracykliska kapitalbuffert (artikel 137.2 [a-c]). Om tidpunkten infaller inom 12 månader från offentliggörandet ska de exceptionella omständigheter som motiverar den kortare tidsfristen även anges (artikel 137 [d]).

Den utsedda myndighetens beslut om kontracykliska buffertvärden för tredje land ska enligt artikel 139.5 offentliggöras på myndighetens webbplats. Beslutet ska innehålla följande information:

(a) det kontracykliska buffertvärdet och det tredje land för vilket det gäller, (b) det bakomliggande skälet till buffertvärdet, (c) tidpunkten för tillämpning av buffertvärdet för beräkningen av den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten och (d) en referens till de exceptionella omständigheter som motiverar den kortare tidsfristen om tidpunkten i (c) infaller tidigare än 12 månader efter publicering av buffertvärdet.

Skälen för utredarens förslag: I enlighet med utredarens överväganden i kapitel 6 föreslås att Riksbanken utses som behörig myndighet enligt artikel 136.1. De krav som direktivet ställer på utsedd myndighet bör enligt utredarens bedömning genomföras genom att Riksbanken genom lag åläggs att för varje kvartal utifrån de faktorer som anges i direktivet och efter samråd med Finansinspektionen fastställa ett kontracykliskt kapitalbuffertriktvärde och ett kontracykliskt kapitalbuffertvärde som ska gälla för exponeringar mot part i Sverige. Storleken på det kontracykliska kapitalbuffertvärdet ska anges som en viss procentandel av ett instituts totala riskvägda exponeringsbelopp och anges i intervaller om 0,25 procentenheter. För att genomföra artikel 137 krävs att Riksbanken även ges i uppdrag att besluta om i vilken omfattning som svenska institut vid beräkningen av det institutspecifika kontracykliska buffertkravet för exponeringar i andra medlemsstater ska åläggas att tillämpa ett högre buffertvärde än 2,5 procent. Riksbanken ska i vissa fall i enlighet med artikel 139 ha rätt att besluta om det buffertvärde som ska användas för exponeringar utanför EU.

Riksbanken får, i enlighet med artikel 136 fatta beslut om storleken på den kontracykliska kapitalbufferten på basis av löpande bedömningar av cykliska systemrisker som huvudsakligen orsakas av stor kredittillväxt och med hänsyn tagen till den inhemska ekonomins särdrag. Samtidigt så ställer direktivet krav på att den nationella beslutsprocessen kopplas till en för EU gemensam metod²¹ för att beräkna hur kreditgivningen i förhållande till BNP avviker från sin långsiktiga trend (buffertriktvärde) och till ett antal fastlagda kriterier på EU-nivå med syfte att öka transparensen och jämförbarheten mellan EU:s medlemsstater. Riksbanken bör ges mandat att själv och i samarbete med andra myndigheter, såsom exempelvis Finansinspektionen, utveckla egna modeller och metoder för att kunna fatta väl underbyggda

²¹ Direktivet anger i skäl 82 att Baselkommitténs standardmetod för att fastställa den kontracykliska kapitalbufferten ska utgöra den gemensamma metoden.

beslut om storleken på de kontracykliska buffertvärden som ska gälla i Sverige.

Detta mandat bör också innefatta en möjlighet för Riksbanken att beakta olika indikatorer för att aktivera respektive avaktivera bufferten för att ta hänsyn till att det kan råda olika omständigheter vid uppbyggnad av cyklisk systemrisk och när den väl materialiseras. Direktivets bestämmelser om tidpunkt för tillämpning av bufferten tar hänsyn till detta genom att beslut om att frigöra kapital – sänka eller avaktivera bufferten – får omedelbar effekt. Därför bör myndigheten kunna beakta olika indikatorer för aktivering respektive avaktivering av bufferten. För att skapa förtroende och acceptans för besluten om kontracykliska buffertvärden krävs att Riksbanken på ett klart och transparent sätt kan visa hur man kommit fram till beslutet.

När Riksbanken tar beslut om att aktivera eller ändra nivån på det kontracykliska buffertvärdet ska den i sitt beslut även ange från vilket datum som beslutet ska gälla. Direktivets bestämmelser (artiklarna 136.5 och 139.4) i denna del innebär att om nivån på buffertvärdet höjs, ska datumet bestämmas till tolv månader efter beslutets offentliggörande. Om det finns exceptionella skäl får dock datumet sättas till kortare tid än tolv månader. Sådana skäl kan t.ex. utgöras av en snabb och oförutsedd förändring i form av kraftig kredittillväxt eller av andra relevanta indikatorer som kan signalera en hastig uppbyggnad av cyklisk systemrisk i det finansiella systemet. Ett beslut om att sänka buffertvärdet ska dock gälla omedelbart för att inte hämma kreditgivningen.

Direktivet (artiklarna 136.7, 137.2 och 139.5) ställer omfattande krav på kommunikationen kring den kontracykliska kapitalbufferten. Kraven bör ses mot bakgrund av att detta är ett nytt instrument där det ges utrymme för nationella hänsyn och val av indikatorer varför behovet av en tydlig kommunikation är av särskild vikt för att främja transparensen och öka förståelsen för de kontracykliska buffertvärdena. Det är därför viktigt att Riksbanken uppfyller direktivets bestämmelser kring kommunikationen, inte minst för de enskilda institut som utifrån fastställda kontracykliska buffertvärden ska beräkna den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten. Men även för ESRB som har en samordnande roll kring kommunikation av medlemsstaternas kontracykliska buffertvärden och för myndigheterna i tredje land vars institut påverkas av myndighetens fastställande av kontracykliska buffertvärden.

För att genomföra artiklarna 136.7, 137.2 och 139.5 bör Riksbanken genom lag åläggas att offentliggöra sina beslut om kontracykliska buffertvärden, inklusive uppgift om vilket datum beslutet ska börja gälla, på myndighetens webbplats.

Institutspecifik kontracyklisk kapitalbuffert

Utredarens överväganden och förslag: Institut ska åläggas att uppfylla ett institutspecifikt kontracykliskt buffertkrav. Det institutspecifika kontracykliska buffertkravet ska uppfyllas med kärnprimärkapital. Buffertkravet ska motsvara institutets riskvägda exponeringsbelopp, beräknat i enlighet med artikel 92.3 i CRR, multiplicerat med det viktade genomsnittet av de kontracykliska buffertvärden beräknade i enlighet med artikel 140. Det institutspecifika buffertvärdet ska beräknas på både individuell nivå och på gruppnivå utifrån institutens konsoliderade situation enligt bestämmelserna i förordningen. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer bör bemyndigas att meddela föreskrifter om hur det viktade genomsnittet av de kontracykliska kapitalbuffertvärdena ska beräknas.

Innehållet i direktivet: Medlemsstaterna ska enligt artikel 130.1 kräva att instituten upprätthåller en institutspecifik kontracyklisk kapitalbuffert motsvarande institutets totala riskvägda exponeringsbelopp som beräknas i enlighet med artikel 92.3 i CRR, och multipliceras med det viktade genomsnittet av de kontracykliska buffertvärden som fastställts för de länder där institutets exponeringar finns. Den kontracykliska kapitalbufferten ska gälla både på individuell nivå och på gruppnivå enligt bestämmelserna i förordningen. Kravet på kärnprimärkapital till följd av den kontracykliska bufferten gäller utöver det krav som följer av förordningens kapitalbaskrav, kapitalkonserveringsbufferten och eventuella tillsynskrav enligt artikel 104 (artikel 130.5). Om ett institut inte fullt ut uppfyller kravet med avseende på den kontracykliska kapitalbufferten åläggs det restriktioner enligt artikel 141.2 och 141.3 (artikel 130.6) (se avsnitt 7.3.7).

Direktivet innehåller i artikel 140 detaljerade bestämmelser för hur det viktade genomsnittet av de kontracykliska buffertvärdena ska beräknas. Artikel 140.1 första stycket anger att det institutspecifika kontracykliska kapitalbuffertvärdet ska bestå av det viktade

genomsnittet av de kontracykliska buffertvärden som gäller i de jurisdiktioner mot vilka institutet har sina berörda kreditexponeringar, eller de värden som gäller p.g.a. att den nationella myndigheten har använt sig av sin möjlighet att fastställa ett "eget" kontracykliskt kapitalbuffertvärde för exponeringar i tredje land (se avsnitt 7.3.2 om *Buffertvärden för tredje land*).

I artikel 140.1 andra stycket anges hur det viktade genomsnittet av de kontracykliska buffertvärdena ska beräknas. Det viktade genomsnittet beräknas genom att institutet ska för varje tillämpligt kontracykliskt buffertvärde tillämpa förordningens kapitalbaskrav för kreditrisk²² för de geografiska kreditexponeringar buffertvärdet avser, dividerat med förordningens sammanlagda kapitalbaskrav för kreditrisk för samtliga av institutets berörda kreditexponeringar.

Medlemsstaterna ska se till att kontracykliska kapitalbuffertvärden upp till 2,5 procent tillämpas fullt ut vid beräkning av det institutsspecifika kontracykliska kapitalbuffertvärdet (se avsnitt 7.2.2 om *Reciprocitetsprincipen*). Om en utsedd myndighet däremot fastställer ett kontracykliskt kapitalbuffertvärde som överstiger 2,5 procent gäller särskilda regler för vilka buffertvärden som ska tillämpas på berörda kreditexponeringar i den utsedda myndighetens medlemsstat (artikel 140.2). Dessa regler innebär att a) inhemska institut ska tillämpa det kontracykliska buffertvärdet som överstiger 2,5 procent, b) institut som står under annan myndighets tillsyn ska tillämpa ett kontracykliskt buffertvärde på 2,5 procent i de fall den utsedda myndigheten i det landet inte har erkänt det högre kontracykliska buffertvärdet och c) institut som står under annan myndighets tillsyn ska tillämpa det högre kontracykliska buffertvärdet i de fall den utsedda myndigheten i det landet har erkänt det högre buffertvärdet.

Av artikel 140.3 framgår i vilken utsträckning reciprocitetsprincipen ska tillämpas i de fall som utsedda myndigheter i tredje land beslutat om ett kontracykliskt buffertvärde som överstiger 2,5 procent. Även i detta fall ska instituten tillämpa ett kontracykliskt buffertvärde överstigande 2,5 procent endast om den utsedda myndigheten där institutet auktoriserats har godkänt det högre kontracykliska buffertvärdet. I annat fall ska instituten för sina exponeringar i tredje land tillämpa ett kontracykliskt buffertvärde om 2,5 procent.

²² Fastställda i enlighet med del tre, avdelning två i CRR

Artikel 140.4 anger vilka kreditexponeringar som ska utgöra underlag för att beräkna storleken på det institutsspecifika kontracykliska kapitalbuffertvärdet och vilka kreditexponeringar som undantas. Till undantagen räknas kreditexponeringar mot bl. a. stater, samt multinationella och internationella organisationer, då de kan anses ha låg risk.²³ Övriga kreditexponeringar som anges nedan ska ingå:

1. Kapitalbaskraven för kreditrisk enligt del tre avdelning II CRR.
2. Om exponeringen ingår i handelslagret, kapitalbaskraven för specifik risk enligt del tre avdelning IV kapitel 2 CRR eller tillkommande fallissemangs- och migrationsrisker enligt del tre avdelning IV kapitel IV CRR.
3. När exponeringen är en värdepapperisering, kapitalbaskraven enligt del tre avdelning II kapitel 5 CRR.

Vid beräkning av det institutsspecifika kontracykliska buffertvärdet gäller olika *tidpunkter* för tillämpning av buffertvärden beroende på om värdet höjs eller sänks och vilka exponeringar det gäller (artikel 140.6). Institutet ska tillämpa de tidpunkter som den ansvariga myndigheten i hemlandet har beslutat ska gälla för buffertvärden för exponeringar i hemlandet och för buffertvärden överstigande 2,5 procent som den ansvariga myndigheten har erkänt för exponeringar i andra medlemsstater om beslutet avser en höjning. Om den ansvarige myndigheten i hemlandet valt att tillämpa ett högre buffertvärde för sina instituts exponeringar i tredje land än ansvarig myndighet i tredje land ska dessa buffertvärden tillämpas 12 månader efter den ansvarige myndighetens beslut om en höjning oavsett om den ansvariga myndigheten i tredje land valt att tillämpa en kortare tidsperiod för sina institut. Däremot ska en sänkning av buffertvärdet tillämpas omedelbart oavsett storlek eller vilka exponeringar det gäller.

Institutet ska ange en berörd kreditexponerings geografiska område i enlighet med de tekniska standarder för tillsyn som EBA ska ta fram senast den 1 januari 2014 och som därefter ska antas av kommissionen (artikel 140.5 och 140.7).

Skälen för utredarens förslag: Direktivets bestämmelser innebär att det institutsspecifika kapitalbuffertvärdet kommer att variera beroende på vilka kontracykliska buffertvärden som ska tillämpas och

²³ De undantagna kreditexponeringarna definieras av artikel 112 (a-f) CRR.

vilka marknader svenska institut har exponeringar mot. På så sätt kan den kontryckliga bufferten variera både mellan enskilda institut och mellan EU:s medlemsstater. Om Riksbanken har satt ett buffertvärde till noll kommer det att innebära att de svenska instituten vid beräkningen av sitt institutspecifika kontryckliga kapitalbuffertvärde inte ska tillämpa något kontryckligt buffertvärde för sina exponeringar mot Sverige.

Utredaren anser att artikel 140.1 andra stycket, som anger hur det viktade genomsnittet av de kontryckliga buffertvärdena ska beräknas, bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Även artikel 140.4 med dess detaljerade reglering om vilka kreditexponeringar som ska inkluderas vid beräkning av det institutspecifika buffertvärdet, och kravet på instituten att ange berörda kreditexponeringars geografiska område i enlighet med EBA:s tekniska standarder bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör bemyndigas att meddela sådana föreskrifter.

Undantag för små och medelstora värdepappersföretag

Utredarens förslag: Möjligheten att besluta om undantag från kravet på en kontrycklig kapitalbuffert avseende små och medelstora värdepappersföretag ska införas. Finansinspektionen bör bemyndigas att meddela föreskrifter om vilka företag som ska undantas från kravet på en kontrycklig kapitalbuffert. Skyldigheten att underrätta kommissionen, ESRB och EBA om beviljade undantag ska genomföras genom föreskrifter på regeringsnivå.

Innehållet i direktivet: Enligt artikel 130.1 a får en medlemsstat undanta små och medelstora värdepappersföretag från kravet på en kontrycklig kapitalbuffert förutsatt att undantaget inte utgör ett hot mot den finansiella stabiliteten. Beslutet om undantag måste innehålla en förklaring till varför det inte utgör ett hot mot den finansiella stabiliteten i den medlemsstaten och omfatta en exakt definition av vilka små och medelstora värdepappersföretag som undantas. Kommissionen, ESRB, EBA och behöriga myndigheter i medlemsstater som berörs av undantaget ska underrättas om beslutet. Enligt artikel 130.3 ska medlemsstaten utse vilken

myndighet som är ansvarig för artikel 130.2. Det ska antingen vara tillsynsmyndigheten eller den utsedda myndigheten. Om värdepappersföretag ska klassificeras som små och medelstora ska avgöras utifrån EU:s rekommendation 2003/361 (artikel 130.4).

Utredarens överväganden och förslag: Utredarens grundinställning är att så få särregler som möjligt bör införas. Det kan dock samtidigt konstateras att värdepappersbolagen i dag spelar en liten roll för kreditgivningen i Sverige. Med tanke på syftet med den kontryckliga kapitalbufferten anser utredaren att det därför i lag bör ges åtminstone en möjlighet att göra undantag för värdepappersbolagen. Finansinspektionen bör utifrån sin specifika kompetens om de enskilda instituten utses som ansvarig myndighet för beslut rörande detta undantag. Utredaren föreslår därför att det införs en regel i lag som gör det möjligt för Finansinspektionen att fatta beslut om att små och medelstora värdepappersbolag undantas från kravet på den kontryckliga kapitalbufferten. Finansinspektionen bör bemyndigas att meddela föreskrifter om sådana undantag.

Skyldigheten att underrätta kommissionen, ESRB och EBA om beviljade undantag bör genomföras genom föreskrifter på regeringsnivå.

7.3.3 Kapitalbuffertar för systemviktiga institut

Utredarens förslag: Finansinspektionen ska besluta vilka institut som ska utgöra globalt systemviktiga institut och därför på gruppnivå ska upprätthålla en extra kapitalbuffert. Finansinspektionen ska vidare besluta om vilka institut som ska utgöra övriga systemviktiga institut. Finansinspektionen kan besluta att institut som är identifierade som övriga systemviktiga institut ska upprätthålla en extra kapitalbuffert på individuell nivå, undergruppnivå eller gruppnivå. Besluten ska tas efter samråd med Riksbanken. Kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut ska uppgå till minst 1 och högst 3,5 procent, och kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut får högst fastställas till 2 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp. Närmare anvisningar om hur institut ska identifieras och graderas inom tillämpliga riskkategorier, samt vilka principer som bör beaktas inför denna bedömning, bör anges

genom föreskrifter på regeringsnivå. Finansinspektionens skyldighet att i enlighet med artiklarna 131.7 och 131.12 underrätta övriga berörda myndigheter samt offentliggöra information om systemviktiga institut bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Innehåll i direktivet: Direktivet innehåller nya bestämmelser om krav på en särskilt utsedd myndighet att identifiera institut som är systemviktiga på global respektive övrig nivå. Varje institut som identifieras som globalt systemviktigt ska tilldelas ett extra buffertkrav medan övriga systemviktiga institut kan tilldelas ett buffertkrav. Den ansvariga myndigheten ska underrätta ESRB, EBA och EU-kommissionen om vilka institut som bedöms vara systemviktiga, vilken riskkategori de globalt systemviktiga instituten tilldelats samt offentliggöra en lista på de systemviktiga instituten.

Identifiering av systemviktiga institut

Den utsedda myndigheten ska identifiera vilka institut som på gruppnivå är *globalt systemviktiga* (artikel 131.1). De globalt systemviktiga instituten (G-SIIs) ska vara ett institut, moderinstitut inom EU, ett finansiellt moderholdingföretag inom EU eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EU. Ett globalt systemviktigt institut får inte vara dotterföretag till dessa (artikel 131.1). Metoden för att bedöma systemviktighet ska baseras på följande kategorier (artikel 131.2).

- a) Gruppens storlek.
- b) Gruppens sammankoppling med det finansiella systemet.
- c) Möjligheten att ersätta gruppens finansiella tjänster eller finansiella infrastruktur.
- d) Gruppens komplexitet.
- e) Gruppens gränsöverskridande verksamhet, inklusive gränsöverskridande verksamhet mellan medlemsstater, och mellan en medlemsstat och tredje land.

Varje kategori ska ges samma vikt och bestå av kvantifierbara indikatorer. Den indikatorbaserade metoden ska resultera i ett genom-

snittligt poängtal för varje enhet som det refereras till i artikel 131.1 för att kunna identifiera och dela in de globalt systemviktiga instituten i olika riskkategorier definierade enligt artikel 131.9.

Den utsedda myndigheten ska identifiera övriga institut som på individuell, grupp- eller undergruppsnivå är systemviktiga (artikel 131.1). De övriga systemviktiga instituten (O-SIIs) ska antingen vara ett institut, moderinstitut inom EU, ett finansiellt moderholdingföretag inom EU eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EU. Metoden för att bedöma systemviktighet för övriga systemviktiga institut är inte lika detaljerad som för globalt systemviktiga institut. Direktivet ställer krav på att bedömningen av systemviktighet ska baseras på åtminstone ett av följande kriterier (artikel 131.3).

- a) Storlek.
- b) Betydelsen för unionens eller den relevanta medlemsstatens ekonomi.
- c) Betydelsen av dess gränsöverskridande verksamhet.
- d) Graden av institutets eller gruppens sammanlänkning med det finansiella systemet.

EBA ska, i samråd med ESRB, senast den 1 januari 2015 ta fram riktlinjer för kriterierna ovan. Dessa riktlinjer ska beakta det internationella ramverket för nationellt systemviktiga institut samt särdrag inom unionen och enskilda medlemsstater.

Metod för gruppering av globalt systemviktiga institut

Varje globalt systemviktigt institut ska tilldelas ett extra buffertkrav enligt den riskkategori de tilldelats (artikel 131.4). Det ska finnas åtminstone fem riskkategorier enligt artikel 131.9. Grupperingen ska ske utifrån graden av institutets systemviktighet. Det lägsta gränsvärdet och gränsvärdena mellan varje kategori ska bestämmas utifrån resultaten från metoden för identifiering. Brytpunkterna mellan angränsande kategorier ska tydligt definieras och ska följa principen om att systemviktigheten har en konstant linjär ökning mellan varje kategori med undantag för den högsta kategorin. Det innebär att ökningstakten är konstant och att systemviktigheten därmed ökar med lika mycket mellan varje kategori. Av det följer att kraven på att

hålla extra kärnprimärkapital också ökar konstant med ett lika stort kapitalpåslag på 0,5 procent mellan varje riskkategori med undantag för den högsta kategorin där kapitalpåslaget blir 1 procent.

Den utsedda myndigheten ska dock, enligt artikel 131.10, ha visst utrymme i sin utövning av sund tillsynsbedömning att (a) omallokera ett globalt systemviktigt institut från en lägre till en högre riskkategori, dvs. ett eller flera steg, eller, (b) omallokera en enhet som det refereras till i 131.1 som får ett genomsnittligt poängtal som understiger brytpunkten till antingen den lägsta kategorin eller till en högre kategori och därmed utse den till en G-SII. Det innebär därmed att den utsedda myndigheten bara kan justera det modellbaserade resultatet för att införa striktare kapitalkrav, inte för att lätta på kapitalkraven. Om myndigheten utnyttjar möjligheten enligt artikel 131.10 (b) ska den informera EBA om sitt beslut samt motiveringen till detta (artikel 131.11).

EBA ska, senast den 30 juni 2014, utarbeta förslag till tekniska regleringsstandarder för att specificera metoden för att identifiera moderinstitut inom EU, ett finansiellt moderholdingföretag inom EU eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EU som en G-SII och specificera metoden för fastställande av olika riskkategorier och placeringen globalt systemviktiga institut i olika riskkategorier. Dessa standarder ska beakta internationella överenskommelser och slutligen godkännas av kommissionen (artikel 131.18).

Kapitalkrav på systemviktiga institut

Varje *globalt systemviktigt institut* ska tilldelas ett extra buffertkrav enligt den riskkategori de placerats i (artikel 131.4). Detta kapitalkrav är obligatoriskt. Hur mycket extra kapital institutet ska hålla kommer därmed att variera beroende på graden av systemviktighet. Buffertkravet för ett globalt systemviktigt institut kan variera mellan 1 och 3,5 procent. Kapitalkravet i den lägsta riskkategorin utgör 1 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp. Därefter läggs det på ytterligare krav om 0,5 procent för varje kategori upp och till och med fjärde kategorin. Mellan den fjärde och femte kategorin däremot är kapitalpåslaget 1 procent så att den högsta riskkategorin tilldelas ett buffertkrav på 3,5 procent.

Den ansvariga myndigheten får ålägga varje *övrigt systemviktigt institut*, på individuell, grupp- eller undergruppsnivå ett buffertkrav på upp till 2 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet

(artikel 131.5). Hur stort buffertkrav den ansvariga myndigheten beslutar om baseras på en bedömning av institutets systemviktighet utifrån de kriterier som anges i artikel 131.3. Myndigheten kan även beakta andra kriterier. Det innebär att buffertkravet inte är obligatoriskt. Det innebär även att buffertkravet inte följer av en specifik riskkategori som för globalt systemviktiga institut utan att den ansvariga myndigheten har större utrymme för bedömningar vid fastställandet av detta buffertkrav.

När myndigheten ställer krav på ett övrigt systemviktigt institut att hålla en buffert ska den beakta följande: (a) att O-SII bufferten inte ska medföra oproportionella negativa effekter på hela eller delar av det finansiella systemet i andra medlemsstater eller i EU som helhet och utgöra eller skapa hinder för den inre marknadens funktionssätt, och (b) O-SII bufferten ska ses över åtminstone en gång per år (artikel 131.6).

Skyldighet att underrätta om beslut

Direktivet ställer i artikel 131.12 krav på den ansvariga myndigheten att till ESRB, EBA och kommissionen ange vilka de globalt systemviktiga instituten och de övriga systemviktiga instituten är samt vilken riskkategori de globalt systemviktiga instituten tilldelats, samt offentliggöra listan på de systemviktiga instituten (G-SII och O-SII). Myndigheten ska även offentliggöra vilken riskkategori de globalt systemviktiga instituten har tilldelats. Listan över systemviktiga institut ska årligen uppdateras och offentliggöras. Även indelningen av de globalt systemviktiga instituten i riskkategorier ska ses över årligen och offentliggöras. Den ansvariga myndigheten ska rapportera resultaten av den årliga genomgången till berört systemviktigt institut, ESRB, EBA och kommissionen.

Det ställs särskilda informationskrav på den ansvariga myndigheten vad gäller kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut (artikel 131.7). Den ansvariga myndigheten ska en månad innan beslut fattas om O-SII bufferten underrätta kommissionen, EBA, ESRB och tillämpliga myndigheter i berörda medlemsstater. Underrättelsen ska innehålla detaljerade upplysningar om:

- a) De bakomliggande skälen till varför kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut anses vara tillräckligt effektiv och proportionerlig för att minska risken.

- b) En bedömning av de positiva eller negativa effekterna som kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut sannolikt får på den inre marknaden, på grundval av den information medlemsstaten har tillgång till.
- c) Det kapitalbuffertvärde för övriga systemviktiga institut som medlemsstaten vill kräva.

Samspelet mellan G-SII och O-SII bufferten

Direktivet innehåller även i artikel 131.8 bestämmelser om särskilda begränsningar för hur stor kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut (O-SII) kan vara för dotterföretag. Dessa begränsningar gäller när en O-SII är dotterföretag till antingen en G-SII eller en O-SII som är ett moderinstitut inom EU och på gruppnivå omfattas av en O-SII buffert. O-SII bufferten för sådana dotterföretag får på individuell eller undergruppsnivå inte överstiga den högre av följande två värden:

- a) En procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp.
- b) Det buffertvärde för globala systemviktiga institut eller övriga systemviktiga institut som tillämpas för gruppen på gruppnivå.

Bestämmelserna i artikel 131.8 får inte påverka tillämpningen av artikel 133 om kravet på att hålla en systemriskbuffert och artikel 131.5 om kapitalkravet på en O-SII buffert på individuell, grupp- eller undergruppsnivå.

Utredarens överväganden och förslag: I enlighet med utredarens överväganden i kapitel 6 bör Finansinspektionen utses som behörig myndighet enligt artikel 131.1. Direktivets bestämmelser i artiklarna 131.2-3, 131.6 och 131.9 om hur identifieringen av systemviktiga institut ska ske, hur de globalt systemviktiga instituten ska grupperas i olika riskkategorier och hur ofta kapitalkraven ska ses över, bör genomföras genom föreskrifter på regeringsnivå.

Den ansvariga myndighetens skyldighet att i enlighet med artikel 131.7 och 131.12 underrätta kommissionen, EBA, ESRB och andra behöriga myndigheter samt offentliggöra information om systemviktiga institut bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag (jämför 26 a § förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar).

7.3.4 Systemriskbufferten

Utredarens förslag: Direktivets bestämmelser om en systemriskbuffert ska införas i svensk rätt. Finansinspektionen ska i lag ges rätt att med de begränsningar som fastslås i direktivet besluta om en systemriskbuffert och ange vilka institut och geografiska exponeringar som den ska gälla för efter samråd med Riksbanken. Närmare anvisningar om vilka principer som ska beaktas vid denna bedömning bör anges genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Finansinspektionens skyldighet att underrätta övriga berörda myndigheter samt bestämmelser rörande erkännande av andra medlemsstaters systemriskbuffertar ska likaså genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Nuvarande reglering om att Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan myndighet inom EES till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning ska utökas till att även omfatta sådana situationer som avses i artikel 133 i direktivet.

Innehållet i direktivet: Enligt artikel 133.1 får varje medlemsstat införa en systemriskbuffert för den finansiella sektorn eller för en eller flera delar av denna sektor för att förhindra och minska långsiktiga strukturella systemrisker eller makrotillsynsrisker som inte täcks av CRR och som innebär en sådan risk för störningar av det finansiella systemet som kan få allvarliga negativa effekter på det finansiella systemet och den reala ekonomin i en viss medlemsstat.

Om medlemsstaterna väljer att införa en systemriskbuffert, ska enligt artikel 133.2 en myndighet utses som ska ansvara för att fastställa storleken på systemriskbufferten och identifiera vilka grupper av institut som i enlighet med artikel 133.1 bör omfattas av bufferten. Denna myndighet ska vara den behöriga myndigheten eller den utsedda myndigheten (den ansvariga myndigheten).

Om systemriskbufferten införs kan den tillämpas på individuell, grupp- och undergruppsnivå. Det är således upp till den ansvariga myndigheten i varje medlemsstat att bestämma på vilka nivåer systemriskbufferten ska tillämpas (artikel 133.3). Systemriskbufferten ska bestå av kärnprimärkapital som enligt artikel 133.4 inte får användas för att uppfylla de krav på kärnprimärkapital som ställs i artikel 92 i förordningen, och artiklarna 129, 130 och eventuella krav enligt artiklarna 102 och 104 i direktivet.

Systemriskbufferten ska enligt artikel 133.3 uppgå till minst en procent baserad på de exponeringar som omfattas av en systemriskbuffert. Härmed torde avses att bufferten ska uppgå till en

viss procentsats av det riskvägda exponeringsbeloppet som erhålles vid en summering av de exponeringar som den ska tillämpas på.

Enligt artikel 133.8 får systemriskbufferten tillämpas på exponeringar inom det land som sätter systemriskbufferten och får också tillämpas på exponeringar i tredje land. Enligt artikel 133.8 andra meningen får kravet också tillämpas på exponeringar inom EU under förutsättning att det är förenligt med vad som följer av artiklarna 133.15 och 133.18. Detta skulle kunna förstås som att förutsättningarna i båda dessa artiklar måste vara uppfyllda för att tillämpa bufferten på exponeringar inom EU. Samtidigt bör beaktas att artikel 133.15 reglerar förutsättningarna för att sätta en buffertnivå över tre procent, medan artikel 133.18 enligt sin ordalydelse anger vad som gäller för det fall att bufferten sätts upp till tre procent (den närmare innebörden av dessa artiklar framgår nedan). Det framstår som ologiskt att båda dessa artiklar ska äga tillämpning samtidigt. Artikel 133.8 andra meningen bör därför inte uppfattas som annat än en hänvisning till övriga artiklar i direktivet och bör således inte anses uppställa ytterligare krav för vad som gäller för att tillämpa bufferten på exponeringar inom andra medlemsstater.

Systemriskbufferten kan tillämpas på alla institut eller grupper av institut som står under ansvarig myndighets tillsyn och ska anges i kategorier om 0,5 procentenheter (artikel 133.9). Olika krav kan införas för olika delar av den finansiella sektorn.

Enligt artikel 133.10 ska myndigheten vid fastställande av systemriskbufferten beakta att bufferten inte får medföra oproportionella negativa effekter på hela eller delar av det finansiella systemet i andra medlemsstater eller i unionen som helhet eller medföra eller skapa hinder för den inre marknadens funktion. Vidare anges att kravet på att hålla en systemriskbuffert ska ses över åtminstone vartannat år.

Beslut om systemriskbuffert på upp till tre procent

Den ansvariga myndigheten har möjlighet att besluta om att tillämpa en systemriskbuffert på upp till tre procent för samtliga av ett instituts exponeringar. Det förutsätter emellertid att myndigheten i fråga minst en månad innan beslutet offentliggörs, underrättat kommissionen, EBA, ESRB och ansvariga myndigheter i berörda stater (se artikel 133.11). Enligt samma artikel ska underrättelsen innehålla en detaljerad beskrivning av:

- a) systemrisken eller makrotillsynsriskerna i den aktuella staten,

- b) orsakerna till varför systemrisken eller makrotillsynsriskerna hotar den finansiella stabiliteten på nationell nivå som motiverar systemriskbuffertvärdet,
- c) skälen till varför systemriskbufferten sannolikt är tillräckligt effektiv och proportionell för att minska risken,
- d) en bedömning av systemriskbuffertens sannolika positiva och negativa effekter på den inre marknaden, på grundval av den information som medlemsstaterna har tillgång till,
- e) motivering till varför ingen av de befintliga åtgärderna enligt förordningen, exklusive artikel 458 och 459, eller direktivet enskilt eller i kombination skulle vara tillräckliga för att hantera den konstaterade systemrisken eller makrotillsynsriskerna med beaktande av dessa åtgärds relativa effektivitet, och
- f) det systemriskbuffertvärde som medlemsstaten vill kräva.

Om behörig myndighet beslutar att fastställa en systemriskbuffert på grundval av exponeringar i andra medlemsstater, gäller dessutom att samma systemriskbuffert måste fastställas för alla exponeringar inom EU (se artikel 133.18).

Beslut om en systemriskbuffert på över tre procent

I artikel 133.12 anges att innan ansvarig myndighet fastställer eller ändrar ett systemriskbuffertvärde på över tre procent, ska den underrätta kommissionen, EBA och ESRB samt ansvariga myndigheter i andra medlemsstater och tredje länder. Underrättelsen ska innehålla samma information som har beskrivits ovan.

Enligt artikel 133.15 ska ESRB inom fyra veckor efter att den tagit emot en underrättelse enligt artikel 133.12, avge ett yttrande till kommissionen om huruvida systemriskbufferten bedöms vara lämplig. EBA får i enlighet med artikel 34.1 i förordning (EU) nr 1093/2010 också avge ett sådant yttrande. Inom två månader från det att underrättelsen har lämnats ska kommissionen med beaktande av lämnade yttranden, om den är övertygad om att kravet på systemriskbuffert inte medför några oproportionella negativa effekter på hela eller delar av det finansiella systemet i andra medlemsstater eller i EU som helhet utgör eller skapar hinder för den inre marknads funktion, anta en genomförandeakt som ger den nationella myndigheten befogenhet att anta den föreslagna åtgärden.

Utökade möjligheter efter den 1 januari 2015

Enligt artikel 133.13 har nationella myndigheter från och med den 1 januari 2015 möjlighet att själv fastställa eller ändra ett beslut om ett systemriskbuffertvärde på upp till fem procent såvitt avser nationella exponeringar och exponeringar i tredje land. Inför ett sådant beslut ska kommissionen underrättas i enlighet med förfarandet i artikel 133.11, det vill säga det notifieringskrav som fram till dess gäller för att sätta ett systemriskbuffertvärde på upp till tre procent. Om systemriskbuffertvärdet fastställts till mellan tre och fem procent måste dock myndigheten avvakta kommissionens yttrande innan åtgärderna i fråga kan antas. Om yttrandet är negativt ska den nationella myndigheten följa detta eller förklara varför kommissionens yttrande inte följs (artikel 133.14).

Om systemriskbuffertvärdet i enlighet med artikel 133.13 bestäms till mellan tre och fem procent på institut som är dotterbolag till moderbolag i en annan medlemsstat, gäller enligt artikel 133.14 dessutom att den buffertsättande myndigheten ska underrätta myndigheterna i de övriga medlemsstaterna samt kommissionen och ESRB. Inom en månad från underrättelsen ska kommissionen och ESRB lämna en rekommendation avseende beslutet om buffertnivån. Om de nationella myndigheterna inte är överens, eller om både kommissionen och ESRB i sina rekommendationer avråder från att godkänna beslutet, får den buffertsättande myndigheten hänvisa frågan till EBA för bindande medling i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010. Ett beslut att fastställa bufferten ska i sådana fall vila till dess EBA har fattat ett beslut.

Erkännande av andra länders systemriskbuffertvärden

Enligt artikel 134 får andra medlemsstater välja att erkänna ett beslutat systemriskbuffertvärde i en annan medlemsstat. Detta innebär att den erkännande staten då kommer kunna ställa krav på institut under dess tillsyn att tillämpa det utländska systemriskbuffertvärdet på de exponeringar som instituten har mot den medlemsstat som sätter bufferten (artikel 134.1). Om en medlemsstat erkänner systemriskbuffertvärdet för dess institut ska den medlemsstaten underrätta kommissionen, EBA, ESRB och den medlemsstat som fastställt systemriskbuffertvärdet (artikel 134.2). Medlemsstaten ska vid beslut om att erkänna ett sådant systemriskbuffertvärde beakta den

information som framlagts av den medlemsstat som fastställt bufferten i enlighet med artikel 133.11, 133.12 eller 133.13 (artikel 134.3). Den medlemsstat som fastställt buffertvärdet kan uppmana ESRB att utfärda en rekommendation enligt artikel 16 i förordningen till en eller flera medlemsstater som kan erkänna systemriskbuffertvärdet (artikel 134.4).

Krav på offentliggörande av beslut

Varje ansvarig myndighet ska offentliggöra kravet på att hålla en systemriskbuffert på lämplig webbplats (artikel 133.16). Offentliggörandet ska åtminstone innehålla följande information:

- a) systemriskbuffertvärdet,
- b) vilka institut som ska upprätthålla systemriskbufferten,
- c) en motivering till systemriskbufferten,
- d) datumet för när den fastställda eller ändrade systemriskbufferten ska börja tillämpas, och
- e) namnen på de länder vars systemriskbuffert erkänts och som nationella institut har exponeringar mot.

Informationskravet i c) kan undantas om ett offentliggörande av denna information riskerar äventyra den finansiella stabiliteten.

Utredarens överväganden och förslag: Direktivets bestämmelser om systemriskbufferten är frivilliga för medlemsstaterna att genomföra. Vid bedömningen av om det är motiverat att införa dessa regler i svensk rätt kan det konstateras att Sverige har en mycket stor banksektor i förhållande till den svenska ekonomins storlek. Finansiell instabilitet kan således få stora konsekvenser för den svenska ekonomin. Det finns därför ett behov av att på bästa sätt kunna hantera strukturella systemrisker på nationell nivå som riskerar att uppstå i banksektorn. Utredaren anser därför att det finns anledning att genomföra direktivets bestämmelser om systemriskbuffertar och härigenom möjliggöra ett skärpt kapitalkrav när så bedöms motiverat.

Enligt artikel 133.1 får varje medlemsstat införa en systemriskbuffert för den finansiella sektorn eller för en eller flera delar av denna sektor för att förhindra och minska långsiktiga strukturella systemrisker eller makrotillsynsrisker som inte täcks av förordningen och som innebär en sådan risk för störningar av det

finansiella systemet som kan få allvarliga negativa effekter på det finansiella systemet och den reella ekonomin i en viss medlemsstat. Begreppet makrotillsynsrisker definieras inte i direktivet. Däremot anges i artikel 133.1 att systemriskbufferten avser risker "...som innebär en sådan risk för störningar av det finansiella systemet som kan få allvarliga negativa effekter på det finansiella systemet och den reella ekonomin i en viss medlemsstat". Det är samma formulering som direktivets definition av systemrisker (artikel 3.1.10). Utredaren gör därför bedömningen att systemrisker och makrotillsynsrisker i direktivets mening utgör samma typer av risker. Följaktligen hänvisas enbart till systemrisker vid genomförandet av direktivets bestämmelser om systemriskbufferten. För en beskrivning av vad som avses med systemrisk hänvisas till avsnitt 7.1.1.

Som framgår av avsnitt 6.3.3 bedömer utredaren att Finansinspektionen är den myndighet som är bäst lämpad att besluta om vilka institut som ska omfattas av ett sådant krav, och på vilka nivåer (individuellt, grupp eller undergrupp) som bufferten ska gälla. Finansinspektionen bör därför genom lag ges rätt att besluta om en systemriskbuffert, efter samråd med Riksbanken, i de fall som det är befogat för att förhindra och minska långsiktiga strukturella systemrisker som inte täcks av CRR, och som innebär en sådan risk för störningar av det finansiella systemet som kan få allvarliga negativa konsekvenser på det finansiella systemet och den reella ekonomin i landet. Om myndigheten beslutar om att införa krav på att institut ska ha en systemriskbuffert, kan beslutet rikta sig mot hela eller delar av den finansiella sektorn. Det ankommer på inspektionen att i enlighet med direktivets bestämmelser även besluta om storleken på systemriskbuffertvärdet samt på vilka av berörda instituts exponeringar som den ska tillämpas. Finansinspektionen får även anses vara bäst lämpad att i enlighet med artikel 134 besluta om erkännande av andra medlemsstaters systemriskbuffertvärden.

Av direktivets bestämmelser följer inget tak för hur hög systemriskbuffertvärdet kan vara men direktivet innehåller gränser för den nationella beslutanderätten. Ett systemriskbuffertvärde på upp till tre procent är möjligt för ansvarig myndighet att besluta om, men för ett systemriskbuffertvärde över tre procent krävs kommissionens godkännande i form av en antagen genomförandeakt. Från och med 1 januari 2015 har dock ansvarig myndighet rätt att införa ett systemriskbuffertvärde på upp till fem procent på nationella exponeringar och exponeringar mot tredje land utan kommissionens godkännande. Däremot måste medlemsstaten avvakta kommissionens

yttrande innan den kan tillämpas. Om yttrandet är negativt ska medlemsstaten följa yttrandet eller förklara varför yttrandet inte följs. Buffertvärden på över fem procent är det emellertid aldrig möjligt för den nationella myndigheten att själv besluta om. Den nationella medlemsstatens bestämmanderätt begränsas vidare genom direktivets krav om att en systemriskbuffert som tillämpas på exponeringar i andra medlemsstater, måste sättas lika för alla exponeringar inom EES.

I enlighet med vad som anförts i avsnitt 9.5 bör möjligheten att i enlighet med artikel 133 hänskjuta en uppkommen oenighet mellan medlemsländerna till EBA för tvistlösning genomföras genom att den nuvarande regleringen på området utökas till att omfatta även denna artikel.

Direktivets bestämmelser om de principer som i enlighet med artikel 133.10 ska beaktas vid fastställandet av en systemriskbuffert, och direktivets bestämmelser om förfarandet avseende underrättelser till och samordning med övriga berörda nationella myndigheter, EBA, ESRB och kommissionen, samt kravet på offentliggörande av beslut bör genomföras genom föreskrifter på regeringsnivå. Även direktivets bestämmelser om underrättelseskyldighet vid erkännande av andra staters systemriskbuffertvärden och skyldighet att inför ett sådant beslut beakta den information som lämnats av den andra medlemsstaten bör genomföras på detta sätt. Det krav som ett sådant erkännande medför för institut med exponeringar i ett sådant land, bör däremot framgå av lag.

7.3.5 Konkurrerande buffertkrav

Utredarens förslag: Det bör i lag anges hur de olika buffertarna ska tillämpas för det fall att ett institut är föremål för mer än en av kapitalbuffertarna för systemviktiga institut och systemriskbufferten.

Innehållet i direktivet: Direktivet innehåller i artiklarna 131.14, 133.4 133.5, 133.6 och 133.7 bestämmelser om vilka kapitalkrav som ska gälla om ett institut är ålagt att hålla mer än en av kapitalbuffertarna för systemviktiga institut och systemriskbufferten. Om ett institut på *gruppnivå* är ålagt krav på en kapitalbuffert för globalt systemviktiga institut och en kapitalbuffert för övriga system-

viktiga institut eller en systemriskbuffert, ska endast den högsta av dessa buffertar tillämpas på gruppnivå. Om ett institut på *individuell nivå eller undergruppsnivå* är ålagd att upprätthålla en kapitalbuffert för övriga systemviktiga institut och en systemriskbuffert, ska endast den högsta av dessa buffertar tillämpas.

Om systemriskbufferten endast tillämpas på nationella exponeringar ska dock kravet om att upprätthålla en systemriskbuffert gälla utöver kravet på att upprätthålla en kapitalbuffert för systemviktiga institut, dvs. systemriskbufferten adderas till buffertkravet för globalt systemviktiga institut eller buffertkravet för övriga systemviktiga institut (artiklarna 131.15 och 133.5).

Skälen för utredarens förslag: De nya bestämmelserna om buffertkrav för systemviktiga institut och systemriskbufferten tillämpas olika på individuell, grupp- eller undergruppsnivå. Buffertkraven för systemviktiga institut och systemriskbufferten kan enligt artiklarna 133.4, 131.14 och 131.15 komma att konkurrera ut varandra beroende på vilken nivå de tillämpas och vilka exponeringar de avser. Dessa bestämmelser är så pass centrala och viktiga för beräkningen av det kombinerade buffertkravet att det av lag bör framgå hur de olika buffertarna ska tillämpas för det fall att ett institut är föremål för mer än en av kapitalbuffertarna för systemviktiga institut och systemriskbuffeten.

7.3.6 Kombinerat buffertkrav

Utredarens överväganden och förslag: Utöver det krav på kärnprimärkapital som följer av förordningen och ett eventuellt särskilt beslut om kapitalbaskrav, ska institut åläggas att uppfylla ett kombinerat buffertkrav. Det kombinerade buffertkravet utgörs av summan av de kapitalkrav som följer av kapitalkonserveringsbufferten, den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten och, i de fall som systemriskbufferten är tillämplig på utländska exponeringar, den högsta av systemriskbufferten och tillämplig buffert för systemviktiga institut, dvs. den högsta av de två kapitalbuffertarna för systemviktiga institut. I de fall som systemriskbufferten är tillämplig endast på inhemska exponeringar, utgörs det kombinerade buffertkravet av summan av samtliga tillämpliga buffertar.

Innehållet i direktivet: Enligt artikel 128.6 ska kravet på kärnprimärkapital för att uppfylla den permanenta kapitalkonserveringsbufferten utökas med andra buffertkrav som följer av direktivet. Därigenom erhålls vad som i direktivet kallas för det kombinerade buffertkravet. Av artikel 128.6 framgår att det kombinerade buffertkravet räknas fram genom att buffertkravet för den permanenta kapitalkonserveringsbufferten utökas, i tillämpliga fall, med följande:

- a) En institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert.
- b) Buffert för globala systemviktiga institut.
- c) Buffert för övriga systemviktiga institut.
- d) En systemriskbuffert.

Vid sammanräkningen av det kombinerade buffertkravet gäller, beroende på om artikel 131.14 eller artikel 131.15 är tillämplig, olika regler för i vilken utsträckning kapitalkraven till följd av systemriskbufferten och tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut ska vara additiva i förhållande till varandra. Bestämmelserna innebär att:

- a) i de fall artikel 131.14 tillämpas, ska endast det högsta av de två kraven för systemriskbufferten och tillämplig kapitalbuffert²⁴ för systemviktiga institut beaktas, och
- b) i de fall artikel 131.15 tillämpas, ska både systemriskbufferten och tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut räknas med.

Följaktligen innebär det att om flera buffertar tillämpas (G-SII, O-SII eller systemriskbufferten) ska

- endast den högsta av buffertarna gälla,
- förutom i de fall systemriskbufferten bara tillämpas på nationella exponeringar, då den ska adderas till tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut, dvs. G-SII eller O-SII.

Bestämmelserna i artikel 131.14 får dock inte innebära att institut som är del av en G-SII- eller O-SII-grupp, åläggs ett gemensamt

²⁴ Med tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut menas här den högsta av de två kapitalbuffertarna för systemviktiga institut, dvs. kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut (G-SII) eller övriga systemviktiga institut (O-SII).

buffertkrav på individuell nivå som är lägre än summan av kapitalkonserveringsbufferten, den kontracykliska kapitalbufferten samt den högsta av kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut och systemriskbufferten (artikel 131.16). På motsvarande sätt får inte bestämmelserna i artikel 131.15 innebära att ett institut som är en del av en G-SII- eller O-SII-grupp, åläggs ett gemensamt buffertkrav på individuell nivå som är lägre än summan av kapitalkonserveringsbufferten, den kontracykliska kapitalbufferten och summan av kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut eller systemriskbufferten som gäller för institutet på individuell nivå (artiklarna 131.17 och 133.6). Avsikten med dessa artiklar är att se till att det finns tillräckligt med kapital även i dotterföretagen för att uppfylla det kombinerade buffertkravet.

Det kärnprimärkapital som används för att uppnå direktivets kapitalbuffertar får inte vara del av sådant kärnprimärkapital som upprätthålls för att uppfylla kapitalbaskravet enligt artikel 92 i förordningen, eller ett eventuellt särskilt beslut om särskilt kapitalbaskrav enligt artikel 104 i direktivet (artiklarna 129, 130, 131, 133.4 och 134).

Utredarens överväganden och förslag: För att genomföra direktivets artiklar om det kombinerade buffertkravet i svensk rätt bör det av lag framgå att instituten utöver det krav på kärnprimärkapital som följer direkt av EU-förordningen, och ett eventuellt beslut om att institutet ska hålla ett specifikt kapitalbaskrav, ska uppfylla ett kombinerat buffertkrav. Det bör av bestämmelsen framgå hur det kombinerade buffertkravet ska beräknas. Den högsta av kapitalbuffertarna för systemviktiga institut bör då benämnas ”tillämplig” kapitalbuffert för systemviktiga institut.

7.3.7 Åtgärder om buffertkravet inte är uppfyllt

Utredarens överväganden och förslag: Institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet ska beräkna sitt högsta förfogandebelopp och rapportera detta till Finansinspektionen. Sådana institut ska även åläggas att inom fem arbetsdagar ge in en kapitalkonserveringsplan utvisande hur det avser att inom viss tid uppnå det kombinerade buffertkravet. Finansinspektionen kan tillåta en längre period, upp till tio arbetsdagar med hänsyn tagen till det enskilda företags storlek och komplexitet. Finansinspektionen ska

ta ställning till om planen kan godkännas. Om planen inte godkänns ska Finansinspektionen förelägga institutet att vidta åtgärder för att öka sin kapitalbas till angivna nivåer. Finansinspektionen bör ges rätt att meddela närmare föreskrifter om hur förfogandebeloppet ska beräknas. Finansinspektionen bör även bemyndigas att meddela föreskrifter om vad en åtgärdsplan ska innehålla.

Innehållet i direktivet: Enligt artikel 141.1 ska medlemsstaterna förbjuda institut att göra värdeöverföringar som minskar deras kärnprimärkapital till en nivå där det så kallade kombinerade buffertkravet inte längre är uppfyllt. Om ett institut inte uppfyller det kombinerade buffertkravet, får det inte göra några värdeöverföringar (vad som avses med värdeöverföringar redovisas i avsnittet *Restriktioner* nedan), och även vissa andra utbetalningar eller åtaganden är förbjudna. Under vissa villkor kan institutet dock göra värdeöverföringar eller sådana utbetalningar eller åtaganden som annars är förbjudna. Dessa villkor omfattar krav på instituten att beräkna och rapportera sitt *högsta förfogandebelopp* till tillsynsmyndigheten (artikel 141.2). Utifrån resultaten av denna beräkning ska sedan särskilda restriktioner tillämpas på värdeöverföringar och de andra utbetalningar och åtaganden som omfattas av reglerna.

De restriktioner som är aktuella omfattar såväl värdeöverföringar kopplade till kärnprimärkapitalet som bonusutbetalningar och ingående av åtaganden om pensionsförmåner eller bonusutbetalningar, och utdelningar eller räntebetalningar på primärkapitaltillskott under de perioder då det kombinerade buffertkravet inte uppfylls. Storleken på restriktionerna ska stå i proportion till hur mycket nivån på kärnprimärkapitalet avviker från det kombinerade buffertkravet. Det innebär att instituten kan fortsätta göra värdeöverföringar eller göra utbetalningar eller ingå åtaganden m.m. trots att de inte uppfyller det kombinerade buffertkravet, men med växande restriktioner ju större avvikelsen är. Institutet är också skyldiga att utarbeta en *kapitalkonserveringsplan* som ska omfatta åtgärder för att inom rimlig tid stärka kapitalbasen i nivå med det kombinerade buffertkravet (artikel 142).

Genomgående gäller att de restriktioner som införs endast ska tillämpas på betalningar som leder till en minskning av kärnprimärkapitalet eller en vinstminskning. Dessutom ska de inte tillämpas om en uppskjuten betalning eller en utebliven betalning innebär fallissemang eller utgör en förutsättning för att inleda ett insolvensförfarande avseende institutet (artikel 141.7).

Högsta förfogandebelopp

Institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet ska enligt artikel 141.2 åläggas att beräkna sitt högsta förfogandebelopp och anmäla detta till den behöriga myndigheten. Artikel 141.5 innehåller detaljerade krav på hur det högsta förfogandebeloppet ska räknas fram. Lite förenklat utgör förfogandebeloppet den nettovinst som har genererats sedan senaste beslut om vinstutdelning, eller beslut om någon av de åtgärder som nämns i artikel 141.2(a-c) (se avsnitt 7.3.7 om *Åtgärder om buffertkravet inte är uppfyllt*).

Hur stor del av förfogandebeloppet som institutet får förfoga över, vilket alltså benämns det högsta förfogandebeloppet, beror på hur mycket kärnprimärkapital institutet saknar för att uppfylla det kombinerade buffertkravet. Institutets kärnprimärkapital måste i första hand användas för att täcka förordningens kapitalbaskrav på 8 procent varav minst 4,5 procent måste bestå av kärnprimärkapital. Ett institut kan dock behöva täcka upp till 8 procent av kapitalbaskravet med kärnprimärkapital.

För att erhålla det högsta förfogandebeloppet multipliceras förfogandebeloppet som räknas fram enligt artikel 141.5 med en faktor som beror på hur stor del av det kombinerade buffertkravet som institutet inte har uppfyllt. Faktorn erhålls genom att konstatera vilken kvartil av det kombinerade buffertkravet som institutet kan uppfylla med kärnprimärkapital som inte redan används för att täcka förordningens kapitalbaskrav. Faktorn för den lägsta kvartilen är noll, för den andra 0,2, för den tredje 0,4 och slutligen för den fjärde 0,6.

Det innebär att om institutet enbart kan uppfylla den lägsta kvartilen av den kombinerade buffertkravet är faktorn noll vilket innebär att restriktionen är 100 procent, dvs. institutet får inte dela ut någon vinst alls eller företa någon annan av de åtgärder som omfattas av reglerna. I andra kvartilen får institutet använda 20 procent av sitt förfogandebelopp. I den tredje 40 procent och slutligen 60 procent i den fjärde kvartilen.

Denna trappa av stigande restriktioner ger instituten en möjlighet att under vissa begränsningar avvika från det kombinerade buffertkravet. Institutet kan därmed trots avvikelse från det kombinerade buffertkravet fortsätta att dela ut vinst eller vidta andra värdeöverföringar, eller genomföra de utbetalningar eller ingå de åtaganden som annars är förbjudna, men med växande begränsningar ju större avvikelsen är. Det kan illustreras med två exempel. Båda exemplen förutsätter att det inte har fattats något beslut om

särskilt kapitalbaskrav med stöd av direktivets artikel 104. Anta i det *första* exemplet att ett institut måste hålla kärnprimärkapital motsvarande förordningens kapitalbaskrav på 4,5 procent och ha en kapitalkonserveringsbuffert på 2,5 procent, totalt sju procent kärnprimärkapital. Anta därefter att en förlust gör att nivån på institutets kärnprimärkapital minskar till 5,6 procent.

Exempeltabell 1 över faktorer för att beräkna det högsta förfogandebeloppet

Kärnprimärkapital	Faktor
4,5 %–5,125 %	0
5,125 %–5,75 %	0,2
5,75 %–6,375 %	0,4
6,375 %–7,0 %	0,6
7,0 %–	1

Det innebär att institutet i detta exempel hamnar i det kombinerade buffertkravets andra kvartil med en faktor på 0,2 (se tabell ovan). Restriktionerna för institutet blir därmed 80 procent, vilket innebär att institutet får förfoga över högst 20 procent av förfogandebeloppet.

Anta i det *andra* exemplet att institutets kapitalbas enbart består av kärnprimärkapital vilket innebär att det måste hålla kärnprimärkapital motsvarande förordningens kapitalbaskrav på 8 procent och därtill en kapitalkonserveringsbuffert på 2,5 procent, totalt 10,5 procent kärnprimärkapital. Anta därefter att en förlust gör att nivån på institutets kärnprimärkapital minskar till 9,6 procent.

Exempeltabell 2 över faktorer för att beräkna det högsta förfogandebeloppet

Kärnprimärkapital	Faktor
8,0 %–8,625 %	0
8,625 %–9,25 %	0,2
9,25 %–9,875 %	0,4
9,875 %–10,5 %	0,6
10,5 %–	1

Det innebär att institutet i detta exempel hamnar i buffertkravets tredje kvartil med en faktor på 0,4 (se tabell ovan). Värdeöverföringsrestriktionerna för institutet blir därmed 60 procent, vilket innebär att institutet får förfoga över 40 procent av förfogandebeloppet.

Restriktioner

Artikel 141.2 och 141.3 innehåller bestämmelser om de aktuella restriktionerna. Enligt artikel 141.2 andra stycket ska medlemsstaterna förbjuda institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet att, fram till dess att de har beräknat sitt högsta förfogandebelopp i enlighet med artikel 141.4:

- a) Göra en utdelning kopplad till kärnprimärkapital.
- b) Förbinda sig att betala ut rörlig ersättning eller diskretionära pensionsförmåner eller betala ut rörlig ersättning om skyldigheten att betala uppstod vid en tidpunkt då institutet inte uppfyllde de kombinerade buffertkraven.
- c) Göra utbetalningar avseende primärkapitaltillskott.

Artikel 141.3 innehåller bestämmelser om restriktioner för det fall att det högsta förfogandebeloppet redan har räknats fram. Av bestämmelsen följer att medlemsstaterna ska förbjuda ett institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet att göra värdeöverföringar m.m. som överstiger det framräknade högsta förfogandebeloppet. Restriktionerna avser de åtgärder som anges i artikel 141.2 a–c. I vilken utsträckning restriktionerna ska vidtas med stöd av artikel 141.3 kommer således variera beroende på hur mycket institutets kärnprimärkapital avviker från det kombinerade buffertkravet enligt artikel 141.4. Artikeln ställer krav på instituten att vidta åtgärder för att kunna beräkna förfogandebeloppet på ett riktigt sätt och krav på instituten att vid förfrågan kunna uppvisa beräkningarnas riktighet för tillsynsmyndigheten.

Enligt artikel 141.10 ska en värdeöverföring kopplad till kärnprimärkapital omfatta följande:

- a) En utbetalning av kontant vinstutdelning.
- b) En fondemission eller partiell fondemission eller överföring eller utdelning av helt eller delvis betalda kapitalinstrument som anges i artikel 26.1 a CRR.
- c) Inlösen eller köp av egna aktier eller andelar eller andra kapitalinstrument som anges i artikel 26.1 a CRR.

- d) Återbetalning av belopp som utbetalats med anknytning till kapitalinstrument som anges artikel 26.1 a CRR.
- e) en överföring eller utdelning av poster som avses i artikel 26.1 b–e CRR.

Krav på att informera behörig myndighet vid värdeöverföringar m.m.

Enligt artikel 141.8 ska ett institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet men ändå har för avsikt att genomföra en värdeöverföring eller vidta en annan åtgärd enligt 141.2 a–c underrätta behörig myndighet om detta. Artikel 141.8 a–d anger vilken information som ska bifogas en sådan underrättelse.

Kapitalkonserveringsplan

Om ett institut inte uppfyller det kombinerade buffertkravet ska det inom fem arbetsdagar ta fram en kapitalkonserveringsplan som ska godkännas av tillsynsmyndigheten (artikel 142.1). Tillsynsmyndigheten kan dock tillåta en längre period, upp till tio arbetsdagar, med hänsyn tagen till det enskilda institutets storlek och komplexitet. Planen ska enligt artikel 142.2 innehålla förslag på hur de aktuella restriktionerna ska tillämpas och andra åtgärder som institutet ska vidta för att fullt ut uppfylla det kombinerade buffertkravet. Artikel 142.3 ålägger behörig myndighet att utvärdera planen och anger att behörig myndighet får godkänna planen endast om myndigheten anser att planen innehåller tillräckliga åtgärder för att inom rimlig tid stärka kapitalbasen till en specificerad nivå.

Om myndigheten inte godkänner planen ska den i enlighet med artikel 142.4 vidta en av eller båda nedanstående åtgärder:

- Förelägga institutet att inom viss tid stärka kapitalbasen till fastställda nivåer.
- Införa striktare krav på värdeöverföringar m.m. än vad artikel 141 tillåter genom att utnyttja de befogenheter som följer av artikel 102 (tidigare ingripandeåtgärder).

Utredarens förslag: Ett genomförande av artikel 141.1 bör ske genom att det i lag införs begränsningar i institutens rätt att besluta om värdeöverföringar i de fall som institutet inte uppfyller det

kombinerade buffertkravet eller värdeöverföringarna medför att instituten inte längre kommer att uppfylla det kombinerade buffertkravet. Medlemsstaternas skyldighet att tillse att institut som inte längre uppfyller det kombinerade buffertkravet i enlighet med enligt artiklarna 141.2 och 142.1 beräknar och inom fem arbetsdagar rapporterar sitt högsta förfogandebelopp till Finansinspektionen, samt upprättar en kapitalkonserveringsplan, är i sammanhanget sådana centrala krav som enligt utredarens uppfattning bör framgå av lag.

Finansinspektionens nya arbetsuppgift att i enlighet med artikel 142.3 utvärdera kapitalkonserveringsplanen och ta ställning till om den uppfyller kraven för att kunna godkännas, bör genomföras genom föreskrifter på regeringsnivå. Av lag bör däremot framgå de möjligheter som Finansinspektionen enligt artikel 142.4 ska ha rätt att vidta för det fall att inspektionen inte godkänner kapitalkonserveringsplanen.

Artiklarna 141.4 och 142.2 med dess anvisningar om hur förfogandebeloppet ska räknas fram och vad åtgärdsplanen ska innehålla är så pass detaljerade att det är mest lämpligt att bestämmelserna genomförs genom att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer (Finansinspektionen) bemyndigas att meddela föreskrifter om detta. Artikel 141.9 om kraven på instituten att kunna styrka att beloppet för värdeöverföringar och det högsta förfogandebeloppet beräknas på korrekt sätt bör också genomföras på samma sätt.

7.3.8 Administrativa sanktioner vid underlåtenhet att uppfylla buffertkravet

Direktivet uppställer som huvudregel inget krav på att ett institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet påförs administrativa sanktioner, men om institutet väljer att vidta överföringar eller annan åtgärd i strid med artikel 141 utgör detta en sådan överträdelse som enligt artikel 67.1 ska leda till administrativa sanktioner (se artikel 67.1 n). Ett institut som i strid med artikel 141 vidtar en värdeöverföring kan därför ytterst få sitt tillstånd indraget. Vidare ska tillsynsmyndigheten ålägga ett institut som inte inom utsatt tid presenterar en kapitalkonserveringsplan som kan godkännas av tillsynsmyndigheten, förelägga institutet att vidta åtgärder för att uppnå det kombinerade buffertkravet (jämför ovan avsnitt 7.3.7).

I artikel 133.17 anges emellertid ett undantag från det ovan sagda. Om ett institut inte uppfyller ett krav på att ha en systemriskbuffert, ska behörig myndighet kunna ingripa med administrativa sanktioner redan om en tillämpning av restriktionerna om förfogandebelopp m.m. inte skulle leda till en tillfredsställande förstärkning av institutets kärnprimärkapital mot bakgrund av den relevanta systemrisken. Till skillnad mot vad som gäller vid ett instituts underlåtenhet att uppfylla övriga buffertar, ska behörig myndighet således ha rätt att vidta administrativa sanktioner oberoende av om institutet agerat i strid med bestämmelserna om restriktioner i artikel 141 (se artikel 133.17).

Den särskilda regleringen för ingripande för det fall att ett institut inte uppfyller det kombinerade buffertkravet, inverkar inte på institutens skyldighet att följa ett eventuellt beslut om ett särskilt kapitalbaskrav.

7.3.9 Övergångsbestämmelser

Utredarens förslag: De nya kapitalbuffertarna ska införas så snart som möjligt för att värna den finansiella stabiliteten.

Innehållet i direktivet: Utgångspunkten i direktivet är att reglerna om kapitalbuffertarna ska börja tillämpas från och med den 1 januari 2016 (artikel 162.2). Det finns dock undantag och övergångsregler som redogörs för i detta avsnitt.

I likhet med Basel-överenskommelsen innehåller direktivet övergångsbestämmelser för kapitalkonserveringsbufferten och den kontracykliska kapitalbufferten (artikel 160). De ska införas gradvis mellan 1 januari 2016 och 31 december 2018. Medlemsstaterna har dock rätt att till viss del gå före och tillämpa delar av buffertbestämmelserna i förtid (se nedan).

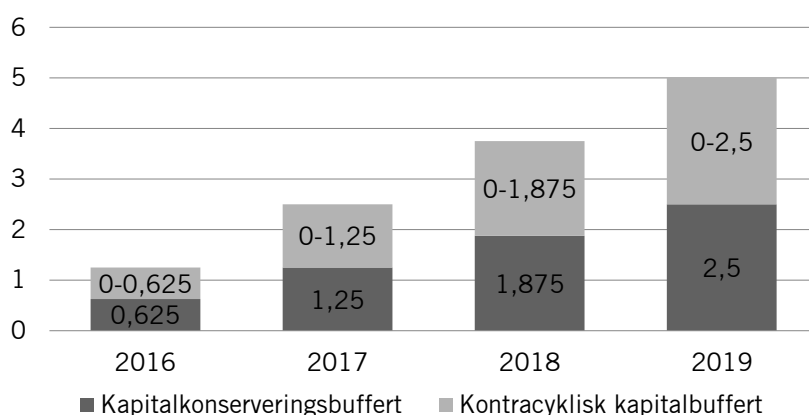
För kapitalkonserveringsbufferten innebär artikel 160.2-4 ett krav på att hålla 0,625 procent i kärnprimärkapital under 2016, 1,25 procent under 2017, 1,875 under 2018 för att slutligen nå kravet om 2,5 procent den 1 januari 2019. På samma sätt fasas möjligheten att införa den kontracykliska kapitalbufferten, inklusive den obligatoriska reciprocitetsprincipen, in under perioden 2016-19. Det innebär att den kontracykliska kapitalbufferten som mest får uppgå till 0,625 procent

under 2016, 1,25 procent under 2017, 1,875 procent under 2018, för att slutligen kunna tillämpas fullt ut från 2019 (se diagram nedan).

Buffertarna för systemviktiga institut ska också införas under en övergångsperiod (artikel 162.5). Bufferten för övriga systemviktiga institut (O-SII) ska tillämpas från och med 1 januari 2016. Bufferten för globalt systemviktiga institut (G-SII) ska införas gradvis mellan 1 januari 2016 och 31 december 2018. Det innebär att 25 procent av G-SII påslaget ska tillämpas under 2016, 50 procent under 2017, 75 procent under 2018, för att fullt ut gälla från och med 2019.

Diagram över övergångsbestämmelser

Kärnprimärkapital som andel av det riskvägda exponeringsbeloppet

Systemriskbufferten undantas från övergångsbestämmelserna i artikel 162.2 och ska gälla redan från den 1 januari 2014 (artikel 162.6). Från och med den 1 januari 2015 får de nationella myndigheterna själv fastställa eller ändra ett beslut om buffertnivåer på upp till 5 procent såvitt avser nationella exponeringar och exponeringar i tredje land (artikel 133.13). Om kravet på systemriskbuffert fastställts till ett värde mellan tre och fem procent måste dock myndigheten avvakta kommissionens yttrande innan åtgärderna i fråga antas. Om yttrandet är negativt ska den nationella myndigheten följa eller förklara varför kommissionens yttrande inte följs (artikel 133.14).

EU:s medlemsstater har möjlighet att gå före och införa kapitalkonserveringsbufferten och den kontracykliska kapitalbufferten från

den 1 januari 2014 (artikel 160.6). Om en medlemsstat väljer att tillämpa en kortare övergångsperiod gäller inte den obligatoriska reciprocitetsprincipen för den kontracykliska kapitalbufferten, dvs. bufferten är bara bindande för institut som är under myndighetens ansvar (artikel 160.7). Däremot får en kortare övergångsperiod erkännas av andra medlemsstater enligt artikel 160.6. Om så sker ska medlemsstaten underrätta kommissionen, ESRB, EBA och det relevanta tillsynskollegiet om detta. På så sätt kan medlemsstater som valt att införa den kontracykliska kapitalbufferten under övergångsperioden även välja att erkänna andra medlemsstaters buffertvärden för sina instituts exponeringar mot dessa medlemsstater.

Enligt artikel 160.5 ska artiklarna 141 och 142 om förfogandebelopp m.m. respektive krav på utarbeta en kapitalkonserveringsplan börja gälla från och med år 2016. Direktivet medger inte att medlemsstaterna börjar tillämpa dessa artiklar vid en tidigare tidpunkt än så. Det innebär att regleringen om vad som gäller för institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet (bestämmelserna om förfogandebelopp m.m. och skyldighet att upprätta en kapitalkonserveringsplan) ska börja tillämpas först från och med den 1 januari 2016 oavsett om medlemsländerna väljer att genomföra direktivets bestämmelser om kapitalbuffertar vid en tidigare tidpunkt.

Utredarens överväganden och förslag: Den svenska banksektorn är omfattande i förhållande till BNP. Den svenska banksektorn är också koncentrerad till de fyra storbankerna som har starka kopplingar till internationella marknader och till varandra. Det är därför angeläget att säkerställa att de svenska instituten är väl kapitaliserade för att minska risken mot nya finanskriser och minska kostnaderna för skattebetalarna. Mot denna bakgrund bör direktivets bestämmelser om kapitalbuffertarna genomföras så snart som direktivet tillåter för att öka det finansiella systemets motståndskraft mot nya kriser och se till att bankerna bättre kan hantera en finansiell kris om en sådan skulle uppstå. Riksbankens stresstest av bankernas kapitalrelationer visar att de fyra storbankerna har goda förutsättningar att uppfylla de nya buffertkraven.²⁵ Finansinspektionen ges även möjlighet att undanta små och medelstora värdepappersbolag från kraven på en kapitalkonserveringsbuffert och den kontracykliska kapitalbufferten om det inte anses utgöra ett hot mot den finansiella stabiliteten. Utredaren gör därför bedömningen att Sverige bör

²⁵ Finansiell stabilitet 1/2013, Tabell A:5, s. 60.

utnyttja möjligheten enligt artikel 160.6 att fastställa en kortare övergångsperiod för kapitalkonserveringsbufferten och den kontracykliska kapitalbufferten och därigenom tillämpa dessa buffertar från den dag då direktivet börjar tillämpas.

Utredaren gör också bedömningen att Sverige bör utnyttja möjligheten att erkänna andra medlemsstaters kortare övergångsperiod enligt artikel 160.6. Riksbanken bör under övergångsperioden ansvara för de underrättelsekrav som följer av artikel 160.6.

Förslaget om att tillämpa regelverket för kapitalkonserveringsbufferten och den kontracykliska kapitalbufferten i förtid innebär i praktiken att instituten endast behöver uppfylla kapitalkonserveringsbufferten vid direktivets ikraftträdande eftersom beslut om en kontracyklisk kapitalbuffert i normala fall tillämpas först 12 månader efter ett beslut om att införa en sådan buffert.

8 Bolagsstyrning och riskhantering

8.1 Inledning

Vad som anses utgöra god bolagsstyrning finns inte fastslaget i något internationellt definierat och allmängiltigt dokument. Begreppet befinner sig fortfarande under utveckling och det finns ett flertal olika definitioner som lägger tonvikten vid skilda aspekter. En skiljelinje går mellan definitioner som, mer eller mindre uttalat, utgår från ägarnas särställning när det gäller makt och ansvar för styrning av företagen och sådana som lyfter fram en bredare krets av intressenter, s.k. stakeholders.¹ Den brittiska Cadbury-rapporten² från 1992 och EU-kommissionens handlingsplan³ från 2003 definierar bolagsstyrning som det system som styr och kontrollerar bolag, med den underförstådda innebörden att det är ägarnas ansvar att utöva denna styrning och kontroll. OECD:s principer för bolagsstyrning innehåller däremot en definition där bolagsstyrning sägs innefatta ”en uppsättning relationer mellan ett bolags ledning, dess styrelse, aktieägare och olika intressenter”, dvs. en bredare krets av intressenter.⁴ Kollegiet för svensk bolagsstyrning utgår från det förstnämnda synsättet och menar att ”god bolagsstyrning handlar om att säkerställa att bolag sköts på ett för aktieägarna så effektivt sätt som möjligt. Detta syftar i sin tur till att förbättra förtroendet för bolagen på kapitalmarknaden och hos den svenska allmänheten och därmed skapa goda betingelser för bolagens försörjning av riskvilligt kapital”.

Flertalet länder i västvärlden har antagit en eller flera vägledande regelverk som behandlar frågan om bolagsstyrning.⁵ Bestämmelser

¹ SOU 2004:47 s.165 f.

² Rapport från kommittén om Financial Aspects of Corporate Governance, (The Cadbury Report, 1992), punkt 2.5, s 14.

³ Modernising Company Law and Enhancing Corporate Governance in the European Union - A Plan to Move Forward. Commission of the European Communities (2003).

⁴ OECD Principles of Corporate Governance, 2004, s. 11,

⁵ Svensk kod för bolagsstyrning. En kommentar, Carl Svernlöv, s. 23.

om bolagsstyrning kan ta form av lagstiftning eller vägledande bestämmelser som marknaden själv får råda över (självreglering). Inom EU har det sedan 2002 pågått ett arbete med att harmonisera och förstärka bolagsstyrningen inom europeiska bolag. EU-kommissionen lade 2003 fram ett förslag till en europeisk handlingsplan. Kommissionen förespråkade i handlingsplanen att alla medlemsstater skulle fastställa egna nationella koder på grund av de stora skillnaderna mellan länderna. Dessa koder skulle bygga på principen ”följ eller förklara” där bolagen antingen ska följa kodens bestämmelser eller förklara och motivera de avvikelser som bolagen gör från reglerna.⁶

Den finansiella krisen ledde till att regelverket för bolagsstyrning för framförallt finansiella institut ifrågasattes. Krisen visade att systemet gynnade ett kortsiktigt grupp beteende bland aktörerna på finansmarknaden. Det visade sig också att instituten hade tagit på sig risk som de inte fullt ut förstod och att de förlitade sig i alltför hög grad på riskbedömningar av externa kreditvärderingsinstitut. Lärdomarna från finanskrisen ledde till ett globalt arbete med att se över befintliga regler och praxis för bolagsstyrning i finansiella institut, i synnerhet bankernas, för att stävja överdrivet risktagande och kortsiktigt tänkande.⁷ Vid G-20-mötet i Washington den 15 november 2008 inleddes därför ett arbete med att stärka riskhanteringen och ersättningsrutinerna i de finansiella instituten.⁸ I juni 2010 antog kommissionen en grönbok om bolagsstyrning i finansiella institut och ersättningssystem.⁹

Det var inte endast finansiella företag som blev föremål för förslag om förändrad reglering. Kommissionen publicerade i april 2011 en grönbok om bolagsstyrning i börsbolag¹⁰ som sedan följdes upp med en handlingsplan i december 2012.

⁶ Modernising Company Law and Enhancing Corporate Governance in the European Union - A Plan to Move Forward, Commission of the European Communities (2003).

⁷ BCBS "Principles for enhancing corporate governance, oktober 2010, OECD Corporate governance and the financial crisis – conclusions and emerging good practices to enhance implementation of the Principles, februari 2010. Europeiska kommissionen, Grönbok om institutstyrning i finansiella institut och ersättningspolicy, juni 2010.

⁸ G 20-mötet i Pittsburgh den 24-25 september 2009 bekräftade att det var nödvändigt att reformera ersättningsrutinerna för att upprätthålla den finansiella stabiliteten.

⁹ KOM(2010) 285 slutlig.

¹⁰ (KOM(2011)164 slutlig) och (KOM(2012/740 slutlig).

8.2 Gällande svensk rätt

Bolagsstyrningen i svenska börsbolag regleras av en kombination av skrivna regler och praxis. Till regelverket hör i första hand aktiebolagslagen (2005:551) (ABL) och årsredovisningslagen (1995:1554) (ÅRL) men också Svensk kod för bolagsstyrning (Koden) och det regelverk som gäller på den reglerade marknad på vilken bolagets aktier är upptagna till handel. I sammanhanget kan också nämnas Aktiemarknadsnämndens uttalanden om vad som är god sed på den svenska aktiemarknaden.

När det gäller finansiella institut, noterade som onoterade, finns ytterligare regler. Kreditinstitutsdirektivet (2006/48/EG) och kapitalkravsdirektivet (2006/49/EG) innehåller bestämmelser för institutens interna styrning genom bestämmelser om krav på att varje kreditinstitut har effektiva styrformer. Dessa regler återfinns i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF), lagen (2007:529) om värdepappersrörelse (LVM), lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) och Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2005:1) om styrning och kontroll av finansiella företag. Finansinspektionen (Fi) har lämnat förslag till nya regler om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut som föreslås träda i kraft den 1 januari 2014. De nya reglerna baseras dels på Europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer för intern styrning (GL 44)¹¹, dels är de en omarbetning av FI:s allmänna råd (FFFS 2005:1) om styrning och kontroll av finansiella företag.

8.2.1 Aktiebolagslagen m.m.

Bolagsstyrning i svenska aktiebolag utgår från ABL.¹² Lagen innehåller grundläggande regler om bolagets organisation samt skadeståndsansvar. I lagen anges vilka organ som ska finnas i bolaget, vilka uppgifter respektive organ har och vilket ansvar de personer har som ingår i bolagsorganen. Motsvarande regler finns för sparbanker och medlemsbanker i sparbankslagen (1987:619) och medlemsbankslagen (1995:1570).

¹¹ EBA Guidelines on Internal governance – GL 44, 27 september 2011.

¹² För vidare läsning se t ex. Sevenius, Bolagsstyrning kapitel 6.

Av ABL följer att det i bolaget ska finnas tre beslutsorgan – bolagsstämman, styrelse och verkställande direktör¹³ – vilka står i ett hierarkiskt förhållande till varandra. I de större bolagen ska det också finnas ett kontrollorgan, revisor, som utses av bolagsstämman. Det samma gäller för bankaktiebolag, se 10 kap. 9 § LBF.

I 8 kap. 4 § ABL anges bl.a. att styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Styrelsen ska se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

I 6 kap. 6 § ÅRL och 6 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag finns krav på upprättande av en årlig bolagsstyrningsrapport, som bland annat ska innehålla en redogörelse för de viktigaste inslagen i bolagets system för intern kontroll och riskhantering i samband med den finansiella rapporteringen.

8.2.2 Svensk kod för bolagsstyrning

Koden kompletterar lagstiftning och andra regler genom att ange en norm för bolagsstyrning på en högre ambitionsnivå.¹⁴ Koden gäller för alla svenska bolag vars aktier är upptagna till handel på svensk reglerad marknad (Nasdaq OMX Stockholm och NGM Equity). Denna norm är emellertid inte tvingande utan följer den så kallade ”följ eller förklara”-principen. Den innebär att om bolaget finner att en viss regel inte passar med hänsyn till bolagets särskilda omständigheter kan det välja en annan lösning än den koden anvisar. Bolaget ska då tydligt redovisa detta, vilken lösning man valt i stället samt ge en motivering till varför man valt denna lösning. Därigenom ges marknadens aktörer möjlighet att själva ta ställning till hur de ser på den lösning bolaget valt. Enligt artikel 3.1 i Koden ingår i styrelsens uppgifter bl.a. att se till att det finns effektiva system för uppföljning och kontroll av bolagets verksamhet, liksom en tillfredsställande kontroll av bolagets efterlevnad av lagar och andra regler som gäller bolagets verksamhet. Enligt 7.4 i Koden ska styrelsen se till att bolaget har en god intern kontroll och formaliserade rutiner som säkerställer att fastlagda

¹³ Kravet på utseende av verkställande direktör gäller enbart för publika aktiebolag enligt aktiebolagslagen. LBF kräver dock utseende av verkställande direktör i alla bankaktiebolag.

¹⁴ För vidare läsning se Svensk kod för bolagsstyrning. En kommentar, Carl Svernlöv, samt Svensk kod för bolagsstyrning, Kollegiet för svensk bolagsstyrning.

principer för finansiell rapportering och intern kontroll efterlevs samt att bolagets finansiella rapportering är upprättad i överensstämmelse med lag, tillämpliga redovisningsstandarder och övriga krav på noterade bolag.

I den årliga bolagsstyrningsrapporten ska bolaget enligt artikel 10.1 i Koden bl.a. redogöra för hur man tillämpat Koden, inklusive de punkter där man valt en annan lösning samt motiveringar till detta.

8.2.3 Reglering för kreditinstitut och värdepappersbolag

EU-rätt

Nuvarande EU-bestämmelser om intern styrning och kontroll av finansiella företag återfinns i kreditinstitutsdirektivet (direktiv 2006/48/EU) och kapitalkravsdirektivet (direktiv 2006/49/EU). Enligt artikel 22.1 i kreditinstitutsdirektivet ska hemländernas behöriga myndigheter kräva att varje kreditinstitut har effektiva styrformer, som bl.a. omfattar en tydlig organisationsstruktur med en väl definierad, överblickbar och konsekvent ansvarsfördelning, effektiva metoder för att identifiera, hantera, övervaka och rapportera de risker som kreditinstitutet är eller skulle kunna bli exponerat för och det ska finnas tillfredsställande rutiner för intern kontroll, däribland sunda förfaranden för administration och redovisning. Enligt artikel 22.2 i samma direktiv ska dessa styrformer, metoder och rutiner omfatta hela verksamheten och stå i proportion till arten och omfattningen av kreditinstitutets verksamheter och till dess komplexitetsgrad. De tekniska kriterierna för organisation och riskhantering i bilaga V till direktivet ska beaktas. Av artikel 73.3 i samma direktiv framgår att även moder- och dotterinstitut ska uppfylla kraven i artikel 22 på grupp- eller undergruppsbasis.¹⁵

Enligt artikel 68.1 i kreditinstitutsdirektivet ska varje kreditinstitut individuellt uppfylla de förpliktelser som anges i artikel 22. Av artiklarna 2 och 34 i kapitalkravsdirektivet framgår att reglerna i artiklarna 22, 68.1 och bilaga V till kreditinstitutsdirektivet även gäller för värdepappersinstitut.

Genom CRD 3 kompletterades kreditinstitutsdirektivets artikel 22 så att de grundläggande bestämmelserna om riskhantering även kom att omfatta risker som är förenade med rörlig ersättning. Denna

¹⁵ Kapitaltäckningsregler, prop. 2006/07:05, s. 129-130.

placering i direktivet tydliggjorde att ersättningspolicy och den praktiska tillämpningen av densamma ska utgöra en del av institutens övergripande skyldighet att ha robusta system för styrning och kontroll. Kreditinstitutsdirektivets bilaga V, som innehåller tekniska kriterier för organisation och riskhantering, utökades med en punkt (punkt 23), som innehåller 20 principer om ersättning och punkten 24 om en ersättningskommitté.

Genomförandet av EU-reglerna i svensk rätt

I svensk rätt tas regeln i artikel 22 om effektiva styrformer om hand genom bestämmelserna om riskhantering i 6 kap. 2 § LBF och bestämmelsen i 5 § samma kapitel om att styrelsen ska se till att det finns skriftliga interna riktlinjer och instruktioner i den omfattning som behövs för att styra rörelsen. Motsvarande bestämmelser för värdepappersinstitut finns i 8 kap. LVM.

Europeiska bankmyndigheten (EBA) har publicerat riktlinjer för intern styrning och kontroll.¹⁶ Riktlinjerna ska förbättra intern styrning och kontroll hos kreditinstituten. Riktlinjerna är en konsoliderad och uppdaterad version av EBA:s tidigare riktlinjer för intern styrning och kontroll. Nya kapitel har lagts till om tydlighet i bolagsstrukturen, tillsynsmyndighetens roll, uppgifter och ansvar samt it-system och kontinuitetsplanering. Finansinspektionen ska genomföra vissa delar av riktlinjerna i sina föreskrifter om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut. Föreskrifterna ska ersätta Finansinspektionens allmänna råd när de träder i kraft. Bestämmelserna i artikel 22 om ersättningspolicy har genomförts genom Finansinspektionens föreskrifter.¹⁷ Föreskrifterna trädde i kraft den 1 mars 2011.

¹⁶ EBA Guidelines on Internal governance – GL 44, 27 september 2011.

¹⁷ Se Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om ersättningspolicy i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag (FFFS 2011:1) och allmänna råden om ersättningspolicy i försäkringsinstitut, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar (FFFS 2011:2).

8.3 Innehållet i CRD4

8.3.1 Inledning

CRD 4 innebär att bestämmelserna kring riskhantering, styrformer och organisation, samt ersättning utvecklas ytterligare för kreditinstitut och värdepappersföretag. Allmänt gäller att proportionalitetsprincipen ska beaktas när de nya kraven tillämpas. Det innebär att bestämmelserna ska tillämpas på instituten med hänsyn tagen till verksamhetens art, omfattning och komplexitet. De nya bestämmelserna i CRD 4 handlar i korthet om:

1. Tydliga principer för ledningsorganet vad gäller dess sammansättning, funktion och roll i riskhantering.
2. Krav på att tillräckligt med tid avsätts för arbete i ledningsorganet med specifika begränsningar för antalet uppdrag en ledamot kan ha samtidigt.
3. Krav på inrättandet av en riskkommitté och en oberoende riskkontrollfunktion.
4. Krav på separation av rollen som styrelseordförande och verkställande direktör.
5. Specifika begränsningar på hur stor den rörliga ersättningen får vara i förhållande till den fasta ersättningen.
6. Ökade krav på transparens vad gäller institutens verksamhet och i synnerhet rapportering av vinster, skattebetalningar och erhållna subventioner.

Enligt artikel 3.7 i direktivet avses med ledningsorgan ett instituts organ, som utses enligt den nationella lagstiftningen och som har befogenhet att fastställa institutets strategi, mål och allmänna inriktning och som kontrollerar och övervakar ledningens beslutsfattande och de personer som i praktiken leder institutets verksamhet. Definitionen av ledningsorganet ska även omfatta sådana personer som i själva verket styr institutets verksamhet.

Ledningsorganet kan både ha en verkställande funktion och en tillsynsfunktion. Dock skiljer sig systemen åt mellan medlemsstaterna. I vissa medlemsstater är den verkställande funktionen och tillsynsfunktionen uppdelad i två separata styrelser eller organ. I Sverige har styrelsen både en verkställande funktion och tillsynsfunktion i

direktivets mening, även om den huvudsakliga verkställande funktionen åvilar verkställande direktören.

8.3.2 Nya krav på styrelsen och verkställande direktör

Utredarens förslag: Direktivets mer specifika krav på styrelsen och dess ledamöter samt verkställande direktör ska huvudsakligen genomföras genom myndighetsföreskrifter. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska bemyndigas att meddela sådana föreskrifter. Kravet avseende styrelsens samlade kunskap och erfarenhet ska dock framgå av lag. Finansinspektionens skyldighet att inhämta uppgifter från den information som instituten offentliggör ska genomföras genom föreskrifter på regeringsnivå.

Utredarens bedömning: Finansinspektionens skyldighet att i enlighet med artikel 91 informera EBA ryms inom gällande rätt.

Innehållet i direktivet: Artikel 91 innehåller nya bestämmelser om krav på ledningsorganets sammansättning, kompetens och utförande av sina uppgifter. Ledamöterna i ledningsorganet ska, enligt artikel 91.1, alltid ha tillräcklig god renommé, kunskap, förmåga och erfarenhet för att utföra uppdraget. Sammansättningen av ledningsorganet ska på ett adekvat sätt avspegla tillräckligt breda erfarenheter. Ledamöter i ledningsorganet ska enligt artikel 91.1 i synnerhet uppfylla kraven enligt punkterna 2-8. Dessa innebär:

2. Alla ledamöter i ledningsorganet ska avsätta tillräckligt med tid för att utföra sina uppdrag i institutet.
3. Antalet uppdrag i ledningsorgan en ledamot kan inneha samtidigt ska ta hänsyn till individuella omständigheter samt arten och omfattningen av institutets verksamhet. Ledamöter i ledningsorgan i institut som är betydande i såväl termer av storlek och intern organisation som arten, omfattningen och komplexiteten i deras verksamhet får, om personen inte representerar medlemsstaten senast den 1 juli 2014 inte inneha samtidigt mer än en av följande kombinationer av uppdrag:

- a) Ett uppdrag som verkställande direktör (eller ett s.k. verkställande uppdrag i ledningsorgan) med två icke-verkställande uppdrag i ledningsorgan.
 - b) Fyra icke-verkställande uppdrag i ledningsorgan.
4. Vid tillämpning av punkt 3 ska vissa uppdrag i ledningsorgan räknas som ett uppdrag enligt specifika bestämmelser, såsom uppdrag i ledningsorgan med eller utan verkställande funktioner inom samma grupp.
 5. Uppdrag i ledningsorgan inom organisationer som inte huvudsakligen bedriver kommersiell verksamhet ska inte omfattas av punkt 3.
 6. Tillsynsmyndigheten har dessutom möjlighet att ge tillstånd till ledamöter i ledningsorgan att inneha ytterligare ett icke-verkställande uppdrag i ledningsorgan utan verkställande funktioner. Tillsynsmyndigheterna ska regelbundet informera EBA om sådana tillstånd.
 7. Ledningsorganet ska ha tillräckliga kunskaper, färdigheter och erfarenheter för att kunna förstå institutets verksamhet inklusive de främsta riskerna.
 8. Varje ledamot i ledningsorganet ska agera med ärlighet, integritet och självständigt tänkande för att vid behov effektivt kunna bedöma och ifrågasätta ledningens beslut och för att effektivt kontrollera och övervaka ledningens beslutsfattande.

Instituten ska också avsätta nödvändiga personella och finansiella resurser för introduktion och utbildning av ledamöterna (artikel 91.9). Medlemsstaterna eller tillsynsmyndigheterna ska även kräva av instituten eller nomineringskommittén att ta fram ett brett antal kriterier för erfarenhet och kompetens vid rekrytering av ledamöter i ledningsorgan. För att nå detta syfte ska medlemsstaterna eller tillsynsmyndigheterna ta fram en policy för att främja mångfald i ledningsorganet (artikel 91.10). Direktivet ställer dock inga specifika kvantitativa krav på ledningsorganets sammansättning.¹⁸

¹⁸ Frågan om kvotering behandlas av kommissionen i ett separat lagstiftningsarbete. Kommissionen har lagt fram ett förslag till lagstiftning om att tills dess minst 40 procent av alla poster som icke verkställande styrelseledamöter innehas av vardera könet i börsnoterade institut – med undantag för små och medelstora institut – ska positiv särbehandling ske vid tillsättning av styrelseledamöter av det underrepresenterade könet. Proposal for Directive of

Enligt artikel 91.11 i direktivet ska behörig myndighet samla in den information som de finansiella instituten ska offentliggöra i enlighet med artikel 435.2 (c) CRR. Bland annat ska instituten enligt artikel 435.2 (c) offentliggöra institutets policy för mångfald för styrelsen, policyns övergripande mål och eventuella fastställda målsättningar samt i vilken grad målen och målsättningarna har uppfyllts. Utifrån denna information ska respektive tillsynsmyndighet jämföra praxis för mångfald inom styrelsen. Tillsynsmyndigheterna ska även skicka uppgifterna till EBA för en jämförelse på EU-nivå.

EBA ska enligt artikel 91.12 ta fram riktlinjer för de krav som ställs på ledningsorganet enligt artikel 91.2, 91.7, 91.8, 91.9, och 91.10. EBA ska utfärda dessa riktlinjer senast den 31 december 2015.

Enligt artikel 91.13 ska artikel 91 inte inskränka gällande bestämmelser om arbetstagarledamöter för ledningsorganet enligt nationell rätt.

Om ledamöterna i ledningsorganet inte uppfyller kraven i artikel 91.1 ska behöriga myndigheter avslå en begäran om att bedriva verksamhet i ett kreditinstitut. Om en eller flera personer i ett institut som erhållit auktorisation inte uppfyller kraven i artikel 91.1 ska medlemsstaterna säkerställa att sanktioner kan påföras (se artikel 67.1 p).

I artikel 23 anges utifrån vilka kriterier som behöriga myndigheter ska bedöma om en fysisk eller juridisk person ska ges tillstånd att direkt eller indirekt förvärva ett kvalificerat innehav i ett kreditinstitut. Bedömningen syftar till att säkerställa en sund och ansvarsfull ledning av det kreditinstitut som förvärvet gäller. De närmare kriterier utifrån vilka bedömningen ska ske har jämfört med 2006 års kreditinstitutsdirektiv i viss utsträckning specificerats. Numera anges det att vid bedömningen ska förvärvarens anseende, kunskaper, färdigheter och erfarenheter bedömas med beaktande av artikel 91.1 (artikel 23.1 b). Motsvarande justering har skett i artikel 121, som anger kriterierna för att bedöma om medlemmarna i ett finansiellt holdingföretags eller blandat finansiellt holdingföretags ledningsorgan har tillräckligt gott anseende och tillräckliga kunskaper m.m.

the European parliament and of the council on improving the gender balance among non-executive directors of companies listed on stock exchanges and related measures, Brussels, 14.11.2012 COM(2012) 614 final. Kommissionens rättstjänst har dock underkänt den rättsliga grunden för förslaget, varför dess framtid är osäkert.

Skälen för utredarens förslag: Gällande rätt uppställer krav på att den som ska ingå i styrelsen eller vara dess verkställande direktör har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen i ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift (se 3 kap. 2 § 4 LBF respektive 3 kap. 1 § 5 LVM). Om det senare visar sig att den som ingår i styrelsen inte uppfyller lämplighetskravet, ska Finansinspektionen med stöd av 15 kap. LBF respektive 25 kap. LVM ingripa mot de ledamöter som inte uppfyller ställda krav. I 14 kap. 2 § LBF respektive 24 kap. 3 § LVM finns regler som innebär att inför ett beslut om tillstånd till ett innehav som medför att en förvärvares sammanlagda innehav utgör ett så kallat kvalificerat innehav ska det ske en så kallad ägarprövning. Ägarprövningen har samma innebörd som den bedömning som sker vid tillståndsprövningen (se prop. 2002/03:139 sid. 389). Även vid ägarprövningen är ett av de kriterier som ska beaktas om den som kommer att ingå i styrelsen eller vara verkställande direktör, eller vara ersättare för någon av dem har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift. Gällande rätt bör därmed täcka direktivets krav om att styrelseledamöter ska ha tillräcklig kunskap, förmåga och erfarenhet för att utöva sitt uppdrag och effektivt kunna övervaka ledningens beslutsfattande, liksom kravet på att styrelseledamöterna avsätter tillräckligt med tid för att utföra sina uppdrag i instituten. Regleringen fångar däremot inte in direktivets mer specificerade krav på antalet styrelseuppdrag som styrelseledamöterna får inneha samtidigt. Dessa krav lämpar sig emellertid inte för lag utan bör genomföras på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför erhålla ett bemyndigande att meddela föreskrifter om de krav som vid tillstands- och ägarprövningen ska ställas på berörda personer.

För den som ska ingå i ledningen i ett finansiellt holdingföretag gäller enligt svensk rätt att denne ska ha tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av företaget och även i övrigt vara lämplig för en sådan uppgift (se 9 kap. 13 § kapitaltäckningslagen). Enligt artikel 121 i direktivet ska även denna bedömning ske utifrån de kriterier som anges i artikel 91.1. I linje med ovanstående bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer erhålla ett bemyndigande att även för denna prövning meddela föreskrifter om de krav som ska ställas på berörda personer.

Svensk rätt innehåller, till skillnad mot direktivet, inte något uttryckligt krav på styrelsen som helhet. Att styrelsens samman-

sättning som helhet har tillräckligt breda erfarenheter bör beaktas vid prövningen av de enskilda styrelseledamöterna. Finansinspektionen bör därför i lag ges möjlighet att ta hänsyn även till styrelsens samlade kompetens vid lämplighetsprövningen av en styrelseledamot. Samtidigt bör i lag införas en möjlighet att ingripa mot styrelsen om styrelsen som helhet inte uppfyller det samlade kompetenskravet.

Finansinspektionens skyldighet att i enlighet med artikel 91.6 informera EBA om tillstånd till styrelseledamöter att inneha ytterligare styrelseuppdrag ryms inom Finansinspektionens skyldighet att i enlighet med 1 kap. 9 § förordningen om bank- och finansieringsrörelse respektive 26 a § kapitaltäckningsförordningen underrätta EBA i den utsträckning som följer av kreditinstitutsdirektivet.

Kravet i artikel 91.11 om att behörig myndighet ska samla in uppgifter från den information som instituten offentliggör utgör ett påbud mot behöriga myndigheter som bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Bestämmelserna i artikel 91 ska gälla utan att det påverkar tillämpningen och räckvidden av lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda (LSA). Utredaren anser dock att kraven som ställs i artikel 91 bör gälla för arbetstagarledamöter. Arbetstagarnas representanter i styrelsen ska arbeta på samma villkor som de styrelseledamöter som är valda av bolagsstämman. Införandet av artikel 91 får dock inte innebära att Finansinspektionen ställer krav som inverkar på arbetstagarorganisations rätt att utse arbetstagarrepresentanter i bolagsstyrelser.

8.3.3 Obligatorisk rapportering per land

Utredarens förslag: Institutens nya skyldighet att offentliggöra information enligt artiklarna 89 och 90 ska inom ramen för befintliga bemyndiganden genomföras genom myndighetsföreskrifter. Den rapporteringsskyldighet för globalt systemviktiga institut som anges i artikel 89.3 ska dock genomföras genom föreskrifter på regeringsnivå.

Innehållet i direktivet: Direktivet ställer ökade krav på transparens vad gäller institutens verksamhet och i synnerhet vad gäller offentliggörande av vinster, skattebetalningar och erhållna subventioner.

Avsikten med detta krav är att förbättra förtroendet för den finansiella sektorn och kan ses som en viktig del av institutens sociala ansvar gentemot berörda parter och samhället (skäl 52). Artikel 89 ställer därför nya krav på att medlemsstaterna från och med den 1 januari 2015 ska se till att varje institut årligen, för varje medlemsstat och tredje land där det är etablerat, offentliggör ett antal uppgifter. Uppgifterna ska anges på gruppnivå för räkenskapsåret och omfatta:

- a) Namn, verksamhetens art och geografiskt område.
- b) Omsättning.
- c) Antal anställda i heltidsekvivalenter (personår).
- d) Resultat före skatt.
- e) Skatt på resultat.
- f) Statliga subventioner som mottagits.

Enligt artikel 89.2 ska kraven enligt a-c börja gälla redan den 1 juli 2014. Det innebär att de obligatoriska kraven på offentliggörande enligt a-c kommer att tillämpas före kraven enligt d-f.

EU-institut som på internationell nivå har identifierats som globalt systemviktiga ska senast den 1 juli 2014 konfidentiellt rapportera till kommissionen uppgifterna enligt d-f (artikel 89.3). Kommissionen ska, i samråd med EBA, EIOPA och ESMA, göra en allmän bedömning av potentiella negativa konsekvenser av offentliggörandet av den här typen av information. Utvärderingen ska innehålla effekter på konkurrenskraften, investeringar och tillgång på krediter samt finansiell stabilitet. Kommissionen ska överlämna sin rapport till rådet och parlamentet senast den 31 december 2014. Om kommissionen kommer fram till att den obligatoriska rapporteringen enligt artikel 89.1 får betydande negativa effekter, ska kommissionen överväga att föreslå lagändringar av kraven på offentliggörande enligt artikel 89.1. Kommissionen får då besluta om att ge uppskov med dessa krav genom att anta en delegerad akt i enlighet artikel 145 h. Kommissionen ska varje år se över om det är nödvändigt att förlänga detta uppskov.

Den information som avses i artikel 89.1 ska granskas i enlighet med det så kallade revisorsdirektivet (2006/43/EG) och ska om möjligt offentliggöras som en bilaga till institutens årsredovisning eller, om tillämpligt, till deras konsoliderade räkenskaper (artikel 89.4). Om

kraven på offentliggörande blir mer strikta i framtida EU-lagstiftning upphör kraven i artikel 89 att gälla (artikel 89.5).

Direktivet ställer också nya krav på instituten att i sin årsredovisning (enligt direktivet "årsrapport") som en av nyckelindikatorerna offentliggöra institutets avkastning på tillgångar beräknat som nettovinsten dividerat med den totala balansomslutningen (artikel 90).

Skälen för utredarens förslag: Finansinspektionen har enligt 1 kap. 5 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag rätt att meddela närmare föreskrifter om kreditinstituts och värdepappersbolags löpande bokföring, årsbokslut, årsredovisning, koncernredovisning och delårsrapporter, och den koncernredovisning som finansiella holdingföretag ska upprätta enligt samma lag. De nya kraven på offentliggörande som följer av artikel 89 och 90 bör inom ramen för detta bemyndigande genomföras genom myndighetsföreskrifter. Det nya rapporteringskravet för globalt systemviktiga institut som följer av artikel 89.3 bör däremot framgå av föreskrifter på regeringsnivå.

8.3.4 Krav på institut att inrätta en nomineringskommitté

Utredarens bedömning: Direktivets krav på att vissa institut ska inrätta en nomineringskommitté ska inte tillämpas.

Innehållet i direktivet: Varje medlemsstat ska se till att institut som är betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet, etablerar en *nomineringskommitté* bestående av styrelseledamöter som inte har en verkställande funktion i institutet (artikel 88.2). Nomineringskommittén ges enligt artikel 88.2 (a-d) i korthet följande uppgifter:

- a) Ge förslag till nya styrelseledamöter.
- b) Bedöma styrelsens struktur, storlek, sammansättning och prestation.
- c) Bedöma såväl de enskilda ledamöternas som styrelsens samlade kunskap, skicklighet och erfarenhet.
- d) Utvärdera styrelsens policy för urval och utnämning av ledningen

I de fall styrelsen enligt nationell rätt inte har något inflytande över urvals- och utnämningsprocessen ska artikel 88.2 inte tillämpas (artikel 88.2).

Skälen för utredarens bedömning: Enligt artikel 88.2 ska inrättandet av en nomineringskommitté inte tillämpas om styrelsen inte har något inflytande över urvals- och utnämningsprocessen. Eftersom styrelsen i ett svenskt aktiebolag inte har till uppgift att lämna förslag till ny styrelse eller välja styrelse, oavsett om det rör sig om stämموvalda ledamöter eller arbetstagarledamöter utsedda i enlighet med lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda, gör utredaren bedömningen att artikel 88.2 inte ska tillämpas.

8.3.5 Riskhantering

Utredarens förslag: Direktivets krav på instituten att etablera en riskkommitté och en oberoende riskkontrollfunktion samt kravet på instituten att även beakta risken med en alltför låg bruttosoliditet ska inom ramen för befintliga bemyndiganden genomföras genom föreskrifter. Finansinspektionen ska inom ramen för befintliga bemyndiganden meddela närmare föreskrifter om krav på instituten att upprätta återhämtningsplaner.

Innehållet i direktivet: Enligt artikel 73 i direktivet, som baseras sig på artikel 123 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv, ska instituten ha sunda, effektiva och heltäckande metoder som gör det möjligt att fortlöpande värdera och upprätthålla ett kapital som till belopp, slag och fördelning är tillräckligt för att täcka arten och nivån på de risker som de är eller kan komma att bli exponerade för. Metoderna ska utvärderas för att säkerställa att de är heltäckande. Artikel 74 som motsvaras av artikel 22 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv ställer även övergripande krav på instituten att ha robusta system för styrning och kontroll. Det innebär att instituten ska identifiera, mäta, styra, internt rapportera och ha kontroll över de risker som dess rörelse är förknippad med.

Artikel 74.4 ställer dock nya krav på tillsynsmyndigheterna att se till att det upprättas planer för återhämtning i syfte att återställa ett instituts finansiella ställning efter en kraftig försämring, samt planer för rekonstruktion och avveckling. I enlighet med proportionalitets-

principen får kraven på ett institut att utarbeta, upprätthålla och uppdatera planer för återhämtning, och kraven på rekonstruktionsmyndigheten att, efter samråd med den behöriga myndigheten, utarbeta planer för rekonstruktion och avveckling under vissa förutsättningar sänkas. En sådan sänkning får ske om den behöriga myndigheten, efter samråd med den myndighet som ansvarar för makrotillsyn, anser att ett specifikt instituts fallissemang, bland annat på grund av dess storlek, affärsmodell eller dess grad av sammanlänkning med andra institut eller med det finansiella systemet i allmänhet, inte kommer att påverka de finansiella marknaderna, andra institut eller finansieringsvillkoren negativt. Artikel 74.4 ställer också krav på instituten att nära samarbeta med rekonstruktionsmyndigheten och utbyta all nödvändig information som krävs. EBA ska också informeras och ha rätt att delta i relevanta möten för att kunna delta i och bidra till utvecklingen och samordningen av effektiva och konsekventa planer för återhämtning, rekonstruktion och avveckling.

Artikel 76.1, som motsvarar bilaga V punkt 2 i kreditinstitutsdirektivet innebär att medlemsstaterna ska se till att styrelsen godkänner och regelbundet utvärderar strategier och riktlinjer för att ta upp, hantera, övervaka och reducera de risker som kreditinstitutet är exponerat, eller kan exponeras för, däribland de risker som skapas av det makroekonomiska klimat där de verkar i förhållande till konjunkturcykelns olika faser. Artikeln har dock utökats med nya explicita krav på styrelsen att avsätta tillräckligt med tid för att utföra sin uppgift (artikel 76.2). Avsikten är att ge styrelsen förbättrad möjlighet till ökad förståelse för institutets verksamhet, dess huvudsakliga riskexponering samt effekterna av verksamheten och riskstrategin för att kunna utöva sin tillsynsroll (skäl 58). Styrelsen ska därför aktivt vara involverad i och garantera att lämpliga resurser avsätts för att hantera all betydande risk som behandlas i direktivet och förordningen, såväl som värdering av tillgångar, användandet av externa kreditvärderingsinstitut, och interna riskmodeller (artikel 76.2). Medlemsstaterna uppmanas även att etablera effektiva och pålitliga mekanismer för att rapportera potentiella eller faktiska överträdelser av nationella genomförandebestämmelser av direktivet och förordningen (skäl 61). För en vidare diskussion om detta, se kapitel 12 i betänkandet.

Risikkommitté

Artikel 76 innehåller nya bestämmelser om krav på institut som är betydande i termer av storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet att etablera en kommitté som är specialiserad på övervakning av risker, en så kallad risikkommitté (artikel 76.3). Kommittén ska bestå av styrelsemedlemmar som inte har någon verkställande befattning i institutet. Medlemmarna i kommittén ska ha lämplig kunskap, utbildning och expertis för att fullt ut förstå och övervaka institutets riskstrategi och riskaptit.

Risikkommittén ska ge råd till styrelsen vad gäller institutets övergripande nuvarande och framtida riskaptit och riskstrategi samt bistå styrelsen i övervakningen av ledningens genomförande av riskstrategin. Styrelsen ska dock behålla det övergripande ansvaret för risker. Risikkommittén ska även granska att prissättningen på tillgångar och skulder fullt ut tar hänsyn till institutets affärsmodell och riskstrategi. Om så inte är fallet ska kommittén lägga fram en plan för att rätta till det till styrelsen.

Behöriga myndigheter kan tillåta institut som inte anses vara betydande enligt artikel 76.3 fjärde stycket att ha en gemensam kommitté för risk och revision. Medlemmarna i den gemensamma kommittén ska dock ha den kunskap, utbildning och expertis som krävs för både risk- och revisionskommittén (artikel 76.3). Enligt artikel 41 i det så kallade revisorsdirektivet (2006/43/EG) ska alla företag av allmänt intresse ha en revisionskommitté. Minst en ledamot av revisionskommittén ska vara oberoende och ha redovisnings- och/eller revisionskompetens. Revisionskommittén ska bl.a. övervaka den finansiella rapporteringen, effektiviteten i företagets interna kontroll, den lagstadgade revisionen av årsbokslut och sammanställd redovisning samt granska och övervaka den lagstadgade revisorns eller revisionsföretagets oberoende. Direktivet tillåter dock hela styrelsen att utgöra revisionskommitté, så länge styrelsen utför utskottsuppgifter och någon person är oberoende och innehar redovisnings- eller revisionskompetens.

Styrelsen och i förekommande fall risikkommittén ska ha tillgång till information om institutets risksituation och, om nödvändigt och lämpligt, till riskkontrollfunktionen och till externa expertråd (artikel 76.4). Styrelsen och i förekommande fall risikkommittén, ska också bestämma arten, omfattningen, formatet, och tidpunkten för när information ska ges. Risikkommittén ska också granska om incitamenten i institutets ersättningssystem tar hänsyn till risk,

kapital, likviditet samt sannolikheten för att eventuella vinster uppkommer och när de realiserar (artikel 76.4).

Risikkontrollfunktion

Direktivet ställer också nya krav på instituten att inrätta en riskkontrollfunktion som är oberoende av de operativa funktionerna och som har tillräcklig makt, betydelse, resurser och tillgång till styrelsen (artikel 76). Risikkontrollfunktionen ska inrättas med hänsyn tagen till rimlighetskravet i direktiv 2006/73/EG¹⁹, d.v.s. om det med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet är rimligt att krav ställs på inrättande av en sådan funktion. Medlemsstaterna ska se till att riskkontrollfunktionen ser till att alla betydande risker identifieras, mäts och blir korrekt rapporterade. De ska vidare se till att riskkontrollfunktionen aktivt deltar i utarbetandet av institutets riskstrategi och i alla betydande riskhanteringsbeslut och att den kan lämna en fullständig bild över alla slags risker som gäller för institutet. Vid behov ska riskkontrollfunktionen kunna rapportera direkt till styrelsen och om lämpligt varna styrelsen om risksituationer som påverkar eller kan komma att påverka institutet.

Chefen för riskkontrollfunktionen ska vara en oberoende högre chef med särskilt ansvar för denna funktion. Om verksamhetens art, omfattning och komplexitet inte kan rättfärdiga en specifikt utsedd person kan en annan högre befattningshavare inom institutet sköta uppdraget givet att det inte föreligger någon intressekonflikt. Chefen för riskkontrollfunktionen ska inte kunna bytas ut utan styrelsens godkännande och ska vid behov ha direkt tillgång till styrelsen.

Risker

Enligt direktivet ska institutet beakta de risker som det är eller kan bli exponerade för i sin riskhantering (artikel 76.1). I CRD 4 har införts en ny bestämmelse om att instituten explicit ska beakta *riskerna för alltför låg bruttosoliditet* (artikel 87). Enligt artikel 87.1 ska tillsynsmyndigheten se till att instituten har riktlinjer och strategier på

¹⁹ Kommissionens direktiv 2006/73/EG av den 10 augusti 2006 om genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG vad gäller organisatoriska krav och villkor för verksamheten i värdepappersföretag, och definitioner för tillämpning av det direktivet, (EUT L 241, 2.9.2006, s. 36).

plats för att identifiera, hantera och övervaka risker för en alltför låg bruttosoliditet. Indikatorer för att övervaka denna risk ska omfatta det nya bruttosoliditetsmåttet som införs i artikel 429 CRR och obalanser mellan tillgångar och skulder. Tillsynsmyndigheten ska även se till att instituten beaktar risken för en alltför låg bruttosoliditet på ett förebyggande sätt genom att ta hänsyn till att en potentiell minskning av bruttosoliditeten kan bero på att kapitalbasen minskas genom förväntade eller realiserade förluster beroende på de tillämpliga redovisningsreglerna (artikel 87.2).

Artikel 86 handlar om likviditetsrisk och att de behöriga myndigheterna ska se till att det finns robusta strategier, riktlinjer, processer och system för identifiering, mätning, hantering och övervakning av likviditetsrisker över lämpliga tidsspann, inklusive intradag, för att säkerställa att instituten håller likviditetsbuffertar på adekvat nivå. Artikel 86.3 innehåller nya bestämmelser om att de behöriga myndigheterna ska se till att instituten har likviditetsriskprofiler som är förenliga med och inte går utöver vad som krävs för ett väl fungerande och robust system. Bestämmelserna ska tillämpas i proportion till arten, omfattningen och komplexiteten hos institutens verksamhet. De behöriga myndigheterna ska övervaka utvecklingen när det gäller likviditetsriskprofiler, t.ex. produktdesign och volymer, riskhantering, finansieringspolitik och finansieringskoncentration, och ska vidta effektiva åtgärder om de anser att utvecklingen kan leda till instabilitet inom enskilda institut eller hela systemet. EBA ska informeras om eventuella åtgärder.

Skälen för utredarens förslag: Enligt 6 kap. 2 § LBF och 8 kap. 4 § LVM ska ett institut identifiera, mäta, styra, internt rapportera och ha kontroll över de risker som dess rörelse är förknippad med. Institut ska även se till att ha en tillfredsställande intern kontroll. Vidare ska institut särskilt se till att dess kreditrisker, marknadsrisker, operativa risker och andra risker sammantagna inte medför att dess förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras. För att uppfylla detta ska institutet ha metoder som gör det möjligt att fortlöpande värdera och upprätthålla ett kapital som till belopp, slag och fördelning är tillräckligt för att täcka arten och nivån på de risker som de är eller kan komma att bli exponerade för. Metoderna ska utvärderas för att säkerställa att de är heltäckande.

Genom bemyndiganden i 16 kap. 1 § första stycket 3 LBF och 8 kap. 42 § första stycket 2 LVM, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om vilka åtgärder som ett kreditinstitut ska vidta för att uppfylla kraven på soliditet och

likviditet, riskhantering, genomlysning, sundhet samt riktlinjer och instruktioner. De nya kraven på att instituten ska etablera en riskkommitté (som i svenskt språkbruk benämns riskutskott, eftersom det är ett utskott inom styrelsen), etablera en oberoende riskkontrollfunktion, beakta risken med en alltför låg bruttosoliditet i sin riskhantering och kraven på institutens likviditetsriskprofiler bör genomföras genom föreskrifter inom ramen för detta bemyndigande. Kraven ska tillämpas i proportion till arten och omfattningen av institutens verksamheter och komplexitetsgrad (se 6 kap. 4a § LBF och 8 kap. 6 § LVM).

Underrättelseskyldigheten till EBA som följer av artikel 86.3 får vidare anses rymma inom Finansinspektionens skyldighet att i enlighet med 1 kap. 9 § förordningen om bank- och finansieringsrörelse respektive 26 a § kapitaltäckningsförordningen underrätta bl.a. EBA i den utsträckning som följer av kreditinstitutsdirektivet. Några genomförandeåtgärder i denna del krävs därför inte.

Genom det så kallade krishanteringsdirektivet²⁰ som för närvarande förhandlas inom EU kommer det införas mer detaljerade bestämmelser om institutens skyldighet att upprätta planer för återhämtning och rekonstruktionsmyndighetens skyldighet att upprätta planer för rekonstruktion och avveckling. Kraven i artikel 74.4 CRD 4 om att tillsynsmyndigheterna ska se till att instituten upprättar återhämtningsplaner är av mer generellt art och bör på sikt omhändertas inom ramen för genomförandet av krishanteringsdirektivet. Finansinspektionen bör dock i avvaktan på kommande lagändringar med anledning av det direktivet, inom ramen för befintliga bemyndiganden om institutens riskhanteringssystem, meddela närmare föreskrifter om kravet på att upprätta planerna för återhämtning.

²⁰ KOM (2012) 280/3 förslag till Europaparlamentets och Rådets direktiv om upprättande en ram för rekonstruktion och avveckling av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 77/91/EEG, 82/891/EG, 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EG samt förordning (EU) nr 1093/2010.

8.3.6 Regler om ersättningar

Utredarens förslag: Det ska i lag införas krav på kvalificerad majoritet för att ett instituts aktieägare i enlighet med direktivet ska få utöka rörlig ersättning så att den uppgår till mer än den fasta ersättningen, samt införas ett förbud för aktieägare som direkt berörs av ett sådant beslut att rösta om beslutet. I övrigt ska direktivets nya regler om ersättningar genomföras genom myndighetsföreskrifter. Kravet på institut att i enlighet med artikel 96 på sin webbplats ange hur de uppfyller de krav som följer av artiklarna 88-95 ska genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Innehållet i direktivet: Direktivets bestämmelser om ersättningsregler behandlas i artiklarna 92-95. Bestämmelserna är i stora delar desamma som i CRD 3. Dock innehåller direktivet bl.a. nya krav på kvantitativa begränsningar på hur stor den rörliga ersättningen får vara i förhållande till den fasta ersättningen och krav på att tydliggöra skillnaden mellan lönesättningskriterier för fast respektive rörlig ersättning. Det framgår i direktivets skäl 69 att bestämmelserna om ersättning inte ska påverka det fullständiga utövandet av de grundläggande rättigheter som är garanterade genom artikel 153.5 i EUF-fördraget, allmänna principer i nationell avtalsrätt och arbetsrätt, unionsrätt och nationell rätt om aktieägarnas rättigheter och deltagande och allmänna skyldigheter för det berörda institutets ledningsorgan samt i tillämpliga fall arbetsmarknadsparternas rätt att ingå och tillämpa kollektivavtal i enlighet med nationell lagstiftning och praxis.

Direktivet ställer också krav på tillsyn över ersättningspolicyn (artikel 75). Det är samma krav som i artikel 22.3-5 i 2006 års direktiv.

Ersättningspolicy

Tillsynsmyndigheterna ska se till att instituten, med beaktande av proportionalitetsprincipen, följer direktivets ersättningsprinciper när de fastställer och tillämpar sin totala ersättningspolicy för löner och pensionsförmåner för olika personalkategorier. Personalkategorierna omfattar den verkställande ledningen, risktagare, personal som utövar kontrollfunktioner och alla anställda vars totala ersättning medför att de kommer i samma ersättningsklass som den verkställande ledningen

och risktagare vars yrkesutövning har väsentlig inverkan på institutens riskprofil (artikel 92.2). Ersättningsprinciperna i artikel 92.2 och artiklarna 93, 94 och 95 ska tillämpas för institut på grupp-, moderföretags- och dotterföretagsnivå, inklusive sådana som är etablerade i finansiella offshore-centrum (artikel 92.1). Principerna beskrivs i artikel 92.2 a-g, varav endast 92.2 g är ny:

- a) Ersättningspolicyn ska vara förenlig med och främja sund och effektiv riskhantering och inte uppmuntra risktagande som överskrider institutets risktolerans.
- b) Ersättningspolicyn ska vara i linje med institutets affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen, samt omfatta åtgärder för att undvika intressekonflikter.
- c) Styrelsen, i sin tillsynsroll över institutet, ska anta och regelbundet se över de allmänna principerna för ersättningspolicyn och ansvara för att övervaka dess genomförande.
- d) Genomförandet av ersättningspolicyn ska åtminstone årligen genomgå en central och oberoende intern granskning av hur den uppfyller styrelsens fastställda riktlinjer och metoder för ersättning.
- e) Personal involverade i kontrollfunktioner ska vara oberoende från de affärsenheter som de övervakar, ha tillräcklig auktoritet och få ersättning i linje med de uppnådda målen som är kopplade till deras funktion, oberoende av resultatet i de affärsområden de kontrollerar.
- f) Ersättning till höga befattningshavare på funktioner för riskhantering och regelefterlevnad ska direkt övervakas av ersättningskommittén (artikel 95) eller, om det inte har upprättats en sådan kommitté, av styrelsen.
- g) Ersättningspolicyn ska med beaktande av nationella system för lönebildning göra en tydlig skillnad mellan kriterierna för fastställande av:
 - i. den fasta grundlönen, som i första hand bör återspegla relevant yrkeserfarenhet och organisatoriskt ansvar enligt vad som anges i den anställdes arbetsbeskrivning som en del av anställningsavtalet, och

- ii. den rörliga ersättningen som bör återspegla hållbar och riskjusterad prestation samt prestation utöver det som krävs för att uppfylla kraven i den anställdes arbetsbeskrivning som en del av anställningsavtalet.

En kvot mellan fast och rörlig ersättning m.m

För den rörliga ersättningen ställer direktivet specifika krav som ska gälla utöver och på samma villkor som de krav som anges i artikel 92.2. Dessa krav är i stort sett desamma som i 2006 års kreditinstitutsdirektiv förutom att det ställs specifika begränsningar på kvoten mellan fast och rörlig ersättning artikel (94.1g), krav på att garanterad rörlig ersättning inte ska utgöra en del av framtida ersättningssystem (artikel 94.1d) och krav på att ersättningspaket relaterade till ersättning eller inlösen av tidigare anställningskontrakt måste stämma överens med institutets långsiktiga intressen, inbegripet arrangemang för kvarhållande uppskov, resultat och återkrav (artikel 94.1i).

Införandet av en fastställd kvot innebär en skärpning mot tidigare regelverk där det enbart talades om en lämplig balans mellan rörlig och fast ersättning utan att ställa kvantitativa krav på förhållandet mellan dessa. Enligt artikel 94.1(g) ska institutet sätta en lämplig kvot mellan den fasta och rörliga delen av den totala ersättningen. Direktivet ställer krav på att den rörliga delen maximalt får uppgå till samma storlek som den fasta delen av den totala ersättningen, d.v.s. kvoten får inte överskrida 1:1. Det finns dock utrymme för medlemsstaterna att under vissa förutsättningar tillåta att den rörliga delen överskrider den fasta delen. Aktieägarna, institutets ägare eller medlemmar av institut kan enligt artikel 94.1 (g ii) besluta om en högre maximal kvot mellan den fasta och rörliga delen givet att den sammanlagda nivån på den rörliga delen inte överskrider 200 procent av den fasta delen av den totala ersättningen för varje enskild person. Ett eventuellt godkännande av en högre kvot ska ske i enlighet med följande principer:

- Aktieägare eller institutets ägare eller medlemmar ska fatta beslut efter en detaljerad rekommendation från institutet, där det motiverar skälen till och omfattningen av det begärda godkännandet, inklusive hur många anställda som påverkas, deras arbetsuppgifter och förväntade effekter på kravet om upprätthållande av en sund kapitalbas.

- Åtminstone 66 procent av aktieägarna, eller institutets ägare eller medlemmar ska rösta för, varvid minst 50 procent av aktieägarna eller motsvarande ägarintresse ska vara representerade vid detta beslut, eller om så inte är fallet, med en majoritet på 75 procent av de representerade ägarintressena.
- Institutet ska underrätta alla aktieägare eller institutets alla ägare eller medlemmar om att det kommer att begära ett godkännande av en högre maximal kvot och ska då fastställa en rimlig frist för detta.
- Institutet ska utan dröjsmål informera tillsynsmyndigheten om den rekommendation de har lämnat till aktieägarna, ägarna eller medlemmar av institutet, inklusive den föreslagna högre maximala kvoten och skälen till denna, och ska kunna visa för tillsynsmyndigheten att den föreslagna kvoten inte strider mot institutets åtaganden i CRR och CRD 4, särskilt med hänsyn till förordningens kapitalbaskrav på institutet.
- Institutet ska även utan dröjsmål informera tillsynsmyndigheten om aktieägarnas eller medlemmarnas beslut. Tillsynsmyndigheterna ska använda denna information för att kunna jämföra institutets praxis i denna fråga. Tillsynsmyndigheterna ska förse EBA med denna information som i sin tur ska publicera uppgifterna på aggregerad nivå för varje medlemsstat i enlighet med ett gemensamt rapporteringsformat.
- Personal som direkt berörs av de högre maximala nivåerna på den rörliga ersättningen ska inte tillåtas att utöva, direkt eller indirekt, den rösträtt de kan ha som aktieägare, ägare eller medlem av institutet.

Direktivet uppmuntrar vidare till att en del av den rörliga ersättningen betalas ut i aktieinstrument eller skuldinstrument som betalas enligt ett långsiktigt uppskovsförfarande om åtminstone fem år (skäl 65). Artikel 94.1 (g iii) tillåter därför medlemsstaterna att tillämpa en teoretisk diskonteringsfaktor när de beräknar dessa instruments värde vid fastställande av den maximala kvoten. Enligt artikel 94.1(g iii) ska EBA senast den 31 mars 2014 offentliggöra riktlinjer för bestämmandet av en diskonteringsfaktor. Medlemsstaterna kan sedan tillåta att institut tillämpar diskonteringsfaktorn på högst 25 procent av den totala rörliga ersättningen, förutsatt att den betalas i instrument där betalningen skjuts upp under minst

fem år. Medlemsstaterna får fastställa en lägre maximal procentsats för diskonteringsfaktorn.

EBA ska senast den 31 mars 2014 ta fram tekniska regleringsstandarder bl.a. för att specificera kvalitativa och lämpliga kvantitativa kriterier för att fastställa personalkategorier vars yrkesutövning har väsentlig inverkan på institutens riskprofil i enlighet med artikel 92.2, dvs. personer som på ett direkt sätt tar risk eller har mandat att ta risk inom ramen för sin tjänst (artikel 94.2). Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarderna.

Direktivet innehåller även krav på att instituten på sin webbplats offentliggör hur de uppfyller artiklarna 88-95 om bolagsstyrning och ersättning (artikel 96).

Skälen för utredarens förslag: Vid genomförandet av CRD 3 konstaterade regeringen att direktivets bestämmelser om ersättning och den praktiska tillämpningen av dessa regler är en del av institutens övergripande skyldighet att i enlighet med 6 kap. 2 § LBF och 8 kap. 4 § LVM ha robusta system för styrning och kontroll.²¹ Regeringen bedömde dessutom att bestämmelserna utgjorde sådana offentligrättsliga föreskrifter som med stöd av bemyndigandena i 16 kap. 1 § första stycket 3 lagen om bank- och finansieringsrörelse samt 8 kap. 42 § första stycket 2 LVM kunde genomföras i gällande rätt på lägre nivå än lag. Motivet var bland annat att föreskrifterna syftar till att förbättra institutens hantering av risker och endast kan åberopas av en företrädare för det allmänna och inte av någon enskild mot en enskild.²² Utifrån samma resonemang bör de nya ersättningsprinciperna i artikel 92 inom ramen för befintliga bemyndiganden genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Även artikel 94.1 d, g och i bör i huvudsak genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Artikel 94.1 g innehåller dock vissa associationsrättsliga krav som måste vara uppfyllda om ett instituts aktieägare i enlighet med direktivet vill utöka den rörliga ersättningen så att den uppgår till mer än den fasta ersättningen. Ett sådant beslut ska tas med en kvalificerad majoritet av aktieägarna och innefattar ett förbud för aktieägare som direkt berörs av de högre maximala kvoterna att utöva sin rösträtt som aktieägare. Dessa bestämmelser får anses skilja sig från allmänna principer för svensk associationsrätt och är till skillnad mot övriga ersättningsregler inte av offentligrättslig karaktär och bör därför framgå av lag.

²¹ Se prop. 2010/11:110, s.104.

²² Se prop. 2010/11:110, s. 103.

Utredaren konstaterar vidare att det i direktivet framgår att reglerna om ersättning inte bör påverka bl.a. den rättighet som tillerkänts parter på arbetsmarknaden att ingå och tillämpa kollektivavtal i enlighet med nationella lagar och traditioner (skäl 69). Mot bakgrunden av detta gör utredaren bedömningen att arbetsmarknadens parter möjlighet att ingå kollektivavtal om bl.a. lön inte påverkas.

Kravet på institut att i enlighet med artikel 96 på sin webbplats ange hur de uppfyller de krav som följer av artiklarna 88-95 bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

8.3.7 Interna modeller för beräkning av kapitalbaskraven

Utredarens bedömning och förslag: Direktivets nya bestämmelser om interna modeller för beräkning av kapitalbaskrav kräver inga lagstiftningsåtgärder. Artikel 78.4 bör genomföras genom föreskrifter på regeringsnivå. Kravet på instituten att rapportera i enlighet med artikel 78 bör genomföras genom myndighetsföreskrifter.

Innehållet i direktivet:

Minska beroendet av externa kreditvärderingsinstitut

Genom artikel 77 i direktivet införs nya bestämmelser med syfte att utveckla institutens interna kreditbedömningsförmåga och att undvika att de uteslutande och mekaniskt förlitar sig på externa kreditbetyg i sin kreditbedömning. Bestämmelserna beaktar G20-slutsatserna och FSB:s principer avseende det alltför stora beroendet av externa kreditbedömningar.²³ När kreditrisken är betydande uppmanas därför instituten generellt att införa interna modeller för beräkning av kapitalbaskraven. Dock kan schablonmetoden som förlitar sig på externa kreditbedömningar fortsatt användas när kreditrisken inte är så betydande, vilket typiskt sett är fallet för mindre komplexa institut, för obetydliga exponeringar eller i fall där användningen av interna metoder skulle leda till oskälig belastning. Enligt artikel 77.1

²³ Financial Stability Board (FSB) antog i oktober 2010 principer för att minska myndigheters och finansiella institutioners beroende av externa kreditbedömningar. G20 godkände FSB:s principer vid sitt möte i Seoul i november 2010. Financial Stability Board (FSB), Principles for Reducing Reliance on CRA Ratings 27, oktober 2010.

ska tillsynsmyndigheterna därför uppmuntra institut som är stora, med avseende på arten, omfattningen och komplexiteten hos deras verksamhet, att utveckla sin interna kreditbedömningsförmåga och att öka användandet av interna modeller för att beräkna kapitalbaskraven för kreditrisker där instituten har en betydande kreditexponering i absoluta termer och där de på samma gång har ett stort antal betydande motparter. På samma sätt uppmuntras instituten utveckla sin interna kapacitet att beräkna kapitalbaskraven för specifik risk för skuldinstrument i handelslagret, tillsammans med interna modeller för beräkning av kapitalbaskraven för fallissemangs- och migrationsrisker när deras exponeringar för specifika risker är betydande i absoluta termer och de har ett stort antal betydande positioner i skuldinstrument från olika emittenter (artikel 77.3). Tillsynsmyndigheterna ska även övervaka att instituten inte enbart eller mekaniskt förlitar sig på kreditvärderingar i sin bedömning av kreditvärdigheten av en motpart eller ett finansiellt instrument (artikel 77.2).

Bedöma kvalitén på de interna modellerna

Direktivet innehåller även nya bestämmelser som syftar till att förbättra tillsynsmyndigheternas möjlighet att bedöma kvalitén på institutens interna metoder med hjälp av en referensportfölj utvecklad av EBA. Tillsynsmyndigheten ska därför se till att institut som är berättigade att använda interna metoder för att beräkna riskvägda exponeringsbelopp eller kapitalbaskrav, med undantag för operativa risker, ska rapportera resultaten av beräkningen av sina interna metoder för exponeringar eller positioner som ingår i EBA:s referensportfölj. Instituterna ska åtminstone årligen rapportera till tillsynsmyndigheterna resultaten av beräkningarna tillsammans med en förklaring avseende de metoder som de bygger på (artikel 78.1). Tillsynsmyndigheterna ska se till att instituten rapporterar in resultaten av beräkningarna i enlighet med EBA:s rapporteringsmall till tillsynsmyndigheten och EBA. Om tillsynsmyndigheten väljer att utveckla specifika portföljer ska det ske i konsultation med EBA och resultaten av beräkningarna ska inrapporteras separat från resultaten av beräkningarna för EBA portföljerna (artikel 78.2).

På basis av den information som instituten lämnat enligt artikel 78.1 ska tillsynsmyndigheterna övervaka de olika beräkningar av riskvägda exponeringsbelopp eller i förekommande fall kapitalbaskrav för

exponeringar eller transaktioner i referensportföljen som gjorts i enlighet med dessa instituts interna metoder (artikel 78.3). Åtminstone årligen ska tillsynsmyndigheterna bedöma kvalitén på de interna metoderna med särskild fokus på:

- a) De metoder som uppvisar betydande skillnader i kapitalbaskraven för samma exponering.
- b) De metoder där det finns särskilt stora eller små skillnader, och även om det föreligger betydande och systematisk underskattningar av kapitalbaskraven.

EBA ska ta fram en rapport för att stödja tillsynsmyndigheterna i sin utvärdering av de interna metodernas kvalitet enligt den information som krävs i artikel 78.2. Avsikten med dessa bestämmelser är att tillsynsmyndigheterna och EBA ska se till att valet mellan interna metoder och schablonmetoden inte resulterar i en underskattning av kapitalbaskraven (skäl 74).

Om enskilda institut avviker påtagligt från majoriteten eller om det råder minimal enhetlighet i metoderna ska tillsynsmyndigheten undersöka orsakerna till detta. Tillsynsmyndigheten kan, om det tydligt kan påvisas att institutets metoder leder till en underskattning av risker som inte kan förklaras av skillnader i exponeringarnas eller positionernas underliggande risker, vidta korrigerande åtgärder (artikel 78.4). När tillsynsmyndigheten tar beslut om korrigerande åtgärder ska den se till åtgärderna inte strider mot syftet med de interna metoderna för att undvika att åtgärderna (i) leder till en standardisering eller prioriterade metoder, (ii) skapar felaktiga incitament, eller (iii) ger upphov till flockbeteende.

EBA:s tekniska standarder

EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för hur tillsynsmyndigheterna ska bedöma kvalitén på de interna modellerna enligt artikel 78.7. Dessa tekniska standarder för tillsyn syftar till att precisera formerna för informationsutbytet och tillsynsmyndigheternas utvärdering enligt artikel 78.3. EBA ska även utarbeta förslag till tekniska standarder för själva genomförandet genom att bl. a. precisera rapporteringsmallen och referensportföljen (artikel 78.8). EBA ska överlämna utkastet till tekniska standarder till kommissionen senast den 1 januari 2014. Kommissionen ska ges befogenhet att anta

den tekniska standarden för tillsyn i enlighet med artiklarna 10-14 i CRR och den tekniska standarden för genomförandet i enlighet med artikel 15 i CRR. Senast den 1 april 2015 ska kommissionen efter att ha hört EBA lägga fram en rapport till parlamentet och rådet om hur de interna metoderna fungerar, inklusive deras tillämpningsområde. Vid behov ska rapporten åtföljas av ett lagförslag.

Skälen för utredarens bedömning och förslag Regler för när ett institut får använda en internmetod vid beräkning av riskvägda exponeringsbelopp finns i CRR kap. 3 sektion 1. Direktivets nya bestämmelser kompletterar förordningens regler genom att uppmuntra användandet av interna metoder och förbättra bedömningen och jämförelsen av institutens interna metoder. Kravet i artikel 77.1 på att tillsynsmyndigheterna ska uppmuntra instituten att använda interna metoder vid beräkning av riskvägda exponeringsbelopp och övervaka att instituten inte mekaniskt förlitar sig på externa kreditbetyg i sin kreditbedömning får anses rymmas inom Finansinspektionens uppdrag att utöva tillsyn över instituten och kräver ingen ytterligare lagstiftningsåtgärd. De nya utökade kraven på tillsynsmyndigheterna att utvärdera kvalitén på institutens interna metoder, får likaså anses utgöra en del av den sedvanliga tillsynen, då inom den samlade kapitalbedömningen, SKB. De nya rapporteringskrav som ställs på instituten enligt artikel 78 bör genomföras genom föreskrifter på myndighetsnivå.

Artikel 78.4 ställer krav på tillsynsmyndigheterna att vid behov vidta korrigerande åtgärder om institutets interna metod avviker påtagligt från sin jämförelsegrupp eller då det råder stora skillnader mellan resultaten från de interna metoderna. Bestämmelsen innebär en närmare anvisning om hur Finansinspektionen ska utöva tillsynen över instituten. Enligt utredaren bör Finansinspektionens skyldighet i denna del genomföras genom föreskrifter på regeringsnivå.

Institutens skyldighet att i enlighet med artikel 78 lämna in rapporter till Finansinspektionen och kravet på hur rapporteringen ska ske bör genomföras genom myndighetsföreskrifter. Sådana föreskrifter kan meddelas med stöd av befintliga bemyndiganden i LBF och LVM (se 13 kap. 3 § och 16 kap. 1 § 5 LBF samt 23 kap. 2 § och 15 § LVM).

8.3.8 Tillämpning av kraven på gruppnivå

Utredarens förslag: Bestämmelserna i 9 kap. 5 och 6 § kapitaltäckningslagen om att kraven på styrformer, riskhantering och intern kontroll samt kraven på sunda strategier och metoder för kapitalutvärderingen ska tillämpas på gruppnivå, ska överföras till ny lag. Den i artikel 109.2 nya skyldigheten för instituten att införa motsvarande styrformer, processer och rutiner i dotterföretag som inte omfattas av direktivet ska, liksom artikel 109.3, genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Innehållet i direktivet: Artikel 109.2 motsvaras av artikel 73.3 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv och innebär att kraven på styrformer, riskhantering och intern kontroll ska uppfyllas på grupp- eller undergruppsbasis. Bestämmelsen har jämfört med dess motsvarighet i 2006 års direktiv utökats med nya krav på behöriga myndigheter att särskilt se till att moderföretag och dotterföretag som omfattas av direktivet inför sådana styrformer, processer och rutiner även i de dotterföretag som inte omfattas av direktivet. Dessa styrformer, processer och rutiner ska vara enhetliga och väl integrerade, och dotterföretagen ska också kunna ta fram alla data och upplysningar som är av betydelse för tillsynen. Enligt artikel 109.3, som är ny, framgår att skyldigheterna rörande dotterföretag som i sig inte omfattas av direktivet, inte ska gälla om EU-moderinstitutet eller institut som kontrolleras av ett EU-moderföretag som är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag kan påvisa för de behöriga myndigheterna att tillämpningen av kraven strider mot lagen i det tredjeland där dotterbolaget är etablerat. Artiklarna 108.2 och 108.4 anger i likhet med artiklarna 71 och 73.2 i 2006 års direktiv att kravet på interna metoder för institutens kapitalutvärdering ska tillämpas på gruppnivå.

Skälen för utredarens förslag: Både 2006 års direktiv och CRD 4 innebär att kraven på riskhantering ska uppfyllas individuellt och på grupp- eller undergruppsbasis. Detta följer även av lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar (se 9 kap. 5 § andra stycket och 6 § och prop. 2006/07:5 sid 316 f). Dessa bestämmelser bör anpassas till den nya regleringen och överföras till ny lag.

Det nya kravet om att instituten i enlighet med artikel 109.2 ska säkerställa att även dotterföretag som inte omfattas av direktiven, inrättar enhetliga och väl integrerade styrformer, processer och

rutiner, utgör ett utökat krav på institutens system för riskhantering. I linje med övriga överväganden bör även dessa krav genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

8.3.9 Krav på styrelsen för att erhålla auktorisation

Utredarens bedömning: Kravet om att ett kreditinstitut inte får erhålla auktorisation med mindre än att institutet uppfyller kraven i artikel 92 CRD 4 ryms inom gällande rätt.

Innehållet i direktivet: Artikel 13.1 i CRD 4 anger vissa krav som måste vara uppfyllda för att en behörig myndighet ska få bevilja ett institut auktorisation att bedriva kreditverksamhet. Artikel 11 i 2006 års direktiv men har justerats genom ett tillägg som innebär att kreditinstitut inte får beviljas auktorisation med mindre än att institutets styrelse uppfyller kraven i artikel 92.1 CRD 4.

Skälen för utredarens bedömning: Enligt 3 kap. 2 § LBF får ett svenskt företag ges tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse endast om den som ska ingå i styrelsen för företaget eller vara verkställande direktör i det, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift. I framtiden bör en bedömning av om bestämmelsen är uppfylld även beakta om styrelseledamöterna uppfyller eller kan förväntas uppfylla de krav som följer av artikel 92.1 CRD 4. Den justering som har skett i artikel 13 CRD 4 jämfört med dess lydelse i 2006 års direktiv ryms därför inom gällande rätt.

9 Tillsyn

9.1 Bakgrund

2006 års kreditinstitutsdirektiv ställer krav på den granskning av instituten som de behöriga myndigheterna – för Sveriges del Finansinspektionen – ska utöva. Regleringen innebär detaljerade bestämmelser om vad tillsynen ska omfatta och frekvensen på tillsynen, samt bestämmelser om tillsynssamordning mellan medlemsstaterna.

CRD 4 innebär att bestämmelserna om behöriga myndigheters tillsynsmetoder utvecklas ytterligare, bland annat genom att behöriga myndigheter åläggs att utföra stresstester och för vissa institut anta s.k. tillsynsprogram. Vidare ställs tydligare krav på behöriga myndigheters befogenheter och införs justerade regler om tillsynsansvaret för filialer som kreditinstitut etablerat i andra medlemsstater.

9.2 Finansinspektionens tillsyn

Av förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen framgår att Finansinspektionen ansvarar för tillsynen, regelgivningen och tillståndsprövningen som rör finansiella marknader och finansiella företag. Finansinspektionen ska enligt förordningen arbeta för ett stabilt och väl fungerande finansiellt system och verka för ett gott konsumentskydd inom det finansiella systemet, samt överväga om de åtgärder som myndigheten vidtar kan påverka stabiliteten i de finansiella systemen i andra länder inom det Europeiska samarbetsområdet. Inspektionens uppgifter preciseras ytterligare i de regleringsbrev som regeringen årligen utfärdar för myndigheten med villkor för anvisade medel i syfte att styra och sätta upp mål för myndighetens verksamhet.

Finansinspektionens möjligheter att utöva tillsyn över kreditinstitut regleras framförallt i 13 kap. LBF. Motsvarande bestämmelser för värdepappersinstitut finns i 23 kap. LVM. I dessa lagar föreskrivs

att Finansinspektionens tillsyn ska syfta till att institutens rörelse bedrivs i enlighet med bl.a. de författningar som reglerar verksamheten.¹ Skyldigheten att utöva tillsyn omfattar institut och utländska institut som inrättat filial i landet.² Kapitäläckningslagen och förordningen (2006:1533) om kapitaläckning och stora exponeringar innehåller ytterligare bestämmelser om Finansinspektionens tillsyn över instituten.

Ett viktigt verktyg för en aktiv och effektiv tillsyn utgörs av inspektionens möjlighet att begära in rapporter och information som rör institutens verksamhet. Både LBF, LVM och kapitaläckningslagen innehåller bestämmelser som ålägger institut och utländska institut med tillstånd att driva verksamhet från en filial i landet att lämna de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som Finansinspektionen begär.³ Skyldigheten att lämna upplysningar enligt kapitaläckningslagen omfattar a) samtliga företag som ingår i en finansiell företagsgrupp enligt samma lag, b) andra dotterföretag till institut eller ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag, och c) holdingföretag med blandad verksamhet och dotterföretag till ett holdingföretag med blandad verksamhet (se 10 kap. 7 §). Den närmare innebörden av uppgiftsskyldigheten framgår av Finansinspektionens föreskrifter. Enligt 1 kap. 8 § LBF gäller skyldigheten att lämna uppgifter samtliga företag som ingår i samma finansiella företagsgrupp som ett kreditinstitut. Om ett kreditinstitut ingår i en koncern, ska samtliga företag i koncernen lämna inspektionen de upplysningar om sin verksamhet som inspektionen behöver för sin tillsyn av institutet (se 13 kap. 5 § LBF).

Inspektionen har därutöver rätt att genomföra platsundersökningar hos både institut och sådana utländska institut som har tillstånd att driva verksamhet från filial i landet.⁴ Rätten att genomföra platsundersökningar finns enligt 10 kap. 14 § kapitaläckningslagen även gentemot finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag; då i syfte att kontrollera den gruppbaseade redovisningen eller den samlade informationen som företagen är skyldiga att lämna. Rätten att utföra undersökningar innebär att inspektionen

¹ 13 kap. 2 § LBF respektive 23 kap. 1 § LVM.

² Se 13 kap. 2 § LBF och 23 kap. 1 § LVM.

³ Se 13 kap. 3 § LBF, 23 kap. 3 § LVM och 10 kap. 7 § kapitaläckningslagen.

⁴ Se 13 kap. 4 § LBF och 23 kap. 4 § LVM.

genom en undersökning på plats kan inspektera alla aspekter av företagets verksamhet som inspektionen har tillsyn över.⁵

Om ett institut inte lämnar de uppgifter som begärs av inspektionen, har inspektionen möjlighet att vidta sanktioner gentemot institutet eller holdingföretaget i fråga.

9.3 Behöriga myndigheter

Utredarens bedömning: Det behövs inga lagändringar för att genomföra bestämmelserna om att Finansinspektionen ska ha de medel och resurser som krävs för att bedriva tillsyn enligt förordningen och direktivet. Frågan om kravet på tillsynsmyndighetens oberoende i förhållande till en så kallad resolutionsmyndighet får omhändertas vid genomförandet av det kommande direktivet om upprättande av en ram för rekonstruktion och avveckling av kreditinstitut och värdepappersinstitut.

Direktivets innehåll: Enligt artikel 4.4, som är ny, ska medlemsstaterna säkerställa att behöriga myndigheter har den sakkunskap, de resurser, operativa kapacitet och alla de befogenheter och det oberoende som krävs för att utföra de funktioner på området för tillsyn, granskning och sanktioner som enligt direktivet och förordningen ankommer på den behöriga myndigheten. I *artikel 4.7* har det införts en ny bestämmelse som anger att uppgiften att utöva tillsyn och alla andra funktioner inom de behöriga myndigheterna ska hållas åtskild och oberoende av krishanteringsåtgärder (*"functions relating to resolution"*). *Artikel 4.8* ålägger medlemsstaterna att säkerställa att om den myndighet som tillerkänts rätten att utöva så kallade krishanteringsåtgärder inte är samma myndighet som behörig myndighet, ska medlemsstaterna se till att de förstnämnda myndigheterna har ett nära samarbete och samråder med de behöriga myndigheterna vid utarbetandet av planerna för rekonstruktion och avveckling. Medlemsstaterna ska informera Europeiska kommissionen om uppdelningen av de olika funktionerna (artikel 4.7).

Skäl för utredarens bedömning: Artikel 4.4 har ingen direkt motsvarighet i 2006 års direktiv. Kravet om att behörig myndighet ska ha de medel och resurser som krävs, riktar sig ytterst mot riksdagen,

⁵ Se prop. 2002/03:139, del 1 s. 544 f. och del 2 s. 151 f.

som enligt 9 kap. 1 § regeringsformen beslutar om statens budget och storleken på de anslag som respektive förvaltningsmyndighet ska erhålla (den så kallade finansmakten). Något självständigt genomförande av direktivets krav i denna del krävs inte.

Kravet på Finansinspektionens oberoende vid utövandet av sina tillsynsuppgifter får anses tillräckligt uppfyllt genom det i regeringsformen införda förbudet om att ingen myndighet får bestämma hur en förvaltningsmyndighet i ett särskilt fall ska besluta i ett ärende som rör myndighetsutövning mot enskild eller mot en kommun eller som rör tillämpningen av lag.

Det är ännu inte klart vilken myndighet i Sverige som ska omhänderta sådana krishanteringsåtgärder som omnämns i artikel 4.7 och 4.8. Skyldigheten i dessa artiklar bör lämpligen omhändertas av Finanskriskommittén⁶ i samband med dess kommande förslag till genomförandeåtgärder med anledning av krishanteringsdirektivet,⁷ som för närvarande förhandlas inom EU.

9.4 Tillsynsmyndigheternas befogenhet i fråga om rätten att utföra kontroller och kräva information

Utredarens bedömning och förslag: Det krävs inga lagändringar för att utöka Finansinspektionens rätt att inhämta uppgifter från finansiella holdingföretag, holdingföretag med blandad verksamhet eller blandade finansiella holdingföretag. Finansinspektionens rätt att genomföra undersökningar hos företag ska utvidgas till att även omfatta holdingföretag med blandad verksamhet. Rätten att genomföra undersökningar ska vidare utvidgas till att omfatta företag som av ett finansiellt holdingföretag, holdingföretag med blandad verksamhet eller blandade finansiella holdingföretag fått i uppdrag att utföra visst arbete eller vissa operativa funktioner, om det behövs för tillsynens utövande. Finansinspektionen ska i de fall som det ankommer på Finansinspektionen att utöva tillsyn över att en företagsgrupp uppfyller krav på gruppnivå, ges rätt att genomföra undersökningar hos samtliga företag som ingår i gruppen.

⁶ Dir. 2011:6 Översyn av regelverket för hantering av finansiella kriser.

⁷ KOM (2012) 280/3 förslag till Europaparlamentets och Rådets direktiv om upprättande en ram för rekonstruktion och avveckling av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 77/91/EEG, 82/891/EG, 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EG samt förordning (EU) nr 1093/2010.

Innehållet i direktivet: Enligt artikel 4.3, som är ny, ska medlemsstaterna säkerställa att behöriga myndigheter kan få tillgång till den information som krävs för att ta ställning till om instituten följer de krav som följer av direktivet och CRR, och i tillämpliga fall, information om finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag uppfyller kraven av direktivet och CRR. Vidare ska behöriga myndigheter kunna undersöka eventuella regelöverträdelser. I artikel 4.5 första meningen finns ett nytt krav på medlemsstaterna att kräva att instituten förser behörig myndighet i hemlandet med all information som behövs för att bedöma om instituten följer förordningen och de regler som antagits med stöd av direktivet. I skälen anges att behöriga myndigheter bör åtminstone ha möjlighet att från alla företag inom en grupp få in den information som behövs för att genomföra tillsynen (se skäl 48).

Artikel 65.3 anger att behöriga myndigheter ska ha alla de informationsinsamlings- och undersökningsbefogenheter som de behöver för att utöva sina funktioner. Utan att det påverkar andra relevanta bestämmelser i direktivet och CRR ska detta omfatta följande:

- a) Befogenhet att ålägga nedan angivna juridiska eller fysiska personer att lämna all information som krävs för att den behöriga myndigheten ska kunna utföra sina uppgifter, däribland uppgifter som ska lämnas vid återkommande tillfällen och i angivna format för tillsynsändamål och därtill hörande statistiska ändamål:
 - 1. Institut som är etablerade i den berörda medlemsstaten.
 - 2. Finansiella holdingföretag som är etablerade i den berörda medlemsstaten.
 - 3. Blandade finansiella holdingföretag som är etablerade i den berörda medlemsstaten.
 - 4. Holdingföretag med blandad verksamhet som är etablerade i den berörda medlemsstaten.
 - 5. Personer vid de enheter som avses i leden 1–4.
 - 6. Tredje parter till vilka enheterna i leden 1–4 har gett i uppdrag att utföra operativa uppgifter eller operativ verksamhet.

- b) Befogenhet att genomföra alla nödvändiga utredningar av alla personer som avses i leden 1–6 och som är etablerade eller belägna i den berörda medlemsstaten, om detta är nödvändigt för att den behöriga myndigheten ska kunna utföra sina uppgifter, bland annat rätten att begära inlämning av dokument, att granska räkenskaperna och affärshandlingarna för de personer som avses i leden 1–6 och att ta kopior av eller utdrag ur de räkenskaperna och affärshandlingarna, att erhålla skriftliga eller muntliga förklaringar från de personer som avses i leden 1–6 eller deras företrädare eller personal och att höra alla personer som går med på att höras i syfte att samla in uppgifter som rör föremålet för en utredning.
- c) Befogenhet att, på de övriga villkor som anges i unionslagstiftningen, genomföra alla nödvändiga kontroller på plats i företagslokaler som tillhör de juridiska personer som avses i leden 1–6 och alla andra företag som omfattas av gruppbaserad tillsyn, om den behöriga myndigheten är samordnande tillsynsmyndighet, förutsatt att den berörda nationella behöriga myndigheten har meddelats i förväg. Om en kontroll på plats enligt nationella bestämmelser kräver tillstånd från en rättslig myndighet ska det ansökas om ett sådant tillstånd.

Skälen för utredarens bedömning och förslag: Enligt både artiklarna 4.3 och 4.5. första meningen och artikel 65.3 ska den behöriga myndigheten ha ett antal olika befogenheter för att utföra sina tillsyns- och utredningsbefogenheter.

Finansinspektionen har enligt gällande rätt en omfattande rätt att begära information och genomföra platsundersökningar hos institut och holdingföretag (se 13 kap. 3 och 5 §§ LBF, 23 kap. 3 § LVM och 10 kap. 7 § kapitaltäckningslagen). I avsnitt 9.2 redogörs för innehållet i dessa bestämmelser. Därutöver kan Finansinspektionen med stöd av 13 kap. 6 § LBF⁸ genomföra undersökningar hos företag som av ett kreditinstitut fått i uppdrag att driva någon del av institutets rörelse. Ett sådant företag ska lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som inspektionen behöver för sin tillsyn. I 23 kap. 4 § punkten 4 LVM finns en motsvarande rätt för inspektionen att undersöka och begära in upplysningar från företag som av ett värdepappersinstitut fått i

⁸ Bestämmelsen behandlas i prop. 2002/03:139 sid 344 ff.

uppdrag att utföra visst arbete eller vissa funktioner. Som anförts i avsnitt 9.2 innebär rätten att utföra undersökningar att inspektionen genom en undersökning på plats kan inspektera alla aspekter av företagets verksamhet som inspektionen har tillsyn över. När det gäller möjligheten att göra undersökningar hos den som fått i uppdrag av ett kreditinstitut att driva någon del av institutets rörelse, har regeringen tidigare anført att denna rätt är kopplad till institutets sätt att driva sin verksamhet och att det som gäller för undersökningar hos kreditinstitut också gäller för uppdragstagarna.⁹

Finansinspektionens nuvarande rätt att inhämta upplysningar får i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 65.3 även anses omfatta en rätt att ta del av och få ut dokument (jämför prop. 2004/05:142 sid. 116 och regeringens överväganden i samband med genomförandet av marknadsmissbruksdirektivet).

Svensk rätt innebär att Finansinspektionen redan har möjlighet att på det sätt som anges i direktivet inhämta uppgifter från institut, finansiella holdingföretag, holdingföretag med blandad verksamhet och blandade finansiella holdingföretag (se 10 kap. 7 § kapitaltäckningslagen). Några lagändringar i denna del krävs därför inte.

I fråga om gentemot vilka företag som inspektionen har rätt att genomföra platsundersökningar noteras att artikel 65.3 föreskriver att en sådan rätt ska gälla i förhållande till fler företag än vad som finns angivet i svensk rätt. Regleringen i 10 kap. 14 § kapitaltäckningslagen medför ingen rätt för Finansinspektionen att genomföra inspektioner hos holdingföretag med blandad verksamhet¹⁰. Bestämmelsen bör därför utvidgas till att omfatta även sådana företag. För att genomföra artikel 65.3 bör Finansinspektionens rätt att begära in upplysningar och genomföra undersökningar hos eventuella uppdragstagare utvidgas till att även omfatta företag som erhållit uppdrag från finansiella holdingbolag, holdingbolag med blandad verksamhet eller blandade finansiella holdingbolag, om inspektionen behöver det för sin tillsyn.

Artikel 65.3 c bör vidare genomföras genom att det av lag tydligt framgår att Finansinspektionen i de fall som inspektionen har tillsynsansvar för att instituten utifrån sin konsoliderade situation uppfyller kraven på gruppnivå, ges rätt att genomföra undersökningar

⁹ Se prop. 2002/03:139, del 1 s. 544 f. och del 2 s. 151 f.

¹⁰ Härmed avses enligt artikel 4.71 CRR moderföretag som inte är ett finansiellt holdingföretag eller ett institut eller ett blandat finansiellt holdingföretag och som har minst ett institut bland sina dotterföretag.

hos samtliga företag i företagsgruppen. Det kan därvid bli aktuellt att genomföra undersökningar hos företag i andra länder, varvid det ankommer på inspektionen att utöva undersökningen i enlighet med de bestämmelser som gäller för det aktuella landet.

9.4.1 Skyldighet att lämna upplysningar om aktieägare

Utredarens förslag: Ett företags skyldighet att i vissa fall inkomma med uppgift om institutets 20 största aktieägare ska inom ramen för befintliga bemyndiganden genomföras genom Finansinspektionens föreskrifter.

Innehållet i direktivet: Artikel 14 i CRD 4 uppställer krav på behöriga myndigheter att inte bevilja auktorisation att inleda verksamhet i ett kreditinstitut om institutet inte inkommit med information om de aktieägare som kommer få ett direkt eller indirekt kvalificerat innehav i institutet. Bestämmelsen motsvaras av artikel 12 i 2006 års direktiv men har i CRD 4 utökats med ett tillägg om vad som ska gälla för det fall att det inte finns några kvalificerade innehav. Då måste institutet, för att få beviljas auktorisation, lämna uppgift om vilka de 20 största aktieägarna eller medlemmarna är.

Skälen för utredarens förslag: Förutsättningarna för att svenska företag ska beviljas tillstånd att bedriva bankrörelse regleras i lagen om bank- och finansieringsrörelse. I 3 kap. 2 § denna lag anges att ett svenskt företag ska beviljas tillstånd endast om den som har eller *kan förväntas få* ett kvalificerat innehav i företaget bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen i institutet. Finansinspektionen har med stöd av 5 kap. 1 § 11 i förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse möjlighet att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ett företag ska inkomma med i samband med en ansökan enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse. Det tillägg som skett i artikel 14 jämfört med dess lydelse i 2006 års kreditinstitutsdirektiv bör inom ramen för detta bemyndigande genomföras genom föreskrifter meddelade av Finansinspektionen.

9.5 Tillsyn över filialer

Utredarens förslag: Om ett utländskt kreditinstitut inom EES som inrättat filial i landet inte efterlever de bestämmelser som gäller för verksamheten, ska Finansinspektionen underrätta behöriga myndigheter i hemlandet. I brådskande fall och i avvaktan på åtgärder som fattas av behörig myndighet i hemlandet får inspektionen vidta åtgärder för att värna den finansiella stabiliteten i landet. Sådana åtgärder ska upphöra så snart som de inte längre behövs eller hemlandets myndigheter vidtar en rekonstruktionsåtgärd enligt direktiv 2001/24/EG av den 4 april 2001 om rekonstruktion och likvidation av kreditinstitut. Nuvarande reglering om att Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan myndighet inom EES till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning ska utökas till att även omfatta sådana situationer som avses i artiklarna 41.2 och 43.5 i direktivet. – Bestämmelserna ska börja tillämpas från och med det datum som regeringen bestämmer.

Utredarens bedömning: Finansinspektionens skyldighet att i enlighet med artikel 41.1 utbyta information med andra behöriga myndigheter rymms inom gällande rätt.

Bakgrund: Institut som är auktoriserade i ett annat EES-land än Sverige men utövar verksamhet här genom en filial, står i första hand under tillsyn av hemlandets tillsynsmyndighet. Finansinspektionen är dock enligt gällande rätt skyldig att i samarbete med behörig hemlandsmyndighet utöva tillsyn över att likviditeten i filialen är tillfredställande (se 13 kap. 7 § LBF).¹¹

Finansinspektionens rätt att ingripa mot ett utländskt institut inom EES som har inrättat filial i landet regleras i 15 kap. 15 – 16 §§ LBF.¹² Om ett sådant utländskt institut inte följer de bestämmelser som gäller för institutet i fråga, får Finansinspektionen förelägga institutet att vidta rättelse. Om institutet underlåter att följa föreläggandet, ska behöriga myndigheter i hemlandet underrättas. I en sådan

¹¹ Jämför prop. 1992/93/89 sid. 124 ff. Regleringen om att värdlandets behöriga myndigheter ska utöva tillsyn över likviditeten hos filialer till kreditinstitut regleras i artikel 41 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv.

¹² Reglering baseras ursprungligen på artikel 21 i Rådets direktiv av den 15 december 1989 om samordning av lagar och andra författningar om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (andra banksamordningsdirektivet, 89/646). Reglering har överförts till 2006 års kreditinstitutsdirektiv (se artikel 29-37).

situation ankommer det på hemlandsmyndigheten att vidta alla nödvändiga åtgärder för att institutet ska vidta rättelse (se artikel 30.2 i direktiv 2006/48/EG). Om missförhållandena ändå inte åtgärdas, får Finansinspektionen gå vidare i sina försök att stoppa överträdelserna. Inspektionen kan då med stöd av 15 kap. 15 § tredje stycket LBF förbjuda institutet eller företaget att påbörja nya transaktioner i landet.¹³ Ett sådant förbud ska som huvudregel föregås av en under rättelse till den behöriga myndigheten i hemlandet, men i brådskande fall har Finansinspektionen rätt att ingripa utan föregående samråd med hemlandet.¹⁴

I 15 kap. 16 § LBF finns bestämmelser om vad som gäller för det fall att ett utländskt kreditinstitut inom EES fått sitt verksamhetstillstånd återkallat i hemlandet.

I 15 kap. 17 § LBF regleras vad som gäller för utländska kreditinstitut som hör hemma utanför EES och som getts tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse från filial i Sverige. Av bestämmelsen framgår att Finansinspektionen gentemot sådana institut för verksamheten i landet har de befogenheter att ingripa som tillkommer inspektionen enligt 15 kap. 1 § och 3 § första st. 6 LBF.¹⁵

Enligt 15 kap. 5 § LBF gäller att om Finansinspektionen av en behörig myndighet underrättas om att ett svensk kreditinstitut överträtt de föreskrifter som gäller i det landet för sådana institut, får Finansinspektionen ingripa med de åtgärder som anges i 15 kap. 1-4 §§, under förutsättning att det föreligger någon omständighet som avses där. Vidare anges att det ankommer på inspektionen att underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Innehållet i direktivet: CRD 4 innebär att när kravet på likviditetstäckning införs som bindande standard i enlighet med artikel 460 i CRR ändras nuvarande reglering om tillsyn över filialer tillhörande utländska kreditinstitut inom EES. Då upphör den i direktivet uttalade skyldigheten för värdlandets behöriga myndigheter att utöva tillsyn över likviditeten i filialer tillhörande utländska kreditinstitut (se artiklarna 151 och 156 och skäl 15 och 25). Ansvaret för likviditetstillsynen ska i stället åvila hemlandets behöriga myndigheter,

¹³ Jfr artikel 30.3 i kreditinstitutsdirektivet som inte begränsar rätten till åtgärder till förbud mot att göra nya åtaganden, utan omfattar ”erforderliga åtgärder”.

¹⁴ Se 15 kap 15 § LBF jämfört med artikel 33 i 2006 års direktiv.

¹⁵ Regeringen baserar sig på artikel 31 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Bestämmelsen återfinns i artikel 44 i CRD 4, som anger att värdmedlemsstaterna utan hinder av artikel 40 och 41 får utöva sina befogenheter enligt direktivet för att hindra eller bestraffa överträdelser inom sitt territorium.

och för att säkerställa en effektiv tillsyn bör samarbetet mellan hem- och värdlandets myndigheter på området likviditet utökas ytterligare (se skäl 76). Värderlandets tillsynsmyndigheter ska under vissa förutsättningar alltså ha rätt att utföra kontroller av den verksamhet i landet som utövas av filialer till utländska institut samt ha rätt att få information om den verksamhet som bedrivs (se skäl 26-28), men i artiklarna 41 och 43 har, i förhållande till motsvarande bestämmelser i 2006 års kreditinstitutsdirektiv, införts nya regler om vilken myndighet som i första hand ska ingripa för det fall att ett utländskt kreditinstitut inom EES inte följer relevanta bestämmelser.

Artikel 41.1 anger att om behöriga myndigheter i värdlandet finner att ett kreditinstitut som har en filial eller tillhandahåller tjänster inom myndighetens territorium inte uppfyller eller om det föreligger en väsentlig risk för att kreditinstitutet inte kommer att uppfylla CRR eller de nationella bestämmelser som genomfört direktivet, ankommer det på dessa myndigheter att underrätta behöriga myndigheter i hemlandet om detta. Behöriga myndigheter i hemlandet ska då utan otillbörligt dröjsmål vidta alla lämpliga åtgärder för att se till att kreditinstitutet rättar till missförhållandet. Bestämmelsen motsvaras av artikel 30.1 i direktiv 2006/48/EG, men informationsskyldigheten enligt det direktivet inträdde först om kreditinstitutet trots ett föreläggande från värdmedlemstatens behöriga myndighet underlät att vidta åtgärder för att rätta till situationen. I *artikel 41.1 sista meningen* har det införts en ny skyldighet för hemlandets behöriga myndigheter att i sin tur utan otillbörligt dröjsmål till värdlandets behöriga myndigheter anmäla åtgärder som vidtagits för att se till att det berörda kreditinstitutet vidtar rättelse. *Artikel 41.2*, som är ny, anger att om behöriga myndigheter i värdlandet är av uppfattningen att hemlandets behöriga myndigheter inte uppfyller eller kommer att uppfylla sina skyldigheter att vidta åtgärder, kan värdlandets behöriga myndigheter hänskjuta ärendet till EBA för tvistlösning i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Artikel 43.1 anger i likhet med artikel 33.1 i 2006 års direktiv att värdlandets behöriga myndigheter i krissituationer, i avvaktan på åtgärder från hemlandets behöriga myndigheter eller rekonstruktionsåtgärder som vidtas med stöd av artikel 3 i direktiv 2001/24/EG¹⁶, får vidta så kallade säkerhetsåtgärder. Artikel 43.2, som är ny, anger att sådana åtgärder ska vara proportionerliga i förhållande till dess syfte

¹⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv av den 4 april 2001 om rekonstruktion och likvidation av kreditinstitut.

att skydda sig mot en finansiell instabilitet som allvarligt skulle hota de kollektiva intressena för insättare, investerare och kunder i värdmedlemstaten. Åtgärderna kan omfatta betalningsstopp, men får inte leda till att kreditinstitutets fordringsägare i värdlandet ges företräde framför fordringsägare i andra medlemsstater. Artikel 43.3 föreskriver att säkerhetsåtgärderna ska upphöra om hemlandets administrativa eller rättsliga myndigheter vidtar rekonstruktionsåtgärder i den mening som avses i artikel 3 direktiv 2001/24/EG. Artikel 43.4 ålägger värdlandets behöriga myndigheter att avsluta säkerhetsåtgärderna när de inte längre behövs, såvida de inte har upphört i enlighet med artikel 43.3.

Artikel 43.5 andra stycket innehåller en ny bestämmelse om att hemlandets behöriga myndigheter för det fall att de har invändningar mot de åtgärder som värdlandets behöriga myndigheter har vidtagit, får de hänskjuta ärendet till EBA för tvistlösning. EBA får enligt samma artikel på eget initiativ assistera behöriga myndigheter i enlighet med artikel 19 förordning (EU) nr 1093/2020.

Artikel 49.3, som är ny, fastslår att åtgärder som värdlandets behöriga myndigheter vidtar, inte får innefatta diskriminerande behandling eller restriktioner som grundar sig på att ett institut är auktoriserat i ett annat medlemsland inom EU.

De ändringar som i artiklarna 41, 43 och 49 CRD 4 vidtagits i förhållande till dess motsvarighet i 2006 års kreditinstitutsdirektiv, äger tillämpning från det datum som kravet på likviditetstäckning börjar tillämpas i enlighet med den delegerade akt som införs som bindande standard i enlighet med artikel 460 i förordning CRR. För tiden fram till dess att övergångsperioden löpt ut ska nuvarande regler som grundas på principen att värdlandet utövar tillsyn över likviditeten i filialen alltjämt äga tillämpning (se *artikel 150-159*).

I artikel 35 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv anges att om en auktorisation återkallas, ska värdlandets behöriga myndigheter informeras. I artikel 45 CRD 4 har detta justerats till ett krav på behöriga myndigheter i hemlandet att *omgående* informera behöriga myndigheter i värdlandet.

Skälen för utredarens förslag: De nya reglerna om tillsyn över filialer tillhörande utländska kreditinstitut inom EES bör ses i ljuset av att de myndigheter som har auktoriserat kreditinstitutet i fråga, har bättre möjlighet att på ett ändamålsenligt sätt vidta ingripanden mot institutet. Reglerna innebär att värdlandets behöriga myndigheter i framtiden ska få ingripa gentemot sådana kreditinstitut endast om det är fråga om så kallade säkerhetsåtgärder. Regleringen i 15 kap. LBF

bör därför ändras så att Finansinspektionen, gentemot utländska kreditinstitut inom EES som inrättat filialer i landet och inte följer gällande regler, inte längre ska ingripa mot institutet genom ett föreläggande. Finansinspektionen ska i stället informera behöriga myndigheter i hemlandet om eventuella missförhållanden, varefter det ankommer på hemlandets myndigheter att vidta åtgärder för att förmå institutet i fråga att vidta rättelse.

I brådskande fall ska dock behörig myndighet i värdlandet ha rätt att vidta så kallade säkerhetsåtgärder. Vilka åtgärder som värdlandsmyndigheten i en sådan situation ska få rätt att vidta framgår inte av direktivet. Det ligger dock nära till hands att uppfatta det som att behöriga myndigheter med rätt att ingripa, ska ges samma befogenheter att ingripa som de har gentemot nationellt auktoriserade institut.

Finansinspektionen har enligt 15 kap. 15 § tredje stycket LBF rätt att i brådskande fall förbjuda ett kreditinstitut att påbörja fler transaktioner i landet. Bestämmelsen har överförts från 7 kap. 19 § i den numera upphävda bankrörelselagen (1987:617) och infördes i den lagen med anledning av artikel 21.7 i det numera upphävda andra banksamordningsdirektivet¹⁷. Denna artikel hade stora likheter med artikel 43.1 i CRD 4 så till vida att den också tillät värdlandets behöriga myndigheter att i brådskande fall interimistiskt vidta de åtgärder som ansågs nödvändiga för att skydda insättare, investerare och andra mottagare av tjänster. Vid genomförandet av bestämmelsen i svensk rätt fördes ingen närmare diskussion om vad som avses med ”brådskande” eller vilka ”nödvändiga åtgärder” som i en sådan situation borde komma i fråga.¹⁸ Det torde dock saknas anledning att behålla en reglering som innebär att Finansinspektionens befogenheter i förhållande till filialer som tillhör utländska kreditinstitut, i brådskande fall begränsas till ett förbud att påbörja fler transaktioner i landet. Dylika säkerhetsåtgärder kommer, till skillnad mot vad som gäller i dag, nämligen utgöra Finansinspektionens enda möjlighet att självständigt ingripa mot sådana filialer. Regleringen bör därför ändras så att den inte uppställer några särskilda begränsningar i fråga om vilka av Finansinspektionens tillsynsbefogenheter som kan användas i en sådan situation. Däremot bör sådana säkerhetsåtgärder få vidtas endast om det är nödvändigt för att värna den finansiella stabiliteten i

¹⁷ Rådets andra direktiv av den 15 december 1989 om samordning av lagar och andra författningar om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut, samt med ändring av direktiv 77/780/EEG.

¹⁸ Se prop. 1992/93:89 sid 125 och 204.

landet, och åtgärderna ska stå i proportion till detta syfte. Av lag bör även framgå under vilka förutsättningar som åtgärderna ska upphöra.

Kravet i artikel 49.3 om att institut som auktoriserats i andra medlemsländer inte ska behandlas mer restriktivt jämfört med nationellt auktoriserade institut, liksom kravet i artikel 43.2 om att säkerhetsåtgärder inte får leda till att borgenärer i värdlandet ges företräde framför borgenärer i andra länder, är tillgodosett genom grundlagens krav på att domstolar och förvaltningsmyndigheter i sin verksamhet beaktar allas likhet inför lagen samt iakttar saklighet och opartiskhet (se 1 kap. 9 § regeringsformen).

Den enligt artiklarna 41 och 45 för Finansinspektionen något förändrade skyldigheten att underrätta behöriga myndigheter i hemlandet om vidtagna åtgärder och skyldigheten att samarbeta med behöriga myndigheter i andra länder ryms inom Finansinspektionens samarbetsskyldighet enligt 13 kap. 6 a § och 15 kap. 5 § LBF och 10 kap. 9 § kapitaltäckningslagen. Bestämmelsen i 15 kap. 5 § LBF bör dock justeras genom ett tillägg om att de åtgärder som vidtas och den efterföljande underrättelse om vidtagna åtgärder ska ske utan otillbörligt dröjsmål.

I fråga om de nya hänskjutandebestämmelserna i artikel 41.2 och 43.5 konstateras följande. Vid genomförandet av omnibusdirektivet i svensk rätt anförde regeringen att det av lag bör framgå i vilka fall som Finansinspektionen har möjlighet att hänskjuta frågor till EBA för tvistlösning (jfr prop. 2011/12:70). Kreditinstitutsdirektivets bestämmelser om hänskjutande genomfördes i LBF och kapitaltäckningslagen genom två nya bestämmelser (13 kap. 6 b LBF och 10 kap. 9 a § kapitaltäckningslagen). Dessa lagrum anger i vilka fall som Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES, till EBA för tvistlösning. Artikel 41.2 och 43.5 bör genomföras genom att nu nämnda lagrum utökas till att omfatta även dessa artiklar. Det är ännu oklart vid vilken tidpunkt som de ändringar som vidtagits i artiklarna 41, 43 och 49 CRD 4 ska börja tillämpas. Ändringarna i denna del bör därför träda kraft vid det datum som regeringen bestämmer.

9.6 Rätt att begära rapporter från och genomföra inspektioner av filialer till utländska institut

Utredarens förslag: Finansinspektionens rätt att inspektera och begära information av filialer till utländska kreditinstitut ska omfatta samtliga utländska kreditinstitut som inrättat filial i landet.

Innehållet i direktivet: I artikel 52.3 som är ny, anges att behöriga myndigheter i värdlandet ska ha rätt att inspektera och begära information om verksamhet som institut bedriver i landet genom filialer. Sådana tillsynsåtgärder ska kunna tillgripas när värdlandets behöriga myndigheter anser att det behövs med hänsyn till den finansiella stabiliteten i värdlandet. Värdlandets myndigheter åläggs enligt samma artikel att inför inspektionen konsultera hemlandets behöriga myndigheter och efter att inspektionen utförts informera myndigheterna i hemlandet om vad som framkommit vid undersökningen. Informationen ska enligt artikel 52.4 inhämtas och inspektioner utövas i enlighet med det lands lagar och bestämmelser där inspektionen utförs eller informationen inhämtas.

I artikel 40 finns en ytterligare bestämmelse om rätt för den behöriga myndigheten att begära information från filialer inom dess territorium. Artikel 40 innebär att värdlandets behöriga myndigheter har rätt att begära att alla kreditinstitut som har filialer inom dess territorium lämnar *periodiska rapporter* om sin verksamhet i värdlandet. Artikel 40 fanns även i 2006 års direktiv men bestämmelsen har i förhållande till dess motsvarighet i det äldre direktivet justerats i fråga om för vilka ändamål värdlandets behöriga myndigheter får kräva sådana rapporter.¹⁹ Enligt artikel 40 ska sådana rapporter få krävas för informations- eller statistikändamål, för att kunna ta ställning till om en filial i enlighet med artikel 51.1 är att betrakta som betydande, eller för tillsynsändamål i enlighet med direktivets artiklar 40-46.²⁰ Av artiklarna 151 och 152 följer att de ändringar som skett i

¹⁹ Enligt artikel 29 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv får värdlandet föreskriva skyldighet för alla kreditinstitut som har filial på dess territorium att för dels statistiska ändamål, dels i syfte att utöva tillsyn över likviditeten, kräva periodiska rapporter om verksamheten i värdlandet.

²⁰ Artikel 40-46 inbegriper värdlandets behöriga myndigheters rätt vidta säkerhetsåtgärder för att skydda bland annat den finansiella stabiliteten i värdlandet (se artikel 43), samt värdlandets rätt att förhindra överträdelse inom sitt territorium (se artikel 44, vilken motsvaras av artikel 34 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv).

artikel 40 jämfört med dess motsvarighet i 2006 års direktiv ska börja tillämpas från det datum som kravet på likviditetstäckning börjar tillämpas i enlighet med den delegerade akt som införs som bindande standard i enlighet med artikel 460 i CRR.

Skälen för utredarens förslag: I svensk rätt, 13 kap. 3 och 4 §§ LBF, finns en vidsträckt rätt för Finansinspektionen att begära information från och inspektera kreditinstitut och utländska kreditinstitut som har inrättat filial i landet. Bestämmelserna i 13 kap. LBF ger intryck av att denna befogenhet såvitt avser utländska kreditinstitut endast gäller i förhållande till utländska kreditinstitut som *inte* hör hemma inom EES. Både 13 kap. 3 och 4 §§ föreskriver nämligen en rätt för inspektionen att inhämta upplysningar respektive genomföra undersökningar hos kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som inrättat filial enligt 4 kap. 4 § LBF, närmare bestämt endast *andra* utländska kreditinstitut än sådana som hör hemma inom EES. Å andra sidan ska bestämmelserna i LBF i tillämpliga delar även gälla för utländska företags verksamhet i Sverige, oberoende av om företaget hör hemma inom eller utanför EES (se 1 kap. 2 § LBF), vilket kan uppfattas som att bestämmelserna om kreditinstitut i 13 kap. LBF ska tillämpas på filialer oberoende av om det utländska kreditinstitut hör hemma inom eller utanför EES.

Den EU-rättsliga regleringen gör i denna del inte någon åtskillnad för om det är fråga om filialer till utländska kreditinstitut inom eller utanför EES, utan relevanta artiklar i både 2006 års kreditinstitutsdirektiv och CRD 4 avser "alla" utländska kreditinstitut. Regleringen i 23 kap. LVM om Finansinspektionens rätt att vidta inspektioner och begära information från utländska företag som har tillstånd att driva verksamhet från filial i Sverige, gör inte heller någon skillnad på om det utländska företaget är verksamt inom eller utanför EES.

Om filialer till utländska kreditinstitut inom EES inte omfattas av bestämmelserna i 13 kap. 3 och 4 §§ LBF saknas möjlighet att utöva en effektiv tillsyn över reglernas efterlevnad. Det kommer inte heller finnas möjlighet för Finansinspektionen att inhämta information från filialerna m.m. på det sätt som föreskrivs i direktivet. Mot denna bakgrund bör bestämmelserna i 13 kap. LBF ändras så att det inte råder någon tvekan om att rätten att begära information och genomföra inspektioner gäller i förhållande till alla utländska kreditinstitut som inrättat filial i landet.

Vad därefter gäller frågan om för vilka syften information får begäras kan följande konstateras. Om Finansinspektionen i enlighet

med direktivet ska kunna bedöma den verksamhet som i landet utövas av filialer tillhörande utländska institut, behöver Finansinspektionen information om den verksamhet som dessa filialer utövar i landet. De justeringar som skett i artikel 40 jämfört med motsvarande artikel i 2006 års direktiv, och den nya rätten till informationsinhämtande i artikel 52.3, är därför inte av den art att de medför ett behov att ändra Finansinspektionens rätt att i enlighet med 13 kap. 3 § LBF kräva att utländska kreditinstitut som inrättat filial i landet lämnar upplysningar om den verksamhet som bedrivs.

Det senare ledet i artikel 52.3, om skyldigheten att inför en inspektion konsultera behöriga myndigheter i hemlandet och informera om resultatet av gjorda undersökningar, behandlas i betänkandets avsnitt 10.3.1.

9.7 Tillsynens utövande

Utredarens förslag: Bestämmelserna om nya krav på behöriga myndigheter såvitt avser metoder för tillsynens utövande m.m. bör inte regleras i lag utan i föreskrifter meddelade av regeringen.

Utredarens bedömning: Behöriga myndigheters skyldigheter att i enlighet med artikel 97.5 utbyta information med EBA rymms inom gällande rätt.

9.7.1 Innehållet i direktivet

Metoder för att utvärdera instituten

I artikel 97.1 föreskrivs att behöriga myndigheter ska granska de styrformer, strategier, metoder och rutiner som instituten infört för att uppfylla kraven i direktivet och CRR, samt utvärdera

- a) de risker som instituten är eller kan vara exponerade emot,
- b) den risk som ett institut utgör för det finansiella systemet med beaktande av identifieringen och mätningen av systemrisker enligt artikel 23 i förordning (EU) nr 1093/2010 eller, i förekommande fall, ESRB:s rekommendationer och

- c) risker som påvisats vid stresstester med beaktande av arten, omfattningen och komplexiteten hos kreditinstitutets verksamhet.

Artikel 97.1 baseras huvudsakligen på artikel 124 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv men bestämmelsen har utökats genom det som anges i led b) och c).

Artikel 97.3 anger i likhet med artikel 124.3 i 2006 års direktiv att behöriga myndigheter på grundval av den översyn och utvärdering som avses i punkt 1 ska fastställa om de styrformer, strategier, processer och rutiner som instituten infört för att följa direktivet och den kapitalbas och likviditet de förfogar över är tillräckliga för att säkerställa en sund hantering och täckning av de risker som de är exponerade för. Bestämmelsen har i förhållande till 2006 års direktiv utökats genom att det numera anges att behöriga myndigheter även ska fastställa om instituten har tillräcklig likviditet, men i övrigt är bestämmelsen oförändrad. *Artikel 97.4* innehåller en nyhet i förhållande till dess motsvarighet i 2006 års kreditinstitutsdirektiv²¹ genom att CRD 4 uppställer krav på årlig utvärderingen endast av de institut som enligt artikel 99.2 omfattas av ett särskilt tillsynsprogram.

Artikel 97.5 är ny och innebär att om en utvärdering av ett institut utvisar att institutet kan utgöra en systemrisk enligt artikel 23 i förordning (EU) nr 2010/1093, ankommer det på behöriga myndigheter att omedelbart informera EBA om detta.

Vid den granskning som ska utföras enligt artikel 97, ska myndigheterna beakta de tekniska kriterier som framgår av artikel 98.²² Artikel 98 innebär jämfört med dess motsvarighet i 2006 års direktiv nya kriterier för hur tillsynsutvärderingen ska utövas. En översyn och utvärdering ska *utöver* tidigare krav numera även

- omfatta det geografiska området för institutets exponeringar, institutets affärsmodell och bedömningen av systemrisker i enlighet med de kriterier som fastslås i artikel 97 (*artikel 98.1 h-j*),
- beakta institutens exponering för en alltför låg bruttosoliditet, som avspeglas i indikatorerna för en låg bruttosoliditet, inklusive den bruttosoliditet som fastställs i enlighet med artikel 429

²¹ Motsvarande artikel i 2006 års kreditinstitutsdirektiv återfanns i artikel 124.4.

²² Artikel 98 baseras huvudsakligen på bilaga XI till 2006 års kreditinstitutsdirektiv, med undantag för artikel 98.5 som tidigare reglerades i artikel 124.5 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Bestämmelserna i dess lydelse enligt 2006 års kreditinstitutsdirektiv har genomförts på det sätt som framgår av prop. 2006/07:5 sid 342 ff. och prop. 2010/11:110 sid. 96.

CRR, varvid de behöriga myndigheterna ska beakta institutens affärsmodell (artikel 98.6) och,

- inbegripa institutens företagsstyrning, företagskultur och företagsvärden och den förmåga som ledamöterna i ledningsorganet har att utföra sitt uppdrag, varvid de behöriga myndigheterna åtminstone ska ha tillgång till dagordningar och andra dokument från ledningsorganets och kommittéernas möten samt resultaten från interna eller externa utvärderingar av ledningsorganets funktion. (artikel 98.7).

Artikel 98.5 motsvaras av artikel 124.5 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Bestämmelsen anger när det ska krävas åtgärder med anledning av en utvärdering av institutens exponering för ränterisker i samband med andra verksamheter än handel. Numera anges att åtgärder ska vidtas åtminstone beträffande institut vars ekonomiska värde minskar med mer än motsvarande 20 procent av deras kapitalbas till följd av en plötslig eller oväntat förändring av räntenivåerna med 200 räntepunkter eller en sådan förändring som definieras i EBA:s riktlinjer.

I artikel 103 anges att om behöriga myndigheter vid sin utvärdering av instituten konstaterar att institut med likartade riskprofiler, såsom likartade affärsmodeller eller likartat geografiskt område för exponeringar, är eller kan bli exponerade för likartade risker eller utgör liknande risker för det finansiella systemet, kan de tillämpa den översyns- och utvärderingsprocessen som avses i artikel 97 för dessa institut på ett likartat eller identiskt sätt. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna har de rättsliga befogenheter som krävs för att ålägga krav i enlighet med direktivet eller CRR på ett likartat eller identiskt sätt, särskilt tillsynsbefogenheterna enligt artiklarna 104-106. Den typ av institut som avses kan fastställas enligt kriterierna i artikel 98.1 j, det vill säga utifrån en bedömning av systemrisker i enlighet med kriterierna i artikel 97. I artikel 103.2 åläggs behöriga myndigheter att underrätta EBA om artikel 103.1 tillämpas. EBA ska i sin tur utöva tillsyn över behöriga myndigheters utövande av tillsynen och utfärda riktlinjer om hur liknande risker ska bedömas i syfte att säkerställa en enhetlig tillämpning av artikel 103.1. Riktlinjerna ska antas i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Artiklarna 97 och 98 har i förhållande till dess motsvarighet i 2006 års direktiv även reviderats till följd av att regelverket omarbetats.

Artikel 100, som också är ny, anger att behöriga myndigheter som stöd för den utvärdering och översyn som ska göras enligt artikel 97, när så är lämpligt men minst årligen ska genomföra stresstester på de institut som står under deras tillsyn. Enligt artikel 100.2 ska EBA i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 utfärda riktlinjer i syfte att säkerställa att behöriga myndigheter vid utförandet av stresstester använder sig av gemensamma metoder.

Institut som omfattas av särskilda tillsynsprogram

Artikel 99 om program för tillsynsgranskning är ny. Bestämmelsen innebär att behöriga myndigheter, för de institut som står under deras tillsyn, minst en gång per år ska anta s.k. tillsynsprogram. Programmen ska utformas med beaktande av den utvärdering som skett enligt artikel 97 och bl.a. innehålla information om hur de behöriga myndigheter avser att genomföra sitt uppdrag och vilka institut som kan bli föremål för utökad tillsyn.

Artikel 99.2 anger att följande institut ska omfattas av tillsynsprogrammen:

1. institut för vilka resultaten från stresstesterna som avses i artiklarna 98.1 a och 98.1 g och 100, eller resultatet från översynen och utvärderingen enligt artikel 97 tyder på betydande risker för den ekonomiska ställningen eller bristande efterlevnad av de krav som följer enligt direktivet eller förordningen,
2. institut som utgör en systemrisk för det finansiella systemet,
3. andra institut som behöriga myndigheter bedömer vara i behov av ett sådant program.

I artikel 99.3 föreskrivs ett antal åtgärder som vid behov ska vidtas mot de institut som omfattas av tillsynsprogrammen. I bestämmelsen anges bl.a. fler inspektioner, ständig närvaro hos institutet från de behöriga myndigheternas sida, eller krav på mer frekventa rapporter från institutet. Artikel 99.4 fastslår att ett tillsynsprogram som antagits av behörig myndighet i hemlandet, inte ska inkräkta på värdlandets behöriga myndigheters rätt att i enlighet med artikel 52.3 utföra inspektioner av den verksamhet som filialer bedriver i värdlandet.

Anvisningar om översyn av tillstånd att använda interna metoder

Artikel 101.1-4 innehåller nya krav på behöriga myndigheters löpande tillsyn av institut som fått tillstånd att använda sig av interna metoder för att beräkna kapitalbaskraven. Enligt *artikel 101.1* ska de behöriga myndigheterna med jämna mellanrum åtminstone vart tredje år granska hur institut uppfyller ställda krav när det gäller kraven på metoder som kräver tillstånd från de behöriga myndigheterna innan de används för att beräkna kapitalbaskraven i enlighet med del tre i CRR. De behöriga myndigheterna ska särskilt uppmärksamma förändringar i institutets affärsverksamhet och hur interna metoder tillämpas på nya produkter. Om det framkommer att instituts interna metoder innebär väsentliga brister i fråga om förmågan att identifiera risker, ankommer det på behöriga myndigheter att säkerställa att metoderna åtgärdas eller vidta nödvändiga åtgärder för att minska följderna av dem. Sådana åtgärder kan exempelvis bestå i att införa högre multiplikationsfaktorer eller införa kapitaltillägg, eller vidta andra lämpliga effektiva åtgärder.

Om en intern marknadsriskmodell leder till upprepade över-skridanden av bestämmelserna i artikel 355 i CRR, vilket tyder på att modellen inte är eller inte längre är exakt, ska behöriga myndigheter återkalla tillståndet att använda sig av en viss metod, eller vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att metoden snarast förbättras (se artikel 101.3).

Artikel 101 (4) föreskriver att om ett institut fått tillstånd att använda sig av en metod, som inte längre uppfyller tillämpliga krav, ska behöriga myndigheter kräva att institutet

- visar att de brister metoden innebär endast är av ringa betydelse, eller
- presenterar en åtgärdsplan för att i tid återställa att kraven följs och ange en tidsfrist för när planen ska genomföras.

Om behöriga myndigheter bedömer att det är osannolikt att den åtgärdsplan som presenteras leder till att kraven kommer att uppfyllas, eller att tidsfristen för dess genomförande inte är tillfredställande, ska myndigheten kräva förbättringar av planen. Om det är osannolikt att institutet inom en lämplig tidsfrist åter kommer att uppfylla gällande regler eller inte på ett tillfredsställande vis lyckas visa att konstaterade brister är av endast ringa betydelse, ska tillståndet att använda sig av

metoden återkallas, eller begränsas till områden där en efterlevnad kan uppnås inom en lämplig tidsfrist.

Artikel 101.5 är också ny. Bestämmelsen anger att EBA i syfte att främja en enhetlig sundhet i de interna metoderna ska analysera de metoder som används av instituten och i enlighet med artikel 16 förordningen (EU) nr 1093/2010 utveckla riktlinjer med riktmärken ("benchmarks") på grundval av utförd analys. Behöriga myndigheter åläggs att vid sin tillsyn av institutens interna metoder beakta EBA:s analys.

9.7.2 Utredarens förslag och bedömning

Den granskning och de åtgärder som behöriga myndigheter ska utöva respektive vidta enligt artiklarna 97-99 utgör i varierande utsträckning anvisningar om hur behöriga myndigheter ska utöva tillsyn över instituten. De justeringar som gjorts i artikel 97 jämfört med artikel 124 i 2006 års direktiv innebär bland annat en uttrycklig skyldighet för behöriga myndigheter att vid utvärderingen av instituten även beakta de risker som ett institut utgör för det finansiella systemet, det vill säga utsätter det finansiella systemet för. Om ett institut kan orsaka systemrisk i enlighet med artikel 23 i förordning (EU) nr 1093/2010, ankommer det på behöriga myndigheter att omgående underrätta EBA om detta. När behöriga myndigheter därefter bedömer om institutets eller institutens styrformer, kapitalbas och likviditet m.m. är tillräckliga, ska bedömning liksom hittills baseras på de risker som institutet är exponerade för (*coverage of their risks*). Detta innebär ingen förändring jämfört med i dag (se artikel 97.3 i CRD 4 jämfört med artikel 124.3 i 2006 års kreditinstitutdirektiv).

Vid genomförandet av 2006 års direktiv i svensk rätt ansåg regeringen att detaljerade reglerna om hur ofta tillsynen ska ske och vad den ska omfatta inte bör framgå av lag utan regleras igenom föreskrifter på lägre nivå. Närmare bestämmelser om Finansinspektionens tillsyn har därför genomförts i bl.a. kapitaltäckningsförordningen (se 29 och 30 §§). De justeringar av behöriga myndigheters tillsynsmetoder som tillkommit genom CRD 4 bör i linje med tidigare överväganden genomföras i svensk rätt genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Behov av särskilda genomförandeåtgärder för att säkerställa en rätt för Finansinspektionen att i enlighet med artikel 103 gentemot

berörda institut fatta identiska eller likartade beslut om ingripande bedöms inte föreligga. Inget i svensk rätt hindrar inspektionen från att fatta sådana beslut. Artikel 4.5 framstår i stället närmast som ett förtydligande om att behöriga myndigheter ska ha möjlighet att göra sådana likartade bedömningar.

Den för Finansinspektionen utökade skyldigheten att i enlighet med artiklarna 97.5 och 103.2 underrätta EBA om en utvärdering visar att ett institut kan orsaka systemrisk, respektive om inspektionens tillämpning av artikel 103, ryms inom Finansinspektionens skyldighet att i enlighet med 1 kap. 9 § förordningen om bank- och finansieringsrörelse respektive 26 a § kapitaltäckningsförordningen underrätta EBA i den utsträckning som följer av kreditinstitutsdirektivet.

9.8 Institutens administrativa förfaranden för intern kontroll

Utredarens förslag: Artikel 4.5 andra meningen och artikel 4.6 ska inom ramen för befintliga bemyndiganden genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Direktivets innehåll: Enligt artikel 4.5 andra meningen ska medlemsstaterna säkerställa att det finns interna kontrollrutiner, administrativa förfaranden och redovisningsförfaranden för instituten så att det vid varje tidpunkt är möjligt att kontrollera att reglerna följs. Av artikel 4.6 framgår att medlemsstaterna ska se till att instituten dokumenterar alla sina transaktioner, system och rutiner som omfattas av CRD 4 och CRR på ett sådant sätt att de behöriga myndigheterna alltid kan kontrollera att de krav som ställs på instituten uppfylls.

Skälen för utredarens förslag: I 6 kap. 2 § LBF och 8 kap. 4 § LVM ställs krav på instituten att ha en tillfredsställande intern kontroll samt att de ska kunna identifiera, mäta, styra och internt rapportera och ha kontroll över de risker som dess rörelse är förknippad med.²³ Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får med stöd av 16 kap. 1 § LBF respektive 8 kap. 42 § LVM meddela ytterligare föreskrifter om vilka åtgärder som instituten ska vidta för att uppfylla lagens krav på riskhantering.

²³ Den närmare innebörden av rörelsereglerna i 6 kap. LBF framgår av prop. 2002/03:139 sid 273 ff.

De nya krav som artiklarna 4.5 andra meningen och 4.6 CRD 4 ställer på medlemsstaterna bör inom ramen för befintliga bemyndiganden genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

9.9 Särskilda krav på offentliggörande

Utredarens förslag: Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vid vilken tidpunkt, på vilken plats och med vilka intervall institut ska offentliggöra informationen i enlighet med del 8 i CRR. Moderföretag ska åläggas att offentliggöra information som rör dess rättsliga struktur, styrning och organisationsstruktur för gruppen. Finansinspektionen ska bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om den information som moderföretagen ska offentliggöra.

Direktivets innehåll: Artikel 106.1²⁴ anger att behöriga myndigheter ska ha befogenhet att kräva att instituten

1. offentliggör den information som avses i del åtta i förordningen mer än en gång per år och sätter tidsfrister för offentliggörandet,
2. använder specifika medier och platser för offentliggörande av annan information än årsredovisningen.

Enligt artikel 106.2 ska behöriga myndigheter dessutom kunna kräva att moderföretag²⁵ årligen offentliggör, i fullständig form eller i form av hänvisningar till likvärdig information, en beskrivning av moderföretagets rättsliga struktur, samt lednings- och organisationsstruktur för den grupp av institut som avses i artiklarna 14.3, 74.1 och artikel 109.2.

Skälen för utredarens förslag: Innehållet i artikel 106 bör ses mot bakgrund av att CRR och dess reglering om institutens skyldighet att

²⁴ Artikel 106 baserar sig delvis på artikel 149 i 2006 års direktiv, som enligt artikel 39 i kapitalkravsdirektivet även ägde tillämpning på värdepappersinstitut. Innehållet i artikel 101.2 är emellertid nytt.

²⁵ Moderföretag definieras i artikel 4.60 CRR. Av definitionen framgår att vid tillämpning av avdelning VII kapitlen 3 och 4 avsnitt II samt avdelning VIII i direktivet innefattar definitionen alla företag som utövar ett faktiskt bestämmande inflytande över ett annat företag, varvid avses både institut, finansiella holdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag.

offentliggöra information innebär att instituten är ålagda att publicera viss information årsvis, men i övrigt har frihet att bedöma hur ofta och var de ska publicera informationen (se artiklarna 431-434 CRR). Denna valfrihet kan dock inskränkas genom medlemsstaternas skyldighet att i enlighet med artikel 106.1 ge behöriga myndigheter möjlighet att kräva offentliggörande mer ofta än en gång per år, sätta tidsfrister för offentliggörandet, samt ställa krav på specifika medier och platser för informationens offentliggörande. Artikel 106.1 med dess krav på att behöriga myndigheter ska ha befogenhet att uppställa särskilda krav på frekvensen och metoderna för informationens offentliggörande motsvaras av artikel 149 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Denna artikel har genomförts genom Finansinspektionens föreskrifter (se 13 kap. 1 § 39 kapitaltäckningslagen). Artikel 106.1 bör i likhet med artikel 149 i det äldre kreditinstitutsdirektivet genomföras genom föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Vad därefter gäller artikel 106.2 kan konstateras att Finansinspektionen enligt 10 kap. 7 § kapitaltäckningslagen har rätt att kräva att institut och moderföretag lämnar den information om sin verksamhet som inspektionen begär för sin tillsyn. I enlighet med förslagen i kapitel 5 bör 10 kap. 7 § kapitaltäckningslagen i justerad form överföras till en ny lag. Regleringen bör dessutom kompletteras med en skyldighet för moderföretagen att offentliggöra information i enlighet med vad som följer av direktivet. Den närmare innebörden av vilken information som ska offentliggöras bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Finansinspektionen bör därför erhålla ett bemyndigande om att meddela föreskrifter även om detta.

Artikel 106 torde dessutom förutsätta att behöriga myndigheter ska ha befogenhet att vidta sanktioner om ett institut eller ett moderbolag inte offentliggör sådan information som den enligt gällande rätt ska offentliggöra (jämför prop. 2006/07:5 sid. 303 med anledning av genomförandet av artikel 149 i 2006 års kreditinstitut). LBF respektive LVM ger Finansinspektionen möjlighet att ingripa mot institut som inte följer gällande regler om offentliggörande av information m.m.

Förslag till genomförandeåtgärder för att säkerställa möjligheten att vidta sanktioner gentemot moderföretag i de fall dessa utgörs av finansiella holdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag behandlas i avsnitt 11.10.

9.10 Utökad underrättelseskyldighet till EBA

Utredarens bedömning: Den utökade underrättelse-skyldigheten som följer av artiklarna 69 och 107.1 ryms inom gällande rätt.

Innehållet i direktivet: Artikel 69, som är ny, ålägger behöriga myndigheter att informera EBA om samtliga beslut om administrativa sanktioner som omfattas av artiklarna 65-67, inklusive uppgift om besluten överklagats och utfallet av ärendets prövning i högre instans. I artikel 107.1 föreskrivs en ny skyldighet för behöriga myndigheter att underrätta Europeiska bankmyndigheten (EBA) om hur de utövar sina skyldigheter att i enlighet med artikel 97 utvärdera institutens verksamhet och om de metoder som ligger till grund för beslut som fattas enligt artiklarna 98, 100-102, 104 och 105.

Skälen för utredarens bedömning: Den för Finansinspektionen gentemot EBA utökade underrättelseskyldigheten som följer av artiklarna 69 och 107.1 ryms inom Finansinspektionens skyldighet att i enlighet med 1 kap. 9 § förordningen om bank- och finansieringsrörelse respektive 26 a § kapitaltäckningsförordningen underrätta bl.a. EBA i den utsträckning som följer av kreditinstitutsdirektivet. Några genomförandeåtgärder i denna del krävs därför inte.

9.11 Central databas om beslutade sanktioner

Utredarens förslag: Skyldigheten att använda sig av EBA:s databas bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Innehållet i direktivet: Enligt artikel 69 ska EBA upprätthålla en central databas med den information om beslutade sanktioner som rapporterats från medlemsstaterna. Endast behöriga myndigheter ska ha tillgång till den information som framgår av databasen. Behöriga myndigheter åläggs att vid sin ledningsprövning i enlighet med artiklarna 13.1, 16.3, 91.1 och 121 använda sig av databasen. Enligt artikel 69.3 åläggs behöriga myndigheter att i enlighet med nationell rätt verifiera om en person i relevanta avseenden förekommer i belastningsregistret. Information för detta syfte ska utbytas i enlighet

med rådets rambeslut 2009/316/JHA och rådets ”framework Decision 2009/315/JHA”²⁶ såsom det har genomförts i nationell rätt. Enligt artikel 69.4 ska EBA tillhandahålla en hemsida med länkar till de platser där behöriga myndigheter publicerar sina administrativa sanktioner.

Skälen för utredarens bedömning: Rådets rambeslut 2009/315/RIF syftar till att förbättra informationsutbytet mellan medlemsstaterna på det rättsliga området, och möjliggör för medlemsstaterna att via centralmyndigheter begära uppgifter ur varandras kriminalregister i enskilda fall. Rådets beslut har i svensk rätt genomförts på det sätt som framgår av regeringens proposition ”Utbyte av uppgifter ur kriminalregister mellan EU:s medlemsstater” (prop. 2011/12:163 och riksdagsskrivelse 2012/13:59). Lagändringarna, som trädde i kraft den 1 januari 2013, innebär att Rikspolisstyrelsen har utsetts som centralmyndighet för samarbetet enligt rambeslutet. Artikel 69 fastslår att det ska ankomma på Finansinspektionen att i enlighet med nationell rätt verifiera förekomsten i belastningsregisterutdraget. Skyldigheten i denna del bör genomföras genom föreskrifter meddelade av regeringen.

9.12 Mandat till EBA

Artiklarna 69.4, 100.2, 101.5, 107.1-107.3, 112. 117.2 är nya och kräver i den del de riktar sig mot EBA inga nationella genomförandeåtgärder.

9.13 Avgifter för Finansinspektionens tillsyn

Utredarens förslag: De företag som står under tillsyn av Finansinspektionen ska betala årliga avgifter för att bekosta inspektionens övervakning enligt den nya lagstiftningen. Finansinspektionen ges också rätt att ta ut avgifter för prövning av anmälningar enligt den nya lagstiftningen. Regeringen får meddela föreskrifter om avgifterna.

²⁶ Rådets beslut 2009/316/RIF av den 6 april 2009 om inrättande av det europeiska informationssystemet för utbyte av uppgifter ur kriminalregister (Ecris) i enlighet med artikel 11 i rambeslut 2009/315/RIF (se Europeiska unionens officiella tidning nr L 093, 07/04/2009 s. 0033 – 0048).

Skälen för utredarens förslag: Finansinspektionens verksamhet finansieras dels via anslag på statsbudgeten, dels via avgifter för prövningar av ansökningar och anmälningar. Avgifter som tas ut med stöd av förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen får inspektionen behålla. De företag som står under tillsyn betalar vidare avgifter till inspektionen enligt förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet. Sistnämnda avgifter ska vara proportionella mot de kostnader som inspektionen haft för tillsynen över respektive företagskategori. Dessa avgifter får inspektionen dock inte behålla utan de ska redovisas mot inkomstittel på statsbudgeten.

Den verksamhet som Finansinspektionen kommer att bedriva till följd av CRR och de lagar som genomför CRD 4 kommer att bestå dels i prövning av ansökningar om tillstånd och medgivanden, dels i övervakning och kontroll över att det nya regelverkets bestämmelser efterlevs. För att Finansinspektionen ska ha möjlighet att ta ut avgifter redan från dagen då CRR ska börja tillämpas, har regeringen tagit fram förslag till lagändring med planerat ikraftträdande den 1 januari 2014. Några förslag i detta avseende behöver därför inte lämnas här.

För att Finansinspektionens övervakning enligt den nya lagstiftningen som genomför CRD 4 inte ska bli en statsfinansiell belastning bör dock de institut som står under Finansinspektionens tillsyn betala årliga avgifter för att bekosta övervakningen. En sådan bestämmelse finns redan i dag i 10 kap. 20 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar och bör föras över till den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut.

Finansinspektionen bör också ges rätt att ta ut avgifter för prövning av de ansökningar och anmälningar som krävs med anledning av CRD 4. Riksdagen har visserligen genom ett generellt bemyndigande överlåtit åt regeringen att meddela föreskrifter om ansöknings- och expeditonsavgifter för de statliga förvaltningsmyndigheterna. Med stöd av detta bemyndigande från riksdagen har regeringen i förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen, i sin tur bemyndigat Finansinspektionen att ta ut avgifter för bl.a. prövning av ansökningar och anmälningar enligt lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar. Det har dock framförts kritik mot bemyndigandet bl.a. eftersom det finns oklarheter kring dess räckvidd.

Med hänsyn till den kritik som framförts mot riksdagens tidigare generella bemyndigande avseende ansöknings- och expeditonsavgifter

bör Finansinspektionen i stället i lag bemyndigas att ta ut sådana avgifter i den mån det behövs till följd av den nya lagstiftningen.

Regeringen bör ges bemyndigande att meddela föreskrifter om avgifter i båda dessa avseenden.

10 Samarbete och informationsutbyte

10.1 Bakgrund

Efter finanskrisen 2008 inrättades genom särskilda EU-förordningar (EU nr 1093-1095/2010 [ESA-förordningarna]) ett nytt europeiskt system för tillsynen av den finansiella sektorn (ESFS). I den nya strukturen ingår tre europeiska tillsynsmyndigheter: Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). De europeiska tillsynsmyndigheterna ska samarbeta nära med de nationella tillsynsmyndigheterna i avsikt att förbättra den inre marknadens funktionssätt. Myndigheterna ska vidare utveckla bindande tekniska standarder, verka för en enhetlig tillämpning av det unionsrättsliga regelverket på finansmarknadsområdet, kunna fatta bindande medlingsbeslut vid tvister mellan medlemsstaternas tillsynsmyndigheter, övervaka att medlemsstaternas tillsynsmyndigheter följer antagna EU-regler och vid behov utfärda rekommendationer.

Samtidigt med EU-förordningarna antog Europaparlamentet och rådet omnibus I-direktivet¹. Omnibusdirektivet innebar att det infördes en rad ändringar i sektorsdirektiven som, förutom att precisera de europeiska tillsynsmyndigheternas befogenheter ytterligare, syftade till att säkerställa ett smidigt och effektivt samarbete inom det europeiska systemet för finansiell tillsyn. Ändringarna innebar bl.a. bestämmelser om att det inte skulle få förekomma några rättsliga hinder för utbyte av information i enlighet med ESA-förord-

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU av den 24 november 2010 om ändring av direktiven 98/26/EG, 2002/87/EG, 2003/6/EG, 2003/41/EG, 2003/71/EG, 2004/39/EG, 2004/109/EG, 2005/60/EG, 2006/48/EG, 2006/49/EG och 2009/65/EG vad gäller befogenheterna för Europeiska bankmyndigheten, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten.

ningarna, och de europeiska tillsynsmyndigheternas befogenhet att i enlighet med ESA- förordningarna vid gränsöverskridande verksamhet lösa tvister mellan behöriga myndigheter kompletterades med bestämmelser i sektorsdirektiven som anger i vilka fall som tvist-lösningssystemen får användas.

CRD 4 innebär att bestämmelserna om samarbete och utbyte av information med de europeiska myndigheterna och övriga behöriga myndigheter utvecklas ytterligare, bland annat genom att det i direktivet införs nya bestämmelser om när ärenden ska hänskjutas till EBA för tvistlösning, och nya bestämmelser som ålägger berörda myndigheter att nå ett gemensamt beslut om likviditetskrav som institut med gränsöverskridande verksamhet ska uppfylla på grupp-nivå.

10.1.1 Regler om bland annat samarbete och informationsutbyte i svensk rätt

Vid genomförandet av 2006 års direktiv konstaterade regeringen att det inte var möjligt att i detalj föreskriva i vilka avseenden Finansinspektionen ska samarbeta med andra behöriga myndigheter (prop. 2006/07:5 sid 348). I stället har i 10 kap. 9 § kapitaltäckningslagen införts en allmän regel som anger att Finansinspektionen i sin tillsynsverksamhet ska samarbeta och utbyta information med andra behöriga myndigheter, Europeiska bankmyndigheten och Europeiska systemrisknämnden samt med myndigheter inom EES som har tillsyn över försäkringsföretag i den utsträckning som följer av kreditinstituts- och kapitalkravsdirektivet. Enligt 13 kap. 6 a § LBF ska Finansinspektionen samarbeta med behöriga myndigheter och Europeiska bankmyndigheten i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i EU. Även i andra lagar på finansmarknadsområdet har det införts bestämmelser som anger att Finansinspektionen ska samarbeta och utbyta information med utländska behöriga myndigheter och de europeiska tillsynsmyndigheterna i den utsträckning som följer av de direktiv som är relevanta för respektive lag.²

En svensk myndighets möjlighet att lämna ut sekretessbelagda uppgifter till en utländsk myndighet regleras i 8 kap. 3 § offentlighets-

² Bestämmelser som ålägger Finansinspektionen en s.k. allmän samarbetsskyldighet i förhållande till Esma finns även i lagen om värdepappersmarknaden, lagen om handel med finansiella instrument, lagen om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument och lagen om investeringsfonder.

och sekretesslagen (OSL). Sekretessbelagda uppgifter får enligt den bestämmelsen inte lämnas ut till en utländsk myndighet eller en mellanfolklig organisation, om inte utlämnandet sker i enlighet med särskild föreskrift i lag eller förordning eller om uppgiften i motsvarande fall skulle få lämnas ut till en svensk myndighet och det enligt den utlämnande myndighetens prövning står klart att det är förenligt med svenska intressen att uppgiften lämnas till den utländska myndigheten eller den mellanfolkliga organisationen. Nämnas bör att regeringen i en lagrådsremiss³ lämnat förslag till en ny sekretessbestämmelse som syftar till att säkerställa att svenska myndigheter kan uppfylla internationella förpliktelser om sekretess och tystnadsplikt, i den utsträckning som krävs för att Sverige kunna delta i det internationella samarbetet. Förslaget innebär att sekretess ska gälla för en uppgift som en myndighet har fått från ett utländskt organ på grund av en bindande EU-rättsakt eller ett av EU ingånget eller av riksdagen godkänt avtal med en annan stat eller med en mellanfolklig organisation, om det kan antas att Sveriges möjlighet att delta i det internationella samarbetet som avses i rättsakten eller avtalet försämras om uppgiften röjs. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2014. Sektorsdirektivens bestämmelser om i vilka fall behöriga myndigheter äger rätt att använda sig av den s.k. tvistlösningsmekanismen har genomförts i bland annat 13 kap. 6 b § LBF och 10 kap. 9 a § kapitaltäckningslagen. Av dessa lagrum framgår i vilka fall som Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning.

10.2 Utbyte av information med de europeiska tillsynsmyndigheterna och tystnadsplikt

Utredarens bedömning: Det saknas behov av att ändra nu gällande sekretessbestämmelser.

Utredarens förslag: Bestämmelsen i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse om Finansinspektionens skyldighet att samarbeta med EBA och andra behöriga myndigheter ska kompletteras till att också avse samarbete och informationsutbyte

³ Lagrådsremiss Sekretess i det internationella samarbetet 30 maj 2013.

med Esma och ESRB. Bestämmelsen i 10 kap. 9 § kapitaltäckningslagen ska utökas till att också avse samarbete och informationsutbyte med Esma men överförs till ny lag. Vidare ska den i lag införda hänvisningen till vissa av EU:s rättsakter justeras till att i stället avse de nya rättsakterna. Övriga bestämmelser i artikel 6 som mer specifikt anger hur Finansinspektionen ska samarbeta och bedriva tillsynen, samt skyldigheten att delta i tillsynskollegier ska genomföras på lägre nivå än lag.

Innehållet i direktivet: I artikel 6 anges vissa grundläggande krav för vad som ska gälla för behöriga myndigheters samarbete inom det europeiska samarbetet för finansiell tillsyn. Bestämmelsen motsvaras av artikel 42 b i 2006 års kreditinstitutsdirektiv men har genomgått följdändringar med anledning av CRR och har även utökats i fråga om på vilket sätt detta ska ske. Innehållet i artikel 6 a är helt nytt och innebär att behöriga myndigheter ska samarbeta i en anda av förtroende och med fullständig ömsesidig respekt, särskilt i arbetet med att se till att lämpliga och tillförlitliga uppgifter utväxlas mellan dem och andra parter i enlighet med principen om lojalt samarbete som fastställs i artikel 4.3 i fördraget om Europeiska unionen. I artikel 6 b- 6 e specificeras medlemsstaternas skyldighet att se till att behöriga myndigheter samarbetar ytterligare, bland annat genom en skyldighet att se till att behöriga myndigheter även har ett nära samarbete med ESRB (se särskilt artikel 6 d) och deltar i tillsynskollegiernas verksamhet (artikel 6 b). Artikel 6 c, som tidigare angav en skyldighet för behöriga myndigheter att göra sitt bästa för att efterleva de riktlinjer och rekommendationer som utfärdats av EBA, har utvidgats till att även omfatta de varningar och rekommendationer som utfärdats av ESRB i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1092/2010. Artikel 6 e motsvaras av artikel 42. 1 b i 2006 års kreditinstitutsdirektiv men har utökats med en skyldighet att säkerställa att de nationella uppdrag som de behöriga myndigheterna tilldelas inte hindrar dem från att fullgöra sina uppgifter som medlemmar i ESRB.

Artikel 53.1 motsvaras av artikel 44.1 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv och innehåller bestämmelser om tystnadsplikt för personer som arbetar eller har arbetat för bland annat behöriga myndigheter. I artikel 53.2 anges att tystnadsplikten inte ska hindra behöriga myndigheter från att utbyta information eller förmedla uppgifter till EBA, ESMA och ESRB i enlighet med vad som följer av CRD 4, CRR och

övriga direktiv som äger tillämpning på kreditinstitut, och artikel 15 i förordningen (EU) nr 1092/2010, artiklarna 31, 35 och 36 i förordningen (EU) 1093/2010 och artikel 31 och 36 i förordning (EU) 1095/2010. Bestämmelsen, som motsvaras av artikel 44.2 i direktiv 2006/48/EG, innebär en nyhet så till vida att även ESMA och ESRB inkluderas i informationsutbytet (tidigare omfattades endast EBA). Vidare har hänvisningarna till EU:s rättsakter utökats till att även omfatta CRR och förordningarna (EU) nr 1092/2010 och nr 1095/2010 och artikel 36 i förordning (EU) 1093/2010.

Enligt artikel 53.3, som också är ny, ska bestämmelserna om sekretess i artikel 53.1 inte heller hindra medlemsstaternas behöriga myndigheter från att publicera resultatet av stresstester som utförs i enlighet med direktivets artikel 100 eller artikel 32 i förordningen (EU) nr 1093/2010, eller hindra behöriga myndigheter från att överlämna information till EBA inför EBA:s publicering av stress-testerna.

Skäl för utredarens bedömning och förslag: Bestämmelser om skyldighet att samarbeta och utbyta information med andra europeiska myndigheter (exempelvis artikel 44.2 i 2006 års direktiv) har i svensk rätt genomförts i 13 kap. 6 a § LBF och 10 kap. 9 § kapitaltäckningslagen (se artikel 44.2). För att fullgöra skyldigheten att säkerställa ett samarbete även med ESRB och föreskrivet informationsutbyte med ESMA bör 10 kap. 9 § i kapitaltäckningslagen ändras så att även Esma ingår bland de myndigheter som behöriga myndigheter ska utbyta information med, samt i enlighet med övervägandena i kapitel 5 överförs till ny lag. Vidare bör 13 kap. 6 a LBF bör utökas till att omfatta Esma och ESRB, samt hänvisningarna till EU:s rättsakter uppdateras så att de står i överensstämmelse med vad som följer av artikel 53. De led i artikel 6 som mer specifikt anger på vilket sätt Finansinspektionen ska samarbeta och utöva sina tillsynsuppgifter, samt dess skyldighet att delta i tillsynskollegier, bör genomföras på lägre nivå än lag.

De ändringar i sektorsdirektiven som vidtogs med anledning av omnibusdirektivet och som innebar att de europeiska myndigheterna skulle ingå bland de myndigheter som Finansinspektionen skulle utbyta information med, ansågs inte medföra något behov av att ändra gällande sekretessbestämmelser. Denna slutsats baserades på att direktiven såvitt avser skyldigheten att lämna ut uppgifter till de Europeiska tillsynsmyndigheterna hänvisar till ESA-förordningarna, vilka är att likställa med lag (se prop. 2011/12:70 s. 74 ff.). Det som tillkommit i artikel 53 jämfört med motsvarande artikel i 2006 års direktiv,

medför ingen annan bedömning än den som gjordes vid genomförandet av omnibusdirektivet. Några ändringar i sekretesslagstiftningen med anledning av det föreskrivna uppgiftsbytet med de europeiska tillsynsmyndigheterna är således inte aktuellt. Dessutom har regeringen i en lagrådsremiss lämnat förslag till en ny sekretessbestämmelse som föreslås träda i kraft den 1 januari 2014. Bestämmelsen innebär att sekretess ska gälla för en uppgift som en myndighet har fått från ett utländskt organ på grund av en bindande EU-rättsakt eller ett av EU ingånget eller av riksdagen godkänt avtal med en annan stat eller med en mellanfolklig organisation, om det kan antas att Sveriges möjlighet att delta i det internationella samarbetet som avses i rättsakten eller avtalet försämras om uppgiften röjs.

Den tystnadsplikt som följer av direktivet ska enligt artikel 53.3 inte förhindra en publicering av resultatet av stresstester. Varken CRD 4 eller CRR ställer dock krav på att behöriga myndigheter i varje situation ska publicera resultaten av stresstester. I svensk rätt finns inte heller något generellt hinder mot att publicera resultatet av stresstester. Behov av åtgärder för att genomföra artikel 53.3 krävs därför inte. Det bör i stället alltså ankomma på Finansinspektionen att i varje enskilt fall ta ställning till om nationella bestämmelser om sekretess utgör hinder för att publicera resultatet av genomförda stresstester.

10.3 Utökat samarbete och informationsutbyte mellan hem- och värdmedlemsstater

Utredarens förslag och bedömning: Nuvarande reglering om att Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan myndighet inom EES till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning ska utökas till att omfatta sådana situationer som avses i artikel 50.4. Finansinspektionens skyldighet att i enlighet med artikel 50 och 52 samarbeta och utbyta information, och hänskjuta ett förfarande för tvistlösning till EBA i de fall som framgår av artikel 51 ryms inom gällande rätt. Bestämmelserna om hänskjutande i artiklarna 50.4 och 51.2 ska börja tillämpas från det datum som kravet på likviditetstäckning börjar tillämpas i enlighet med den delegerade akt som införs som bindande standard i enlighet med artikel 460 i CRR.

Innehållet i direktivet: Artikel 50.1 motsvarar artikel 42.1 i 2006 års kreditinstitut och innehåller bestämmelser om tillsynssamordning mellan medlemsstaterna när institut bedriver gränsöverskridande verksamhet. Bestämmelsen ålägger berörda behöriga myndigheter att i nära samarbete utöva tillsyn av verksamma institut, särskilt när sådana driver verksamhet genom filialer i en eller flera medlemsstater utöver den där huvudkontoret finns, och utbyta information med varandra. Informationsskyldigheten enligt artikel 50.1 har dock i förhållande till 2006 års direktiv utökats till att omfatta information om samtliga institut (inte endast kreditinstitut) samt till att även omfatta information om faktorer som kan påverka den systemrisk som institutet utgör. Informationsskyldigheten har dessutom utökats genom att det införts två nya bestämmelser, *artikel 50.2* och *50.3*, som ålägger behöriga myndigheter i hemlandet att omedelbart

- förse behöriga myndigheter i värdlandet med information och resultat rörande likviditetstillsynen i enlighet med del VI i förordningen och avdelning VII, kapitel 3 i direktivet. Informationsskyldigheten gäller för den verksamhet som institutet bedriver genom filialen, i den utsträckning som det är relevant för att skydda insättare eller investerare i värdlandet eller stabiliteten i det finansiella systemet (artikel 50.2), samt
- underrätta behöriga myndigheter i värdlandet om det förekommer eller skäligen kan förväntas förekomma likviditetstress. Informationen ska omfatta detaljer om planering och genomförande av en återhämtningsplan och alla tillsynsåtgärder som har vidtagits i sammanhanget (artikel 50.3).

Artikel 50.4 är också ny. Bestämmelsen föreskriver att behöriga myndigheter i hemlandet på begäran ska underrätta och förklara för värdlandets behöriga myndigheter hur man har beaktat den information som lämnats av värdlandet. Om värdlandets myndigheter vidhåller att behöriga myndigheter i hemlandet inte har vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den information som lämnats, får värdlandets behöriga myndigheter, efter att ha informerat hemmedlemsstatens behöriga myndigheter och EBA, vidta lämpliga åtgärder för att förhindra ytterligare överträdelser, till skydd för kollektiva intressen för insättare, investerare och andra mottagare av tjänster eller till skydd för den finansiella stabiliteten. Om hemmedlemsstatens behöriga myndigheter motsätter sig den åtgärd som värdmedlems-

statens behöriga myndigheter planerar att vidta, får värdlandets behöriga myndigheter i enlighet med artikel 19 förordning (EU) nr 1093/2010 hänskjuta ärendet till EBA. Om EBA väljer att agera, ska EBA fatta beslut inom en månad. I artikel 50.5, som motsvaras av artikel 42.2 och 42.3 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv, har gjorts ett tillägg om att EBA på eget initiativ får bistå de behöriga myndigheterna med att nå fram till en överenskommelse i enlighet med artikel 19.1 andra stycket i förordningen (EU) nr 1093/2010.

Artikel 51.2 motsvaras av artikel 42a.2 i direktiv 2006/48/EU. Bestämmelsen har dock utökats på ett sätt som innebär att behöriga myndigheter i hemlandet åläggs en utökad informations- och samrådsplikt i förhållande till de behöriga myndigheterna i värdlandet. Av artikeln följer att behöriga myndigheter gentemot motsvarande myndigheter i värdlandet ska meddela resultaten av riskbedömningen av institut med betydande filialer som avses i artikel 97 och i tillämpliga fall artikel 113.1. De ska även meddela beslut enligt artiklarna 104 och 105 i den mån sådana bedömningar och beslut är relevanta för de filialerna, och, för det fall att det är relevant för likviditetsrisker i värdlandets valuta, samråda om behovet av att i enlighet med artikel 86 vidta operativa åtgärder mot betydande filialer som har etablerats i landet.

Om behöriga myndigheter i hemlandet inte har samrátt med värdlandets behöriga myndigheter eller om värdlandets behöriga myndigheter, efter ett sådant samrád, vidhåller att operativa åtgärder enligt artikel 86.1 inte är tillräckliga, kan värdlandets behöriga myndigheter hänskjuta ärendet till EBA för tvistlösning i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) 1093/2010

Enligt direktivets övergångsbestämmelser (artikel 151) ska bestämmelserna i artikel 50 och 51 börja tillämpas först från det datum som kravet på likviditetstäckning börjar tillämpas i enlighet med den delegerade akt som införs som bindande standard i enlighet med artikel 460 i CRR.

Skäl för utredarens förslag och bedömning: Den enligt artikel 50 och 51.2 utökade skyldigheten för Finansinspektionen att samarbeta och utbyta information om både kreditinstitut och värdepappersinstitut med behöriga myndigheter i andra länder ryms inom Finansinspektionens skyldighet att i enlighet med 13 kap. 6 a § LBF och 10 kap. 9 § kapitaltäckningslagen samarbeta och utbyta information med andra behöriga myndigheter (jämför prop. 2010/11:110 s. 83). Bestämmelsen i 10 kap. 9 § kapitaltäckningslagen bör med

redaktionella förändringar överförs till den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut.

I enlighet med vad som anförts i avsnitt 9.5 bör de nya möjligheterna att hänskjuta frågor till EBA för tvistlösning genomföras genom att den nuvarande regleringen på området utökas till att omfatta även dessa artiklar. De nya bestämmelserna bör tillämpas när kravet på likviditetstäckning börjar tillämpas i enlighet med den delegerade akt som införs som bindande standard i enlighet med artikel 460 CRR. För tiden fram till dess ska i stället artiklarna 152-159 CRD tillämpas. I dessa bestämmelser, som baserar sig på artiklarna 29, 30, 33, 40-42 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv, återspeglas inte den nuvarande möjligheten att i enlighet med artikel 42 hänskjuta ett förfarande till EBA för bindande medling. Denna möjlighet ska således utgå för tiden fram till dess att den nya likviditetsregleringen träder i kraft.

10.4 Samrådsskyldighet vid tillsyn av filialer till utländska institut

Utredarens förslag: Det ska i lag anges att Finansinspektionen inför en inspektion av ett utländskt kreditinstitut som inrättat filial enligt 4 kap. 4 § LBF, är skyldig att konsultera behöriga myndigheter i den medlemsstat som har auktoriserat det utländska kreditinstitutet. Finansinspektionens skyldighet att i enlighet med artikel 52 vid utarbetandet av tillsynsprogram för institut beakta den information som lämnas av behöriga myndigheter i värdlandet bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Utredarens bedömning: Finansinspektionens skyldighet att i enlighet med artikel 52.3 samråda och utbyta information med behöriga myndigheter i hemlandet ryms inom gällande rätt.

Innehållet i direktivet: I artikel 52.3, som är ny, har det tillkommit nya anvisningar om vad som gäller för det fall att värdlandets behöriga myndigheter avser att utnyttja sin rätt att inspektera filialer i landet som inrättats av institut som auktoriserats av behöriga myndigheter i en annan medlemsstat. Enligt bestämmelsen åläggs behöriga myndigheter i värdlandet att inför en sådan inspektion samråda med hemlandets behöriga myndigheter. Vidare ska värdlandets behöriga

myndigheter efter utförd inspektion informera myndigheterna i hemlandet om det vid inspektionen framkommit sådant som är av betydelse för den finansiella stabiliteten i institutet eller den finansiella stabiliteten i värdlandet. Hemlandets behöriga myndigheter är å sin sida skyldiga att beakta information som lämnats på detta sätt vid genomförandet av tillsynsprogrammen enligt artikel 99. Bestämmelsen äger tillämpning på kreditinstitut och värdepappersinstitut.

Skälen för utredarens förslag och bedömning: Finansinspektionens rätt att inspektera filialer belägna i Sverige är inte villkorad av att inspektionen dessförinnan konsulterar tillsynsmyndigheterna i det land som har auktoriserat det institut till vilket filialen tillhör.⁴ Även om Finansinspektionen enligt gällande rätt är skyldig att samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i andra medlemsstater i den utsträckning som följer av kreditinstitutsdirektivet, blir regleringen om rätten att vidta inspektioner mer tydlig om den nya samrådsskyldigheten om inspektion av filialer framgår av lag. En sådan bör därför införas i svensk rätt. Behöriga myndigheters skyldighet att därefter utbyta information med motsvarande myndigheter i andra länder ryms inom gällande rätt (10 kap. 9 § kapitaltäckningslagen och 13 kap. 6 a § LBF). Vad slutligen gäller den nya skyldigheten för Finansinspektionen att vid utarbetandet av tillsynsprogrammen beakta information som erhållits från värdlandets behöriga myndigheter, bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

10.5 Beslut om likviditet på gruppnivå

Utredarens förslag: Det bör i lag införas bestämmelser som klargör under vilka förutsättningar och i vilken form det ska fattas beslut på gruppnivå med anledning av likviditetstillsynen, inklusive huruvida institutets organisation och riskhanteringen är tillfredsställande m.m. Bestämmelserna i 10 kap. 6 a-d § lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar bör i justerad form överföras till ny lag.

Innehållet i direktivet: I artikel 113. 1 b, som är ny, införs en skyldighet för behöriga myndigheter att i fråga om institut som ingår i

⁴ Se 13 kap. 4 § LBF respektive 23 kap. 4 § LVM.

företagsgrupper som står under tillsyn i flera medlemsstater, komma överens med övriga behöriga myndigheter om vilket beslut som bör fattas med anledning av utfallet av likviditetstillsynen. Artikel 113.2 b anger att ett sådant beslut ska fattas inom en månad efter det att den samordnande tillsynsmyndigheten har lämnat en rapport om gruppens likviditetsprofil.

Skäl för utredarens bedömning: I artikel 129.3 i 2006 års kreditinstitut finns sedan tidigare en skyldighet för behöriga myndigheter att nå ett gemensamt beslut för att avgöra om nivån på gruppens kapitalbas är tillräcklig. Bestämmelsen har överförts till artikel 108.1a i CRD 4 och är i svensk rätt genomförd i 10 kap. 6 a-d § kapitaltäckningslagen (se prop. 2010/11:110). Den nya regleringen om behöriga myndigheters skyldighet att på gruppnivå nå ett gemensamt beslut med anledning av resultatet från likviditetstillsynen är, så när som tidsfristen, densamma som gäller för motsvarande beslut om kapitalbasen. Finansinspektionens nya skyldighet att komma överens med övriga behöriga myndigheter om åtgärder med anledning av likviditetstillsynen bör, i likhet med reglerna om gemensamma beslut om kapitalbasen, genomföras i lag.

10.6 Underrättelse om vilka nationella myndigheter som ska ha rätt att motta information

Utredarens bedömning: Behöriga myndigheters skyldighet att i enlighet med artikel 57.5 underrätta EBA om vilka nationella myndigheter som har rätt att utbyta information med varandra ryms inom gällande rätt.

Innehållet i direktivet: Artikel 57.5 innehåller en nyhet jämfört med 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Ändringen består i att det numera är behöriga myndigheter och inte såsom tidigare medlemsstaterna som ska underrätta EBA om vilka myndigheter som i enlighet med artikel 57 (tidigare artikel 48 2006 års kreditinstitutsdirektiv) har rätt att utbyta information med varandra.

Skäl för utredarens bedömning: Av 1 kap. 9 § förordningen om bank- och finansieringsrörelse följer en skyldighet för Finansinspektionen att underrätta bl.a. den Europeiska bankmyndigheten i den utsträckning som följer av kreditinstitutsdirektivet. Några genomförandeåtgärder i denna del krävs därför inte.

10.7 Oenighet om tillsynskollegiernas uppgifter

Utredarens förslag: Nuvarande reglering om att Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan myndighet inom EES till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning ska utökas till att omfatta sådana situationer som avses i artikel 116.

Innehållet i direktivet: Artikel 116 motsvaras av artikel 133a i 2006 års kreditinstitutsdirektiv och innebär att den samordnande tillsynsmyndigheten bland annat åläggs att inrätta tillsynskollegier för att underlätta utförandet av vissa av de uppgifter som ankommer på de behöriga myndigheterna att utföra. I artikel 116.9 har dock tillkommit en ytterligare möjlighet för berörda behöriga myndigheter att vid oenighet om tillsynskollegiernas funktion hänskjuta frågan till EBA för bistånd enligt artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Skälen för utredningens förslag: I enlighet med vad som anförts i avsnitt 9.5 bör de nya möjligheterna att hänskjuta frågor till EBA för tvistlösning genomföras genom att den nuvarande lagregleringen på området utökas till att omfatta även artikel 116.

10.8 Sekretess och uppgiftslämnande till vissa nationella organ

Utredarens bedömning: Artikel 59.2 föranleder inte några särskilda genomförandeåtgärder.

Innehållet i direktivet: I artikel 59.2, som är ny, anges under vilka förutsättningar som en medlemsstat får tillåta utlämning av information som avser tillsyn över institut till parlamentariska undersökningskommittéer i det egna landet, till sin revisionsrätt och andra liknande enheter med ansvar för undersökningar i det egna landet. Enligt artikel 59.2 får sådant utlämnande ske under förutsättning att följande villkor är uppfyllda:

- a) Enheterna har ett klart definierat mandat enligt nationell lagstiftning att undersöka eller granska agerandet hos myndigheter med ansvar för tillsyn eller för att lagstifta om sådan tillsyn.

- b) Informationen är nödvändig för att fullgöra det mandat som avses i led a.
- c) De personer som har tillgång till informationen är enligt nationell lagstiftning föremål för sekretesskrav som är minst likvärdiga med de som avses i artikel 53.1.
- d) Information som ursprungligen kommer från en annan medlemsstat får inte lämnas vidare såvida inte uttryckligt medgivande ges från de behöriga myndigheterna som lämnat den, och endast för de ändamål som myndigheterna har medgett.

Skälen för utredarens förslag: Den sekretess som föreskrivs i OSL gäller även för uppgiftslämnande mellan myndigheter (se 8 kap. 1 § OSL). Samtidigt kan det föreligga fall då det är nödvändigt att en uppgift som är sekretessbelagd hos en myndighet överlämnas till en eller flera andra myndigheter, och i 10 kap. OSL har det införts s.k. sekretessbrytande bestämmelser, det vill säga bestämmelser som bryter sekretessen och gör det möjligt att lämna en i och för sig sekretessbelagd uppgift vidare till en annan myndighet. Regleringen innebär bland annat att sekretess inte hindrar att en uppgift lämnas till en myndighet om ett utlämnande är nödvändigt för att den utlämnande myndigheten ska kunna fullgöra sin verksamhet (10 kap. 2 § OSL), uppgift lämnas till en myndighet för om uppgiften behövs där för tillsyn över eller revision hos den myndighet där uppgiften förekommer (10 kap. 17 § OSL), och om uppgiftsskyldighet följer av lag eller förordning (10 kap. 28 § OSL). I sammanhanget bör även uppmärksammas att frågan om nuvarande sekretessbestämmelser ger berörda myndigheter möjlighet till ett effektivt informationsutbyte mellan varandra och motsvarande utländska myndigheter har analyserats av Finanskriskommittén (se kommitténs delbetänkande "Att förebygga och hantera finansiella kriser (SOU 2013:6). Artikel 52.2 utgör däremot i sig inte skäl för att utöka Finansinspektionens nuvarande möjligheter i OSL att överlämna sekretessbelagd information till andra myndigheter. Några särskilda genomförandeåtgärder i denna del föreslås därför inte.

10.9 Mandat till EBA

Artiklarna 51.4-51.7 är nya och avser bl.a. EBA:s skyldighet att utarbeta riktlinjer och tekniska standarder för tillsyn i syfte att specificera de allmänna villkoren för tillsynskollegiernas funktion och operativa funktionssätt. Bestämmelserna riktar sig mot EBA och föranleder inte några genomförandeåtgärder.

11 Ingripandeåtgärder och sanktioner

11.1 Nya bestämmelser om sanktioner och dess justerade regler för ingripande

11.1.1 Bestämmelser om sanktioner

Genom CRD 4 införs nya bestämmelser om sanktioner. Regleringen i denna del syftar till att säkerställa att skyldigheterna enligt direktivet och förordningen följs, samt att instituten och de som kontrollerar institutens affärsverksamhet är föremål för liknande behandling inom hela EU.

De äldre direktiven från år 2006 innehöll utöver skyldigheten att i vissa situationer återkalla ett instituts tillstånd inga specifika regler om administrativa sanktioner. Det nya direktivet ställer däremot krav på att medlemsstaterna i sin nationella lagstiftning inför särskilda regler som gör det möjligt för tillsynsmyndigheterna att vid överträdelser av förordningen och direktivet vidta olika former av administrativa sanktioner. Dessa ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Särskilt sanktionsavgifterna ska kunna uppnå en nivå som är stor nog att balansera eventuella fördelar som en överträdelse genererat och vara stor nog att avskräcka även större institut och ledningen för dessa institut från att begå överträdelser (skäl 38).

Sanktioner ska kunna drabba institutet som begått en överträdelse, men även andra fysiska personer som är ansvariga för överträdelsen. Direktivet anger hur höga administrativa straffsanktioner som behöriga myndigheter ska kunna besluta om för det fall att regelverket inte efterlevs. Direktivet ställer också krav på att behöriga myndigheter ges befogenhet att förbjuda fysiska personer att utöva vissa funktioner i institut, rätt att kräva att otillåtna ageranden upphör, möjlighet att besluta om förbud mot aktieägare att utöva sina

rösträtter, och möjlighet att offentliggöra sanktionsbeslut. För att minska risken för en icke enhetlig tillämpning av sanktionerna har det i direktivet även införts bestämmelser om vilka kriterier som ska beaktas inför ett sanktionsbeslut. Medlemsstaterna kan välja att inte tillämpa reglerna om administrativa sanktioner om överträdelserna i fråga redan är föremål för straffrättsliga sanktioner.

Eftersom vissa medlemsstater har regler som innebär att sanktionsavgifter som överskrider vissa belopp inte längre definieras som administrativa sanktioner utan utgör straffrättsliga sanktioner som endast får utdömas av domstol, har i artikel 64.2 införts en reglering som innebär att behöriga myndigheter inte måste ha möjlighet att själv tillgripa samtliga i direktivet föreskrivna sanktioner, utan sanktionsbefogenheterna kan även utövas i samarbete med andra myndigheter genom att delegera befogenheten till annan myndighet men fortfarande under den behöriga myndighetens ansvar eller genom ett ansökningsförfarande till en domstol.

Direktivets bestämmelser om sanktioner utgör en minimireglering. Det är alltså tillåtet att i nationell rätt införa strängare regler än vad som följer av direktivet (se skäl 43).

11.1.2 Tidiga ingripandeåtgärder

Direktivet innebär även justerade regler i fråga om tillsynsmyndigheternas möjlighet att i samband med dess tillsyn av instituten kräva att instituten på ett tidigt stadium vidtar åtgärder för att komma till rätta med en situation som utvecklas i negativ riktning. Avsikten är att sådana åtgärder ska kunna tillgripas innan situationen i instituten blir alltför allvarlig. I dag regleras sådana möjligheter till ingripanden i artikel 136 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Regleringen i direktivet har i denna del stora likheter med artikel 136, men de åtgärder som tillsynsmyndigheterna ska kunna kräva enligt direktivet är mer omfattande, och det införs en ny tidpunkt för när instituten ska avkrävas sådana åtgärder.

Bestämmelserna om "tidigt ingripande" utgör i likhet med sanktionsåtgärderna en form av ingripande i institutens verksamhet. I svensk rätt regleras Finansinspektionens möjlighet till sådana ingripanden till stora delar gemensamt med Finansinspektionens möjlighet att besluta om sanktioner. Utredaren har därför valt att behandla ett genomförande av dessa bestämmelser gemensamt med ett genomförande av direktivets bestämmelser om sanktioner.

11.2 Regleringen i svensk rätt

11.2.1 Administrativa sanktioner riktade mot institut

I svensk rätt finns regler om ingripande och sanktioner gentemot kreditinstitut och värdepappersinstitut¹ i framförallt 15 kap. LBF respektive 25 kap. LVM. Bestämmelserna i de båda lagarna bygger på samma systematik. Avgörande för om Finansinspektionen ska ingripa är om ett kreditinstitut respektive värdepappersinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt respektive lag och andra författningar som reglerar institutets verksamhet. Om överträdelsen är ringa eller ursäktlig, om institutet gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot institutet och dessa åtgärder bedöms som tillräckliga, får Finansinspektionen avstå från att ingripa.

När en överträdelse har skett har inspektionen möjlighet att välja vilken åtgärd som är mest ändamålsenlig i det enskilda fallet.² Valet av sanktion ska i första hand bero på hur allvarlig en överträdelse är. Den allvarligaste formen av ingripande är *återkallelse av tillståndet*. Om det är tillräckligt kan Finansinspektionen emellertid välja den mindre ingripande åtgärden *varning*. Varning är ett alternativ till återkallelse, som kan tillgripas när förutsättningarna för återkallelse i och för sig föreligger men varning i det enskilda fallet framstår som en tillräcklig åtgärd.

Vid överträdelser som inte är så allvarliga att tillståndet ska återkallas kan Finansinspektionen ingripa genom *föreläggande* att inom viss tid begränsa rörelsen i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen och med förbud att verkställa beslut. Ett föreläggande att vidta åtgärd kan innebära både att något som företaget redan har gjort ska ändras, och att en åtgärd som inte vidtagits ska genomföras. Ett sådant föreläggande kan förenas med vite.³

Därutöver har Finansinspektionen möjlighet att ingripa genom *beslut om anmärkning*. Genom ett sådant beslut kan Finansinspektionen markera för det berörda företaget och marknaden i stort att det har skett en överträdelse.

¹ Med värdepappersinstitut avses värdepappersbolag, svenska kreditinstitut som fått tillstånd att driva värdepappersrörelse och utländska företag som driver värdepappersrörelse från filial i Sverige (se 1 kap. 5 § 27 i värdepappersmarknadslagen (2007:528)).

² Se prop. 2002/03:139 s. 382.

³ Se 15 kap. 20 § LBF respektive 25 kap. 29 § LVM.

En anmärkning eller varning får förenas med en *straffavgift* (i *försättningen kallad administrativ sanktionsavgift*). Avsikten med sanktionsavgiften är att den ska tillföra en ekonomiskt omedelbart kännbar sanktion och ge Finansinspektionen möjlighet att gradera en överträdelse.⁴ Avgiften ska fastställas till lägst 5 000 kr och högst 50 miljoner kronor, men får inte överstiga tio procent av företagets årsomsättning⁵ närmast föregående räkenskapsår. Avgiften får inte heller vara så stor att institutet därefter inte kan uppfylla kapital- och likviditetskraven. Av förarbetena framgår att denna begränsningsregel har införts för att förhindra att uttaget av straffavgiften får till följd att institutets tillstånd måste återkallas (se prop. 2002/03:139 s. 552). Sanktionsavgifterna förutsätter till skillnad mot straffrättsliga sanktioner inte något uppsåt eller oaktsamhet från den som ställs till ansvar för överträdelsen i fråga.⁶

Om ett institut underlåter att i tid lämna Finansinspektionen föreskrivna upplysningar om sin verksamhet, kan Finansinspektionen besluta att institutet ska utge en förseningsavgift om 100 000 kr.⁷

Sanktioner och förelägganden kan även riktas mot finansiella holdingföretag eller holdingföretag med blandad verksamhet (se 12 kap. 2 § och 4 § kapitaltäckningslagen).

Bestämmelserna om ingripanden i LBF och LVM gäller även om ett institut överträder bestämmelserna i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat (se 7 kap. 1 §).

Utöver de sanktioner som ovan nämnts bör även nämnas att lagen (2006:371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningslagen) innehåller särskilda bestämmelser om ingripande som kompletterar det som följer av LBF och LVM. Enligt 2 kap. 2 § i denna lag ska Finansinspektionen i vissa fall ålägga ett institut att hålla ett särskilt kapitalbaskrav.

⁴ Prop. 2002/03:139 s. 387.

⁵ Med begreppet årsomsättning avses de sammanlagda bruttointäkter som anges i bilaga 2 till lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Det inkluderar ränteintäkter (1), leasingintäkter (2), erhållna utdelningar (4), provisionsintäkter (5) samt övriga rörelseintäkter (8). Beträffande nettoresultat av finansiella transaktioner (7) ska dessa inkluderas såvida de utgör ett positivt belopp (prop. 2002/03:139 s. 553).

⁶ Jfr NJA 2004 s. 840.

⁷ Se bl.a. 15 kap. 10 § LBF.

11.2.2 Administrativa sanktioner mot fysiska personer

Om ett institut begår en överträdelse eller uppvisar ett olämpligt beteende har Finansinspektionen inom ramen för tillsyn enligt lagarna på finansmarknadsområdet möjlighet att rikta vissa åtgärder direkt mot fysiska personer i institutets ledning.

Finansinspektionen kan för det första förelägga en enskild person som, utan att vara berättigad till det, driver rörelse som omfattas av respektive lag, att upphöra med rörelsen.⁸ Ett sådant föreläggande får enligt 15 kap. 20 § LBF respektive 25 kap. 29 § LVM kombineras med vite.

Övriga åtgärder som kan vidtas gentemot fysiska personer hör till stor del samman med den lednings- och ägarprövning som Finansinspektionen är skyldig att göra inför ett beslut om tillstånd att bedriva bank-, finansierings- eller värdepappersrörelse.⁹ Ledningsprövningen har begränsats till de personer som har det yttersta ansvaret för hur verksamheten bedrivs, närmare bestämt styrelseledamöter och verkställande direktör samt ersättare för dessa, dvs. suppleant för styrelseledamot samt vice verkställande direktör eller, i förekommande fall, ställföreträdare för denne. Om någon som ingår i ett instituts styrelse eller är dess verkställande direktör inte uppfyller lagens krav på lämplighet, kan Finansinspektionen, i stället för att återkalla institutets tillstånd, ingripa mot den enskilde styrelseledamoten eller den verkställande direktören genom att besluta att de inte längre får ha kvar sitt uppdrag.¹⁰

Finansinspektionen kan därutöver med stöd av 14 kap. 6 § LBF ingripa mot en person som innehar ett kvalificerat innehav¹¹ av aktier eller andelar i ett kreditinstitut. Ett sådant ingripande kan ske om personen i fråga motverkar eller kan antas komma att motverka att kreditinstitutets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i de författningar som reglerar institutets verksamhet.

⁸ 15 kap. 18 § LBF respektive 25 kap. 17 § LVM.

⁹ Se 3 kap. 2 § LBF respektive 3 kap. 1 § LVM, som anger att auktorisation att bedriva bank-, finansierings- respektive värdepappersrörelse får endast beviljas om de personer som ska leda verksamheten har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av institutet och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift (ledningsprövning), och om den som har eller kan förväntas få ett kvalificerat innehav i bolaget bedöms som lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av bolaget (ägarprövning). (3 kap. 2 § LBF respektive 3 kap. 1 § LVM).

¹⁰ Se 15 kap. 2 § andra stycket LBF respektive 25 kap. 4 § andra stycket LVM.

¹¹ Med kvalificerat innehav avses ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget (se 1 kap. 5 § p. 14 LBF).

Finansinspektionen kan då besluta att ägaren vid stämman inte får rösta för fler aktier eller andelar än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat. Detsamma gäller bland annat om innehavaren i väsentlig utsträckning åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

Finansinspektionen får även förelägga den som har ett kvalificerat innehav att avyttra så stor del av sina aktier eller andelar att innehavet därefter inte är kvalificerat.¹² Motsvarande bestämmelser för värdepappersinstitut återfinns i 24 kap. LVM.

Om en bank har nära förbindelser med någon annan och det förhindrar en effektiv tillsyn av banken, kan inspektionen förelägga ägaren till de aktier eller andelar som medför att förbindelserna är nära, att avyttra så stor del av aktierna eller andelarna att så inte längre är fallet. Finansinspektionen kan kombinera ett sådant föreläggande med ett förbud för ägaren att rösta på stämman för dessa aktier eller andelar.¹³

Enligt 6 och 7 §§ lagen (2012:735) med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning får Finansinspektionen besluta att en särskild avgift ska tas ut av den som åsidosätter sina skyldigheter enligt blankningsförordningen. En sådan avgift får som högst uppgå till tio miljoner kronor. Avgiften kan rikta sig mot både juridiska och fysiska personer.

Slutligen har Finansinspektionen möjlighet att meddela administrativa sanktioner mot fysiska och juridiska personer som bryter mot reglerna i lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument (se 20-21 §§). Regleringen innebär bland annat att fysiska personer kan åläggas att betala en straffavgift om lägst 15 000 kr och högst 350 000 kr vid ett åsidosättande av bestämmelserna om anmälningsplikt m.m. I lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet finns möjlighet att rikta förelägganden som kombineras med vite mot fysiska personer (se 9 och 11 §§).

¹² Se bl.a. 14 kap. 7 § LBF.

¹³ 14 kap. 10 § LBF resp. 24 kap. 11 § LVM.

11.3 Utökade möjligheter att ingripa tidigt mot kreditinstitut och värdepappersinstitut

Utredarens förslag: Finansinspektionen bör ges rätt att utfärda förelägganden om åtgärder redan om institutet inom tolv månader sannolikt kommer bryta mot de regler som gäller för verksamheten.

Utredarens bedömning: Det föreligger inte behov av lagstiftningsåtgärder för att genomföra artiklarna 64 och 104.1.

Innehållet i direktivet: Enligt artikel 64 i direktivet ska behöriga myndigheter tilldelas alla tillsyns- och undersökningsbefogenheter som krävs för att fullgöra sina uppgifter. Detta innebär rätten att återkalla ett instituts auktorisation i enlighet med artikel 18, de befogenheter som krävs i enlighet med artikel 102 och de befogenheter som följer av artiklarna 104 och 105.

Artikel 102.1 anger, i likhet med artikel 136.1 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv, att behöriga myndigheten ska ha befogenhet att kräva att institut som inte uppfyller kraven i direktivet och förordningen, på ett tidigt stadium vidtar nödvändiga åtgärder för att komma till rätta med situationen. En nyhet i förhållande till det äldre direktivet är att behöriga myndigheter även ska kunna kräva sådana åtgärder om det finns bevis för [*have evidence*] att institutet inom tolv månader sannolikt kommer att bryta mot kraven enligt direktivet eller förordningen. I artikel 104 anges mer specifikt vilka befogenheter som behöriga myndigheter därvid ska ha, och även för att i övrigt fullgöra de åligganden som följer av direktivet¹⁴ och förordningen. Uppräkningen i artikel 104 är inte uttömmande utan är en s.k. minimilista. Utöver de åtgärder som redan följer av artikel 136.1 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv, ska behöriga myndigheter ges befogenhet att kräva instituten på följande åtgärder:

- ålägga institutet att lägga fram en plan för hur institutet ska uppnå kraven enligt direktivet och förordningen och fastställa en tidsfrist för dess genomförande, inklusive förbättringar av planens omfattning och tidsfrist (artikel 104.1 c),

¹⁴ Artikel 104 hänvisar till artiklarna 97, 98.4, 101.4, 102 och 103 i direktivet.

- begränsa eller förbjuda utdelningar och räntebetalningar till aktieägare, medlemmar eller innehavare av övriga primärkapital-instrument, så vida förbudet inte föranleder att institutet underlåter att fullgöra en betalningsskyldighet (artikel 104.1 i),
- kräva extra eller mer frekvent rapportering, inklusive rapporter om kapital- och likviditetspositioner (artikel 104.1 j),
- införa särskilda likviditetskrav, inklusive begränsningar i fråga om löptidsobalanser mellan tillgångar och skulder (- artikel 104.1 k),
- ytterligare krav på offentliggörande av information (artikel 100. 1 k).

Skälen för utredarens förslag och bedömning: Artikel 64 är närmast en generell reglering med hänvisning till de bestämmelser i direktivet som mer specifikt anger vilka åtgärder som ska kunna vidtas gentemot institut som åsidosätter regelverket. Behov av att särskilt genomföra artikel 64 i svensk rätt torde inte föreligga. Däremot föreligger behov av att se till att Finansinspektionen har de befogenheter som anges i artiklarna 18, 102, 104 och 105 till vilka artikel 64 hänvisar. Nedan behandlas artiklarna 18, 102 och 104.1. Artikel 104.2 och artikel 105 behandlas i avsnitt 11.3.1 respektive 11.3.2.

Artikel 18 motsvaras av artikel 17.1 i det äldre kreditinstitutsdirektivet och föranleder inga ytterligare genomförandeåtgärder i svensk rätt (jämför avsnitt 11.8).

Artiklarna 102 och 104.1 motsvaras i huvudsak av artikel 136.1 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Artikel 136.1 har i svensk rätt genomförts i 12 kap. 1 och 3 §§ kapitaltäckningslagen, 15 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse samt 25 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden. Dessa lagrum ger Finansinspektionen rätt att genom föreläggande ingripa mot institut som har åsidosatt sina skyldigheter enligt lagar och andra författningar som reglerar företagets verksamhet m.m.

Vid genomförandet av artikel 136.1 i svensk rätt drog regeringen slutsatsen att det i artikel 136.1 uppställda kravet på att tillsynsmyndigheterna ska ha möjlighet att kräva att ett institut vidtar de i artikeln angivna åtgärderna förmodligen avser att myndigheterna ska kunna förelägga instituten att vidta dem (prop. 2006/07:5 sid 358 f.). Vidare konstaterades att den möjlighet Finansinspektionen har att förelägga ett institut som bryter mot en författning att vidta åtgärder inom viss tid, ger inspektionen utrymme att ålägga ett institut att vidta de åtgärder som räknas upp i artikel 136.1 b-d i

direktivet (dvs. att förstärka styrformer och strategier, tillämpa en särskild reserveringspolitik m.m.). Något behov av att räkna upp åtgärderna ansågs inte föreligga.

Utredaren gör bedömningen att de åtgärder i artikel 104.1 som tillkommit i förhållande till artikel 136.1 i 2006 års direktiv, närmare bestämt de åtgärder som anges i artikel 104.1 c och 104.1 i-l, på samma sätt som tidigare ryms inom Finansinspektionens befogenhet att förelägga instituten att vidta olika former av åtgärder. Några lagstiftningsåtgärder med anledning av att "listan" utökats föreslås därför inte. Artikel 102.1 kräver emellertid att tillsynsmyndigheterna numera ska kunna ingripa om det finns bevis för att institutet inom tolv månader *sannolikt* kommer bryta mot kraven enligt direktivet eller förordningen. Lagen bör därför ändras så att Finansinspektionen ges möjlighet att gentemot ett institut ingripa med ett föreläggande om att vidta åtgärder vid ett tidigare skede än vad som följer enligt gällande rätt. Ett exempel på när en dylik "sannolikhetsituation" skulle kunna inträffa är om ett instituts kapitaliseringsgrad står och faller med utvecklingen på marknaden eller hos ett visst slag av motparter som institutet har stor exponering mot.

11.3.1 Justerade regler för att förelägga institut ett särskilt kapitalbaskrav

Utredarens förslag: Finansinspektionens nuvarande möjlighet att i enlighet med 2 kap. 2 § lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar besluta om att institut ska uppfylla ett särskilt kapitalbaskrav bör utökas så att möjligheten kan tillgripas redan om det står klart att institutet inom tolv månader sannolikt kommer bryta mot de regler som gäller för verksamheten. För att ålägga ett högre kapitalbaskrav till följd av sådana brister som upptas i 2 kap. 2 § första stycket 1 kapitaltäckningslagen, bör det inte längre krävas att andra åtgärder bedöms som otillräckliga för att få institutet att rätta till bristerna inom rimlig tid. Vidare bör 2 kap. 2 § 3 ändras så att Finansinspektionen kan ålägga institut ett särskilt kapitalbaskrav för att täcka risker som institutet *kan* bli utsatt för. Skyldighet att ingripa ska inte föreligga om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om åtgärder vidtagits som bedöms tillräckliga. Regleringen bör i justerad form överföras från lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar till den nya

lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut. Bestämmelser i direktivet om de omständigheter som Finansinspektionen enligt artikel 104.3 ska beakta vid fastställandet av en lämplig nivå av kapitalbasen bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Innehållet i direktivet: I artikel 104.2 anges ett antal situationer som *ska* leda till att ett institut i enlighet med artikel 104.1 åläggs att ha en kapitalbas som överstiger de kapitalkrav som anges i CRR och kapitel 4 i direktivet (om kapitalbuffertar) avseende riskelement och risker som inte omfattas av artikel 1 CRR eller regleringen om kapitalbuffertar. Enligt artikel 104.2 ska ett institut åläggas ett sådant beslut om högre kapitalbaskrav åtminstone i följande situationer:

- a) Om institutet inte uppfyller kraven som följer av artikel 73 och 74 i direktivet eller artikel 393 i CRR,
- b) om risker eller riskelement inte täcks av kapitalbaskraven i kapitel 4 i direktivet, eller CRR,
- c) om det inte är troligt att enbart tillämpningen av andra administrativa åtgärder inom rimlig tid ger tillräcklig förbättring av styrformer, processer, rutiner och strategier,
- d) om den översyn som avses i artiklarna 98.4 eller 101.4 visar att en bristande uppfyllelse av kraven för användningen av respektive metod sannolikt kommer att leda till otillräckliga kapitalbaskrav,
- e) om det är sannolikt att riskerna kommer att underskattas trots att de tillämpliga kraven i förordningen och direktivet är uppfyllda, eller
- f) ett institut meddelar i enlighet med artikel 377.5 i CRR den behöriga myndigheten att de stresstestresultat som avses i den artikeln väsentligen överstiger dess kapitalbaskrav för korrelationshandelsportföljen.

Artikel 104.3 motsvaras av artikel 136.3 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv. Artiklarna innebär att den behöriga myndigheten vid fastställande av lämplig nivå på kapitalbasen på grundval av resultatet av sin översyn och utvärdering av institutet, ska bedöma om något specifikt kapitalbaskrav utöver miniminivån behövs för att täcka risker som ett kreditinstitut är eller kan komma att bli utsatt för. I bestämmelsen anges vilka omständigheter som vid denna bedömning

ska beaktas och i förhållande till 2006 års direktiv har tillkommit att behöriga myndigheter även ska bedöma systemrisk (artikel 104.3 d).

Skälen för utredarens förslag: Artiklarna i CRD 4 om ett särskilt kapitalbaskrav motsvarar artikel 136.2 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv men bestämmelsen har omarbetats till följd av den nya regleringen, och utökats med fler led som anger i vilka situationer som bestämmelsen ska tillämpas.

I likhet med vad som följde av 2006 års direktiv ska behörig myndighet kunna ingripa med ett beslut om ett särskilt kapitalbaskrav i vart fall vid de situationer som anges i artikel 104.2, men bestämmelsen utgör inget hinder mot att sanktionen tillgrips även i andra fall.

Artikel 136.2 i 2006 års direktiv har genomförts i 2 kap. 2 § kapitaltäckningslagen. Bestämmelsen ger Finansinspektionen rätt att besluta att ett institut ska ha en högre kapitalbas än den miniminivå som annars gäller. Beslut om ett särskilt kapitalbaskrav kan fattas om institutet inte uppfyller kraven i 6 kap. 1–3, 4 a, 4 b och 5 §§ LBF om bl.a. soliditet och likviditet, riskhantering och genomlysning eller motsvarande bestämmelser i LVM (8 kap. 2–8 §§ LVM). En förutsättning för att inspektionen ska kunna fatta ett beslut om ökad kapitalbas på grund av sådana brister är att någon annan åtgärd inte är tillräcklig för att få institutet att rätta bristerna inom rimlig tid. Med annan åtgärd avses sådana åtgärder som inspektionen enligt 15 kap. LBF och motsvarande bestämmelser i 25 kap. LVM får vidta mot ett institut som inte följer de bestämmelser som gäller för dess verksamhet. Finansinspektionen har dessutom rätt att besluta om ökad kapitalbas om inspektionen i samband med en översyn och utvärdering anser att det behövs för att täcka de risker som institutet är exponerat för (2 kap. 2 § 3). Bestämmelsen infördes i svensk rätt sedan artikel 136.2 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv utökades med ett nytt stycke som föreskriver att behörig myndighet med hänsyn till resultatet av tillsynsåtgärder ska bedöma om ett institut ska påföras ett högre kapitalbaskrav än miniminivån för att täcka de risker som institutet är eller kan bli exponerat för.¹⁵ – Möjligheten att besluta om ökad kapitalbas får inte i något fall tillgripas om bristen i institutet är så allvarlig att verksamhetstillståndet ska återkallas (2 kap. 2 § andra stycket kapitaltäckningslagen).

¹⁵ Se prop. 2010/11:135 sid 272.

Svensk rätt erbjuder således en möjlighet för inspektionen att besluta om ett högre kapitalbaskrav än det som annars gäller, om det finns brister i institutens riskhanteringssystem, om institutet inte är genomlysbar eller institutet saknar tillräckliga riktlinjer och instruktioner för verksamheten, eller om det vid en kapitalutvärdering framkommer behov av att öka kapitalbaskravet för att täcka de risker som institutet är exponerat för.

Vad därefter gäller vilka överträdelser som ska föranleda ett beslut om särskilt kapitalbaskrav kan följande konstateras. De justeringar som gjorts i artikel 104.2 jämfört med motsvarande uppräkningslista i 2006 års direktiv ryms inom Finansinspektionens nuvarande befogenhet att besluta om ett särskilt kapitalbaskrav. Några särskilda genomförandeåtgärder i denna del krävs därför inte. Bestämmelsen har emellertid ändrats på så sätt att direktivet för att ålägga ett högre kapitalbaskrav till följd av sådana brister som upptas i 2 kap. 2 § första stycket 1 kapitaltäckningslagen inte längre uppställer något krav på att det bedöms som troligt att någon annan åtgärd inte är tillräcklig för att få institutet att rätta till bristerna inom rimlig tid. Gällande rätt bör justeras i enlighet härmed. Därtill kommer att beslut om ett särskilt kapitalbaskrav dessutom ska kunna fattas på den grund att det inte är troligt att användandet av endast andra åtgärder ger tillräcklig förbättring av styrformer, processer, rutiner och strategier inom rimlig tid (se artikel 104.2.c). Det senare borde emellertid rymmas inom skyldigheten att besluta om ett högre kapitalbaskrav till följd av att kraven som anges i första punkten inte är uppfyllda.

I fråga om tidpunkten för när beslut om ett särskilt kapitalbaskrav ska kunna fattas följer av artikel 102.1 b att denna möjlighet ska kunna tillgripas redan när det utvisas föreligga en risk för att bestämmelserna i förordningen eller de bestämmelser som i nationell rätt antagits för att genomföra direktivet inte följs. Finansinspektionen bör därför ges möjlighet att besluta om ett särskilt kapitalbaskrav redan om det är sannolikt att det inom tolv månader kommer inträffa en överträdelse.

Artikel 104.2 e föreskriver en möjlighet att tillgripa sanktionen om det är sannolikt att riskerna undervärderas trots att institutet uppfyller tillämpliga krav i CRD 4 och CRR. Bestämmelsen förutsätter vare sig att det har skett en överträdelse eller att det gjorts en bedömning av att det finns en risk för att det kommer uppstå en överträdelse. Ett tänkbart exempel på när den skulle kunna tillämpas är om institutet använder sig av föreskrivna riskvikter i schablonmetoden för kreditrisk, men riskerna underskattas till följd av det föreligger en allt

för stor exponering mot stater som har låg riskvikt men på grund av statsfinansiell kris riskerar att ställa in betalningarna. Enligt utredarens bedömning torde bestämmelsen rymmas inom Finansinspektionens möjlighet att i enlighet med 2 kap. 2 § 3 i kapitaltäckningslagen ålägga ett institut att ha en högre kapitalbas om det i samband med en översyn och utvärdering bedöms nödvändigt för att täcka de risker som institutet är exponerat för.

Artikel 104.2 kräver för dess tillämpning inte att det har skett en faktisk överträdelse av rörelsereglerna. Det stycke i artikel 136.2 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv som ligger till grund för den svenska regleringen förutsätter inte heller att det har skett en faktisk överträdelse, utan föreskriver att bestämmelsen ska tillämpas för att fånga in risker som institutet ”är eller kan bli utsatt för”. Den svenska regleringen skulle bli mer tydlig om den på samma sätt som direktivet fastslår att regleringen ska kunna tillämpas för att täcka risker som ett institut *kan* bli utsatt för. Lagen bör därför ändras i enlighet härmed.

Artikel 104.3 anger i likhet med artikel 136.3 i 2006 års direktiv vilka omständigheter som behörig myndighet ska beakta vid bedömningen av lämplig nivå på det särskilda kapitalbaskravet. Kapitaltäckningslagen anger inte mer specifikt vilka omständigheter som Finansinspektionen ska beakta när den i samband med en kapitalutvärdering tar ställning till huruvida institutet ska påföras ett högre kapitalbaskrav. Däremot innehåller förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar mer detaljerade regler om Finansinspektionens tillsyn (se 29-31 §§). Den ändring som skett i artikel 104.3 d bör likaså införas på förordningsnivå.

Regleringen i artikel 104.3 d om att den behöriga myndigheten vid en bedömning av lämplig nivå på ett särskilt kapitalbaskrav även ska beakta systemrisk, är enligt direktivets ordalydelse på samma sätt som följde av 2006 års direktiv begränsad till att ta hänsyn till de systemriskerna som ett kreditinstitut är eller kan komma att bli utsatt för. Artikel 104.3 tar nämligen sin utgångspunkt i om ett särskilt kapitalbaskrav behövs för att täcka de risker som ett kreditinstitut ”är eller kan komma att bli utsatt för”. I artikel 97.3, anges likaså att vid bedömningen av om ett institut har tillräckligt kapital ska endast sådana risker som institutet är exponerat för beaktas. Även 2 kap. 2 § 2 kapitaltäckningslagen anger att Finansinspektionen får besluta om ett särskilt kapitalbaskrav om inspektionen i samband med en översyn och utvärdering anser att det behövs för att täcka de risker som institutet är exponerat för. Det innebär, att även om behöriga myndigheter vid sin allmänna översyn och utvärdering ska bedöma vilken risk ett

institut utsätter det finansiella systemet för (jämför avsnitt 9.8 och artikel 97.1 b), ska bedömningen av om ett institut ska ha ett särskilt kapitalbaskrav, liksom i dag, ta sin utgångspunkt endast i sådana risker som institutet är exponerat för. Någon lagändring i denna del behövs därför inte.

Eftersom Finansinspektionens möjlighet att ålägga institut att uppfylla ett särskilt kapitalbaskrav är en ingripandeåtgärd talar det för att regleringen bör införas i sektorslagstiftningen tillsammans med övriga ingripandeåtgärder. Samtidigt får ett sådant beslut effekter på vilken kapitalbas som ska gälla för institutet i fråga. Det torde därför vara mer lämpligt att låta relevanta bestämmelser i kapitaltäckningslagen i justerad form överföras till den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut och samla nationella bestämmelser om de krav på kapitalbasen som gäller för instituten i samma lag. I linje med vad som följer enligt sektorslagstiftningen (se 15 kap. 1 § tredje stycket LBF) bör skyldighet att ingripa med ett särskilt kapitalbaskrav inte föreligga om överträdelsen är ringa eller ursäktlig, eller om institutet gör rättelse eller om någon annan myndighet vidtagit åtgärder mot institutet som bedöms som tillräckliga.

Nuvarande möjlighet att besluta om ett högre kapitalbaskrav innefattar inte någon möjlighet för Finansinspektionen att samtidigt påverka kapitalbasens sammansättning. Detta är en följd av att kapitaltäckningslagen ställer krav på att minst hälften av kapitalbasen alltid ska utgöras av primärt kapital (3 kap. 1 § kapitaltäckningslagen). Detta gäller även för det fall att Finansinspektionen med stöd av 2 kap. 2 § kapitaltäckningslagen fattat ett särskilt beslut om kapitalbaskravet. Finansinspektionens nuvarande möjlighet att besluta om ett särskilt kapitalbaskrav begränsas således till att fastslå nivån på kapitalbasen.

I det nya regelverket fastslår CRR kraven på kapitalbasens sammansättning för de kapitalkrav som regleras i CRR. Bestämmelserna om kapitalbuffertar ålägger institut att därutöver i varierande utsträckning upprätthålla ytterligare kapital som ska bestå av kärnprimärkapital. Rättsakterna fastslår däremot inte vilket slag av kapital som krävs för att uppfylla det "överskjutande" kapitalbaskravet som blir följden om tillsynsmyndigheten fattar ett beslut om ett särskilt kapitalbaskrav.

För att Finansinspektionen på ett trovärdigt och tillförlitligt sätt ska kunna fastställa nivån på det särskilda kapitalbaskravet bör myndigheten fatta sitt beslut utifrån kapitalbasens sammansättning.

Ett beslut om att ett institut ska uppfylla ett särskilt kapitalbaskrav utöver vad som annars gäller bör därför innefatta tydliga krav på både belopp och slag av kapital, eftersom det i annat fall blir svårt att bedöma hur mycket kapital som krävs för att möta de risker som föranleder beslutet om ett särskilt kapitalbaskrav. Att ett beslut om institutens kapitalbas tillåts innefatta krav på både storlek och slag av kapital är även naturligt mot bakgrund av att ett ingripande i form av ett särskilt kapitalbaskrav bland annat ska ske om instituten inte uppfyller kraven i artikel 73 i CRD 4¹⁶, det vill säga om instituten inte upprätthåller ett internt kapital som till belopp, slag och fördelning är tillräckligt för att täcka arten och nivån på de risker som instituten är eller kan komma att bli exponerade för. I skäl 45 i direktivet anges likaså att medlemsstaterna ska säkerställa att kreditinstitut och värdepappersföretag har ett internt kapital som i kvantitet, kvalité och fördelning är tillräckligt för att möta de risker som instituten utsätts för.

Utredaren ser dock inte skäl för att i lag fastslå vilken typ av kapital som ska krävas för att uppfylla ett beslut om särskilt kapitalbaskrav. Regleringen blir i stället mer dynamisk och ändamålsenlig om Finansinspektionen i varje beslut om särskilt kapitalbaskrav ges rätt att fastställa vilken typ av kapital som krävs för att möta sådana identifierade risker i institutets verksamhet som anses motivera ett särskilt kapitalbaskrav. En sådan rätt bör följa av Finansinspektionens rätt att fatta beslut om särskilt kapitalbaskrav.

11.3.2 Möjlighet att införa särskilda likviditetskrav

Utredarens förslag: Finansinspektionen ska besluta om ett särskilt likviditetskrav om inspektionen anser att det behövs för att täcka de likviditetsrisker som institutet är eller kan bli exponerat för. De omständigheter som därvid bör beaktas ska genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Innehållet i direktivet: I artikel 105 föreskrivs att behöriga myndigheter på grundval av sin tillsyn och utvärdering av instituten ska analysera om det, med hänsyn till de risker som ett institut är eller kan bli exponerat för, är nödvändigt att införa ett särskilt likviditetskrav.

¹⁶ Artikel 123 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv.

Det ankommer på myndigheten att inför ett sådant beslut i enlighet med direktivets bestämmelser¹⁷ beakta

- a) institutets affärsmodell,
- b) institutets styrformer, processer och rutiner som avses i avsnitt 2 och särskilt artikel 86 i direktivet,
- c) utfallet av den översyn och utvärdering som skett enligt artikel 97, och
- d) systemrelaterade likviditetsrisker som hotar de finansiella marknaderna i den berörda medlemsstaten.

I samma artikel anges dessutom att behöriga myndigheter utan att det påverkar tillämpningen av artikel 67 särskilt bör överväga om det finns ett behov av administrativa åtgärder eller sanktioner, inklusive tillsynsavgifter, på en nivå som i stort är kopplad till skillnaden mellan ett instituts faktiska likviditetsposition och alla krav på likviditet och stabil finansiering som fastställts på nationell nivå eller EU-nivå. I skäl 102 i direktivet anges att när behöriga myndigheter gör denna bedömning bör de ta vederbörlig hänsyn till förhållandena på marknaden och att sådana administrativa åtgärder eller sanktioner bör tillämpas fram till dess att detaljerad och bindande lagstiftning om likviditetskrav och krav på stabil finansiering har genomförts på EU-nivå.

Skälen för utredarens förslag: För att genomföra artikel 105 bör det i svensk rätt införas en ny bestämmelse som stadgar att Finansinspektionen får besluta om ett särskilt likviditetskrav om en utvärdering av institutet utvisar att det behövs för att täcka de likviditetsrisker som institutet är exponerat för.

Artikeln ställer vidare krav på att behöriga myndigheter ska överväga och besluta om administrativa ingripanden eller åtgärder för det fall att ett institut inte upprätthåller de likviditetskrav som beslutats på nationell eller EU-nivå. Bestämmelsen kan jämföras med artikel 67, som fastslår att behöriga myndigheter ska ha rätt att ingripa med sanktioner mot ett institut om det inte uppfyller likviditetskraven i artikel 412 CRR (se artikel 67.1 j och artikel 67.2).

¹⁷ Se avdelning VII, kapitel 2 och särskilt artikel 84 om behöriga myndigheters skyldighet att se till att det finns robusta strategier m.m. för att övervaka likviditetsrisker.

När CRR träder i kraft som svensk lag kommer Finansinspektionen ha rätt att ingripa med administrativa sanktioner för samtliga överträdelser av CRR (jämför avsnitt 11.7). Finansinspektionen har vidare rätt att ingripa mot institut som inte uppfyller tillämpliga nationella likviditetskrav. Artikel 105 bör därför inte föranleda behov av att vidta några särskilda lagstiftningsåtgärder i fråga om dess påbud om att behöriga myndigheter bör överväga och besluta om administrativa åtgärder vid en underlåtenhet att uppfylla gällande likviditetskrav. Det saknas även behov av att införa en särskild reglering om att nivån på avgifterna ska återspegla diskrepansen mellan gällande likviditetskrav och institutets likviditetskrav, eftersom det får anses följa av Finansinspektionens skyldighet att säkerställa att beslutade sanktioner ska vara proportionella i förhållande till den överträdelse som föranleder ett ingripande (jämför avsnitt 11.7).

Regleringen bör införas i samma lag som bestämmelserna om ett särskilt kapitalbaskrav (det vill säga införas i den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut). I likhet med vad som gäller vid beslut om ett särskilt kapitalbaskrav bör de omständigheter som ska beaktas inför ett sådant beslut framgå av föreskrifter på lägre nivå än lag.

Artikel 113 föreskriver att samordnande tillsynsmyndighet och övriga behöriga myndigheter med ansvar för tillsyn av dotterföretag till ett moderbolag eller vissa holdingföretag, ska fatta ett gemensamt beslut om institutsspecifika likviditetskrav och övriga åtgärder för att hantera väsentliga resultat av likviditetstillsynen. Denna bestämmelse behandlas i avsnitt 10.4.

11.4 Sanktioner

Regleringen om sanktioner återfinns i artikel 65-71 i direktivet. Bestämmelserna är nya. Nedan behandlas utredarens förslag till hur dessa ska genomföras.

Administrativa sanktioner eller straffrättsligt system

Medlemsstater som vid tidpunkten för direktivets ikraftträdande redan infört en straffrättslig reglering för överträdelser som anges i direktivet och förordningen behöver inte införa en reglering om administrativa sanktioner för samma överträdelse (se artikel 65.1).

Svensk rätt innehåller inte någon straffrättslig reglering för juridiska personer (som finansiella institut). En juridisk person kan dock drabbas av särskilda rättsverkningar av brott, t.ex. genom att utbyte av brott förverkas eller genom att företaget påförs en företagsbot. Vad gäller fysiska personer kan det däremot inte hållas för uteslutet att exempelvis ett åsidosättande av den EU-rättsliga regleringen i vissa fall kan leda till att personer åtalas och lagförs för brott mot borgenärer m.m. som upptas i 11 kap. brottsbalken. Dessa regler kan emellertid inte betraktas som alternativ till det administrativa sanktionssystem som presenteras i direktivet. För Sveriges del bör det alltså inte bli aktuellt att tillämpa undantaget.

En fråga i sammanhanget är hur regleringen av administrativa sanktioner ska förhålla sig till de sanktioner som enligt svensk rätt i vissa fall ändå kan komma att utdömas inom ramen för den straffrättsliga regleringen. Lagstiftaren har i tidigare lagstiftningsärenden ansett att det inte föreligger hinder mot att ha system med sanktionsavgifter vid sidan av det straffrättsliga förfarandet. Motivet för detta är främst att en administrativ sanktionsavgift till skillnad mot vad som gäller för straffrättsligt ansvar inte förutsätter uppsåt eller oaktsamhet från den som ställs till ansvar för en gärning (se prop. 2006/07:65 s. 233 samt jämför prop. 2006/07:115 s. 508). För att undvika att den samlade reaktion på en överträdelse blir oproportionerligt hård, bör dock Finansinspektionen ha möjlighet att låta förekomsten av andra ekonomiska förhållanden, som exempelvis företagsbot eller ett skadestånd utgöra skäl för att sätta ned en administrativ avgift.¹⁸ Likaså följer av 36 kap. 10 § brottsbalken första stycket 1 att jämkning av företagsbot får ske bland annat om brottet medför annan betalningsskyldighet eller särskild rättsverkan för näringsidkaren och den samlade reaktionen på brottsligheten därför skulle bli oproportionerligt sträng. Denna jämningsgrund tar sikte på sådana fall då näringsidkaren åläggs att betala en sanktionsavgift.¹⁹

Det nu sagda innebär att det är möjligt att inom ramen för svensk rättsordning åstadkomma väl avvägda reaktioner på överträdelser av regelverket, trots att det vid sidan av ett administrativt sanktionssystem kan bli aktuellt att för samma överträdelse påföra sanktioner inom det straffrättsliga systemet.

¹⁸ Jämför prop. 2006/07:65 s. 237.

¹⁹ Se prop. 2005/06:59 s. 37 ff.

11.5 Utökat ansvar för fysiska personer

Utredarens förslag: Finansinspektionen bör ges rätt att rikta administrativa sanktioner mot institutets styrelseledamöter eller dess verkställande direktör, om han eller hon bär ansvaret för överträdelsen i fråga.

Vilken personkrets omfattas?

Av artikel 65.2 följer att om ett institut, finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag gjort sig skyldig till en överträdelse som enligt direktivet ska föranleda sanktioner, ska sanktionen, i enlighet med de villkor som gäller i nationell rätt, även kunna tillgripas gentemot ledamöter i ledningsorganet (*"the members of the management body"*) och gentemot andra fysiska personer som enligt nationell rätt är ansvariga för överträdelsen.

Enligt artikel 3.7 i direktivet utgörs ledningsorganet av det eller de organ i institutet som enligt nationell rätt har befogenhet att fastställa institutets strategi, mål och allmänna inriktning och som kontrollerar och övervakar ledningens beslutsfattande och de personer som i praktiken leder institutets verksamhet (*effectively direct the business of the institution*). Begreppet *"effectively direct the business"* är detsamma som använts i bestämmelserna om ledningsprövning i övriga direktiv inom det finansiella området (se exempelvis artikel 11 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv) och artikel 13 direktiv 2002/87/EG (konglomeratdirektivet). Eftersom begreppen är detsamma, är det rimligt att utgå från att direktivet syftar till att samma krets som ska omfattas av ledningsprövningen enligt de befintliga sektorsdirektiven, ska kunna påföras administrativa sanktioner.

Vid genomförandet av bestämmelserna om ledningsprövning har personkretsen ansetts omfatta styrelsen, den verkställande direktören liksom ersättare för dessa.²⁰ Det nu sagda innebär att dessa personer även bör kunna bli föremål för administrativa sanktioner i enlighet med bestämmelserna i direktivet.

²⁰ Se prop. 1995/96:173 sid 85, prop. 2002/03:139 sid 367, prop. 2002/03:150 sid 157 och prop. 2005/06:45 s. 144.

Ansvarig för överträdelsen

Direktivets administrativa sanktioner förutsätter inte något straffrättslig bedömning av huruvida det föreligger uppsåt eller oaktsamhet från den som ska ställas till ansvar för överträdelsen i fråga. Bestämmelserna innebär på så vis inte någon förändring jämfört med vad som gäller i dag (jämför avsnitt 11.2.1). Samtidigt bör administrativa sanktioner av rättssäkerhetsskäl inte påföras enskilda personer utan att dessa enligt gällande rätt kan hållas ansvariga för den eller de överträdelser som föranleder sanktionen. Direktivets ordalydelse tycks också innebära att sanktioner mot de personer som omfattas av direktivets bestämmelser ska kunna drabba personer om de enligt nationell rätt kan hållas ansvariga för överträdelsen. En sådan tolkning synes också stå i överensstämmelse med kommissionens avsikter vid utarbetandet av förslaget till den EU-rättsliga regleringen.²¹ Olika nationella länders rättsordning kommer därför, kravet på en ökad enhetlighet inom EU till trots, tillåta variationer i fråga om i vilka situationer som behöriga myndigheter kan besluta om sanktioner mot fysiska personer.

Enligt svensk rätt ansvarar styrelsen för bolagets organisation och förvaltning av bolagets angelägenheter, se t.ex. 8 kap. 4 § aktiebolagslagen (ABL). Styrelsen i ett kreditinstitut har ett övergripande ansvar för att kreditinstitutet driver sin verksamhet så att dess förmåga att uppfylla sina förpliktelser inte äventyras såvitt avser soliditet, riskhantering och genomlysning (se 6 kap. LBF). Av 6 kap. 5 § samma lag följer att styrelsen även ansvarar för att det finns skriftliga interna riktlinjer och instruktioner i den omfattning som behövs för att styra rörelsen. En verkställande direktör ansvarar för den löpande förvaltningen i ett institut, se t.ex. 8 kap. 29 § ABL. En verkställande direktör är emellertid vid utövandet av sitt uppdrag underordnad styrelsen och styrelsen har rätt att meddela riktlinjer och anvisningar även för den löpande förvaltningen. Styrelsen kan också själv avgöra ärenden som ingår i den löpande förvaltningen. Om styrelsen går in och beslutar i den löpande förvaltningen, upphör den verkställande direktörens befogenhet att sköta ett visst ärende.

Det kollektiva organansvaret konkretiseras och individualiseras genom skadeståndsansvaret. När det gäller påförandet av administrativa sanktioner i form av sanktionsavgifter mot enskilda bör det

²¹ Se Communication (COM [2010] 716 final) from the Commission to the European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee of the Regions s. 13.

associationsrättsliga skadeståndssystemet därför också beaktas. Om en styrelseledamot eller verkställande direktör, när han eller hon fullgör sitt uppdrag, skadar bolaget, kan skadeståndsansvar komma ifråga. Detsamma gäller när skadan tillfogas aktieägare eller annan genom en överträdelse av tillämplig associationsrättslig lagstiftning, lag om årsredovisning eller bolagsordning m.m., se t.ex. 29 kap. 1 § ABL. Det associationsrättsliga ansvaret är emellertid inte strikt, utan baseras på en individuell oaktsamhetsbedömning, där ansvar endast kan bli aktuellt vid uppsåt eller oaktsamhet från en enskild styrelseledamot eller den verkställande direktören.

I ett administrativt förfarande ska tillsynsmyndigheten i det enskilda fallet avgöra om en sanktionsavgift med anledning av en överträdelse som begåtts av ett institut ska riktas mot en enskild person, dock utan att samtidigt ge möjlighet att ta ställning till frågan om subjektiva rekvisit. Svårigheten för tillsynsmyndigheten att avgöra huruvida styrelseledamöter och verkställande direktören är ansvariga för en överträdelse i det enskilda fallet, liksom hur en sanktionsavgift ska fördelas individuellt, gör att denna typ av sanktion endast torde kunna tillgripas i undantagsfall. Det måste stå klart att det i det enskilda fallet funnits en handlingsnorm (eller krav på att inte handla) som stått eller borde stått klar för personen i fråga men som ändå överträtts. Sammanfattningsvis torde det därför endast i ett begränsat antal fall bli aktuellt att inom ramen för svensk rätt rikta administrativa sanktioner mot fysiska personer i enlighet med direktivet. Med hänsyn till att direktivet anger att sanktioner ska beslutas i enlighet med de villkor som gäller i nationell rätt kan detta begränsade tillämpningsområde dock inte anses innebära att Sverige därmed inte skulle ha genomfört direktivet på ett korrekt sätt.

Vilka sanktioner ska kunna riktas mot fysiska personer?

Av de sanktioner som omnämns i direktivet (se artikel 66.2 och 67.2) kan sanktioner mot fysiska personer bestå i offentliggörande av att en överträdelse har begåtts, föreläggande att upphöra med verksamheten, administrativa sanktionsavgifter, förbud mot aktieägare att utöva sina rösträtter och tillfälligt förbud att utöva uppdrag i institut.

I vilka fall ska administrativa sanktioner riktas mot fysiska personer?

Direktivet förutsätter inte att sanktioner regelmässigt utdöms mot fysiska personer. En sådan ordning skulle bli mycket arbetskrävande. Det skulle förutsätta att beslutande myndighet i varje enskilt fall ålades att utreda huruvida det finns en fysisk person som kan hållas ansvarig för överträdelser av det regelverk som i första hand riktar sig mot finansiella institut.

Vid utarbetandet av förslaget var avsikten att inrätta ett system där varken institut eller fysiska personer kan begå en överträdelse med vetskap om att de inte kommer löpa någon risk att drabbas av en sanktion personligen, det vill säga, kunna skydda sig bakom institutet eller vice versa.²² Det räcker alltså att svensk rätt erbjuder en möjlighet att rikta sanktioner mot fysiska personer.

Direktivet skulle kunna genomföras på ett sätt som innebär att sanktioner för en och samma överträdelse kan riktas mot ansvariga fysiska personer *i stället* för att riktas direkt mot institutet.²³ Det kan dock inte anses föreligga något hinder mot att sanktioner riktas mot ansvariga fysiska personer *och* det finansiella institutet. Vid valet mellan dessa två alternativ förespråkar utredaren det senare. På så sätt kan vare sig institutet eller ansvariga fysiska personer känna sig fredade från att drabbas av sanktioner. Ett sådant genomförande för vidare med sig den fördelen att det blir enklare att uppnå en väl avvägd reaktion för överträdelsen i fråga och ökar handlingsutrymmet för Finansinspektionen vid valet av sanktion.

Kommissionens avsikt har varit att fysiska personer framförallt ska påföras sanktioner i de fall de kan hållas ensamt ansvariga för en överträdelse.²⁴ Det är svårt att förutse i vilka situationer som sådana omständigheter kan föreligga och direktivet saknar närmare anvisningar i denna del. Det får i stället ankomma på Finansinspektionen att i varje enskilt fall ta ställning till om omständigheterna i det individuella fallet utgör skäl för att rikta en sanktion mot en fysisk person. Vid denna bedömning bör beaktas att rörelsereglerna i första hand riktar sig mot institutet som sådant. En sanktion bör därför som utgångspunkt riktas mot institutet. Sanktionsmöjligheten mot fysiska personer bör således inte tillgripas regelmässigt, utan endast om det på grund av omständigheterna i det enskilda fallet finns

²² Communication from the Commission (COM [2010]716 final).

²³ A.a. s. 13.

²⁴ Communication from the Commission (COM [2010]716 final) s. 13.

särskilda skäl för det. En sådan situation skulle exempelvis kunna tänkas föreligga om det visar sig att en enskild styrelseledamot gentemot övriga styrelseledamöter medvetet undanhållit väsentlig information om institutets verksamhet och hur det uppfyller gällande regler för verksamheten. Som ett ytterligare exempel kan nämnas en situation då en styrelseledamot underlåtit att sköta väsentliga åligganden. Vid beslutandet av sanktioner bör dock eftersträvas att sanktionerna inte endast är effektiva och avskräckande, utan även är proportionerliga i förhållande till den överträdelse som ligger till grund för bedömningen. Hänsyn bör då tas till att sanktioner gentemot fysiska personer normalt sett är betydligt mer ingripande jämfört med om sanktionen drabbar ett finansiellt institut.

En given utgångspunkt bör även vara att Finansinspektionens utökade batteri med sanktionsåtgärder gentemot fysiska personer inte får betraktas som alternativ till reglerna om lednings- och ägarprövning. Om ett institut inte driver sin rörelse i enlighet med de författningar som reglerar institutets verksamhet och det visar sig att styrelseledamöter i institutet är olämpliga för uppgiften, bör Finansinspektionen, i de fall som tillståndet inte ska återkallas, liksom i dag besluta att styrelseledamoten eller den verkställande direktören inte längre får ha kvar sitt uppdrag. Anledning saknas likaså att vidta några principiella förändringar av regleringen och praxis i fråga om förbud mot kvalificerade ägares rätt att utöva sina rösträtter (jämför avsnitt 11.8).

Möjligheten att utdöma sanktionsavgift gentemot fysiska personer utgör emellertid i detta sammanhang en ny sanktion. Sanktionen bör när den ska genomföras i svensk rätt anpassas till övriga sanktioner och dess inbördes förhållande till varandra. Mot denna bakgrund, och utredarens överväganden i övrigt, bör sanktionsavgift mot fysiska personer kunna tillgripas om ett finansiellt institut begått en överträdelse som föranleder en sanktion och det föreligger särskilda skäl för att en eller flera fysiska personer ska påföras en sanktion för överträdelsen i fråga.

11.6 Direktivets sanktioner och överträdelser som ska föranleda sanktioner

Direktivet är uppbyggt på så sätt att överträdelser som ska åtföljas av en sanktion, har delats upp mellan två artiklar. I var och en av dessa artiklar återfinns en katalog av sanktioner som ska kunna utdömas för sådana överträdelser som omnämns i artikeln. Överträdelser som består i åsidosättande av reglerna för auktorisation och kraven på kvalificerade förvärv behandlas i artikel 66. I artikel 67 behandlas bland annat överträdelser som innebär att ett institut beviljats auktorisation på grundval av oriktiga uppgifter och åsidosättande av vissa undermåttsskyldigheter, rapporteringskrav, bestämmelser om stora exponeringar samt reglerna om offentliggörande av information.

Artikel 66 är tillämplig vid följande överträdelser:

- a) Om företag eller personer som inte är kreditinstitut i strid med artikel 9 bedriver verksamhet bestående i att ta emot insättningar och andra återbetalningsbara medel från allmänheten.
- b) Inledande av verksamhet som kreditinstitut utan auktorisation (i strid med artikel 9).
- c) Förvärv, direkt eller indirekt, av ett kvalificerat innehav i ett kreditinstitut eller ytterligare ökning, direkt eller indirekt, av ett sådant kvalificerat innehav i ett kreditinstitut som leder till att andelen rösträtter eller andelen kapitalinnehav når eller överskrider de tröskelvärden som anges i artikel 22.1 eller så att kreditinstitutet blir ett dotterföretag, utan att skriftligen underrätta de behöriga myndigheterna för det kreditinstitut där förvärv eller ökning av kvalificerat innehav planeras, under bedömningsperioden eller trots att behöriga myndigheter motsatt sig detta, i strid med artikel 22.1.
- d) Avyttring, direkt eller indirekt, av kvalificerat innehav i ett kreditinstitut eller minskning av ett kvalificerat innehav så att andelen av rösträtter eller kapitalinnehavet understiger de tröskelvärden som avses i artikel 25 eller så att kreditinstitutet upphör att vara dess dotterbolag, utan att de behöriga myndigheterna skriftligen underrättas.

Artikel 67 med dess katalog av sanktioner är i vart fall tillämplig om någon av följande omständigheter föreligger:

- a) Ett institut har fått auktorisation på grundval av oriktiga uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt.
- b) Ett institut som har fått kännedom om förvärv eller avyttringar av innehav i institutets kapital som leder till att innehaven överstiger eller faller under de tröskelvärden som anges i artikel 22.1 eller 25 underlåter att underrätta de behöriga myndigheterna om detta, i strid med artikel 26.1 första stycket.
- c) Ett institut som är börsnoterat på en reglerad marknad enligt hänvisningen i den lista som Esma ska offentliggöra i enlighet med artikel 47 i direktiv 2004/39/EG underlåter att minst årligen underrätta de behöriga myndigheterna om namnen på aktieägare och medlemmar som har kvalificerade innehav samt storleken på sådana innehav, i strid med artikel 26.1 andra stycket i det här direktivet.
- d) Ett institut har inte inrättat företagsstyrning enligt kraven från de behöriga myndigheterna i enlighet med de nationella bestämmelser som genomför artikel 74.
- e) Ett institut underlåter att lämna information till de behöriga myndigheterna eller lämnar ofullständig eller felaktig information om efterlevnaden av skyldigheten att uppfylla kapitalbaskraven enligt artikel 92 CRR i strid med artikel 99.1 första stycket i den förordningen.
- f) Ett institut underlåter att rapportera eller lämnar ofullständig eller felaktig information till de behöriga myndigheterna när det gäller data om kapitalkraven i strid med kraven i artikel 101 CRR.
- g) Ett institut underlåter att lämna information till de behöriga myndigheterna eller lämnar ofullständig eller felaktig information om en stor exponering i strid med artikel 394.1 CRR.
- h) Ett institut underlåter att lämna information till de behöriga myndigheterna eller lämnar ofullständig eller felaktig information om likviditet i strid med artikel 451.1 och 451.2 CRR.
- i) Ett institut underlåter att lämna uppgifter till de behöriga myndigheterna eller lämnar ofullständig eller felaktig information om sin bruttosoliditet i strid med artikel 430.1 CRR.
- j) Ett institut underlåter vid upprepade tillfällen eller systematiskt att hålla likvida tillgångar i strid med artikel 412 CRR.

- k) Ett institut utsätter sig för en exponering som överskrider gränserna enligt artikel 395 CRR.
- l) Ett institut är exponerat för kreditrisken i en värdepapperiseringsposition utan att uppfylla villkoren i artikel 405 CRR.
- m) Ett institut underlåter att lämna information eller lämnar ofullständig eller felaktig information i strid med artikel 431.1-431-3 eller 451.1 CRR.
- n) Ett institut gör betalningar till innehavare av instrument som ingår i institutets kapitalbas i strid med artikel 141 i detta direktiv eller i fall där artikel 26, 48 eller 60 i CRR förbjuder sådana betalningar till innehavare av instrument som ingår i kapitalbasen.
- o) Ett institut har befunnits ansvarigt för en allvarlig överträdelse av de nationella bestämmelser som antagits i enlighet med direktiv 2005/60/EG.
- p) Ett institut har tillåtit en eller flera personer som inte uppfyller kraven i artikel 91 att bli eller kvarstå som medlemmar i ledningsorganet.

Överträdelserna i artikel 66.1 ska enligt artikel 66.2 kunna åtföljas av åtminstone följande sanktioner och åtgärder:

- a) Ett offentligt utlåtande med uppgift om vilken fysisk person eller vilket institut, finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som bär ansvaret för överträdelsen och om överträdelsens karaktär.
- b) Ett föreläggande enligt vilket det krävs att den fysiska eller juridiska personen upphör med sitt agerande och inte upprepar detta.
- c) I fråga om en juridisk person, administrativa sanktionsavgifter på upp till 10 procent av företagets totala årliga omsättning, inbegripet bruttointäkter ränteintäkter och liknande inkomster, intäkter från aktier och andra värdepapper med rörlig eller fast avkastning och provisionsintäkter i enlighet med artikel 316 förordningen under det föregående räkenskapsåret. I de fall företaget är ett dotterbolag till ett moderföretag ska de relevanta bruttointäkterna vara de bruttointäkter som följer av de konsoliderade räkenskaperna för det sista moderföretaget under det föregående räkenskapsåret.

- d) För en fysisk person, administrativa sanktionsavgifter på upp till 5 miljoner euro eller, i medlemsstater där den officiella valutan inte är euro, motsvarande värde i nationell valuta den per den 17 juli 2013.
- e) Administrativa sanktionsavgifter på upp till två gånger beloppet för den fördel som erhållits genom överträdelsen, i de fall där denna fördel kan fastställas.
- f) Förbud att utöva rösträtten för den eller de aktieägare som är ansvariga för de överträdelser som avses i punkt 1.

De sanktionsåtgärder som upptas i artikel 67.2 har stora gemensamma drag med innehållet i artikel 66.2. Skillnaderna består i att suspension av rösträtter inte är upptagen i artikel 67.2, samt att följande två sanktioner tillkommer:

- återkallelse av institutets auktorisation i enlighet artikel 18, (artikel 67.2 c),
- tillfälligt förbud för en ledamot av institutets styrelse eller annan fysisk person som hålls ansvarig att utöva sitt uppdrag i institut (artikel 67.2 d).

11.6.1 Offentliggörande av sanktioner m.m.

Artikel 68 innehåller anvisningar för vad som ska gälla i fråga om sanktioners offentliggörande (jämför artikel 66.2 a och 67.2 a). Enligt artikel 68.1 ska medlemsstaterna säkerställa att behöriga myndigheter utan otillbörligt dröjsmål efter det att personen i fråga underrättats om dessa sanktioner på sin officiella webbplats åtminstone offentliggör varje administrativ sanktion som inte kan överklagas och som har ålagts till följd av en överträdelse av bestämmelserna i CRR eller av de nationella bestämmelserna som har antagits för att genomföra detta direktiv. Offentliggörandet ska innehålla information om överträdelsens typ och karaktär samt om identiteten på den fysiska eller juridiska personen som sanktionen gäller.

Om offentliggörandet innefattar beslut om sanktioner som får överklagas, ska informationen ange om beslutet överklagats och ärendets utgång vid dess prövning av högre instans.

Besluten ska enligt artikel 68.2 offentliggöras på anonym grund, i enlighet med nationell lag, i följande fall:

- a) Om sanktionen är riktad mot en fysisk person och utfallet av en obligatorisk förhandsbedömning landar i att en publicering av personuppgifterna utgör en oproportionerlig åtgärd.
- b) Om ett offentliggörande utgör ett hot mot stabiliteten hos de finansiella marknaderna eller äventyrar en pågående brottsutredning.
- c) Om ett offentliggörande, såvitt det kan bedömas, skulle orsaka en oproportionell skada för berörda institut eller de fysiska personer som berörs.

Om omständigheter som utgör skäl för att offentliggöra besluten på anonym grund bedöms upphöra inom en skälig tid, får myndigheterna, i stället för att offentliggöra besluten anonymt, avvakta ett offentliggörande fram tills dess att dessa omständigheter upphört.

Artikel 68.3 ålägger behöriga myndigheter att säkerställa att ett offentliggörande som äger rum i enlighet med artikel 68.1 eller 68.2, varar i minst fem år. Om besluten innehåller personuppgifter får dessa behållas på myndighetens hemsida så länge som det är förenligt med dataskyddsdirektivet. Enligt artikel 68.4 ankommer det på EBA att inom två år efter det att direktivet trätt i kraft, hänskjuta en rapport till kommissionen om behöriga myndigheters tillämpning av artikel 68.2.

Enligt artikel 69 ska behöriga myndigheter informera EBA om alla administrativa sanktioner som påförts i enlighet med artiklarna 65, 66 och 67, inklusive information om ärendena överklagats och utfallet av en prövning i högre instans. EBA ska å sin sida upprätthålla en hemsida med länkar till de beslut som publicerats av medlemsstaternas behöriga myndigheter och ange den tidsperiod under vilken period varje medlemsstat offentliggör administrativa sanktioner (artikel 69.4).

I artikel 143.1 d har i förhållande till dess motsvarighet i 2006 års kreditinstitutsdirektiv gjorts ett tillägg som ålägger behöriga myndigheter att offentliggöra beslut om att vidta åtgärder med anledning av att ett institut i enlighet med artikel 102.1 a inte längre uppfyller kraven i direktivet eller förordningen och beslut om sanktioner som vidtagits i enlighet med artikel 65.

11.7 Lagändringar för att genomföra de överträdelser i direktivet som ska föranleda sanktioner

Utredarens förslag: Lagen om bank- och finansieringsrörelse bör kompletteras med en bestämmelse som ger Finansinspektionen rätt att återkalla ett kreditinstituts tillstånd om företaget har fått tillståndet genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt.

Utredarens bedömning: Den nuvarande strukturen i lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden kan behållas.

Skälen för utredarens förslag och bedömning:

Allmänna överväganden

Det nya direktivet ställer krav på att medlemsstaterna säkerställer att behöriga myndigheter får tillgång till en rad åtgärder att använda sig av om ett institut inte följer regelverket. Behöriga myndigheter *ska* ha möjlighet att, vid de överträdelser som anges, kunna vidta i vart fall de åtgärder som specificeras i direktivet. Medlemsstaterna ska även säkerställa att sanktionen är effektiv, proportionerlig och avskräckande (artikel 65 [1]).

Utredaren bedömer att det saknas behov av att i likhet med direktivets struktur i lag räkna upp vilka överträdelser som ska leda till en viss katalog av sanktioner. Ett mer lämpligt sätt att genomföra bestämmelserna torde vara att Finansinspektionen ges tillgång till samtliga sanktioner, och möjlighet att besluta om sanktioner för samtliga överträdelser som anges i artikel 66 och 67. Ett sådant genomförande är mer i linje med den nuvarande strukturen i LBF och LVM samt uppfattningen att Finansinspektionens ingripandemöjligheter gentemot finansiella företag som utgångspunkt bör utformas enhetligt, såvida inte särskilda skäl talar mot det. Det föreslås därför att Finansinspektionen, liksom i dag, som utgångspunkt i både LBF och LVM ges tillgång till samtliga sanktioner i direktivet, och möjlighet att i varje enskilt fall inom ramen för detta batteri välja vilken sanktion som ska gälla vid en överträdelse av de regler som gäller för det finansiella institutet i fråga. Möjligheten att besluta om en sanktion kommer alltså inte göras beroende av

om det är fråga om en överträdelse som uttryckligen räknats upp i direktivet, utan liksom i dag ankomma på Finansinspektionen att i varje enskilt fall välja den mest ändamålsenliga sanktionen för överträdelsen i fråga.

Det finns inte heller behov av att i gällande rätt föra in en uttrycklig bestämmelse om att sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande, eftersom det är något som följer redan av befintligt regelverk och tidigare förarbetsuttalanden.²⁵

Flera av de handlingsregler som upptas i artikel 67.1 baseras på förordningen. Övriga handlingsregler i artikel 67.1 liksom handlingsreglerna i artikel 66.1 har redan genomförts i svensk rätt med undantag för artikel 67.1 a (tillstånd på falska uppgifter), som behandlas nedan och artikel 141 om utdelningsrestriktioner. När förordningen träder i kraft kommer svensk rätt innehålla samtliga handlingsregler som upptas i förordningen och Finansinspektionen ha möjlighet att ingripa vid en överträdelse av dessa regler. För att detta fullt ut även ska uppstå i fråga om de handlingsregler som baseras på direktivet krävs dock att Finansinspektionen ges rätt att ingripa även för det fall att ett institut beviljats tillstånd på falska uppgifter (se nedan).

Direktivet innebär inte krav på att ett instituts tillstånd återkallas så snart en överträdelse som upptas i artikel 67.1 inträffar utan det torde räcka att möjligheten finns bland de sanktioner som står till tillsynsmyndighetens förfogande.

Om tillstånd beviljats på falska uppgifter

Sanktioner i artikel 67.2 ska kunna tillgripas bland annat om ett institut har beviljats auktorisation på grundval av felaktiga/falska uppgifter eller dylikt.

Av 25 kap. 5 § LVM följer att om ett företag har fått tillstånd genom falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt, ska tillståndet återkallas. Om det är tillräckligt, kan i stället varning meddelas. En sådan varning får enligt 8 § förenas med straffavgift. LBF innehåller däremot inte någon uttrycklig reglering om återkallelse av tillståndet på grund av att det beviljats till följd av falska uppgifter. Myndigheter har dock en sedvanerättslig befogenhet att återkalla ett gynnande beslut (såsom ett beviljande av tillstånd) om

²⁵ Se bland annat prop. 2002/03:139 s. 382.

beslutet grundats på vilseledande uppgifter.²⁶ En uttrycklig bestämmelse om att tillståndet i dylika situationer ska återkallas, skulle emellertid göra regelverket mer tydligt och uniformt med regleringen i LVM.

Utredaren föreslår därför att LBF kompletteras med ett lagrum som anger att Finansinspektionen *ska* återkalla ett tillstånd som beslutats på grund av falska uppgifter. Finansinspektionen bör i likhet med vad som följer av LVM, ha möjlighet att i de fall då det är tillräckligt i stället besluta om varning och sanktionsavgift.

I sammanhanget bör nämnas att Internationella valutafonden (IMF) vid en utvärdering år 2011 av det svenska regelverket riktat kritik mot Sverige eftersom Finansinspektionen enligt deras uppfattning saknar erforderliga möjligheter att återkalla ett tillstånd som beviljats ett kreditinstitut till följd av vilseledande/felaktig information.²⁷ En lagändring av det slag som nu föreslås torde tillmötesgå IMF:s kritik.

11.8 Lagändringar för att genomföra direktivets bestämmelser om administrativa sanktioner

Utredarens förslag: Skyldigheten att publicera sanktionsbesluten och beslut som fattas till följd av att ett institut inte uppfyller kraven enligt direktivet eller förordningen bör införas genom föreskrifter på regeringsnivå. – Finansinspektionen bör få möjlighet att besluta om administrativa sanktionsavgifter för institut upp till tio procent av ett instituts totala årsomsättning under det föregående räkenskapsåret, och för fysiska personer upp till fem miljoner euro. För institut och fysiska personer ska Finansinspektionen dessutom, i de fall beloppen kan beräknas, ha möjlighet att besluta om sanktionsavgifter motsvarande två gånger summan av den vinst institutet eller den fysiska personen tjänat eller upp till två gånger de kostnader som undvikits till följd av regelöverträdelsen. – Begreppet ”straffavgift” ska i lagtext ersättas med ”administrativa sanktionsavgifter”.

²⁶ Se Förvaltningslagen med kommentarer, Trygve Hellners m.fl., sid 315 och sid 332.

²⁷ IMF Country Report No. 11/281.

Utredarens bedömning: Övriga sanktioner som enligt direktivet ska kunna vidtas gentemot juridiska personer ryms inom gällande rätt.

Skälen för utredarens förslag och bedömning:

Offentliga underrättelser

I och med att direktivet ställer krav på offentliggörande av Finansinspektionens beslut med anledning av att ett institut inte uppfyller gällande regler eller beslut om sanktioner, krävs ställningstagande kring om ett sådant offentliggörande är tillåtet enligt bestämmelserna om sekretess i 30 kap. 4 och 5 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, som innebär sekretess för vissa uppgifter som framkommer vid Finansinspektionens tillståndsgivnings- och tillsynsverksamhet.

Sekretessen enligt 30 kap. 5 § OSL gäller i särskilda angivna ärenden för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, men gäller aldrig för uppgifter i Finansinspektionens beslut. Bestämmelsen kan därmed inte utgöra ett hinder för ett offentliggörande i enlighet med artikel 68.

Sekretessen enligt 30 kap. 4 § OSL gäller däremot för Finansinspektionens beslut. Bestämmelsen innebär att sekretess gäller för uppgift om affärs- eller driftsförhållanden hos den som myndighetens verksamhet avser, om det kan antas att han eller hon lider skada om uppgiften röjs. Det föreligger alltså en presumtion för att Finansinspektionen får offentliggöra uppgifter om åtgärder eller sanktioner, men sekretess råder om det kan antas att den berörde lider skada om uppgiften röjs. Eftersom direktivets påbud om offentliggörande av beslut tillåter att besluten publiceras utan att avslöja identiteten på den som beslutet avser, om en publicering av identiteten utgör en oproportionerlig åtgärd eller bedöms orsaka en oproportionell skada för berörda institut eller de fysiska personer som berörs, gör utredaren bedömningen att bestämmelserna om sekretess inte utgör hinder för att publicera besluten på det sätt som föreskrivs i direktivet. Dessutom torde besluten ofta kunna utformas på ett sätt som innebär att sekretessbelagda uppgifter inte behöver framgå av själva beslutet.

Kravet på offentliggörande av sanktioner som utdöms mot enskilda och ett offentliggörande av besluten på myndighetens

hemsida kommer utgöra en behandling av personuppgifter i enlighet med personuppgiftslagen (jämför utredarens överväganden i betänkandets avsnitt 10.13.3). Artikel 62 fastslår likaså att all behandling av personuppgifter ska ske i enlighet direktiv 95/46/EU av den 24 oktober 1995 (dataskyddsdirektivet).²⁸ I sammanhanget bör noteras att Datainspektionen i beslut den 5 oktober 2010 (dnr 663-2010) bedömt att JO:s publicering av egna avgöranden med namn på anmälaren i deras egen praxisbas på internet normalt sett inte är tillåten. Artikel 68 innehåller dock genom sitt påbud om att i vissa fall publicera besluten anonymt, skyddsmekanismer för att tillgodose skyddet för personuppgifter.²⁹ Om det ändå anses föreligga skäl för att offentliggöra personuppgifter ställs krav på att uppgifterna inte behålls på myndighetens hemsida under en längre tid än vad som är förenligt med dataskyddsdirektivet.

Vad slutligen gäller Finansinspektionens skyldighet att omgående publicera sina beslut kan konstateras att inspektionen enligt 27 § förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar är ålagd att på sin webbplats tillhandahålla information som den enligt kreditinstitutsdirektivet är skyldigt offentliggöra. Ett genomförande av artiklarna 68 och 143.1 d bör likaså ske genom föreskrifter på regeringsnivå.

Krav på att agerandet upphör

Enligt artikel 66.2 b och 67.2 b ska behörig myndighet kunna kräva att en fysisk person eller ett institut upphör med och inte upprepar det agerande som är föremål för sanktionen.

Finansinspektionen har enligt gällande rätt möjlighet att vid äventyr av vite förelägga ett institut att inom viss tid exempelvis upphöra med ett agerande. Om tillståndet återkallas, kan Finansinspektionen kombinera återkallelsebeslutet med förbud om att fortsätta rörelsen.³⁰ Om en fysisk person utan tillstånd driver rörelse som är tillståndspliktig enligt LBF eller LVM, ska inspektionen

²⁸ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.

²⁹ Jämför Yttrande från Europeiska datatillsynsmannen över kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersbolag samt kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om tillsyns krav för kreditinstitut och värdepappersbolag (2012/C 175/01).

³⁰ Se 15 kap. 4 § andra stycket LBF respektive 25 kap. 6 § andra stycket LVM.

förelägga denne att upphöra med verksamheten.³¹ Det innebär att Finansinspektionen kan rikta ett föreläggande om att upphöra med ett visst agerande till både institut och fysiska personer. Visserligen upphör möjligheten att rikta ett sådant föreläggande gentemot en fysisk person, om den som gör sig skyldig till agerandet är ett auktoriserat institut. I det läget bör dock föreläggandet riktas mot institutet som begår överträdelsen. Utredaren anser därför att Finansinspektionens nuvarande möjlighet att kräva att ett visst agerande upphör täcker de situationer som anges i artikel 66.1 och 67.1 och uppfyller direktivets krav. Behov av särskilda genomförandeåtgärder föreligger därmed inte.

Återkallelse av ett instituts auktorisation

Artikel 67.2 c innebär att behöriga myndigheter ska ha möjlighet att återkalla ett instituts tillstånd i enlighet med artikel 18, vid sådana överträdelser som är upptagna i artikel 67.1. Artikel 18 motsvaras av artikel 17 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv, och reglerar i vilka fall det är tillåtet att återkalla en auktorisation. Artikel 18 har genom direktivet ändrats jämfört med tidigare artikel 17 genom att det numera anges att även sådana överträdelser som upptas i artikel 67.1 får leda till en återkallelse av tillståndet.

Finansinspektionen har enligt 15 kap. 1 § LBF respektive 25 kap. 1 § LVM möjlighet att återkalla ett instituts tillstånd om det genom en allvarlig överträdelse har åsidosatt sina skyldigheter enligt lag och andra författningar som reglerar institutets verksamhet m.m. Tillståndet ska därutöver återkallas i vissa särskilt angivna situationer som regleras i 15 kap. 3 § LBF och 25 kap. 5 § LVM. Dessa återkallelsegrunder är bland annat sådana som hänger samman med att ett institut inte kommit igång med att driva sådan rörelse som tillståndet avser. I 15 kap. 2 § LBF respektive 25 kap. 4 § LVM finns bestämmelser om Finansinspektionens skyldighet att återkalla ett instituts tillstånd om den som ingår i styrelsen eller är verkställande direktör inte uppfyller vissa krav.

Det i svensk rätt uppställda kravet på att beslut om återkallelse förutsätter att det begåtts en allvarlig överträdelse, kan därför inte anses stå i strid med direktivets bestämmelser, utan återspeglar snarare direktivets krav om att sanktioner ska vara proportionella i

³¹ Se 15 kap. 18 § LBF resp. 25 kap. 17 § LVM.

förhållande till överträdelsen i fråga. Behov av särskilda genomförandeåtgärder föreligger således inte.

Frågan om återkallelse med anledning av att tillstånd beviljats på felaktiga uppgifter behandlas i avsnitt 11.7.

Rätt att meddela tillfälligt förbud mot utövande av yrkesverksamhet

Enligt artikel 67.2 d ska behörig myndighet på de villkor som anges i artikel 65.2, ha möjlighet att utfärda ett tillfälligt förbud för en medlem i institutets ledningsorgan eller annan fysisk person som hålls ansvarig att utöva uppdrag i institut. Möjligheten ska kunna tillgripas för de överträdelser som anges i artikel 67.1.

Finansinspektionen har enligt gällande rätt möjlighet att återkalla ett tillstånd på grund av att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte uppfyller lagens krav på lämplighet. Som alternativ till återkallelse kan Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får delta i ledningen av företaget (se 15 kap. 2 § LBF och 25 kap. 4 § LVM). Finansinspektionen får då förordna en ersättare. Möjligheten får tillgripas endast om Finansinspektionen först i beslut anmärkt på att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör och han eller hon, sedan tre månader gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller som verkställande direktör. Vidare följer av 1 § och 4 §§ lagen (1986:436) om näringsförbud att vissa personer kan meddelas näringsförbud om de i sin egenskap av näringsidkare grovt åsidosatt vad som ålegat dem i näringsverksamheten och därvid gjort sig skyldiga till brottslighet som inte är ringa. Näringsförbud meddelas av allmän domstol på talan av åklagare. Den som är underkastad näringsförbud får inte bedriva näringsverksamhet, och han eller hon får inte heller vara bl.a. styrelseledamot eller verkställande direktör i ett aktiebolag. Näringsförbud gäller under viss tid och rätten kan, om det är uppenbart att grund för näringsförbud föreligger, besluta om tillfälligt förbud till dess frågan om förbud slutligt avgjorts (10 § nämnda lag).

Med hänvisning till de möjligheter som finns att enligt gällande rätt hindra fysiska personer från att utöva bland annat styrelseuppdrag i institut, föreligger det inte behov av särskilda åtgärder för att genomföra direktivets krav om tillfälligt näringsförbud. Den omständigheten att ett näringsförbud meddelas av allmän domstol föranleder inte någon annan bedömning (jämför artikel 64.1).

Nya sanktionsavgifter

Av skäl 38 följer att sanktionsavgifterna ska kunna uppnå en nivå som är stor nog att balansera eventuella fördelar som en överträdelse genererat och vara stor nog att avskräcka även större institut från att begå överträdelser.

Sanktionsavgifter för juridiska personer ska enligt direktivet kunna uppgå till tio procent av företagets totala årsomsättning under det föregående räkenskapsåret, samt, i de fall beloppen går att fastställa, upp till två gånger summan av den vinst som erhållits eller upp till två gånger av de kostnader som undvikits till följd av regelöverträdelsen (artikel 66.2 c och e respektive artikel 67.2 e och g). Fysiska personer ska kunna påföras sanktionsavgifter som uppgår till fem miljoner euro eller motsvarande belopp i en annan EU-valuta vid dagen för i kraftträdandet av direktivet (dvs. den 17 juli 2013), eller upp till två gånger summan av den vinst eller två gånger av de kostnader som undvikits till följd av överträdelsen (artikel 66.2 d och e respektive artikel 67.2 f och g).

I artikel 66.2 c respektive artikel 67.2. e föreskrivs hur årsomsättningen ska beräknas.

Finansinspektionens nuvarande möjlighet att gentemot juridiska personer förena ett beslut om varning eller anmärkning med sanktionsavgifter regleras i 15 kap. 7-9 §§ LBF och 25 kap. 8-10 §§ LVM. Sanktionsavgifterna förutsätter till skillnad mot straffrättsliga sanktioner inte något uppsåt eller oaktsamhet från den som ställs till ansvar för överträdelsen i fråga.³² Direktivets bestämmelser föranleder ingen ändring i denna del och inte heller föreslagna lagändringar.

I de relevanta lagrummen används till skillnad mot artiklarna i direktivet begreppet straffavgift. I och med att avgiften inte utgör någon straffrättslig sanktion framstår det som lämpligt att även i lagtext ersätta begreppet "straffavgift" med "administrativ sanktionsavgift".

I fråga om tillåtna nivåer på avgiften kan följande konstateras. Sanktionsavgiften har satts till en lägsta nivå om 50 000 kr och får enligt regleringen som max uppgå till femtio miljoner kronor. I syfte att ge mindre institut ett skydd mot opropotionellt sett mycket höga avgifter, har i lagen införts en ytterligare gräns som innebär att avgiften får uppgå till högst tio procent av kreditinstitutets omsättning föregående räkenskapsår. Avgiften får inte heller vara så stor att

³² Jfr NJA 2004 s. 840.

institutet inte uppfyller lagarnas krav på soliditet och likviditet. Bestämmelser om sanktionsavgifter gentemot fysiska personer saknas.

De sanktionsavgifter som ska kunna utgå enligt direktivet kan komma att överstiga den i svensk rätt införda beloppsbegränsningen om femtio miljoner kronor (se 15 kap. 8 § första stycket LBF och 25 kap. 9 § första stycket LVM). Detta ”tak” bör därför tas bort. Nuvarande reglering i 15 kap. 8 § andra stycket LBF och 25 kap. 9 § andra stycket LVM om att avgiften inte får överstiga tio procent av institutets omsättning föregående räkenskapsår måste också justeras. Den får inte längre vara absolut, utan måste öppna upp för att sanktionsavgifter även ska kunna uppgå till två gånger summan av den vinst eller de kostnader som undvikits till följd av regelöverträdelsen. LBF och LVM bör ändras i enlighet med det nu sagda.

Den i svensk rätt införda begränsningen om att avgiften inte får vara så stor att institutet därefter inte uppfyller lagreglerade krav på soliditet och likviditet, skulle kunna förhindra att de i direktivet angivna beloppen döms ut (se 15 kap. 8 § tredje stycket LBF och 25 kap. 9 § tredje stycket LVM). Att besluta om så höga sanktionsavgifter för ett enskilt institut kan emellertid inte anses uppfylla direktivets krav på proportionalitet. Det torde därför inte föreligga något hinder mot att begränsningen kvarstår. Ett genomförande av direktivet kräver inte heller att det nuvarande golvet om 5 000 kr tas bort. I sammanhanget bör noteras att Insättningsgarantiutredningen i sitt betänkande SOU 2009:41 föreslagit en höjning av detta ”golv” till 25 000 kr.

Ett genomförande av direktivet kräver att Finansinspektionen även ges möjlighet att besluta om sanktionsavgifter för fysiska personer. Taket för sådana avgifter får inte sättas lägre än fem miljoner euro och måste tillåta att avgiften bestäms till ett belopp som uppgår till två gånger den vinst eller två gånger de kostnader som undvikits till följd av överträdelsen. En sådan bestämmelse bör införas i LBF och LVM. Direktivet kräver inte att det införs ett golv för avgiftens storlek (i likhet med vad som i svensk rätt gäller för juridiska personer). Utredaren avstår därför från att lämna förslag på en lägsta nivå för avgiftens storlek.

Behov av att ändra förseningsavgiften?

I svensk rätt har Finansinspektionen getts möjlighet att reagera på försenad rapportering genom att besluta att institut ska betala en förseningsavgift om högst 100 000 kr. Dessa avgifter utgör en sanktion för överträdelser som är upptagna i direktivet. Frågan uppstår därför om även förseningsavgifterna behöver ändras.

Avsikten med förseningsavgifter var att skapa ett administrativt lätthanterligt system för de fall då ett institut underlät att rapportera i tid och samtidigt tillhandahålla en adekvat reaktion på försenad rapportering. Om förseningsavgift utdöms, behöver andra åtgärder som varning eller anmärkning tillgripas först om ett institut motsätter sig rapportering eller om det är fråga om upprepade fall av försening eller bristande ansvarstagande i ledningen (se prop. 2002/03:139 s. 388). Förseningsavgiften innebär däremot inte att instituten är fredade från att vid försenad rapportering påföras mer ingripande sanktioner. Direktivet bör därför inte uppfattas som ett krav på att maximinivån på förseningsavgiften höjs i nivå med de belopp som ska gälla för sanktionsavgifterna.

Förbud mot att utöva rösträtt

I fråga om kravet i artikel 66.2 f, att behörig myndighet ska kunna besluta om förbud att utöva rösträtten för den eller de aktieägare som kan hållas ansvariga för en överträdelse, gör utredaren följande överväganden.

Avsikten är att sanktionen ska kunna riktas mot sådana aktieägare som kan hållas ansvariga för överträdelsen. Bestämmelsen bör därför uppfattas som att sanktioner ska kunna vidtas gentemot aktieägare som har ett så stort innehav i institutet att de kan komma att utöva inflytande i institutet. I andra fall saknas anledning att ingripa gentemot aktieägare till följd av de överträdelser som upptas i direktivet.

Finansinspektionen har möjlighet att med stöd av 14 kap. 6 § LBF och 24 kap. 7 § LVM genom beslut om röstbegränsning ingripa mot den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i ett kreditinstitut. Bestämmelsen kan tillgripas om innehavaren motverkar eller kan antas motverka att institutets verksamhet drivs på ett sådant sätt som är förenligt med de krav som följer av de lagar och författningar som reglerar institutets verksamhet. Sanktionen kan enligt lag tillgripas vid åsidosättande av bestämmelserna om krav på

tillstånd för att inneha eller förvärva kvalificerat innehav av aktier eller andelar i kreditinstitut, det vill säga sådana överträdelse som omnämns i artikel 66.1 c och d (se 14 kap. 6 § andra stycket LBF respektive 24 kap. 7 § andra stycket LVM). Vid överträdelse som består i att institutet utan tillstånd ägnar sig åt tillståndspliktig verksamhet, det vill säga sådana överträdelse som anges i artikel 66.1a och b, kan röst-rätten suspenderas under förutsättning att Finansinspektionen anser att aktieägarna motverkar att institutets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med de lagstadgade kraven. Ett sådant krav kan inte anses stå i strid med direktivet. I 14 kap. 10 § LBF respektive 24 kap. 11 § LVM regleras den situationen att en bank har nära förbindelser med någon annan och det förhindrar en effektiv tillsyn av banken. Även då har inspektionen rätt att förelägga ägaren till de aktier eller andelar som medför att förbindelserna är nära, att avyttra så stor del av aktierna eller andelarna att så inte längre är fallet. Finansinspektionen får kombinera ett sådant beslut med ett förbud för ägaren att rösta på stämman för dessa aktier eller andelar.

Möjligheten att suspendera aktieägarnas rösträtt kan inte tillämpas på samtliga aktier, utan endast till det antal aktier/så många andelar som leder till att ägaren inte får rösta för fler aktier eller andelar än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat. Direktivet uppställer emellertid inte krav på att ett förbud mot att utöva rösträtten omfattar samtliga rösträtter som tillkommer aktieägaren eller innehavaren.

Utredarens slutsats är därför att svensk rätt uppfyller direktivets krav på att behöriga myndigheter ska ha möjlighet att suspendera aktieägars rösträtt.

11.9 Omständigheter som enligt direktivet ska vara styrande inför ett beslut om sanktioner

Av artikel 70 följer att medlemsstaterna ska se till att behöriga myndigheter, när de fastställer typen av administrativa sanktioner eller åtgärder och nivån på administrativa sanktionsavgifter, beaktar alla relevanta omständigheter, bland annat, där så är lämpligt

- a) överträdelsens svårighetsgrad och varaktighet,
- b) graden av ansvar hos den fysiska eller juridiska personen som gjort sig skyldig till överträdelsen,

- c) den finansiella ställningen för den fysiska eller juridiska personen som gjort sig skyldig till överträdelsen, såsom den indikerats genom exempelvis en juridisk persons totala omsättning eller en fysisk persons årsinkomst,
- d) omfattningen av de vinster som erhållits eller av förluster som undvikits av den fysiska eller juridiska personen som gjort sig skyldig till överträdelsen, i den mån de kan bestämmas,
- e) Förluster för tredje parter orsakade av överträdelsen, i den mån de kan fastställas,
- f) viljan hos den fysiska eller juridiska personen som gjort sig skyldig till överträdelsen att samarbeta med den behöriga myndigheten,
- g) tidigare överträdelser av den fysiska eller juridiska personen som har gjort sig skyldig till överträdelse, och
- h) Överträdelsens eventuella konsekvenser för det finansiella systemet.

11.9.1 Allmänna överväganden

Utredarens förslag: Det bör i lagtexten tydliggöras vilka faktorer som ska ligga till grund för valet av sanktion och för sanktionsavgiftens storlek, i syfte att underlätta för Finansinspektionen och berörda att identifiera vilka överträdelser som förtjänar de sanktioner som är mest ingripande och kan leda till de högsta sanktionsavgifterna. En sådan reglering ökar möjligheten till förutsägbarhet och enhetlighet i rättstillämpningen. Lagtexten bör innehålla en exemplifierande uppräkningslista av de omständigheter som ska tillmätas betydelse.

LBF och LVM innehåller få lagreglerade anvisningar om vilka omständigheter som ska beaktas inför valet av sanktion. Finansinspektionen har i stället inom vissa ramar fått utrymme att själv bedöma vilken åtgärd som är mest ändamålsenlig i det enskilda fallet. Av förarbetena till LBF framgår att Finansinspektionen vid valet av åtgärd bör arbeta utifrån kriterierna väsentlighet och risk och att överträdelser av en regel som har till syfte att upprätthålla stabiliteten i institutet i princip bör föranleda ett strängare ingripande än ett brott

mot en bestämmelse av mindre betydelse för stabiliteten (prop. 2002/03:139 s. 382). I förarbetena till LVM framhålls att Finansinspektionen vid valet av åtgärd ska beakta hur allvarlig överträdelsen är med utgångspunkt i vilka konsekvenser den haft eller kunnat få för värdepappersmarknadens funktion i stort och för enskilda investerare.

I fråga om sanktionsavgiften följer däremot direkt av lag att inspektionen vid bestämmandet av dess storlek ska ta särskild hänsyn till hur allvarlig den överträdelse är som föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått (15 kap. 9 § LBF och 25 kap. 10 § LVM). I förarbetena anges att även förhållanden hos det företag som har gjort överträdelsen kan beaktas, vilket motiveras med att det som upplevs som en avskräckande avgift för ett mindre företag med måttlig omsättning kan framstå som närmast obetydlig för ett företag med stora ekonomiska resurser (prop. 2006/07:115 sid 508). Andra omständigheter att ta hänsyn till vid utmätandet av sanktionsavgiftens storlek är ett instituts samarbetsvillighet under utredningen samt förekomsten av företagsbot (prop. 2002/03:139 s. 551 respektive s. 553).

Gällande rätt återspeglar således flera av de principer som anges i direktivet. För att främja förutsebarheten och enhetligheten i tillämpningen av bestämmelserna är det emellertid rimligt att som utgångspunkt låta samtliga de i direktivet omnämnda omständigheterna framgå av lag. En sådan lagreglering bör vara till fördel för både tillämpande myndighet och instituten, samt de fysiska personer som riskerar att drabbas av administrativa sanktioner. För att inte hindra utrymmet för egna bedömningar och möjligheten att ta hänsyn till särskilda omständigheter i det enskilda fallet, bör dock lagtexten utgöra en exemplifierande uppräkningslista av vilka omständigheter som ska beaktas.

Om en sådan reglering ska bli ett bra hjälpmedel vid beslut om sanktioner, bör den bygga på någon slags systematik. Det bör stå klart vad som ska vara utgångspunkten vid val av sanktion och vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek. Därutöver bör anges vilka omständigheter som i vart fall bör tillåtas att inverka på beslutet om vilken sanktion som slutligen ska påföras.

Utifrån de faktorer som är omnämnda i direktivet framstår det som lämpligt att dela in omständigheterna i sådana som är hänförliga till själva överträdelsen, samt sådana som är att hänföra till institutets finansiella situation eller inträffat före eller efter överträdelsen. Med faktorer som är hänförliga till själva överträdelsen bör avses objektiva

faktorer som överträdelsens allvar och varaktighet, och överträdelsens potentiella risk för stabiliteten i det ekonomiska systemet, men även om det finns tredje parter som har orsakats skada av överträdelsen. Vid bedömningen av själva överträdelsen bör hänsyn även tas till vad som i direktivet omnämns ”grad av ansvar”. Om dessa faktorer bildar utgångspunkt för valet av sanktion och för fastställandet av avgiftens storlek, kan därefter, i andra hand, det slutliga utfallet få påverkas av faktorer som inte är att hänföra till själva överträdelsen. Till sådana omständigheter bör hänföras institutets eller den fysiska personens ekonomiska situation, inklusive omfattningen av erhållna fördelar till följd av överträdelsen, tidigare överträdelser, och institutets agerande efter att överträdelsen avslöjats.

Med en sådan systematik skapas en exemplifierande vägledning för Finansinspektionen och domstolarna vid deras prövning av sanktionerna. Det går emellertid inte att reglera vilken relativ vikt som ska tillmätas olika omständigheter eller hur de ska vägas i det enskilda fallet, utan det blir en fråga som ankommer på tillämpande myndighet eller domstol.

11.9.2 Omständigheter hänförliga till själva överträdelsen

Utredarens förslag: Överträdelsens allvarlighet och varaktighet bör vara utgångspunkten för valet av sanktion samt för att fastställa sanktionsavgiftens storlek. Vid bedömningen ska särskilt beaktas överträdelsens art, överträdelsens konkreta eller potentiella effekter på det finansiella systemet och eventuella skador som uppstått för tredje parter. Som en förmildrande omständighet kan beaktas om överträdelsen på grund av särskilda omständigheter kan anses som ursäktlig.

Skälen för utredarens förslag: Behörig myndighet ska enligt artikel 70 a vid val av sanktion ta hänsyn till överträdelsens allvarlighet och varaktighet. I enlighet med vad som följer av uttalanden i förarbetena till LBF och LVM bör vid denna bedömning tillmätas vikt vid om det är fråga om överträdelser av regler som har till syfte att upprätthålla stabiliteten i institutet eller i det finansiella systemet som helhet. Sådana överträdelser bör även i framtiden leda till de mest ingripande sanktionsåtgärderna. En sådan tillämpning bör ta i beaktande vilka konkreta eller potentiella effekter en överträdelse har

på det finansiella systemet (jämför artikel 70 h). Till mindre allvarliga överträdelser torde räknas överträdelser som är mer av ordningskaraktär, såsom försenad rapportering.

I fråga om varaktighet gäller att en överträdelse som pågått under lång tid är mer klandervärd än den som varat endast tillfälligt. Effekten får dock inte bli att institut och fysiska personer regelmässigt påförs en lindrigare sanktion än vad som annars hade varit fallet, endast till följd av att den upptäckts tidigt och därmed upphört.

Vid bedömningen av gärningen bör även beaktas den i artikel 70 e omnämnda omständigheten att tredje parter orsakats skada av överträdelser. Det som härmed avses torde bland annat vara bankens kunder, men även om staten tvingats vidta åtgärder för att värna stabiliteten i det finansiella systemet eller för att skydda insättare. Det kan emellertid inte hållas för uteslutet att även andra parter orsakas skada.

Slutligen bör vid bedömningen av själva överträdelserna hänsyn tas till den fysiska eller juridiska personens grad av ansvar (artikel 70 b). Direktivet anger inga närmare anvisningar om vad som härmed avses. Det ligger dock nära till hands att uppfatta det som att avsikten är att överträdelser som skett uppsåtligt och med stort risktagande ska bedömas strängare jämfört med om överträdelserna skett av oaktsamhet eller obetänksamhet. Inom ramen för administrativa sanktioner bör dock av rättssäkerhetsskäl sådana aspekter inte tillmätas betydelse, utan bedömningar om uppsåt och oaktsamhet bör göras av domstol. Ett genomförande av bestämmelsen bör därför stanna vid att införa en möjlighet för Finansinspektionen att i lindrande riktning beakta om en överträdelse beror på ett beteende som av särskilda omständigheter är att betrakta som mindre klandervärdt än annars.

11.9.3 Omständigheter som inte är hänförliga till själva överträdelserna

Utredarens förslag: Vid valet av sanktion och bestämmandet av sanktionsavgiftens storlek ska, förutom omständigheter som är hänförliga till själva överträdelserna, i försvårande riktning beaktas om institutet eller den fysiska personen tidigare har överträtt regelverket, varvid särskild vikt bör fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som förflutit mellan de olika överträdel-

serna. – I förmildrande riktning ska beaktas om företaget eller ansvarig fysisk person genom ett aktivt samarbete i väsentlig mån har underlättat Finansinspektionens utredning av överträdelsen, och när anmälan görs eller uppgifter lämnas, upphör eller snarast upphör med överträdelsen. – I fråga om sanktionsavgiftens storlek ska särskild hänsyn tillmätas företagets eller den fysiska personens finansiella ställning samt den vinst som uppstått eller de kostnader som har besparats med anledning av överträdelsen, i de fall sådana belopp kan fastställas.

Skälen för utredarens förslag: För att kunna besluta om administrativa sanktionsavgifter som är tillräckligt avskräckande är det rimligt att vid mätningen av avgiftens storlek ta hänsyn till det finansiella institutets eller en fysisk persons finansiella ställning. Hänsyn bör tas till omfattningen av erhållna fördelar eller undvikande av förluster för den fysiska eller juridiska personen (se artikel 70 c och 70 d). En sanktionsavgift bör t.ex. kunna höjas till ett högre belopp än annars, i syfte att säkerställa att den överstiger den vinst som överträdelsen inneburit, på samma sätt som ett utdömt skadestånd ska kunna leda till att avgiften justeras i motsatt riktning. Det framstår däremot som alltför långtgående att låta finansiell ställning och erhållna vinster påverka valet av sanktion. Utredarens bedömning är att sådana aspekter får tillräckligt stor genomslagskraft om de tillmäts betydelse vid utmätandet av avgiftens storlek.

Med finansiell ställning avses enligt direktivet exempelvis institutets årsomsättning/den fysiska personens årsinkomst. Därutöver bör även andra faktorer kunna tillmätas betydelse, som ett utdömt skadestånd eller ålagd företagsbot.

Att bedöma omfattningen av erhållna fördelar till följd av överträdelsen kan bli svårt. Direktivet anger dock att denna skyldighet ska finnas endast i den mån beloppen kan fastställas.

I fråga om tidigare överträdelser (artikel 70 g) bör som särskilt försvårande beaktas om ett institut eller en fysisk person fortsätter med eller upprepar en identisk eller liknande överträdelse som den tidigare gjort sig skyldig till, men även i andra fall torde det finnas utrymme för att, i mindre grad, beakta tidigare överträdelser. Den tid som förflutit mellan olika överträdelser bör också tillmätas betydelse.

Artikel 70 f föreskriver en skyldighet att beakta hur det ansvariga finansiella institutet eller ansvarig fysisk person samarbetar med

behörig myndighet. Som ovan framgått har Finansinspektionen redan i dag möjlighet och stöd i förarbetena för att vid bestämmandet av avgiftens storlek ta hänsyn till hur väl ett institut samarbetar med inspektionen under utredningen. Det saknas dock en tydlig reglering för hur det ska gå till eller närmare angivet vilken form av samarbete som avses.

I konkurrenslagen finns däremot ett i lag reglerat system som innebär att en konkurrensskadeavgift får efterges helt eller fastställas till ett lägre belopp än vad som annars bort ske om ett företag samarbetar fullt ut med utredande myndighet och lämnar all information om överträdelsen som institutet har tillgång till.³³ Även om artikel 70 i direktivet till skillnad mot regleringen i konkurrenslagen inte innebär att behöriga myndigheter ges rätt att sätta ned avgiften helt, kan lagstiftningen i fråga om nedsättning av konkurrensskadeavgiften utgöra förebild för en motsvarande reglering inom finansmarknadsområdet.

Enligt 3 kap. 13 § konkurrenslagen kan nedsättning av konkurrensskadeavgiften erhållas om ett företag som begått överträdelsen till Konkurrensverket lämnar uppgifter som i väsentlig mån underlättar utredningen av överträdelsen. Det krävs att företaget lämnar Konkurrensverket all den information och bevisning om överträdelsen som det har eller får tillgång till, aktivt samarbetar med Konkurrensverket under utredningen av överträdelsen, inte förstör bevis eller på något annat sätt försvårar framtida eller pågående utredning av överträdelsen, och slutligen när anmälan görs eller uppgifter lämnas upphört eller snarast upphör med överträdelsen (3 kap. 14 §).

I likhet med vad som följer av denna reglering bör det för att ett institut eller fysisk person ska erhålla sanktionslindring inom finansmarknadsområdet, vara fråga om ett samarbete av väsentlig betydelse. Att ett företag och dess företrädare endast inställer sig till förhör och svarar på frågor torde inte innebära att det eller de i väsentlig mån underlättat utredningen, utan det bör för regelns tillämpning krävas att institutet självmant för fram viktig information som Finansinspektionen inte själv redan förfogar över eller med lätthet kan få fram (jämför prop. 2001/02:167 s 99). En regel av detta slag bör vidare kräva att det är företaget som genom ställföreträdare eller ombud anmäler överträdelsen. Det är alltså inte fråga om den situation då en enskild befattningshavare vid ett företag eller någon

³³ Se 3 kap. 12-15 § konkurrenslagen (2008:579).

annan anmäler överträdelsen (jämför artikel 70.2 b). Vidare bör i likhet med vad som gäller för nedsättning av konkurrensskadeavgiften krävas att institutet när anmälan görs eller uppgifter lämnas upphört eller snarast upphör med överträdelsen. En sådan rättelse bör, för att den ska tillmätas betydelse, ske inom kort efter det att institutet blivit uppmärksammat på överträdelsen. Bestämmelsen bör ta sikte på samtliga överträdelser i LBF och LVM som kan föranleda administrativa sanktioner.

En bestämmelse om att beakta ett instituts eller en ansvarig fysisk persons samarbetsvillighet bör endast tillämpas i lindrande riktning. Den bör alltså inte åberopas i syfte att skärpa sanktionen gentemot finansiella institut eller fysiska personer som inte medverkar i Finansinspektionens utredning.

11.10 Sanktioner gentemot holdingföretag

Utredarens förslag: Bestämmelserna i kapitaltäckningslagen om rapporteringskrav och krav på ledningen i ett holdingföretag bör i justerad form överföras till en ny lag. Med stöd av denna lag bör Finansinspektionen ges rätt att ingripa mot finansiella holdingföretag, blandade finansiella holdingföretag och holdingföretag med blandad verksamhet som bryter mot lagen, i enlighet med vad som följer av sektorslagstiftningen.

Innehållet i direktivet: Artikel 65.2 föreskriver att om de skyldigheter som avses i 65.1 är tillämpliga på institut, finansiella holdingföretag³⁴ och blandade finansiella holdingföretag³⁵ ska medlemsstaterna, vid överträdelser av CRR eller av nationella bestämmelser som genomför direktivet, se till att sanktioner även kan omfatta medlemmar i ledningsorganet och andra fysiska personer som enligt nationell lagstiftning är ansvarig för överträdelsen, om inte annat följer av de villkor som föreskrivs i nationell rätt.

³⁴ Med ett finansiellt holdingföretag avses ett finansiellt institut vars dotterföretag uteslutande eller huvudsakligen är institut eller finansiella institut, varvid minst ett av dotterföretagen ska vara ett institut, och som inte är ett blandat finansiellt holdingföretag i den mening som avses i artikel 2.15 i direktiv 2002/87/EG22.

³⁵ Med blandat finansiellt holdingföretag avses ett moderföretag som inte utgör en reglerad enhet men som tillsammans med sina dotterföretag, varav minst ett är en reglerad enhet med huvudkontor inom gemenskapen.

Skälen för utredarens förslag: Finansiella holdingföretag står inte under tillsyn på individuell nivå. Regleringen uppställer däremot krav på att ledningen i sådana företag ska vara lämplig. Holdingföretag kan även vara ålagd vissa rapporteringskrav och vara rapporteringsansvarig för en företagsgrupp (se 9 kap. 14 § andra stycket och 10 kap. 7 § punkt 3 och 13 § kapitaltäckningslagen).

Artikel 126, som motsvaras av artikel 142 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv, innebär att medlemsstaterna ska se till att sanktioner kan utdömas gentemot finansiella holdingföretag, blandade finansiella holdingföretag och holdingföretag med blandad verksamhet eller mot deras ledning för överträdelser av sådana bestämmelser som antagits för att genomföra direktivets bestämmelser i kapitel 3 om gruppbaserad tillsyn (artiklarna 111-127). Regleringen har [i allt väsentligt] genomförts i 12 kap. 2 och 3 §§ kapitaltäckningslagen. Finansinspektionen kan med stöd av dessa lagrum förelägga ett finansiellt holdingföretag eller ett holdingföretag med blandad verksamhet att vidta åtgärder för att göra rättelse om det utvisar sig att holdingföretaget inte uppfyller de krav som följer av lag. Ingripande kan också ske gentemot ledningen om den inte uppfyller kraven på lämplighet i enlighet med 9 kap. 13 § kapitaltäckningslagen. I sammanhanget bör nämnas att LBF innehåller en möjlighet för Finansinspektionen att ingripa mot finansiella holdingföretag som ingår samma finansiella företagsgrupp³⁶ som ett kreditinstitut (se 1 kap. 8 § LBF). Någon motsvarande möjlighet finns däremot inte enligt LVM.

För att säkerställa att sanktioner mot holdingföretag och dess ledning kan vidtas i enlighet med vad som följer av artikel 65.2 och artikel 126, bör den nuvarande regleringen i kapitaltäckningslagen med krav på ledningen i holdingföretag (9 kap. 13 §), samt de bestämmelser i lagen som anger rapporteringskrav för holdingföretag, överföras till en ny lag. Vid ett åsidosättande av dessa regler bör Finansinspektionen enligt samma lag även ha möjlighet att ingripa mot ansvarigt holdingföretag och ansvarig ledning. Ingripande och sanktioner bör då få vidtas i enlighet med vad som följer av sektorslagstiftningen.

Lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat innehåller särskilda regler för institut som ingår i finansiella konglomerat. Om ett institut (kreditinstitut eller värdepappersbolag) som ingår i ett finansiellt konglomerat inte uppfyller de krav som följer

³⁶ Finansiell företagsgrupp definieras i 9 kap. 1 § kapitaltäckningslagen.

enligt den lagen, har Finansinspektionen rätt att gentemot institutet använda sig av de sanktioner som finns i sektorslagstiftningen (se 7 kap. 1 § samma lag). Utredarens lagförslag kommer därför påverka möjligheten att i enlighet med denna lag vidta sanktioner mot institut. Däremot kommer möjligheten att i dessa fall vidta sanktioner gentemot holdingföretag inte att påverkas.

12 System och skydd för visselblåsare

12.1 Bakgrund

12.1.1 System och skydd för visselblåsare

När missförhållanden uppstår inom en organisation föreligger det vanligtvis ett intresse från ledningen sida att komma till rätta med problemen. Missförhållandena kan dock vara dolda på grund av att enskilda personer inom organisationen döljer förhållandena. Det kan också förekomma situationer då ledningen är medveten om att det förekommer oegentligheter men av olika skäl underlåter att agera, eller till och med aktivt mörklägger förhållandena. Personer som "blåser i visselpipan", visselblåsare efter engelskans *whistleblowers* kan därför ha en viktig roll för att avslöja olika former av oegentligheter i både offentlig och privat sektor.

Begreppet "*whistleblowing*" tillkom på 1960-talet i USA. Begreppet har ingen generell eller rättslig definition, och brukar användas såväl för sådan rapportering som sker externt, till exempelvis massmedier eller relevanta myndigheter, som för sådan rapportering som sker internt inom företaget.¹

Att ha ett fungerande skydd och särskilda rapporteringskanaler för personer som på olika vis slår larm om oegentligheter anses markant öka chansen för att oegentligheter ska avslöjas. Revisionsbyrån KPMG har i en undersökning kommit fram till att inte mindre än 25 procent av alla händelser av bedrägligt beteende upptäcktes till följd av att företagen i fråga infört särskilda rapporteringssystem för personer som vill slå larm om oegentligheter.² Syftet med sådana särskilda rapporteringssystem, så kallade "*whistleblowingssystem*" är

¹ Se Transparency Internationals (TI:s) rapport no 1. 2012 "Whistleblowing Förutsättningar och skydd för den som slår larm om korruption och andra oegentligheter" s. 12 f.

² KPMG Forensic, "Profile of a Fraudster" Survey, 2007 (2010-12-05), s. 26.

att möjliggöra för samtlig personal att utan rädsla för repressalier kunna rapportera om allvarliga händelser. Ett bra skydd för "whistle-blowers" innefattar således inte endast särskilda rapporteringssystem, utan även ett skydd för att den som väljer att rapportera om eventuella missförhållanden inte drabbas av repressalier från arbetsgivarens sida.

Att uppmuntra och underlätta för anställda att internt rapportera om oegentligheter, kan även gynna företagen genom att det för anställda blir mer naturligt att i första hand rapportera om eventuella missförhållanden internt. Det ökar även företagets möjlighet att säkerställa att ledning och ägare snabbt får information om interna missförhållanden, samt ger företagen möjlighet att ta viss kontroll över hur information sprids och vad som offentliggörs.³

Vissa länder har infört särskild lagstiftning om skydd och system för personer som blåser i visselpipan. Den amerikanska Sarbanes-Oxley Act (SOX) från 2002 är ett exempel på området. Lagen var avsedd att skärpa kraven på amerikanska företag, men även svenska företag som bedriver handel på en amerikansk börs, t.ex. NASDAQ OMX och NYSE omfattas av kraven. Lagen, som främst innehåller striktare redovisnings- och revisionskrav, ställer krav på företag att inom sin revisionskommitté upprätta "förfaranden för att ta emot, bevara och behandla klagomål som avsändaren mottagit beträffande bokföring, kontroll av intern bokföring och revision, samt konfidentiella, anonyma meddelanden från avsändarens anställda gällande problem med diskutabel bokföring eller revision".⁴ I lagen finns även bestämmelser om skydd mot att anställda i offentligt ägda företag utsätts för repressalier med anledning av att de nyttjar systemet för uppgiftsutlämnande.⁵ – Storbritannien införde år 1999 en lag, "*Public Interest Disclosure Act*" (PIDA) som har som uttalat syfte att skydda individer som avslöjar information i det allmännas intresse. Anställda har enligt denna lag rätt att avslöja information om olika typer av missförhållanden, och skyddet går i princip före avtalad tystnadsplikt. Det ställs dock krav på att personen i fråga agerar med ett ärligt och inte skadligt uppsåt.⁶ Lagen tillåter vidare den som gjort ett avslöjande att väcka talan eventuella kränkningar med anledning av gjorda avslöjanden. PIDA gäller för alla anställda med undantag för egenanställda, volontärer och vissa högre chefer. Skyddet gäller även efter det att en anställning har upphört. Norge

³ Se TI:s rapport "Whistleblowing, förutsättningar och skydd för dem som slår larm om korruption och andra oegentligheter" sid 41.

⁴ Se Sarbanes-Oxley Act, avsnitt 301 (4).

⁵ Se Sarbanes-Oxley Act avsnitt 806.

⁶ Se TI:s rapport sid 43 f.

har likaså infört en särskild reglering om skydd för visselblåsare. Dessa bestämmelser har införts i den norska arbetsmiljölagen och innebär att alla arbetstagare har rätt att anmäla förhållanden som är värda kritik, vilket bland annat omfattar brott mot etiska normer. Om en arbetsgivare väljer att angripa en anmälan har arbetsgivaren bevisbördan för att anmälan inte var försvarbar.⁷

12.1.2 Svensk skyddslagstiftning och tidigare utredningar

Sverige har inte infört någon särskild skyddslagstiftning för anställda som slår larm. Det finns dock ett antal bestämmelser inom olika områden som ger skydd för anställda som rapporterar om missförhållanden och oegentligheter, bl.a. genom arbetsrätten och kravet på saklig grund för uppsägning i lagen om anställningsskydd och rättsgrundsatsen om god sed på arbetsmarknaden som upprätthålls genom Arbetsdomstolens praxis på området, bl.a. om att omplacering under vissa förhållanden kan underkastas en rättslig prövning som liknar prövningen vid uppsägning (den så kallade "bastubadar-principen"). Också lagen om skydd för företagshemligheter kan sägas utgöra en del av skyddet.⁸ Anställda i offentlig sektor har dessutom ett särskilt skydd om de använder sig av den grundlagsskyddade meddelarfriheten.⁹ Även enskildas rätt till yttrandefrihet enligt Europakonventionen kan under vissa förutsättningar ge skydd mot repressalier för anställda som slagit larm.¹⁰

Det har dock från på flera håll lyfts fram behov av att ytterligare stärka skyddet för visselblåsare i Sverige. Tidigare utredningar har också lagt fram förslag om att generellt stärka privatanställdas meddelarskydd (se Meddelarrätt – Meddelarfrihet i företag och föreningar m.m. [SOU 1990:12] och Yttrandefrihet för privatanställda [Ds 2001:9]).

⁷ Se TI:s rapport s. 46 f.

⁸ Se prop. 2003/04:70 s. 47–48, Europarådets straffrättsliga konvention om korruption m.m..

⁹ Skyddet med anledning av meddelarfriheten omfattar meddelarens rätt att vara anonym (se 3 kap. TF). En del av anonymitetsskyddet utgörs av det så kallade och *efterforskningsförbudet*, som innebär att myndigheter och andra allmänna organ inte får efterforska vem som har lämnat ett meddelande med stöd av sin meddelarfrihet i vidare mån än vad som behövs för att göra ett enligt grundlagen tillåtet ingripande. Vidare innebär *repressalieförbudet* i 3 kap. 4 § TF och 2 kap. 4 § YGL att det allmänna i sin egenskap av arbetsgivare inte får vidta åtgärder som medför negativa konsekvenser före en offentligt anställd med anledning av att denna har utnyttjat sin yttrande- och meddelarfrihet. Genom rättspraxis har repressalieförbudet utvidgats så att varje åtgärd som medför negativa konsekvenser för en offentligt anställd och som grundar sig på medverkan till publicering i ett grundlagsskyddat medium i princip anses otillåten (se prop. 2009/10:81 s. 39).

¹⁰ Se Guja mot Moldavien, dom den 12 februari 2008 i mål 14277/04. Se även Heinisch mot Tyskland, dom den 21 juli 2011 i mål 28274/08.

Sådana förslag har emellertid mött omfattande kritik och inte medfört något lagförslag. Kritiken baserades på att en meddelarfrihet för privatanställda strider mot principen om avtalsfrihet och att avtal ska hållas, särskilt med avseende på avtalad tystnadsplikt samt att en sådan meddelarfrihet kan skada företag och försämra deras konkurrenskraft. Vidare framfördes att det inte är lämpligt att överföra en del av ett offentligt system till den privata sektorn.

Utredningen om mutbrott framhöll i sitt betänkande (SOU 2010:38) att det kunde vara önskvärt att förstärka skyddet för visselblåsare, men utredde inte frågan då utredningen ansåg att frågan föll utanför deras uppdrag. Konstitutionsutskottet har för sin del ansett att det finns skäl att åter genomföra en översyn av lagstiftningen i syfte att skydda och stärka skyddet för enskildas möjligheter att påtala och slå larm vid oegentligheter. Riksdagen gav regeringen till känna vad konstitutionsutskottet anförde i denna fråga.¹¹ Den 14 februari 2013 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att generellt utreda frågan om skyddet för arbetstagare som slår larm om olika former av missförhållanden.¹² Utredarens förslag ska så långt som möjligt vara generellt utformade och kunna tillämpas på hela arbetsmarknaden, och uppdraget är, till skillnad mot tidigare utredningar, inte begränsat till frågan om ett utvidgat meddelarskydd. Uppdraget ska redovisas senast den 22 maj 2014.¹³

Svensk rätt innehåller inte heller något uttryckligt krav på svenska företag att inrätta särskilda rapporteringskanaler för visselblåsare. Av arbetsmiljöverkets föreskrifter om åtgärder mot kränkande särbehandling i arbetslivet (AFS 1993:17) följer dock att en arbetsgivare ska ha rutiner för att på ett tidigt stadium fånga upp signaler om och åtgärda otillfredsställande arbetsförhållanden, problem i arbetets organisation eller missförhållanden i samarbetet. I arbetsmiljölagsstiftningen finns dessutom en särskild ordning med skyddsombud som företräder arbetstagarna i arbetsmiljöfrågor.

Internationella handelskammaren (ICC) har utarbetat riktlinjer om skydd för visselblåsare (*ICC Guidelines on whistleblowing*) som uppmanar företag att inom sina egna organisationer inrätta interna whistleblowingssystem genom vilka deras anställda konfidentiellt kan anmäla misstänkta eller konstaterade oegentligheter på arbetsplatsen.¹⁴

¹¹ Se betänkande 2010/11:KU 23 s. 47ff och rskr 2010/11:179.

¹² Se kommittédirektiv 2013:16 "Stärkt skydd för arbetstagare som slår larm".

¹³ Regeringen har även tillsatt en utredning för att se över hur meddelarskyddet för privatanställda i offentligt finansierad verksamhet, särskilt inom skola, vård och omsorg, ska stärkas (dir. 2012:76). Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2013.

¹⁴ Se ICC Guidelines on Whistleblowing s. 4.

Riktlinjerna utgör vägledning för företag som väljer att inrätta dylika system. Vissa företag i Sverige har också valt att införa särskilda kommunikationskanaler för anställda som vill slå larm, däribland en av Sveriges storbanker.¹⁵ Detta system innebär att bankens anställda anonymt kan anmäla oegentligheter direkt till de högsta cheferna för internrevision och regelefterlevnad.

12.1.3 Värna stabiliteten på finansmarknaderna kontra den enskildes integritet

Den information som lämnas inom system för visselblåsare kan utgöra mycket integritetskänslig information. Artikel 29 gruppen har ansett att det finns en inte oväsentlig risk för felaktiga utpekanden, och en person som anklagas för att ha begått oegentligheter löper stor risk att brännmärkas och göras till syndabock inom den organisation som han eller hon tillhör.¹⁶ Målet att garantera säkerhet på de internationella finansmarknaderna och bekämpa brottslighet inom bank- och finansväsendet har dock ansetts utgöra ett berättigat intresse för att tillåta företag att behandla personuppgifter med hjälp av särskilda rapporteringssystem, eftersom det bidrar till att oegentligheter kommer till styrelsens kännedom så att de kan följas upp på lämpligt sätt.¹⁷ Det innebär med andra ord att ett företags intresse av att behandla personuppgifter inom ramen för ett rapporteringssystem kan väga tyngre än den registrerade personens intresse av skydd för den personliga integriteten. För att uppnå en bra balans mellan de olika syftena finns i Sverige begränsningar i fråga om vilken form av behandling av personuppgifter som är tillåten inom ramen för sådana system. Dessa framgår av personuppgiftslagen (1998:204) och Datainspektionens föreskrifter och praxis på området.

¹⁵ Se Svenska dagbladet den 16 januari 2013 "Storbank saknar anmälningssystem". Se även "Process för att rapportera oegentligheter" (2010-12-08), <http://www.redcross.se/om-oss/kontroll-och-revision/whistle-blowing/?mode=tip> Sida har inrättat en stark och självständig funktion för hantering av korruptionsfrågor, inklusive ett s.k. whistle-blowerssystem. Se prop 2010/11:1, Utgiftsområde 7, sid 27.

¹⁶ Se Artikel 29-gruppens för skydd av personuppgifter Yttrande 1/2006 om tillämpningen av EU:s regler om uppgiftsskydd på interna system för uppgiftslämnande inom bokföring m.m. sid 6.

¹⁷ Se ovan anført yttrande 1/2006 sid 8.

12.2 Innehållet i direktivet

Artikel 71.1 ålägger medlemsstaterna att säkerställa att behöriga myndigheter inför effektiva och tillförlitliga mekanismer för att uppmuntra rapportering av potentiella eller faktiska överträdelser av bestämmelserna i förordningen och sådana bestämmelser som genomförts i nationell rätt med anledning av direktivet. Detta ska enligt artikel 71.2 inkludera åtminstone

- a) Särskilda förfaranden för mottagande av rapporter om överträdelser och uppföljning av dem,
- b) Lämpligt skydd för anställda i institut som rapporterar överträdelser begåna inom institutet mot åtminstone repressalier, diskriminering och andra former av missgynnande,
- c) skydd av personuppgifter både för den person som rapporterar överträdelser och den fysiska person som påstås vara ansvarig för en överträdelse, i enlighet med direktiv 95/46/EU av den 24 oktober 1995 (dataskyddsdirektivet)¹⁸,
- d) tydliga regler som under alla omständigheter ser till att konfidentialiteten för den person som rapporterar om överträdelser begåna inom institutet garanteras, såvida inte offentliggörandet i enlighet med nationell lagstiftning krävs i samband med ytterligare utredningar eller efterföljande rättsliga förfaranden.

I artikel 71.3 anges att medlemsstaterna ska kräva att instituten har inrättat lämpliga rutiner för att deras anställda ska kunna rapportera om överträdelser internt genom en särskild, oberoende och självständig kanal. Sådana kanaler får även tillhandahållas genom förfaranden som föreskrivs av arbetsmarknadens parter. Anställda ska då erhålla samma skydd som följer av artikel 71.2 punkterna b–d. – Kravet i artikel 71 ska enligt skälen till direktivet ses som ett led i att försöka stärka regelefterlevnaden och säkerställa att instituten använder sig av korrekta styrelseformer (se skäl 61).

¹⁸ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.

12.3 Överväganden och förslag

12.3.1 Allmänna utgångspunkter

Artikel 71 fastslår vissa huvuddrag för det skydd som ska införas för att uppmuntra rapportering av överträdelser. Direktivet lämnar dock stort utrymme för medlemsstaterna att själva avgöra vilka system som i respektive land bör införas för att skydda personer som slår larm om olika missförhållanden. Ett sådant skydd och system kan utformas på olika vis och kan komma att innefatta särskilda överväganden bland annat i förhållande till grundläggande avtals- och arbetsrättsliga principer, t.ex. om en arbetstagares lojalitetsplikt. Införandet av ett skydd för visselblåsare väcker även frågor om det ska ställas krav på god tro från den som rapporterar för att denne ska erbjudas föreskrivet skydd, och särskilda överväganden i fråga om vilka möjligheter som bör finnas för den som anmäls att på ett tidigt stadium försvara sig och skydda sig mot ogrundade anmälningar. Direktivet innehåller inte några särskilda påbud i nu berört avseende. Den utredning som nyligen tillsatts har däremot getts i uppdrag att utreda bland annat den här typen av frågeställningar. Förslagen i detta betänkande begränsar sig till de genomförandeåtgärder som krävs för att svensk rätt ska uppfylla artikel 71. I fråga om kravet på god tro bör dock noteras att om någon avsiktligt lämnar oriktiga uppgifter i en anmälan till åklagare, polismyndighet eller annan myndighet, kan detta utgöra falsk tillvitelse och medföra straffansvar. För det fall att den som lämnar oriktiga uppgifter inte är medveten om att uppgifterna är osanna, men har skälig anledning att anta att de är sanningslösa, kan gärningen i stället utgöra vårdslös tillvitelse (se 15 kap. 7 § brottsbalken).

12.3.2 Krav på speciella procedurer för hur anmälningar ska omhändertas hos behöriga myndigheter

Utredarens förslag: Skyldigheten att inrätta effektiva procedurer för att motta och följa upp anmälningar om oegentligheter bör genomföras på förordningsnivå.

Skälen för utredarens förslag: Enligt artikel 71.2 a ska medlemsstaterna säkerställa att behöriga myndigheter etablerar effektiva procedurer för att omhänderta anmälningar om överträdelser och

hur de följs upp. I skälen (se skäl 42) utvecklas detta med att procedurerna ska uppmuntra anmälningar av potentiella eller faktiska överträdelser, dock utan att inkräkta på anklagade personers integritetsskydd.

Av förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen framgår att inspektionen ansvarar för tillsynen som rör finansiella marknader och finansiella företag (1 §). Uppgiften att utöva tillsyn över instituten utförs på flera olika vis, där en av inspektionens metoder består i att ta emot och följa upp tips från anmälare. På Finansinspektionens hemsida framhåller myndigheten att den gärna tar emot tips och anmälningar från privatpersoner, och enskilda informeras om hur den som vill lämna tips om oegentligheter ska gå till väga.¹⁹ En sådan anmälan kan därefter, om det bedöms föreligga skäl för det, läggas till grund för en inspektion eller andra former av undersökningar av institutet i fråga.

Utredaren gör bedömningen att Finansinspektionen i och för sig uppfyller de krav som följer av direktivets artikel 71.2 a, men direktivet förutsätter ett genomförande av bestämmelsen i svensk rätt. Detta bör enligt utredarens bedömning inte ske via lag utan på förordningsnivå. Ett förfarande som anges i enlighet med artikel 71.2 a bör även innefatta en garanti för anklagade personers rätt till försvar och en rätt att ta del av de handlingar som läggs till grund för ett beslut mot personen i fråga.²⁰ Ett sådant skydd uppnås genom Finansinspektionens skyldighet att handlägga ärenden i enlighet med förvaltningslagen (1986:223).

12.3.3 Skydd mot att drabbas av repressalier

Utredarens bedömning: Artikel 71.2 b ryms inom gällande rätt.

Skälen för utredarens bedömning: Kravet i artikel 71.2 b anger att anställda som anmäler överträdelser av deras arbetsgivare inte ska drabbas av repressalier, diskriminering eller liknande. Mot bakgrund av det bakomliggande syftet med artikel 71 gör utredaren bedömningen att begreppet diskriminering avses missgynnande till följd av

¹⁹ Se <http://www.fi.se/Folder-SE/Konsument/Informera-FI-om-fel/>

²⁰ Jämför Datatillsynsmannens yttrande.

en anmälan, och att det alltså inte handlar om diskriminering i den mer gängse betydelse enligt diskrimineringslagen (2008:657).²¹

Artikel 71.2. b bär stora likheter med artikel 9 i Europarådets civilrättsliga konvention om korruption. Artikel 9 anger att en arbetstagare som har skälig anledning att misstänka korruption och som i god tro anmäler sina misstankar till ansvariga personer eller myndigheter, ska ha lämpligt skydd mot varje oberättigad påföljd till följd av anmälan. Den närmare innebörden av lämpligt skydd anges inte, utan varje part får i stället utifrån sin rättstradition bedöma hur en anställd ska skyddas från t.ex. en uppsägning eller omplacering.²² I konventionens förklarande rapport anges att det främsta skälet till att anställda inte anmäler misstankar i många fall är rädsla för repressalier. Skyddet ska därför medföra att anställda uppmuntras att göra anmälningar, något som även fastslås i CRD 4.

Vid Sveriges tillträde till konventionen gjorde regeringen bedömningen att svensk rätt uppfyller de krav som anges i artikel 9 (se prop. 2003/04:71 s. 47–48). Slutsatsen grundades bland annat på arbetstagarnas skydd enligt 7 och 18 §§ lagen om anställningsskydd (1982:80), som fastslår att en uppsägning ska vara sakligt grundad och avsked endast kan motiveras i de fall då arbetstagaren grovt åsidosatt sina ålägganden mot arbetsgivaren, samt den praxis som Arbetsdomstolen utvecklat. Den praxis som hänvisades till innebär att även omplacering av personliga skäl kan underkastas en rättslig prövning som liknar prövningen vid uppsägning (den så kallade bastubadarprincipen), samt möjligheten att även angripa arbetsledningsbeslut i de fall som de utövas otillbörligt eller strider mot goda seder på arbetsmarknaden. Regeringen nämnde också den s.k. Lex Brattbestämmelsen²³, som innebär att det inte anses utgöra ett obehörigt angrepp att någon anskaffar, utnyttjar eller röjer en företagshemlighet hos en näringsidkare för att offentliggöra eller inför en myndighet eller annat organ avslöja något som skäligen kan misstänkas utgöra brott, på vilket fängelse kan följa, eller som kan anses utgöra annat allvarligt missförhållande i näringsidkarens rörelse (se 2 § lagen om

²¹ Med diskriminering enligt diskrimineringslagen avses ett missgynnande som har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (se 4 §).

²² Se TI:s rapport no 1. 2012 "Whistleblowing Förutsättningar och skydd för den som slår larm om korruption och andra oegentligheter" s. 23.

²³ Principen tillkom sedan ingenjören Ingvar Bratt upptäckte att dess arbetsgivare Bofors exporterade vapen till länder till vilka det rådde exportförbud. Efter att ha berättat om det hela blev han uppsagd, vilket medförde en debatt som utmynnade i lagen (1990:409) om företagshemligheter som ger anställda en rätt att röja allvarliga brott som begås på ett företag.

företagshemligheter [1999:409]), samt meddelarskyddet för offentlig-anställda.

Mot bakgrund av de slutsatser som drogs i detta sammanhang, bör inte heller artikel 71.2 b kräva särskilda genomförandeåtgärder i svensk rätt. Överväganden om det finns anledning att utvidga skyddet ytterligare, bör avvakta de utredningar som tillsatts för att utreda frågan närmre.

12.3.4 Skydd för behandlingen av personuppgifter

Utredarens bedömning: Ett genomförande av artikel 71 förutsätter krav på att all behandling av personuppgifter ska ske i enlighet med de krav som följer av personuppgiftslagen (1998:204).

Skälen för utredarens bedömning: Som ovan nämnts är det av stor vikt att system för visselblåsare beaktar enskildas behov av integritetsskydd. *Artikel 71.2 c* ålägger i enlighet härmed medlemsstaterna att säkerställa ett skydd för att personuppgifter behandlas i enlighet med vad som följer av direktiv 95/46/EU (dataskyddsdirektivet), både för de personer som rapporterar om överträdelse och sådana fysiska personer som är ansvariga för en överträdelse.

Dataskyddsdirektivet antogs år 1995 och innehåller bland annat bestämmelser om när personuppgiftsbehandling är tillåten, när känsliga uppgifter får behandlas och i vilka situationer uppgifter kan föras över till länder utanför EU.

Dataskyddsdirektivet har i svensk rätt genomförts genom personuppgiftslagen (1998:204). Lagen har till syfte att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks genom en automatiserad behandling av personuppgifter (se 1 och 4 §§) och innehåller bestämmelser om hur personuppgifter får behandlas. Med behandling av personuppgifter avses enligt 3 § varje åtgärd eller serie av åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifter, vare sig det sker på automatisk väg eller inte, t.ex. insamling, registrering, organisering, lagring, bearbetning eller ändring, återvinning, inhämtade, användning, utlämnande genom översändande, spridning eller annat tillhandahållande av uppgifter, sammanställning eller samkörning, blockering, utplåning eller förstöring. Lagen är tillämplig för samtliga som är personuppgiftsansvariga, vilket innebär att den är tillämplig både på enskild och offentlig verksamhet (se 3 och 4 §§). Den som uppsåtligen eller av

grov oaktsamhet behandlar personuppgifter i strid med vad som följer av bestämmelserna i lagen kan enligt 49 § dömas till böter eller fängelse. Datainspektionen har till uppgift att utöva tillsyn över den personuppgiftsbehandling som sker och har för denna uppgift tilldelats de befogenheter som följer av 43–47 §§ personuppgiftslagen.

CRD 4:s krav på att all behandling av personuppgifter ska vara förenlig med vad som följer av dataskyddsdirektivet, förutsätter därför – för svenska förhållanden – att all behandling av personuppgifter inom ramen för ett särskilt rapporteringssystem för personer som slår larm, står i överensstämmelse med de krav som följer av personuppgiftslagen. Nämnas bör även att en arbetsgrupp inom EU, arbetsgruppen för skydd av enskilda personer i samband med behandlingen av personuppgifter (”artikel 29-gruppen”)²⁴ har lämnat riktlinjer om hur interna system för uppgiftslämnande bör inrättas för att stå i överensstämmelse med dataskyddsdirektivet.²⁵

Avslutningsvis bör nämnas att Europeiska kommissionen presenterat ett förslag om att dataskyddsdirektivet ska ersättas av en ny allmän dataskyddsförordning.²⁶ Förslaget presenterades den 25 januari 2012 och förhandlas alltså inom EU.

12.3.5 Krav på instituten att inrätta särskilda system för anmälningar

Utredarens förslag: Institut ska ha ändamålsenliga system för att från anställda omhändertar rapporter om eventuella missförhållanden inom instituten.

²⁴ Arbetsgruppen är en oberoende rådgivande EU-organ för uppgifts- och integritetsskydd som inrättades enligt artikel 29 i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995. Gruppen har bildats för att tillse att dataskyddsdirektivet tillämpas på ett enhetligt sätt.

²⁵ Yttrande 1/2006 om tillämpningen av EU:s regler om uppgiftsskydd på interna system för uppgiftslämnande inom bokföring, intern bokföringskontroll, revision, bekämpande av mutor samt brottslighet inom bank- och finansväsen. Yttrandet är begränsat till tillämpningen av EU:s regler om uppgiftsskydd på interna system för uppgiftslämnande inom bokföring, intern bokföringskontroll, revision, bekämpande av mutor samt brottslighet inom bank- och finansväsen. Yttrandet finns på EU-kommissionens webbplats om dataskydd.

²⁶ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (allmän uppgiftsskyddsförordning), COM(2012) 11 final 2012/0011 (COD).

Skälen för utredarens förslag: Artikel 71.3 ställer inte några särskilda krav i fråga om vilken typ av "procedur" som instituten ska tillhandahålla för anställda som vill rapportera om överträdelser men dessa ska vara *ändamålsenliga*. Det som avses torde i första hand vara så kallade "whistleblowingssystem". Sådana system kan bestå i en särskild e-postadress, telefontjänst eller webbplats genom vilka uppgifter om brottsmisstankar om enskilda personer samlas in och behandlas.²⁷ Det föreligger emellertid inget krav på att det ska vara en datoriserad eller telebaserad rapporteringskanal (jämför ICC "*Guidelines on Whistleblowing*" som uttryckligen nämner att sådana system även kan innefatta muntliga kanaler). Artikel 71.3 nämner även uttryckligen att kravet får tillhandahållas genom sådana förfaranden som föreskrivs av arbetsmarknadens parter.

Om användningen av ett "whistleblowingssystem" innebär en sådan strukturerad behandling av personuppgifter som avses i personuppgiftslagen måste systemet utformas i överensstämmelse med dataskyddsdirektivet och de bestämmelser som i nationell rätt genomförts med anledning av detta direktiv, för svensk del personuppgiftslagen.²⁸ Om en anmälan däremot endast behandlas manuellt på exempelvis ett papper utan att uppgifterna i fråga struktureras i ett register, och inte heller är avsedd att behandlas automatiserat i ex. en dator, är personuppgiftslagen inte tillämplig (jfr prop. 1997/98:44 s. 40).

Särskild uppmärksamhet bör riktas åt det faktum att uppgifter som lämnas av personer som slår larm om oegentligheter typiskt sett innefattar uppgifter om olika former av lagöverträdelser. Enligt 21 § personuppgiftslagen, som har sin grund i artikel 8.5 i dataskyddsdirektivet, är det förbjudet för andra än myndigheter att behandla personuppgifter om lagöverträdelser som innefattar brott. En uppgift om att någon har eller kan ha begått något visst brott utgör en uppgift om lagöverträdelse, oavsett om det finns någon dom eller motsvarande beslut i saken.²⁹ Bestämmelsen i 21 § personuppgiftslagen är dock inte undantagslös, och med stöd av 9 § personuppgiftsförordningen (1998:1191) har Datainspektionen meddelat föreskrifter (DIFS 2010:1) om undantag från förbudet i 21 § personuppgiftslagen. För utredarens vidkommande är punkten f i dessa föreskrifter av intresse. Bestämmelsen anger att även andra

²⁷ Se Datainspektionens vägledning för bolag "Ansvaret för personuppgifter som hanteras i system för whistleblowing" s. 4.

²⁸ Se Datainspektionens vägledning s. 6.

²⁹ Se Datainspektionens vägledning s. 6.

än myndigheter med vissa begränsningar får behandla uppgifter om olika former av lagöverträdelser i särskilt inrättade rapporteringskanaler men endast under följande förutsättningar:

- Uppgifterna får endast avse *personer i nyckelpositioner* eller *ledande ställning* inom det egna bolaget eller koncernen.
- Uppgifterna får endast behandlas i systemet om det är sakligt motiverat att behandla uppgifterna för att utreda om personen i fråga har varit delaktig i *allvarliga oegentligheter* som rör bokföring, intern bokföringskontroll, revision, bekämpande av mutor, brottslighet inom bank- och finansväsendet eller andra allvarliga oegentligheter som rör organisationens vitala intressen eller enskildas hälsa eller liv, som till exempel allvarliga miljöbrott, stora brister i säkerheten på arbetsplatsen och mycket allvarliga former av diskriminering och trakasserier.
- Att systemet endast får behandla uppgifter när det är *sakligt motiverat* innebär att systemet bara får användas när det är sakligt motiverat att inte använda bolagets interna informations- och rapporteringskanaler, till exempel om den anmälda ingår ledningen och de misstänkta oegentligheterna av det skälet annars riskerar att inte tas om hand på vederbörligt sätt. Det innebär också att systemet ska utgöra *ett komplement* till normal internförvaltning och måste vara *frivilligt* att använda.³⁰

Om inget av undantagen från kravet i 21 § personuppgiftslagen är tillämpliga, kan Datainspektionen pröva om det föreligger tillräckliga skäl för att i ett enskilt fall besluta om undantag från förbudet i 21 § personuppgiftslagen.

Personuppgiftslagen innehåller därvid vissa grundläggande krav som alltid måste uppfyllas vid behandlingen av personuppgifter (se 9 §). Datainspektionen har uttalat att för användningen av "whistle-blowingssystem" måste följande krav vara uppfyllda:³¹

- Behandlingen får inte vara i strid med svensk arbetsrättslig lagstiftning eller gällande kollektivavtal.
- Behandlingen måste vara i enlighet med god sed på svensk arbetsmarknad.

³⁰ Se Datainspektionens vägledning s. 11.

³¹ Se Datainspektionens vägledning s. 8.

- Systemet måste inrättas på ett sådant sätt att det inte finns risk för att fler personuppgifter än vad som är nödvändigt eller relevant med hänsyn till ändamålet behandlas, eller att känsliga personuppgifter behandlas i strid med personuppgiftslagen.
- Uppgifter som samlas in och bevaras måste vara riktiga, adekvata och relevanta. Det innebär att bolaget skyndsamt kan behöva göra en första granskning och bedömning av de inkomna uppgifterna.
- Uppgifter får inte bevaras under en längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen. En anmälan som befinns vara ogrundad bör tas bort omedelbart. Om en anmälan leder till utredning bör uppgifterna tas bort när utredningen är avslutad eller, om utredningen leder till åtgärder mot den registrerade, när uppgifterna inte längre behövs för detta ändamål.

Dessa krav kan jämföras med Europeiska Datatillsynsmannens yttrande över kommissionens förslag till direktivet.³² I yttrandet anges att berörda organ i så stor utsträckning som möjligt ska begränsa vilka personer som kan pekas ut, vilka överträdelser som kan rapporteras och att det ska införas begränsningar om hur länge uppgifterna bevaras. I det yttrande som avgetts av den s.k. artikel 29-gruppen anges att de personuppgifter som behandlas av ett system ska raderas snabbt och normalt inom två månader efter det att de påståenden som framförs i anmälan har undersökts. Om uppgiften bedöms vara grundlös, ska den raderas omedelbart.³³

Personuppgiftslagen innebär därutöver vissa särskilda krav för det fall att personuppgifter överförs till tredje land (se 33–35 §§)³⁴ och krav på den personuppgiftsansvarige att vidta lämpliga tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder för att skydda personuppgifterna (se 30–31 §§).³⁵

I fråga om enskildas rätt att få information om registrerade uppgifter bör noteras att om uppgifter om en person samlas in från

³² Yttrande från Europeiska Datatillsynsmannen över kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag samt kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag (2012/C 175/01).

³³ Se Yttrande 1/2006 om tillämpningen av EU:s regler om uppgiftsskydd på interna system för uppgiftslämnande inom bokföring m.m. s. 12.

³⁴ Se mer om detta www.datainspektionen.se/tredje_land.

³⁵ För mer information om säkerhet, se Datainspektionens allmänna råd Säkerhet för personuppgifter från november 2008.

någon annan källa än den registrerade, ska den registrerade få information från den personuppgiftsansvarige i enlighet med bestämmelserna i 24–25 §§ personuppgiftslagen.³⁶ Av 26 § samma lag följer även en rätt för den som begär det att få information om det finns uppgifter registrerade om honom eller henne inklusive information om varifrån uppgifterna har hämtats. Bestämmelserna i 24–26 §§ gäller emellertid inte om det i en lag eller någon annan författning eller i ett beslut som har meddelats med stöd av en författning är särskilt föreskrivet att uppgifter inte får lämnas ut till den registrerade (se 27 §).³⁷ Informationsskyldigheten kan i vissa fall innebära att en registrerad har rätt att ta del av uppgifter om sig själv i handlingar som inte är allmänna och således inte omfattas av offentlighetsprincipen.³⁸ Regler om sekretess och tystnadsplikt går således före informations-skyldigheten. Rätten att underlåta att ge ut information till den registrerade med stöd av sekretesslagen gäller även för en personuppgiftsansvarig som inte är en myndighet.

Det finns således både praxis och vägledning i fråga om vilka krav som gäller för att det ska vara tillåtet för företag att behandla personuppgifter inom ramen för ett rapporteringssystem. Som framgått innebär regleringen begränsningar för vilka uppgifter som får behandlas inom ramen för system för visselblåsare. Frågan bör därför ställas om regleringen är förenlig med vad som följer av artikel 71.1 i direktivet. Denna bestämmelse ställer nämligen krav på medlemsstaterna att införa system för att uppmuntra rapportering av potentiella och faktiska överträdelser av de regler som följer av CRR och nationella bestämmelser som antagits för att genomföra direktivet, utan att begränsa rapporteringen till att avse en begränsad personkrets eller för att utreda om det är fråga om sådana allvarliga oegentligheter som omnämns i Datainspektionens föreskrifter. Artikel 71 skulle således kunna uppfattas som att den ställer krav på att avse fler överträdelser än vad som är tillåtet enligt Datainspektionens föreskrifter. Dessa föreskrifter har emellertid utformats mot bakgrund av det skydd för personuppgifter som följer av dataskyddsdirektivet och i enlighet med vad som rekommenderats av artikel 29-gruppen. Behandlingen av personuppgifter inom ramen för de system som föreskrivs i CRD 4 ska också utformas i enlighet med vad som följer av dataskyddsdirektivet. Datainspektionens

³⁶ Vad informationen bör innehålla framgår av Datainspektionens vägledning "Ansvar för personuppgifter som hanteras i system för whistleblowing" s. 9.

³⁷ Se även prop. 1997/98:44 s. 80.

³⁸ Se prop. 1997/98:44 s. 84.

föreskrifter bör därför vara förenliga med de krav som följer av artikel 71. Av Europeiska Datatillsynsmannens yttrande över artikel 71 ställs också krav på att berörda organ i så stor utsträckning ska begränsa vilka anmälningar som omhändertas inom ramen för dylika system. Artikel 71 utgör dessutom, som ovan konstaterats, endast en rambestämmelse. Det är tveksamt om den ska anses innefatta krav på inrättande av system som utan urskillning omhändertar samtliga potentiella överträdelser av regelverket.

Artikel 71 kan å andra sidan inte ses som ett hinder för att ta emot anmälningar som innehåller andra typer av överträdelser än sådana som avses i Datainspektionens föreskrifter. Ett mottagande och omhändertagande av anmälningar som inte omfattas av Datainspektionens föreskrifter, får emellertid inte omhändertas på ett sätt som innebär behandling av personuppgifter enligt personuppgiftslagen. Den personuppgiftsansvarige måste därför skyndsamt göra en första granskning av inkomna uppgifter med syfte att omedelbart ta bort sådana anmälningarna som inte får behandlas inom ramen för det särskilda rapporteringssystemet. Givetvis är det på förhand svårt att avgöra om uppgifter som framkommer inom ramen för ett rapporteringssystem i slutändan verkligen kommer leda till en utredning om allvarliga oegentligheter eller brott. Det viktiga är dock att den personuppgiftsansvarige inte får ha *för avsikt att* utreda annat än sådana överträdelser som upptas i Datainspektionens föreskrifter, det vill säga allvarliga oegentligheter m.m.

Val av rapporteringssystem och metoder för att omhänderta inkomna anmälningar inverkar således på vilken typ av anmälningar som får omhändertas inom ramen för ett särskilt inrättat system. Det kan därför finnas fördelar med att inrätta system som inte innebär någon form av automatiserad personuppgiftsbehandling.

När det gäller själva utformningen av system för visselblåsare kan viss ledning sökas i ICC:s riktlinjer om skydd för whistleblowers. Riktlinjerna förordar att det ska vara upp till varje enskilt företag att besluta vilken typ av kommunikationskanal (muntlig, skriftlig, telefonbaserad eller datorbaserad) som den vill använda sig av. Vidare bör systemen anpassas efter företagets storlek och resurser och ha som målsättning att kunna ta emot och besvara alla rimliga förfrågningar om råd och vägledning rörande affärsetiska frågor och andra etiska bekymmer som lyfts fram av både anställda och externa aktörer, och i ett så tidigt skede som möjligt ta emot och hantera rapporter från anställda och externa aktörer om någon som helst faktiskt eller misstänkt förekomst av ett brott av tillämpliga

lagar etc. som allvarligt kan skada företaget eller koncernen. Riktlinjerna innehåller också anvisningar om vem som bör ansvara för förvaltningen av systemen, varvid förordas att ansvaret bör åläggas personal med odiskutabelt anseende och betydande arbetslivs-erfarenhet, där en del av arrangemanget får bestå av externa företag som specialiserat sig på mottagande av anmälningar från visselblåsare. Riktlinjerna anmodar företagen att uppgifter om identiteten på den som slår larm och den som anmälaren avser ska behandlas konfidentiellt. Rapporter ska under strikta sekretessgarantier följas upp av lämpliga personer eller enheter inom företaget, och resultatet av undersökningen bör så snart det är lämpligt kommuniceras med den som gjort anmälan. Även den eller de personer vars beteende det rapporterats om ska informeras om huvuddragen i det pågående förfarandet och beredas tillfälle att försvara sig. En rapport ska dock lämnas utan avseende om den inte lämnats i god tro.

ICC:s riktlinjer och Datainspektionens föreskrifter skiljer sig åt på vissa punkter. ICC:s riktlinjer förordar att företagen själva ska besluta om rapporteringen inom systemet ska vara obligatorisk eller inte, medan Datainspektionen kräver att användningen av systemen måste vara frivillig. Riktlinjerna förordar inte heller en användning som begränsar sig till en viss typ av missförhållanden och viss typ av brottslighet, även om ICC:s riktlinjer upptar oegentligheter som "allvarligt" kan skada företaget eller koncernen.

Utredarens bedömning: Artikel 71.3 bör genomföras genom att det i institutens rörelselagstiftning införs ett krav på instituten att tillhandahålla ändamålsenliga rapporteringssystem för anställda som vill göra anmälningar om överträdelse av det finansiella regelverket. Systemen ska vara särskilda, fristående och autonoma.

Det bör ankomma på instituten att själva avgöra vilken typ av rapporteringskanal som de vill inrätta. Även ett muntligt rapporteringsförfarande bör därmed tillåtas. I enlighet med de riktlinjer som utarbetats av ICC bör dock det system som väljs vara anpassat efter företagets storlek och resurser. För institut med omfattande verksamhet ska således ställas större krav, jämfört med institut med mindre omfattande verksamhet (jämför 6 kap. 4 a § LBF och 8 kap. 6 § LVM). Oavsett vilket rapporteringsförfarande som används ska undersökningen av lämnade uppgifter ske på ett proportionerligt och oberoende sätt, vilket får anses innefatta krav på att det sker ett lämpligt urval av vilka personer som ges i uppgift att hantera systemet och följa upp gjorda anmälningar. Om det "system" som används innebär en behandling av personuppgifter enligt person-

uppgiftslagen, måste systemen uppfylla och användas i enlighet med de krav som följer av den lagen och Datainspektionens föreskrifter på området. Anställda bör, för att minska risken för ett felaktigt användande av valda system, erhålla information om för vilka syften som inrättade system är avsedda att användas för. Tillsynen över att instituten efterlever dessa krav ankommer dock inte på Finansinspektionen utan på Datainspektionen.

12.3.6 Skydd för anmälarens identitet

Utredarens förslag: Offentlighets- och sekretesslagen ska kompletteras med ett absolut sekretesskydd för uppgifter som avslöjar en anmälares identitet. Tystnadsplikten ska ha företräde framför meddelarfriheten. Sekretessen bör gälla högst femtio år. Nuvarande bestämmelse om sekretess i 1 kap. 10 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och 1 kap. 11 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska utvidgas i motsvarande mån.

Skälen för utredarens förslag: I artikel 71.2 d ställs krav på medlemsstaterna att införa regler som säkerställer att identiteten på den person som rapporterar en överträdelse inte röjs. Ett sådant skydd behöver inte erbjudas om det med stöd av nationell rätt krävs att identitetsuppgifterna röjs för att kunna utreda överträdelsen vidare eller överlämna ärendet för en rättslig process. Enligt *artikel 71.3* ska de interna rapporteringssystemen ha samma identitetsskydd som gäller om anmälan ges in till myndighet.

Ett skydd för anmälarens identitet kan uppnås på två sätt: antingen genom att föreskriva att den som anmäler ska uppge sitt namn men därefter erbjuda ett skydd för att anmälarens identitet inte röjs (sekretessskydd), eller genom att ställa krav på anonyma anmälningar. Den så kallade "artikel 29-gruppen" har i sin rapport belyst bland annat frågan om anonyma rapportörer i förhållande till direktivets krav om en korrekt behandling av personuppgifter. I rapporten anförts att anonymitet ofta inte utgör hinder mot att ändå räkna ut vem som står bakom rapporten, men medför att det blir svårare att skydda personen i fråga mot repressalier. Anonyma rapporter kan även leda till att rapporten snarare väcker intresse om vem som lämnat rapporten, i stället för att ta sikte på det som anmälan

avser. Sådana förfaranden medför även risk för att det skapas en kultur med anonyma, illvilliga rapporter, där det sociala klimatet inom företaget riskerar försämrast till följd av att anställda vet att anonyma rapporter om dem när som helst kan lämnas genom systemet. Dessutom leder anonymitet till särskilda utredningssvårigheter. Arbetsgruppen anser därför att "whistleblowingssystem" som huvudregel ska behandla endast namngivna rapporter. Skyddet för enskilda bör i stället tillgodoses genom garantier om att identiteten kommer behandlas konfidentiellt och inte lämnas ut till tredje part. Gruppen framhåller att det i och för sig inte bör föreligga något förbud mot anonyma rapporter, men system bör inte marknadsföras såsom att detta är tillåtet samt att den som vill lämna sin anmälan anonymt bör göras medveten om att dess identitet kan komma att röjas i ett senare skede av förfarandet. Artikel 29-gruppens slutsatser talar för att skydd för identitetsuppgifter bör genomföras genom bestämmelser om sekretess.

Utredaren ser inte skäl för att göra en annan bedömning än vad som framkommit i "artikel 29-gruppens" rapport och anser att artikel 71.2 d bör genomföras genom bestämmelser om sekretess.

Skydd för identiteten hos Finansinspektionen

En anmälan som en enskild lämnar in till Finansinspektionen blir en allmän handling hos myndigheten. Uppgifterna i en sådan handling kan beläggas med sekretess i den omfattning som anges i offentlighets- och sekretesslagen (OSL). Nuvarande bestämmelser om sekretess för uppgifter som framkommer i inspektionens tillsynsverksamhet erbjuder inte något skydd en anmälarens identitet utom i de fall som den som gör anmälan trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med institutet i fråga (se 30 kap. 4 § 2 OSL) eller om uppgifterna lämnas i samband med en viss typ av ärende för vilket det finns särskilda bestämmelser om sekretess (se 30 kap. 5 och 6 §§ OSL). Bestämmelser om skydd för anmälare har däremot införts inom sjukvården och socialtjänsten (se 25 kap. 7 § och 26 kap. 5 § OSL).

Frågan om sekretess ska gälla eller inte och sekretessens räckvidd och styrka är alltid en avvägning mellan olika intressen och lagstiftning bör inte införas som onödigt avlägsnar sig från den grundlagsfästa offentlighetsprincipen. Som en genomgående princip i svensk rätt gäller därför att sekretess bör gälla endast i den omfattning som är

nödvändigt för att skydda det intresse som ligger till grund för bestämmelsen.

I förevarande fall ställer direktivet tydliga krav om att en anmälarens identitet ska vara föremål för sekretess. Sekretessens räckvidd är begränsad till den myndighet som tar emot anmälan (Finansinspektionen). Sekretess bör därför införas till skydd för sådana uppgifter som framkommer i en anmälan till Finansinspektionen om överträdelser av det finansiella regelverket som på något sätt kan avslöja vem anmälaren är. Sekretessen bör alltså kunna omfatta även andra uppgifter än anmälarens namn, under förutsättning att uppgifterna kan avslöja vem anmälaren är.

I fråga om sekretessens styrka kan följande konstateras. Enligt svensk rätt bestäms sekretessen i regel med hjälp av så kallade skaderekvisit, där man skiljer på raka och omvända skaderekvisit. Vid raka skaderekvisit är utgångspunkten att uppgifterna är offentliga och att sekretess bara gäller om det kan antas att viss skada uppstår om uppgifterna lämnas ut. Vid det omvända skaderekvisitet är utgångspunkten den omvända, det vill säga att uppgifterna omfattas av sekretess, men får lämnas ut om det står klart att uppgiften kan röjas utan att viss skada uppstår. Sekretessen enligt en viss bestämmelse kan även vara absolut, vilket innebär att de uppgifter som är föremål för sekretess ska hemlighållas utan någon skadeprövning om uppgifterna begärs ut. Genom att använda sig av olika skaderekvisit säkerställs att uppgifter inte beläggs med mer sekretess än vad som är oundgängligt nödvändigt för att skydda det intresse som har föranlett bestämmelsen.

I skälen till direktivet anges att anställda som anmäler oegentligheter ska erhålla ett skydd och "ha full anonymitet" (se skäl 59). Den närmare innebörden av "full anonymitet" anges inte. Europeiska Datatillsynsmannen har i yttrande över artikel 71 såsom den utformades i kommissionens förslag till direktiv uttalat att anmälare bör garanteras att deras identitet behandlas med sekretess, särskilt i förhållande till den person som utpekats som "skyldig" till det som anmälan avser. Enligt Europeiska Datatillsynsmannen bör sekretess för uppgiftslämnaren garanteras i alla faser av förfarandet så länge som detta inte strider mot nationella regler för rättsliga förfaranden.³⁹ "Artikel 29-gruppen" har anfört att den som anklagas i en rapport på inga villkor ska kunna få information om anmälarens identitet, såvida det inte är fråga om att anmälaren uppsåtligen lämnat oriktiga

³⁹ Se Europeiska datatillsynsmannen yttrande s. 6

uppgifter.⁴⁰ Artikel 71 föreskriver likaså tydliga regler som *“ensure that the confidentiality of the person who reports the breaches committed within the institution is guaranteed in all cases, unless its disclosure is required by national law in the context of further investigations or subsequent judicial proceedings”*. Avsikten bör därför vara att för uppgifterna i fråga ska sekretess gälla utan hänsyn till om en enskild faktiskt kan anses lida skada eller men⁴¹ om uppgiften lämnas ut. Det är därför tveksamt om det är tillräckligt att tillförsäkra uppgifterna sekretess beroende på utfallet av en så kallad skadeprövning, där hänsyn tas till om ett utlämnande av uppgifterna kommer leda till att någon enskild lider skada eller men. Ett genomförande av direktivet synes i stället förutsättas att det ska införas absolut sekretess (jämför Konstitutionsutskottets yttrande 2012/13:KU3y s. 5). Det innebär att uppgifterna i fråga inte får lämnas ut ens för det fall att det står klart att anmälaren inte kommer lida men om uppgifterna röjs. Om anmälan utreds vidare och leder till ett ärende hos Finansinspektionen eller en annan myndighet eller domstol, kan dock sekretesskyddet ge vika till följd av den rätt till insyn i ett mål eller ärende som tillkommer en part enligt processrättsliga regler. Enligt 10 kap. 3 § OSL kan en enskild, som på grund av sin partsställning har rätt till insyn i handläggningen, förvägras att ta del av en handling eller annat material i målet eller ärendet endast om det av hänsyn till allmänt eller enskilt intresse är av synnerlig vikt att en sekretessbelagd uppgift i materialet inte röjs. Det blir i sådana fall fråga om att röja en anmälares identitet för att i enlighet med nationella bestämmelser kunna utreda en överträdelse vidare eller överlämna ärendet för en rättslig process, vilket medför att bestämmelsen är förenlig med artikel 71.

Sekretess innebär både ett förbud att röja en uppgift, vare sig det sker muntligt eller genom utlämnande av allmän handling eller på annat sätt (3 kap. 1 § OSL). Sekretess innebär således både handlingssekretess och tystnadsplikt. Den rätt att meddela och offentliggöra uppgifter som följer av 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen har som regel företräde framför tystnadsplikten. Det kan således vara tillåtet att muntligen lämna en uppgift till media eller själv publicera uppgiften trots att uppgiften är belagd med sekretess, trots att det alljämt föreligger förbud mot att lämna ut den handling där den

⁴⁰ Yttrande 1/2006 om tillämpningen av EU:s regler om uppgiftsskydd på interna system för uppgiftslämnande inom bokföring m.m. sid 13.

⁴¹ Med men avses i första hand att någon utsätts för andras missaktning, men det kan även avse ekonomisk skada. Utgångspunkten för en bedömning av om men föreligger är den berörda personens egen upplevelse (se prop. 1979/80:2 del A s. 83).

sekretessbelagda uppgiften framgår. Bestämmelser om tystnadsplikt kan dock genom föreskrifter i OSL ges företräde framför rätten att meddela och offentliggöra uppgifter.⁴² Konstitutionsutskottet har nyligen uttalat att som grundprincip bör stor återhållsamhet iakttas vid prövning av om undantag från meddelarfriheten ska göras i ett särskilt fall (se Konstitutionsutskottets yttrande 2012/13:KU3y s. 5). Mot bakgrund av det starka skydd för en anmälarens personuppgifter som kommer till uttryck genom kravet på att medlemsstaterna ska ”säkerställa” att uppgifterna inte röjs, framstår det emellertid som att det för ett korrekt genomförande av direktivet krävs att tystnadsplikten ges företräde framför meddelarfriheten. Detta ligger också väl i linje med utredarens förslag om att införa absolut sekretess för uppgifterna i fråga.

De flesta bestämmelser om sekretess brukar begränsas i tiden. Sekretess till skydd för enskildas personliga förhållanden brukar i de flesta fall gälla i högst sjuttio år. Skälet härtill är att sekretess till skydd för enskildas personliga förhållanden bör gälla större delen av den enskildes livstid.⁴³ I arbetsrelaterade förhållanden brukar sekretessen däremot gälla i högst femtio år (se t.ex. 28 kap. 11, 13 och 14 §§ OSL). Den nya bestämmelsen om sekretess bör gälla lika länge, det vill säga högst femtio år.

Grunden för det utvidgade sekretessskyddet är att erbjuda ett skydd för enskilda så att de uppmuntras att lämna tips om överträdelser av det finansiella regelverket (se skäl 42). Bestämmelsen bör därför hänföras till 30 kap. OSL om sekretess till skydd för enskild i verksamhet som avser tillsyn m.m.

Skydd för enskildas personuppgifter hos instituten

Regleringen i OSL om begränsningar av enskildas rätt att ta del av allmänna handlingar är inte direkt tillämpliga inom den privata sektorn. Sektorslagstiftningen innehåller i stället särskilda regler om sekretess och tystnadsplikt, som riktar sig mot instituten. I 1 kap. 10 och 11 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse (LBF) finns bestämmelser om den så kallade ”banksekretessen”. Banksekretessen gäller för uppgifter om enskildas förhållanden till kreditinstitut och

⁴² Se exempelvis 30 kap. 30 § OSL, som anger i vilken utsträckning som bestämmelserna om sekretess till skydd för enskild i verksamhet som avser tillsyn i fråga om näringslivet, inskränker enskildas rätt enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 2 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

⁴³ Se bl.a. prop. 2005/06:161 s. 41.

innebär att sådana uppgifter inte får bli föremål för ett obehörigt röjande. Som obehörigt röjande avses inte att uppgifterna lämnas med stöd av lag eller om ett uppgiftslämnande krävs för att institutet ska kunna fullgöra kundens uppdrag eller om kunden lämnat samtycke till att institutet lämnar ut uppgifter om honom eller henne. Intern information inom banken som påkallas av bankens lojala intressen anses inte heller vara obehörigt röjande.⁴⁴ Sådan information får då lämnas endast till den eller de avdelningar eller till den personkrets där de behövs för verksamheten. Uppgifter om bankkunder får inte bli föremål för någon allmän information inom banken.⁴⁵

Skyddet ger även vika om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av undersökningsledare eller om det i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol begärs av åklagare (se 1 kap. 11 § LBF). Bestämmelser om tystnadsplikt är som huvudregel straffbara enligt 20 kap. 3 § brottsbalken. I 1 kap. 10 § tredje stycket anges dock att ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken inte ska följa för den som bryter mot banksekretessen. – För anställda hos värdepappersbolagen finns en liknande reglering om tystnadsplikt i 1 kap. 11 och 12 §§ lagen om värdepappersmarknaden. Bestämmelserna är utformade med bestämmelsen om banksekretess om förebild.⁴⁶

För att säkerställa ett skydd för en anmälares identitet i enlighet med vad som avses i direktivet bör bestämmelserna om sekretess för kreditinstitut och värdepappersbolag utvidgas till att omfatta uppgifter om enskildas personliga förhållanden som lämnas inom ramen för institutens särskilda rapporteringssystem och som på något sätt kan avslöja vem anmälaren är. I likhet med vad som gäller enligt nuvarande bestämmelse om sekretess, bör sekretesskyddet endast omfatta skydd för obehörigt röjande. Ledning för hur det så kallade obehörighetsrekvisitet ska tillämpas bör kunna sökas utifrån det nuvarande obehörighetsrekvisitet, dock att särskild hänsyn bör tas till att syftet med skyddet i första hand är att erbjuda ett identitetsskydd för anmälare som med gott uppsåt anmäler oegentligheter, och då särskilt i förhållande till den som anmälan avser. I linje med vad som gäller

⁴⁴ Se prop. 2002/03:139 sid 478–479. Det så kallade obehörighetsrekvisitet behandlas även av se Per-Ola Jansson i ”Banksekretess och annan finansiell sekretess”, 2010, s. 110 ff.

⁴⁵ Se prop. 2002/03:139 s. 479.

⁴⁶ Se prop. 2002/03:139 s. 476.

för nuvarande bestämmelse om banksekretess, bör sekretesskyddet inte straffbeläggas.

En utvidgning av banksekretessen medför att institut inte heller med stöd av personuppgiftslagen behöver avslöja anmälarens identitet för den som anmälan avser (jämför ovan).

13 Handläggningen av sanktionsärenden

13.1 Bakgrund

I utredarens uppdrag ingår att analysera och överväga om det finns behov av att införa ett särskilt förfarande för handläggningen av sanktionsärendena, och, om så bedöms vara fallet, utarbeta förslag till hur ett sådant förfarande ska utformas. Utredarens utgångspunkt är att förslag som innebär förändringar i det nuvarande förfarandet bör lämnas endast om sådana förändringar kan åstadkomma att ärenden om sanktioner hanteras mer rättssäkert, effektivt och ändamålsenligt jämfört med i dag.

Vid införandet av möjligheten att förena en anmärkning eller varning med straffavgift ansåg regeringen att då det är Finansinspektionen som bedömer om ett institut ska meddelas en anmärkning eller varning, är det också rimligt att låta Finansinspektionen fastställa avgiftens storlek i det enskilda fallet.¹ De nya bestämmelserna i CRD 4 om sanktioner innebär emellertid att det införs möjlighet att gentemot fysiska personer utdöma höga administrativa sanktionsavgifter. I betänkandets kapitel 11 lämnas förslag till hur dessa bestämmelser bör genomföras i gällande rätt (se särskilt avsnitt 11.5 och 11.8). De nya regler som föreslås med möjlighet att besluta om administrativa sanktionsavgifter mot fysiska personer trots att det är ett institut som begått överträdelsen innebär förändringar i gällande rätt som skulle kunna åberopas som skäl för att överväga en ny handlägningsordning för sanktionsärendena.

Företrädare för olika branschorganisationer (Svenska Bankföreningen, Svensk Försäkring, Svenska Fondhandlareföreningen, Fondbolagens förening, FAR och Finansbolagens förening), har i framställningar till regeringen dessutom anfört att det är olämpligt

¹ Se prop. 2002/03:139 s. 387.

att inspektionen har i uppdrag att vara både tillsynsmyndighet och behörig myndighet att besluta om sanktioner, eftersom inspektionen då agerar som både utredare, åklagare och domstol, samt dessutom har rätt att meddela föreskrifter.² Enligt branschorganisationerna innebär en sammanblandning av de olika rollerna att förtroendet för inspektionen och dess beslut undergrävs samt risk för intressekonflikter.

I sammanhanget bör nämnas att Internationella valutafonden (IMF) väckt frågan om institutens möjlighet att före ett beslut om sanktioner framföra sina åsikter till inspektionen.³

13.2 Argument för en ny handläggningsordning

Vid behandlingen av tidigare lagstiftningsärenden har ståndpunkten varit att kännbara ingripanden mot fysiska personer bör beslutas i domstol.⁴ Den omständigheten att CRD 4 innebär att behörig tillsynsmyndighet (direkt eller indirekt) ska ges möjlighet att utdöma straffavgifter på upp till fem miljoner euro gentemot fysiska personer utgör således ett starkt skäl för att se över den nuvarande handläggningsordningen av sanktionsärendena. Samtidigt bör beaktas att Finansinspektionen enligt lagen (2012:735) med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning har möjlighet att mot både juridiska och fysiska personer besluta om särskilda avgifter som högst får uppgå till tio miljoner kronor.

I de framställningar som branschorganisationer har gett in till regeringen föreslås att sanktionsärenden mot finansiella institut i stället för att handläggas av Finansinspektionen, ska handläggas av en särskild sanktionsnämnd som är skild från inspektionens övriga verksamhet. Förslaget syftar till att stärka rättsäkerheten, förutsägbarheten och förtroendet för handläggningen av ärendena. Företrädare för branschorganisationer har under utredningens arbete förklarat att det som man i första hand vill uppnå är en ordning där det inte finns anledning att ifrågasätta beslutsfattarnas opartiskhet eller att rättsäkerheten åsidosätts till följd av att samma personer eller samma myndighet tillåts att i samma ärende agera både åklagare och domare. Mest önskvärt anses vara om ärendena i första instans i stället för att avgöras av Finansinspektionen avgjordes genom ett

² Se framställan daterad den 11 oktober 2011 från Svenska Bankföreningen, Svensk Försäkring, Svenska Fondhandlareföreningen, Fondbolagens förening och FAR, och framställan daterad den 14 november 2012 från Finansbolagens förening.

³ Se bl. a. IMF Country Report No. 11/172 s. 20.

⁴ Se prop. 2004/05:142 s. 47.

kontradiktoriskt förfarande i domstol eller domstolsliknande nämnd, där Finansinspektionen hänvisas till att väcka talan mot institutet i fråga. En sådan lösning förutspås skapa en tydligare rollfördelning och leda till ökad kompetens. Branschorganisationerna ser vidare att det föreligger behov av en ökad genomlysning av processen för sanktionsförfarandet.

Finansbolagens förening framhåller dessutom att det kan ifrågasättas om det är förenligt med Europakonventionen att tillämpa de nya sanktionerna i CRD 4 om dessa kommer att handläggas i en process där tillsynen av regelverket och sanktionsbedömningen ska göras av en och samma myndighet. Finansbolagens förening anser att det finns starka betänkligheter mot att införa en ordning som innebär att ansvarsfrågan avgörs av en administrativ myndighet.⁵

Övriga branschorganisationer har ifrågasatt om instituten och enskilda personer har tillräckliga möjligheter att få del av och bemöta vad som redovisas från myndighetens sida i underlagen till beslut i olika slags sanktionsärenden. Möjligheten att få företrädare och framföra sina synpunkter muntligen presenteras som medel som skulle kunna stärka rättssäkerheten och förtroendet för förfarandet, samt leda till bättre beslutsunderlag.

Fördelarna med att ändra i nuvarande system såsom de identifierats av branschorganisationerna kan sammanfattas till följande:

- Tydligare uppfyllelse av Europakonventionen.
- Ökat förtroende för beslutande myndighet.
- Tydligare rollfördelning inom inspektionen.
- Större möjligheter att få del av och muntligen bemöta det som framförs i myndighetens beslut.

Vid utredarens beredning av frågan har förslag bland annat inkommit om att ärendena skulle kunna handläggas av Prövningsnämnden för stöd till kreditinstitut. Vidare har framförts att även om inte samtliga sanktioner bedöms som lämpliga för att handlägga i en annan ordning, bör i vart fall vissa sanktioner bli föremål för en ny handläggningsordning.

⁵ Finansbolagens förening anser att det även utifrån Europakonventionens krav finns anledning att utreda huruvida det föreligger hinder mot eller är olämpligt att införa dubbel straffbarhet.

13.3 Europakonventionen

Fastställande av administrativa sanktioner innebär en prövning av enskildas rättigheter och skyldigheter. Ett förslag som innefattar reformer beträffande det processuella regelverket för handläggningen av sådana ärenden måste därför uppfylla de minimikrav som följer av Sveriges åtaganden enligt Europakonventionen.

Europakonventionen inkorporerades i svensk rätt genom lagen (1994:1219) om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Av lagen följer att konventionen och dess tilläggsprotokoll gäller som lag här i landet. Europakonventionen har även betydelse för EU-arbetet på så sätt att unionen, som allmänna principer för gemenskapsrätten, ska respektera de grundläggande rättigheterna såsom de garanteras i Europakonventionen.⁶

Enligt artikel 6 i konventionen följer bland annat att var och en, vid prövningen av hans eller hennes civila rättigheter och skyldigheter, ska vara berättigad till en rättvis och offentlig förhandling inom skälig tid och inför en oavhängig och opartisk domstol som upprättats enligt lag. Artikel 2 i tilläggsprotokollet anger att var och en som dömts av domstol för brottslig gärning ska ha rätt att få skuldfrågan eller påföljden omprövad av högre domstol. Utövandet av denna rätt, inbegripet grunderna för dess utövande, ska regleras i lag. Undantag från denna rätt får bland annat göras i fråga om mindre grova gärningar enligt föreskrift i lag.

Europadomstolen har vid upprepade tillfällen prövat om administrativa förfaranden ska anses avse anklagelser om brott eller inte och har bland annat slagit fast att ett skattetillägg, som i svensk rätt klassificeras som en administrativ sanktion, utgör en anklagelse om brott i konventionens mening. Avsaknaden av subjektiva rekvisit ansågs i detta mål inte utesluta att det är fråga om en brottslig anklagelse i konventionens mening. Domstolen fäste i stället vikt vid att skattetillägget inte syftar till kostnadsersättning utan till att förmå de skattskyldiga att uppfylla sina förpliktelser och att bestraffa förseelser, samt att tillägget inte hade någon övre gräns och därför kan komma att uppgå till mycket höga belopp. Den omständigheten att sanktionen inte kan omvandlas till fängelse tillmättes inte någon avgörande vikt.⁷

⁶ Artikel 6.2 i EU-fördraget.

⁷ Se Europadomstolens dom den 23 juli 2002 i målet Västberga taxi Aktiebolag and Vulic v Sverige. Se även prop. 2002/03:106.

Den argumentation som fördes av Europadomstolen i målet om det svenska skattetilläggget innebär att det inte kan hållas för uteslutet att Europadomstolen även skulle kunna betrakta de sanktionsavgifter som införs genom CRD 4 som en anklagelse om brott i konventionens mening. Sanktionsavgifterna kan uppgå till mycket höga belopp (för institut upp till tio procent av institutets årsomsättning och för fysiska personer fem miljoner euro), och syftar bland annat till att avskräcka instituten och dess ledning från att begå överträdelse. Den omständigheten att det inte krävs täckning av några subjektiva rekvisit, eller att sanktionsavgifterna i nationell rätt inte klassificeras som brottsliga anklagelser, borde i linje med Europadomstolens praxis inte tillmätas någon avgörande betydelse.

Bestämmelserna i Europakonventionen hindrar dock inte att ett första beslut om att påföra en sanktion fattas av en annan myndighet, så länge den enskilde har rätt till prövning i domstol enligt artikel 6 och rätt att överklaga enligt artikel 2 i det sjunde tilläggsprotokollet.⁸ Det innebär att nuvarande regelverk, som medger att Finansinspektions beslut om sanktioner överklagas till allmän förvaltningsdomstol och denna domstols avgörande kan överprövas av högre domstol (Kammarrätten), även efter införandet av de nya sanktionerna uppfyller kraven enligt Europakonventionens artikel 6 och artikel 2 i det sjunde tilläggsprotokollet.

13.4 Handläggning av ärenden enligt förvaltningslagen

Förvaltningslagen (1986:223) innehåller bestämmelser som anger hur Finansinspektionen och andra myndigheter ska handlägga sina ärenden och sköta kontakterna med allmänheten.

Förvaltningslagen har flera syften. Lagen ska bland annat bidra till att myndigheterna får ett så korrekt underlag som möjligt för sina beslut och att besluten blir riktiga i sak. Den tar även sikte på att motverka att förvaltningsförfarandet tar för lång tid, något som kommer till uttryck genom lagens påbud i 7 § om att ärenden ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att rättsäkerheten efter-sätts, samt genom lagens bestämmelse om omprövning av beslut (27 §).⁹

⁸ Se t.ex. Europadomstolens domar den 27 maj 1981 i målet *Le Compte, Van Leuven och De Meyre mot Belgien* och den 10 februari 1983 i målet *Albert och Le Compte mot Belgien*.

⁹ Se Förvaltningslagen med kommentarer, Hellners m.fl. s. 11.

Ärenden om sanktioner innefattar myndighetsutövning mot enskild vilket medför att handläggningen av dessa ärenden måste uppfylla vissa särskilda krav i förvaltningslagen. Dit hör bland annat regeln om att en part som vill lämna uppgifter muntligt i ett ärende ska få rätt till det, om det kan ske med hänsyn till ärendets behöriga gång (14 §). Även i andra fall kan förvaltningsmyndigheten bestämma om handläggningen ska vara muntlig. Inslaget av muntlighet kan ske både via kontakter över telefon, men kan också bestå av mer formliga muntliga förhandlingar.¹⁰ En part kan dock inte kräva ett formligt sammanträde, utan det är myndighetens sak att avgöra hur det närmare ska gå till när någon vill lämna uppgifterna muntligt.¹¹ Den enskilde behöver inte ange några särskilda skäl för sin begäran om att få lämna sina uppgifter muntligt.

Vid handläggningen av ärenden som innefattar myndighetsutövning krävs dessutom att samtliga uppgifter som kan ha betydelse för utgången i ärendet dokumenteras (se 15 §). Myndighetens skyldighet att dokumentera uppgifter utgör ett viktigt komplement till enskildas möjlighet att få lämna sina uppgifter muntligt. Bestämmelsen omfattar inte endast sådana uppgifter som lämnas av parterna, utan även uppgifter som lämnas av andra än parterna liksom myndighetens egna iakttagelser. Skyldigheten att anteckna uppgifter gäller oberoende av om myndighetens avgörande går en part för eller emot.

Av 16 § följer att en part i ett ärende som innefattar myndighetsutövning som huvudregel har rätt till insyn i utredningsmaterialet. Bestämmelsen gör det möjligt för parten att bevaka sitt intresse i ärendet och bevaka dess behov av att komplettera uppgifterna i utredningsmaterialet. Den ger dessutom parten möjlighet att kontrollera hur myndigheten handlägger ärendet.¹² Om sekretess hindrar att handlingar lämnas ut till en enskild part ankommer det på myndigheten att, i den utsträckning det behövs för att parten ska kunna ta till vara sin rätt, på annat sätt lämna parten upplysning om vad materialet innehåller, om det kan ske utan allvarlig skada för det intresse som sekretessen ska skydda (se 10 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen).

Enligt 17 § förvaltningslagen får ett ärende som avser myndighetsutövning inte avgöras utan att den som är part har underrättats om en uppgift som har tillförts ärendet av någon annan än parten själv och han eller hon har fått tillfälle att yttra sig över uppgiften. Myndigheten får dock göra avsteg härifrån bland annat om avgörandet

¹⁰ A.a. s. 153.

¹¹ A.a. s. 155.

¹² A.a. s. 163.

inte går parten emot, uppgiften saknar betydelse eller om åtgärderna av någon annan anledning är uppenbart obehövliga. Kravet på under rättelse och att parten ska ges tillfälle att yttra sig utgör en av de viktigaste garantierna för materiellt riktiga avgöranden och för en förvaltning som allmänheten kan känna förtroende för.¹³

Förvaltningslagen utesluter inte att det i andra författningar ges kompletterande förhållningsregler för handläggningen av ärendena som är mer långtgående än vad som följer av förvaltningslagen. Det är således möjligt att i andra lagar föreskriva en jämfört med förvaltningslagen mer långtgående rätt för enskilda att få yttra sig muntligt.

13.5 Finansinspektionens organisation

Finansinspektionen har till uppgift att ansvara för tillsynen, regelgivningen och tillståndsprövningen som rör finansiella marknader och finansiella företag. Uppdraget inbegriper en rätt och skyldighet för Finansinspektionen att vid regelöverträdelser ingripa och besluta om sanktioner mot finansiella företag.

Finansinspektionen leds av en styrelse med ansvar för myndighetens verksamhet. Styrelsen beslutar i principiella frågor och i frågor som i övrigt är av större vikt, exempelvis nya regler, sanktioner och planering av Finansinspektionens verksamhet. Styrelsens ledamöter utses av regeringen för tre år i taget.¹⁴ Ledamöterna ska ha kompetens från näringsliv eller finansmarknad, men får samtidigt inte arbeta i ett företag som står under Finansinspektionens tillsyn. Under styrelsen leds inspektionen av generaldirektören. Generaldirektören ansvarar för och leder den löpande verksamheten enligt styrelsens direktiv och riktlinjer.

Organisationen är därefter indelad i fyra verksamhetsområden och tre staber. Verksamhetsområdena är Bank, Försäkring och fond, Marknader samt Administration och personal. Varje verksamhetsområde (utom Administration och personal) är i sin tur uppdelat i tillsyns- och rättsavdelningar. Varje avdelning är därefter uppdelat i mindre sakenheter. Staberna är Juridisk samordning, Ekonomisk analys och

¹³ A.a. s. 173.

¹⁴ Styrelsen består för tillfället av Bengt Westerberg, ordförande, kammarrättspresidenten Margareta Åberg, Finansinspektionens generaldirektör Martin Andersson, direktören Birgitta Johansson-Hedberg, ekonomen Eva Lindström, docenten Lars Nyberg, hovrättsrådet Hans Nyman, och docenten Gustaf Sjöberg.

Kommunikation.¹⁵ Nu gällande organisationsstruktur började gälla från den 1 januari 2012.

13.5.1 Inspektionens handläggning av sanktionsärenden

Enligt Finansinspektionens arbetsordning ska styrelsen fatta beslut om sanktioner i ärenden om återkallelse av verksamhetstillstånd, varning eller anmärkning samt om straffavgifter. Styrelsen fattar även beslut i ärenden som rör lednings- och ägarprövning när det gäller personer som ingått i styrelsen eller varit verkställande direktör i ett företag som fått sitt tillstånd återkallat, eller i ett företag som är ett finansiellt holdingföretag till ett sådant företag, samt personer som varit direkt föremål för ett beslut om anmärkning mot att denne ingår i styrelsen för eller är verkställande direktör i ett företag som står under tillsyn. Övriga sanktionsärenden (föreläggande, förbud eller beslut som riktas mot styrelse eller verkställande direktör) beslutas av generaldirektören eller chefsjuristen.

Inspektionen handlägger sanktionsärendena i en så kallad tvåstegsprocess, där utredningen av omständigheterna i sak sker inom det verksamhetsområde som ansvarar för tillsynen, varefter chefsjuristen gör en självständig bedömning i fråga om ärendet i fråga ska föranleda en sanktionsprövning. Denna ”tvåstegsprocess” syftar till att säkerställa att regelöverträdelser blir föremål för grundliga bedömningar och en allsidig belysning.¹⁶

Nedan beskrivs hur handläggningen av ett sanktionsärende går till och för att åskådliggöra förhållandet mellan tillsyns- och sanktionsprocessen lämnas en beskrivning av båda processerna.

Finansinspektionens tillsynsprocess¹⁷

Arbetsgången för inspektionens tillsynsaktiviteter inom dess verksamhetsområden delas upp i olika faser. I den *inledande fasen, planeringsfasen*, tas beslut om att genomföra en tillsynsaktivitet. Om beslut om tillsynsaktivitet fattas ska ansvarig enhetschef utse en medarbetargrupp och en undersökningsledare som tilldelas uppgiften att samla in

¹⁵ Informationen om Finansinspektionens organisation är hämtad från Finansinspektionens webbplats och Finansinspektionens årsredovisning 2011 s. 17.

¹⁶ Finansinspektionens interna arbetsdokument Processbeskrivning – operativa tillsynsaktiviteter från den 29 december 2011 (dnr 11–11523) s. 2.

¹⁷ Informationen har inhämtats från Finansinspektionens interna arbetsdokument Processbeskrivning – operativa tillsynsaktiviteter från den 29 december 2011 (dnr 11–11523).

data och information, vilket bland annat kan bestå i platsbesök eller enkätundersökning (*insamlingsfasen*). I nästa fas, *analys- och avstämningssfasen*, kvalitetssäkras de uppgifter som inspektionen samlat in. Om det har förekommit ett platsbesök i undersökningen kan avstämningen med institutet i fråga ske genom att mötesanteckningar skickas till institutet för synpunkter, men även i övrigt kan inspektionen skicka en så kallad avstämningsskrivelse till företaget för faktakontroll. Om inspektionen utifrån en preliminär bedömning av den hittills erhållna informationen anser att det förekommer brister hos institutet, kan inspektionen i sin avstämningsskrivelse ange i vilka avseenden inspektionen ser problem eller misstänkta regelöverträdelser. Institutet ges möjlighet att inom viss tid bemöta skrivelsen.

I nästa fas, *beslutsfasen*, föredras ärendet för ansvarig enhetschef. Om denne bedömer att alla fakta är klarlagda och att det är fråga om en regelöverträdelse som sannolikt kan leda till en sanktion, ska denne tillsammans med undersökningsledaren stämma av ärendet med samtliga berörda enhetschefer, berörd/berörda avdelningschef/er och chefen för rättsavdelningen. Ärendet föredras därefter för områdeschefen som avgör om ärendet ska överlämnas för att hanteras inom sanktionsprocessen. Verksamhetsområdena kan inför ett beslut om att föredra ett ärende ta upp ärendet för samråd och diskussion med Samråd juridik¹⁸.

Om ärendet inte ska överlämnas som ett sanktionsärende kan det leda till att ärendet avslutas utan ytterligare åtgärd. Om områdeschefen anser att ärendet ska avslutas har rättsavdelningschefen eller övriga områdeschefer möjlighet att avge avvikande åsikter om ärendets fortsatta hantering. Chefsjuristen kan begära att ärendet föredras för honom eller henne trots att områdeschefen inte tyckte så. Om en områdeschef eller chefsjuristen har olika uppfattningar kan var och en av dem besluta att ärendet ska föredras för generaldirektören.

Inför en föredragning om ärendet ska överlämnas till sanktionsprocessen, ansvarar chefen för tillsynsenheten för att sakförhållandena är tillräckligt utredda. Rättsenhetschefen ska göra en juridisk bedömning av om överträdelserna är sådana att de bör leda till en sanktion samt ansvarar för att ärendet är berett enligt bestämmelserna i förvaltningslagen.

¹⁸ Samråd juridik är ett samrådsorgan som leds av chefsjuristen och förutom chefsjuristen består av jurister från Juridisk samordning och samtliga chefer för rättsavdelningarna.

*Sanktionsprocessen*¹⁹

Om ansvarigt verksamhetsområde anser att ett ärende ska föredras för chefsjuristen sker detta inför samrådsorganet Samråd juridik. Chefsjuristen fattar därefter beslut om ärendet ska tas upp till sanktionsprövning eller inte.

Om chefsjuristen beslutar att ärendet ska gå vidare i sanktionsprocessen flyttas ärendet från tillsynsenheten till rättsenheten inom verksamhetsområdet. Institutet ska informeras om att det är föremål för sanktionsprövning. Chefen för rättsenheten inom verksamhetsområdet ansvarar bland annat för att det upprättas en tidsplan för den fortsatta handläggningen av ärendet. Inspektionen ska upprätta ett skriftligt dokument med uppgift om de iakttagelser som inspektionen gjort, institutets inställning som den framkommit under handläggningen av tillsynsärendet, en hänvisning till relevanta lagrum och en saklig redogörelse för de omständigheter som föranleder inspektionen att överväga sanktioner. Institutet ska ges möjlighet att inom en viss tid yttra sig över inspektionens underlag och informeras om att ärendet kan avgöras även om det inte yttrar sig inom utsatt tid.

När ärendet är färdigberett ska ett förslag till beslut om ingripande upprättas. När förslaget granskats av rättsavdelningschefen överlämnas förslaget till Juridisk samordning.

Juridisk samordning förbereder chefsjuristens granskning av beslutsutkastet tillsammans med handläggarna vid tillsynsenheten och rättsenheten. En jurist vid Juridisk samordning avgör vilket förslag som ska överlämnas till chefsjuristen.

Chefsjuristen granskar och beslutar därefter om och i så fall när ärendet ska överlämnas till styrelsen. Institutet informeras om och när ärendet ska överlämnas till styrelsen. Chefsjuristen fastställer det slutliga beslutsförslaget och överlämnar det till styrelsen.

Vid styrelsesammanträdet föredras ärendet av någon från berörd rättsenhet, t.ex. enhetschefen eller den medarbetare som handlagt

¹⁹ Uppgifterna har hämtats från Finansinspektionens interna arbetsdokument FI Sanktionsprocess - förelägganden, förbud, anmärkning, varning och återkallelse av tillstånd eller beslut som riktas mot styrelse eller vd, daterad den 29 december 2011 (dnr: 11-13366). Beskrivningen avser ärenden som bedöms leda fram till ett beslut om ingripande mot ett företag genom föreläggande att begränsa verksamheten, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, förbud att verkställa beslut, anmärkning, varning, återkallelse av tillstånd eller anmärkning mot styrelse eller vd. Processbeskrivningen omfattar däremot inte ärenden enligt 2 kap. 2 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, förseningsärenden, rapportärenden, flaggningsärenden och ärenden avseende företag som saknar nödvändigt tillstånd eller registrering. Se a. a. s. 1.

sanktionsärendet. Normalt deltar också chefer eller medarbetare vid tillsynsavdelningen vid ärendets behandling i styrelsen. Även andra experter vid Finansinspektionen, till exempel redovisningsexperter, aktuarier eller riskexperter, kan delta och bidra till föredragningen. Regelmässigt yttrar sig också chefsjuristen under styrelsens diskussion. Styrelsen fattar beslut i ärendet och tidpunkt för när beslutet ska meddelas.

Om ärendet är av enklare beskaffenhet eller särskilt brådskande kan samråd ske med chefsjuristen om att göra avsteg från processen.

13.6 Jämförelse med andra rättsområden i Sverige

13.6.1 Tillsynsnämnden inom Revisorsnämnden

Revisorsnämnden är en tillsynsmyndighet som bland annat ska pröva frågor om godkännande och auktorisation av revisorer samt registrering av revisionsbolag. Nämnden ska också utöva tillsyn över revisionsverksamhet samt över revisorer och registrerade revisionsbolag. Nämnden har även till uppgift att pröva frågor om disciplinära åtgärder mot revisorer och registrerade revisionsbolag samt ansvarar för att god revisionssed utvecklas på ett ändamålsenligt sätt (3 § revisorslagen [2001:883]).

Revisorsnämnden (RN) är en enrådsmyndighet. Det innebär att myndighetens chef, som kallas direktör, är den högsta beslutande nivån inom myndigheten. Direktören har ansvar för verksamheten inför regeringen och fattar myndighetens beslut utom vissa särskilt angivna sakfrågor. Direktören har delegerat de flesta löpande myndighetsbesluten till myndighetens anställda.²⁰

Inom myndigheten finns ett särskilt beslutsorgan som benämns Tillsynsnämnden, genom vilken Revisorsnämnden fattar vissa beslut. Tillsynsnämnden har till uppgift att besluta om föreskrifter, pröva frågor om disciplinära åtgärder, avge förhandsbesked samt i övrigt avgöra ärenden av principiell karaktär som rör myndighetsutövning mot enskild (3 § förordningen [2007:1077] med instruktion för Revisorsnämnden). Tillsynsnämnden består av en ordförande och åtta andra ledamöter som utses av regeringen för en treårsperiod i taget. Ordföranden och vice ordföranden ska vara jurister och ha domarerfarenhet (se 4, 5 och 8 §§ förordningen med instruktion för Revisorsnämnden). Revisorsnämndens beslut kan överklagas hos

²⁰ http://www.revisorsnamnden.se/rn/om_rn_4706/organisation.html

allmän förvaltningsdomstol (36 § revisorslagen). – Tillsynsnämnden har inför beslutet inte något särskilt sammanträde med parterna. En enskild kan dock i enlighet med vad som följer av förvaltningslagen begära att få lämna sina uppgifter muntligen.

Vid tillkomsten av en äldre revisorslag, närmare bestämt 1995 års revisorslag, övervägdes en tillsynsmodell där Revisorsnämndens uppgifter delades upp på två organ bestående av dels en disciplinnämnd som enbart sköter disciplinärenden, dels en styrelse med ansvar för alla andra frågor och det övergripande ansvaret för hela verksamheten.²¹ Som argument för en sådan uppdelning anfördes att juridiska kunskaper med domarerfarenhet och goda revisionskunskaper är avgörande för handläggningen av disciplinärenden, medan annan typ av kunskap är avgörande vid mer principiella och övergripande frågor. Ett annat skäl som framfördes var att disciplinförfarandet bör vara obundet i förhållande till andra delar av revisionsverksamheten. Flera remissinstanser ansåg det emellertid olämpligt med två organ. De huvudsakliga skälen som framfördes var att en sådan ordning kan leda till oklarheter i fråga om ansvars- och ledningsförhållanden, att det inte är lämpligt att skapa en domstolsliknande nämnd inom ramen för en myndighet och att organisationen blir onödigt komplicerad. Regeringen delade uppfattningen att en sådan uppdelning var onödigt komplicerad och ansåg att kraven på en rättssäker hantering kunde tillgodoses utan en sådan uppdelning, och någon uppdelning på två skilda organ kom därför inte till stånd.²²

13.6.2 Övriga myndighetsförfaranden med inkvisitorisk process²³

I svensk rätt förekommer inom flera olika områden att en förvaltningsmyndighet kan besluta om administrativa sanktioner. Ett exempel på en sådan avgift är det skattetillägg som skatteverket enligt 49 kap. skatteförfaringslagen (2011:1244) har rätt att besluta om i de fall som en skattskyldig lämnat en oriktig uppgift eller skönstaxerats. Storleken på avgiften beror på storleken på den skatt som undanhållits (som huvudregel 40 procent av den skatt som, om den oriktiga uppgiften hade godtagits, inte skulle ha bestämts för den som har lämnat uppgiften). Inom miljörättens område kan tillsynsmyndigheten

²¹ Se prop. 1994/95:152 s. 59 ff.

²² Se a. a. s. 61. Se även prop. 2000/01:46 s. 47.

²³ Jämförelsen är ursprungligen hämtad från SOU 2006:99 s. 319.

besluta om att påföra näringsidkare en miljöskaktionsavgift uppgående till maximalt 1 miljon kronor (30 kap. 1 och 3 §§ miljöbalken). Ytterligare exempel på administrativa sanktionsavgifter finns inom tullområdet och plan- och byggnadslagstiftningen (8 kap. 2–8 §§ tullagen [2000:1281] och 11 kap. 4–11 §§ plan- och bygglagen [2010:900]). En så kallad byggsanktionsavgift får uppgå till högst 50 prisbasbelopp (11 kap. 52 § plan- och bygglagen).

Gemensamt för dessa sanktionsavgifter är att det för dess utdömande inte krävs att överträdelsen begåtts uppsåtligen eller av oaktsamhet.²⁴ I stället innehåller regelsystemet i allmänhet särskilda ventiler enligt vilka avgift inte ska utgå eller jämkas i vissa undantagsfall då den avgiftsskyldiges agerande framstår som ursäktligt eller felaktigheten obetydlig.²⁵

13.6.3 Kontradiktoriska förfaranden

En domstols handläggning av tvistemål och brottmål bygger på den kontradiktoriska processen, vilket innebär att det finns två parter som inför domstolen lägger fram utredning och argumenterar mot varandra för sin sak. Nedan beskrivs två områden där administrativa sanktioner för regelöverträdelser i stället för att i första instans beslutas av förvaltningsmyndigheten, utdöms inom ramen för en kontradiktorisk domstolsprocess.

Ärenden om konkurrensskadeavgiften

Konkurrensverket har ett generellt tillsynsansvar inom konkurrensområdet och prövar bland annat frågor enligt konkurrenslagen (2008:579). Konkurrensverket kan enligt denna lag vidta ingripandeåtgärder genom att ålägga ett företag att upphöra med överträdelser av förbud enligt lagen (3 kap. 1 §). Mål om konkurrensskadeavgift och företagskoncentrationer bygger däremot på ett kontradiktoriskt förfarande och prövas i första instans av Stockholms tingsrätt på talan av Konkurrensverket. Konkurrensskadeavgift kan utgå endast vid uppsåtliga eller oaktsamma överträdelser av konkurrensreglerna

²⁴ Se exempelvis 30 kap. 2 § miljöbalken där det anges uttryckligen. Vid bedömningen av om ett skattetillägg ska utgå på grund av oriktig uppgift räcker det med att uppgiften är felaktig, något krav på uppsåt föreligger inte.

²⁵ Se 49 kap. 10 § skatteförfaringslagen, 30 kap. 2 § miljöbalken, 11 kap. 53 § plan- och bygglagen samt 8 kap. 10 § tullagen.

och domstolen ska vid handläggningen målen följa det processuella regelverket för indispositiva tvistemål. Ärenden som handläggs i domstol med anledning av att Konkurrensverkets beslut överklagats till Marknadsdomstolen, ska däremot handläggas enligt lagen om domstolsärenden.

Innan Konkurrensverket väcker talan om konkurrensskadeavgift, ska företaget ges tillfälle att yttra sig över verkets utkast till stämningsansökan (3 kap. 5 § andra stycket). I stället för att väcka talan om konkurrensskadeavgift kan Konkurrensverket utfärda ett så kallat avgiftsföreläggande. Detta alternativ står endast till buds i de fall verket bedömer att sakomständigheterna kring överträdelsen är klara (3 kap. 16 § andra stycket). Företaget kan välja om det vill godkänna föreläggandet. Om företaget väljer att inte godkänna föreläggandet, kan Konkurrensverket i stället väcka talan om konkurrensskadeavgift (3 kap. 17 § andra stycket).

Orsaken till att vissa mål ska handläggas inom ramen för ett kontradiktoriskt förfarande och enligt det förfarande som gäller för indispositiva tvistemål är att målen ansetts ha så stora likheter med brottmål att handläggningen bör följa liknande processregler som gäller för dessa mål.²⁶ Att konkurrensverket ändå har tillerkänts beslutsrätt i vissa frågor ska ses mot bakgrund av ett intresse av snabbhet och effektivitet i handläggningen.²⁷

Utredningen om en översyn av konkurrenslagen har i sitt betänkande SOU 2006:99 utrett om Konkurrensverket bör ges rätt att fatta beslut även i ärenden om konkurrensskadeavgiften. Omständigheter som ansågs tala *för* att ge Konkurrensverket beslutanderätt var bland annat att en sådan överflyttning skulle leda till ökade incitament för Konkurrensverket att kvalitetssäkra besluten och ökade incitament för företagen att fullt ut medverka i förfarandet vid myndigheten²⁸. Vidare förutsågs att en sådan ordning skulle ge en positiv effekt så till vida att ett lagakraftvunnet avgörande om konkurrensskadeavgiften skulle kunna följa snabbare in på det agerande som föranlett sanktionen.²⁹ Enligt utredningen fanns det dock starka skäl som *talade mot* att ge Konkurrensverket en sådan beslutanderätt. Ett sådant skäl var att konkurrensskadeavgift i många avseenden har stora likheter med brottmål och att detta talade mot att ge Konkurrensverket beslutanderätt i frågan.³⁰ Att ge Konkurrensverket beslutanderätt i

²⁶ Se SOU 2006:99 s. 163 fotnot 186.

²⁷ Prop. 1992/93:56.

²⁸ SOU 2006:99 s. 318.

²⁹ A.a. s. 331.

³⁰ A.a. s. 321.

frågor om konkurrensskadeavgiften ansågs inte heller medföra några effektivitetsvinster, eftersom Europakonventionens krav på domstolsprövning ändå skulle kräva att ärendena kunde prövas i två domstolsinstanser. Sammantaget stannade utredningen vid att det inte fanns tillräckliga skäl för att ge Konkurrensverket behörighet att fatta beslut i ärenden om konkurrensskadeavgift. Regeringen delade utredningens uppfattning och avstod från att lämna förslag om att ge Konkurrensverket en sådan behörighet.³¹

Marknadsföringsområdet

I mål och ärenden om förbud och ålägganden enligt marknadsföringslagen (2008:486) är normalt Marknadsdomstolen enda instans (47 §). I ärenden om marknadsstörningsavgift används däremot ett tvåinstanssystem med Stockholms tingsrätt som första och marknadsdomstolen som andra instans (48 § marknadsföringslagen). Talan om marknadsstörningsavgift väcks primärt av Konsumentombudsmannen, men även enskilda näringsidkare kan under vissa förutsättningar föra talan om en sådan avgift (48 §). Avgiften förutsätter uppsåt eller oaktsamhet från näringsidkarens sida (se 29 §) och ärendena ska handläggas i enlighet med rättegångsbalkens regler om indispositiva tvistemål (59 §).

Konsumentombudsmannen rätt att fatta egna beslut om förbud eller förelägganden enligt marknadsföringslagen är begränsad till ärenden som inte är av större vikt och som inte är tvistiga (se 28 § marknadsföringslagen). Sådana förelägganden är avsedda att användas i klara fall som inte har principiellt intresse eller rör åtgärder av stor praktisk räckvidd.³² Konsumentombudsmannens möjlighet att i vissa fall använda sig av förelägganden har ansetts fått stor praktisk betydelse eftersom det besparat både parter och domstolar betydande tid och besvär.³³

³¹ Prop. 2007/08:135 s. 83 f.

³² Prop. 1979:57 s. 84 f.

³³ Se prop. 2007/08:115 s. 118.

13.7 Jämförelse med andra länder i Europa

13.7.1 Financial Services Authority i Storbritannien

Tillsynsstrukturen i Storbritannien har nyligen genomgått en reform med anledning av att regeringen ansåg att den tidigare strukturen hade vissa brister, bland annat eftersom det saknades ett enskilt organ med både ansvar och verktyg för att både kunna övervaka det finansiella systemet som helhet, och möjlighet att ingripa med anledning av gjorda iakttagelser. En grundtanke i reformarbetet har varit att återföra mycket av den finansiella tillsynen till Bank of England.

Det nya systemet, som trädde i kraft den 1 april 2013, består i grova drag av en kommitté för makrotillsyn, *Financial Policy Committee* (FPC), en mikrotillsynsyndighet, *Prudential Regulation Authority* (PRA), och en marknadstillsynsmyndighet, *Financial Conduct Authority*, (FCA).

FCA, med ansvar för tillsynen över bl.a. uppföranderegler, konkurrensaspekter och konsumentskydd, är en fristående myndighet från Bank of England, medan FPC och PRA har inrättats som särskilda kommittéer inom Bank of England.

PRA utövar den dagliga tillsynen över banker, försäkringsbolag och betydande värdepappersbolag. PRA kommer inom ramen för sin tillsyn ha rätt att vidta undersökningar och besluta om administrativa sanktioner³⁴ och ha rätt att väcka åtal för straffrättsliga överträdelser.

PRA är enligt lag ålagd att etablera en process för sina sanktionsärenden som säkerställer att minst en av beslutsfattarna inte varit direkt involverad i undersökningen av den överträdelse som ska bedömas inom sanktionsprocessen. PRA, som äger rätt att själv besluta om den närmare utformningen av processen, avser att tillämpa en beslutsprocess som säkerställer att tillsynsarbetet utövas separat från de som fattar sanktionsbesluten. Enligt ett konsultationsdokument avser man bl.a. att inrätta olika interna beslutskommittéer som tilldelas beslutanderätt utifrån kriterier som sanktionsbeslutets förväntade inverkan på institutet och vilken form av finansiellt institut som är föremål för ingripandet³⁵.

PRA kan vända sig till domstol för ett förhandsbeslut om den sanktion som de avser att påföra ett institut.

³⁴ Se www.fsa.gov.uk/static/pubs/other/pr-a-approach-banking.pdf

³⁵ The PRA's approach to enforcement: consultation on proposed statutory statements of policy and procedure, December 2012, www.bankofengland.co.uk/publications/Documents/other/pr-a/20dec12.pdf

Fram tills den 1 april 2013 låg ansvaret för att utöva tillsyn och reglera finansiella institut på The Financial Services Authority (FSA). FSA hade genom lag (the Financial Services and Markets Act 2000) getts vissa befogenheter för att utöva sin uppgift. Lagen krävde att tillsynsprocessen utövades separat från den beslutsfattande funktionen. Inom FSA fanns det därför en särskild kommitté, "the Regulatory Decisions Committee" (RDC) med uppgift att besluta om bland annat avslag på ansökningar om auktorisation och sanktioner i form av bland annat indraget tillstånd att bedriva bank- och finansieringsrörelse. RDC bestod av 24 medlemmar utsedda av FSA:s styrelse. Medlemmarna stod under styrelsens ansvar och rapporterade direkt till styrelsen. Samtliga medlemmar representerade allmänhetens intresse. RDC fattade alla beslut som inverkar på instituten och fysiska personers möjligheter att utöva reglerad verksamhet. Beslut av mer rutinartad karaktär fattades däremot av FSA:s övriga tjänstemän.³⁶

13.7.2 Den federala finansiella tillsynsmyndigheten i Tyskland³⁷

Finansinspektionens motsvarighet i Tyskland, Federal Financial Supervisory Authority (BaFin), inrättades år 2002 och har som primärt mål att säkerställa en väl fungerande stabilitet i Tysklands finansiella system. Tillsynen över banker, försäkringsbolag respektive värdepappershandeln har inom BaFin delats upp mellan olika organisatoriska enheter (direktorat). Frågor om administrativa sanktioner hanteras inom ramen för varje direktorat, men separat från den sektion som utövar tillsyn. Direktoratet "*Regulatory Services/Human Resources Directorate*" ansvarar för att lagföra företag som utan tillstånd bedriver tillståndspliktig verksamhet samt omhändertar klagomål. – Den viktigaste åtgärden för att säkerställa opartiska beslut är den så kallade "fyra ögon principen" vilken medför att sanktionsbeslut inte får beslutas av endast en person.

Ett beslut från BaFin om administrativa avgifter kan överklagas till domstol. Överklaganden av administrativa avgifter handläggs av straffrättsdomstolar medan överklaganden av andra beslut från BaFin, t.ex. om tillstånd överklagas till förvaltningsdomstol.

³⁶ Informationen är hämtat från FSA hemsida <http://www.fsa.gov.uk/>

³⁷ Informationen är hämtad från Colloque du 14 decembre 2012 – Sanctions disciplinaires Banques/Assurances en Europe « The disciplinary powers of the German Federal Financial Supervisory Authority (BaFin).

13.7.3 Tillsynsmyndigheterna i Frankrike

Den finansiella sektorn i Frankrike står under tillsyn av två separata myndigheter: ”*Autorité de Contrôle Prudentiel*” (ACP) som utövar tillsynen över banker och försäkringsföretag, och ”*Autorité des marchés financiers*” (AMF) som ansvarar för tillsynen över den finansiella marknaden.

ACP:s grundläggande uppdrag består i att upprätthålla stabiliteten i det finansiella systemet och skydda konsumenter, försäkringstagare samt medlemmar och förmånstagare till institut som står under tillsyn. Beslut om administrativa sanktioner fattas av en särskild nämnd, *La Commission des sanctions de l'Autorité des marchés financiers*, som hör till AMF men garanteras ett oberoende i förhållande till ACP dels genom lagen, dels genom att ingen medlem av kommittén tillåts vara medlem i tillsynskollegiet. Nämndens tolv ledamöter utses separat av olika organ (högsta domstolen, finansministern m.fl.). Nämndens beslut kan överklagas både av den enskilde och av ACP.

13.8 Allmänna utgångspunkter

En utgångspunkt för utredarens fortsatta överväganden om det bör inrättas ett särskilt förfarande för handläggningen av sanktionsärendena är att systemet måste vara *effektivt och ändamålsenligt* uppbyggt. En väl fungerande tillsyn av de finansiella marknaderna kräver en handläggningsordning som möjliggör att reglerna tillämpas effektivt, ett krav som även följer av CRD 4. Baselprinciperna, som bland annat ligger till grund för Internationella valutafondens granskning av olika länders regelsystem, anger likaså att behöriga myndigheter ska ha möjlighet att i tid vidta ingripandeåtgärder mot instituten (”timely and corrective actions”). Varje form av handläggningsförfarande måste således erbjuda förutsättningar för att kunna vidta åtgärder inom rimlig tid efter att en överträdelse av det finansiella regelverket avslöjats. I annat fall är sanktionerna inte effektiva.

Hänsyn bör även tas till att ett ingripande från tillsynsmyndighetens sida i form av exempelvis ett sanktionsbeslut kan utgöra *marknadskänslig information*. De effekter som ett beslut om återkallelse får för marknaden och institutet i fråga innebär att det är av stor vikt att det beslut som tas är väl underbyggt från början,

eftersom den skada som riskerar uppstå till följd av ett felaktigt beslut inte alltid går att reparera i högre instans.

En ytterligare viktig utgångspunkt är att ett administrativt sanktionssystem med möjlighet att utdöma höga administrativa sanktionsavgifter mot institut och fysiska personer måste präglas av *rättssäkerhet* och hanteras på ett sätt som vinner branschens förtroende i fråga om beslutande myndighets kompetens och opartiskhet. Respekten för regelsystemet bör upprätthållas inte endast genom införandet av stränga sanktioner, utan även bygga på att de finansiella instituten har förståelse och respekt för hur överträdelseärenden hanteras och att de sanktioner som beslutas framstår som välmotiverade och rimliga. För att detta ska uppnås krävs att de myndigheter eller domstolar som ska fatta beslut i ärendena har nödvändig kompetens för att kunna fatta korrekta beslut i ärendena.

En annan viktig aspekt är att Europakonventionens krav på enskildas rätt till en opartisk domstolsprövning tillgodoses genom nuvarande möjlighet att överklaga Finansinspektionens beslut till domstol och möjligheten till överprövning av denna domstols avgörande. De krav som följer enligt Europakonventionen utgör således i sig inte skäl för att ändra på nuvarande instansordning. Det bör även nämnas att EG-domstolen inom konkurrensområdet godtagit att en och samma instans (i förevarande fall EU-kommissionen) både utreder överträdelser och fattar beslut om sanktioner för överträdelserna eftersom systemet tillhandahåller möjlighet till överprövning i två domstolsinstanser.³⁸

13.9 Utredarens bedömning och förslag

Utredarens förslag: Finansinspektionen bör behålla rätten att vidta sanktioner mot finansiella företag och dess ledning.

Skälen för förslaget: Inledningsvis kan konstateras att Finansinspektionen genom sitt uppdrag att utöva tillsyn över de finansiella instituten har nödvändig erfarenhet och kompetens för att kunna besluta om sanktioner till följd av överträdelser av den finansiella lagstiftningen. Kritiken mot nuvarande ordning baseras framförallt på *bristande förtroende* till följd av att Finansinspektionen agerar både åklagare och domare för samma överträdelse.

³⁸ Se SOU 2006:99 s. 218.

En jämförelse med andra rättsområden utvisar att det i svensk rätt inom flera olika rättsområden förekommer att förvaltningsmyndigheten i första instans både utreder saken och beslutar att påföra institut eller fysiska personer sanktionsavgifter. Även en internationell utblick inom Europa visar att det är vanligt förekommande att den myndighet som ska utöva tillsyn över finansiella institut även äger rätt att besluta om sanktioner.

I Sverige har avsteg från denna ordning bland annat gjorts för handläggningen av konkurrensskadeavgiften. Skälet för detta beror på att dessa mål har sådana likheter med brottmål att de av just detta skäl bör handläggas av domstol med dess utökade möjlighet att ägna sig åt bevisvärdering och prövning av om de subjektiva rekvisiten är uppfyllda. Sådana paralleller kan inte dras i förhållande till de administrativa sanktioner som kan beslutas inom ramen för den finansiella regleringen. Överträdelser av det finansiella regelverket innefattar nämligen inte krav på uppsåt eller oaktsamhet. CRD 4 kommer inte att förändra detta faktum, utan bedömningsinslaget kommer även i framtiden att vara mindre jämfört med de fall där det för ansvar krävs subjektiva rekvisit som uppsåt eller oaktsamhet. De överväganden som förts fram som motiv för en särskild handläggningsordning för konkurrensskadeavgiften gör sig därför inte gällande för sådana administrativa sanktioner som kan beslutas inom den finansiella regleringen.

Det nu sagda utgör dock inte hinder för att inspektionens dubbla roller ändå kan anses utgöra skäl för att motivera en överflyttning av ärendena till en fristående domstol. En handläggningsordning som i än större utsträckning jämfört med i dag skiljer de olika funktionerna åt skulle kunna minska farhågorna för att det beslutande organet inte i tillräckligt stor utsträckning är oberoende i förhållande till den instans som utrett överträdelsen i fråga. En väg att gå för att uppnå detta är att låta sanktionsärendena i första instans handläggas av en i förhållande till inspektionen helt fristående domstol eller domstolsliknande nämnd. En sådan handläggningsordning bör då innebära att Finansinspektionen i stället för att meddela beslut om sanktioner, hänvisas till att i en kontradiktorisk process inleda sanktionsförfarandet med att väcka talan/ge in en ansökan om att en domstol eller domstolsliknande nämnd ska påföra institutet sanktioner. Denna domstol får då "ta över" ärendet från Finansinspektionen och handlägga ärendet enligt det särskilda förfarande som beslutas för domstolen i fråga. En sådan ordning skulle kunna tillgodose den kritik rörande inspektionens dubbla roller som framförts mot det

nuvarande systemet. Å andra sidan skulle en överflyttning av ärendena till domstol ofrånkomligen försena ett beslut om sanktioner väsentligt, vilket inte är förenligt med behovet av ett effektivt system med möjlighet att reagera snabbt på pågående överträdelser.

Det bör vidare beaktas att det regelverk som de finansiella företagen ska följa och som inspektionen har som grund för sin tillsyn är förhållandevis specialiserat, omfattande och inte minst tekniskt komplicerat. Det är onekligen så att Finansinspektionen sitter på en kunskap och kompetens inom området som är unik. Det kan inte tas för givet att en ny domstol/domstolsliknande nämnd utan svårigheter skulle kunna bygga upp och bibehålla den kunskap som ändå får anses nödvändig för att snabbt och effektivt kunna besluta i sanktionsärenden. Det har föreslagits att Prövningsnämnden för statligt stöd till kreditinstitut skulle kunna anförtrons uppgiften. Inte heller den är dock i sin nuvarande utformning specialist på finansiell reglering och har ingen beredningsorganisation med sådan kompetens. Det bör i sammanhanget också särskilt noteras att det i Finansinspektionens styrelse finns personer med hög juridisk kompetens vilket bör säkerställa att nödvändiga rättsliga överväganden – även av en mer allmän natur – blir en naturlig del av bedömningen inför styrelsens beslut att vidta sanktioner mot ett institut under tillsyn.

Om nuvarande handläggningsordning överges bör uppmärksamhet även riktas mot de marknadsmässiga konsekvenser som ett sådant förfarande riskerar att föra med sig. Om Finansinspektionen inom ramen för en kontradiktorisk process hos en extern instans väcker talan om att ingripa gentemot ett institut är det inte osannolikt att ett sådant yrkande, på samma sätt som Finansinspektionens nuvarande sanktionsbeslut, riskerar leda till marknadsmässiga effekter för såväl det finansiella institutet och marknaden i övrigt. Ett externt förfarande hos domstol medför att den tidpunkt då det kommer till allmänhetens kännedom att tillsynsmyndigheten beslutat sig för att ett institut åsidosatt gällande regler, skulle uppstå vid en i förhållande till sanktionsbeslutet tidigare tidpunkt jämfört med i dag. Det torde därför i flertalet fall följa en längre period av ovisshet innan det genom ett beslut/dom blir klarlagt om och i så fall vilken sanktionsåtgärd som blir utfallet av sanktionsprocessen. Även om sådana aspekter kan lindras genom bestämmelser om sekretess är utgångspunkten att domstolars allmänna handlingar är offentliga. Att införa någon form av hemlig process utan någon som helst allmän insyn annat än i efterskott skulle strida mot svensk förvaltningstradition.

Vidare bör beaktas att en förvaltningsmyndighet till skillnad mot domstol har möjlighet att göra en omprövning i sak av sitt beslut (27 § FL). Möjligheten till omprövning gör det möjligt för inspektionen att skyndsamt ändra sitt beslut, om det visar sig oriktigt till följd av nya omständigheter. Finansinspektionen använde sig av denna möjlighet till omprövning efter att Carnegie år 2008 fått sina tillstånd indragna. Nya omständigheter bestående i nya ägarförhållanden kom i detta fall utgöra skäl för att inspektionen samma dag som tillstånden drogs gav tillstånden åter och i stället stannade vid att meddela institutet en varning. Denna möjlighet kan gagna både institutets ägare och stabiliteten i det finansiella systemet.

Uppmärksamhet bör vidare riktas mot den kritik som i övrigt framförts mot nuvarande handläggningsordning, närmare bestämt önskemålet om att få utökade möjligheter att framföra sina synpunkter, bättre beslut och mer insyn. I denna del kan följande konstateras. En myndighets beslut i ärenden om myndighetsutövning ska, oberoende av vilket organ som handlägger ärendena, vara utformade på ett sådant sätt att det tydligt framgår vilka omständigheter som myndighetens ställningstagande grundar sig på, och den enskilde ska inför myndighetens beslut ges möjlighet att få yttra sig över de uppgifter som läggs till grund för besluten. De önskemål som framförts i fråga om mer insyn och bättre beslut bör därför vara tillräckligt tillgodosett genom Finansinspektionens skyldighet att säkerställa att handläggningen av ärendena är förenlig med förvaltningslagen. Att någon förändring till det bättre i det avseendet skulle åstadkommas genom att förändra beslutande myndighet från Finansinspektionen till en mer domstolsliknande sådan är svårt att se. Den kritik som framförts i denna del bör därför inte tas som intäkt för att flytta sanktionsärendena från inspektionen till en annan myndighet/domstol. Det är dessutom så att inspektionen låter en extern expertpanel återkommande, i efterhand, uttala sig om huruvida panelen anser att inspektionens beslut uppfyller de krav som kan förväntas i fråga om beslutens utformning.

Förvaltningslagen erbjuder en, för visso begränsad, möjlighet för parter att få lämna sina uppgifter muntligt, och önskemål om förbättringar i denna del skulle kunna föranleda överväganden om att förstärka förvaltningslagens förutsättningar för att lämna uppgifter muntligt. Utredaren har emellertid inte fått några indikationer på att förvaltningslagens bestämmelser inte i tillräckligt stor utsträckning tillgodoser behovet av muntlig förhandling.

Att det inom Finansinspektionens batteri av sanktionsåtgärder i framtiden kommer ingå en möjlighet att utdöma höga straffavgifter mot fysiska personer måste ses mot bakgrund av att även fysiska personer som drabbas av sådana sanktioner kommer att kunna överklaga inspektionens beslut hos allmän förvaltningsdomstol. Vid ett överklagande finns dessutom en möjlighet att begära inhibition av sanktionsbeslutet. Enskildas behov och rätt till domstolsprövning får därför liksom tidigare anses fullt ut tillgodosedda genom möjligheten att överklaga besluten till allmän förvaltningsdomstol samt kraven på att ärendena handläggs enligt förvaltningslagen. I linje med utredarens förslag ska möjligheten att utdöma sanktioner mot enskilda dessutom tillgripas endast om det finns särskilda skäl för det.

Inrätta ett särskilt organ inom Finansinspektionen?

Frågan är därefter om de förtroendeproblem som den nuvarande handläggningsordningen möjligen bär med sig i stället kan lösas genom att det inom Finansinspektionen på samma sätt som hos Revisorsnämnden inrättas ett särskilt organ med uppgift att besluta i disciplinärenden. Finansinspektionens styrelse har dock redan i dag en självständig ställning i förhållande till de tjänstemän som är verk samma inom de enheter inom inspektionen som utreder överträdelse. Handläggningen av sanktionsärendena innebär således inte att samma enhet/enheter som utreder en överträdelse, också beslutar om sanktioner. Det är därför tveksamt om inrättandet av ett särskilt organ inom inspektionen skulle uppnå en ökad självständighet jämfört med nuvarande struktur. Jämförelsen med Revisorsnämnden utvisar att denna myndighet till skillnad mot Finansinspektionen inte har någon i förhållande till tjänstemännen självständig styrelse. Tillsynsnämnden säkerställer därför, på samma sätt som styrelsen inom inspektionen, att beslut om sanktioner tas inom ett organ som är självständigt i förhållande till övriga tjänstemän. Frågan är därför om inrättandet av ett ytterligare organ skulle leda till några avgörande förbättringar jämfört med nuvarande handläggningsordning. Utredaren anser inte att så är fallet.

Om Finansinspektionen behåller rollen som både utredande och beslutande myndighet, kan det dock vara lämpligt att inspektionen vidtar åtgärder för att öka förutsägbarheten och transparensen vid handläggningen av sanktioner. En sådan åtgärd skulle kunna bestå i

att tydligare informera om inspektionens rutiner för handläggningen av ärendena samt inspektionens arbets- och beslutsformer. På så sätt skulle det bli tydligare för utomstående att tillsynsprocessen och sanktionsprocessen, på sätt som beskrivits ovan, är skilda åt och involverar olika tjänstemän. Det kan också finnas anledning att, med hänsyn till den kritik som framförts från branschen, att se över rutinerna för hur den löpande kommunikationen mellan Finansinspektionen och ett institut sker under handläggningen av ett tillsynsärende och inte minst när ett sådant ärende övergår till att bli en sanktionsprocess. Om institutet är klart över var man befinner sig i processen, vad som anförs mot det i sanktionsfrågan och vilka möjligheter institutet har att argumentera för sin sak, bör åtminstone vissa av de missförstånd som ibland verkar uppstå kunna undvikas och förtroendet för hela processen förbättras. Ett alternativ skulle kunna vara att reglera den nuvarande processen på annat sätt än genom interna arbetsordningar för Finansinspektionen. Det är dock svårt att se att en sådan åtgärd skulle tillföra mycket mer än möjligen en ytterligare tydlighet av processen, vilket, som nyss redogjorts för, bör kunna åstadkommas på annat sätt. Mot det ska också ställas att en myndighets interna arbetssätt och processer som huvudregel bör vara en fråga för myndigheten själv att besluta om och inte läggas fast av exempelvis regeringen. I sammanhanget bör slutligen noteras att inspektionen fortlöpande utvärderar sitt arbete med sanktionsärendena. Detta bör enligt utredarens uppfattning fortgå i syfte att identifiera eventuella områden med förbättringspotential.

Sammanfattningsvis anser utredaren att det inte finns tillräckligt starka skäl för att ändra på den nuvarande ordningen där Finansinspektionen fullt ut har rätt att besluta om sanktioner mot finansiella institut och dess ledning.

14 Konsekvenser av utredarens förslag

14.1 Allmänt

De nya rättsakterna får konsekvenser för bl.a. kreditinstitutens och värdepappersföretagens kapitaltäcknings- och likviditetskrav, bolagsstyrning, riskhantering och myndigheternas möjligheter att besluta om sanktioner. De nya kapitaltäckningsreglerna ska införas gradvis under 2014 till 2019. Avsikten med att regelverket ska tillämpas gradvis är att ge instituten tid att anpassa sig till de nya högre kapitalkraven och samtidigt upprätthålla kreditgivningen till den reala ekonomin. Dock finns vissa möjligheter att tillämpa delar av de nya reglerna i förtid. De nya bestämmelserna för bolagsstyrning och riskhantering ska vidare beakta proportionalitetsprincipen för att undvika att de ställer orimliga krav på små och medelstora företag. Europeiska kommissionen har gjort en konsekvensanalys beträffande sitt förslag till förordning och direktiv om kapitaltäckning.¹

Utredaren har som uppdrag att anpassa svensk lagstiftning till EU-förordningen och att genomföra direktivet i svensk lagstiftning. EU-förordningen ska tillämpas från och med den 1 januari 2014. Reglerna i EU-förordningen blir direkt tillämpliga i medlemsstaterna och medför i sig olika konsekvenser för kreditinstitut och värdepappersföretag. För direktivet gäller att medlemsstaterna ska ha antagit och offentliggjort de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa bestämmelserna i direktivet vid samma datum som EU-förordningen ska börja tillämpas. Det finns därför ett behov av att komplettera EU-förordningen med nationell lagstiftning. Om Sverige väljer att inte anpassa svensk lagstiftning till rättsakterna

¹ Commission Staff Working Paper Impact Assessment, Brussels, 20.7.2011 SEC(2011) 949 final och Commission Staff Working Paper Impact Assessment, Brussels, 20.7.2011 SEC(2011) 952 final.

riskerar Sverige att kommissionen inleder ett förfarande om fördragsbrott.

Rättsakterna innehåller ett antal olika nationella val som kan få ekonomiska konsekvenser. Dessa nationella val innebär att utse ansvarig myndighet för de nya instrument som införs i förordningen och direktivet. Vissa av instrumenten i direktivet är frivilliga att införa såsom systemriskbufferten och bufferten för övriga systemviktiga institut. Direktivet ger även möjlighet att i förtid tillämpa kapitalkonserveringsbufferten och delar av bestämmelserna för den kontraincykliska kapitalbufferten.

Utredaren ska även analysera behovet av en ny handläggningsordning för sanktionsärenden, vilket ligger utanför kraven i EU-rättsakterna.

14.2 Samhällsekonomiska konsekvenser

Faktiska kostnader för samhällsekonomin

Den globala finanskrisen orsakade omfattande förluster för samhällsekonomin med stora ekonomiska förluster och ökad press på de offentliga finanserna som följd. Enligt IMF:s beräkningar uppgick kostnaderna av krisen för de europeiska bankerna under åren 2007–2010 till nästan 1 000 miljarder euro eller åtta procent av EU:s BNP.² Eurostat har också beräknat att den ekonomiska nedgång som följde av finanskrisen medförde ett produktionsbortfall i EU på sex procent under 2009. Utöver det produktionsbortfall som inträffar i samband med finansiella kriser kan dessa även leda till långsiktiga effekter genom att BNP för en överskådlig framtid ligger på en lägre nivå än om krisen inte hade inträffat.

Finanskrisen medförde också omfattande statsfinansiella kostnader. Mellan oktober 2008 och oktober 2010 vidtogs statsstödsåtgärder motsvarande 4 600 miljarder euro eller 39 procent av EU:s BNP och av dessa realiserades mer än 2 000 miljarder euro under 2008 och 2009 enligt EU-kommissionen. De offentliga finanserna har också pressats av minskade skatteintäkter till följd av den ekonomiska nedgången. Än idag har flera EU-länder statsfinansiella problem som åtminstone delvis kan sägas ha sin upprinnelse i finanskrisen. Arbetslösheten steg också kraftigt under krisen. Enligt OECD ökade

² Commission Staff Working Paper. Executive Summary of the Impact Assessment. SEC(2011) 949 final, s. 1.

arbetslösheten i OECD-området från knappt sex procent i slutet av 2007 till knappt nio procent i oktober 2009. Det innebär att nästan 17 miljoner fler var arbetslösa jämfört med när den finansiella krisen bröt ut i slutet av 2007.³

Förväntade effekter på samhällsekonomin

Utgångspunkten för de nya rättsakterna är att förbättra incitamenten och minska sannolikheten för framtida finansiella kriser. En ökad motståndskraft hos instituten minskar risken för störningar i de grundläggande funktioner som det finansiella systemet tillhandahåller samhällsekonomin – att förmedla betalningar, att omvandla sparande till investeringar och att hantera risker. Avsikten med de förstärkta kapitaltäckningsreglerna är att instituten i högre grad själva ska täcka de potentiella kostnaderna av en finansiell kris och därmed att de potentiella kostnader för skattebetalarna ska minska. Syftet är också att rätta till den snedvridna konkurrensen inom banksektorn genom att minska förväntningarna på att staten ska rädda institut som är för stora för att gå omkull genom att det ställs högre kapitalkrav på systemviktiga institut.

De huvudsakliga vinsterna av det nya regelverket kan härledas till den minskade sannolikheten för att en finanskris ska inträffa då instituten kommer att hålla mer kapital. Baselkommittén har med hjälp av ekonometriska modeller estimerat hur de högre kapital- och likviditetskraven i Basel 3-överenskommelsen påverkar den årliga sannolikheten för en finanskris och därmed vinsterna av att undvika det produktionsbortfall som kan följa av en finanskris.⁴

Det finns också samhällsekonomiska kostnader förknippade med de nya rättsakterna. De föreslagna kapitaltäckningskraven kan förväntas leda till att instituten tvingas hålla högre kapitalnivåer än vad de annars skulle ha valt. Baselkommittén har också beräknat hur stor effekt de höjda kapital- och likviditetskraven får på BNP.

Sammantaget visar dock Baselkommitténs analys på tydliga långsiktiga nettovinster för samhällsekonomin. Analysen indikerar ekonomiska nettovinster motsvarande en årlig ökning av EU:s BNP på 0,3-2,0 procent. Dessa beräkningar är förknippade med betydande osäkerhet och det är svårt att kvantifiera de potentiella

³ OECD Employment Outlook 2012, 10 juli 2012.

⁴ BIS (2010), "An Assessment of the Long-Term Economic Impact of Stronger Capital and Liquidity Requirements", Basel Committee on Banking Supervision, augusti 2010, den så kallade LEI-rapporten.

vinsterna av det nya regelverket. Det står dock klart att de positiva effekterna av en minskad sannolikhet för framtida finanskriser kan innebära betydande samhällsekonomiska vinster.

Ett antal utredningar har även uppskattat storleken på långsiktigt lämpliga kapitalnivåer i ett banksystem genom att ställa de positiva och negativa samhällsekonomiska effekterna av olika kapitalnivåer mot varandra. Sammanfattningsvis indikerar dessa utredningar att kapitalnivåer på 10-20 procent av de riskvägda tillgångarna leder till de långsiktigt mest fördelaktiga samhällsekonomiska utfallen.⁵ Dessa utredningar baseras dock i huvudsak på andra banksystem än det svenska. Emellertid har Riksbanken med samma angreppssätt uppskattat lämpliga kapitalnivåer för svenska förhållanden. Riksbanken konstaterar att ett intervall mellan 10 och 17 procent är en lämplig kapitalnivå för det svenska banksystemet.⁶

Regelarbitrage

Striktare kapitaltäckningskrav kan också leda till att delar av bankernas verksamhet flyttas till andra finansiella institut utanför banksektorn som inte tvingas uppfylla de högre kraven (s.k. skuggbankverksamhet). Det kan innebära att de positiva effekterna av det nya regelverket i termer av ett säkrare och mer stabilt finansiellt system därmed urholkas. Lagförslaget tar inte direkt hänsyn till eventuella problem som följer av att incitament att flytta verksamhet till institut som inte omfattas av de högre kapitaltäckningskraven riskerar uppstå. Däremot lyfter direktivets skäl 51 fram vikten av ökad insikt i skuggbankverksamhet och stramare reglering för finanssystemets stabilitet. Det kan noteras att det pågår arbete på internationell nivå (inom G 20, FSB och EU) med att förbättra övervakning av finansiella institut utanför banksektorn, samt att ta fram regleringsförslag som syftar till att minska risken för att sådana institut hotar den finansiella stabiliteten.

⁵ Bank of England (2010), Macroeconomic Assessment Group (2010), Institute of International Finance (2011), LEI-rapporten (2010), Miles et al. (2011).

⁶ Lämplig kapitalnivå i svenska storbanker – en samhällsekonomisk analys, Sveriges riksbank, december 2011.

14.3 Konsekvenser för svenska institut

Sammantaget bedöms konsekvenserna av de föreslagna reglerna vara positiva för finanssektorn som helhet. Högre kapitaltäckning samt förbättrad bolagsstyrning och riskhantering minskar riskerna för finansiella kriser och begränsar skadeverkningarna om en kris ändå inträffar. De enskilda instituten gynnas av ett finansiellt system med större motståndskraft, men kan uppleva nackdelar i form av att de måste hålla mer kapital än vad de annars skulle av privatekonomiska skäl ha valt och administrativa kostnader för att tillämpa det nya regelverket. Systemviktiga institut kan dessutom uppleva minskade konkurrensfördelar relativt mindre institut.

Ett säkrare finansiellt system

Den viktigaste konsekvensen av högre kapitaltäckningskrav i de svenska instituten är ett säkrare finansiellt system i Sverige och i resten av EU. Förslaget att tillämpa kapitalkonserveringsbufferten och delar av den kontracykliska kapitalbufferten i förtid samt att införa den frivilliga O-SII bufferten och systemriskbufferten kan innebära konkurrensnackdelar för svenska institut genom att det ställs hårdare kapitalkrav på dem än på andra institut i EU. Utredaren gör dock bedömningen att de svenska instituten sammanlagt bör gynnas av en stabilare finanssektor. En bättre motståndskraft gynnar såväl instituten själva som andra aktörer på finansmarknaden. Riksbankens stresstester visar dessutom att de svenska storbankerna är välkapitaliserade och har goda förutsättningar att uppfylla de nya kapitalkraven.⁷ Motsvarande utredningar finns inte för små- och medelstora kreditinstitut och värdepappersföretag. Men det kan konstateras att mindre institut idag oftast täcker kapitalbaskraven med kärnprimärkapital. Utredarens förslag om att tillämpa delar av regelverket i förtid innebär att instituten ges kortare tid att bygga upp sitt kärnprimärkapital. Det kan innebära problem för vissa institut. Men Riksbankens stresstester och konstaterandet att mindre institut redan håller en stor andel kärnprimärkapital talar för att eventuella problem bör bli begränsade. Dessutom ges instituten längre tid att förbereda sig när det gäller den kontracykliska kapitalbufferten då den ansvariga myndighetens

⁷ Finansiell stabilitet 1/2013, Tabell A:5, s. 60.

beslut om att aktivera eller höja bufferten i normalfallet först kan tillämpas efter 12 månader.

Tillämpningen av de nya bestämmelserna för bolagsstyrning och riskhantering kommer att innebära utökade krav på institutens styrelse och riskhantering. Dock ska proportionalitetsprincipen beaktas för dessa bestämmelser vilket innebär att åtgärderna ska tillämpas på ett sådant sätt att hänsyn tas till verksamhetens art, omfattning och komplexitet. Även inrättandet av ett system för visselblåsare kan innebära vissa administrativa kostnader för kreditinstituten.

De förändrade sanktionsreglerna bedöms inte öka den administrativa bördan för instituten.

Utjämnad konkurrens på bankmarknaden

En annan konsekvens av högre kapitaltäckning i de aktuella instituten är att konkurrensen på den svenska bankmarknaden i någon mån kan komma att utjämnas. Konkurrenssituationen kan i dag enligt ett teoretisk internationellt resonemang betecknas som snedvriden till följd av att marknaden räknar med att svenska systemviktiga institut har implicita statliga garantier, vilket gör att dessa institut kan få billigare finansiering än andra. Genom kravet på högre kapitaltäckning minskar risken för att staten bidrar med finansiella resurser för att rädda institut. Att korrigera för en sådan snedvridning kommer främst att gynna mindre kreditinstitut i Sverige, och vara till nackdel för de systemviktiga instituten. Andra aktörer på finansmarknaden kommer generellt att gynnas av en jämnare konkurrenssituation, på samma sätt som konsumenter i allmänhet tjänar på en bättre konkurrens mellan företag.⁸

De administrativa kostnaderna kan å andra sidan väga tyngre för mindre institut då de sannolikt har svårare att utnyttja skalfördelar för de kostnader som är förknippade med att uppfylla de nya kapitaltäckningsreglerna. Med beaktande av proportionalitetsprincipen bör det övriga regelverket inte innebära att det ställs orimliga krav på små och medelstora företag.

⁸ IMF har dock i en studie lyft fram att effekterna av det nya regelverket tvärtom riskerar leda till en ökad koncentrationsrisk i det finansiella systemet då de större instituten på grund av skalfördelar har bättre förmåga att hantera kostnaderna för att införa det nya regelverket. Detta skulle kunna resultera i att de kan bli än mer framträdande på vissa marknader och att koncentrationen på dessa marknader därmed kommer att öka. IMF (2012), "The reform agenda: An interim report on progress toward a safer financial system, kapitel 3 Global Financial Stability Report October 2012.

Mer rättvisande finansieringskostnader

En högre kapitaltäckning i de svenska instituten kommer att ge dem högre direkta finansieringskostnader, då eget kapital som regel är en dyrare finansieringsform än lån. För instituten innebär det en företagsekonomisk kostnad, vilken i slutänden bärs av aktieägarna. Denna kostnad dämpas dock av att högre kapitaltäckning och ett mer stabilt finansiellt system sänker lånekostnaderna för instituten. Dessutom kommer högre kapitaltäckning och ett mer stabilt finansiellt system göra aktier i instituten mindre riskfyllda. Därigenom blir institutens aktier en mer attraktiv placering, vilket sänker avkastningskravet och åtminstone delvis kompenserar för de lägre vinster som kan bli följden av högre kapitaltäckning.

Den kostnadsökning för aktieägarna som ändå kan ske är i hög grad privat snarare än samhällsekonomisk, då den till större delen representerar värdet av minskade skattefördelar med lån (så kallad skattesköld) och minskad risk för att implicita statliga garantier behöver infrias. Samhällsekonomiskt kompenseras bägge dessa effekter med motsvarande ökning av värdet för det offentliga och skattebetalarna. Institutens högre finansieringskostnader kommer därigenom att bättre reflektera de samhällsekonomiska kapitalkostnaderna. De mindre instituten kan komma att upplevas som säkrare när det finansiella systemet som helhet blir säkrare, och därmed möta lägre finansieringskostnader. Dessutom gynnas de av den konkurrensutjämning som har beskrivits ovan.

14.4 Konsekvenser för myndigheter och domstolar

Genomförandet av direktivet medför ett visst ökat ansvar för Finansinspektionen och merarbete för Finansinspektionen när det gäller utökade krav på tillsynens innehåll och utövande samt på samarbetet och informationsutbytet med övriga myndigheter. Vidare medför nya krav för beslut om sanktioner, utökade krav på riskhantering samt efterlevnaden av kraven i EU-förordningen och lagen om kapitalbuffertar merarbete för inspektionen. EBA:s arbete med att ta fram tekniska standarder och riktlinjer innebär även merarbete för Finansinspektionen genom sitt direkta deltagande i detta arbete. Det nya regelverkets ökade krav på rapporteringen från nationella tillsynsmyndigheter till de europeiska myndigheterna EBA, ESMA och EIOPA innebär också ett ökat resursbehov för

Finansinspektion då de blir utrapporterande myndighet av data. Finansinspektionen har i enlighet med förslaget i budgetpropositionen för 2012 tillförts ökade resurser bl. a. för att stärka arbetet med regelverken, utvidga tillsynen, öka det internationella arbetet och förbättra statistiken. Utredaren gör bedömningen att denna utökade finansiering bör kunna täcka åtminstone delar av det resursbehov som f.n. kan förutses krävas för tillämpningen av de nya reglerna. Men det kan inte uteslutas att det behövs utökade resurser.

Eftersom Finansinspektionens olika beslut kan överklagas kan visserligen de nya regler som föreslås medföra en ökning av antalet mål hos allmän förvaltningsdomstol. Det bedöms dock i så fall endast bli fråga om ett fåtal ytterligare beslut som kommer under prövning i domstol. De budgetära konsekvenserna för domstolarna bedöms därför kunna hanteras inom de befintliga budgetramarna.

Utredaren gör bedömningen att ansvarig myndighet för fastställande av den kontracykliska kapitalbufferten kräver en omfattande analyskapacitet att göra löpande bedömningar av ett stort antal makroekonomiska indikatorer (se kapitel 6). Denna kapacitet finns redan idag hos Riksbanken. Utredarens förslag att utse Riksbanken som ansvarig myndighet för den kontracykliska kapitalbufferten bedöms därför inte få några ekonomiska konsekvenser. Skulle en annan lösning väljas torde däremot en viss samhällsekonomisk kostnad uppstå som inte kan sparas in genom att kapaciteten hos Riksbanken tas bort eftersom Riksbanken fortsatt kommer att ha behov av denna analyskompetens för att kunna hantera sitt ansvar för likviditet och betalningssystem. Den kostnaden torde dock i sammanhanget vara begränsad.

15 Författningskommentarer

15.1 Förslag till lag om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §

Genom lagen och de föreskrifter som avses komplettera lagen införlivas delar av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (kreditinstitutsdirektivet). Lagen kompletterar även Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012. En komplettering av lagen med föreskrifter möjliggörs genom de bemyndiganden som finns i 8 kap.

Andra stycket fastslår att vid lagens tillämpning ska de termer och definitioner som framgår av förordningen nr 575/2013 (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersbolag. Lagen äger dock tillämpning på fler institut än vad som följer direkt av förordningen (se 2 §).

Av tredje stycket fastslås att med EES avses Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Definitionen har överförs från 1 kap. 3 § 3 lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningslagen) och kompletterar de definitioner som framgår av förordningen (EU).

2 §

Av *första* till *tredje stycket* framgår vilka kreditinstitut och aktiebolag med tillstånd att driva värdepappersrörelse som ska tillämpa förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag samt i vilken omfattning och på vilket sätt sådana företag ska tillämpa förordningen. Bestämmelsen medför att förordningen (EU) äger tillämpning på fler institut än de som direkt omfattas av förordningen. Avsikten är att säkerställa att samma institut som ålagts att tillämpa bestämmelserna i kapitaltäckningslagen, även ska tillämpa förordningen (EU) om tillsynskrav. I likhet med vad som gällde enligt denna lag ska reglerna om stora exponeringar inte tillämpas på Svenska skeppshypotekskassan (jfr 7 kap. 1 § kapitaltäckningslagen och avsnitt 5.6).

Fjärde till *sjätte stycket* motsvaras av 1 kap. 1 § andra till fjärde stycket kapitaltäckningslagen. Se bland annat prop. 2005/06:45 s. 248 f.

3 §

Bestämmelsen har med vissa språkliga förändringar och nya laghänvisningar överförs från 1 kap. 2 § kapitaltäckningslagen. Bestämmelsen behandlas i prop. 2006/07:5 s. 388.

4 §

Paragrafens första stycke utpekar Finansinspektionen som behörig myndighet att utöva tillsyn över att förordningen (EU) om tillsynskrav och denna lag följs.

Enligt andra stycket är Finansinspektionen ansvarig myndighet för att enligt artikel 458 förordningen (EU) om tillsynskrav besluta om särskilda makrotillsynsåtgärder efter samråd med Riksbanken som har kompetens att bedöma vissa av de risker som åtgärderna avser att hantera. Makrotillsynsåtgärderna ska tillämpas för att motverka systemrisk i det egna landet. Makrotillsynsåtgärderna ska ses som ett komplement till övriga åtgärder i förordningen och direktivet och endast tillämpas om övriga åtgärder inte är tillräckliga för att hantera systemrisk i det egna landet. Makrotillsynsåtgärderna i artikel 458 omfattar sådana verktyg som Finansinspektionen i dag ansvarar för såsom kapital- och likviditetskrav, krav för stora expo-

neringar, genomlysningsskrav, och riskvikter. Avsikten med artikel 458 är att kunna skärpa dessa verktyg under en begränsad tidsperiod för att motverka systemrisker som potentiellt kan få allvariga negativa konsekvenser för det finansiella systemet och samhällsekonomin.

Genom *tredje stycket* klargörs att inspektionen vid utövande av sin uppgift, om inte annat framgår av denna lag, ska ha de tillsynsbefogenheter som följer de lagar som reglerar institutens verksamhet. Härmed avses i första hand lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

2 kap. Kapitalkrav och likviditetskrav

1 §

Första stycket motsvarar 2 kap. 1 § kapitaltäckningslagen men har omarbetats till följd av de nya kapitaltäckningsreglerna. Bestämmelsen hänvisar till att institut enligt denna lag kan åläggas ett kapitalbaskrav som är högre än det som följer av förordningen (EU) om tillsynsskrav för kreditinstitut och värdepappersbolag, och detta högre krav måste då uppfyllas.

Andra stycket, som är nytt, anger att institut utöver vad som sägs i första stycket ska ha en kapitalbas som uppfyller kraven i lagen (2014:000) om kapitalbuffertar.

Tredje stycket, som också är nytt, utgör en erinran om att om ett institut inte uppfyller kapitalkravet enligt lagen om kapitalbuffertar, ska bestämmelserna om ingripande i 8 kap. lagen om kapitalbuffertar tillämpas. Om institutet inte heller uppfyller kapitalbaskravet enligt förordningen (EU) om tillsynsskrav eller ett beslut enligt 2 kap. 2 §, ska de vanliga bestämmelserna om ingripande i sektorslagstiftningen tillämpas.

2 §

Bestämmelsen har i justerad form överförts från 2 kap. 2 § kapitaltäckningslagen och anger förutsättningarna för att ålägga institut ett högre kapitalbaskrav än vad som följer av förordningen (EU) om tillsynsskrav för kreditinstitut och värdepappersbolag. Bestämmelserna har jämfört med dess motsvarighet i 2 kap. 2 § kapitaltäckningslagen ändrats på så sätt att det för ett beslut om ett särskilt kapitalbaskrav med stöd av första stycket 1 inte längre krävs att det inte är troligt

att någon annan åtgärd är tillräcklig för att få institutet att rätta till bristerna inom rimlig tid. Vidare har innehållet i *första stycket* 2 ändrats så att det uttryckligen framgår att risker som ett institut kan bli exponerat för kan åberopas som skäl för beslut om ett särskilt kapitalbaskrav.

Andra stycket är nytt och innebär att det för ett beslut om ett högre kapitalbaskrav inte krävs att det skett en faktisk överträdelse, utan det är tillräckligt att det är sannolikt att institutet inom tolv månader kommer bryta mot de författningar som reglerar dess verksamhet. I artikel 102 i kreditinstitutsdirektivet som ligger till grund för förslaget anges att möjligheten att ingripa ska tillgripas om det finns bevis för att institutet inom tolv månader sannolikt kommer bryta mot kraven enligt direktivet eller förordningen (EU) om tillsynskrav. I den engelska versionen av direktivet används begreppet "*have evidence that the institution is likely to breach the requirements of...*". Det vore främmande att i svensk lag införa ett rekvisit som innebär att bestämmelsen ska tillämpas om det finns "bevis för" en viss omständighet och lagförslaget anger i stället att det "ska vara sannolikt" att institutet inom tolv månader kommer bryta mot gällande regler. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 11.3.1.

Tredje stycket har jämförts med 2 kap. 2 § i kapitaltäckningslagen utökats med en möjlighet att underlåta ett ingripande om överträdelsen är ringa etc. Jämför 15 kap. 1 § tredje stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse.

3 §

Paragrafen är ny. Bestämmelsen anger att Finansinspektionen ska besluta om att ålägga instituten ett särskilt likviditetskrav om Finansinspektionen anser att det behövs för att täcka likviditetsrisker som institutet är eller kan bli utsatta för. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 11.3.2.

3 kap. Krav på gruppnivå

1 §

Bestämmelsen reglerar vilka institut som ansvarar för att uppfylla gruppbaseade krav. Innehållet i bestämmelsen motsvarar 9 kap. 3 § kapitaltäckningslagen, som genomfördes med anledning av artikel 71.1

och 71.2 i direktiv 2006/48/EG. Dessa artiklar har överförts till artikel 108 i kreditinstitutsdirektivet. Bestämmelsen i 9 kap. 3 § kapitaltäckningslagen behandlas i prop. 2006/07:5 s. 309 f och s. 414.

Paragrafen innebär jämfört med 9 kap. 3 § kapitaltäckningslagen ingen skillnad såvitt avser vilka företag som ska ansvara för att uppfylla de gruppbaseade kraven. Som en följd av att tillsynskraven till stor del regleras av förordningen (EU) om tillsynskrav har dock bestämmelsen getts ett snävare tillämpningsområde jämfört med 9 kap. 3 § kapitaltäckningslagen. Bestämmelsen begränsar sig numera till att peka ut ansvaret för att på gruppnivå uppfylla de krav som följer av 2 och 3 §§. Jämför avsnitt 5.4.2.

2 §

Bestämmelsen har överförts från 9 kap. 5 § första stycket 5 i kapitaltäckningslagen. Paragrafen innebär att institut åläggs att på gruppbasis uppfylla de krav som i nationell rätt genomförts med anledning av artikel 123 i direktiv 2006/48/EG, numera artikel 73 i kreditinstitutsdirektivet. Innebörden av artikel 123 i 2006 års direktiv behandlas i prop. 2006/07:05 s. 137. Bestämmelsen har jämfört med sin lydelse i kapitaltäckningslagen ändrats. Gjorda ändringar är för- anledda av att regleringen om i vilken utsträckning och på vilket sätt kraven ska uppfyllas på gruppnivå inte längre framgår av kapitaltäckningslagen, utan av förordningen (EU) om tillsynskrav (jämför avsnitt 5.4). Se även artikel 108.3 i kreditinstitutsdirektivet jämfört med dess motsvarighet i artikel 71 direktiv 2006/48/EG.

3 §

Bestämmelsen har överförts från 9 kap. 5 § andra stycket kapitaltäckningslagen. Bestämmelsen har justerats genom att i stället för att utpeka ett ansvar för en ”finansiell företagsgrupp” fastslå att kraven om riskhantering och genomlysning ska uppfyllas på grupp- eller undergruppsnivå. Någon skillnad i sak är inte avsedd jämfört med tidigare reglering (jämför 9 kap. 6 § kapitaltäckningslagen samt prop. 2006/07:5 s. 316 och s. 415). Se även artikel 109 i kreditinstitutsdirektivet, som motsvaras av artikel 73.3 i 2006 års direktiv (direktiv 2006/48/EG).

4 §

Bestämmelsen har överförts från 9 kap. 6 § kapitaltäckningslagen som genomförts i svensk rätt med anledning av artikel 73.2 i direktiv 2006/48/EG, och som numera återfinns i artikel 108. Bestämmelsen har justerats med anledning av att definitionen av institut i denna lag omfattar både svenska och utländska institut. Definitionen av institut i kapitaltäckningslagen omfattade däremot endast svenska institut (jämför 1 kap. 3 § kapitaltäckningslagen). Det är alltså inte fråga om någon ändring i sak.

Bestämmelsen behandlas i prop. 2006/07:5 s. 415.

5 §

Bestämmelsen motsvaras av 9 kap. 13 § kapitaltäckningslagen.

4 kap. Tillsynsansvar på gruppnivå

1 §

Paragrafen har överförts från 10 kap. 2 § kapitaltäckningslagen och behandlas i prop. 2006/07:5 sid 339. *Första stycket 1* har i förhållande till dess lydelse enligt kapitaltäckningslagen ändrats till följd av att begreppet ”finansiell företagsgrupp” ersatts av bestämmelserna i förordningen (EU) om tillsynskrav. I övrigt har bestämmelsen justerats med anledning av att definitionen av institut i förordningen (EU) om tillsynskrav, till skillnad mot motsvarande definition i kapitaltäckningslagen, omfattar institut inom EES (jämför 1 kap. 3 § kapitaltäckningslagen). Gjorda justeringar innebär ingen skillnad i fråga om i vilka fall som det ankommer på Finansinspektionen att utöva tillsyn över de gruppbaseade kraven. Jämför artiklarna 125 och 126 i direktiv 2006/48/EG och artikel 111 i kreditinstitutsdirektivet.

2 §

Bestämmelsen har överförs från 10 kap. 3 § kapitaltäckningslagen.

3 §

Bestämmelsen har överförs från 10 kap. 4 § kapitaltäckningslagen men ändrats genom att hänvisningar till artiklar i 2006 års kreditinstitutsdirektiv ersatts med hänvisningar till motsvarande artiklar i det nya kreditinstitutsdirektivet.

4–7 §§

Bestämmelserna motsvarar 10 kap. 6 a–d §§ i kapitaltäckningslagen. Regleringen i 4 § har utökats till att även omfatta en skyldighet för Finansinspektionen att tillsammans med övriga behöriga myndigheter nå en överenskommelse med anledning av väsentliga resultat som framkommit vid likviditetstillsynen vilket medfört följdändringar i övriga bestämmelser. I övrigt har bestämmelserna endast genomgått redaktionella ändringar.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 10.4.

5 kap. Företags uppgiftsskyldighet till Finansinspektionen

1 §

Bestämmelsen har i justerad form överförs från 10 kap. 7 § kapitaltäckningslagen. Bestämmelsen har ändrats genom att begreppet ”företag som ingår i en finansiell företagsgrupp” ersatts med ”företag som står under tillsyn utifrån sin konsoliderade situation”. Ändringen är en följd av att regleringen inte längre ska baseras på begreppet ”finansiella företagsgrupper” (jämför avsnitt 5.4.2).

Innehållet i *första stycket* 5 är nytt och innebär att Finansinspektionen även ska kunna begära in uppgifter från företag som har fått i uppdrag att utföra visst arbete eller vissa funktioner.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 9.4.

2 §

Bestämmelsen är ny. Paragrafen ålägger moderföretag att offentliggöra information om företagsgruppens rättsliga struktur, styrning och organisationsstruktur. Den närmare innebörden av vilken information som ska offentliggöras framgår av föreskrifter meddelade med stöd av 9 kap. 1 § första stycket 3. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 9.8 och genomför artikel 106.2 i kreditinstitutsdirektivet.

3 §

Bestämmelsen har överförts från 10 kap. 9 § kapitaltäckningslagen. *Första stycket* har ändrats genom att även Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) anges som en myndighet som Finansinspektionen ska samarbeta och utbyta uppgifter med. Vidare har hänvisningar till 2006 års direktiv ersatts med hänvisningar till det nya kreditinstitutsdirektivet. I övrigt är bestämmelsen oförändrad jämfört med dess lydelse i kapitaltäckningslagen.

4 §

Bestämmelsen motsvarar 10 kap. 9 a § i kapitaltäckningslagen. Den har jämfört med dess tidigare lydelse ändrats genom att hänvisningar till artiklar i 2006 års kreditinstitutsdirektiv ersatts med nya hänvisningar till relevanta artiklar i kreditinstitutsdirektivet, samt utökats med en möjlighet att även hänskjuta sådana frågor som avses i artiklarna 116 och 133 i samma direktiv.

Enligt kreditinstitutsdirektivet ska möjligheten att hänskjuta ett förfarande för bindande medling i enlighet med artiklarna 41.2, 43.5, 50 och 51 i kreditinstitutsdirektivet börja gälla först från och med det datum då kravet på likviditetstäckning börjar tillämpas i enlighet med den delegerade akt som införs som bindande standard i enlighet med artikel 460 i förordningen (EU) om tillsynskrav. Möjligheten att hänskjuta ett förfarande enligt dessa artiklar framgår av *andra stycket*. I lagen om införande av lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut föreslås att detta stycke ska träda i kraft först vid den tidpunkt som regeringen bestämmer.

5 §

Paragrafen har med redaktionella ändringar överförs från 10 kap. 10 § kapitaltäckningslagen som infördes i svensk rätt med anledning av artiklarna 127.3 och 141 i direktiv 2006/48/EG. Dessa artiklar återfinns i artiklarna 118 och 119 i det nya kreditinstitutsdirektivet.

6 §

Bestämmelsen har överförs från 10 kap. 13 § kapitaltäckningslagen men har genomgått följdändringar till följd av att delar av kapitaltäckningslagen överförs till förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersbolag. Paragrafen genomför artikel 139 i direktiv 2006/48/EG som i det nya kreditinstitutsdirektivet motsvaras av artikel 124.

7 §

Bestämmelsen har med redaktionella förändringar överförs från 10 kap. 14 § i kapitaltäckningslagen, men dess tillämpningsområde har utökats. Ändringen i den *första punkten* innebär att bestämmelsen utökats till att även omfatta holdingföretag med blandad verksamhet. Genom *andra punkten*, som är ny, får Finansinspektionen rätt att genomföra undersökningar hos ett företag till vilka institut eller holdingföretag gett i uppdrag att utöva visst arbete eller vissa funktioner.

I *tredje punkten* anges att om Finansinspektionen har ansvar för att utöva tillsyn över att de gruppbaseade kraven är uppfyllda, har inspektionen rätt att genomföra undersökningar i alla företag som ingår i gruppen. En sådan rätt följde även av 9 kap. 13 § kapitaltäckningslagen.

Rätten till undersökning enligt förevarande bestämmelse föreligger endast om det behövs för tillsynen av institutet.

Vad som avses med ett holdingföretag med blandad verksamhet framgår av artikel 4 i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersbolag. Genom bestämmelsen genomförs artiklarna 65.3 och 122.2 i kreditinstitutsdirektivet.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 9.2. och 9.4

8 §

Paragrafen har överförts från 9 kap. 14 § andra stycket. Den har införts i svensk rätt med anledning av artikel 127.2 i direktiv 2006/48/EG. Bestämmelsen har genomgått följdändringar med anledning av att bestämmelser i kapitaltäckningslagen om grupp-baserad tillsyn överförts till förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersbolag. Innebörden av bestämmelsen är densamma som tidigare. Bestämmelsens motsvarighet i kapitaltäckningslagen behandlas i prop. 2006/07:5 s. 324.

9 §

Bestämmelsen har överförts från 10 kap. 17 § i kapitaltäckningslagen och endast genomgått redaktionella ändringar.

10 §

Bestämmelsen har överförts från 10 kap. 18 § i kapitaltäckningslagen.

11 §

Bestämmelsen har överförts från 10 kap. 19 § i kapitaltäckningslagen. *Första stycket* har utan att ha ändrats i sak, genomgått redaktionella och språkliga ändringar.

6 kap. Moderföretag utanför EES

1–3 §§

Bestämmelserna i 1–3 §§ har överförts från 11 kap. 1–3 § i kapitaltäckningslagen. Bestämmelserna har ändrats med anledning av att 2006 års kreditinstitutsdirektiv ersätts av det nya kreditinstitutsdirektivet och att reglering som tidigare följde av kapitaltäckningslagen överförts till förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersbolag. Regleringen genomför artiklarna 127.1, 127.2 och 121.7 i direktivet.

7 kap. Ingripanden och ansvarsbestämmelse

1–3 §§

Paragraferna har överförts från 12 kap. 1–3 § kapitaltäckningslagen men genomgått följdändringar med anledning av att delar av den tidigare regleringen i kapitaltäckningslagen ersatts av förordningen (EU) om tillsynskrav. Ändringarna innebär inte någon förändring i sak. Paragraferna har dessutom ändrats språkligt. Motsvarande bestämmelser i kapitaltäckningslagen behandlas i prop. 2006/07:05 s. 422 ff.

4–9 §§

Paragraferna har överförts från 12 kap. 4–9 §§ kapitaltäckningslagen.

8 kap. Avgifter

1 §

Bestämmelsen motsvarar 10 kap. 20 § kapitaltäckningslagen men har förutom redaktionella och språkliga förändringar utökats med ett nytt andra stycke som ger Finansinspektionen rätt att ta ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar enligt denna lag. Förslaget behandlas i betänkandets avsnitt 9.13.

9 kap. Bemyndiganden

1 §

Med stöd av bemyndigandet i *punkten 1* blir det möjligt att meddela närmare föreskrifter om de krav som enligt 3 kap. 5 § ställs på den som ska ingå i ledningen för ett finansiellt holdingföretag, i syfte att genomföra artikel 124 i kreditinstitutsdirektivet.

Bemyndigandet i *punkten 2* har överförts från 13 kap. 1 § 39 kapitaltäckningslagen och genomför artikel 106.1 i direktivet. Bemyndigandet gör det möjligt att till exempel kräva offentliggörande av information oftare än en gång per år.

Den behöriga myndigheten får enligt artikel 99.3 i förordningen (EU) om tillsynskrav kräva att kreditinstitut som tillämpar interna-

tionella redovisningsstandarder för att rapportera kapitalbasen på gruppnivå också ska rapportera den finansiella informationen som avses i artikel 99.2. Vidare är det enligt artikel 438 b i samma förordning möjligt för behörig myndighet att kräva att instituten offentliggör resultatet av institutets interna kapitalutvärdering. Bemyndigandet i *punkten 3* gör det möjligt att föreskriva om sådana krav på tillsynsrapportering och offentliggörande.

Med stöd av bemyndigandet i *punkten 4* blir det möjligt att precisera vilken information som instituten och moderföretagen ska offentliggöra. Bemyndigandet gör det möjligt att genomföra artikel 106.2 i direktivet.

I artikel 89 i förordningen (EU) om tillsynskrav anges hur institut ska hantera kvalificerande innehav utanför den finansiella sektorn. Den behöriga myndigheten ska enligt artikel 89.3 i samma förordning välja om institutens kvalificerande innehav utanför den finansiella sektorn ska begränsas i enlighet med artikel 89.1–2 i förordningen eller om innehavet får överstiga dessa gränser, men åsättas en riskvikt om 1 250 procent. EBA ska med stöd av artikel 89.4 i förordningen ge ut riktlinjer för hur institut ska fastställa bl.a. verksamheter som har direkt samband med bankverksamhet och verksamheter som rör tjänster knutna till bankverksamhet. Bemyndigandet i *punkten 5* gör det möjligt att publicera den behöriga myndighetens ställningstagande i form av föreskrifter samt att införa riktlinjerna i form av föreskrifter. Enligt artikel 95.2 i förordningen får den behöriga myndigheten fastställa kapitalbaskraven för vissa värdepappersföretag med begränsad auktorisation att tillhandahålla värdepapperstjänster. Bemyndigandet möjliggör att i föreskriftsform föreskriva om förutsättningarna för fastställandet av kapitalbaskraven i detta avseende. Bemyndigandet gör det även möjligt att stegvis införa kapitalkraven i artikel 92 i förordningen, till dess att förordningens bestämmelser ska vara helt genomförda senast den 31 december 2017 enligt artikel 465.2. Behörig myndighet ges möjlighet, enligt artikel 467.2 i samma förordning, att under vissa förutsättningar tillåta institut att i sina kapitalbasposter inte ta med orealiserade vinster eller förluster på exponeringar mot nationella regeringar med en viss kvalificering. Vidare är det enligt artiklarna 467.3, 468.3 och 480.3 i förordningen möjligt att bestämma i vilken takt vissa poster ska inkluderas vid beräkningen av kapitalbasen till dess att bestämmelserna i förordningen ska vara helt genomförda senast den 31 december 2017. Genom bemyndigandet skapas förutsättning för att föreskriva om hur orealiserade vinster och förluster värderade till verkligt värde ska inkluderas i kärnprimärkapitalet samt

hur kapitalbasinstrument utgivna av ett dotterföretag som inkluderas i institutets kapitalbas på gruppnivå som minoritetsintresse ska hanteras i gruppens konsoliderade kapitalbas. Artikel 471 i förordningen reglerar möjligheten för den behöriga myndigheten att under vissa förutsättningar medge institut undantag från att dra av andelar i försäkringsbolag från kärnprimärkapitalposter. Enligt artikel 473 i förordningen får behörig myndighet med anledning av införandet av ändringar av redovisningsstandarden IAS 19 bevilja institut undantag från att göra vissa tillägg till sitt kärnprimärkapital. Bemyndigandet gör det möjligt att meddela föreskrifter avseende dessa undantag. Bemyndigandet gör det även möjligt att enligt artikel 478.3 i samma förordning bestämma i vilken takt avdrag från kapitalbasen ska göras under en övergångsperiod till dess att förordningens bestämmelser i artikel 36 ska vara helt genomförda, senast den 31 december 2017. Förordningen möjliggör för den behöriga myndigheten att bestämma i vilken takt poster som uppfyller dagens krav, men inte de nya kraven i förordningen, ska hanteras under en övergångsperiod, artiklarna 479.4, 481.5 och 486.6 i förordningen. Genom bemyndigandet är det möjligt att föreskriva om dels hur minoritetsintressen som uppfyller dagens regler enligt 9 kap. 11 § kapitaltäckningslagen får räknas in i kärnprimärkapitalet i institutets kapitalbas på gruppnivå till dess att de ska vara helt utfasade senast den 31 december 2017. Vidare möjliggör bemyndigandet föreskrifter avseende hur eget kapital eller motsvarande enligt 3 kap. 2 § kapitaltäckningslagen, primärkapitaltillskott enligt 3 kap. 2 och 4 §§ kapitaltäckningslagen och supplementärt kapital enligt 3 kap. 3 § kapitaltäckningslagen ska fasas ut senast den 31 december 2021.

Med stöd av bemyndigandet i *punkten 6* är det möjligt att meddela föreskrifter om att sätta gränsen för att en stor exponering föreligger även under 150 miljoner euro, artikel 395.1 i förordningen. Enligt förordningen är vidare möjligt för behörig myndighet att helt eller delvis undanta vissa exponeringar från bestämmelserna om stora exponeringar, se artikel 400.2. Genom bemyndigandet är det möjligt att meddela föreskrifter avseende båda dessa undantag.

Enligt artikel 4.2 i förordningen får den behöriga myndigheten under vissa förutsättningar tillåta att aktier som utgör ett likvärdigt indirekt innehav av fast egendom behandlas som direkt innehav av fast egendom. Bemyndigandet i *punkten 7* gör det möjligt att i föreskriftsform reglera förutsättningarna för sådant tillstånd. Med stöd av bemyndigandet är det även möjligt att enligt artikel 124.2 meddela föreskrifter om högre riskvikter och striktare villkor för

exponeringar med säkerhet i fastighet än vad som framgår av artiklarna 125.2 och 126.2. Bemyndigandet gör det även möjligt att meddela föreskrifter om högre minimivärden för det genomsnittliga exponeringsvägda LGD-värdet för exponeringar som är säkrade genom fastigheter enligt artikel 164.5 i samma förordning.

Enligt artikel 129.1 i förordningen får den behöriga myndigheten efter konsultation med EBA tillåta fyllnadssäkerheter i form av instituts exponeringar med kreditkvalitetssteg 2. Vidare får den behöriga myndigheten enligt artikel 496 i samma förordning helt eller delvis, under vissa förutsättningar, bevilja undantag från tioprocentssgränsen för bättre rangordnade andelar utgivna av franska Fonds Communs de Créances eller av organ för värdepapperisering som är likvärdig med dessa. Bemyndigandet i *punkten 8* gör det möjligt att meddela föreskrifter om villkoren för fyllnadssäkerheter enligt artikel 129.1 samt förutsättningarna för att meddela undantag enligt artikel 496.

Den behöriga myndigheten får enligt artikel 6.4 undanta värdepappersföretag från uppfyllandet av bestämmelserna om likviditet med beaktande av arten och omfattningen av deras verksamhet och komplexitetsgrad. Vidare får behörig myndighet enligt artikel 8.2 i förordningen helt eller delvis, under vissa förutsättningar, avstå från att tillämpa bestämmelserna om likviditet på ett institut och på alla eller några av dess dotterföretag. Genom bemyndigandet i *punkten 9* kan föreskrifter meddelas om sådana undantag. I artiklarna 412.5 och 413.3 i förordningen får medlemsstaterna behålla eller införa nationella bestämmelser i fråga om likviditetskrav fram till dess att bindande minimistandarder för likviditetstäckningskrav respektive stabil nettofinansiering har fastställts och införts fullt ut inom unionen. Bemyndigandet möjliggör att sådana nationella krav meddelas genom föreskrifter. Enligt artikel 415.3 i förordningen ska EBA utarbeta förslag till tekniska standarder i syfte att specificera bl.a. den angivna rapporteringsskyldigheten. Innan sådana bindande likviditetskrav införts fullt ut får behörig myndighet fortsätta att samla in information i syfte att övervaka efterlevnaden av befintliga nationella likviditetsstandarder. Bemyndigandet gör det möjligt att i föreskriftsform reglera den behöriga myndighetens informationsinsamling. Enligt artikel 416 i förordningen ska vissa institut rapportera viss information om sina likvida tillgångar. I väntan på enhetlig definition av hög och extremt hög likviditets- och kreditkvalitet får den behöriga myndigheten under vissa förutsättningar tillhandahålla generell vägledning. Bemyndigandet möjliggör att sådan vägledning meddelas genom föreskrifter. Enligt artikel 420.2 i förordningen får de behöriga

myndigheterna tillämpa en utflödessats (mätt på likviditetsutflöde) för handelsfinansrelaterade produkter utanför balansräkningen om fem procent. Genom bemyndigandet möjliggörs att detta regleras genom föreskrifter. Med stöd av bemyndigandet är det även möjligt att i form av föreskrifter införa de riktlinjer som EBA enligt artikel 421.3 i samma förordning ska ge ut angående likviditetsutflöden från inlåning från allmänheten. Den behöriga myndigheten får enligt artikel 422.4 i förordningen i avsaknad av en enhetlig definition av begreppet etablerad operativ relation tillhandahålla en generell vägledning som instituten ska följa när de identifierar inlåning som bibehålls av insättaren inom ramen för en etablerad operativ relation. Vidare får den behöriga myndigheten enligt artikel 422.9 i förordningen medge undantag från villkoret om att institutet och insättaren ska vara etablerade i samma medlemsstat enligt artikel 422.8 (d). Bemyndigandet gör det möjligt att meddela föreskrifter om tolkningen av begreppet samt villkoren för undantaget.

Enligt artikel 365.2 i förordningen ska EBA ge ut riktlinjer om hur value-at-risk och stressat value-at-risk ska beräknas. Bemyndigandet i *punkten 10* gör det möjligt att införa riktlinjerna i form av föreskrifter. Enligt artikel 337.2 i förordningen ska EBA ge ut riktlinjer under vilka förutsättningar ett institut får använda skattningar för fallissemang och förlust givet fallissemang som baseras på en intern modell för tillkommande fallissemangs- och migrationsrisk. Enligt artikel 372 i förordningen ska EBA även ge ut riktlinjer om de krav som anges i artiklarna 373–376 angående den interna modellen för tillkommande fallissemangs- och migrationsrisk. Bemyndigandet gör det möjligt att införa riktlinjerna i form av föreskrifter. Förordningen anger de krav som institut ska uppfylla för att vid beräkningen av kapitalkrav för en korrelationshandelsportfölj använda en intern modell, se artikel 338. EBA ska enligt artikel 377.5 i förordningen ge ut riktlinjer för hur institut som fått tillstånd att använda en sådan intern modell ska genomföra stresstester. Bemyndigandet gör det möjligt att införa riktlinjerna i form av föreskrifter.

EBA ska enligt artikel 327.2 i förordningen ge ut riktlinjer för när nettoberäkning av positionsrisk inte är tillåten. Bemyndigandet i *punkten 11* gör det möjligt att införa riktlinjerna i föreskriftsform. Bemyndigandet gör det möjligt att införa riktlinjerna i form av föreskrifter. I artikel 340 anges att institut ska göra korrigeringar i beräkningen av kapitalkravet för generell risk. EBA ska enligt artikel 340.3 i förordningen ge ut riktlinjer för hur korrigeringarna

ska tillämpas. Bemyndigandet gör det möjligt att införa riktlinjerna i form av föreskrifter.

EBA ska enligt artikel 128.3 i förordningen i form av riktlinjer specificera vilka exponeringar som är förknippade med särskilt hög risk. Bemyndigandet i *punkten 12* gör det möjligt att införa riktlinjerna i form av föreskrifter.

Den behöriga myndigheten får enligt artikel 178.1 b i förordningen ersätta gränsen på 90 dagar med 180 dagar för exponeringar som är säkrade genom bostadsfastigheter eller små och medelstora företags kommersiella fastigheter i klassen hushållsexponeringar och exponeringar mot offentliga organ. Bemyndigandet i *punkten 13* gör det möjligt att ange en gräns om 180 dagar i föreskriftsform samt att i föreskrift föra in de riktlinjer som EBA enligt artikel 178.7 i förordningen ska ge ut om tillämpningen av artikel 178 i samma förordning. Vidare möjliggör bemyndigandet för den behöriga myndigheten att fram till den 31 december 2017 i enlighet med artikel 495.1 i förordningen meddela föreskrifter om undantag för vissa kategorier av aktieexponeringar som institut och EU-dotterbolag till institut i medlemsstaten hade den 31 december 2007.

Artikel 284 i förordningen anger hur institut med tillstånd att använda interna modeller ska beräkna exponeringsvärdet för vissa transaktioner. Enligt artikel 284.4 i samma förordning får den behöriga myndigheten ställa krav på vissa av beräkningskomponenterna. Vidare ska EBA enligt artikel 292.10 i förordningen ge ut riktlinjer på hur artikel 292 i samma förordning ska tillämpas. Bemyndigandet i *punkten 14* gör det möjligt att i föreskriftsform reglera kraven på vissa av beräkningskomponenterna och att införa riktlinjerna i form av föreskrifter.

EBA ska enligt artiklarna 243.6 och 244.6 i förordningen ge ut riktlinjer avseende villkoren för överföring av väsentlig kreditrisk vid traditionell och syntetisk värdepapperisering. Bemyndigandet i *punkten 15* gör det möjligt att införa riktlinjerna i form av föreskrifter. Enligt artikel 248.2 i förordningen ska EBA även ge ut riktlinjer om implicit stöd. Bemyndigandet gör det möjligt att införa riktlinjerna i form av föreskrifter. EBA ska enligt artikel 262.3 i förordningen ge ut riktlinjer om förutsättningarna för medgivande av förenklade ingångsvärden. Bemyndigandet gör det möjligt att införa riktlinjerna i form av föreskrifter.

Den behöriga myndigheten får enligt artiklarna 6.5 och 16 i förordningen medge undantag för värdepappersföretag från kraven avseende bruttosoliditet i artiklarna 429–430 i samma förordning.

Vidare får enligt artikel 499.3 i förordningen den behöriga myndigheten från och med den 1 januari 2014 till och med den 31 december 2017 ge instituten tillstånd att beräkna bruttosoliditetsgrad vid kvartalets utgång om de anser att instituten inte har uppgifter av tillräckligt god kvalitet för att beräkna en bruttosoliditetsgrad som ett aritmetiskt medelvärde av de månatliga bruttosoliditetsgraderna under ett kvartal enligt artikel 429 i samma förordning. Bemyndigandet i *punkten 16* gör det möjligt att meddela föreskrifter om villkoren för undantaget i artiklarna 6.5 och 16 samt för tillstånd enligt artikel 499.3 i förordningen.

Den behöriga myndigheten ska avgöra hur och om konsolidering av de gruppbaseade kraven ska ske i de situationer som anges i artikel 18.3–6 i förordningen. Bemyndigandet i *punkten 17* gör det möjligt att meddela föreskrifter härom.

Andra stycket har med redaktionella ändringar överförts från 13 kap. 2 § 2 i kapitaltäckningslagen.

10 kap. Överklaganden

1 §

Paragrafen har med språkliga ändringar överförts från 14 kap. 1 § kapitaltäckningslagen.

15.2 Förslag till lag om införande av lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut

1 §

Enligt paragrafen träder den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut och denna lag i kraft den [...]. Bestämmelserna i 5 kap. 4 § andra stycket ska dock träda i kraft först den dag som regeringen bestämmer, eftersom direktivet anger att bestämmelserna ska börja gälla först från och med den dag då kravet på likviditetstäckning börjar tillämpas i enlighet med den delegerade akt som införs som bindande standard i enlighet med artikel 460 i förordningen (EU) om tillsynskrav.

2 §

Av paragrafen framgår att 2006 års kapitaltäckningslag och 2006 års införandelag upphävs när den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut träder i kraft.

3 §

Av paragrafen framgår att ett institut som före förordningen (EU) om tillsynskrav ikraftträdande har fått medgivande av Finansinspektionen att använda internmetoden i stället för schablonmetoden för att beräkna sina riskvägda exponeringsbelopp inte behöver söka nytt tillstånd enligt artikel 143.1 i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag.

4 §

Ett institut som före ikraftträdandet av förordningen (EU) om tillsynskrav av Finansinspektionen fått tillstånd att stegvis gå över från schablonmetoden till internmetoden eller från den grundläggande till den mer avancerade internmetoden behöver för en sådan övergång inte ansöka om något nytt tillstånd enligt artikel 150 i samma förordning.

5 §

Av bestämmelsen följer att institut som av Finansinspektionen godkänts som kreditvärderingsföretag och erhållit ett beslut om dess kreditkvalitetssteg enligt 2006 års kapitaltäckningslag behöver från det att förordningen (EU) om tillsynskrav träder i kraft fram till dess att Europeiska kommissionen antagit tekniska standarder på området inte ansöka om något nytt godkännande eller beslut om kreditkvalitetssteg.

6 §

Ett institut som före det att förordningen (EU) om tillsynskrav träder i kraft har fått medgivande av Finansinspektionen att använda egna riskberäkningsmodeller behöver inte ansöka om något nytt tillstånd enligt artikel 363 i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersbolag.

7 §

Bestämmelsen innebär att institut som enligt 6 kap. 5 § i 2006 års kapitaltäckningslag getts tillstånd av Finansinspektionen att i stället för att använda rörelseintäkterna eller motsvarande beräkningsunderlag använda sig av en annan beräkningsgrund, eller enligt 6 kap. 6 § samma lag fått tillstånd att använda en internmättningsmetod för att mäta de operativa riskerna i verksamheten, inte behöver ansöka om något nytt tillstånd enligt artikel 312 i förordningen (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersbolag.

8 §

Ett institut som före det att förordningen (EU) om tillsynskrav trätt i kraft fått ett medgivande av Finansinspektionen att kombinera olika metoder för att beräkna kapitalkravet för operativa risker som gäller när förordningen (EU) om tillsynskrav träder i kraft, behöver inte ansöka om något nytt tillstånd enligt artikel 363 i samma förordning.

9 §

Paragrafen innebär att om Finansinspektionen med stöd av 9 kap. 14 § 2006 års kapitaltäckningslag undantagit företag från den grupp-baserade tillsynen ska beslutet fortsätta gälla som ett undantag enligt artikel 19.2 förordningen (EU) om tillsynskrav.

15.3 Förslag till lag om kapitalbuffertar

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §

Paragrafens *första stycke* anger att lagen innehåller bestämmelser om kapitalkonserveringsbufferten, den kontracykliska kapitalbufferten, kapitalbuffertar för systemviktiga institut, systemriskbufferten och bestämmelser om vad som gäller för det fall att ett institut inte uppfyller det kombinerade buffertkravet. Genom lagen och de föreskrifter som avses komplettera lagen införlivas delar av kreditinstitutsdirektivet. En komplettering av lagen genom föreskrifter möjliggörs genom de bemyndiganden som finns i kapitel 9.

I *andra till fjärde stycket* erinras om de bestämmelser som finns i 2 kap. 10 och 10 a §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder, 3 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster och 7 kap. 6 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Enligt nämnda paragrafer ska fondbolag, betalningsinstitut och förvaltare av alternativa investeringsfonder i enlighet med vad som anges i ovan nämna lagrum tillämpa bestämmelserna i lagen på det sätt som anges i nämnda lagrum (se bland annat prop. 2005/06:45 s. 248 f).

2 §

Paragrafen innehåller ett antal definitioner som är grundläggande för förståelsen av bestämmelserna i lagen. Flertalet av de definitioner som används i lagen har samma innebörd som de har enligt förordningen (EU) om tillsynskrav. Begreppet institut har en vidare definition än som följer av EU-förordningen. Definitionen av institut enligt denna lag innebär att samma definition som används i sektorslagstiftningen ska tillämpas. Skälet för detta behandlas i kapitel 5.

3 §

Bestämmelsen anger att Finansinspektionen är behörig myndighet att utöva tillsyn över att instituten uppfyller kraven enligt lagen.

2 kap. Institutspecifika krav på kapitalbuffertar

1 §

Paragrafen ålägger institut att utöver det krav på kärnprimärkapital som följer av artikel 92 förordningen (EU) om tillsyns krav eller ett beslut om ett särskilt kapitalbaskrav enligt 2 kap. 2 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut, ha ett kärnprimärkapital som motsvarar det kombinerade buffertkravet. Det kärnprimärkapital som används för att uppfylla kapitalkraven till följd av kapitalbufferterna får inte vara del av sådant kärnprimärkapital som används för att upprätthålla kapitalbaskravet enligt artikel 92 i förordningen (EU) om tillsyns krav eller för att uppfylla vad som följer av ett eventuellt beslut om förhöjt kapitalbaskrav.

2 §

Bestämmelsen anger hur det kombinerade buffertkravet ska räknas fram. Om de kapitalkrav som följer av systemriskbufferten är tillämplig endast på exponeringar i Sverige, utgörs det kombinerade buffertkravet av summan av de kapitalkrav som följer av samtliga tillämpliga buffertar. Om systemriskbufferten är tillämplig på exponeringar i andra länder räknas det kombinerade buffertkravet fram genom att addera kapitalkraven till följd av samtliga tillämpliga buffertar förutom den lägsta av systemriskbufferten och tillämplig buffert för globalt systemviktiga institut.

Av *andra stycket* framgår genom en hänvisning till 5 kap. 6 § vad som avses med tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut.

3 kap. Kapitalkonserveringsbuffert

1 §

Av paragrafen framgår att institut på individuell nivå och gruppnivå ska upprätthålla en kapitalkonserveringsbuffert. Bufferten är ett permanent påslag och ska uppfyllas av alla institut.

2 §

Bestämmelsen anger hur mycket och vilken storts kapital som krävs för att instituten ska uppfylla kravet på en kapitalkonserveringsbuffert. I 1 kap. 2 § anges vad som avses med kärnprimärkapital respektive totalt riskvägt exponeringsbelopp.

Bestämmelsen behandlas i kapitel 7.

3 §

I bestämmelsen anges att Finansinspektionen i enlighet med sina föreskrifter har möjlighet att undanta små och stora värdepappersbolag från skyldigheten att upprätthålla en kapitalkonserveringsbuffert. Ett sådant undantag kan även komma att omfatta fondbolagen (jämför 2 kap. 10 a § lagen (2004:46) om värdepappersfonder.

Bestämmelsen behandlas i kapitel 7.

4 kap. Systemriskbuffert

1 §

Bestämmelsen innebär att Finansinspektionen efter samråd med Riksbanken får, om det behövs för att motverka en strukturell systemrisk som kan medföra allvarliga konsekvenser för stabiliteten i det finansiella systemet och den reala ekonomin i landet, besluta att institut för alla eller vissa av sina exponeringar ska upprätthålla en systemriskbuffert. Finansinspektionen ska i ett sådant beslut bestämma vilka institut eller grupper av institut som ska åläggas att upprätthålla systemriskbufferten och då med de begränsningar som följer av 2–8 §§ besluta om buffertens storlek och vilka exponeringar som bufferten ska avse. Finansinspektionen ska om buffertkravet införs besluta om systemriskbufferten ska upprätthållas på institutnivå, undergruppsnivå och/eller gruppnivå.

Bestämmelsen ger utrymme för Finansinspektionen att vid beslut om att införa bufferten ta hänsyn till strukturella systemrisker i det egna landet. Systemriskbufferten kan tillämpas på den finansiella sektorn som sådan, dvs. alla institut, eller på en eller flera grupper av institut som uppvisar liknande riskprofiler i sin affärsverksamhet. Det innebär att systemriskbufferten kan tillämpas på institut som har

liknande exponeringar, antingen mot en ekonomisk sektor i det egna landet eller mot en geografisk sektor med finansiell oro, och som därmed utsätter sig för liknande typer av risker. Syftet med bufferten är att förhindra och motverka långsiktiga strukturella systemrisker. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.2.4 och 7.3.4.

2 §

Paragrafen fastslår att en systemriskbuffert ska bestå av kärnprimärkapital och uppgå till minst 1 procent av de exponeringar som den i enlighet med 3–8 §§ ska tillämpas på.

3 §

Av paragrafen framgår förutsättningarna för att kräva att institut upprätthåller en systemriskbuffert för exponeringar i Sverige eller i ett land utanför EU. Regleringen innebär att Finansinspektionen för sådana exponeringar har rätt att ålägga institut att upprätthålla en systemriskbuffert på upp till tre procent, men Finansinspektionen måste inför ett sådant beslut i förväg informera bl.a. kommissionen om beslutet.

I *andra stycket* anges under vilka förutsättningar som gäller för att fram till den 1 januari 2015 besluta om en systemriskbuffert som uppgår till mer än tre procent av ett instituts exponeringar mot Sverige eller i ett land utanför EES. I 4 § anges vad som i denna del gäller från och med den 1 januari 2015. Förutsättningarna för att ålägga institut att upprätthålla en systemriskbuffert för exponeringar inom EES regleras i 5–7 §.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.3.4.

4 §

Paragrafen innebär att från och med den 1 januari 2015 utökas möjligheterna att besluta om en systemriskbuffert på ett instituts exponeringar mot en part i landet eller i tredje land. En sådan buffert kan efter detta datum och en månad efter att notifieringskravet fullgjorts fastställas till upp till fem procent av berörda exponeringar. Om bufferten sätts mellan tre och fem procent gäller enligt artikel 133.14 i kreditinstitutsdirektivet särskilda begränsningar som

innebär att behöriga myndigheter före beslut om en sådan buffert måste avvakta kommissionens yttrande och, för det fall att yttrandet inte följs, förklara varför så inte sker. Artikel 133.14 i samma direktiv innebär dessutom att om systemriskbufferten bestäms till mellan tre och fem procent på institut som är dotterbolag till moderbolag i en annan medlemsstat, ska den buffertsättande myndigheten underrätta myndigheterna i de övriga medlemsstaterna, kommissionen och ESRB. Inom en månad från underrättelsen ska kommissionen och ESRB lämna en rekommendation avseende beslutet om buffernivån. Om de nationella myndigheterna inte är överens, eller om både kommissionen och ESRB i sina rekommendationer avråder från att godkänna beslutet, får den buffertsättande myndigheten hänvisa frågan till EBA för bindande medling i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010 (se 5 kap. 4 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut). Ett beslut att fastställa bufferten ska i sådana fall vila till dess EBA har fattat ett beslut. Systemriskbufferten kan bestämmas till mer än fem procent under förutsättning att en sådan åtgärd i enlighet med artikel 133.15 i kreditinstitutsdirektivet godkänns av kommissionen.

5 §

Bestämmelsen reglerar Finansinspektionens möjlighet att besluta om en systemriskbuffert på exponeringar inom EES. Regleringen innebär att Finansinspektionen för sådana exponeringar har rätt att ålägga institut att upprätthålla en systemriskbuffert på upp till tre procent, men Finansinspektionen måste inför ett sådant beslut i förväg informera bl.a. kommissionen om beslutet.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.3.4.

6 §

Bestämmelsen innebär att om medlemsstater som väljer att sätta en buffert på upp till tre procent på exponeringar i andra medlemsstater, måste fastställa samma buffertkravet på samtliga exponeringar inom EES.

7 §

Enligt bestämmelsen får en systemriskbuffert som tillämpas på exponeringar inom EES uppgå till mer än tre procent endast om kommissionen i enlighet med artikel 133.15 i kreditinstitutsdirektivet antagit en genomförandeakt som ger Finansinspektionen rätt att genomföra en sådan åtgärd.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.3.4.

8 §

Bestämmelsen innebär att institut i Sverige kan åläggas att för sina exponeringar inom EES tillämpa den systemriskbuffert som beslutats av ansvariga myndigheter i det eller dessa länder. Bestämmelsen kan tillämpas under förutsättning att Finansinspektionen har erkänt den systemriskbuffert som fastställts av ansvarig myndighet i det landet.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.3.4.

5 kap. Buffertar för systemviktiga institut och finansiella holdingföretag

1 och 2 §§

Bestämmelserna i 1–2 §§ innebär att Finansinspektionen efter samråd med Riksbanken ska besluta vilka institut som ska uppfylla en kapitalbuffert för globalt systemviktiga institut. Finansinspektionen ska då inom de intervall som anges i 2 § ange hur stor bufferten ska vara på respektive gruppnivå eller individuell nivå. Kraven gäller utöver de krav som följer av kapitaltäckningsreglerna i övrigt. Bufferten får därför inte bestå av sådant kärnprimärkapital som används för att uppfylla artikel 92 i förordningen (EU) om tillsynskrav eller beslut om särskilt kapitalbaskrav enligt 2 kap. 2 § lagen (2014:000) om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut (jämför bestämmelsen om krav på institut att uppfylla ett kombinerat buffertkrav).

De närmare förutsättningarna för Finansinspektionens beslut regleras i förordning.

3 och 4 §§

Bestämmelserna i 3 och 4 §§ gör det möjligt för Finansinspektionen att efter samråd med Riksbanken ålägga institut att uppfylla en kapitalbuffert för övriga systemviktiga institut. Kapitalbufferten är till skillnad mot kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut inte obligatorisk, utan Finansinspektionen får välja om den ska tillämpas. Kapitalkraven enligt 3 och 4 §§ gäller utöver de kapitalkrav som följer av kapitaltäckningsreglerna i övrigt. Bufferten får därför inte bestå av sådant kärnprimärkapital som används för att uppfylla artikel 92 i förordningen (EU) om tillsynskrav eller beslut om ett särskilt kapitalbaskrav enligt 2 kap. 2 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut. I 7–9 § regleras vad som gäller för det fall att ett institut ålagts att tillämpa både kapitalbuffertar för systemviktiga institut och systemriskbufferten.

5 §

I paragrafen anges en begränsning av hur stort kapitalkrav sådana dotterföretag som omfattas av bestämmelsen får påföras till följd av kapitalbufferten för övriga systemviktiga institut. Denna buffert får på individuell nivå eller undergruppsnivå inte uppgå till mer än det högsta av 1 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp, och det buffertvärde som på gruppnivå gäller för gruppen enligt bestämmelserna om kapitalbuffertar för systemviktiga institut.

6–8 §§

Paragraferna anger i vilken utsträckning som institut är skyldiga att upprätthålla mer än en av systemriskbufferten och någon av kapitalbuffertarna för systemviktiga institut.

Regleringen i 6 § innebär att institut på gruppnivå inte behöver upprätthålla mer än en kapitalbuffert för systemviktiga institut. Om ett institut på gruppnivå ålagts att upprätthålla båda dessa buffertar, behöver institutet på gruppnivå endast uppfylla den kapitalbuffert för systemviktiga institut som medför högst kapitalkrav. Denna kapitalbuffert kallas tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut.

Eftersom kapitalbufferten för globalt systemviktiga institut endast är tillämplig på gruppnivå äger 6 § endast tillämpning på gruppnivå.

I 7 och 8 §§ anges vad som gäller om ett institut på en och samma nivå utöver en kapitalbuffert för systemviktiga institut ålagts att upprätthålla en systemriskbuffert. Då behöver institutet endast upprätthålla den högsta av systemriskbufferten och kapitalbufferten för systemviktiga institut. Det nu sagda gäller emellertid inte om de krav som följer med anledning av systemriskbufferten endast tillämpas på nationella exponeringar. Då ska kravet om att upprätthålla en systemriskbuffert gälla utöver kravet på att upprätthålla en kapitalbuffert för systemviktiga institut. Jämför bestämmelsen om det kombinerade buffertkravet.

6 kap. Kontracyklisk kapitalbuffert

1 §

Paragrafen anger att den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten ska bestå av kärnprimärkapital. Vidare anges hur storleken på kapitalbufferten ska räknas fram. Institutens totala riskvägda exponeringsbelopp, som ska beräknas i enlighet med vad som anges i förordningen (EU) om tillsyns krav (se 1 kap. 2 §), ska multipliceras med ett viktat genomsnitt av de kontracykliska buffertvärden där institutet har sina berörda kreditexponeringar. Vilka kreditexponeringar som ska beaktas, samt närmare anvisningar för beräkningen av det viktade genomsnittet, framgår av föreskrifter på lägre nivå än lag.

De buffertvärden som ska ligga till grund för beräkningen är de värden som beslutats för de jurisdiktioner där institutet har berörda kreditexponeringar. I 7–8 §§ framgår hur dessa värden fastställs och i vilken utsträckning dessa ska läggas till grund för att beräkna den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten. Finansinspektionen får med stöd av 10 kap. 1 § 5 meddela föreskrifter om hur instituten ska identifiera kreditexponeringars geografiska område.

2 §

Paragrafen innebär att instituten ska uppfylla kapitalkraven till följd av den kontracykliska bufferten på individuell nivå och gruppnivå. Bestämmelser om på vilket sätt de gruppbaseade kraven ska uppfyllas framgår av förordningen (EU) om tillsyns krav.

3 §

Bestämmelsen gör det möjligt för Finansinspektionen att undanta små och medelstora värdepappersbolag från kravet att uppfylla en kontracyklisk kapitalbuffert. Ett sådant undantag kan även komma att omfatta fondbolagen (jämför 2 kap. 10 a § lagen (2004:46) om värdepappersfonder.

Vilka bolag som får undantas ska framgå av föreskrifter meddelade med stöd av 9 kap. 1 § 2.

4 och 5 §§

Paragraferna innebär att instituten vid beräkningen av storleken på den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten ska tillämpa de buffertvärden som fastställts av Riksbanken. Riksbanken ska enligt 7 kap. fastställa det kontracykliska buffertvärdet för Sverige, och kan även fastställa buffertvärden att tillämpas för svenska institut med kreditexponeringar i andra länder.

Bestämmelsen i 5 § äger tillämpning om Riksbanken inte fastställt något buffertvärde för ett annat land inom vilket nationellt auktoriserade institut har exponeringar i. Bestämmelsen ger uttryck för att det upp till 2,5 procent råder reciprocitet för de buffertvärden som fastställts av behöriga myndigheter i utlandet. Om den utländska myndigheten fastställt ett kontracykliskt buffertvärde som uppgår till mer än 2,5 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp, ska instituten tillämpa ett buffertvärde om 2,5 procent.

6 §

Bestämmelsen anger från och med vilka datum som instituten ska börja tillämpa sådana kontracykliska buffertvärden som fastställts av utländska behöriga myndigheter. *Första stycket* innebär att om buffertvärdet fastställts av en myndighet inom EES ska buffertvärdena börja tillämpas från och med de datum som myndigheten beslutat.

Andra stycket gäller för det fall att storleken på den institutspecifika kontracykliska bufferten ska beräknas utifrån ett buffertvärde som fastställts av en myndighet utanför EES. Med anmält datum avses den dag då beslutet offentliggörs av den behöriga tredje landsmyndigheten enligt gällande nationella regler. Bestäm-

melsen gäller oberoende av om behörig myndighet i tredje land fastställt andra datum för när buffertvärdena ska börja gälla.

I 7 kap. finns bestämmelser som anger från och med vilka datum Riksbankens beslut om buffertvärden ska börja gälla.

7 §

Bestämmelsen ålägger instituten att ha metoder för att i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. på ett korrekt sätt räkna fram institutets högsta förfogandebelopp. Instituterna ska på begäran av Finansinspektionen kunna styrka uppgifternas riktighet.

7 kap. Beslut om det kontracykliska buffertvärdet

1 §

Första stycket ålägger Riksbanken att en gång per kvartal fastställa dels ett kontracykliskt buffertriktvärde och ett kontracykliskt buffertvärde. De omständigheter som ska ligga till grund för dessa beslut framgår av 2 §. *Andra stycket* utgör en upplysning om att buffertriktvärdet ska användas som ett referensvärde för att fastställa det kontracykliska buffertvärdet. *Tredje stycket* utgör en erinran om att det kontracykliska kapitalbuffertvärdet ska ligga till grund för att i enlighet med bestämmelserna i 6 kap. beräkna storleken på den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten.

2 §

I 2 § fastslås att Riksbanken inför beslut om buffertriktvärdet och buffertvärdet ska beakta de faktorer som anges i artikel 136.2 respektive artikel 136.3 i kreditinstitutsdirektivet. Detta innebär att buffertvärdet bland annat ska baseras på det buffertriktvärde som fastställts av myndigheten. Buffertriktvärdet ska baseras på kredit-tillväxten inom landet, då särskilt kreditgivningen i förhållande till BNP, samt ESRB-s riktlinjer på området. Buffertvärdet ska därutöver beakta ESRB-riktlinjer som utfärdats enligt artikel 135.1 och rekommendationer som ESRB har utfärdat för fastställandet av den kontracykliska kapitalbufferten och andra indikatorer som den utsedda myndigheten anser vara relevanta för att hantera cyklisk systemrisk. Bestämmelsen behandlas i kapitel 7.

3 §

Bestämmelsen anger i vilka mått konracykliska buffertvärden ska uttryckas.

4 och 5 §§

Paragraferna anger förutsättningarna för att besluta om konracykliska buffertvärden för andra länder än Sverige.

Bestämmelsen i 4 § äger tillämpning på länder både inom och utanför EES. Bestämmelsen i 4 § *första stycket* medger att Riksbanken får fastställa ett eget konracykliskt buffertvärde som institut med kreditexponeringar i andra länder ska tillämpa vid beräkningen av storleken på sin institutspecifika konracykliska kapitalbuffert. Denna möjlighet får dock endast användas om den utländska myndigheten fastställt ett konracykliskt buffertvärde som uppgår till mer än 2,5 procent av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp. I annat fall gäller reciprocitet, det vill säga, det buffertvärde som fastställts av den utländska myndigheten ska gälla även för svenska institut. Av 4 § *andra stycket* framgår att om Riksbanken använder sig av sin rätt att fastställa ett eget buffertvärde för landet i fråga, får det nya värdet inte fastställas till ett högre belopp än det som fastställts av den utländska myndigheten. Det innebär att ett buffertvärde som fastställs med stöd av 4 § måste minst uppgå till 2,5 procent av institutens totala riskvägda exponeringsbelopp, och som högst uppgå till det värde som fastställts av den utländska myndigheten.

Det som sägs i 5 § gäller endast för länder utanför EES. Bestämmelsen innebär att Riksbanken har möjlighet att fastställa ett buffertvärde för inhemska instituts exponeringar i landet om det saknas ett fastställt och offentliggjort beslut om vilket buffertvärde som ska gälla för landet. Om denna möjlighet används gäller inga särskilda begränsningar för hur högt eller lågt buffertvärde som får fastställas för landet i fråga. Om det buffertvärde som fastställt är otillräckligt för att skydda institutet mot en alltför stor kredit-tillväxt kan Riksbanken med stöd av 5 § *andra punkten* fastställa ett buffertvärde för inhemska instituts kreditexponeringar i andra länder. Bestämmelsen innebär således, till skillnad mot 4 §, att Riksbanken har möjlighet att besluta om ett högre buffertvärde än det som fastställts av en utländsk myndighet. Eftersom 5 § 2 får tillämpas endast om det buffertvärde som fastställts av en utländsk

myndighet anses otillräckligt bör det inte komma i fråga att använda sig av denna bestämmelse för att sänka det buffertvärde som beslutats av en utländsk myndighet.

Bestämmelser om i vilken omfattning instituten vid beräkningen av den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten ska beakta buffertvärden som fastställts av utländska myndigheter framgår av 6 kap.

6 §

Paragrafen innehåller anvisningar om från vilken tidpunkt beslut om att sänka och höja ett buffertvärde ska börja tillämpas. Bestämmelsen är tillämplig både när myndigheten ändrar sina egna beslut, och i de fall som Riksbanken med stöd av 4–5 §§ beslutar om ett annat buffertvärde än det som fastställts av den utländska myndigheten.

7 §

Av paragrafen framgår att om buffertvärdet sänks, ska beslutet innehålla indikationer om inom hur lång tidsrymd myndigheten förväntar sig att det lägre värdet förväntas bestå. Sådana uttalanden är inte bindande.

8 §

Paragrafen innebär att Riksbanken åläggs att informera ESRB och offentliggöra besluten om kontracykliska buffertvärden på det sätt som följer av artiklarna i kreditinstitutsdirektivet. Innebörden av dessa artiklar framgår i avsnitt 7.3.2.

8 kap. Ingripanden och restriktioner om det kombinerade buffertkravet inte uppfylls

1 §

Bestämmelsen anger vilka åtgärder institut ska vidta om institutet inte längre uppfyller det kombinerade buffertkravet. Den närmare regleringen om hur högsta förfogandebelopp ska beräknas och vad kapitalkonserveringsplanen ska innehålla framgår av föreskrifter meddelade med stöd av 10 kap. 1 § 6 och 7.

2 §

Om Finansinspektionen bedömer att den kapitalkonserveringsplan som institutet gett in inte innehåller tillräckliga åtgärder för att återställa institutets kärnprimärkapital, ska inspektionen förelägga institutet att vidta åtgärder för att stärka kapitalbasen till specificerade nivåer inom angiven tid. Finansinspektionen kan då förelägga om åtgärder i enlighet med vad som följer av sektorslagstiftningen. Ingripande kan också ske genom att institutets åläggs striktare utdelningsrestriktioner än vad som annars gäller enligt denna lag.

Ett ingripande med stöd av denna paragraf med krav på att stärka kapitalbasen kan till skillnad mot ett ingripande enligt sektorslagstiftningen inte förenas med någon rätt att besluta om administrativa sanktioner som varning, anmärkning eller straffavgift.

3 §

Bestämmelsens *första och andra stycke* innebär att institut inte får vidta sådana åtgärder som anges i första stycket 1-3 om institutet inte både före och efter åtgärden ägt rum uppfyller det kombinerade buffertkravet. I 1 kap. 2 § 5 och 9 anges genom en hänvisning till förordningen (EU) om tillsyns krav vad som avses med kärnprimärkapitalet och utdelningar kopplade till kärnprimärkapitalet. *Tredje stycket* fastslår att förbudet inte gäller för åtgärder som inte medför en minskning av institutets vinst eller kärnprimärkapital. Se 4 § som anger ett undantag från förbudet.

4 §

Bestämmelsen utgör ett undantag från 3 §. Bestämmelsen innebär en begränsad rätt för institut att vidta sådana åtgärder som omfattas av 3 § trots att institutet inte uppfyller det kombinerade buffertkravet. En förutsättning för att bestämmelsen ska vara tillämplig är att institutet beräknat sitt högsta förfogandebelopp och att de åtgärder som avses rymms inom detta. Storleken på förfogandebeloppet avgör således i vilken utsträckning institutet kan vidta åtgärderna. Samtliga vidtagna åtgärder måste sammantaget rymmas inom högsta förfogandebeloppet. Institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet och inte beräknat sitt högsta förfogandebelopp, får endast vidta sådana åtgärder som inte medför en minskning av kärnprimärkapitalet eller institutets vinst.

5 §

Paragrafen ålägger institut som avser vidta utdelningar, förbinda sig eller betala ut ersättningar m.m. att underrätta Finansinspektionen. Underrättelseskyldigheten ska fullgöras före det att åtgärden äger rum. Vilken information som instituten ska lämna framgår av föreskrifter på lägre nivå än lag.

6 §

Av paragrafen framgår att bestämmelsen om värdeöverföringsrestriktioner m.m. inte gäller om dess tillämpning medför en betalningsinställelse som kan utgöra grund för att försätta institutet i konkurs. Paragrafen utgör således ett undantag från förbudet i 3 §.

7 §

Paragrafen anger vad som gäller för det fall att ett institut inte uppfyller kraven som följer av lagens 8 kap. Om en sådan situation är för handen får Finansinspektionen tillämpa bestämmelserna om ingripande i de lagar som reglerar institutets verksamhet. Härmed avses i första hand lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden. Ett ingripande med stöd av dessa lagar ska däremot inte ske endast på den grunden att ett institut inte uppfyller det kombinerade buffertkravet. Se dock 8 §.

8 §

Bestämmelsen ger Finansinspektionen möjlighet att gentemot ett institut som inte uppfyller kapitalkravet till följd av en beslutad systemriskbuffert, ingripa med stöd av de lagar som reglerar institutens verksamhet (jämför författningskommentaren under 7 §). Ett villkor för ett ingripande med stöd av dessa lagar är dock att ett ingripande med stöd av 2 § inte bedöms leda till en tillfredsställande hantering av relevant systemrisk. Bestämmelsen förutsätter således en bedömning av om ett ingripande med stöd av bestämmelserna i 8 kap., kan anses tillräckligt.

9 kap. Avgifter

1 §

Bestämmelsen ger Finansinspektionen rätt att ta ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar enligt denna lag. Bestämmelsen behandlas i betänkandets avsnitt 9.13.

10 kap. Bemyndiganden

1 §

Med stöd av bemyndigandet i *punkterna 1 och 2* blir det möjligt att precisera vilka värdepappersbolag som Finansinspektionen enligt 3 kap. 3 § respektive 6 kap. 3 § får undanta från kravet på att upprätthålla en kapitalkonserveringsbuffert och en kontracyklisk kapitalbuffert.

Bemyndigandet i *punkten 3* gör det möjligt att genomföra artikel 140.4 i kreditinstitutsdirektivet och föreskriva vilka kreditexponeringar som enligt 6 kap. 1 § ska beaktas vid beräkningen av den kontracykliska kapitalbufferten.

Med stöd av bemyndigandet i *punkten 4* kan artikel 140.1 andra stycket genomföras. Bestämmelsen innehåller anvisningar om hur det viktade genomsnittet av de kontracykliska buffertvärdena enligt 5 kap. 1 § ska beräknas.

Bemyndigandet i *punkten 5* gör det möjligt att ålägga instituten att ange kreditexponeringars geografiska område i enlighet med de tekniska standarder som antas i enlighet med artikel 140.7 i kreditinstitutsdirektivet. Bemyndigandet gör det möjligt att genomföra artikel 140.5 i kreditinstitutsdirektivet.

Med stöd av bemyndigandet i *punkten 6* är det möjligt att genomföra artikel 141.4 med dess regler om hur högsta förfogandebelopp ska beräknas och rapporteras.

Bemyndigandet i *punkten 7* möjliggör ett genomförande av artikel 142.2. Avsikten är att föreskrifter meddelade med stöd av detta bemyndigande anger vilka krav som en kapitalkonserveringsplan enligt 8 kap. 1 § ska uppfylla.

Bemyndigandet i *punkten 8* gör det möjligt att genomföra artikel 141.6. Sådana föreskrifter kommer ange den närmare omfattningen av institutens underrättelseskyldighet i enlighet med 8 kap. 5 §

för det fall att ett institut avser att vidta åtgärder med stöd av 8 kap. 4 §.

Bemyndigandet i andra stycket gör det möjligt att meddela föreskrifter om årliga avgifter för tillsynen.

11 kap. Överklaganden

1 §

Paragrafen, som oförändrat har överförts från 14 kap. 1 § kapitaltäckningslagen, behandlas i prop. 2006/05:5 s. 428. Se även artikel 72 kreditinstitutsdirektivet, som motsvaras av artikel 55 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv, som anger att beslut som fattas med stöd av lagar och andra författningar som utfärdats i enlighet med direktivet kunna prövas av domstol.

15.4 Förslag till lag om införande av lagen om kapitalbuffertar

1 §

Lagen om kapitalbuffertar föreslås träda i kraft den [...] samtidigt som lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar upphävs. Delar av lagens bestämmelser kommer träda i kraft vid en senare tidpunkt. De delar av lagen som kommer börja tillämpas omedelbart är framförallt bestämmelserna om kapitalkonserveringsbufferten, systemriskbufferten, och bestämmelser om den kontracykliska kapitalbufferten. För kapitalbuffertarna för systemviktiga institut gäller däremot särskilda övergångsbestämmelser.

2 §

Paragrafen innebär att bestämmelserna om kapitalbuffertar för systemviktiga institut i lagen om kapitalbuffertar ska börja tillämpas först från och med den 1 januari 2016. Jämför artikel 162.5 i kreditinstitutsdirektivet.

3 §

Paragrafen innebär att mellan år 2016 och 2018 ska bestämmelserna om kapitalbuffertar för globalt systemviktiga institut i lagen om kapitalbuffertar inte tillämpas fullt ut. Bestämmelsen innebär att kraven med anledning av dessa buffertar kommer införas gradvis, i olika steg, och att institut som ålagts att upprätthålla en sådan kapitalbuffert under dessa år endast behöver uppfylla som mest 75 procent av det kapitalkrav som institutet ålagts enligt lagen om kapitalbuffertar.

4 §

Paragrafen fastslår att bestämmelserna i 8 kap. lagen om kapitalbuffertar som anger vad som gäller för det fall att ett institut inte uppfyller det kombinerade buffertkravet, ska börja tillämpas från och med den 1 januari 2016.

5 §

Bestämmelsen, som behandlas i betänkandets avsnitt 7.3.9, innebär att Riksbanken fram till den 1 januari 2019 åläggs en undermåttsskyldighet till kommissionen, ESRB, EBA och det relevanta tillsynskollegiet för det fall att Riksbanken väljer att erkänna en kontracyklisk kapitalbuffert som fastställts i en annan medlemsstat.

15.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

1 kap.

5 §

I paragrafen har definitionen av kapitalbas ändrats genom att den tidigare hänvisningen till 3 kap. kapitaltäckningslagen ersatts med en hänvisning till förordningen (EU) om tillsynskrav. Vidare har definitionen av startkapital justerats för att stå i överensstämmelse med definitionen av startkapital i artikel 4 förordningen (EU) om tillsynskrav. Bestämmelsen har vidare utökats med en definition av kreditinstitutsdirektivet. Paragrafen har även genomgått redaktionella förändringar.

8 §

Paragrafen har ändrats med anledning av att den tidigare regleringen om finansiella företagsgrupper i 9 kap. kapitaltäckningslagen ersatts av regleringen i förordningen (EU) om tillsynskrav. Någon ändring i sak är inte avsedd. Paragrafen har även ändrats språkligt. Jämför kapitel 5.

10 §

Bestämmelsen reglerar omfattningen av banksekretessen. Tidigare fastslogs i bestämmelsen sekretess för uppgifter om ”enskildas förhållande till kreditinstitut”. Föreslagna ändringar i *första stycket* innebär att bestämmelsen utvidgas till att även avse uppgift i en anmälan eller utsaga om misstänkta överträdelser av det finansiella regelverket som kan avslöja anmälarens identitet. Sekretessen ska i likhet med tidigare gälla endast obehöriga röjande. För en närmare redogörelse för vad som härmed avses hänvisas till tidigare förarbetsuttalanden (se prop. 2002/03:139 s. 478–479).

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 12.3.6.

3 kap.

2 §

Ändringen i första stycket 4 innebär att vid prövningen av den som ska ingå i styrelsen för företaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, ska beaktas om styrelsens samlade kompetens som helhet är tillräcklig för att leda institutet. Avsikten är att säkerställa att styrelsen som helhet återspeglar en tillfredsställande blandning av erfarenheter. Förslaget behandlas i avsnitt 8.3.2.

Föreslagen ändring i andra stycket innebär att hänvisningen till kapitaltäckningslagen ersätts med motsvarande reglering i den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut. Ändringen innebär ingen ändring i sak.

6 kap.**2 a §**

Paragrafen är ny. I bestämmelsens *första stycke* anges att institut ska ha ändamålsenliga system för att från anställda omhänderta rapporter om eventuella missförhållanden inom instituten.

Andra stycket utgör en erinran om bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204).

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 12.3.5.

4 c §

Paragrafen är ny. Bestämmelser om ersättningsregler för institutens löner och pensionsförmåner har i svensk rätt genomförts genom föreskrifter på lägre nivå än i lag. Enligt de nya reglerna uppställs särskilda regler för hur stor andel av den totala ersättningen som får utgöra rörlig ersättning. I *första stycket* anges att institutets aktieägare har möjlighet att genom kvalificerad majoritet frångå de kvantitativa begränsningar som annars gäller och besluta om rörlig ersättning som uppgår till ett större belopp än den fasta ersättningen. Vid ett sådant beslut måste åtminstone två tredjedelar av aktieägarna rösta för, varav minst hälften av aktieägarna eller motsvarande ägarintresse ska vara representerade vid beslutet. Om så inte är fallet krävs att beslutet tas av tre fjärdedelar av de representerade ägarna.

Andra stycket är en jävsregel som innebär att personal som direkt berörs av de högre maxkvoterna inte får utöva sin rösträtt.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 8.3.5.

10 kap.**37 §**

Bestämmelsen har ändrats genom att den tidigare hänvisningen till kapitaltäckningslagen utgått och ersatts med förordningen (EU) om tillsynskrav, lagen om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag och den nya lagen om kapitalbuffertar. Jämför 9 kap. 1 § lagen om sparbankslagen och 11 kap. 1 och 3 §§ och lagen om medlemsbanker.

12 kap.

20 §

Föreslagen ändring är en följdändring med anledning av förslaget om att upphäva kapitaltäckningslagen. Ändringen innebär att hänvisningen till kapitaltäckningslagen ersätts med den nya reglering som ersätter lagen.

13 kap.

3 §

Bestämmelsen ger Finansinspektionen rätt att t.ex. ta in rapporter eller begära att kreditinstitutet informerar inspektionen om andra omständigheter rörande verksamheten (se prop. 2002/03:139 s. 544). Bestämmelsen har ändrats genom att ”sådana utländska kreditinstitut som har inrättat filial enligt 4 kap. 4 §” ersatts med ”sådana utländska kreditinstitut som har inrättat filial i landet”. Avsikten är att tydliggöra att rätten att begära in information i förhållande till utländska kreditinstitut som inrättat filial i landet ska gälla oberoende av om det är fråga om ett utländskt kreditinstitut inom eller utanför EES.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 9.6.

4 §

I fråga om ändringen i *första stycket*, se kommentaren under 3 §.

Andra stycket är nytt och ålägger en skyldighet för Finansinspektionen att inför en inspektion av filialer tillhörande utländska kreditinstitut inom ESS konsultera behöriga myndigheter i den medlemsstat som har auktoriserat det utländska kreditinstitutet.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 10.3.1.

6 a §

I paragrafen anges att Finansinspektionen i sin verksamhet ska samarbeta och utbyta information med utländska behöriga myndigheter i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i EU. Ändringen innebär att denna skyldighet utökas till att omfatta också

Europeiska systemrisknämnden och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten.

Förslaget behandlas i avsnitt 10.2.

6 b §

I paragrafen anges ett antal situationer då Finansinspektionen har möjlighet att hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning. Ändringen innebär att denna möjlighet utökas till att omfatta den situation som anges i artiklarna 116 och 133.

Enligt kreditinstitutsdirektivet ska möjligheten att hänskjuta ett förfarande för bindande medling i enlighet med artiklarna 41.2, 43.5, 50 och 51 i kreditinstitutsdirektivet börja gälla först från och med det datum då kravet på likviditetstäckning börjar tillämpas i enlighet med den delegerade akt som införs som bindande standard i enlighet med artikel 460 i förordningen (EU) om tillsynskrav. Möjligheten att hänskjuta ett förfarande enligt dessa artiklar framgår av *andra stycket*. Av övergångsbestämmelserna till lagen framgår att detta stycke träder i kraft först vid den tidpunkt som regeringen bestämmer. För tiden fram till dess ska i stället artiklarna 152–159 tillämpas. Det kan därvid konstateras att den nuvarande möjligheten att enligt artikel 42 i 2006 års kreditinstitutsdirektiv hänskjuta ett förfarande till EBA för bindande medling endast har en motsvarighet i artikel 50, som ska börja tillämpas först efter att den nya likviditetsregleringen antagits.

Paragrafen har även genomgått redaktionella förändringar till följd av tidigare hänvisningar till 2006 års kreditinstitutsdirektiv ersatts med hänvisningar till motsvarande artiklar i kreditinstitutsdirektivet.

Förslagen behandlas i avsnitt 7.3.4, 10.3 och 10.6.

7 §

Föreslagna ändringar innebär att paragrafens *första stycke* ska utgå med anledning av att världandsmyndigheterna inte längre ska ha ansvar för att utöva tillsyn över att likviditeten är tillfredsställande i filialer som tillhör utländska kreditinstitut inom EES. Detta ansvar ska i stället åvila hemlandet.

Paragrafens *andra stycke* har genomgått vissa följdändringar med anledning av att det första stycket utgått. Några ändringar i sak har däremot inte vidtagits.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 9.5

11 §

Föreslagen ändring är en följdändring med anledning av förslaget om att upphäva kapitaltäckningslagen. Ändringen innebär att nuvarande hänvisningen till kapitaltäckningslagen ersätts med motsvarande reglering i den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut. Bestämmelsen har även ändrats språkligt.

14 kap.

2 §

I *andra stycket* föreslås en ändring som innebär att nuvarande hänvisning till 9 kap. 13 § kapitaltäckningslagen ersätts med motsvarande reglering i den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut. Detta utgör en följdändring med anledning av förslaget om att upphäva kapitaltäckningslagen. Förslaget innebär ingen ändring i sak.

6 §

I *första stycket 3* föreslås en ändring som innebär att nuvarande hänvisning till 9 kap. 13 § kapitaltäckningslagen ersätts med motsvarande reglering i den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut. Detta utgör en följdändring med anledning av förslaget om att upphäva kapitaltäckningslagen. Förslaget innebär ingen ändring i sak.

15 kap.

1 §

Paragrafens *första stycke* har ändrats språkligt.

Andra stycket har genomgått språkliga ändringar bland annat för att tydliggöra att bestämmelsen endast talar om vad som gäller för ett ingripande som sker med stöd av lagen om bank- och finansieringsrörelse. Jämför bestämmelsen i 1 c §, som är ny. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Innehållet i paragrafens tredje *stycke* är nytt och fastslår i dess nya lydelse att Finansinspektionen ska kunna ingripa genom att utfärda ett föreläggande i enlighet med första stycket redan om det är sannolikt att institutet inom tolv månader kommer bryta mot gällande regler. Tidigare framgick att Finansinspektionen fick avstå från ingripande bland annat om överträdelsen var ringa eller ursäktlig. Enligt utredarens förslag följer detta numera i stället av 15 kap. 1 a § andra stycket.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 11.3.

1 a §

Paragrafen är ny och reglerar vilka hänsyn som ska tas vid valet av sanktion. Vid bedömningen ska liksom tidigare överträdelsens allvarlighet och varaktighet utgöra utgångspunkten för valet av sanktion. I första stycket andra meningen har tillkommit en skyldighet att även ta särskild hänsyn till överträdelsens art och dess konkreta eller potentiella effekter på det finansiella systemet och eventuella skador som uppstått. Med eventuella skador avses bland annat skador som drabbat institutets kunder, men även om staten tvingats vidta åtgärder för att värna stabiliteten i det finansiella systemet eller skydda insättare. Som en förmildrande omständighet ska beaktas om överträdelsen är ursäktlig. Det innebär att Finansinspektionen eller domstolen ska ha möjlighet att beakta om en överträdelse är föranledd av ett beteende som av särskilda omständigheter är att betrakta som mindre klandervärt än annars. Bestämmelsen utgör inte hinder för att ta hänsyn till andra omständigheter än de som anges särskilt.

Innehållet i *andra stycket* framgick tidigare av 15 kap. 1 § tredje stycket LBF.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 11.9.

1 b §

Paragrafen är ny och behandlas i avsnitt 11.9.3.

I bestämmelsen anges hur ett antal olika faktorer som inte är hänförliga till själva överträdelsen ska inverka på valet av sanktion.

Av *första stycket* framgår att i försvårande riktning ska beaktas om institutet eller den fysiska personen tidigare har gjort sig skyldiga till en överträdelse av det finansiella regelverket, varvid det är särskilt försvårande om överträdelserna är identiska eller likartade. Särskild vikt bör fästas vid den tid som förflutit mellan överträdelserna, varvid det får anses mer försvårande om det föreligger en kort tidsperiod mellan överträdelserna i fråga.

I *andra stycket* fastslås att i förmildrande riktning ska beaktas om ett institut eller den fysiska personen genom ett aktivt samarbete underlättar Finansinspektionens utredning eller om institutet snabbt upphör med överträdelsen sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen. För att bestämmelsen ska kunna medföra sanktionslindring krävs att det är fråga om ett samarbete av väsentlig betydelse. Det bör för regelns tillämning krävas att institutet självmant för fram viktig information som Finansinspektionen inte redan förfogar över, och att institutet när anmälan görs eller uppgifter lämnas upphört eller snarast upphör med överträdelsen. Bestämmelsen bör endast tillämpas i lindrande riktning.

1 c §

Paragrafen är ny. *Första stycket* utgör en erinran om att det i lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut finns särskilda möjligheter att ingripa mot institut (se 2 kap. 2 §).

Andra stycket utgör en erinran om att det i lagen om kapitalbuffertar finns särskilda bestämmelser om vad som gäller för det fall att ett institut inte uppfyller kapitalkraven enligt den lagen. Möjligheten att ingripa i enlighet med vad som där anges inträder dock först den 1 januari 2016 (se 5 § i lagen om införande av kapitalbuffertar).

2 §

Bestämmelsen har genomgått följdändringar med anledning av förslaget att även ställa krav på att styrelsen som helhet uppfyller vissa krav (se kommentaren under 3 kap.). Avsikten är att möjliggöra ett ingripande mot en styrelse vars styrelseledamöter sammantaget inte längre uppfyller kravet på styrelsens kollektiva kompetens.

3 §

Bestämmelsen anger i vilka fall som Finansinspektionen ska återkalla ett kreditinstituts tillstånd. *Första stycket punkten 7* är ny. Punkten innebär en uttrycklig rätt för Finansinspektionen att återkalla ett tillstånd som ett kreditinstitut fått genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt har fått tillståndet. I övrigt har bestämmelsen genomgått ändringar av språklig och redaktionell karaktär.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 11.7.

5 §

Paragrafen behandlar ingripande mot en svensk bank eller ett svensk kreditmarknadsföretag för överträdelser av bestämmelser i ett annat land inom eller utanför EES. Den ändring som skett innebär att sådana åtgärder som inspektionen enligt förevarande paragraf ska vidta och den underrättelse som avses ska vidtas utan dröjsmål. Bestämmelsen har även ändrats språkligt. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 9.5.

7 §

Bestämmelsen anger under vilka förutsättningar som Finansinspektionen får besluta om sanktionsavgifter. Bestämmelsen behandlas i prop. 2002/03:139 s. 551. De ändringar som föreslås i detta betänkande behandlas i avsnitt 11.5.

Ändringarna innebär att begreppet "straffavgift" ersätts med "administrativ sanktionsavgift".

Genom ändringarna i *första stycket* preciseras genom en hänvisning till övriga lagrum i vilka fall som Finansinspektionen får

besluta om sanktionsavgift. *Andra stycket* är nytt och innebär att Finansinspektionen ges möjlighet att rikta en sanktionsavgift mot institutets styrelseledamöter eller dess verkställande direktör, om han eller hon är ansvarig för överträdelsen i fråga. Enligt utredningens förslag ska Finansinspektionen för en och samma överträdelse kunna rikta sanktionen mot både ansvariga fysiska personer *och* det finansiella institutet. Sanktionsavgifterna förutsätter till skillnad mot straffrättsliga sanktioner inte något uppsåt eller oaktsamhet från den som ställs till ansvar för överträdelsen i fråga.¹ Vidtagna ändringar inverkar inte på detta faktum.

8 §

Bestämmelsen anger storleken på den sanktionsavgift som Finansinspektionen enligt 7 § får besluta om gentemot kreditinstitut. Ändringarna i *första stycket* innebär att den tidigare begränsningen om att avgiften högst får uppgå till femtio miljoner kronor utgått. I stället anges att sanktionsavgiften för institut ska fastställas till högst tio procent av kreditinstitutets omsättning närmast föregående räkenskapsår, eller två gånger summan av den vinst som överträdelsen medfört eller två gånger de kostnader som undvikits till följd av överträdelsen, i de fall beloppen kan fastställas. *Andra stycket* har ändrats genom ett tillägg om vad som gäller i fråga om den nedre beloppsgränsen för sanktionsavgiftens storlek. Detta följde tidigare av första stycket och innebär således inte någon ändring i sak. Paragrafen har även ändrats språkligt, bland annat genom att ordet straffavgift ersatts med sanktionsavgift.

I fråga om storleken på sanktionsavgifter för fysiska personer, se 8 a §. I *första stycket* anges hur höga sanktionsavgifter mot fysiska personer som högst får uppgå till. I *andra stycket* anges sanktionsavgiftens lägsta tillåtna belopp.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 11.8.

¹ Jfr NJA 2004 s. 840.

8 a §

Paragrafen är ny. I bestämmelsen anges nivåerna för sanktionsavgifter för fysiska personer. Motsvarande bestämmelse för kreditinstitut finns i 8 §. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 11.8.

9 §

Paragrafen reglerar vilka hänsyn som ska tas vid fastställandet av sanktionsavgiftens storlek. För bestämmelsens närmare innehåll i fråga om dess hänvisning till 1 a och 1 b §§ hänvisas till kommentarerna under dessa lagrum. I övrigt innebär bestämmelsen att storleken på en sanktionsavgift ska regleras i höjande riktning för att exempelvis ta hänsyn till om en överträdelse inneburit en vinst eller minskade kostnader för institutet eller den fysiska personen i fråga, men den kan också medföra att avgiften sänks till följd av exempelvis ett utdömt skadestånd. Sådana omständigheter ska däremot inte påverka valet av sanktion, utan endast vid utmätandet av avgiftens storlek. Med finansiell ställning avses exempelvis institutets årsomsättning eller den fysiska personens årsinkomst, men även andra faktorer som exempelvis ett utdömt skadestånd eller ålagd företagsbot bör kunna beaktas.

Frågan om förhållandet mellan sanktionsavgiften och företagsbot har tidigare behandlats i prop. 2002/03:139 s. 551.

Paragrafen behandlas i avsnitt 11.9.3. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 11.9.

15 §

Paragrafen anger hur Finansinspektionen ska agera om ett EES-företag som avses i 4 kap. 1, 2 eller 3 § inte driver sin rörelse enligt lag etc. De ändringar som har gjorts i förhållande till nuvarande bestämmelse är en följd av kreditinstitutsdirektivets ändrade regler om ingripande gentemot utländska kreditinstitut inom EES som inrättat filial i landet. I *första stycket* anges att om ett sådant institut inte följer gällande regler, eller om det föreligger en väsentlig risk för att bestämmelserna inte följs, ska inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. Tidigare gällde att inspektionen själv skulle förelägga institutet i fråga att göra rättelse, men avsikten är att behöriga myndigheter, och inte värdlandets behöriga myndigheter, ska förmå institutet att vidta rättelse.

I *andra stycket* följer ett undantag från det som sägs i första stycket. Bestämmelsen innebär att Finansinspektionen i brådskande fall själv får vidta åtgärder gentemot institutet i fråga. Bestämmelsen i sin tidigare lydelse innebar att Finansinspektionen för det fall att institutet inte vidtog rättelse kunde förbjuda ett institut att påbörja nya transaktioner här i landet. I bestämmelsens nya lydelse finns ingen särskild begränsning om vilka av Finansinspektionens tillsynsbefogenheter som inspektionen får använda sig av, men de åtgärder som vidtas måste syfta till att värna den finansiella stabiliteten i landet och vara proportionerliga i förhållande till åtgärdens syfte. Åtgärderna får vidare vidtas endast i avvaktan på att hemlandets behöriga myndigheter vidtar åtgärder, och ska upphöra så snart de inte behövs, eller om hemlandets behöriga myndigheter vidtar en rekonstruktionsåtgärd i enlighet med direktiv 2001/24/EG.

Finansinspektionens rätt att ingripa gentemot utländska kreditinstitut utanför EES behandlas i 17 §.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 9.5.

16 kap.

1 §

Med stöd av det nya bemyndigandet i punkten 2 blir det möjligt för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela närmare föreskrifter om krav på den som ska ingå i styrelsen eller vara verkställande direktör i ett företag, eller vara ersättare för någon av dem. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 8.3.2.

15.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

1 kap.

5 §

I paragrafen har definitionen av kapitalbas ändrats genom att den tidigare hänvisningen till 3 kap. kapitaltäckningslagen ersatts med en hänvisning till förordningen (EU) om tillsynskrav. Vidare har definitionen av startkapital justerats för att stå i överensstämmelse med definitionen av startkapital i artikel 4 i samma förordning (EU).

11 §

I paragrafen regleras omfattningen av tystnadsplikten i värdepappersbolag. *Andra stycket* är nytt och innebär att bestämmelsen utvidgas till att även avse uppgift i en anmälan eller utsaga om överträdelser av det finansiella regelverket som kan avslöja anmälarens identitet. Sekretessen ska i likhet med vad som gäller enligt första stycket gälla endast obehöriga röjande. För en närmare redogörelse för vad som härmed avses hänvisas till tidigare förarbetsuttalanden (se prop. 2002/03:139 s. 478 f. samt avsnitt 11.12.3. Jämför motsvarande ändring i 1 kap. 10 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 12.3.6.

3 kap.

1 §

Se författningskommentaren till 3 kap. 2 § första stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse.

2 §

I *andra stycket* föreslås en ändring som innebär att nuvarande hänvisning till 9 kap. 13 § kapitaltäckningslagen ersätts med en hänvisning till motsvarande reglering i den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut. Detta utgör en följdändring med anledning av förslaget om att upphäva kapitaltäckningslagen. Förslaget innebär ingen ändring i sak.

7 §

Ändringen i *första stycket* är en följdändring med anledning av att förordningen (EU) om tillsynskrav ersätter bestämmelserna om kapitaltäckning och stora exponeringar som i dag regleras i kapitaltäckningslagen. Ändringen innebär att hänvisningen till kapitaltäckningslagen ersätts med en hänvisning till förordningen (EU) om tillsynskrav, den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut och den nya lagen om kapitalbuffertar.

Andra och tredje styckena utgår. Detta är en följd av att detta ska regleras av artikel 93 i förordningen (EU) om tillsynskrav. Jämför avsnitt 5.4.4.

12 §

Förslaget innebär att bestämmelsen utökas med ett bemyndigande som gör det möjligt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om krav på den som ska ingå i styrelsen eller vara verkställande direktör i ett företag, eller vara ersättare för någon av dem. Paragrafen har även genomgått redaktionella ändringar. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 8.3.2.

8 kap.

4 a §

Paragrafen är ny. I paragrafens *första stycke* anges att institut ska ha ändamålsenliga system för att från anställda omhänderta rapporter om eventuella missförhållanden inom instituten.

Andra stycket utgör en erinran om bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204).

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 12.3.5.

8 a §

Se författningskommentaren till 6 kap. 4 c § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

24 kap.

3 §

Bestämmelsen anger förutsättningarna för den prövning som ska ske inför att Finansinspektionen beviljar tillstånd till ett kvalificerat förvärv i enlighet med 1 §. I *tredje stycket* föreslås en ändring som innebär att nuvarande hänvisning till 9 kap. 13 § kapitaltäckningslagen ersätts med motsvarande reglering i den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut. Förslaget innebär ingen ändring i sak.

7 §

Ändringen i *första stycket 3* innebär att nuvarande hänvisning till 9 kap. 13 § kapitaltäckningslagen ersätts med en hänvisning till motsvarande reglering i den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut. Detta utgör en följdändring med anledning av förslaget om att upphäva kapitaltäckningslagen. Förslaget innebär ingen ändring i sak.

25 kap.

1 §

Ändringarna i *första och andra styckena* är av språklig karaktär.

Tredje stycket är nytt. Bestämmelsen fastslår att Finansinspektionen ska kunna ingripa genom att utfärda ett föreläggande i enlighet med första stycket redan om det är sannolikt att värdepappersbolaget inom tolv månader kommer bryta mot gällande regler.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 11.3.

1 a och 1 b §§

Se författningskommentarerna till 15 kap. 1 a och 1 b § LBF.

1 c §

Paragrafen är ny. *Första stycket* utgör en erinran om att det i lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut finns särskilda ingripandemöjligheter (se 2 kap. 2 §).

Tredje stycket utgör en erinran om att det i lagen om kapitalbuffertar finns särskilda bestämmelser om vad som gäller för det fall att ett värdepappersbolag inte uppfyller kapitalkraven enligt den lagen. Möjligheten att ingripa i enlighet med vad som där anges inträder dock först den 1 januari 2016 (se 5 § lagen om införande av kapitalbuffertar).

4 §

Se författningskommentaren till 15 kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

8 §

Ändringarna i *första stycket* är språkliga och innebär bland annat att ordet straffavgift ersätts med administrativ sanktionsavgift.

Andra stycket är nytt. Se författningskommentaren om 15 kap. 7 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

9 §

Förslagna ändringarna motsvarar de ändringar som föreslås i 15 kap. 8 § lagen om bank- och finansieringsrörelse. Se författningskommentaren till den bestämmelsen.

9 a §

Paragrafen är ny. Se 15 kap. 8 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

10 §

Ändringarna i 10 § motsvarar de ändringar som föreslås i 15 kap. 9 § lagen om bank- och finansieringsrörelse. Se författningskommentaren till denna bestämmelse.

15.7 Förslaget till lag om ändring i Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

30 kap.

4 a §

Paragrafen, som är ny, innebär att sekretess ska gälla i Finansinspektionens tillsynsverksamhet för uppgift i en anmälan eller utsaga om misstänkta överträdelser av det finansiella regelverket som kan avslöja anmälarens identitet. Bestämmelsen innebär att inte endast namnet på anmälaren utan även innehållet i anmälan eller utsagan kan omfattas av sekretess, om uppgiften på något sätt kan avslöja vem anmälaren är. Bestämmelsen medger också att förekomsten av en anmälan eller utsaga hålls hemlig helt, om endast förekomsten av en anmälan skulle kunna avslöja vem som gjort den. Sekretessen är absolut. Uppgifter som avses i bestämmelsen kan dock omfattas av den rätt till insyn i mål eller ärende som tillkommer part enligt processrättsliga regler. Av sista stycket framgår att sekretessen gäller i högst femtio år. Angående beräkningen av sekretesstiden, se 7 kap. 5 § OSL.

15.8 Andra författningsförslag

Förordningen (EU) om tillsynskrav medför behov av följdändringar i ett stort antal lagar i fråga om hänvisningar till kapitaltäckningslagen. I de flesta fall är det fråga om okomplicerade hänvisningar där befintlig hänvisning till kapitaltäckningslagen ska ersättas med en hänvisning till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut, och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, och/eller den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut. Sådana hänvisningar behöver inte kommenteras något närmare. I nedan angivna fall uppkommer emellertid behov av att kommentera gjorda lagändringar i särskild ordning.

15.8.1 Förslaget om lag om ändring i lagen om sparbankslagen (1987:619)

9 kap.

1 §

Bestämmelsen har ändrats genom att det anges att även överträdelser av förordningen (EU) om tillsynskrav och den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut kan generera ett skadeståndsansvar i enlighet med bestämmelsen.

15.8.2 Förslaget om lag om ändring i lagen om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker

11 kap.

1 och 3 §§

Bestämmelserna har ändrats genom att det anges att även överträdelser av förordningen (EU) om tillsynskrav och den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut kan generera ett skadeståndsansvar i enlighet med bestämmelsen.

15.8.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

5 kap.

7 §

Ändringen är en följd av att motsvarande informationskrav som framgår av paragrafen i dess nuvarande lydelse, återfinns i artikel 434.2 i förordningen (EU) om tillsynskrav. Genom ändringarna säkerställs att samtliga företag som omfattas av lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag alltså kommer omfattas av informationskravet, trots att det regleras i förordningen (EU) om tillsynskrav.

Ändringen behandlas i avsnitt 5.4.3.

6 kap.**3 §**

Ändringen i *första stycket* är en följd av att nuvarande reglering i kapitaltäckningslagen om kapitalbasen och kapitaltäckningen för angivna risker, kommer ersättas av förordningen (EU) om tillsynskrav.

Ändringarna i *andra stycket* är en följd av att nuvarande reglering i nationell rätt om finansiella företagsgrupper ersätts av den nya förordningen (EU) om tillsynskrav. Ändringen behandlas i avsnitt 5.4.2.

Bestämmelsen har även ändrats språkligt.

15.8.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder**2 kap.****10 §**

Paragrafen har ändrats genom att den i stället för att hänvisa till kapitaltäckningslagen, hänvisar till motsvarande bestämmelser i förordningen (EU) om tillsynskrav, lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut och lagen om kapitalbuffertar. Ändringen innebär att fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning ska tillämpa de bestämmelser i förordningen (EU) och i den nya lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut som gäller för värdepappersbolag, samt, i den mån de inte undantagits härifrån, lagen om kapitalbuffertar.

Nuvarande lydelse av 10 § behandlas i prop. 2002/03:150 s. 174 och 303.

Föreslagna ändringar behandlas i avsnitt 5.5.

10 a §

För en kommentar om den ändring som föreslås i *första stycket* hänvisas till författningskommentaren till 10 §.

I *andra stycket* anges vad som gäller för fondbolag som inte utför diskretionär portföljförvaltning. Föreslagen ändring innebär att nuvarande hänvisning till 9 och 10 kap. kapitaltäckningslagen ersätts med en hänvisning till de bestämmelser som ersätter eller

kompletterar den reglering som lagrummet i sin nuvarande lydelse hänvisar till. Föreslagna ändringar behandlas i avsnitt 5.5.

Ändringen i *tredje stycket* utgör en följdändring med anledning av att nuvarande reglering i nationell rätt om finansiella företagsgrupper ersätts av reglerna i förordningen (EU) om nya tillsynskrav. Ändringen behandlas i avsnitt 5.4.2.

Nuvarande lydelse av 10 a § behandlas i prop. 2005/06:45, avsnitt 8.4 och s. 248.

Kommittédirektiv 2012:34

Nya kapitaltäckningsregler

Beslut vid regeringssammanträde den 19 april 2012

Sammanfattning av uppdraget

En särskild utredare ska lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de reviderade kapitaltäckningsregler m.m. som följer av det pågående arbetet inom EU med anledning av Europeiska kommissionens förslag [KOM (2011) 453] till Europaparlamentets och rådets direktiv om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag samt om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG om extra tillsyn över kreditinstitut, försäkringsföretag och värdepappersföretag i ett finansiellt konglomerat.

Utredaren ska också analysera och ta fram förslag till de anpassningar och ändringar i svensk lagstiftning som bedöms nödvändiga med anledning av det pågående arbetet inom EU med anledning av Europeiska kommissionens förslag [KOM (2011) 452] till Europaparlamentets och rådets förordning om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersbolag. Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2012.

Bakgrund

Arbete inom Europeiska unionen

Den 20 juli 2011 presenterade Europeiska kommissionen (kommissionen) dels ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag samt om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG om extra tillsyn över kreditinstitut, försäkringsföretag och värdepappersföretag i ett finansiellt konglomerat [KOM (2011) 453], dels ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag [KOM (2011) 452]. Förslagen är ett led i kommissionens arbete med att skapa ett stabilare finansiellt system.

Finanskrisen år 2008 innebar att ett stort antal åtgärder vidtogs för att värna den finansiella stabiliteten. I G20-deklarationen från Pittsburgh, i september 2009, enades medlemsländerna på global nivå om åtgärder för att bl.a. förbättra banksystemen genom krav på mer kapital av bättre kvalitet. Som en följd härav presenterade Baselkommittén i december 2010 ett nytt förslag med globala regler för banker, den s.k. Basel III-överenskommelsen. Kommissionens förslag syftar bl.a. till att genomföra Basel III-överenskommelsen inom EU samt till att ytterligare harmonisera EU-rätten inom det finansiella området när det gäller regler om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Finanskrisen tydliggjorde också att det fanns brister i den finansiella tillsynen inom EU. Samarbete och samordning mellan de nationella tillsynsmyndigheterna och i relation till centralbankerna uppvisade också stora brister. För att komma till rätta med dessa problem beslutade Europaparlamentet och rådet den 24 november 2010 – genom förordningar (EU nr 1093–1095/2010¹ – ESA-förordningarna) – ett europeiskt system för finansiell tillsyn (ESFS). Systemet består av tre europeiska tillsynsmyndigheter; Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). Vidare inrättades en europeisk systemrisknämnd (ESRB, se Europaparlamentets och rådets förord-

¹ EUT L 331, 15.12.2010, s. 12 (Celex 320101R1093). EUT L 331, 15.12.2010, s. 48 (Celex 32010R1094). EUT L 331, 15.12.2010, s. 84 (Celex 32010R1095).

ning EU nr 1092/2010²). Regler om ytterligare skärpning av tillsynsprocessen finns med i förslagen till direktiv och förordning.

Finanskrisen gav också upphov till aktiviteter från kommissionens sida när det gäller frågor om bolagsstyrning. Mot bakgrund av den s.k. Larosièrereporten³, som pekat ut problem med överdrivet risktagande och kortsiktigt agerande, inledde kommissionen en bredare utvärderingsansats gällande befintlig praxis för bolagsstyrning i finansiella institut. Kommissionen presenterade i juni 2010 en s.k. grönbok, som innehöll tankar och förslag till bestämmelser när det gäller frågor om bolagsstyrning i finansiella institut och ersättnings-system. Ansatsen motiverades med att även om brister och svagheter i bolagsstyrning inte i sig själva utgjorde de huvudsakliga orsakerna till finanskrisen har det i efterhand konstaterats att effektiva, väl genomförda och efterlevda kontrollsystém kunde ha begränsat de värsta skadliga verkningarna. Regler om bolagsstyrning finns med i förslagen till direktiv och förordning.

Det råder för närvarande stora skillnader mellan medlemsstaternas nationella regelverk inom EU när det gäller sanktioner för kreditinstitut och värdepappersbolag vid olika överträdelser. De behöriga myndigheterna behöver, utöver sina tillsynsbefogenheter, sanktionsbefogenheter som är effektiva, proportionella och avskräckande. I syfte att harmonisera regelverket inom EU innehåller kommissionens förslag också bestämmelser som rör administrativa sanktioner.

Kommissionens förslag innebär att Europaparlamentets och rådet direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut⁴ samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG av den 14 juni 2006 om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut⁵ ersätts och omarbetas till en ny förordning och ett nytt direktiv. De nu gällande direktiven kommer därmed att upphöra att gälla vid ikraftträdandet av förordningen och det nya direktivet. Materiellt innebär förslagen bl.a. att reglerna om kapitalbas, kapitalkrav och riskhantering ändras. Det införs också bestämmelser om bolagsstyrning, administrativa sanktioner, den oviktade skuldsättningsgraden och likviditet.

Förhandlingar rörande förslagen till direktiv och förordning har förts i Europeiska unionens råd (rådet) sedan hösten 2011. Rådet

² EUT L 331, 15.12.2010, s. 1 (Celex 32010R1092).

³ Larosièreregruppen var en högnivågrupp som tillsattes av kommissionen i oktober 2008 för att mer ingående analysera finanskrisens bakgrund och orsaker. Gruppen avrapporterade i februari 2009 och lämnade då ett antal åtgärdsrekommendationer.

⁴ EUT L 177, 30.6.2006, s. 1 (Celex 32006L0048).

⁵ EUT L 177, 30.6.2006, s. 1 (Celex 32006L0049).

förväntas anta en s.k. allmän inriktning under våren 2012, varefter förhandlingar kan inledas med Europaparlamentet. Förhoppningen är att rådet och Europaparlamentet kan anta förslagen i juli 2012.

Gällande svensk reglering

Till grund för det nuvarande svenska regelverket om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepapperbolag ligger ett flertal EU-direktiv.

Direktiven 2006/48/EG och 2006/49/EG har genomförts i svensk rätt på det sätt som framgår av propositionen Nya kapitaltäckningsregler (prop. 2006/07:5). Regleringen består av en ramlagstiftning och innehåller omfattande bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela kompletterande föreskrifter.

I propositionen Ändrade kapitaltäckningsregler (prop. 2010/11:110) anges hur följande EU-direktiv har genomförts i svensk rätt:

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/83/EG av den 27 juli 2009 om ändringar av vissa bilagor till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG med avseende på tekniska bestämmelser om riskhantering⁶,
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/111/EG av den 16 september 2009 om ändring av direktiven 2006/48/EG, 2006/49/EG och 2007/64/EG vad gäller banker anslutna till centrala kreditinstitut, vissa frågor som gäller kapitalbasen, stora exponeringar, tillsynsrutiner och krishantering⁷ och
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/76/EU av den 24 november 2010 om ändring av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG vad gäller kapitalkrav för handelslager, värdepapperisering och samlad tillsynsbedömning av ersättningspolitik⁸.

Övergripande bestämmelser om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut och värdepappersbolag finns i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Regleringen för kapitaltäckning och stora exponeringar finns i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar,

⁶ EUT L 196, 28.07.2009, s. 14 (Celex 32009L0083).

⁷ EUT L 302, 17.11.2009, s. 97 (Celex 32009L0111).

⁸ EUT L 329, 14.12.2010, s. 3 (Celex 32010L0076).

lagen (2006:1372) om införande av kapitaltäckningslagen samt förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Bestämmelser som rör administrativa sanktioner finns i ett flertal lagar med rörelseregler för finansiella företag. Sanktionsbestämmelserna är likartat utformade för olika typer av finansiella företag, som t.ex. för kreditinstitut och värdepappersbolag i lagen om bank- och finansieringsrörelse respektive lagen om värdepappersmarknaden.

Frågor avseende bolagsstyrning i svenska börsbolag regleras av en kombination av dels lagstadgade regler, dels självreglering framtagna av näringslivet. Aktiebolagslagen (2005:551) gäller för samtliga aktiebolag men kompletteras också av Svensk kod för bolagsstyrning samt det regelverk i form av noteringskrav och noteringsavtal som gäller för den reglerade marknad på vilken bolagets aktier är upptagna till handel. Dessutom finns Aktiemarknadsnämndens uttalanden om god sed på den svenska aktiemarknaden. I lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda finns regler om arbetstagarnas rätt att utse arbetstagarrepresentanter i styrelsen.

Övergripande bestämmelser för kreditinstitut och värdepappersbolag när det gäller bolagsstämma, styrelse, bolagets ledning, ägarprövning, krav på riskhantering och kontroll m.m. finns i lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen (1995:1570) om medlemsbanker, sparbankslagen (1987:619), lagen om värdepappersmarknaden och lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Förslaget till förordning

Förordningen specificerar de krav som ställs upp för kreditinstitutens och värdepappersbolagens kapitaltäckning, stora exponeringar, offentliggörande av information, oviktade skuldsättningsgrad och likviditet. Förordningen blir direkt gällande i medlemsstaterna när den träder i kraft. Innehållet i förslaget är till viss del detsamma som i de tidigare angivna direktiven. Genom att sammanföra bestämmelserna i en förordning harmoniseras dock regelverket ytterligare.

Bestämmelserna om kapitaltäckning specificerar hur mycket kapital som kreditinstitut och värdepappersbolag ska ha för att täcka riskerna i sin verksamhet. Dessa är i huvudsak risker för förlust i samband med utlåning (kreditrisk), marknadsrisker och operativa risker. Marknadsrisker härrör från förändringar i marknadspriser, såsom räntor, aktiekurser, råvarupriser och valutakurser. Operativa risker omfattar alltifrån felräkningar i institutens kassor till ovanliga

händelser som kan få stora konsekvenser för verksamheten, såsom t.ex. längre strömavbrott eller terroristhandlingar.

I regelverket specificeras vilken typ av kapital som ska täcka riskerna. Kapitalet delas in i två delar: primärt kapital och supplementärt kapital. Primärt kapital består främst av kärnprimärkapital som är eget kapital, dvs. aktiekapital och ackumulerade icke utdelade vinster. Detta utgör det mest förlustabsorberande kapitalet och anses därför ur kapitaltäckningssynpunkt vara av högre kvalitet än övrigt kapital. Härutöver utgörs primärt kapital av s.k. primärkapitaltillskott. Supplementärt kapital utgörs i huvudsak av förlagslån, vissa reserver och annat kapitaltillskott som tillsynsmyndigheten har godkänt.

Kapitalkraven är riskvägda, dvs. olika tillgångar tilldelas riskvikter som är knutna till risken i den aktuella exponeringen.

Förslaget till förordning innehåller vidare ett rapporteringskrav avseende ett icke riskvägt skuldsättningsskrav. Detta mått ska beräknas utan att någon hänsyn tas till vilken riskprofil ett kreditinstitut eller värdepappersbolag har på sina tillgångar. Dessutom ställs det upp ett kvantitativt rapporteringskrav på kreditinstitutens och värdepappersbolagens likviditetsbuffert.

Reglerna om stora exponeringar sätter gränser för kreditinstitutens och värdepappersbolagens exponeringar mot en enskild kund eller en grupp av kunder med inbördes anknytning. En alltför stor koncentration av exponeringar gentemot en enskild kund eller en grupp av kunder med inbördes anknytning kan innebära en oacceptabelt hög risk för förluster av den storleken att institutet riskerar att falla.

Förslaget till direktiv

I förslaget till ett nytt direktiv finns bl.a. regler om villkoren för att få utöva verksamhet i ett kreditinstitut, om etableringsfrihet inom EU samt om förhållandet till tredje land. Förslaget innehåller också regler som rör tillsynen av kreditinstitut och värdepappersbolag, bl.a. om sanktioner och bolagsstyrning. Direktivförslaget innehåller också regler om s.k. kapitalbuffertar.

Även om direktivet är nytt så är merparten av reglerna oförändrade i förhållande till gällande rätt. De regler som föreslås avseende sanktioner, bolagsstyrning, begränsningar i användandet av externa kreditvärderingar samt kapitalbuffertar är dock helt nya.

Den föreslagna regleringen innehåller följande huvuddrag.

Tillsyn

Det finns i gällande EU-rätt regler som fastställer vilken tillsyn som behörig myndighet (i Sverige är Finansinspektionen behörig myndighet) ska utöva över kreditinstitut och värdepappersbolag. Med anledning av att det införs nya regler i såväl direktivet som förordningen, bl.a. avseende likviditetskrav och kapitalbuffertar, så anpassas tillsynsreglerna till dessa nya inslag. Behörig myndighet får också i viss utsträckning utökade befogenheter.

Sanktioner

För att stärka och harmonisera lagstiftningen inom EU på sanktionsområdet föreslås en minimireglering. Denna reglering omfattar bl.a. s.k. administrativa sanktioner, bestämmelser om ansvar för såväl juridiska som fysiska personer, regler avseende publicering och offentliggörande av beslut samt regler för att främja rapportering och tips om överträdelser. Därtill anges vissa materiella kriterier som bör beaktas vid nationella beslut om sanktioner samt den modell för beräkning av avgifternas storlek som bör användas i fråga om de administrativa ekonomiska sanktionerna.

Bolagsstyrning

Reglerna om bolagsstyrning syftar till att åtgärda de svagheter som uppdagades till följd av den finansiella krisen. En reglering föreslås såväl i direktivet som i förordningen. Reglerna ska säkerställa en effektiv och förstärkt riskstyrning samt motverka ett överdrivet risktagande i enskilda kreditinstitut och värdepappersbolag. För att uppnå dessa målsättningar inriktas åtgärderna mot tre huvudsakliga mål, nämligen ökad effektivitet i styrelsernas risktillsyn, högre status för riskhanteringsfunktionen och säkerställande av en effektiv övervakning av riskstyrningen.

Kapitalbuffertar

Genom Basel III-överenskommelsen introducerades s.k. kapitalbuffertar. Det finns i nu gällande regelverk inte några bestämmelser om kapitalbuffertar. För att genomföra Basel III i denna del föreslås därför i direktivet att två nya kapitalbuffertar ska införas: en kapitalkonserveringsbuffert och en kontracyklisk buffert.

Den första bufferten – kapitalkonserveringsbufferten – ska hållas i form av kärnprimärkapital och bestå av 2,5 procent av riskvägda tillgångar. Om ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag inte lyckas

uppfylla kraven på att hålla en kapitalkonserveringsbuffert, medför detta begränsningar i institutets möjligheter att dela ut vinster till ägarna eller att betala ut bonus till de anställda.

Den kontracykliska bufferten avser att under goda tider dämpa en alltför snabb kreditexpansion i ett land. Denna buffert ska bestämmas av en utsedd myndighet och fastställas på nationell nivå, vilket innebär att nivån kommer att variera över tiden och mellan medlemsstaterna. Kapitaltäckningskravet kommer således att variera för olika kreditinstitut och värdepappersbolag beroende på vilken geografisk exponering de har. Bufferten ska hållas i form av kärn-primärkapital.

Uppdraget

Det finns behov av att analysera och överväga ett antal frågor med anledning av kommissionens förslag till en ny förordning och ett nytt direktiv. En särskild utredare bör få i uppdrag att göra detta.

Utredaren ska analysera vilka ändringar av den svenska lagstiftningen som behövs för att anpassa den till de regler som föreslås i förordningen och utarbeta nödvändiga lagförslag. Utredaren ska vidare analysera och utarbeta nödvändiga lagförslag för att genomföra de regler som föreslås i direktivet. I förslaget om genomförande ska utredaren också beakta de arbetsrättsliga frågor som aktualiseras. Utredaren ska följa de förhandlingar rörande förslaget till förordning och förslaget till direktiv som pågår inom EU och i sitt förslag utgå från det innehåll dessa rättsakter får när de har antagits av Europaparlamentet och rådet.

Utredaren ska också analysera och överväga om det finns behov av att införa ett särskilt förfarande för handläggning av sanktionsärenden, och om så bedöms vara fallet utarbeta förslag till hur ett sådant förfarande ska utformas.

Utredaren ska även analysera vilken behörig myndighet som bör ges uppdraget att vara den utsedda myndigheten att på nationell nivå fastställa den kontracykliska bufferten.

Konsekvensbeskrivningar

Utredningen ska utifrån de regler som föreslås lämna en redovisning av de konsekvenser och kostnader som uppstår för den enskilde, kreditinstitut, värdepappersbolag, övriga företag samt Finansinspektionen, domstolarna och staten i övrigt. I det sammanhanget ska 14–15 a §§ kommittéförordningen (1998:1474) tillämpas för att ange kostnadsberäkningen och andra konsekvensbeskrivningar. I uppdraget ingår att särskild hänsyn till dessa och övriga konsekvenser ska tas redan vid utformningen av förslagen.

Samråd och redovisning av uppdraget

Utredaren ska i sitt arbete samråda med berörda myndigheter och organisationer som har relevans för utredningsuppdraget, samt även samråda med berörda utredningar, såsom Finanskriskommittén (Fi2011:02).

Utredaren ska också beakta det lagstiftningsarbete om högre kapitaltäckningskrav som pågår inom Finansdepartementet.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2012. Tidpunkten kan behöva justeras beroende på de pågående förhandlingarna inom EU.

(Finansdepartementet)

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2013/36/EU

av den 26 juni 2013

om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

575/2013 av den 26 juni 2013 ^(*). För att bli mer tillgängliga, bör bestämmelserna i bilagorna till direktiven 2006/48/EG och 2006/49/EG ingå i den normativa delen av det här direktivet och av den förordningen.

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt, särskilt artikel 53.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (2) Detta direktiv bör bland annat innehålla bestämmelser om auktorisation att bedriva verksamhet, förvärv av kvalificerade innehav, utövande av etableringsfriheten och friheten att tillhandahålla tjänster, vilka befogenheter tillsynsmyndigheterna har i hem- respektive värdmedlemsstaten samt bestämmelserna om startkapital och om tillsynen av kreditinstitut och värdepappersföretag. Detta direktivs huvudsakliga mål och syfte är att samordna nationella bestämmelser om behörigheten att utöva verksamhet i kreditinstitut och värdepappersföretag samt deras styrningsformer och tillsynsramar. Direktiven 2006/48/EG och 2006/49/EG innehåller även tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag. Dessa krav bör ingå i förordning (EU) nr 575/2013, som fastställer enhetliga och direkt tillämpliga tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, eftersom sådana krav är nära förbundna med de finansiella marknadernas funktion när det gäller en rad tillgångar som innehas av kreditinstitut och värdepappersföretag. Detta direktiv bör läsas i förening med förordning (EU) nr 575/2013 och bör, tillsammans med den förordningen, utgöra den rättsliga ram som styr bankverksamheten, tillsynsramarna och tillsynsreglerna för kreditinstitut och värdepappersföretag.

- (1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut ⁽²⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG av den 14 juni 2006 om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut ⁽³⁾ har ändrats avsevärt vid flera tillfällen. Många av bestämmelserna i direktiven 2006/48/EG och 2006/49/EG är tillämpliga på både kreditinstitut och värdepappersföretag. För att öka tydligheten och se till att dessa bestämmelser tillämpas på ett enhetligt sätt bör de samlas i nya lagstiftningsakter som ska tillämpas på både kreditinstitut och värdepappersföretag, nämligen det här direktivet och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr

- (3) De allmänna tillsynskrav som fastställs i förordning (EU) nr 575/2013 kompletteras med individuella arrangemang som beslutas av de behöriga myndigheterna på grundval av deras fortlöpande tillsyn av varje enskilt kreditinstitut och värdepappersföretag. Dessa olika tillsynsarrangemang bör bland annat fastställas i detta direktiv, och de behöriga myndigheterna bör själva få bedöma vilka arrangemang som bör införas. När det gäller enskilda likviditetsarrangemang bör de behöriga myndigheterna bland annat ta hänsyn till de principer som fastställs i Europeiska banktillsynskommitténs riktlinjer om likviditet (Guidelines on Liquidity Cost Benefit Allocation) av den 27 oktober 2010.

⁽¹⁾ EUT C 105, 11.4.2012, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 177, 30.6.2006, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 177, 30.6.2006, s. 201.

^(*) Se sidan 1 i detta nummer av EUT.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/339

- (4) Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument ⁽¹⁾, får värdepappersföretag som är auktoriserade av de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten och står under tillsyn av dessa myndigheter etablera filialer och fritt tillhandahålla tjänster i andra medlemsstater. Det direktivet innehåller sålunda bestämmelser om samordning av de regler som styr auktorisation av och verksamhet i värdepappersföretag. I det direktivet fastställs dock varken de belopp som dessa företag måste ha som startkapital eller någon gemensam ram för övervakning av de risker som företagen löper, vilket bör fastställas i det här direktivet.
- (5) Detta direktiv bör utgöra det grundläggande instrumentet för fullbordandet av den inre marknaden utifrån såväl etableringsfriheten för kreditinstitut som friheten för sådana institut att tillhandahålla finansiella tjänster.
- (6) En väl fungerande inre marknad kräver inte endast lagstiftning utan även ett nära och regelbundet samarbete och avsevärt starkare konvergens mellan lagstiftnings- och tillsynsmetoderna hos medlemsstaternas behöriga myndigheter.
- (7) Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 ⁽²⁾ inrättades den europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska bankmyndigheten) (nedan kallad EBA). Detta direktiv bör beakta EBA:s roll och funktion enligt den förordningen och de förfaranden som ska följas när uppgifter tilldelas EBA.
- (8) Med tanke på att EBA i och med detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013 får utökade uppgifter, bör Europaparlamentet, rådet och kommissionen se till att tillräckliga personella och ekonomiska resurser ställs till förfogande.
- (9) Som ett första steg mot en bankunion bör en gemensam tillsynsmekanism se till att unionens politik i fråga om tillsyn över kreditinstitut genomförs på ett enhetligt och effektivt sätt, att det enhetliga regelverket för finansiella tjänster tillämpas på samma sätt med avseende på kreditinstitut i alla berörda medlemsstater och att kreditinstituten i fråga omfattas av tillsyn av högsta kvalitet, oberoende av andra hänsyn som inte rör tillsyn. En gemensam tillsynsmekanism är grunden för de följande stegen
- mot en bankunion. Detta bekräftar principen att ett införande av gemensamma mekanismer för ingripanden vid en krissituation bör föregås av gemensamma kontroller för att minska sannolikheten för att sådana mekanismer behöver användas. Europeiska rådet noterade följande i sina slutsatser av den 14 december 2012: "Kommissionen kommer under 2013 att lägga fram ett förslag om en gemensam rekonstruktionsmekanism för de medlemsstater som deltar i den gemensamma tillsynsmekanismen, så att medlagstiftarna kan behandla det som en prioritering och det kan antas under Europaparlamentets innevarande mandatperiod.". I detta syfte kan integreringen av de finansiella ramarna förstärkas ytterligare genom att det inrättas en gemensam rekonstruktionsmekanism, inbegripet lämpliga och effektiva gemensamma säkerhetsarrangemang som ska säkerställa att beslut om rekonstruktion av banker fattas snabbt, opartiskt och i alla berörda parterns intresse.
- (10) Överföringen till Europeiska centralbanken (ECB) av tillsynsuppgifter för vissa medlemsstater bör vara förenlig med ramen för det europeiska system för finansiell tillsyn som inrättades 2010 och dess underliggande mål att utveckla det enhetliga regelverket och göra tillsynsmetoderna mer samstämmiga i hela unionen. ECB bör utföra sina uppgifter med förbehåll för och i överensstämmelse med relevant primärrätt och sekundärrätt i unionen, kommissionens beslut i fråga om statligt stöd, konkurrensregler och koncentrationskontroll samt det enhetliga regelverk som gäller för alla medlemsstaterna. EBA har fått i uppgift att utarbeta förslag till tekniska standarder samt att utfärda riktlinjer och rekommendationer för att säkerställa samstämmighet i tillsynen och en konsekvent tillämpning av resultaten av tillsynen inom unionen. ECB bör inte utföra dessa uppgifter, men bör ha befogenhet att anta förordningar i enlighet med artikel 132 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) i överensstämmelse med akter som antagits av kommissionen på grundval av utkast framtagna av EBA, och med riktlinjer och rekommendationer i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010.
- (11) EBA:s juridiskt bindande medlingsroll är ett viktigt inslag för främjande av samordning, en enhetlig tillsyn och en samstämmig tillsynspraxis. Medling inom ramen för EBA kan inledas antingen på myndighetens eget initiativ, om detta särskilt anges, eller på begäran av en eller flera av de behöriga myndigheter i händelse av oenighet. Detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013 bör utöka det antal situationer där EBA får initiera sin juridiskt bindande medlingsroll syfte att bidra till en samstämmig tillsynspraxis. EBA har inte någon behörighet att ta egna initiativ till medling när det gäller att utse betydande filialer och att fastställa tillsynskrav för specifika institut enligt detta direktiv. För att främja samordningen och göra tillsynspraxis mer enhetlig på dessa känsliga områden bör de behöriga myndigheterna emellertid vid oenighet kunna använda EBA:s medling i ett tidigt skede av processen. En sådan EBA-medling i ett tidigt skede bör bidra till att hitta en lösning för oenigheten.

⁽¹⁾ EUT L 145, 30.4.2004, s. 1.⁽²⁾ EUT L 331, 15.12.2010, s. 12.

- (12) I syfte att skydda sparmedel och för att skapa lika konkurrensvillkor mellan kreditinstitut, bör åtgärderna för att samordna tillsynen över kreditinstitut vara tillämpliga på samtliga kreditinstitut. Skälig hänsyn bör dock tas till objektiva skillnader i fråga om institutens stadgar och till deras ändamål, såsom föreskrivs i nationell lagstiftning.
- (13) För att säkerställa en välfungerande inre marknad behövs det en tillsynspraxis och tillsynsbeslut som är öppna, förutsägbara och harmoniserade, så att det går att driva affärsverksamhet och styra gränsoverskridande grupper av kreditinstitut. EBA bör därför förbättra harmoniseringen av tillsynspraxis. Tillsynsprocesser och tillsynsbeslut bör inte motverka den inre marknadens funktion med avseende på fritt flöde av kapital. Tillsynskollegierna bör se till att det finns ett gemensamt och sammanhängande arbetsprogram liksom harmoniserade tillsynsbeslut. Samarbetet mellan de behöriga myndigheterna i hem- och värdmedlemsstater bör stärkas genom en högre grad av öppenhet och informationsutbyte.
- (14) Åtgärderna bör därför ha en så omfattande räckvidd som möjligt och gälla alla institut vars verksamhet består av att ta emot återbetalbara medel från allmänheten, genom insättningar eller i annan form, såsom fortlöpande utgivning av obligationer och andra jämförbara värdepapper, samt att bevilja kredit för egen räkning. Det bör dock ges möjlighet till undantag för vissa kreditinstitut på vilka detta direktiv inte är tillämpligt. Detta direktiv bör inte påverka tillämpningen av nationell lagstiftning som innehåller föreskrifter om särskild, kompletterande auktorisation för kreditinstitut att bedriva viss verksamhet eller att genomföra vissa typer av transaktioner.
- (15) Det är lämpligt att genomföra harmonisering som är nödvändig och tillräcklig för att säkra ett ömsesidigt erkännande av system för auktorisering och tillsyn, en harmonisering som möjliggör ett enda tillstånd som erkänns i hela unionen, och tillämpning av principen att hemmedlemsstaten utövar tillsyn.
- (16) Principerna om ömsesidigt erkännande och hemlandtillsyn innebär att de enskilda medlemsstaternas behöriga myndigheter inte bör bevilja auktorisation, eller bör återkalla auktorisationen när verksamhetsplanen, den geografiska spridningen av verksamheterna eller den faktiskt utövade verksamheten klart visar att ett kreditinstitut har valt rättssystemet i en viss medlemsstat i syfte att undgå de strängare standarder som gäller i en annan medlemsstat inom vars territorium det bedriver eller har för avsikt att bedriva sin huvudsakliga verksamhet. Om detta inte klart framgår, men den största delen av samtliga tillgångar hos enheter i en bankgrupp är lokaliserade i en annan medlemsstat vars behöriga myndigheter har ansvaret för att utöva gruppbaserad tillsyn, bör ansvaret för att utöva gruppbaserad tillsyn endast ändras med dessa behöriga myndigheters godkännande.
- (17) De behöriga myndigheterna bör inte bevilja eller upprätthålla auktorisation för ett kreditinstitut om det är sannolikt att de hindras att utöva effektiv tillsyn på grund av att institutet har nära förbindelser med andra fysiska eller juridiska personer. De kreditinstitut som redan är auktoriserade bör också visa de behöriga myndigheterna att dessa nära förbindelser uppfyller kraven.
- (18) Hänvisningen till tillsynsmyndigheternas effektiva utförande av tillsynsuppgifterna omfattar gruppbaserad tillsyn som bör utövas över ett kreditinstitut eller värdepappersföretag när unionsrätten föreskriver det. I sådana fall bör de myndigheter hos vilka auktorisation söks kunna avgöra vilka myndigheter som är behöriga att utöva gruppbaserad tillsyn över det kreditinstitutet eller värdepappersföretaget.
- (19) Kreditinstitut som auktoriserats i en hemmedlemsstat bör ha tillstånd att inom hela unionen bedriva vissa eller samtliga verksamheter som anges i förteckningen över verksamheter som omfattas av ömsesidigt erkännande, genom etablering av filialer eller genom tillhandahållande av tjänster.
- (20) Det är lämpligt att göra principen om ömsesidigt erkännande tillämplig även på dessa verksamheter när de bedrivs av finansiella institut som är dotterföretag till kreditinstitut, förutsatt att sådana dotterföretag omfattas av den gruppbaserade tillsynen över moderföretagen och uppfyller vissa bestämda villkor.
- (21) En värdmedlemsstat bör, när etableringsrätten eller friheten att tillhandahålla tjänster utnyttjas, kunna kräva att specifika bestämmelser i dess nationella lagar och andra författningar följs av enheter som inte är auktoriserade som kreditinstitut i hemmedlemsstaten, och med avseende på verksamheter som inte anges i förteckningen över verksamheter som omfattas av ömsesidigt erkännande, förutsatt att sådana föreskrifter å ena sidan inte redan omfattas av förordning (EU) nr 575/2013, står i överensstämmelse med unionsrätten och är avsedda att skydda det allmänna bästa, och å andra sidan att de ifrågavarande enheter eller verksamheterna inte är underkastade likvärdiga bestämmelser i nationella lagar och andra författningar.
- (22) Utöver förordning (EU) nr 575/2013, i vilken det fastställs direkt tillämpliga tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, bör medlemsstaterna se till att det inte finns några hinder för att verksamhet som är föremål för ömsesidigt erkännande kan bedrivas på samma sätt som i hemmedlemsstaten, förutsatt att verksamheten inte står i strid med rättsliga bestämmelser till skydd för det allmänna bästa i värdmedlemsstaten.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/341

- (23) De regler som gäller för filialer till kreditinstitut med huvudkontor i ett tredjeland bör vara likartade i samtliga medlemsstater. Det är viktigt att se till att sådana regler inte är gynnsammare än dem som gäller för filialer till kreditinstitut från en annan medlemsstat. Unionen bör kunna ingå överenskommelser med tredjeländer om tillämpning av regler som tillförsäkrar sådana filialer samma behandling inom hela unionens område. Filialer till kreditinstitut som är auktoriserade i tredjeländer bör inte åtnjuta frihet att tillhandahålla tjänster eller frihet att etablera sig i andra medlemsstater än de medlemsstater där de är etablerade.
- (24) Avtal bör ingås mellan unionen och tredjeländer så att den gruppbaseade tillsynen kan utövas över ett så stort geografiskt område som möjligt.
- (25) Ansvar för tillsyn av ett kreditinstituts finansiella sundhet, särskilt dess gruppbaseade solvens, bör åvila hemmedlemsstaten. Övervakning av unionens bankgrupper bör utövas i nära samarbete mellan de behöriga myndigheterna i hem- och värdmedlemsstaterna.
- (26) Värdmedlemsstaternas behöriga myndigheter bör ha befogenhet att från fall till fall utföra kontroller på plats och inspektioner när det gäller verksamhet i filialer till institut på deras territorium, och att kräva information från en filial om dess verksamhet liksom för statistiska ändamål, informationsändamål eller tillsynsändamål, när värdmedlemsstaten anser detta relevant med hänsyn till finanssystemets stabilitet.
- (27) Värdmedlemsstaternas behöriga myndigheter bör få information om verksamhet som bedrivs på deras territorium. Tillsynsätgärder bör vidtas av hemmedlemsstatens behöriga myndigheter utom om värdmedlemsstaternas behöriga myndigheter har skyldighet att vidta akuta säkerhetsätgärder.
- (28) En väl fungerande inre bankmarknad kräver inte endast rättsliga bestämmelser utan även ett nära och regelbundet samarbete och betydligt ökad samstämmighet i reglerings- och tillsynspraxis mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter. I detta syfte bör problem rörande enskilda kreditinstitut och ömsesidigt informationsutbyte behandlas via EBA. Detta förfarande för ömsesidigt informationsutbyte bör inte ersätta bilateralt samarbete. Värdmedlemsstaternas behöriga myndigheter bör i krisituationer, på eget initiativ eller på initiativ av en hemmedlemsstats behöriga myndigheter, alltid kunna kontrollera att verksamheten vid ett i värdmedlemsstaten etablerat kreditinstitut bedrivs i överensstämmelse med tillämpliga lagar och i enlighet med principerna om sund förvaltning, god redovisningssed och tillfredsställande internkontroll.
- (29) Det är lämpligt att tillåta utbyte av information mellan de behöriga myndigheterna och myndigheter eller organ som genom sin verksamhet bidrar till att stärka det finansiella systemets stabilitet. För att kunna bevara informationens konfidentiella karaktär bör antalet mottagare hållas mycket begränsat.
- (30) Vissa typer av beteende, som bedrägeri eller insiderhandel, riskerar att påverka det finansiella systemets stabilitet och integritet. Det är nödvändigt att fastställa under vilka förutsättningar informationsutbyte kan tillåtas i sådana fall.
- (31) När det föreskrivs att informationen endast får lämnas ut med de behöriga myndigheternas uttryckliga medgivande, bör de behöriga myndigheterna kunna ställa krav på strikt efterlevnad av villkoren för ett medgivande.
- (32) Utbyte av information bör tillåtas mellan de behöriga myndigheterna och centralbanker och andra organ med liknande funktion i egenskap av monetära myndigheter och, när så är nödvändigt för utövande av tillsyn och för att förebygga att institut går i konkurs och för avveckling av konkurshotade institut och i förekommande fall i krisituationer andra offentliga myndigheter och nationella förvaltningar med ansvar för att utarbeta lagstiftning om tillsyn över kreditinstitut, finansiella institut, investeringstjänster och försäkringsföretag samt offentliga myndigheter med ansvar för tillsyn över betalningssystem.
- (33) För att stärka tillsynen över institut och skyddet för deras kunder bör revisorerna vara skyldiga att omgående rapportera till de behöriga myndigheterna om de vid fullgörandet av sitt uppdrag får kännedom om förhållanden som riskerar att allvarligt påverka ett instituts finansiella ställning eller dess förvaltnings- och redovisningsorganisation. Av samma skäl bör medlemsstaterna också se till att denna skyldighet gäller vid alla tillfällen då en revisor upptäcker sådana omständigheter vid fullgörandet av sitt uppdrag i ett företag som har nära förbindelser med ett institut. Revisorernas skyldighet att när så är lämpligt underrätta de behöriga myndigheterna om vissa förhållanden och beslut rörande ett institut som de upptäcker vid fullgörandet av sitt uppdrag hos ett icke-finansiellt företag, bör i sig inte ändra karaktären på deras uppdrag hos detta företag och inte heller det sätt på vilket de bör fullgöra sina uppgifter där.

- (34) Syftet med detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013 är att säkerställa en tillräcklig solvens inom instituten. Om en kris trots dessa solvenskrav inträffar är det nödvändigt att säkerställa att institut kan omstruktureras under ordnade former, att de negativa följderna för den reella ekonomin begränsas och att man undviker att skattebetalarna måste ingripa. För detta ändamål och fram till dess att vidare samordning på unionsnivå har skett, bör EBA i enlighet med förordning (EU) nr 1093/2010 göra en utvärdering av och samordna initiativ för planerna för återhämtning och rekonstruktion i syfte att främja konvergens på detta område. I detta syfte bör EBA i förväg fullt ut informeras om anordnandet av sådana möten om planer för återhämtning, rekonstruktion och avveckling och bör ha rätt att delta i mötena. En del medlemsstaters myndigheter har redan infört en skyldighet för institut och myndigheter att utarbeta planer för återhämtning, rekonstruktion och avveckling. Det är därför lämpligt att instituten är skyldiga att samarbeta med myndigheterna i detta avseende. EBA bör i förväg fullt ut informeras om sådana möten om planer för återhämtning, rekonstruktion och avveckling och bör ha rätt att delta i sådana möten. När en plan för återhämtning, rekonstruktion och avveckling utarbetas bör EBA bidra till och aktivt delta i utvecklingen och samordningen av effektiva och enhetliga planer för återhämtning, rekonstruktion och avveckling i enlighet med förordning (EU) nr 1093/2010. Planer som inbegriper systemviktiga institut bör prioriteras.
- (35) För att säkerställa att skyldigheterna enligt detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013 efterlevs av institut, av de som i praktiken kontrollerar ett instituts affärsverksamhet och av medlemmarna i ett instituts ledningsorgan, samt för att säkerställa liknande behandling i hela unionen, bör medlemsstaterna vara skyldiga att föreskriva administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder som är effektiva, proportionella och avskräckande. De administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder som fastställs i medlemsstaterna bör uppfylla vissa grundläggande krav när det gäller mottagarna, kriterier som bör beaktas när de tillämpas, offentliggörande, centrala befogenheter att påföra sanktioner och nivåer på administrativa sanktionsavgifter.
- (36) Särskilt gäller att de behöriga myndigheterna bör få befogenheter att utdöma administrativa sanktionsavgifter som är tillräckligt höga för att balansera de fördelar som kan förväntas, och vara avskräckande även för större institut och deras chefer.
- (37) För att säkerställa enhetlig tillämpning av administrativa sanktioner eller andra administrativa åtgärder i alla medlemsstater, vid fastställandet av typen av administrativa sanktioner eller andra administrativa åtgärder och nivån på de administrativa sanktionsavgifterna, bör det krävas att medlemsstaterna ser till att de behöriga myndigheterna beaktar alla relevanta omständigheter.
- (38) För att se till att de administrativa sanktionerna har en avskräckande verkan, bör de som regel offentliggöras, utom under vissa väldefinierade omständigheter.
- (39) För bedömningen av det goda anseendet hos ledningen och medlemmarna i ledningsorganet krävs det ett effektivt system för utbyte av uppgifter, där EBA, med förbehåll för tystnadsplikt och dataskyddskrav, bör ha rätt att ha en central databas för uppgifter om administrativa sanktioner, inbegripet eventuella överklaganden i detta avseende, som endast skulle vara tillgänglig för behöriga myndigheter. Under alla omständigheter bör uppgifter om fällande domar i brottmål utbytas i enlighet med rambeslut 2009/315/RIF⁽¹⁾ och beslut 2009/316/RIF⁽²⁾, såsom de genomförs i nationell rätt, och med andra relevanta bestämmelser i nationell rätt.
- (40) För att de behöriga myndigheterna ska kunna upptäcka eventuella överträdelse av nationella bestämmelser om genomförande av detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013, bör de ha nödvändiga befogenheter att utreda och bör inrätta effektiva mekanismer för att uppmuntra rapportering av potentiella eller faktiska överträdelse. Dessa mekanismer bör inte påverka rätten till försvar för var och en som har blivit anklagad för en lagöverträdelse.
- (41) Detta direktiv bör föreskriva både administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder för att säkerställa största möjliga handlingsutrymme till följd av en överträdelse och för att underlätta förebyggandet av nya överträdelse, oavsett om åtgärderna kvalificeras som administrativa sanktioner eller andra administrativa åtgärder enligt nationell lagstiftning. Medlemsstaterna bör kunna föreskriva ytterligare sanktioner utöver dem som anges i detta direktiv och bör kunna föreskriva administrativa sanktionsavgifter på högre nivåer än vad som föreskrivs i detta direktiv.
- (42) Detta direktiv bör inte påverka tillämpningen av bestämmelser om straffrättsliga påföljder i medlemsstaternas lagstiftning.
- (43) Medlemsstaterna bör se till att kreditinstitut och värdepappersföretag har tillräckligt internt kapital när det gäller kvantitet, kvalitet och fördelning med hänsyn till de risker som de är eller kan bli exponerade för. Följaktligen bör medlemsstaterna se till att kreditinstitut och värdepappersföretag har strategier och processer för att utvärdera om det interna kapitalet är tillräckligt och för att hålla det på en tillräckligt hög nivå.

(1) Rådets rambeslut 2009/315/RIF av den 26 februari 2009 om organisationen av medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregistret och uppgifternas innehåll (EUT L 93, 7.4.2009, s. 23).

(2) Rådets beslut 2009/316/RIF av den 6 april 2009 om inrättande av det europeiska informationssystemet för utbyte av uppgifter ur kriminalregister (Ecris) i enlighet med artikel 11 i rambeslut 2009/315/RIF (EUT L 93, 7.4.2009, s. 33).

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/343

- (44) De behöriga myndigheterna bör få i uppdrag att se till att instituten är väl organiserade och har tillräcklig kapitalbas med hänsyn till de risker som instituten är eller kan bli exponerade för.
- (45) För att säkerställa att institut som är verksamma i flera medlemsstater inte utsätts för oproportionella krav till följd av att de behöriga myndigheterna i de enskilda medlemsstaterna fortsätter att utöva sitt ansvar rörande auktorisation och tillsyn, är det mycket viktigt att samarbetet mellan de behöriga myndigheterna ökas väsentligt. EBA bör stödja och utveckla sådant samarbete.
- (46) För att kunna garantera övergripande marknadsdisciplin inom hela unionen bör de behöriga myndigheterna offentliggöra information om den verksamhet som bedrivs i kreditinstitut och värdepappersföretag. Denna information bör vara tillräcklig för att det ska vara möjligt att jämföra de strategier som tillämpas av de olika behöriga myndigheterna i medlemsstaterna och den bör komplettera de krav avseende institutens offentliggörande av teknisk information som anges i förordning (EU) nr 575/2013.
- (47) Gruppberedad tillsyn över institut syftar till att skydda insättarnas och investerarnas intressen och säkerställa stabilitet i det finansiella systemet. För att den gruppberedade tillsynen ska kunna bli effektiv bör den därför tillämpas på alla bankgrupper, inbegripet sådana där moderföretaget inte är kreditinstitut eller värdepappersföretag. Medlemsstaterna bör förse de behöriga myndigheterna med de rättsliga instrument som krävs för att genomföra sådan tillsyn.
- (48) I företagsgrupper med blandad verksamhet där moderföretaget kontrollerar minst ett dotterföretag bör de behöriga myndigheterna ges möjlighet att bedöma den finansiella ställningen för varje kreditinstitut eller värdepappersföretag i en sådan grupp. De behöriga myndigheterna bör åtminstone ha möjlighet att från alla företag inom en grupp få in den information som behövs för att genomföra tillsynen. Samarbete bör etableras mellan myndigheter med ansvar för tillsyn över olika finansiella sektorer när det gäller tillsyn av företagsgrupper som bedriver olika typer av finansiell verksamhet.
- (49) Medlemsstaterna bör kunna vägra eller återkalla ett kreditinstituts auktorisation om vissa strukturer i en företagsgrupp anses vara olämpliga för bedrivande av bankrörelse på grund av att effektiv tillsyn av dessa strukturer inte är möjlig. De behöriga myndigheterna bör därför ha de befogenheter som krävs för att säkerställa sund och ansvarsfull ledning av kreditinstitut. I syfte att trygga en hållbar och diversifierad bankkultur inom unionen som i första hand tjänar unionsmedborgarnas intressen, bör småskalig bankverksamhet uppmuntras, såsom verksamhet inom kreditföreningar (credit unions) och kooperativa banker.
- (50) Unionsdimensionen bör beaktas på lämpligt sätt i de behöriga myndigheternas mandat. De behöriga myndigheterna bör därför vederbörligen beakta effekten av sina beslut inte endast på stabiliteten i det finansiella systemet inom deras medlemsstater, utan även på stabiliteten i alla andra berörda medlemsstaters finansiella system. Om inget annat föreskrivs i nationell lagstiftning bör denna princip kunna främja den finansiella stabiliteten i hela unionen men bör inte innebära att det är rättsligt bindande för de behöriga myndigheterna att uppnå ett visst resultat.
- (51) Finanskrisen visade på kopplingar mellan banksektorn och så kallade skuggbanker. Vissa skuggbanker håller riskerna effektivt åtskilda från banksektorn och undviker sålunda eventuell negativ påverkan på skattebetalare och system. Ökad insikt i skuggbanksverksamhet och dess kopplingar till enheter inom finanssektorn och stramare reglering för att åstadkomma öppenhet, minska systemrisken och avskaffa olämpliga förfaranden är emellertid nödvändigt för finanssystemets stabilitet. Genom ytterligare rapportering från institut kan en del av detta åstadkommas, men särskilda nya bestämmelser behövs också.
- (52) Ökad insyn i institutens verksamhet, särskilt i fråga om gjorda vinster, skatter och andra avgifter som erlagts eller stöd som erhållits, är av största vikt för att unionsmedborgarna ska återfå förtroendet för den finansiella sektorn. Obligatorisk rapportering på det området kan därför ses som en viktig del av institutens sociala ansvar gentemot berörda parter och samhället.
- (53) Brister i företagsstyrningen i ett antal institut har bidragit till ett överdrivet och oförsiktigt risktagande inom banksektorn, vilket har lett till enskilda instituts fallissemang och till systemproblem i medlemsstaterna och globalt. De mycket allmänna bestämmelserna om institutens styrning och det faktum att en stor del av ramarna för företagsstyrning inte är bindande utan väsentligen bygger på frivilliga uppförandekoder, har inte i tillräcklig grad främjat en effektiv tillämpning av sunda metoder för företagsstyrning av instituten. I vissa fall har avsaknaden av ett system med effektiva kontroller och befogenhetsfördelning inom instituten inneburit att det inte funnits någon faktisk övervakning av ledningens beslutsfattande, vilket har främjat kortsiktiga och alltför riskabla ledningsstrategier. De behöriga myndigheternas oklara roll i övervakningen av företagsstyrningen i institut har lett till en otillräcklig tillsyn av de interna styrningsprocessernas effektivitet.

- (54) För att kunna ta itu med de potentiellt skadliga effekterna av dåligt utformade system för företagsstyrning på sund riskhantering, bör medlemsstaterna införa principer och standarder för att säkerställa effektiv övervakning från ledningsorganets sida, främja en sund riskkultur på alla nivåer i kreditinstitut och värdepappersföretag och göra det möjligt för de behöriga myndigheterna att övervaka att de interna styrningsformerna är tillräckliga. Dessa principer och standarder bör gälla med beaktande av arten, omfattningen och komplexiteten hos institutets verksamhet. Medlemsstaterna bör kunna föreskriva principer och standarder för företagsstyrning utöver dem som krävs i detta direktiv.
- (55) Olika styrningsstrukturer tillämpas i medlemsstaterna. I de flesta fall tillämpas en monistisk eller dualistisk ledningsstruktur. Definitionerna i detta direktiv är tänkta att omfatta alla befintliga strukturer utan att föreskriva någon särskild. De är endast till för upprättandet av regler som syftar till att ett visst resultat uppnås, oavsett vilken nationell bolagsrätt som gäller för ett institut i varje medlemsstat. Definitionerna bör därför inte påverka den allmänna tilldelningen av befogenheter i enlighet med nationell bolagsrätt.
- (56) Ett ledningsorgan bör antas ha verkställande funktioner och tillsynsfunktioner. Ledningsorganen i de olika medlemsstaterna har olika befogenheter och strukturer. I medlemsstater där ledningsorganen har en monistisk struktur utför en enda styrelse vanligtvis lednings- och tillsynsuppgifter. I medlemsstater med ett dualistisk system utförs tillsynsfunktionen av en särskild tillsynsstyrelse som inte har några verkställande funktioner, och den verkställande funktionen utförs av ett särskilt ledningsorgan som är ansvarigt för den dagliga ledningen av företaget. Följaktligen tilldelas de olika enheterna inom ledningsorganet separata uppgifter.
- (57) Rollen för icke verkställande medlemmar i ett instituts ledningsorgan bör inbegripa att de på ett konstruktivt sätt ifrågasätter institutets strategi och därigenom bidrar till dess utveckling, granskar ledningens insatser när det gäller att uppnå överenskomna mål, förvisar sig om att den finansiella informationen är korrekt och att finansiella kontroller och riskhanteringssystem är robusta och berättigade, granskar utformningen och genomförandet av institutets ersättningspolicy och ger objektiva synpunkter på resurser, utnämningar och uppförandenormer.
- (58) För att kunna övervaka ledningens åtgärder och beslut på ett verkingsfullt sätt bör institutens ledningsorgan avsätta tillräcklig tid för att kunna utföra sina uppgifter och för att förstå institutets verksamhet, dess viktigaste riskexponeringar samt konsekvenser av verksamheten och riskstrategin. Att inneha ett alltför stort antal uppdrag i ledningsorgan samtidigt skulle hindra en ledamot i ledningsorganet från att avsätta den tid som krävs för att utöva denna tillsynsroll. Det är därför nödvändigt att begränsa det antal uppdrag i ledningsorgan som en ledamot i ett kreditinstituts ledningsorgan får inneha samtidigt inom olika enheter. Uppdrag i ledningsorgan i organisationer som inte huvudsakligen har kommersiellt syfte, till exempel ideella organisationer eller välgörarenhetsorganisationer, bör dock inte beaktas vid tillämpningen av en sådan gräns.
- (59) När medlemmarna i ledningsorganet utses bör aktieägarna eller medlemmarna i ett institut överväga huruvida kandidaterna har tillräckliga kunskaper, kvalifikationer och färdigheter för att garantera att institutet leds på ett korrekt och ansvarsfullt sätt. Dessa principer bör, när det gäller medlemmarna i ledningsorganet, utövas och påvisas genom transparenta och öppna utnämningsförfaranden.
- (60) Ledningsorgans bristande övervakning av ledningsbeslut beror delvis på fenomenet grupptänkande. Detta uppstår bland annat på grund av bristande mångfald i ledningsorganens sammansättning. För att främja oberoende åsikter och ett kritiskt ifrågasättande bör institutens ledningsorgan därför präglas av en tillräcklig mångfald vad gäller ålder, kön, geografiskt ursprung samt utbildnings- och yrkesbakgrund för att det ska gå att få fram olika slags synpunkter och erfarenheter. Balansen mellan könen är särskilt viktig för att säkra en representation som motsvarar befolkningen. Särskilt institut som ligger under tröskeln för representation av det underrepresenterade könet bör prioritera att vidta lämpliga åtgärder. Genom sin representation i ledningsorgan kan arbetstagarna också bidra med ett viktigt perspektiv och genuin kännedom om institutens interna verksamhet, och arbetstagarrepresentation kan därför ses som ett positivt sätt att öka mångfalden. Ledningsorgan som präglas av större mångfald bör kunna övervaka ledningen mer effektivt och därmed bidra till förbättrad risktillsyn och motståndskraftigare institut. Därför bör mångfald vara ett av kriterierna för ledningsorganens sammansättning. Mångfald bör också mer allmänt beaktas i institutets rekryteringspolitik. En sådan politik bör till exempel innebära att instituten uppmuntras att välja kandidater från förslagslistor som innehåller båda könen.
- (61) För att förbättra efterlevnaden av lagstiftningen och stärka företagsstyrningen bör medlemsstaterna inrätta effektiva och tillförlitliga mekanismer för att uppmuntra rapportering till behöriga myndigheter av potentiella eller faktiska överträdelser av nationella bestämmelser som införlivar detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013. Anställda som rapporterar om överträdelser inom sina egna institut bör åtnjuta ett fullständigt skydd.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/345

- (62) En ersättningspolicy som uppmuntrar till överdrivet risktagande kan undergräva en sund och effektiv riskhantering i kreditinstitut och värdepappersföretag. Medlemmar i G20 åtog sig att tillämpa rådet för finansiell stabilitets (FSB) principer för god praxis och genomförandestandarder när det gäller ersättning för att komma till rätta med de potentiellt skadliga effekterna av dåligt utformade ersättningsstrukturer på en sund riskhantering och kontroll av fysiska personers riskbenägenhet. Detta direktiv har som syfte att genomföra internationella principer och standarder på unionsnivå genom att införa en uttrycklig skyldighet för kreditinstitut och värdepappersföretag att inrätta och upprätthålla en ersättningspolicy och en ersättningspraxis som är förenliga med effektiv riskhantering för personalkategorier vars yrkesutövning har väsentlig inverkan på kreditinstitutens och värdepappersföretagens riskprofil.
- (63) För att kunna säkerställa att institut följer en sund ersättningspolicy är det lämpligt att ange tydliga principer om företagsstyrning och strukturen för ersättningspolicy. Ersättningspolicyen bör särskilt anpassas till kreditinstitutets och värdepappersföretagets riskbenägenhet, värden och långfristiga intressen. Därför bör bedömningen av den resultatbaserade delen av ersättningen basera sig på resultatet på lång sikt och beakta de aktuella och framtida risker som är förknippade med det resultatet.
- (64) När en policy med rörliga ersättningsdelar övervägs bör en åtskillnad göras mellan fast ersättning, som omfattar utbetalningar, proportionella, regelbundna pensionsavsättningar eller förmåner (om sådana förmåner inte är kopplade till några prestandakriterier) och rörlig ersättning, som omfattar tilläggsutbetalningar, eller förmåner som är kopplade till prestation eller, i undantagsfall, andra avtalsmässiga aspekter, dock inte sådana som ingår i vanliga anställningspaket (såsom sjukvård, forskoleverksamhet eller proportionella, regelbundna pensionsavsättningar). Både ekonomiska och andra förmåner bör omfattas.
- (65) För att undvika överdrivet risktagande bör under alla omständigheter en maximal kvot mellan de fasta och rörliga delarna av den totala ersättningen fastställas. Det är i detta avseende lämpligt att institutens aktieägare, ägare och medlemmar i institut får en viss roll. Medlemsstaterna bör kunna fastställa striktare krav när det gäller förhållandet mellan de fasta och rörliga delarna av den totala ersättningen. För att uppmuntra användningen av aktieinstrument eller skuldinstrument som betalas enligt ett långsiktigt uppskovsförfarande som en variabel ersättningsdel, bör medlemsstaterna inom vissa gränser kunna tillåta att institut tillämpar ett teoretiskt diskonto när de beräknar dessa instruments värde i syfte att tillämpa den maximala kvoten. Medlemsstaterna bör dock inte vara tvungna att sörja för en sådan facilitet och bör kunna besluta att det tillämpas en längre maximal procentsats för den totala rörliga ersättning än den som anges i detta direktiv. För att säkerställa att en harmoniserad och enhetlig metod används som garanterar likvärdiga förutsättningar inom hela den inre marknaden, bör EBA ge lämplig vägledning om det tillämpliga teoretiska diskonto som ska användas.
- (66) För att säkerställa att utformningen av ersättningspolicyn är en del av institutets riskhantering bör ledningsorganet anta och regelbundet se över ersättningspolicyen. Bestämmelserna i detta direktiv om ersättning bör återspegla skillnaderna mellan olika typer av institut på ett proportionellt sätt, med hänsyn tagen till deras storlek, interna organisation samt verksamhetens karaktär, omfattning och komplexitet. Det skulle i synnerhet inte vara rimligt att kräva att vissa typer av värdepappersföretag efterlever alla dessa principer.
- (67) För att skydda och främja den finansiella stabiliteten i unionen och för att det inte ska gå att kringgå kraven i detta direktiv, bör de behöriga myndigheterna se till att principer och regler för ersättning efterlevs av instituten på gruppnivå, dvs. på grupp-, moderföretags- och dotterföretagsnivå, inklusive filialer och dotterföretag som etablerats i tredjeländer.
- (68) Eftersom dåligt utformade modeller för ersättningspolicy och incitamentssystem kan medföra en oacceptabel ökning av de risker som kreditinstitut och värdepappersföretag är exponerade för, bör snabba motåtgärder och vid behov lämpliga korrigerande åtgärder vidtas. Därför är det lämpligt att se till att de behöriga myndigheterna har befogenheter att ålägga berörda institut att genomföra kvalitativa eller kvantitativa åtgärder för att hantera problem med ersättningspolicyn som har kommit fram vid tillsynen.
- (69) Bestämmelserna om ersättning ska inte påverka det fullständiga utövandet av de grundläggande rättigheter som är garanterade genom artikel 153.5 i EUF-fördraget, allmänna principer i nationell avtalsrätt och arbetsrätt, unionsrätt och nationell rätt om aktieägarnas rättigheter och deltagande och allmänna skyldigheter för det berörda institutets ledningsorgan samt i tillämpliga fall arbetsmarknadsparternas rätt att ingå och tillämpa kollektivt avtal i enlighet med nationell lagstiftning och praxis.

- (70) Kapitalbaskraven för kreditrisk och marknadsrisk bör endast i den omfattning det är nödvändigt basera sig på externa kreditbetyg. Om kreditrisken är betydande bör institut därför i regel försöka tillämpa internmetoder eller internmodeller. Standardiserade metoder som bygger på externa kreditbetyg kan dock användas när kreditrisken inte är så betydande, vilket typiskt sett är fallet för mindre komplexa institut, för obetydliga exponeringar eller i fall där användningen av interna metoder skulle leda till oskälig belastning.
- (71) Direktiven 2006/48/EG och 2006/49/EG utgjorde delvis den grund på vilken övertron på externa kreditbetyg byggdes upp. Det här direktivet bör beakta slutsatserna från G20-mötet och FSB-principerna med avseende på övertron på externa kreditbetyg. Institut bör därför uppmuntras att använda interna snarare än externa kreditbetyg, även vid beräkning av lagstadgade kapitalbaskrav.
- (72) Övertron på externa kreditbetyg bör minskas och alla automatiska effekter av kreditvärderingar bör stegvis avlägsnas. Institut bör därför vara skyldiga att införa egna sunda kriterier för att bevilja krediter och beslutsprocesser för kreditbeslut. Institut bör också kunna använda externa kreditbetyg som en av flera faktorer i dessa processer, men kreditinstituten och värdepappersföretagen bör inte utesluta eller mekaniskt förlita sig på dessa externa kreditbetyg.
- (73) Godkännandet av ett kreditvärderingsinstitut som ett externt kreditvärderingsinstitut bör inte öka avskärmningen av en marknad som redan domineras av tre företag. EBA, medlemsstaternas centralbanker och ECB bör, utan att göra förfarandet enklare eller mindre krävande, se till att fler kreditvärderingsinstitut kan godkännas som externa kreditvärderingsinstitut för att öppna marknaden för andra företag.
- (74) Mot bakgrund av de många olika strategier som tillämpas av institut som använder metoder som bygger på interna modeller är det viktigt att de behöriga myndigheterna och EBA har en klar bild av värdeintervallet för de riskvägda tillgångar och kapitalbaskrav som uppkommer för liknande exponeringar i enlighet med dessa strategier. I detta syfte bör instituten åläggas att till de behöriga myndigheterna överlämna resultaten av interna modeller tillämpade på EBA:s referensportföljer avseende ett stort antal exponeringar. På grundval av dessa uppgifter bör de behöriga myndigheterna vidta lämpliga åtgärder för att se till att likheter och skillnader i resultat för samma exponering kan motiveras med tanke på de risker som uppstår. Mer allmänt bör de behöriga myndigheterna och EBA se till att valet mellan en metod som bygger på interna modeller och en schablonmetod inte leder till en underskattning av kapitalbaskraven. Även om kapitalbaskraven för operativ risk är svårare att tilldela för varje enskild exponering och det därför är lämpligt att utesluta denna riskkategori från riktmärkningsprocessen bör de behöriga myndigheterna följa med utvecklingen inom de metoder som bygger på interna modeller för operativ risk i syfte att övervaka skillnaderna i praxis och förbättra tillsynsmetoderna.
- (75) Utvecklingen av relationsbaserad kreditgivning (relationship based lending) bör uppmuntras, där information som fås genom en fortlöpande affärsrelation med kunder används för att nå en högre kvalitet på "due diligence"-granskning och riskbedömning än vad som skulle nås på basis av rent standardiserade uppgifter och "credit scoring".
- (76) När det gäller tillsynen över likviditeten bör ansvaret ligga hos hemmedlemsstaterna så snart som detaljerade kriterier för kravet på likviditetstäckning börjar gälla. Det är därför nödvändigt att genomföra samordningen av tillsynen på detta område, så att hemlandstillsyn kan införas innan dess. För att säkerställa effektiv tillsyn bör de behöriga myndigheterna i hem- och värdmedlemsstatens ytterligare samarbeta på området likviditet.
- (77) När de likvida tillgångarna i ett institut inom en grupp i ett stressläge täcker likviditetsbehovet i ett annat institut inom gruppen, bör de behöriga myndigheterna kunna göra undantag från kravet på likviditetstäckning och bör i stället kunna tillämpa dessa krav på gruppnivå.
- (78) Åtgärder som vidtas enligt detta direktiv bör inte påverka åtgärder som vidtas i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG av den 4 april 2001 om rekonstruktion och likvidation av kreditinstitut⁽¹⁾. Tillsynsåtgärderna bör inte leda till diskriminering mellan borgenärer från olika medlemsstater.
- (79) Mot bakgrund av finanskrisen och de konjunkturförstärkande mekanismer som bidrog till att den uppstod och som förstärkte dess effekter, utfärdade FSB, Baselkommittén för banktillsyn och G20 rekommendationer för att mildra de konjunkturförstärkande effekterna av den finansiella regleringen. I december 2010 utfärdade Baselkommittén nya globala regleringsstandarder för bankkapitalkrav (Basel III-reglerna), däribland regler som innebär krav på upprätthållande av kapitalkonserveringsbuffertar och kontryckiska kapitalbuffertar.

⁽¹⁾ EGT L 125, 5.5.2001, s. 15.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/347

- (80) Det är därför lämpligt att vid sidan av övriga kapitalbaskrav kräva att kreditinstitut och relevanta värdepappersföretag, utöver andra kapitalbaskrav, innehar en kapitalkonserveringsbuffert och en kontryckisk kapitalbuffert, för att säkra att de under perioder av ekonomisk tillväxt ackumulerar en kapitalbas som är tillräcklig för att kunna absorbera förluster under kritiska perioder. Den kontryckiska kapitalbufferten bör byggas upp när den sammanlagda tillväxten i krediter och andra tillgångsklasser med en betydande inverkan på dessa kreditinstituts och värdepappersföretags riskprofil bedöms vara förknippad med uppkomsten av en systemomfattande risk, och sedan utnyttjas under kritiska perioder.
- (81) För att kunna garantera att de kontryckiska kapitalbufferterna verkligen återspeglar den risk som banksektorn utsätts för vid en alltför stor kredittillväxt, bör kreditinstituten och värdepappersföretagen beräkna sina institutspecifika buffertar som det viktade genomsnittet av de kontryckiska buffertvärden som gäller i de länder där de har sina kreditexponeringar. Varje medlemsstat bör därför utse en myndighet med ansvar för att varje kvartal fastställa det kontryckiska buffertvärdet för exponeringar i den medlemsstaten. Detta buffertvärde bör beakta öknings i kreditgivningsnivåerna och förändringar i kreditgivningen som andel av BNP i den medlemsstaten, liksom andra variabler som är relevanta vid bedömning av risker som hotar finanssystemets stabilitet.
- (82) För att främja samstämmighet på internationell nivå vid fastställandet av de kontryckiska buffertvärdena, har Baselkommittén utarbetat en metod som grundar sig på förhållandet mellan kreditgivningen och BNP. Detta bör fungera som den gemensamma utgångspunkten för de berörda nationella myndigheterna när de beslutar om buffertvärden, men den bör inte ge upphov till ett automatiskt fastställande av buffertvärde eller vara bindande för den utsedda myndigheten. Buffertvärdet bör på ett meningsfullt sätt återspegla kreditcykeln och de risker som beror på alltför stor kredittillväxt i medlemsstaten och bör ta vederbörlig hänsyn till den nationella ekonominns särdrag.
- (83) Det är viktigt att rörliga ersättningar begränsas, så att det kan säkerställas att kreditinstitut och värdepappersföretag åter bygger upp sina kapitalnivåer när de bedriver verksamhet inom buffertområdet. Kreditinstitut och värdepappersföretag omfattas redan av principen att ersättningar och diskretionära utbetalningar av rörliga ersättningar till de personalkategorier vars yrkesutövning har väsentlig inverkan på kreditinstitutets riskprofil, måste vara hållbara med avseende på kreditinstitutets finansiella ställning. För att säkerställa att ett institut återställer sin kapitalbasnivå inom rimlig tid, är det lämpligt att anpassa beviljandet av rörliga ersättningar och diskretionära pensionsförmåner till kreditinstitutets vinstsituation under de perioder då det kombinerade buffertkravet inte uppfylls, varvid hänsyn bör tas till institutets möjlighet att fungera bra på lång sikt.
- (84) Institutet bör bemöta och kontrollera alla koncentrationsrisker genom skriftliga riktlinjer och förfaranden. Med hänsyn till beskaffenheten hos den offentliga sektorns exponering är det mer effektivt att kontrollera koncentrationsrisker än att göra en riskviktning av dessa exponeringar, med tanke på deras storlek och svårigheterna att kalibrera kapitalbaskraven. Kommissionen bör vid lämplig tidpunkt översända en rapport till Europaparlamentet och rådet om eventuella önskvärda förändringar när det gäller koncentrationsriskerna.
- (85) Medlemsstaterna bör kunna kräva att vissa institut utöver en kapitalkonserveringsbuffert och en kontryckisk kapitalbuffert har en systemriskbuffert för att förhindra och minska långsiktiga icke-konjunkturbetingade systemrisker eller makrotillsynsrisiker som inte omfattas av förordning (EU) nr 575/2013, om det finns en risk för störningar av det finansiella systemet som kan få allvarliga negativa konsekvenser för det finansiella systemet och den reella ekonomin i en viss medlemsstat. Systemriskbuffertens värde bör gälla alla institut, eller för en eller flera grupper av institut, om instituten uppvisar liknande riskprofiler i sin affärsverksamhet.
- (86) För att säkerställa enhetlig makrotillsyn i hela unionen, är det lämpligt att Europeiska systemrisknämnden (ESRB) utvecklar principer som skräddarsyts för unionens ekonomi och bör även vara ansvarig för övervakningen av deras tillämpning. Detta direktiv bör inte hindra ESRB från att vidta de åtgärder som den anser nödvändiga enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1092/2010 av den 24 november 2010 om makrotillsyn av det finansiella systemet på unionsnivå och om inrättande av en europeisk systemrisknämnd⁽¹⁾.
- (87) Medlemsstaterna bör kunna erkänna ett systemriskbuffertvärde som har fastställts av en annan medlemsstat och tillämpa det buffertvärdet på nationellt auktoriserade institut för exponeringar i den medlemsstat som fastställt buffertvärdet. Den medlemsstat som har fastställt buffertvärdet bör också kunna begära att Europeiska systemrisknämnden (ESRB) i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1092/2010 utfärda en rekommendation ställd till en eller flera medlemsstater som kan erkänna systemriskbuffertvärdet, där de rekommenderas att göra detta. En sådan rekommendation är underställd villkoren i artiklarna 3.2 och 17 i den förordningen (följ rekommendation eller förklara varför det inte görs).
- (88) Medlemsstaternas beslut om kontryckiska buffertvärden bör samordnas i så stor utsträckning som möjligt. I det avseendet kan ESRB, på de behöriga eller utsedda myndigheternas begäran, underlätta diskussioner mellan dessa myndigheter om fastställandet av föreslagna buffertvärden, inklusive relevanta variabler.

(1) EUT L 331, 15.12.2010, s. 1.

- (89) När ett kreditinstitut eller värdepappersföretag inte helt uppfyller de kombinerade buffertkraven, bör det vara skyldigt att vidta åtgärder som garanterar att det kan återställa sin kapitalbasnivå inom rimlig tid. För att kapital ska kunna bevaras bör det införas proportionella restriktioner på diskretionär vinstutdelning, inklusive utdelningsbetalningar och utbetalning av rörliga ersättningsar. För att kunna garantera att sådana institut eller företag har en trovärdig strategi för att återställa nivån på sin kapitalbas, bör de vara skyldiga att utarbeta och med de behöriga myndigheterna komma överens om en kapitalkonserveringsplan där det fastställs hur utdelningsrestriktionerna ska tillämpas samt andra åtgärder som institutet eller företaget har för avsikt att vidta för att garantera full efterlevnad av buffertkraven.
- (90) Myndigheter förväntas lägga högre kapitalbaskrav för globala systemviktiga institut för att kompensera för den högre risk som denna typ av institut utgör för det finansiella systemet och den effekt som deras fallissemang kan få för skattebetalarna. Om en myndighet ålägger systemriskbufferten och bufferten för globala systemviktiga institut är tillämplig, bör den högre av dessa tillämpas. Om systemriskbufferten endast tillämpas på nationella exponeringar, bör den vara kumulativ med bufferten för globala systemviktiga institut eller bufferten för andra systemviktiga institut som är tillämpliga i enlighet med detta direktiv.
- (91) Tekniska standarder för finansiella tjänster bör garantera konsekvent harmonisering och tillräckligt skydd för insättare, investerare och konsument i hela unionen. EBA är ett organ som har ytterst specialiserade expertkunskaper på området, och det bör därför vara ändamålsenligt och lämpligt att det anförtros uppgiften att utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn och genomförande som inte inbegriper policyval, vilka sedan läggs fram för kommissionen. I samband med utarbetandet av förslag till tekniska standarder bör EBA se till att det finns effektiva förvaltnings- och rapporteringsförfaranden.
- (92) Kommissionen bör, genom delegerade akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget och i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010, anta EBA:s tekniska standarder för tillsyn på områdena verksamhetstillstånd och förvärv av betydande innehav i kreditinstitut, informationsutbyte mellan behöriga myndigheter, utövande av etableringsfriheten och friheten att tillhandahålla tjänster, tillsynssamarbete, kreditinstitutens och värdepappersföretagens ersättningspolicy och övervakning av blandade finansiella holdingbolag. Kommissionen och EBA bör se till att dessa standarder kan tillämpas av alla berörda institut på ett sätt som står i proportion till dessa instituts och deras verksamheters art, omfattning och komplexitet.
- (93) Med tanke på det detaljerade innehållet i och det stora antalet tekniska standarder för tillsyn som ska antas enligt detta direktiv bör, om kommissionen antar en teknisk standard för tillsyn som är densamma som det förslag till teknisk standard för tillsyn som EBA har lagt fram, den period inom vilken Europaparlamentet eller rådet får invända mot en sådan standard i lämpliga fall förlängas med ytterligare en månad. Dessutom bör kommissionen sträva efter att anta tekniska standarder för tillsyn i så god tid att Europaparlamentet och rådet kan utföra hela granskningen, med beaktande av omfattningen av och komplexiteten hos de tekniska standarderna för tillsyn och det detaljerade innehållet i Europaparlamentets och rådets arbetsordningar, arbetsplanering och sammansättning.
- (94) Kommissionen bör också, genom genomförandeakter i enlighet med artikel 291 i EUF-fördraget och i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010, ges befogenhet att anta tekniska standarder som utarbetats av EBA för genomförande på områdena verksamhetstillstånd och förvärv av betydande innehav i kreditinstitut, informationsutbyte mellan behöriga myndigheter, tillsynssamarbete, särskilda tillsynskrav och tillsynsmyndigheternas offentliggörande av information.
- (95) I syfte att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av detta direktiv bör kommissionens ges genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter⁽¹⁾.
- (96) I syfte att specificera kraven enligt detta direktiv, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på klargörandet av de definitioner och den terminologi som används i detta direktiv, utökandet av förteckningen över verksamheter som är föremål för ömsesidigt erkännande och förbättrandet av informationsutbytet rörande filialer till kreditinstitut. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå. Kommissionen bör, då den förbereder och utarbetar delegerade akter, se till att relevanta handlingar översänds samtidigt till Europaparlamentet och rådet och att detta sker så snabbt som möjligt och på lämpligt sätt.
- (97) Hänvisningar till direktiven 2006/48/EG och 2006/49/EG bör anses som hänvisningar till det här direktivet och förordning (EU) nr 575/2013.

⁽¹⁾ EUT L 55, 28.2.2011, s. 13.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/349

- (98) Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG av den 16 december 2002 om extra tillsyn över kreditinstitut, försäkringsföretag och värdepappersföretag i ett finansiellt konglomerat ⁽¹⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden ⁽²⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) ⁽³⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet ⁽⁴⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder ⁽⁵⁾ hänför sig till bestämmelserna i direktiven 2006/48/EG och 2006/49/EG avseende kapitalbaskraven som nu fastställs i det här direktivet och förordning (EU) nr 575/2013. Därför bör hänvisningarna i dessa direktiv till direktiven 2006/48/EG och 2006/49/EG anses som hänvisningar till bestämmelserna rörande kapitalbaskraven i det här direktivet och förordning (EU) nr 575/2013.
- (99) För att göra det möjligt att utarbeta tekniska standarder så att de institut som utgör del av ett finansiellt konglomerat tillämpar lämpliga beräkningsmetoder för bestämning av kapital som krävs på gruppnivå, bör direktiv 2002/87/EG ändras i enlighet med detta.
- (100) För att den inre bankmarknaden ska kunna fungera med allt större effektivitet och för att unionsmedborgarna ska ha tillfredsställande insyn, är det nödvändigt att de behöriga myndigheterna offentliggör information om hur detta direktiv genomförs, på ett sätt som möjliggör meningsfulla jämförelser.
- (101) När det gäller tillsyn över likviditet bör det förekomma en period inom vilken medlemsstaten övergår till ett regelsystem som omfattar tillämpning av detaljerade kriterier för kravet på likviditetstäckning.
- (102) För att säkerställa en stabil, smidig och successiv övergång inom instituten till nya likviditetskrav och krav på stabil finansiering på unionsnivå, bör de behöriga myndigheterna till fullo utnyttja sina tillsynsbefogenheter enligt detta direktiv och enligt gällande nationell lagstiftning. De behöriga myndigheterna bör särskilt överväga behovet att tillämpa administrativa sanktioner eller andra administrativa åtgärder, inklusive tillsynsavgifter, vars nivå i stora drag bör vara kopplad till skillnaden mellan ett instituts verkliga likviditetsposition och likviditetskraven och kraven på stabil finansiering. När de behöriga myndigheterna gör denna bedömning bör de ta vederbörlig hänsyn till förhållandena på marknaden. Sådana administrativa sanktioner eller andra administrativa åtgärder bör tillämpas fram till dess att detaljerade rättsakter om likviditetskrav och krav på stabil finansiering har genomförts på unionsnivå.
- (103) Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter ⁽⁶⁾ och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter ⁽⁷⁾ bör till fullo tillämpas på behandlingen av personuppgifter inom ramen för det här direktivet.
- (104) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen fastställandet av bestämmelser i fråga om behörighet att utöva verksamhet i institut och tillsynen över institut, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför, på grund av den föreslagna åtgärdens omfattning och verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (105) I enlighet med medlemsstaternas och kommissionens gemensamma politiska förklaring om förklarande dokument av den 28 september 2011 har medlemsstaterna åtagit sig att, i motiverade fall, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i ett direktiv och motsvarande delar i nationella instrument för införlivande. Med avseende på detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är motiverat.
- (106) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 28.2 i förordning (EG) nr 45/2001 och har avgett ett yttrande ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ EUT L 35, 11.2.2003, s. 1.⁽²⁾ EUT L 319, 5.12.2007, s. 1.⁽³⁾ EUT L 302, 17.11.2009, s. 32.⁽⁴⁾ EUT L 267, 10.10.2009, s. 7.⁽⁵⁾ EUT L 174, 1.7.2011, s. 1.⁽⁶⁾ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.⁽⁷⁾ EGT L 8, 12.1.2001, s. 1.⁽⁸⁾ EUT C 175, 19.6.2012, s. 1.

L 176/350

SV

Europeiska unionens officiella tidning

27.6.2013

(107) Direktiv 2002/87/EG bör ändras i enlighet med detta och direktiven 2006/48/EG och 2006/49/EG bör upphävas.

4) I Belgien, Institut de Réescompte et de Garantie/Herdiskontering- en Waarborginstituut.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

5) I Danmark, Eksport Kredit Fonden, Eksport Kredit Fonden A/S, Danmarks Skibskredit A/S och KommuneKredit.

AVDELNING I

SYFTE, TILLÄMPNINGSMOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Syfte

I detta direktiv fastställs regler för följande:

6) I Tyskland, Kreditanstalt für Wiederaufbau, företag som med stöd av Wohnungsgemeinnützigkeitsgesetz är erkända för genomförande av statlig bostadspolitik och som inte huvudsakligen bedriver bankverksamhet samt företag som i enlighet med samma lag anses som allmännyttiga bostadsföretag.

a) Behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och värdepappersföretag (nedan gemensamt kallade institut).

7) I Estland, hoiu-laenuühistud, som kooperativa företag som är erkända enligt hoiu-laenuühistu seadus.

b) Tillsynsbefogenheter och verktyg för de behöriga myndigheternas tillsyn av instituten.

8) I Irland, credit unions och friendly societies.

c) De behöriga myndigheternas tillsyn av institut på ett sätt som överensstämmer med bestämmelserna i förordning (EU) nr 575/2013.

9) I Grekland, Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (Tamio Parakatathikon kai Danion).

d) Offentliggörandekrav för behöriga myndigheter inom området reglering och tillsyn av institut.

10) I Spanien, Instituto de Crédito Oficial.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv ska tillämpas på institut.

11) I Frankrike, Caisse des dépôts et consignations.

2. Artikel 30 ska tillämpas på lokala företag.

12) I Italien, Cassa di risparmio e prestiti.

3. Artikel 31 ska tillämpas på företag som avses i artikel 4.1 led 2 c i förordning (EU) nr 575/2013.

13) I Lettland, krājaizdevu sabiedrības, företag som är erkända enligt krājaizdevu sabiedrību likums som kooperativa företag som utför finansiella tjänster enbart för sina medlemmar.

4. Artikel 34 och avdelning VII kapitel 3 ska gälla för finansiella holdingföretag, blandade finansiella holdingföretag och holdingföretag med blandad verksamhet med huvudkontor i unionen.

14) I Litauen, kredito unijos förutom Centrinė kredito unija.

5. Detta direktiv ska inte tillämpas på följande:

15) I Ungern, MFB Magyar Fejlesztési Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság och Magyar Export-Import Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság.

1) Behörighet att utöva verksamhet i värdepappersföretag i den mån detta regleras genom direktiv 2004/39/EG.

16) I Nederländerna, Nederlandse Investeringsbank voor Ontwikkelingslanden NV, NV Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij, NV Industriebank Limburgs Instituut voor Ontwikkeling en Financiering och Overijsselse Ontwikkelingsmaatschappij NV.

2) Centralbanker.

17) I Österrike, företag som är godkända som allmännyttiga byggnadsföretag och Österreichische Kontrollbank AG.

3) Postgiroinstitut.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/351

- 18) I Polen, Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo – Kredytowe och Bank Gospodarstwa Krajowego.
- 19) I Portugal, Caixas Económicas som fanns den 1 januari 1986, med undantag av, å ena sidan, dem som blivit aktiebolag samt, å andra sidan, Caixa Económica Montepio Geral.
- 20) I Slovenien, SID-Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d. Ljubljana.
- 21) I Finland, Teollisen yhteistyön rahasto Oy/Fonden för industriellt samarbete AB och Finnvera Oy/Finnvera Abp.
- 22) I Sverige, Svenska Skeppshypotekskassan.
- 23) I Förenade kungariket, National Savings Bank, Commonwealth Development Finance Company Ltd, Agricultural Mortgage Corporation Ltd, Scottish Agricultural Securities Corporation Ltd, Crown Agents for overseas governments and administrations, credit unions och municipal banks.
6. De enheter som avses i led 1 och led 3-23 i punkt 5 i denna artikel, ska behandlas som finansiella institut vid tillämpning av artikel 34 och avdelning VII kapitel 3.

Artikel 3

Definitioner

1. I detta direktiv gäller följande definitioner:
- 1) kreditinstitut: kreditinstitut enligt definitionen i artikel 4.1 led 1 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 2) värdepappersföretag: värdepappersföretag enligt definitionen i artikel 4.1 led 2 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 3) institut: institut enligt definitionen i artikel 4.1 led 3 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 4) lokalt företag: lokalt företag enligt definitionen i artikel 4.1 led 4 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 5) försäkringsföretag: försäkringsföretag enligt definitionen i artikel 4.1 led 5 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 6) återförsäkringsföretag: återförsäkringsföretag enligt definitionen i artikel 4.1 led 6 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 7) ledningsorgan: ett instituts organ, som utses enligt den nationella lagstiftningen och som har befogenhet att fastställa institutets strategi, mål och allmänna inriktning och som kontrollerar och övervakar ledningens beslutsfattande och de personer som i praktiken leder institutets verksamhet.
- 8) ledningsorgan med tillsynsfunktion: ledningsorganet i dess roll att kontrollera och övervaka ledningens beslutsfattande.
- 9) verkställande ledning: de fysiska personer som utövar verkställande funktioner vid ett institut och som är ansvariga och kan ställas till svars inför ledningsorganet för den dagliga ledningen av institutet.
- 10) systemrisk: en risk för störningar i det finansiella systemet som kan medföra allvarliga negativa konsekvenser för det finansiella systemet och den reella ekonomin.
- 11) modellrisk: den potentiella förlust som ett institut kan åsamkas till följd av beslut som huvudsakligen kan baseras på resultat av interna modeller, på grund av fel i framtagning, genomförande eller användning av sådana modeller.
- 12) originator: originator enligt definitionen i artikel 4.1 led 13 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 13) medverkande institut (sponsor): medverkande institut enligt definitionen i artikel 4.1 led 14 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 14) moderföretag: moderföretag enligt definitionen i artikel 4.1 led 15 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 15) dotterföretag: dotterföretag enligt definitionen i artikel 4.1 led 16 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 16) filial: filial enligt definitionen i artikel 4.1 led 17 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 17) anknutet företag: anknutet företag enligt definitionen i artikel 4.1 led 18 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 18) kapitalförvaltningsbolag: kapitalförvaltningsbolag enligt definitionen i artikel 4.1 led 19 i förordning (EU) nr 575/2013,

- 19) finansiellt holdingföretag: finansiellt holdingföretag enligt definitionen i artikel 4.1 led 20 i förordning (EU) nr 575/2013, fallissemang eller bristande funktion kan orsaka systemrisker,
- 20) blandat finansiellt holdingföretag: blandat finansiellt holdingföretag enligt definitionen i artikel 4.1 led 21 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 21) holdingföretag med blandad verksamhet: holdingföretag med blandad verksamhet enligt definitionen i artikel 4.1 led 22 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 22) finansiellt institut: finansiellt institut enligt definitionen i artikel 4.1 led 26 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 23) enhet i den finansiella sektorn: enhet i den finansiella sektorn enligt definitionen i artikel 4.1 led 27 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 24) moderinstitut i en medlemsstat: moderinstitut i en medlemsstat enligt definitionen i artikel 4.1 led 28 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 25) moderinstitut inom EU: moderinstitut inom EU enligt definitionen i artikel 4.1 led 29 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 26) finansiellt moderholdingföretag i en medlemsstat: finansiellt moderholdingföretag i en medlemsstat enligt definitionen i artikel 4.1 led 30 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 27) finansiellt moderholdingföretag inom EU: ett finansiellt moderholdingföretag inom EU enligt definitionen i artikel 4.1 led 31 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 28) blandat finansiellt moderholdingföretag i en medlemsstat: blandat finansiellt moderholdingföretag i en medlemsstat enligt definitionen i artikel 4.1 led 32 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 29) blandat finansiellt moderholdingföretag inom EU: ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EU enligt definitionen i artikel 4.1 led 33 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 30) systemviktigt institut: ett moderinstitut inom EU, ett finansiellt moderholdingföretag inom EU, ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EU eller ett institut som vid
- 31) central motpart: central motpart enligt definitionen i artikel 4.1 led 34 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 32) ägarintresse: ägarintresse enligt definitionen i artikel 4.1 led 35 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 33) kvalificerat innehav: kvalificerat innehav enligt definitionen i artikel 4.1 led 36 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 34) kontroll: kontroll enligt definitionen i artikel 4.1 led 37 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 35) nära förbindelser: nära förbindelser enligt definitionen i artikel 4.1 led 38 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 36) behörig myndighet: behörig myndighet enligt definitionen i artikel 4.1 led 40 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 37) samordnande tillsynsmyndighet: samordnad tillsynsmyndighet enligt definitionen i artikel 4.1 led 41 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 38) auktorisation: auktorisation enligt definitionen i artikel 4.1 led 42 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 39) hemmedlemsstat: hemmedlemsstat enligt definitionen i artikel 4.1 led 43 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 40) värdmedlemsstat: värdmedlemsstat enligt definitionen i artikel 4.1 led 44 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 41) ECBS-centralbanker: ECBS-centralbanker enligt definitionen i artikel 4.1 led 45 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 42) centralbanker: centralbanker enligt definitionen i artikel 4.1 led 46 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 43) konsoliderad situation: konsoliderad situation enligt definitionen i artikel 4.1 led 47 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 44) på grupp-nivå: på grupp-nivå enligt definitionen i artikel 4.1 led 48 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 45) på undergrupp-nivå: på undergrupp-nivå enligt definitionen i artikel 4.1 led 49 i förordning (EU) nr 575/2013,

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/353

- 46) finansiella instrument: finansiella instrument enligt definitionen i artikel 4.1 led 50 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 47) kapitalbas: kapitalbas enligt definitionen i artikel 4.1 led 118 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 48) operativ risk: operativ risk enligt definitionen i artikel 4.1 led 52 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 49) kreditriskreducering: kreditriskreducering enligt definitionen i artikel 4.1 led 57 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 50) värdepapperisering: värdepapperisering enligt definitionen i artikel 4.1 led 61 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 51) position i värdepapperisering: position i värdepapperisering enligt definitionen i artikel 4.1 led 62 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 52) specialföretag för värdepapperisering: specialföretag för värdepapperisering enligt definitionen i artikel 4.1 led 66 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 53) diskretionära pensionsförmåner: diskretionära pensionsförmåner enligt definitionen i artikel 4.1 led 73 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 54) handelslager: handelslager enligt definitionen i artikel 4.1 led 86 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 55) reglerad marknad: reglerad marknad enligt definitionen i artikel 4.1 led 92 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 56) bruttosoliditet: bruttosoliditet enligt definitionen i artikel 4.1 led 93 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 57) risk för alltför låg bruttokonsoliditet: risk för alltför låg bruttokonsoliditet enligt definitionen i artikel 4.1 led 94 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 58) externt kreditvärderingsinstitut: externt kreditvärderingsinstitut enligt definitionen i artikel 4.1 led 98 i förordning (EU) nr 575/2013,
- 59) interna metoder: den metod som bygger på intern riskklassificering som avses i artikel 143.1, metoden med interna modeller som avses i artikel 221, metoden för egna estimat

som avses i artikel 225, den avancerade mätmetoden som avses i artikel 312.2, metoden med interna modeller som avses i artiklarna 283 och 363 samt internmetoden som avses i artikel 259.3 i förordning (EU) nr 575/2013.

2. När det i detta direktiv hänvisas till ledningsorgan och ledningsorgans lednings- och tillsynsfunktioner, enligt nationell rätt, handhas av olika organ eller olika medlemmar inom ett organ, ska medlemsstaten identifiera de ansvariga organen eller de ansvariga medlemmarna i ledningsorganet i enlighet med nationell rätt, såvida inte något annat anges i detta direktiv.

AVDELNING II

BEHÖRIGA MYNDIGHETER

Artikel 4

Behöriga myndigheter – utseende och befogenheter

1. Medlemsstaterna ska utse behöriga myndigheter som ska utföra de funktioner och åligganden som föreskrivs i detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen och EBA om detta och ange hur funktionerna och åliggandena har fördelats.

2. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna övervakar institutens och, i tillämpliga fall, de finansiella holdingföretagens och de blandade finansiella holdingföretagens verksamhet för att bedöma efterlevnaden av kraven i detta direktiv och i förordning (EU) nr 575/2013.

3. Medlemsstaterna ska se till att lämpliga åtgärder vidtas så att de behöriga myndigheterna kan få tillgång till den information som krävs för att man ska kunna bedöma om instituten och, i tillämpliga fall, de finansiella holdingföretagen och de blandade finansiella holdingföretagen uppfyller kraven i punkt 2 och utreda eventuella överträdelser av dessa krav.

4. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna har den sakkunskap, de resurser, den operativa kapacitet, de befogenheter och det oberoende som krävs för att utföra de funktioner som avser tillsyn, granskning och sanktioner som fastställs i detta direktiv och i förordning (EU) nr 575/2013.

5. Medlemsstaterna ska kräva att instituten förser medlemmsstatens behöriga myndigheter med all information som behövs för en bedömning av huruvida de regler som har antagits i enlighet med detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013 efterlevs. Medlemsstaterna ska också se till att det finns interna kontrollrutiner, administrativa förfaranden och redovisningsförfaranden för instituten så att det vid varje tidpunkt är möjligt att kontrollera att reglerna efterlevs.

6. Medlemsstaterna ska se till att instituten registrerar alla sina transaktioner samt dokumentsystem och dokumentprocesser som omfattas av detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013 på ett sådant sätt att de behöriga myndigheterna alltid kan kontrollera överensstämmelse med detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013.

7. Medlemsstaterna ska se till att tillsynsfunktionerna enligt detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013 och alla andra funktioner inom de behöriga myndigheterna hålls åtskilda från och oberoende av rekonstruktionsfunktionerna. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen och EBA om detta och ange hur uppgifterna fördelats mellan myndigheterna.

8. Om andra myndigheter än de behöriga myndigheterna har rekonstruktionsbefogenheter, ska medlemsstaterna se till att dessa andra myndigheter har ett nära samarbete och samråder med de behöriga myndigheterna vid utarbetandet av planer för rekonstruktion och avveckling.

Artikel 5

Samordning inom medlemsstater

Om en medlemsstat har fler än en behörig myndighet med befogenhet att utöva tillsyn över kreditinstitut, värdepappersföretag och finansiella institut, ska medlemsstaten vidta nödvändiga åtgärder för att en samordning ska etableras mellan dessa myndigheter.

Artikel 6

Samarbete inom det europeiska systemet för finansiell tillsyn

När de behöriga myndigheterna fullgör sina skyldigheter ska de beakta samstämmigheten i tillsynsverktyg och tillsynspraxis när de tillämpar de lagar och andra författningar som antagits enligt detta direktiv och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013. Medlemsstaterna ska därför se till att

- a) behöriga myndigheter, i egenskap av parter i det europeiska systemet för finansiell tillsyn, samarbetar i en anda av förtroende och med fullständig ömsesidig respekt, särskilt i arbetet med att se till att lämpliga och tillförlitliga uppgifter utväxlas mellan dem och andra parter i systemet i enlighet med principen om lojalt samarbete som fastställs i artikel 4.3 i fördraget om Europeiska unionen,
- b) de behöriga myndigheterna deltar i EBA:s och, i förekommande fall, tillsynskollegiernas verksamhet,
- c) de behöriga myndigheterna gör sitt bästa för att efterleva de riktlinjer och rekommendationer som EBA utfärdar i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010, och att svara på de varningar och rekommendationer som utfärdats av ESRB i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1092/2010,

d) de behöriga myndigheterna har ett nära samarbete med ESRB,

e) de nationella uppdrag som de behöriga myndigheterna tilldelas inte hindrar dem från att fullgöra sina uppgifter som medlemmar i EBA eller i förekommande fall ESRB eller enligt detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013.

Artikel 7

Tillsynens unionsdimension

De behöriga myndigheterna i varje medlemsstat ska vid fullgörandet av sina allmänna uppgifter vederbörligen beakta den potentiella effekten av sina beslut för det finansiella systemets stabilitet i de övriga berörda medlemsstaterna och framför allt i krissituationer, på grundval av de uppgifter som är tillgängliga vid den relevanta tidpunkten.

AVDELNING III

KRAV AVSEENDE BEHÖRIGHET ATT UTÖVA VERKSAMHET I KREDITINSTITUT

KAPITEL 1

Allmänna krav avseende behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut

Artikel 8

Auktorisation

1. Medlemsstaterna ska kräva att kreditinstitut har erhållit auktorisation innan de inleder sin verksamhet. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 10–14 ska medlemsstaterna fastställa de villkor som ska gälla för auktorisationen och anmäla dem till EBA.

2. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för att specificera

- a) de uppgifter som ska överlämnas till de behöriga myndigheterna i samband med ansökan om auktorisation av kreditinstitut, inbegripet verksamhetsplanen enligt artikel 10,
- b) de krav som är tillämpliga på aktieägare och medlemmar med kvalificerade innehav enligt artikel 14, och
- c) de faktorer som kan hindra den behöriga myndigheten från att utöva en effektiv tillsyn enligt artikel 14.

Kommissionen ska delegeras befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket a, b och c i enlighet med förfarandet i artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/355

3. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande när det gäller standardformulär, mallar och förfaranden för överlämnande av de uppgifter som avses i punkt 2 första stycket led a.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

4. EBA ska översända de förslag till tekniska standarder som avses i punkterna 2 och 3 till kommissionen senast den 31 december 2015.

Artikel 9

Förbud för personer eller företag som inte är kreditinstitut att driva rörelse som omfattar att från allmänheten ta emot insättningar eller andra återbetalbara medel

1. Medlemsstaterna ska förbjuda personer eller företag som inte är kreditinstitut att driva rörelse som omfattar att från allmänheten ta emot insättningar eller andra återbetalbara medel.

2. Punkt 1 ska inte gälla mottagande av insättningar eller andra återbetalbara medel i fall då återbetalningsskyldigheten ligger hos en medlemsstat, medlemsstatens regionala eller lokala myndigheter, offentliga internationella organ i vilka en eller flera medlemsstater ingår, eller i fall som är särskilt omfattade av nationell lagstiftning eller av unionsrätten, allt under förutsättning att verksamheten är underkastad regler och övervakning till skydd för insättare och investerare.

Artikel 10

Verksamhetsplan och organisationsstruktur

Medlemsstaterna ska kräva att det till varje ansökan om auktorisation fogas en verksamhetsplan i vilken den tilltänkta verksamhetsinriktningen anges och kreditinstitutets organisationsstruktur beskrivs.

Artikel 11

Ekonomiska behov

Medlemsstaten får inte kräva att hänsyn tas till marknadens ekonomiska behov vid prövningen av en auktorisationsansökan.

Artikel 12

Startkapital

1. Utan att det påverkar andra allmänna villkor i nationell rätt, ska de behöriga myndigheterna neka att bevilja auktorisation att inleda verksamhet i ett kreditinstitut när kreditinstitutet inte innehar en särskild kapitalbas eller när startkapitalet är mindre än 5 miljoner EUR.

2. Startkapitalet ska endast bestå av en eller flera av de poster som avses i artikel 26.1 a–e i förordning (EU) nr 575/2013.

3. Medlemsstaterna får besluta att kreditinstitut som inte uppfyller villkoret att ha en särskild kapitalbas men som existerade den 15 december 1979 får fortsätta att bedriva verksamhet. Medlemsstaterna får befria dessa företag från skyldigheten att uppfylla villkoren enligt artikel 13.1 första stycket.

4. Medlemsstaterna får bevilja auktorisation för särskilda kategorier av kreditinstitut vars startkapital är mindre än det som anges i punkt 1, om följande villkor är uppfyllda:

a) Startkapitalet uppgår till minst 1 miljon EUR.

b) De berörda medlemsstaterna anmäler sina skäl för att utnyttja denna möjlighet till kommissionen och till EBA.

Artikel 13

Praktisk ledning av affärsverksamheten och huvudkontorets belägenhet

1. De behöriga myndigheterna ska bevilja auktorisation att inleda verksamhet i ett kreditinstitut endast om minst två personer i praktiken leder verksamheten i det sökande kreditinstitutet.

De ska neka sådan auktorisation om medlemmarna i ledningsorganet inte uppfyller de krav som avses i artikel 91.1.

2. Medlemsstaterna ska kräva följande:

a) Ett kreditinstitut som är en juridisk person och som enligt den nationella lagstiftningen har ett registrerat säte har sitt huvudkontor i samma medlemsstat som det registrerade sätet.

b) Ett annat kreditinstitut än det som avses i led a har sitt huvudkontor i den medlemsstat som har auktoriserat institutet och i vilken kreditinstitutet i praktiken bedriver sin verksamhet.

Artikel 14

Aktieägare och medlemmar

1. De behöriga myndigheterna ska neka att bevilja auktorisation att inleda verksamhet i ett kreditinstitut om inte kreditinstitutet har informerat dem om vilka aktieägare eller medlemmar, fysiska eller juridiska personer, som direkt eller indirekt har kvalificerade innehav, och om storleken på sådana innehav eller, om det inte finns några kvalificerade innehav, om vilka de 20 största aktieägarna eller medlemmarna är.

Vid bedömningen av om kriterierna är uppfyllda för kvalificerat innehav ska hänsyn tas till rösträtter enligt artiklarna 9 och 10 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad⁽¹⁾ samt villkoren för sammanläggning av dessa enligt artikel 12.4 och 12.5 i det direktivet.

Medlemsstaterna ska inte beakta de rösträtter eller andelar som institut kan innehålla till följd av garantiverksamhet för finansiella instrument eller placering av finansiella instrument på grundval av ett fast åtagande enligt avsnitt A punkt 6 i bilaga I till direktiv 2004/39/EG, förutsatt att dessa rättigheter inte utövas eller på annat sätt utnyttjas för att ingripa i emittentens förvaltning och avyttras inom ett år efter förvärvet.

2. De behöriga myndigheterna ska neka auktorisation att inleda verksamhet i ett kreditinstitut om de med hänsyn till behovet av sund och ansvarsfull ledning av kreditinstitut bedömer att lämpligheten hos aktieägare eller medlemmar inte är tillfredsställande, särskilt om kriterierna i artikel 23.1 inte har uppfyllts. Artikel 23.2 och 23.3 och artikel 24 ska tillämpas.

3. Om det finns nära förbindelser mellan kreditinstitut och andra fysiska eller juridiska personer ska de behöriga myndigheterna endast bevilja auktorisation om dessa förbindelser inte hindrar myndigheterna från att utöva en effektiv tillsyn.

De behöriga myndigheterna ska neka auktorisation att inleda verksamhet i ett kreditinstitut om ett tredjelands lagar och andra författningar som gäller för en eller flera fysiska eller juridiska personer till vilka kreditinstitutet har nära förbindelser eller om svårigheter vid tillämpningen av dessa bestämmelser hindrar myndigheterna från att utöva en effektiv tillsyn.

De behöriga myndigheterna ska kräva att kreditinstitutet förser dem med de uppgifter som krävs för en fortlöpande övervakning av att bestämmelserna i denna punkt efterlevs.

Artikel 15

Nekande av auktorisation

Om en behörig myndighet nekar auktorisation att inleda verksamhet i ett kreditinstitut ska den underrätta den sökande och lämna motivering till sitt beslut inom sex månader från det att ansökan mottogs eller, om ansökan var ofullständig, inom sex månader från mottagandet av all den information som krävs för beslut.

⁽¹⁾ EUT L 390, 31.12.2004, s. 38.

Under alla förhållanden ska beslut att bevilja eller neka auktorisation fattas inom tolv månader från det att ansökan mottogs.

Artikel 16

Samråd med behöriga myndigheter i andra medlemsstater

1. Innan auktorisation beviljas för ett kreditinstitut ska den behöriga myndigheten samråda med behöriga myndigheter i en annan medlemsstat när kreditinstitutet

- a) är ett dotterföretag till ett kreditinstitut som är auktoriserat i den medlemsstaten,
- b) är ett syskonföretag till ett kreditinstitut som är auktoriserat i den medlemsstaten,
- c) står under ägarkontroll av samma fysiska eller juridiska personer som har ägarkontrollen över ett kreditinstitut auktoriserat i den medlemsstaten.

2. Innan auktorisation beviljas för ett kreditinstitut ska den behöriga myndigheten i följande fall samråda med den behöriga myndighet som har ansvar för tillsynen över försäkringsföretag eller värdepappersföretag i den berörda medlemsstaten om kreditinstitutet i fråga:

- a) är dotterföretag till ett försäkringsföretag eller ett värdepappersföretag som är auktoriserat i unionen.
- b) är syskonföretag till ett försäkringsföretag eller ett värdepappersföretag som är auktoriserat i unionen.
- c) står under ägarkontroll av samma fysiska eller juridiska person som har ägarkontrollen över ett försäkringsföretag eller ett värdepappersföretag som är auktoriserat i unionen.

3. De relevanta behöriga myndigheter som avses i punkterna 1 och 2 ska samråda med varandra särskilt när de bedömer aktieägarnas lämplighet och det goda anseendet och erfarenheten hos de medlemmar i ledningsorganet som ingår i ledningen för en annan enhet i samma grupp. De ska förse varandra med alla sådana uppgifter om aktieägarnas lämplighet och det goda anseendet och de erfarenheter hos medlemmarna i ledningsorganet som är relevanta när det gäller att bevilja auktorisation och att fortlöpande bedöma efterlevnaden av villkoren för verksamheten.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/357

Artikel 17

Filialer till kreditinstitut auktoriserade i andra medlemsstater

En värdmedlemsstat får inte kräva auktorisation eller särskilt tillskjutet kapital i fråga om filialer till kreditinstitut som är auktoriserade i andra medlemsstater. För etablering och tillsyn av sådana filialer ska bestämmelserna i artiklarna 35, 36.1–36.3, 37, 40–46, 49, 74 och 75 gälla.

Artikel 18

Återkallelse av auktorisation

De behöriga myndigheterna får endast återkalla en auktorisation som beviljats ett kreditinstitut om kreditinstitutet

- a) inte utnyttjar auktorisationen inom tolv månader, uttryckligen avstår från auktorisationen eller inte har bedrivit någon verksamhet på minst sex månader, om inte den berörda medlemsstaten har infört bestämmelser om att auktorisationen ska upphöra att gälla i sådana fall,
- b) har erhållit auktorisationen på grundval av oriktiga uppgifter eller på något annat sätt i strid med gällande regler,
- c) inte längre uppfyller de villkor på vilka auktorisationen har beviljats,
- d) inte längre uppfyller tillsynskraven i delarna tre, fyra och sex i förordning (EU) nr 575/2013, artikel 104.1 a eller artikel 105 i detta direktiv eller inte längre kan förväntas fullgöra sina skyldigheter gentemot borgenärerna och särskilt, inte längre har säkerhet för kontoinnehavarnas anförtrodda medel,
- e) omfattas av något annat fall där nationell rätt föreskriver att auktorisationen måste återkallas, eller
- f) begår en av de överträdelser som avses i artikel 67.1.

Artikel 19

Namn på kreditinstitut

Ett kreditinstitut får i sin verksamhet, oavsett vilka regler som gäller i värdmedlemsstaten beträffande användningen av orden "bank", "sparbank" eller andra banknamn, inom unionens hela område använda samma namn som institutet använder i den medlemsstat där huvudkontoret finns. Om det finns risk för förväxling får värdmedlemsstaten med tanke på förtydligande kräva att namnet åtföljs av förklarande uppgifter.

Artikel 20

Anmälan om auktorisation och återkallelse av auktorisation

1. De behöriga myndigheterna ska anmäla varje auktorisation som beviljas enligt artikel 8 till EBA.

2. EBA ska på sin webbplats offentliggöra och regelbundet uppdatera en förteckning med namnen på alla kreditinstitut som har beviljats auktorisation.

3. Den samordnande myndigheten ska förse de berörda behöriga myndigheterna och EBA med all information rörande den grupp kreditinstitut som avses i artiklarna 14.3, 74.1 och 109.2, särskilt i fråga om gruppens rättsliga och organisatoriska struktur samt styrningen.

4. Den förteckning som avses i punkt 2 i denna artikel ska innehålla namnen på kreditinstitut som inte har det kapital som anges i artikel 12.1 och ska identifiera dessa kreditinstitut som sådana.

5. De behöriga myndigheterna ska anmäla varje återkallelse av auktorisation till EBA tillsammans med skälen för återkallelsen.

Artikel 21

Undantag för kreditinstitut som är permanent underställda ett centralt organ

1. De behöriga myndigheterna kan bevilja undantag från kraven i artiklarna 10, 12 och 13.1 i detta direktiv för ett kreditinstitut som avses i artikel 10 i förordning (EU) nr 575/2013 i enlighet med de villkor som anges i den artikeln.

Medlemsstaterna får bibehålla och använda sig av befintlig nationell rätt rörande tillämpningen av ett sådant undantag under förutsättning att den inte strider mot detta direktiv eller mot förordning (EU) nr 575/2013.

2. Om de behöriga myndigheterna tillämpar ett undantag som avses i punkt 1 ska artiklarna 17, 33, 34, 35, 36.1–36.3 och 39–46 i avdelning VII kapitel 2 avsnitt II och avdelning VII kapitel 4 gälla för den helhet som består av det centrala organet och de underställda instituten.

KAPITEL 2

Kvalificerat innehav i ett kreditinstitut

Artikel 22

Anmälan och bedömning av tilltänkta förvärv

1. Medlemsstaterna ska kräva att alla fysiska eller juridiska personer, eller sådana personer som handlar i samförstånd (nedan kallade tilltänkta förvärvare), som har fattat ett beslut om att direkt eller indirekt förvärva ett kvalificerat innehav i ett kreditinstitut eller om att ytterligare öka, direkt eller indirekt, ett kvalificerat innehav i ett kreditinstitut, varigenom andelen av rösttalet eller kapitalet kommer att överstiga 20 %, 30 % eller 50 % eller så att kreditinstitutet kommer att få ställning som dotterföretag (nedan kallat tilltänkt förvärv), skriftligen före förvärvet underrätta de behöriga myndigheterna för det kreditinstitut i vilket de avser att förvärva eller ytterligare öka ett kvalificerat innehav om storleken på det tilltänkta innehavet samt lämnar relevanta uppgifter i enlighet med artikel 23.4. Medlemsstaterna ska inte vara skyldiga att tillämpa tröskelvärde 30 % om de tillämpar ett tröskelvärde på en tredjedel i enlighet med artikel 9.3 a i direktiv 2004/109/EG.

2. Utan dröjsmål och under alla förhållanden senast två arbetsdagar efter mottagandet ska de behöriga myndigheterna skicka ett skriftligt mottagningsbevis för en underrättelse som avses i punkt 1 eller ytterligare uppgifter som avses i punkt 3 till den tilltänkta förvärvaren.

De behöriga myndigheterna ska göra bedömningen enligt artikel 23.1 (nedan kallad bedömningen) inom 60 arbetsdagar (nedan kallad bedömningsperioden) från datum för det skriftliga mottagningsbeviset för underrättelsen och alla de bifogade handlingar som medlemsstaten kräver enligt förteckningen i artikel 23.4.

När de behöriga myndigheterna utfärdar det skriftliga mottagningsbeviset ska de samtidigt underrätta den tilltänkta förvärvaren om vilken dag bedömningsperioden löper ut.

3. De behöriga myndigheterna får under bedömningsperioden vid behov, och inte senare än den femtionde arbetsdagen i bedömningsperioden, begära ytterligare uppgifter som krävs för att slutföra bedömningen. En sådan begäran ska vara skriftlig och ska klart ange vilka ytterligare uppgifter som krävs.

Bedömningsperioden ska suspenderas mellan det datum då de behöriga myndigheterna begär in uppgifter och det datum då svar tas emot från den tilltänkta förvärvaren. Suspensionen får inte överskrida 20 arbetsdagar. Om de behöriga myndigheterna

därefter begär ytterligare uppgifter för komplettering eller förtydligande, vilket de själva får besluta om, får detta inte leda till att bedömningsperioden suspenderas.

4. De behöriga myndigheterna får förlänga den suspension som avses i punkt 3 andra stycket till högst trettio dagar om den tilltänkta förvärvaren är etablerad eller omfattas av regler i ett tredjeland eller är en fysisk eller juridisk person som inte omfattas av tillsyn enligt detta direktiv eller direktiv 2009/65/EG, 2009/138/EG eller 2004/39/EG.

5. Om de behöriga myndigheterna beslutar att motsätta sig det tilltänkta förvärvet, ska de inom två arbetsdagar efter avslutad bedömning och inom bedömningsperioden skriftligen underrätta den tilltänkta förvärvaren om detta och ange skälen till beslutet. Om inget annat följer av nationell rätt kan en lämplig motivering av beslutet på den tilltänkta förvärvarens begäran göras tillgänglig för allmänheten. Detta ska inte hindra en medlemsstat från att ge den behöriga myndigheten befogenhet att offentliggöra informationen utan att den tilltänkta förvärvaren begär detta.

6. Om de behöriga myndigheterna inom bedömningsperioden inte skriftligen motsätter sig det tilltänkta förvärvet, ska förslaget anses vara godkänt.

7. De behöriga myndigheterna får fastställa en maximiperiod inom vilken det tilltänkta förvärvet ska vara genomfört, och förlänga denna period när det är lämpligt.

8. Medlemsstaterna får inte införa strängare krav än de som föreskrivs i detta direktiv när det gäller underrättelse till de behöriga myndigheterna eller deras godkännande av ett direkt eller indirekt förvärv av rösträtter eller kapital.

9. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande för upprättandet av gemensamma förfaranden, formulär och mallar för samrådet mellan de relevanta behöriga myndigheterna enligt artikel 24.

EBA ska översända dessa förslag till tekniska standarder till kommissionen senast den 31 december 2015.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/359

Artikel 23

Bedömningskriterier

1. Vid bedömningen av anmälan enligt artikel 22.1 och de uppgifter som avses i artikel 22.3 ska de behöriga myndigheterna, i syfte att säkerställa sund och ansvarsfull ledning av det kreditinstitut som förvärvet gäller och med beaktande av den tilltänkta förvärvarens sannolika påverkan på kreditinstitutet, bedöma om den tilltänkta förvärvaren är lämplig och om det tilltänkta förvärvet är ekonomiskt sunt i enlighet med följande kriterier:

- a) Den tilltänkta förvärvarens anseende.
- b) Anseende, kunskaper, färdigheter och erfarenheter, i enlighet med artikel 91.1, för de medlemmar i ledningsorganet och medlemmar i den verkställande ledningen som kommer att leda kreditinstitutets verksamhet efter det tilltänkta förvärvet.
- c) Den tilltänkta förvärvarens ekonomiska ställning, särskilt när det gäller den typ av verksamhet som bedrivs eller ska bedrivas i det kreditinstitut som förvärvet gäller.
- d) Om kreditinstitutet uppfyller och i fortsättningen kommer att uppfylla tillsynskraven enligt detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013 och i tillämpliga fall annan unionsrätt, särskilt direktiven 2002/87/EG, och 2009/110/EG, och bland annat om den grupp som kreditinstitutet blir del av har en struktur som möjliggör effektiv tillsyn, effektivt informationsutbyte mellan de behöriga myndigheterna och fastställande av ansvarsfördelningen mellan de behöriga myndigheterna.
- e) Om det finns rimlig anledning att misstänka att det tilltänkta förvärvet har en koppling till pågående eller genomförd penningtvätt eller finansiering av terrorism enligt artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism⁽¹⁾, eller försök till detta, eller att det tilltänkta förvärvet kan öka riskerna för sådan verksamhet.

2. De behöriga myndigheterna får endast motsätta sig det tilltänkta förvärvet om det finns rimlig anledning enligt kriterierna i punkt 1 eller om de uppgifter som lämnats av den tilltänkta förvärvaren är ofullständiga.

3. Medlemsstaterna får varken införa förhandsvillkor i fråga om storleken på förvärvet av ägarandel eller tillåta sina behöriga myndigheter att bedöma det tilltänkta förvärvet utifrån marknadens ekonomiska behov.

⁽¹⁾ EUT L 309, 25.11.2005, s. 15.

4. Medlemsstaterna ska offentliggöra en förteckning med de uppgifter som krävs för att göra bedömningen och som måste lämnas till de behöriga myndigheterna vid den tidpunkt för anmälan som avses i artikel 22.1. Uppgiftskraven ska vara proportionella och anpassade till den tilltänkta förvärvarens och det tilltänkta förvärvets karaktär. Medlemsstaterna får inte kräva uppgifter som inte är relevanta för bedömningen.

5. Utan hinder av artikel 22.2, 22.3 och 22.4 ska en behörig myndighet som har fått in anmälningar om två eller flera tilltänkta förvärv eller öknings av kvalificerade innehav i ett och samma kreditinstitut behandla de tilltänkta förvärvarna på ett icke diskriminerande sätt.

Artikel 24

Samarbete mellan behöriga myndigheter

1. De berörda behöriga myndigheterna ska fullständigt samråda med varandra vid bedömningen av om den tilltänkta förvärvaren tillhör någon av följande kategorier:

- a) Ett kreditinstitut, försäkringsföretag, återförsäkringsföretag, värdepappersföretag eller ett förvaltningsbolag enligt artikel 2.1 b i direktiv 2009/65/EG (nedan kallat fondföretagets förvaltningsbolag) som är auktoriserat i en annan medlemsstat eller inom en annan sektor än den som förvärvet gäller.
- b) Ett moderföretag till ett kreditinstitut, försäkringsföretag, återförsäkringsföretag, värdepappersföretag eller fondföretagets förvaltningsbolag som är auktoriserat i en annan medlemsstat eller inom en annan sektor än den som förvärvet gäller.
- c) En fysisk eller juridisk person som kontrollerar ett kreditinstitut, försäkringsföretag, återförsäkringsföretag, värdepappersföretag eller fondföretagets förvaltningsbolag som är auktoriserat i en annan medlemsstat eller inom en annan sektor än den som förvärvet gäller.

2. De behöriga myndigheterna ska utan otillbörligt dröjsmål förse varandra med alla väsentliga uppgifter eller andra uppgifter som är relevanta för bedömningen. För detta ska de behöriga myndigheterna på begäran förse varandra med alla relevanta uppgifter och på eget initiativ överlämna alla väsentliga uppgifter. Beslutet från den behöriga myndighet som auktoriserat det kreditinstitut som förvärvet gäller ska innehålla eventuella synpunkter eller reservationer från den behöriga myndighet som ansvarar för den tilltänkta förvärvaren.

Artikel 25

Anmälan vid avyttring

Medlemsstaterna ska kräva att varje fysisk eller juridisk person som avser att avyttra, direkt eller indirekt, ett kvalificerat innehav i ett kreditinstitut, först skriftligen underrättar de behöriga myndigheterna om avyttringen, med uppgift om det berörda innehavets storlek. En sådan fysisk eller juridisk person ska även underrätta de behöriga myndigheterna om den har fattat ett beslut om att minska sitt kvalificerade innehav så att andelen av rösttalet eller kapitalet för samtliga aktier och andelar kommer att understiga 20 %, 30 % eller 50 % eller så att kreditinstitutets ställning som dotterföretag kommer att upphöra. Medlemsstaterna ska inte vara skyldiga att tillämpa tröskelvärde 30 % om de tillämpar ett tröskelvärde på en tredjedel enligt artikel 9.3 a i direktiv 2004/109/EG.

Artikel 26

Informationskrav och sanktioner

1. När ett kreditinstitut får kännedom om sådana förvärv eller avyttringar av innehav i institutets kapital som får till följd att innehaven överstiger eller faller under något av de gränsvärden som anges i artiklarna 22.1 och 25, ska det underrätta de behöriga myndigheterna om detta.

Börsnoterade kreditinstitut som är upptagna till handel på en reglerad marknad ska minst en gång om året underrätta de behöriga myndigheterna om namnen på aktieägare och medlemmar som har kvalificerat innehav samt om storleken på dessa innehav, såsom framgår exempelvis av uppgifter som lämnats vid årsstämman eller av uppgifter som redovisats i enlighet med föreskrifter som gäller för företag som är upptagna till handel på en reglerad marknad.

2. Om det inflytande som utövas av de personer som avses i artikel 22.1 sannolikt är till skada för en sund och ansvarsfull ledning av institutet, ska medlemsstaterna kräva att de behöriga myndigheterna vidtar lämpliga åtgärder för att få ett slut på situationen. Sådana åtgärder kan bestå av förelägganden, sanktioner, om inte annat följer av artiklarna 65–72, gentemot medlemmar i ledningsorganet och den verkställande ledningen eller upphävande av rösträtt som är knuten till de ifrågakvarande aktieägarnas eller medlemmarnas aktier eller andelar.

Motsvarande åtgärder ska vara tillämpliga på fysiska eller juridiska personer som underlåter att lämna den förhandsinformation som avses i artikel 22.1 och om inte annat följer av artiklarna 65–72.

Om ett innehav har förvärvats trots att de behöriga myndigheterna har motsatt sig, ska medlemsstaterna, oavsett de sanktioner som i övrigt vidtas, föreskriva antingen att rösträtterna för

sådana innehav inte får utövas eller att avgivna röster ska vara ogiltiga eller att de får förklaras ogiltiga.

Artikel 27

Kriterier för kvalificerade innehav

Vid bedömning av om kriterierna för kvalificerat innehav som avses i artiklarna 22, 25 och 26 är uppfyllda ska hänsyn tas till rösträtter som avses i artiklarna 9, 10 och 11 i direktiv 2004/109/EG och villkoren för sammanläggning av dessa enligt artikel 12.4 och 12.5 i det direktivet.

När medlemsstaterna bedömer om kriterierna för ett kvalificerat innehav som avses i artikel 26 är uppfyllda, ska de inte räkna in de rösträtter eller andelar som institut kan inneha till följd av garantiverksamhet för finansiella instrument eller placering av finansiella instrument på grundval av ett fast åtagande enligt avsnitt A punkt 6 i bilaga I till direktiv 2004/39/EG, förutsatt att dessa rättigheter dels inte utövas eller på annat sätt utnyttjas för att ingripa i emittentens förvaltning, dels avyttras inom ett år efter förvärvet.

AVDELNING IV

STARTKAPITAL I VÄRDEPAPPERSFÖRETAG

Artikel 28

Startkapital i värdepappersföretag

1. Startkapitalet i värdepappersföretag ska endast bestå av en eller flera av de poster som avses i artikel 26.1 a-e i förordning (EU) nr 575/2013.

2. Andra värdepappersföretag än sådana som anges i artikel 29 ska ha ett startkapital på 730 000 EUR.

Artikel 29

Startkapital i särskilda typer av värdepappersföretag

1. Värdepappersföretag som inte handlar med finansiella instrument för egen räkning eller garanterar emissioner av finansiella instrument, men som innehar kontanter eller värdepapper för kunders räkning och som tillhandahåller en eller flera av följande tjänster ska ha ett startkapital på 125 000 EUR:

- a) Mottagande och vidarebefordran av kundorder som avser finansiella instrument.
- b) Fullgörande av kundorder som avser finansiella instrument.
- c) Individuell portföljförvaltning av finansiella instrument.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/361

2. De behöriga myndigheterna får tillåta att ett värdepappersföretag som fullgör kundorder avseende finansiella instrument innehar sådana instrument för egen räkning om följande villkor är uppfyllda:

a) Innehavet uppstår endast som en följd av att företaget inte lyckas anpassa sina inköp exakt till investerarens order.

b) Det samlade marknadsvärdet av alla sådana poster har ett tak på 15 % av företagets startkapital.

c) Företaget uppfyller de krav som fastställs i artiklarna 92–95 och del fyra i förordning (EU) nr 575/2013.

d) Innehavet är tillfälligt och provisoriskt och begränsas till den tid som behövs för att genomföra transaktionen i fråga.

3. Medlemsstaterna får minska det belopp som avses i punkt 1 till 50 000 EUR om ett företag inte har auktorisation att hålla kontanter eller värdepapper för uppdragsgivarens räkning, att handla för egen räkning eller att lämna emissionsgarantier.

4. Innehav av poster av finansiella instrument utanför handelslagret i syfte att investera kapitalbasen ska inte anses vara handel för dess egen räkning förknippad med de tjänster som anges i punkt 1 eller i punkt 3.

Artikel 30

Startkapital i lokala företag

Lokala företag ska ha ett startkapital på 50 000 EUR i den mån de utnyttjar etableringsfriheten eller tillhandahåller tjänster enligt artiklarna 31 och 32 i direktiv 2004/39/EG.

Artikel 31

Täckning för företag som inte har auktorisation att hålla kunders kontanter eller värdepapper

1. Täckningen för de företag som anges i artikel 4.1 led 2 c i förordning (EU) nr 575/2013 ska utformas på något av följande sätt:

a) Startkapital på 50 000 EUR.

b) En ansvarsförsäkring som gäller unionens hela territorium, eller någon annan jämförbar garanti mot skadeståndsansvar på grund av fel eller försumlighet i verksamheten, och som uppgår till minst 1 000 000 EUR för varje skadeståndskrav och till minst 1 500 000 EUR per år för samtliga skadeståndskrav.

c) En kombination av startkapital och ansvarsförsäkring i en form som ger ett skydd motsvarande det som anges i led a eller b.

Kommissionen ska regelbundet se över de belopp som avses i första stycket.

2. När ett sådant företag som avses i artikel 4.1 led 2 c i förordning (EU) nr 575/2013 också är registrerat enligt direktiv 2002/92/EG av den 9 december 2002 om försäkringsförmedling⁽¹⁾ ska det uppfylla kraven i artikel 4.3 i det direktivet och ha täckning enligt något av följande:

a) Startkapital på 25 000 EUR.

b) En ansvarsförsäkring som gäller unionens hela territorium, eller någon annan form av jämförbar garanti mot skadeståndsansvar på grund av fel eller försumlighet i verksamheten, och som uppgår till minst 500 000 EUR för varje skadeståndskrav och till minst 750 000 EUR per år för samtliga skadeståndskrav.

c) En kombination av startkapital och ansvarsförsäkring i en form som ger ett skydd motsvarande det som avses i led a eller b.

Artikel 32

Övergångsbestämmelser

1. Genom undantag från artiklarna 28.2, 29.1, 29.3 och 30 får medlemsstaterna fortsätta att auktorisera värdepappersföretag och företag som omfattas av artikel 30, som existerade före den 31 december 1995 och vars kapitalbas är mindre än det startkapital som anges för dem i artiklarna 28.2, 29.1, 29.3 och 30.

Kapitalbasen i sådana värdepappersföretag och företag får inte sjunka under den högsta referensnivå som beräknas efter den 23 mars 1993. Referensnivån ska vara det dagliga genomsnittet för kapitalbasens nivå beräknad under den sexmånadersperiod som föregår beräkningsdagen. Den ska beräknas var sjätte månad för närmast föregående period.

2. Om kontrollen av ett värdepappersföretag eller ett företag som omfattas av punkt 1 övertas av annan fysisk eller juridisk person än den som kontrollerade företaget den 31 december 1995 eller tidigare, ska kapitalbasen i det värdepappersföretaget eller företaget uppgå minst till den nivå som fastställs i artiklarna 28.2, 29.1, 29.3 och 30, utom om det gäller ett första övertagande genom arv efter den 31 december 1995, villkorat av de behöriga myndigheternas godkännande och för en period som inte överskrider tio år efter detta övertagande.

⁽¹⁾ EGT L 9, 15.1.2003, s. 3.

3. Vid fusion mellan två eller flera värdepappersföretag eller företag som omfattas av artikel 30, behöver kapitalbasen i det företag som uppstår genom fusionen inte uppgå till den nivå som fastställs i artiklarna 28.2, 29.1, 29.3 och 30. Om den nivå som fastställs i artiklarna 28.2, 29.1, 29.3 eller 30 inte har uppnåtts får kapitalbasen i det företag som uppstår genom fusionen emellertid inte understiga de fusionerade företagens sammanlagda kapitalbas vid tidpunkten för fusionen.

4. Kapitalbasen för värdepappersföretag och företag som omfattas av artikel 30 får inte understiga den nivå som fastställs i artiklarna 28.2, 29.1, 29.3 eller 30 samt punkterna 1 och 3 i den här artikeln.

5. Om de behöriga myndigheterna anser det för att säkra sådana värdepappersföretags och företags solvens är nödvändigt att kraven i punkt 4 uppfylls ska punkterna 1, 2 och 3 inte gälla.

AVDELNING V

BESTÄMMELSER OM ETABLERINGSFRIHET OCH FRIHET ATT TILLHANDAHÅLLA TJÄNSTER

KAPITEL 1

Allmänna principer

Artikel 33

Kreditinstitut

Medlemsstaterna ska svara för att de verksamheter som anges i bilaga I kan bedrivas inom det egna territoriet av varje kreditinstitut som är auktoriserat och föremål för tillsyn av behöriga myndigheter i en annan medlemsstat, förutsatt att verksamheterna omfattas av auktorisationen, i enlighet med artiklarna 35, 36.1, 36.2, 36.3, 39.1 och 39.2 samt artiklarna 40–46, antingen genom etablering av en filial eller genom tillhandahållande av tjänster.

Artikel 34

Finansiella institut

1. Medlemsstaterna ska se till att alla verksamheter som förtecknas i bilaga I får bedrivas, antingen genom etablering av en filial eller genom tillhandahållande av tjänster, inom det egna territoriet i enlighet med i artiklarna 35, 36.1, 36.2, 36.3, 39.1 och 39.2 samt artiklarna 40–46, av varje finansiellt institut från en annan medlemsstat, oavsett om detta är dotterföretag till ett kreditinstitut eller ägs gemensamt av två eller flera kreditinstitut vars stadgar eller bolagsordning tillåter sådan verksamhet och som uppfyller samtliga följande villkor:

a) Moderföretaget eller moderföretagen är auktoriserade som kreditinstitut i den medlemsstat vars lagar gäller för det finansiella institutet.

b) De ifrågavarande verksamheterna bedrivs i praktiken inom denna samma medlemsstats territorium.

c) Moderföretaget eller moderföretagen innehar 90 % eller mer av röststräorna i det finansiella institutet.

d) Moderföretaget eller moderföretagen tillgodoser de behöriga myndigheternas krav rörande sund förvaltning av det finansiella institutet och utfäster sig att, med samtycke av den berörda hemmedlemsstatens behöriga myndigheter, solidriskrt svara för det finansiella institutets åtaganden.

e) Det finansiella institutet granskas, för de verksamheter det gäller, aktivt genom gruppbaserad tillsyn av moderföretaget eller vart och ett av moderföretagen i enlighet med avdelning VII kapitel 3 i detta direktiv och del ett avdelning II kapitel 2 i förordning (EU) nr 575/2013, särskilt beträffande kapitalbaskraven i artikel 92 i den förordningen, för kontroll av stora exponeringar enligt del fyra i den förordningen och begränsning av innehav enligt artiklarna 89 och 90 i den förordningen.

Hemmedlemsstatens behöriga myndigheter ska kontrollera att de villkor som anges i första stycket uppfylls, och förse det finansiella institutet med ett intyg om efterlevnad som ska utgöra del av den underrättelse som avses i artiklarna 35 och 39.

2. Om ett finansiellt institut som avses i punkt 1 första stycket inte längre uppfyller alla de föreskrivna villkoren ska hemmedlemsstatens behöriga myndigheter underrätta värdmedlemsstatens behöriga myndigheter, och den verksamhet som det finansiella institutet bedriver ska bli föremål för värdmedlemsstatens lagstiftning.

3. Punkterna 1 och 2 ska på samma sätt gälla för dotterföretag till sådana finansiella institut som avses i punkt 1 första stycket.

KAPITEL 2

Rätten att etablera kreditinstitut

Artikel 35

Anmälningsplikt och samarbete mellan behöriga myndigheter

1. Ett kreditinstitut som önskar etablera en filial på en annan medlemsstats territorium ska underrätta hemmedlemsstatens behöriga myndigheter om detta.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/363

2. Medlemsstaterna ska kräva att varje kreditinstitut som önskar etablera en filial i en annan medlemsstat lämnar all nedan uppräknad information i den anmälan som avses i punkt 1:

- a) Den medlemsstat på vars territorium filialen ska etableras.
- b) En verksamhetsplan med bl.a. filialens tilltänkta affärsverksamhet och organisationsstruktur.
- c) Den adress i värdmedlemsstaten där handlingar utlämnas.
- d) Namnen på de personer som ska ansvara för ledningen av filialens verksamhet.

3. Om de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten inte har anledning att ifrågasätta kreditinstitutets administrativa struktur eller finansiella ställning, med beaktande av de tilltänkta verksamheterna, ska de, inom tre månader från mottagande av den information som avses i punkt 2, översända den erhållna informationen till värdmedlemsstatens behöriga myndigheter och underrätta det berörda kreditinstitutet.

Hemmedlemsstatens behöriga myndigheter ska också lämna uppgift om storleken på och sammansättningen av kreditinstitutets kapitalbas och summan av de kapitalbaskrav som enligt artikel 92 i förordning (EU) nr 575/2013 gäller för kreditinstitutet.

Genom undantag från andra stycket ska hemmedlemsstatens behöriga myndigheter i sådana fall som avses i artikel 34 lämna uppgift om storleken på och sammansättningen av det finansiella institutets kapitalbas och de totala riskvägda exponeringsbelopp som beräknas i enlighet med i artikel 92.3 och 92.4 i förordning (EU) nr 575/2013 för det kreditinstitut som är dess moderföretag.

4. Om hemmedlemsstatens behöriga myndigheter vägrar att översända den information som avses i punkt 2 till värdmedlemsstatens behöriga myndigheter, ska skälen för detta lämnas till det berörda kreditinstitutet inom tre månader från det att fullständig information föreligger.

En vägran att översända information eller underlåtenhet att lämna besked ska kunna prövas i domstol i hemmedlemsstaten.

5. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn i syfte att specificera vilka uppgifter som ska anmälas i enlighet med denna artikel.

Kommissionen ska delegeras befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

6. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande i syfte att fastställa standardformulär, mallar och förfaranden för sådan anmälan.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

7. EBA ska översända de förslag till tekniska standarder som avses i punkterna 5 och 6 till kommissionen senast den 1 januari 2014.

Artikel 36

Inledande av verksamhet

1. Innan en filial till ett kreditinstitut inleder sin verksamhet ska värdmedlemsstatens behöriga myndigheter inom två månader från mottagandet av den information som avses i artikel 35 förbereda tillsyn över kreditinstitutet i enlighet med kapitel 4 och, om nödvändigt, ange på vilka villkor, motiverade med hänsyn till det allmänna bästa, verksamheten ska bedrivas i värdmedlemsstaten.

2. Efter det att underrättelse från värdmedlemsstatens behöriga myndigheter har mottagits eller om den i punkt 1 angivna fristen har löpt ut utan att underrättelse har mottagits från myndigheterna, får filialen etableras och inleda sin verksamhet.

3. Om det uppstår förändringar i någon av de uppgifter som har lämnats i en underrättelse enligt led b, c eller d i artikel 35.2, ska kreditinstitutet skriftligen underrätta de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten och värdmedlemsstaten minst en månad före ändringen, så att hemmedlemsstatens behöriga myndigheter kan fatta beslut avseende ansökan om att etablera en filial i en annan medlemsstat efter anmälan enligt artikel 35 och värdmedlemsstatens behöriga myndigheter kan fatta beslut om villkoren för ändringen enligt punkt 1 i den här artikeln.

4. Filialer som har inlett sin verksamhet före den 1 januari 1993 och i enlighet med de bestämmelser som är i kraft i värdmedlemsstaten, ska anses ha varit föremål för det förfarande som föreskrivs i artikel 35 och i punkterna 1 och 2 i den här artikeln. Sådana filialer ska från och med den 1 januari 1993 regleras genom punkt 3 i den här artikeln samt genom artiklarna 33 och 52 samt kapitel 4.

5. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn i syfte att specificera vilka uppgifter som ska anmälas i enlighet med denna artikel.

Kommissionen ska delegeras befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

6. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande i syfte att fastställa standardformulär, mallar och förfaranden för sådan anmälan.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

7. EBA ska översända de förslag till tekniska standarder som avses i punkterna 5 och 6 till kommissionen senast den 1 januari 2014.

Artikel 37

Information om avslag

Medlemsstaterna ska informera kommissionen och EBA om antal och typ av ärenden där överlämnande av information har vägrats enligt artiklarna 35 och 36.3.

Artikel 38

Aggregering av filialer

Samtliga driftsställen som ett kreditinstitut har etablerat i en medlemsstat medan det har sitt huvudkontor i en annan medlemsstat ska anses utgöra en enda filial.

KAPITEL 3

Utövande av friheten att tillhandahålla tjänster

Artikel 39

Anmälningsförfarande

1. Ett kreditinstitut som för första gången vill utnyttja rätten, inom ramen för fritt tillhandahållande av tjänster, att bedriva verksamhet på en annan medlemsstats territorium, ska underätta hemmedlemsstatens behöriga myndigheter om vilka av de verksamheter som anges i bilaga I som kreditinstitutet avser att bedriva.

2. Hemmedlemsstatens behöriga myndigheter ska inom en månad från mottagandet av den anmälan som avses i punkt 1 översända denna till värdmedlemsstatens behöriga myndigheter.

3. Denna artikel ska inte påverka de rättigheter som beviljats kreditinstitut som tillhandahållit tjänster före den 1 januari 1993.

4. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn i syfte att specificera vilka uppgifter som ska anmälas i enlighet med denna artikel.

Kommissionen ska delegeras befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med förfarandet i artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

5. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande i syfte att fastställa standardformulär, mallar och förfaranden för sådan anmälan.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

6. EBA ska översända de förslag till tekniska standarder som avses i punkterna 4 och 5 till kommissionen senast den 1 januari 2014.

KAPITEL 4

Befogenheter för värdmedlemsstatens behöriga myndigheter

Artikel 40

Rapporteringskrav

Värdmedlemsstaternas behöriga myndigheter får kräva att alla kreditinstitut som har filialer inom deras territorium lämnar periodiska rapporter om sin verksamhet i värdmedlemsstaterna.

Sådana rapporter ska endast begäras för informationsändamål eller för statistiska ändamål, för tillämpning av artikel 51.1 eller för tillsynsändamål i enlighet med detta kapitel. De ska omfattas krav avseende tystnadsplikt som minst är likvärdiga med de som avses i artikel 53.1.

Värdmedlemsstaternas behöriga myndigheter får särskilt kräva information från de kreditinstitut som avses i första stycket för att ge dessa behöriga myndigheter möjlighet att bedöma huruvida en filial är betydande i enlighet med artikel 51.1.

Artikel 41

Åtgärder som hemmedlemsstatens behöriga myndigheter vidtar i fråga om verksamhet som bedrivs i värdmedlemsstaten

1. Om värdmedlemsstatens behöriga myndigheter på grundval av den information som lämnats av hemmedlemsstatens behöriga myndigheter inom ramen för artikel 50, finner att ett kreditinstitut som har en filial eller tillhandahåller tjänster inom den medlemsstatens territorium uppfyller något av följande villkor i fråga om den verksamhet som bedrivs i värdmedlemsstaten, ska de underrätta hemmedlemsstatens behöriga myndigheter:

a) Kreditinstitutet uppfyller inte de nationella bestämmelserna för införlivande av detta direktiv, eller förordning (EU) nr 575/2013.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/365

b) Det föreligger en väsentlig risk för att kreditinstitutet inte kommer att uppfylla de nationella bestämmelserna för införande av detta direktiv, eller förordning (EU) nr 575/2013.

Hemmedlemsstatens behöriga myndigheter ska utan dröjsmål vidta alla lämpliga åtgärder för att se till att det berörda kreditinstitutet vidtar åtgärder för att uppfylla de bestämmelserna eller vidtar åtgärder för att undvika risken för att bestämmelserna inte efterlevs. Hemmedlemsstatens behöriga myndigheter ska utan dröjsmål anmäla dessa åtgärder till värdmedlemsstatens behöriga myndigheter.

2. Om värdmedlemsstatens behöriga myndigheter anser att hemmedlemsstatens behöriga myndigheter inte har uppfyllt sina skyldigheter eller inte kommer att uppfylla sina skyldigheter enligt punkt 1 andra stycket kan de hänskjuta ärendet till EBA och begära bistånd i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010. I de fall där EBA agerar i enlighet med den artikeln, ska EBA fatta beslut enligt artikel 19.3 i den förordningen inom 24 timmar. EBA får också på eget initiativ bistå de behöriga myndigheterna med att nå fram till en överenskomst i enlighet med artikel 19.1 andra stycket i den förordningen.

Artikel 42

Motivering och meddelande

Varje åtgärd som vidtas med stöd av artikel 41.1, 43 eller 44 och som innebär sanktioner eller inskränkningar i rätten att tillhandahålla tjänster eller etableringsrätten ska vara väl motiverad och meddelas till det berörda kreditinstitutet.

Artikel 43

Säkerhetsåtgärder

1. Innan värdmedlemsstatens behöriga myndigheter följer förfarandet i artikel 41 får de i krissituationer och i avvaktan på hemmedlemsstatens behöriga myndigheters åtgärder eller rekonstruktionsåtgärder som avses i artikel 3 i direktiv 2001/24/EG, vidta säkerhetsåtgärder för att skydda mot finansiell instabilitet som allvarligt skulle hota kollektiva intressen för insättare, investerare och kunder i värdmedlemsstaten.

2. Alla säkerhetsåtgärder enligt punkt 1 ska vara proportionella med tanke på syftet, nämligen att skydda mot finansiell instabilitet som allvarligt skulle hota kollektiva intressen för insättare, investerare och kunder i värdmedlemsstaten. Sådana säkerhetsåtgärder kan omfatta inställande av betalningar. De får inte leda till att kreditinstitutets borgenärer i värdmedlemsstaten ges företräde framför borgenärer i andra medlemsstater.

3. Alla säkerhetsåtgärder enligt punkt 1 ska upphöra att gälla när hemmedlemsstatens administrativa eller rättsliga myndigheter vidtar rekonstruktionsåtgärder enligt artikel 3 i direktiv 2001/24/EG.

4. Värdmedlemsstatens behöriga myndigheter ska avsluta säkerhetsåtgärderna när de anser att dessa åtgärder inte längre behövs enligt artikel 41, såvida de inte har upphört gälla i enlighet med punkt 3 i den här artikeln.

5. Kommissionen, EBA och de andra berörda medlemsstaternas behöriga myndigheter ska utan otillbörligt dröjsmål underrättas om de säkerhetsåtgärder som vidtagits enligt punkt 1.

Om de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten eller i någon annan berörd medlemsstat har invändningar mot de åtgärder som värdmedlemsstatens behöriga myndigheter har vidtagit, får de hänskjuta ärendet till EBA och begära bistånd i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010. I fall där EBA agerar i enlighet med den artikeln, ska EBA fatta beslut enligt artikel 19.3 i den förordningen inom 24 timmar. EBA får också på eget initiativ bistå de behöriga myndigheterna med att nå fram till en överenskomst i enlighet med artikel 19.1 andra stycket i den förordningen.

Artikel 44

Värdmedlemsstaternas befogenheter

Värdmedlemsstaterna får, trots vad som sägs i artiklarna 40 och 41, utöva sina befogenheter enligt detta direktiv för att vidta lämpliga åtgärder för att förhindra eller bestraffa överträdelser utförda inom deras territorium av de regler som de har antagit enligt detta direktiv eller med hänsyn till det allmänna intresset. Sådana åtgärder ska kunna inbegripa möjligheten att hindra kreditinstitut som bryter mot reglerna från att göra nya åtaganden inom värdmedlemsstatens territorium.

Artikel 45

Åtgärder efter återkallande av auktorisation

Om en auktorisation återkallas ska de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten utan dröjsmål underrätta de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten. De behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten ska vidta de åtgärder som behövs för att hindra att det berörda kreditinstitutet gör nya åtaganden inom den medlemsstatens territorium och för att skydda insättarnas intressen.

Artikel 46

Marknadsföring

Inget i detta kapitel ska hindra kreditinstitut med huvudkontor i en annan medlemsstat från att marknadsföra sina tjänster med anlitande av alla tillgängliga kommunikationsmedel i värdmedlemsstaten, förutsatt att detta sker i överensstämmelse med bestämmelser om reklamens form och innehåll som antagits med hänsyn till det allmänna intresset.

AVDELNING VI

FÖRBINDELSER MED TREDJELÄNDER

Artikel 47

Anmälan avseende filialer i tredjeland och tillträdesvillkor för kreditinstitut som har dessa filialer

1. När filialer till kreditinstitut med huvudkontor i ett tredjeland startar eller fortsätter att bedriva verksamhet, får medlemsstaterna inte tillämpa bestämmelser som medför att dessa filialer ges en förmånligare behandling än filialer till kreditinstitut med huvudkontor inom unionen.

2. De behöriga myndigheterna ska till kommissionen, EBA och europeiska bankkommittén som inrättats genom kommissionens beslut 2004/10/EG⁽¹⁾ anmäla alla auktorisationer för filialer som beviljas kreditinstitut med huvudkontor i ett tredjeland.

3. Unionen får sluta avtal med ett eller flera tredjeländer om tillämpning av bestämmelser som innebär att filialer till kreditinstitut med huvudkontor i ett tredjeland ges identisk behandling inom unionens hela område.

Artikel 48

Samarbete med tillsynsmyndigheter i tredjeländer om gruppbaserad tillsyn

1. Kommissionen kan på begäran av en medlemsstat eller på eget initiativ lägga fram förslag till rådet om att inleda förhandlingar med ett eller flera tredjeländer om möjligheterna att utöva gruppbaserad tillsyn över

a) institut vars moderföretag har huvudkontor i ett tredjeland, och

b) institut som är belägna i ett tredjeland och vars moderföretag, antingen detta är ett institut, finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingbolag, har huvudkontor inom unionen.

2. De överenskommer som avses i punkt 1 ska särskilt säkerställa att

a) medlemsstaternas behöriga myndigheter kan få den information som behövs för gruppbaserad tillsyn över institut, finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som är belägna inom unionen och som har dotterföretag som är institut eller finansiella institut i ett tredjeland eller som innehar ägarintressen i sådana enheter,

b) tredjeländernas tillsynsmyndigheter kan få den information som behövs för tillsyn över moderföretag som har huvudkontor inom deras territorium och som har dotterföretag som är institut eller finansiella institut i ett eller flera sådana medlemsstater eller som har ägarintressen i sådana enheter, och

c) EBA kan inhämta den information som medlemsstaternas behöriga myndigheter har mottagit från nationella myndigheter i tredjeländer i enlighet med artikel 35 i förordning (EU) nr 1093/2010.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 218 i EUF-fördraget ska kommissionen med bistånd av europeiska bankkommittén granska resultatet av de i punkt 1 nämnda förhandlingarna och de omständigheter som uppstår till följd av dem.

4. EBA ska bistå kommissionen vid tillämpning av denna artikel, i enlighet med artikel 33 i förordning (EU) nr 1093/2010.

AVDELNING VII

TILLSYN

KAPITEL 1

Principer för tillsyn

Avsnitt I

Hemmedlemsstaternas och värdmedlemsstaternas befogenheter och uppgifter

Artikel 49

Behörighet för de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten och värdmedlemsstaten

1. Ansvar för tillsyn över ett institut, även tillsyn över verksamheter som institutet bedriver i enlighet med artiklarna 33 och 34, ska ligga hos hemmedlemsstaternas behöriga myndigheter, utan att det påverkar de bestämmelser i detta direktiv som anger att ansvaret ligger hos värdmedlemsstatens behöriga myndigheter.

2. Vad som sägs i punkt 1 ska inte utgöra hinder för gruppbaserad tillsyn.

3. De åtgärder som värdmedlemsstaten vidtar får inte medge diskriminerande behandling eller restriktioner som grundar sig på att ett institut är auktoriserat i en annan medlemsstat.

⁽¹⁾ EUT L 3, 7.1.2004, s. 36.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/367

Artikel 50

Samarbete rörande tillsyn

1. De berörda medlemsstaternas behöriga myndigheter ska i nära samarbete utöva tillsyn över institut som, särskilt genom filialer, bedriver verksamhet i en eller flera medlemsstater utöver den där huvudkontoret finns. Myndigheterna ska förse varandra med all sådan information rörande institutens ledning och ägandeförhållandena som kan underlätta tillsynen och granskningen av hur auktorisationsvillkoren efterlevs, och all information som kan underlätta tillsynen över dessa institut, särskilt med avseende på likviditet, soliditet, inlåningsgaranti, begränsning av stora exponeringar, andra faktorer som kan påverka den systemrisk som institutet utgör samt rutiner för administration, redovisning och intern kontroll.

2. Hemmedlemsstatens behöriga myndigheter ska omedelbart förse värdmedlemsstatens behöriga myndigheter med all information och alla resultat rörande tillsyn av likviditetsrisk i enlighet med del sex i förordning (EU) nr 575/2013 och avdelning VII kapitel 3 i detta direktiv, rörande den verksamhet som institutet bedriver genom dess filialer, i den utsträckning som informationen och resultaten är relevant för skydd av insättare eller investerare i värdmedlemsstaten eller dess finansiella stabilitet.

3. Hemmedlemsstatens behöriga myndigheter ska omedelbart underrätta de behöriga myndigheterna i alla värdmedlemsstater när det förekommer eller skäligen kan förväntas förekomma likviditetsstress. Den informationen ska också omfatta uppgifter om planering och genomförande av en återhämtningsplan och alla tillsynsåtgärder som har vidtagits i det sammanhanget.

4. Hemmedlemsstatens behöriga myndigheter ska på begäran underrätta och förklara för värdmedlemsstatens behöriga myndigheter hur man har beaktat information och resultat som de senare har lämnat. Om värdmedlemsstatens behöriga myndigheter, efter att ha meddelat information och resultat, vidhåller att hemmedlemsstatens behöriga myndigheter inte har vidtagit lämpliga åtgärder, får värdmedlemsstatens behöriga myndigheter efter att ha informerat hemmedlemsstatens behöriga myndigheter och EBA vidta lämpliga åtgärder för att förhindra ytterligare överträdelser, för att skydda intressen för insättare, investerare och andra mottagare av tjänster eller för att skydda det finansiella systemets stabilitet.

Om hemmedlemsstatens behöriga myndigheter motsätter sig den åtgärd som värdmedlemsstatens behöriga myndigheter planerar att vidta, får de hänskjuta ärendet till EBA och begära bistånd i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010. I fall där EBA agerar i enlighet med den artikeln ska EBA fatta beslut inom en månad.

5. De behöriga myndigheterna får vända sig till EBA i situationer där en begäran om samarbete, i synnerhet när det gäller utbyte av information, har avslagits eller inte har lett till åtgärder inom rimlig tid. Utan att det påverkar tillämpningen av

artikel 258 i EUF-fördraget får EBA i sådana situationer agera i enlighet med de befogenheter som EBA tilldelas enligt artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010. EBA får också på eget initiativ bistå de behöriga myndigheterna med att nå fram till en överenskommelse i enlighet med artikel 19.1 andra stycket i den förordningen.

6. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn i syfte att specificera den information som avses i denna artikel.

Kommissionen ska delegeras befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

7. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande i syfte att fastställa standardformulär, mallar och förfaranden för krav på informationsutbyte som kan underlätta tillsynen över instituten.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

8. EBA ska översända de förslag till tekniska standarder som avses i punkterna 6 och 7 till kommissionen senast den 1 januari 2014.

Artikel 51

Betydande filialer

1. De behöriga myndigheterna i en värdmedlemsstat kan göra en framställan till den samordnande tillsynsmyndigheten när artikel 112.1 är tillämplig eller till den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten om att en filial till ett institut som inte är ett värdepappersföretag som omfattas av artikel 95 i förordning (EU) nr 575/2013 ska betraktas som betydande.

Denna framställan ska innehålla skäl till varför filialen ska betraktas som betydande, särskilt med avseende på följande:

a) Om insättningarna i filialen motsvarar en marknadsandel som överskrider 2 % i värdmedlemsstaten.

b) Den troliga effekten som inställande eller nedläggning av institutets verksamhet har på den systemrelaterade likviditeten och på betalnings-, clearing- och avvecklingssystemen i värdmedlemsstaten.

c) Filialens storlek och betydelse vad gäller antalet kunder inom ramen för värmedlemsstatens bank- eller finanssystem.

De behöriga myndigheterna i hem- och värmedlemsstaterna och, när artikel 112.1 är tillämplig, den samordnande tillsynsmyndigheten, ska göra allt som står i deras makt för att komma fram till ett gemensamt beslut om huruvida en filial ska betraktas som betydande.

Om inget gemensamt beslut har fattats inom två månader efter mottagandet av en framställan enligt första stycket, ska de behöriga myndigheterna i värmedlemsstaten inom en ytterligare period på två månader fatta ett eget beslut om huruvida filialen är betydande. När de behöriga myndigheterna i värmedlemsstaten fattar egna beslut ska de ta hänsyn till alla synpunkter och invändningar från den samordnande tillsynsmyndigheten eller de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten.

De beslut som avses i tredje och fjärde styckena ska redovisas i ett dokument som innehåller en fullständig motivering och skickas till de berörda behöriga myndigheterna, och ska betraktas som avgörande och tillämplas av de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna.

Beslut om att en filial ska betraktas som betydande får inte påverka de behöriga myndigheternas rättigheter och skyldigheter enligt detta direktiv.

2. De behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten ska meddela den information som avses i artikel 117.1 c och d till de behöriga myndigheterna i den värmedlemsstat där en betydande filial är etablerad och utföra de uppgifter som avses i artikel 112.1 c i samarbete med de behöriga myndigheterna i värmedlemsstaten.

Om en behörig myndighet i en hemmedlemsstat blir medveten om en krissituation som avses i artikel 114.1, ska den utan dröjsmål varna de myndigheter som avses i artiklarna 58.4 och 59.1.

De behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten ska till de behöriga myndigheterna i de värmedlemsstater där betydande filialer är etablerade meddela resultaten av riskbedömningen av institut med sådana filialer som avses i artikel 97 och, i tillämpliga fall, artikel 113.2. De ska även meddela beslut enligt artiklarna 104 och 105 i den mån sådana bedömningar och beslut är relevanta för de filialerna.

När betydande filialer etableras ska hemmedlemsstatens behöriga myndigheter samråda med värmedlemsstatens behöriga myndigheter om de operativa åtgärder som krävs enligt artikel 86.11, när detta är relevant för likviditetsrisker i värmedlemsstatens valuta.

Om hemmedlemsstatens behöriga myndigheter inte har samråd med värmedlemsstatens behöriga myndigheter eller om värmedlemsstatens behöriga myndigheter, efter ett sådant samråd, vidhåller att de operativa åtgärder som krävs enligt artikel 86.11, kan värmedlemsstatens behöriga myndigheter hänskjuta ärendet till EBA och begära bistånd i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010.

3. I det fall då artikel 116 inte är tillämplig ska de behöriga myndigheter som har tillsyn över ett institut med betydande filialer i andra medlemsstater inrätta och leda ett tillsynskollegium för att underlätta samarbetet enligt punkt 2 i den här artikeln och enligt artikel 50. Kollegiets inrättande och funktion ska baseras på skriftliga avtal som ska utformas av den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten efter samråd med berörda behöriga myndigheter. Den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten ska besluta vilka behöriga myndigheter som får delta i ett visst sammanträde som hålls eller en viss verksamhet som bedrivs av kollegiet.

I det beslut som den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten fattar ska hänsyn tas till relevansen av den tillsynsverksamhet som ska planeras eller samordnas för dessa myndigheter, särskilt eventuella verkningar på det finansiella systemets stabilitet i de berörda medlemsstaterna enligt artikel 7 och de skyldigheter som avses i punkt 2 i den här artikeln.

Den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten ska i förväg hålla alla medlemmar av kollegiet fullt informerade om att sådana sammanträden anordnas, de viktigaste frågorna som ska diskuteras och om de verksamheter som ska behandlas. Den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten ska även i god tid hålla alla medlemmar av kollegiet fullt informerade om de åtgärder som behandlats vid dessa sammanträden eller de åtgärder som genomförs.

4. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn i syfte att specificera de allmänna villkoren för tillsynskollegiernas funktionssätt.

Kommissionen ska delegeras befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

5. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande i syfte att fastställa tillsynskollegiernas operativa funktionssätt.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/369

6. EBA ska översända de förslag till tekniska standarder som avses i punkterna 4 och 5 till kommissionen senast den 31 december 2014.

Artikel 52

Kontroll på plats och inspektion av filialer etablerade i en annan medlemsstat

1. Om ett institut som är auktoriserat i en medlemsstat bedriver verksamhet genom en filial i en annan medlemsstat, ska värmedlemsstaten ge hemmedlemsstatens behöriga myndigheter rätt att, efter underrättelse till värmedlemsstatens behöriga myndigheter, självständigt eller genom särskilt utsedda personer, utföra kontroll på plats för att samla in sådan information som avses i artikel 50 och inspektion av sådana filialer.

2. Hemmedlemsstatens behöriga myndigheter får också, för inspektion av filialer, tillämpa något av de övriga förfaranden som avses i artikel 118.

3. Värmedlemsstatens behöriga myndigheter ska ha befogenhet att genomföra enskilda kontroller på plats och inspektioner av den verksamhet som bedrivs av filialer på deras territorium och att kräva information från en filial om dess verksamhet i tillsynssyfte, när de anser detta vara av relevans för det finansiella systemets stabilitet i värmedlemsstaten. Innan de genomför sådana kontroller och inspektioner ska värmedlemsstatens behöriga myndigheter samråda med hemmedlemsstatens behöriga myndigheter. Efter sådana kontroller och inspektioner ska värmedlemsstatens behöriga myndigheter underrätta hemmedlemsstatens behöriga myndigheter om den information som erhållits och de resultat som är relevanta för riskbedömning av institutet eller det finansiella systemets stabilitet i värmedlemsstaten. Hemmedlemsstatens behöriga myndigheter ska vederbörligen beakta denna information och dessa resultat när de fastställer sitt program för tillsynsgranskning som avses i artikel 99, också med beaktande av det finansiella systemets stabilitet i värmedlemsstaten.

4. Kontroller på plats och inspektioner av filialer ska genomföras i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstat där kontrollen eller inspektionen genomförs.

Avsnitt II

Utbyte av information och tystnadsplikt

Artikel 53

Tystnadsplikt

1. Medlemsstaterna ska föreskriva att alla personer som arbetar eller som har arbetat för behöriga myndigheter samt revisorer och experter som är verksamma för behöriga myndigheters räkning ska vara bundna av tystnadsplikt.

Förtrolig information som sådana personer, revisorer eller experter erhåller i tjänsten får endast röjas i sammandrag eller i sammanställning som omöjliggör identifikation av enskilda kreditinstitut, dock med förbehåll för fall som omfattas av straffrättslig lagstiftning.

Däremot, i fall då ett kreditinstitut har försatts i konkurs eller underkastats tvångslikvidation, får förtrolig information som inte berör tredje parter som deltar i försök att rädda kreditinstitutet, röjas vid civilrättsliga eller kommersiella förfaranden.

2. Vad som sägs i punkt 1 ska inte hindra behöriga myndigheter från att utbyta uppgifter med varandra eller förmedla uppgifter till ESRB, EBA eller Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten) (Esma), som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010⁽¹⁾ i enlighet med detta direktiv, förordning (EU) nr 575/2013, andra direktiv som gäller för kreditinstitut, artikel 15 i förordning (EU) nr 1092/2010, artiklarna 31, 35 och 36 i förordning (EU) nr 1093/2010 och artiklarna 31 och 36 i förordning (EU) nr 1095/2010. Den informationen ska omfattas av punkt 1.

3. Det som sägs i punkt 1 ska inte hindra de behöriga myndigheterna från att offentliggöra resultatet av stresstest som genomförs enligt artikel 100 i detta direktiv eller 32 i förordning (EU) nr 1093/2010 eller från att översända resultatet av stresstesterna till EBA så att denna myndighet kan offentliggöra dessa resultat för hela unionen.

Artikel 54

Användning av förtrolig information

Behöriga myndigheter som erhåller förtrolig information enligt artikel 53 ska endast använda den i tjänsten och endast för något av följande syften:

a) För att kontrollera att villkoren för kreditinstitutens behörighet att utöva verksamhet är uppfyllda och för att underlätta gruppbaserad eller icke gruppbaserad tillsyn över sådan verksamhet, särskilt med avseende på kontroll av likviditet, solvens, stora exponeringar och rutiner för administration, redovisning och intern kontroll.

b) För att ålägga sanktioner.

c) Vid överklagande av den behöriga myndighetens beslut, inklusive domstolsförfarande, enligt artikel 72.

⁽¹⁾ EUT L 331, 15.12.2010, s. 84.

d) Vid domstolsförfarande som har inletts enligt särskilda bestämmelser i unionsrätten, antagna med avseende på kreditinstitut.

Artikel 55

Samarbetsavtal

I enlighet med artikel 33 i förordning (EU) nr 1093/2010 får medlemsstaterna och EBA ingå samarbetsavtal om utbyte av uppgifter med tillsynsmyndigheter i tredjeländer eller med myndigheter eller organ i tredjeländer i enlighet med definitionen i artiklarna 56 och 57.1 i detta direktiv, förutsatt att de lämnade uppgifterna är föremål för garantier om att de uppfyller krav på tystnadsplikt är minst likvärdiga med dem som avses i artikel 53.1 i detta direktiv. Syftet med detta utbyte av uppgifter är att låta nämnda myndigheter eller organ utföra sitt tillsynsuppdrag.

Om informationen ursprungligen kommer från en annan medlemsstat får den inte lämnas vidare utan uttryckligt medgivande från upphovsmyndigheterna, och i så fall endast för de ändamål som myndigheterna har medgett.

Artikel 56

Utbyte av information mellan myndigheter

Artiklarna 53.1 och 54 ska inte utgöra hinder för utbyte av information som sker inom ramen för tillsynsuppdraget mellan behöriga myndigheter inom en medlemsstat, mellan behöriga myndigheter i olika medlemsstater eller mellan behöriga myndigheter och

- a) myndigheter med ansvar för tillsyn över andra enheter i den finansiella sektorn samt myndigheter med ansvar för tillsyn över finansiella marknader,
- b) myndigheter eller organ med uppdrag att upprätthålla den stabiliteten i det finansiella systemet medlemsstaterna genom makrotillsynsregler,
- c) myndigheter eller organ som utför rekonstruktionsverksamhet i syfte att bevara stabiliteten i det finansiella systemet,
- d) avtalsreglerade eller institutionella skyddssystem som avses i artikel 113.7 i förordning (EU) nr 575/2013,
- e) organ som medverkar i samband med instituts likvidation och konkurs och vid liknande förfaranden,
- f) personer med ansvar för lagstadgad revision av räkenskaper för institut, försäkringsföretag och finansiella institut.

Artiklarna 53.1 och 54 ska inte utgöra hinder för att lämna information till organ som förvaltar insättningsgarantisystem och system för ersättning till investerare när informationen behövs för dessa organs verksamhet.

Den information som mottagits ska i samtliga fall omfattas av krav avseende tystnadsplikt som är minst likvärdiga med dem som avses i artikel 53.1.

Artikel 57

Utbyte av information mellan översynsorgan

1. Utan hinder av artiklarna 53, 54 och 55 får medlemsstaterna tillåta informationsutbyte mellan de behöriga myndigheterna och de myndigheter som ansvarar för tillsyn över

- a) de organ som medverkar i samband med instituts likvidation och konkurs samt vid liknande förfaranden,
 - b) avtalsreglerade eller institutionella skyddssystem som avses i artikel 113.7 i förordning (EU) nr 575/2013,
 - c) personer med ansvar för lagstadgad revision av räkenskaper för institut, försäkringsföretag och finansiella institut.
2. I de fall som avses i punkt 1 ska medlemsstaterna kräva att minst följande villkor uppfylls:
- a) Att informationen utbyts för att utföra de uppgifter som avses i punkt 1.
 - b) Att informationen tas emot omfattas av krav avseendetystnadsplikt som är minst likvärdiga med dem som avses i artikel 53.1.
 - c) Om informationen ursprungligen kommer från en annan medlemsstat, att den inte röjs utan uttryckligt tillstånd från de behöriga myndigheter som har lämnat den, och i så fall endast för de ändamål som myndigheterna har medgett.

3. Utan hinder av artiklarna 53, 54 och 55 får medlemsstaterna, i syfte att stärka stabiliteten och integriteten i det finansiella systemet, tillåta utbyte av information mellan de behöriga myndigheterna och de myndigheter eller organ som enligt lag är ansvariga för att upptäcka och utreda överträdelse av bolagsrätten.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/371

I sådana fall ska medlemsstaterna kräva att minst följande villkor uppfylls:

- a) Att informationen utbyts för att för att upptäcka och utreda överträdelser av bolagsrätten.
- b) Att informationen tas emot omfattas av krav avseende tystnadsplikt som är minst likvärdiga med dem som avses i artikel 53.1.
- c) Om informationen ursprungligen kommer från en annan medlemsstat, att den inte röjs utan uttryckligt tillstånd från de behöriga myndigheter som har lämnat den, och i så fall endast för de ändamål som myndigheterna har medgett.

4. Om de myndigheter och organ som avses i punkt 1 genomför sin uppgift för att upptäcka och utreda överträdelser med hjälp av personer som genom sin särskilda kompetens är utsedda till detta och som inte är anställda inom den offentliga förvaltningen, får en medlemsstat utsträcka den möjlighet till det informationsutbyte som avses i punkt 3 första stycket till att omfatta dessa personer enligt de villkor som anges i punkt 3 andra stycket.

5. De behöriga myndigheterna ska underrätta EBA om namnen på de myndigheter eller organ som får ta emot information enligt denna artikel.

6. Vid tillämpning av punkt 4 ska de myndigheter eller organ som avses i punkt 3 meddela de behöriga myndigheter som lämnat ut informationen namn på och exakt ansvarsområde för de personer som får tillgång till informationen.

Artikel 58

Överlämnande av information om monetära, insättningsrelaterade, systemrelaterade och betalningsrelaterade aspekter

1. Ingenting som anges i detta kapitel ska utgöra hinder fören behörig myndighet att överlämna information till följande myndigheter eller organ för deras fullgörande av sina uppdrag:

- a) ECBS-centralbanker och andra organ med liknande uppdrag i egenskap av monetära myndigheter, om informationen är relevant för utövandet av deras respektive lagstadgade uppdrag, inklusive bedrivandet av monetär politik och tillhandahållande av likviditet i detta sammanhang, tillsyn över betalnings-, clearing- och avvecklingsystemen, samt för skyddet av det finansiella systemets stabilitet.
- b) Avtalsreglerade eller institutionella skyddssystem som avses i artikel 113.7 i förordning (EU) nr 575/2013.

c) I förekommande fall, andra offentliga myndigheter som ansvarar för övervakningen av betalningssystem.

d) ESRB, Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten) (Eiopa), som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1094/2010⁽¹⁾ och Esma, när informationen är relevant för utförandet av deras uppdrag enligt förordningarna (EU) nr 1092/2010, (EU) nr 1094/2010 eller (EU) nr 1095/2010.

Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att undanröja hinder för de behöriga myndigheterna att överlämna information i enlighet med första stycket.

2. Ingenting i detta kapitel ska utgöra hinder för att myndigheter och organ som avses i punkt 1 till de behöriga myndigheterna vidarebefordrar sådana uppgifter som de behöriga myndigheterna kan behöva för tillämpningen av artikel 54.

3. Den information som erhålls i enlighet med punkterna 1 och 2 ska omfattas av krav avseende tystnadsplikt som är minst likvärdiga med dem som avses i artikel 53.1.

4. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att se till att de behöriga myndigheterna i en krissituation som avses i artikel 114.1 omgående skickar information till ECBS-centralbankerna, om informationen är relevant för utövandet av deras lagstadgade uppgifter, inklusive bedrivandet av monetär politik och tillhandahållande av likviditet i detta sammanhang, tillsyn över betalnings-, clearing- och värdepappersavvecklingssystemen, samt för skyddet av det finansiella systemets stabilitet, liksom till ESRB om informationen är relevant för utövandet av dess lagstadgade uppdrag.

Artikel 59

Överlämnande av information till andra enheter

1. Utan hinder av artiklarna 53.1 och 54 får medlemsstaterna med stöd av bestämmelser i nationell rätt tillåta att viss information lämnas ut både till andra organ inom deras nationella förvaltningar med ansvar för lagar och andra författningar om tillsyn över institut, finansiella institut och försäkringsföretag samt till tillsynspersonal som företräder sådana organ.

Sådant utlämnande får dock ske endast när det är nödvändigt för att utöva tillsyn och för att förebygga att institut går i konkurs och för avveckling av konkurshotade institut. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 i denna artikel ska personer som har tillgång till informationen vara föremål för krav på tystnadsplikt som minst är likvärdiga med dem som avses i artikel 53.1.

⁽¹⁾ EUT L 331, 15.12.2010, s. 48.

I en krissituation som avses i artikel 114.1 ska medlemsstaterna tillåta att de behöriga myndigheterna lämnar relevant information till de i första stycket i den här punkten angivna förvaltningsnärarna i alla berörda medlemsstater.

2. En medlemsstat får tillåta utlämning av viss information relaterad till tillsyn över institut till parlamentariska undersökningskommittéer i det egna landet, till sin revisionsrätt och andra liknande enheter med ansvar för undersökningar i det egna landet, på följande villkor:

- a) Att enheterna har ett klart definierat mandat enligt nationell rätt att undersöka eller granska agerandet hos myndigheter med ansvar för tillsyn av institut eller för lagar och föreskrifter om en sådan tillsyn.
- b) Att informationen är strikt nödvändig för fullgörandet av det mandat som avses i led a.
- c) De personer som har tillgång till informationen är enligt nationell lagstiftning föremål för krav avseende tystnadsplikt som minst är likvärdiga med dem som avses i artikel 53.1.
- d) Informationen som ursprungligen kommer från en annan medlemsstat, att den inte röjs såvida inte uttryckligt medgivande ges från de behöriga myndigheter som har lämnat den, och endast för de ändamål som myndigheterna har medgett.

I den mån utlämnandet av information rörande tillsyn inbegriper behandling av personuppgifter ska all sådan behandling i de enheter som avses i första stycket följa tillämplig nationell rätt för införande av direktiv 95/46/EG.

Artikel 60

Information som erhålls vid kontroller på plats och inspektioner

Medlemsstaterna ska säkerställa att sådan information som erhållits med stöd av artiklarna 52.3, 53.2 och 56 och sådan information som erhållits vid en kontroll på plats eller inspektion i enlighet med artikel 52.1 och 52.2 aldrig får lämnas ut enligt artikel 59 utan uttryckligt samtycke av de behöriga myndigheter som lämnat ut informationen, eller av de behöriga myndigheterna i den medlemsstat i vilken en sådan kontroll på plats eller inspektion genomfördes.

Artikel 61

Utlämnande av information rörande clearing- och avvecklingstjänster

1. Ingenting i detta kapitel ska hindra de behöriga myndigheterna i en medlemsstat från att vidarebefordra information

enligt artiklarna 53, 54 och 55 till en clearingorganisation eller ett annat liknande organ som enligt nationell lagstiftning har tillstånd att tillhandahålla clearing- eller avvecklingstjänster på någon av deras nationella marknader, om de anser att detta är nödvändigt för att säkerställa att dessa organ kan fungera korrekt vid marknadsaktörers fallissemang eller potentiella fallissemang. Information som erhålls i ett sådant sammanhang ska omfattas av krav avseende tystnadsplikt som är minst likvärdiga med dem som avses i artikel 53.1.

2. Medlemsstaterna ska dock se till att information som mottagits enligt artikel 53.2 inte får röjas under de omständigheter som avses i punkt 1 utan uttryckligt medgivande av de behöriga myndigheter som har lämnat den.

Artikel 62

Behandling av personuppgifter

Behandling av personuppgifter inom ramen för detta direktiv ska genomföras i enlighet med direktiv 95/46/EG och, i förekommande fall, med förordning (EG) nr 45/2001.

Avsnitt III

Skyldigheter för personer som ansvarar för den lagenliga kontrollen av årsbokslut och sammanställd redovisning

Artikel 63

Skyldigheter för personer ansvariga för den lagenliga kontrollen av årsbokslut och sammanställd redovisning

1. Medlemsstaterna ska föreskriva att varje person som är auktoriserad i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning⁽¹⁾ och som i ett institut utför de uppgifter som avses i artikel 51 i rådets direktiv 78/660/EEG av den 25 juli 1978 om årsbokslut i vissa typer av bolag⁽²⁾, artikel 37 i rådets direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 om sammanställd redovisning⁽³⁾ eller artikel 73 i direktiv 2009/65/EG eller något annat uppgift föreskrivet i lag, minst är skyldig att omgående rapportera till de behöriga myndigheterna alla uppgifter eller beslut rörande det institutet som personen har fått kännedom om vid utförandet av sitt uppgift och som kan

a) utgöra en betydande överträdelse av lagar och andra författningar som reglerar villkoren för auktorisation eller som särskilt reglerar bedrivandet av instituts verksamhet,

b) påverka institutets löpande drift,

⁽¹⁾ EUT L 157, 9.6.2006, s. 87.

⁽²⁾ EGT L 222, 14.8.1978, s. 11.

⁽³⁾ EGT L 193, 18.7.1983, s. 1.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/373

- c) leda till vägran att godkänna räkenskaper eller till att reservationer framställs.

Medlemsstaterna ska minst föreskriva att det också ska åläggas en person som avses i första stycket att rapportera alla uppgifter eller beslut som den personen får kännedom om vid utförandet av sitt uppdrag enligt första stycket i ett företag som har nära förbindelser härrörande från kontroll över det institut i vilket uppdraget utförs.

2. Om en enligt direktiv 2006/43/EG auktoriserad person i god tro förser de behöriga myndigheterna med sådana uppgifter eller beslut som avses i punkt 1 utgör detta inte en överträdelse av tystnadsplikt föreskriven i avtal, lag eller annan författning och ska inte medföra något ansvar för en sådan person. Denna information ska samtidigt även lämnas till institutets ledningsorgan, såvida det inte finns tvingande skäl för att inte göra detta.

Avsnitt IV

Tillsynsbefogenheter, befogenheter att utdöma sanktioner och rätt att överklaga

Artikel 64

Tillsynsbefogenheter och befogenheter att utdöma sanktioner

1. De behöriga myndigheterna ska ges alla tillsynsbefogenheter att ingripa i institutens verksamhet som de behöver för att utföra sina uppgifter, särskilt rätten att återkalla en auktorisation i enlighet med artikel 18, de befogenheter som krävs i enlighet med artikel 102 och de befogenheter som fastställs i artiklarna 104 och 105.

2. De behöriga myndigheterna ska utöva sina tillsynsbefogenheter och befogenheter att utdöma sanktioner i enlighet med detta direktiv och nationell rätt enligt följande:

- a) Direkt.
- b) I samarbete med andra myndigheter.
- c) På eget ansvar genom delegering till sådana myndigheter.
- d) Efter ansökan till de behöriga rättsliga myndigheterna.

Artikel 65

Administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder

1. Medlemsstaterna ska, utan att det påverkar tillsynsbefogenheterna för de behöriga myndigheter som avses i artikel 64

och medlemsstaternas rätt att föreskriva och ålägga straffrättsliga påföljder, fastställa regler för administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder vid överträdelse av nationella bestämmelser om genomförande av detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013 och vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att dessa tillämpas. Om medlemsstaterna beslutar att inte fastställa regler för administrativa sanktioner vid överträdelse som omfattas av nationell straffrätt, ska de informera kommissionen om de relevanta straffrättsliga reglerna. De administrativa sanktionerna och de andra administrativa åtgärderna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

2. Om de skyldigheter som avses i punkt 1 är tillämpliga på institut, finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag, ska medlemsstaterna, vid överträdelse av nationella bestämmelser om införlivande av detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013, se till att sanktioner även kan tillämpas på ledamöter i ledningsorganet och andra fysiska personer som enligt nationell lagstiftning är ansvariga för överträdelsen, om inte annat följer av de villkor som föreskrivs i nationell rätt.

3. De behöriga myndigheterna ska ha alla de informationsinsamlings- och undersökningsbefogenheter som de behöver för att utöva sina funktioner. Utan att det påverkar andra relevanta bestämmelser i detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013 ska detta omfatta följande:

- a) Befogenheten att ålägga följande fysiska eller juridiska personer att lämna all information som krävs för att de behöriga myndigheterna ska kunna utföra sina uppgifter, däribland uppgifter ska lämnas vid återkommande tillfällen och i angivna format för tillsynsändamål och därtill hörande statistiska ändamål:

- i) De institut som är etablerade i den berörda medlemsstaten.
- ii) De finansiella holdingföretag som är etablerade i den berörda medlemsstaten.
- iii) De blandade finansiella holdingföretag som är etablerade i den berörda medlemsstaten.
- iv) De holdingföretag med blandad verksamhet som är etablerade i den berörda medlemsstaten.
- v) Personer vid de enheter som avses i leden i–iv.
- vi) Tredje parter till vilka enheterna i leden i–iv har gett i uppdrag att utföra operativa uppgifter eller operativ verksamhet.

- b) Befogenheten att genomföra alla nödvändiga utredningar av alla personer som avses i leden a i-vi och som är etablerade eller belägna i den berörda medlemsstaten, om detta är nödvändigt för att de behöriga myndigheterna ska kunna utföra sina uppgifter, bland annat
- i) rätten att begära inlämning av dokument,
- ii) att granska räkenskaper och affärshandlingarna för de personer som avses i leden a i-vi och att ta kopior av eller utdrag ur de räkenskaper och affärshandlingarna,
- iii) att erhålla skriftliga eller muntliga förklaringar från de personer som avses i leden a i-iv eller deras företrädare eller personal, och
- iv) att höra alla personer som går med på att höras i syfte att samla in uppgifter som rör föremålet för en utredning.
- c) Befogenheten att, på de övriga villkor som anges i unionsrätten, genomföra alla nödvändiga kontroller i företagslokaler som tillhör de juridiska personer som avses i leden a i-vi och alla andra företag som omfattas av gruppberedad tillsyn, om en behörig myndighet är samordnande tillsynsmyndighet, förutsatt att de berörda nationella behöriga myndigheterna har anmält i förväg. Om en kontroll enligt nationell rätt kräver tillstånd från en rättslig myndighet ska det ansökas om ett sådant tillstånd.
- Artikel 66**
- Administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder för överträdelser av auktoriseringskrav och krav för förvärv av kvalificerade innehav**
1. Medlemsstaterna ska se till att det i nationella lagar och andra författningar föreskrivs administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder för åtminstone följande:
- a) Drivande av rörelse vars verksamhet omfattar att från allmänheten ta emot insättningar eller andra återbetalbara medel från allmänheten utan att vara ett kreditinstitut, i strid med artikel 9.
- b) Inledande av verksamhet som kreditinstitut utan auktorisation, i strid med artikel 9.
- c) Förvärv, direkt eller indirekt, av kvalificerat innehav i ett kreditinstitut eller ytterligare ökning, direkt eller indirekt, av ett sådant kvalificerat innehav i ett kreditinstitut som leder till att andelen rösträtter eller andelen kapitalinnehav när eller överskrider de tröskelvärden som avses i artikel 22.1 eller så att kreditinstitutet blir ett dotterföretag utan att skriftligen underrätta de behöriga myndigheterna för det kreditinstitut där förvärv eller ökning av kvalificerat innehav planeras, under bedömningsperioden eller trots att behöriga myndigheter har motsatt sig detta, i strid med artikel 22.1.
- d) Avyttring, direkt eller indirekt, av kvalificerat innehav i ett kreditinstitut eller minskning av kvalificerat innehav så att andelen av rösträtterna eller kapitalinnehavet understiger de tröskelvärden som avses i artikel 25 eller så att kreditinstitutet upphör att vara dess dotterföretag, utan att de behöriga myndigheterna skriftligen underrättats.
2. Medlemsstaterna ska se till att de administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder som kan tillämpas i de fall som avses i punkt 1 inbegriper minst följande:
- a) Ett offentligt utlåtande med uppgift om vilken fysisk person eller vilket institut, finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som bär ansvaret och om överträdelsens karaktär.
- b) Ett föreläggande enligt vilken det krävs att den fysiska eller juridiska personen upphör med sitt agerande och inte upprepar detta.
- c) I fråga om en juridisk person, administrativa sanktionsavgifter på upp till 10 % av företagets totala årliga nettoomsättning, inbegripet bruttointäkter i form av ränteutgifter och liknande intäkter, intäkter från aktier och andra värdepapper med rörlig eller fast avkastning och provisionsintäkter i enlighet med artikel 316 i förordning (EU) nr 575/2013 under det föregående räkenskapsåret.
- d) I fråga om en fysisk person, administrativa sanktionsavgifter på upp till 5 000 000 EUR eller, i medlemsstater som inte har euron som valuta, motsvarande värde i nationell valuta den 17 juli 2013.
- e) Administrativa sanktionsavgifter på upp till två gånger beloppet för den fördel som erhållits genom överträdelsen, i fall där denna fördel kan fastställas.
- f) Förbud att utöva rösträtten för den eller de aktieägare som är ansvariga för de överträdelser som avses i punkt 1.
- I fall där det företag som avses i led c första stycket är ett dotterföretag till ett moderföretag, ska den relevanta bruttointäkten vara den bruttointäkt som följer av de konsoliderade räkenskaper för det sista moderföretaget under det föregående räkenskapsåret

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/375

Artikel 67

Övriga bestämmelser

1. Denna artikel ska tillämpas under minst någon av följande omständigheter:

- a) Ett institut har fått auktorisation på grundval av oriktiga uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt.
 - b) Ett institut som har fått kännedom om förvärv eller avyttringar av innehav i institutets kapital som leder till att innehaven överstiger eller faller under ett av de tröskelvärden som avses i artikel 22.1 eller 25 underlåter att underrätta de behöriga myndigheterna om detta, i strid med artikel 26.1 första stycket.
 - c) Ett institut som är börsnoterat på en reglerad marknad enligt hänvisningen i den lista som Esma ska offentliggöra i enlighet med artikel 47 i direktiv 2004/39/EG underlåter att minst årligen underrätta de behöriga myndigheterna om namnen på aktieägare och medlemmar som har kvalificerade innehav samt storleken på sådana innehav, i strid med artikel 26.1 andra stycket i det här direktivet.
 - d) Ett institut har inte inrättat företagsstyrning enligt kraven från de behöriga myndigheterna i enlighet med de nationella bestämmelser som införlivar artikel 74.
 - e) Ett institut underlåter att lämna information till de behöriga myndigheterna eller lämnar ofullständig eller felaktig information om efterlevnaden av skyldigheten att uppfylla kapitalbaskraven enligt artikel 92 i förordning (EU) nr 575/2013 i strid med artikel 99.1 i den förordningen.
 - f) Ett institut underlåter att rapportera eller lämnar ofullständig eller felaktig information till de behöriga myndigheterna när det gäller data som avses i artikel 101 i förordning (EU) nr 575/2013.
 - g) Ett institut underlåter att lämna information till de behöriga myndigheterna eller lämnar ofullständig eller felaktig information om en stor exponering i strid med artikel 394.1 i förordning (EU) nr 575/2013.
 - h) Ett institut underlåter att lämna information till de behöriga myndigheterna eller lämnar ofullständig eller felaktig information om likviditet i strid med artikel 415.1 och 415.2 i förordning (EU) nr 575/2013.
 - i) Ett institut underlåter att lämna uppgifter till de behöriga myndigheterna eller lämnar ofullständig eller felaktig information om sin bruttosoliditet i strid med artikel 430.1 i förordning (EU) nr 575/2013.
 - j) Ett institut underlåter vid upprepade tillfällen eller systematiskt att hålla likvida tillgångar i strid med artikel 412 i förordning (EU) nr 575/2013.
 - k) Ett institut utsätter sig för en exponering som överskrider gränserna i artikel 395 i förordning (EU) nr 575/2013.
 - l) Ett institut är exponerat för kreditrisken i en värdepappersinstrumentsposition utan att uppfylla villkoren i artikel 405 i förordning (EU) nr 575/2013.
 - m) Ett institut underlåter att lämna information eller lämna ofullständig eller felaktig information i strid med artikel 431.1, 431.2 och 431.3 eller artikel 451.1 i förordning (EU) nr 575/2013.
 - n) Ett institut gör betalningar till innehavare av instrument som ingår i institutets kapitalbas i strid med artikel 141 i detta direktiv eller i fall där artikel 28, 51 eller 63 i förordning (EU) nr 575/2013 förbjuder sådana betalningar till innehavare av instrument som ingår i kapitalbasen.
 - o) Ett institut har befunnits ansvarigt för en allvarlig överträdelse av de nationella bestämmelser som antagits i enlighet med direktiv 2005/60/EG.
 - p) Ett institut har tillåtit en eller flera personer som inte uppfyller kraven i artikel 91 att bli eller kvarstå som ledamöter i ledningsorganet.
2. Medlemsstaterna ska se till att de administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder som kan tillämpas i de fall som anges i punkt 1 åtminstone inbegriper följande:
- a) Ett offentligt utlåtande med uppgift om vilken fysisk person eller vilket institut, finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som bär ansvaret och om överträdelsens karaktär.
 - b) Ett föreläggande enligt vilken det krävs att den ansvariga fysiska eller juridiska personen upphör med sitt agerande och inte upprepar detta.
 - c) I fråga om ett institut, återkallelse av institutets auktorisation enligt artikel 18.
 - d) Tillfälligt förbud, om inte annat följer av artikel 65.2, för en ledamot i institutets ledningsorgan eller annan fysisk person som hålls ansvarig att utöva uppdrag i institutet.

e) I fråga om en juridisk person, administrativa sanktionsavgifter på upp till 10 % av företagets totala årliga nettoomsättning, inbegripet bruttointäkter i form av räntetäkter och liknande intäkter, intäkter från aktier och andra värdepapper med rörlig eller fast avkastning och provisionsintäkter i enlighet med artikel 316 i förordning (EU) nr 575/2013 under det föregående räkenskapsåret.

f) I fråga om en fysisk person, administrativa sanktionsavgifter på upp till 5 000 000 EUR eller, i medlemsstater som inte har euron som valuta, motsvarande värde i nationell valuta den 17 juli 2013.

g) Administrativa sanktionsavgifter på upp till två gånger beloppet för den vinst som erhållits eller de förluster som undvikits genom överträdelsen, i fall där dessa kan fastställas.

I fall där ett företag som avses i första stycket led e är ett dotterföretag till ett moderföretag, ska de relevanta bruttointäkterna vara de bruttointäkter som följer av de konsoliderade räkenskaper för det sista moderföretaget under det föregående räkenskapsåret.

Artikel 68

Offentliggörande av administrativa sanktioner

1. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna utan otillbörligt dröjsmål på sin officiella webbplats åtminstone offentliggör varje administrativ sanktion som inte kan överklagas och som har ålagts till följd av överträdelse av de nationella bestämmelser som har antagits för att genomföra detta direktiv eller förordning (EU) nr 575/2013 inbegripet information om överträdelsens typ och art och identiteten på den fysiska eller juridiska person som sanktionen gäller, efter det att den personen har underrättats om dessa sanktioner.

Om medlemsstaterna tillåter offentliggörande av sanktioner som kan överklagas ska de behöriga myndigheterna utan otillbörligt dröjsmål på sin officiella webbplats också offentliggöra information om överklagandets status, och om resultatet av detta.

2. De behöriga myndigheterna ska offentliggöra sanktionerna anonymt i enlighet med nationell rätt, under någon av följande omständigheter:

a) Om sanktionen har ålagts en fysisk person och, efter en obligatorisk förhandsbedömning, ett offentliggörande av personuppgifter befinns vara oproportionellt.

b) Om ett offentliggörande skulle utgöra ett hot mot de finansiella marknadernas stabilitet eller äventyra en pågående brottsutredning.

c) Om ett offentliggörande, i den mån detta kan fastställas, skulle orsaka de berörda instituten eller fysiska personerna oproportionell skada.

Om det är troligt att de omständigheter som avses i första stycket kommer att upphöra inom en rimlig tidsperiod, får offentliggörande enligt punkt 1 skjutas upp under en sådan tidsperiod.

3. De behöriga myndigheterna ska säkerställa att uppgifter som offentliggörs enligt punkt 1 eller 2 ligger kvar på deras officiella webbplats i minst fem år. Personuppgifter ska endast ligga kvar på de behöriga myndigheternas officiella webbplats under den tidsperiod som är nödvändig i överensstämmelse med tillämpliga regler om uppgiftsskydd.

4. Senast den 18 juli 2015 ska EBA lägga fram en rapport för kommissionen om medlemsstaternas offentliggörande av sanktioner på anonym grund enligt punkt 2 och, särskilt om det har funnits betydande skillnader mellan medlemsstaterna i detta avseende. Dessutom ska EBA lägga fram en rapport för kommissionen om alla betydande skillnader i varaktigheten av offentliggörandet av sanktioner enligt nationell rätt.

Artikel 69

Informationsutbyte om sanktioner och EBA:s upprätthållande av en central databas

1. De behöriga myndigheterna ska, om inte annat följer av de krav avseende tystnadsplikt som avses i artikel 53.1, informera EBA om alla administrativa sanktioner, inbegripet alla permanenta förbud, som införts genom artiklarna 65, 66 och 67, inbegripet eventuella överklaganden av dessa, och om resultatet av detta. EBA ska upprätthålla en central databas över administrativa sanktioner som rapporterats till bankmyndigheten endast för informationsutbyte mellan de behöriga myndigheterna. Databasen ska vara tillgänglig endast för behöriga myndigheter och ska uppdateras på grundval av uppgifter som lämnats av de behöriga myndigheterna.

2. När en behörig myndighet bedömer gott anseende enligt artiklarna 13.1, 16.3, 91.1 och 121 ska den konsultera EBA:s databas över administrativa sanktioner. Om det inträffar en statusförändring eller om ett överklagande bifalls ska EBA radera eller uppdatera relevanta uppgifter i databasen på begäran av de behöriga myndigheterna.

3. De behöriga myndigheterna ska i enlighet med nationell rätt kontrollera huruvida det finns en uppgift om fällande dom i den berörda personens kriminalregister. Information ska utbytas för dessa ändamål i enlighet med beslut 2009/316/RIF och rambeslut 2009/315/RIF såsom dessa har genomförts i nationell rätt.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/377

4. EBA ska skapa en webbplats med länkar till varje enskild behörig myndighets offentliggörande av administrativa sanktioner enligt artikel 68 och ange den tidsperiod under vilken varje medlemsstat offentliggör administrativa sanktioner.

Artikel 70

Effektiv tillämpning av sanktioner och de behöriga myndigheternas utövande av befogenheter att utdöma sanktioner

Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna, när de fastställer typen av administrativa sanktioner eller andra administrativa åtgärder och nivån på administrativa sanktionsavgifter, beaktar alla relevanta omständigheter, bland annat följande, där så är lämpligt:

- a) Överträdelsens svårighetsgrad och varaktighet.
- b) Graden av ansvar hos den fysiska eller juridiska person som gjort sig skyldig till överträdelsen.
- c) Den finansiella ställningen för den fysiska eller juridiska person som gjort sig skyldig till överträdelsen, som den indikeras genom exempelvis en juridisk persons totala omsättning eller en fysisk persons årsinkomst.
- d) Omfattningen av de vinster som erhållits eller av förluster som undvikits av den fysiska eller juridiska person som har gjort sig skyldig till överträdelsen, i den mån de kan bestämmas.
- e) Förluster för tredje parter orsakade av överträdelsen, i den mån de kan fastställas.
- f) Viljan hos den fysiska eller juridiska person som har gjort sig skyldig till överträdelsen att samarbeta med den behöriga myndigheten.
- g) Tidigare överträdelser av den fysiska eller juridiska person som har gjort sig skyldig till överträdelsen.
- h) Överträdelsens eventuella konsekvenser för det finansiella systemet.

Artikel 71

Rapportering av överträdelser

1. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna etablerar effektiva och tillförlitliga mekanismer för att uppmuntra rapportering av potentiella eller faktiska överträdelser av nationella bestämmelser om införlivande av detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013 till de behöriga myndigheterna.

2. Bland de mekanismer som avses i punkt 1 ska minst följande ingå:

- a) Särskilda förfaranden för mottagande av rapporter om överträdelser och uppföljning av dem.
- b) Lämpligt skydd för anställda i institut som rapporterar om överträdelser begångna inom institutet mot åtminstone repressalier, diskriminering och andra former av missgynnande behandling.
- c) Skydd av personuppgifter både för den person som rapporterar överträdelser och den fysiska person som påstås vara ansvarig för en överträdelse, i enlighet med direktiv 95/46/EG.
- d) Tydliga regler som under alla omständigheter ser till att konfidentialiteten för den person som rapporterar om överträdelser begångna inom institutet garanteras, såvida inte offentliggörande i enlighet med nationell lagstiftning krävs i samband med ytterligare utredningar eller efterföljande rättsliga förfaranden.

3. Medlemsstaterna ska kräva att instituten har inrättat lämpliga rutiner för att deras anställda ska kunna rapportera om överträdelser internt genom en särskild, oberoende och självständig kanal.

En sådan kanal får även tillhandahållas genom förfaranden som föreskrivs av arbetsmarknadens parter. Samma skydd som avses i punkt 2 b, c och d ska gälla.

Artikel 72

Rätt att överklaga

Medlemsstaterna ska se till att de beslut och åtgärder som vidtas för att följa lagar och andra författningar som har antagits i enlighet med detta direktiv eller förordning (EU) nr 575/2013 kan överklagas. Medlemsstaterna ska också se till att det går att överklaga underlåtenhet att fatta ett beslut inom sex månader från inlämnandet av en auktorisationsansökan som innehåller alla de uppgifter som krävs enligt av nationella bestämmelser om genomförande av detta direktiv.

KAPITEL 2

Granskningsprocesser

Avsnitt I

Intern process för bedömning av kapitalbehov

Artikel 73

Internt kapital

Instituten ska ha infört sunda, effektiva och heltäckande strategier och processer för att fortlöpande värdera och upprätthålla internt kapital som till belopp, slag och fördelning enligt deras uppfattning är tillräckligt för att täcka arten och nivån på de risker som de är eller kan bli exponerade för.

Dessa strategier och processer ska regelbundet ses över internt så att det kan säkerställas att de fortsätter att vara heltäckande och stå i proportion till arten och omfattningen av det berörda institutets verksamhet samt dess komplexitet.

Avsnitt II

Styrformer, processer och rutiner i institut

Underavsnitt 1

Allmänna principer

Artikel 74

Planer för intern styrning, återhämtning, rekonstruktion

1. Institutet ska ha en robust företagsstyrning, i vilket ingår en tydlig organisationsstruktur med väldefinierade, genomlysta och konsekventa ansvarskedjor, effektiva processer för att identifiera, hantera, övervaka och rapportera risker som institutet är eller kan bli exponerat för, tillfredsställande metoder för intern kontroll, inklusive sunda administrations- och redovisningsrutiner, samt ersättningspolicy och ersättningspraxis som är förenliga med och främjar sund och effektiv riskhantering.

2. De styrformer, processer och metoder som avses i punkt 1 ska vara heltäckande och stå i proportion till karaktären, omfattningen och komplexiteten hos de inneboende riskerna i affärsmodellen och institutets verksamhet. De tekniska kriterier som fastställs i artiklarna 76–95 ska beaktas.

3. EBA ska utfärda riktlinjer för de styrformer, processer och metoder som avses i punkt 1, i enlighet med punkt 2.

4. De behöriga myndigheterna ska se till att det upprättas planer för återhämtning för återställande av ett instituts finansiella ställning, efter en kraftig försämring, samt planer för rekonstruktion och avveckling. I enlighet med proportionalitetsprincipen får kraven på ett institut att utarbeta, upprätthålla och uppdatera planer för återhämtning och på en rekonstruktionsmyndighet att, efter samråd med den behöriga myndigheten, utarbeta planer för rekonstruktion och avveckling sänkas om de behöriga myndigheterna, efter att ha hört det nationella makrotillsynsorganet, anser att ett specifikt instituts fallissemang, bland annat på grund av dess storlek, affärsmodell eller dess grad av sammanlänkning med andra institut eller med det finansiella systemet i allmänhet, inte kommer att påverka de finansiella marknaderna, andra institut eller finansieringsvillkoren negativt.

Institutet ska nära samarbeta med rekonstruktionsmyndigheter och ska i enlighet med proportionalitetsprincipen tillhandahålla dem all information som krävs för att förbereda och utarbeta genomförbara planer för rekonstruktion av instituten, där det läggs fram olika alternativ till en rekonstruktion under ordnade former i samband med fallissemang.

I enlighet med artikel 25 i förordning (EU) nr 1093/2010 ska EBA bidra till och delta i utvecklingen och samordningen av effektiva och konsekventa planer för återhämtning, rekonstruktion och avveckling.

EBA ska i detta sammanhang informeras om, och ska ha rätt att delta i, möten om utvecklingen och samordningen av planer för återhämtning, rekonstruktion och avveckling. När sådana möten eller sådan verksamhet äger rum ska EBA i förväg fullt ut informeras om anordnandet av sådana möten, om de huvudfrågor som ska diskuteras och om den verksamhet ska beaktas.

Artikel 75

Tillsyn över ersättningspolicy

1. De behöriga myndigheterna ska samla in den information som offentliggjorts i enlighet med de kriterier för offentliggörande som fastställs i artikel 450.1 g, h och i i förordning (EU) nr 575/2013 och ska använda den för att jämföra ersättnings-trender och ersättningspraxis. De behöriga myndigheterna ska lämna denna information till EBA.

2. EBA ska utfärda riktlinjer för sund ersättningspolicy som är i överensstämmelse med principerna i artiklarna 92–95. Riktlinjerna ska beakta principerna om sund ersättningspolicy enligt kommissionens rekommendation 2009/384/EG av den 30 april 2009 om ersättningspolicy inom finanstjänstesektorn⁽¹⁾.

Esma ska i nära samarbete med EBA utarbeta riktlinjer om ersättningspolicy för personalkategorier som deltar i tillhandahållandet av investeringstjänster och investeringsverksamhet i den mening som avses i artikel 4.1.2 i direktiv 2004/39/EG.

EBA ska använda informationen som den mottagit från behöriga myndigheter i enlighet med punkt 1 som riktmärke för ersättningstrender och praxis på unionsnivå.

3. De behöriga myndigheterna ska samla in information om antalet fysiska personer vid varje institut som erhåller en ersättning på minst 1 miljon EUR per räkenskapsår, och deras arbetsuppgifter, vilket affärsområde det rör sig om samt ersättningens beståndsdelar såsom lön, rörlig ersättning, långsiktiga förmåner och pensionsavsättningar. Denna information ska överlämnas till EBA som ska offentliggöra den i ett gemensamt rapporteringsformat uppdelat efter hemmedlemsstat. EBA kan utarbeta riktlinjer för att underlätta tillämpningen av denna punkt och säkerställa enhetligheten hos den information som samlas in.

⁽¹⁾ EUT L 120, 15.5.2009, s. 22.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/379

Underavsnitt 2

Tekniska kriterier för organisation och riskhantering

Artikel 76

Riskhantering

1. Medlemsstaterna ska se till att ledningsorganet godkänner och regelbundet ser över strategier och riktlinjer för att ta på sig, hantera, övervaka och reducera de risker som instituten är eller kan bli exponerade för, bl.a. de risker som är en följd av det makroekonomiska klimatet i vilket de verkar i förhållande till konjunkturcykelns olika faser.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att ledningsorganet ägnar tillräcklig tid till beaktande av riskfrågor. Ledningsorganet ska aktivt delta i och se till att tillräckliga resurser avsätts för hanteringen av alla de väsentliga risker som omfattas av detta direktiv och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 samt i värderingen av tillgångar och användningen av externa kreditbetyg och interna modeller för dessa risker. Institutet ska upprätta rapporteringsvägar till ledningsorganet som täcker alla väsentliga risker och strategier för riskhantering samt ändringar av dessa.

3. Medlemsstaterna ska se till att institut som är betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet inrättar en riskkommitté som ska bestå av ledamöter i ledningsorganet som inte innehar någon verkställande funktion vid det berörda institutet. Riskkommitténs medlemmar ska ha lämpliga kunskaper och färdigheter samt lämplig sakkunskap för att till fullo förstå och kunna övervaka institutets riskstrategi och riskkapit.

Riskkommittén ska fungera som rådgivare för ledningsorganet när det gäller institutets samlade nuvarande och framtida riskapit och riskstrategi och bistå ledningsorganet i dess övervakning av den verkställande ledningens genomförande av strategin. Ledningsorganet ska behålla det övergripande riskansvaret.

Riskkommittén ska se till att priset på skulder och tillgångar som erbjuds kunderna till fullo beaktar institutens affärsmodell och riskstrategi. Om priserna inte korrekt återspeglar riskerna i enlighet med affärsmodellen och riskstrategin ska riskkommittén förelägga ledningsorganet en åtgärdsplan.

De behöriga myndigheterna får tillåta att ett institut som inte betraktas som betydande enligt första stycket kombinerar riskkommittén med den revisionskommitté som avses i artikel 41 i direktiv 2006/43/EG. Medlemmarna i en kombinerad kommitté ska ha de kunskaper, de färdigheter och den sakkunskap som krävs för både riskkommittén och revisionskommittén.

4. Medlemsstaterna ska se till att ledningsorganet i sin tillsynsfunktion och riskkommittén, om en sådan har inrättats, har tillräcklig tillgång till information om institutets risksituation och, om så krävs och är lämpligt, till riskhanteringsfunktionen och till extern expertis.

Ledningsorganet i sin tillsynsfunktion och riskkommittén, om en sådan har inrättats, ska fastställa arten, mängden, formatet och frekvensen när det gäller den riskinformation som det eller den ska få ta emot. För att bistå vid upprättandet av en sund ersättningspolitik och ersättningspraxis ska riskkommittén, utan att det påverkar ersättningskommitténs uppgifter, undersöka huruvida incitamenten i ersättningsystemet tar hänsyn till risk, kapital, likviditet samt sannolikhet och tidpunkt för resultat.

5. Medlemsstaterna ska, i enlighet med rimlighetskravet i artikel 7.2 i kommissionens direktiv 2006/73/EG⁽¹⁾, se till att instituten har en riskhanteringsfunktion som är oberoende av de operativa funktionerna och som har tillräcklig auktoritet och ställning samt tillräckliga resurser och möjligheter att vända sig direkt till ledningsorganet.

Medlemsstaterna ska se till att riskhanteringsfunktionen ser till att alla betydande risker identifieras, mäts och blir korrekt rapporterade. De ska se till att riskhanteringsfunktionen aktivt deltar i utarbetandet av institutets riskstrategi och i alla betydande riskhanteringsbeslut och att den kan lämna en fullständig syn på alla slags risker som gäller för institutet.

Medlemsstaterna ska vid behov se till att riskhanteringsfunktionen kan rapportera direkt till ledningsorganet i dess tillsynsfunktion, oberoende av den verkställande ledningen, och när så är lämpligt ta upp problem och varna ledningsorganet i situationer med särskild riskutveckling som påverkar eller kan komma att påverka institutet, utan att detta inverkar på ledningsorganets ansvar, både i dess tillsynsfunktion och/eller ledningsfunktion, i enlighet med detta direktiv och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013.

Den som leder riskhanteringsfunktionen ska vara en oberoende högre chef med särskilt ansvar för riskhanteringsfunktionen. Om institutet har en verksamhet vars art, omfattning och komplexitet inte motiverar att det finns en speciellt utsedd person, kan en annan högre befattningshavare inom institutet sköta uppdraget, förutsatt att det inte förekommer intressekonflikter.

⁽¹⁾ Kommissionens direktiv 2006/73/EG av den 10 augusti 2006 om genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG vad gäller organisatoriska krav och villkor för verksamheten i värdepappersföretag, och definitioner för tillämpning av det direktivet (EUT L 241, 2.9.2006, s. 26).

Den som leder riskhanteringsfunktionen ska inte kunna avsättas utan att ledningsorganet i dess tillsynsfunktion godkänner detta och ska vid behov kunna vända sig direkt till ledningsorganet i dess tillsynsfunktion.

Tillämpningen av detta direktiv ska inte påverka tillämpningen av direktiv 2006/73/EG på värdepappersföretag.

Artikel 77

Interna metoder för beräkning av kapitalbaskraven

1. De behöriga myndigheterna ska uppmuntra institut som är betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet att bygga upp intern kapacitet för kreditriskbedömning och öka användningen av den internmetod som används för beräkning av kapitalbaskraven för kreditrisk när exponeringar är betydande i absoluta termer och de samtidigt har ett stort antal betydande motparter. Denna artikel ska inte påverka uppfyllandet av kriterierna i del 3 avdelning I kapitel 3 avsnitt 1 i förordning (EU) nr 575/2013.

2. De behöriga myndigheterna ska, med beaktande av arten, omfattningen och komplexiteten hos institutens verksamhet, övervaka att de inte uteslutande eller slentrianmässigt förlitar sig på externa kreditbetyg vid bedömningen av en enhets eller ett finansiellt instruments kreditvärdighet.

3. De behöriga myndigheterna ska, med beaktande av deras storlek och interna organisation samt arten, omfattningen och komplexiteten hos ett instituts verksamhet, uppmuntra dem att bygga upp specifik intern kapacitet för riskbedömning och öka användningen av de interna modeller som används för beräkning av kapitalbaskraven för specifik risk för skuldinstrument i handelslagret, tillsammans med interna modeller för beräkning av kapitalbaskraven för fallissemangs- och migrationsrisker när deras exponeringar för specifika risker är betydande i absoluta termer och de har ett stort antal betydande positioner i skuldinstrument från olika emittenter.

Denna artikel ska inte påverka uppfyllandet av kriterierna i del tre avdelning IV kapitel 5 avsnitten 1–5 i förordning (EU) nr 575/2013.

4. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn i syfte att ytterligare definiera vad som avses med "när exponeringar mot specifik risk är betydande i absoluta termer" i punkt 3 första stycket samt tröskelvärdena för stort antal betydande motparter eller nettopositioner i skuldinstrument från olika emittenter.

EBA ska överlämna dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen senast den 1 januari 2014.

Kommissionen ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10-14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Artikel 78

Tillsynsmyndigheternas riktmarkning av interna metoder för beräkning av kapitalbaskraven

1. De behöriga myndigheterna ska se till att institut som tillåts använda interna metoder för beräkning av riskvägda exponeringsbelopp eller kapitalbaskrav med undantag av operativ risk, rapporterar resultaten av beräkningen av sina interna metoder för sina exponeringar eller positioner som ingår i referensportföljerna. Institutet ska med lämpliga intervaller och minst en gång om året tillhandahålla de behöriga myndigheterna resultaten av beräkningarna, tillsammans med en förklaring avseende de metoder som de bygger på.

2. De behöriga myndigheterna ska se till att instituten tillhandahåller de behöriga myndigheterna och EBA resultaten av de beräkningar som avses i punkt 1 i enlighet med den mall som EBA har tagit fram i överensstämmelse med punkt 8. Om de behöriga myndigheterna väljer att utveckla specifika portföljer ska de göra detta i samråd med EBA och se till att instituten rapporterar resultaten av beräkningarna separat från resultaten av beräkningarna för EBA-portföljerna.

3. De behöriga myndigheterna ska på grundval av den information som instituten tillhandahållit enligt punkt 1 övervaka de olika beräkningar av riskvägda exponeringsbelopp eller i förekommande fall kapitalbaskrav, med undantag av operativ risk, för exponeringar eller transaktioner i referensportföljen som gjorts i enlighet med dessa instituts interna metoder. De behöriga myndigheterna ska minst en gång om året göra en bedömning av dessa metoders kvalitet, med särskild hänsyn till följande:

- a) De metoder som uppvisar betydande skillnader i kapitalbaskraven för samma exponering.
- b) De metoder där det finns särskilt stora eller små skillnader, och också om det föreligger betydande och systematiska underskattningar av kapitalbaskraven.

EBA ska ta fram en rapport för att bistå de behöriga myndigheterna vid bedömningen av de interna metodernas kvalitet på grundval av den information som avses i punkt 2.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/381

4. Om vissa institut avviker mycket från majoriteten eller om det råder minimal enhetlighet i metoderna som leder till stora variationer i resultaten, ska de behöriga myndigheterna undersöka orsakerna till detta och vidta korrigerande åtgärder, om det klart kan fastställas att ett instituts metoder leder till en under-skattnings av kapitalbaskraven som inte kan tillskrivas skillnader i exponeringarnas eller positionernas underliggande risker.

5. De behöriga myndigheterna ska se till att deras beslut om lämpligheten av de korrigerande åtgärderna enligt punkt 4 respekterar principen att sådana åtgärder måste upprätthålla målen i en intern metod och därför inte

a) leder till en standardisering eller prioriterade metoder,

b) skapar felaktiga incitament, eller

c) ger upphov till flockbeteende.

6. EBA får utfärda riktlinjer och rekommendationer i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 om den anser att sådana behövs på basis av de uppgifter och bedömningar som avses i punkterna 2 och 3 i den här artikeln för att förbättra tillsynsmetoderna eller institutens praxis när det gäller interna metoder.

7. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn för att specificera

a) förfaranden för utbyte av bedömningar i enlighet med punkt 3 mellan de behöriga myndigheterna och med EBA,

b) standarder för de behöriga myndigheternas bedömningar enligt punkt 3.

EBA ska överlämna dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen senast den 1 januari 2014.

Kommissionen delegeras befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

8. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande för att ange

a) den mall, de definitioner och de it-lösningarna som ska tillämpas i unionen för den rapportering som avses i punkt 2,

b) den referensportfölj eller de referensportföljer som avses i punkt 1.

EBA ska överlämna dessa förslag till tekniska standarder för genomförande till kommissionen senast den 1 januari 2014.

Kommissionen ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

9. Kommissionen ska senast den 1 april 2015 och efter samråd med EBA lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om hur riktmarkeringen av de interna metoderna fungerar, inbegripet deras tillämpningsområde. Vid behov ska rapporten åtföljas av ett lagstiftningsförslag.

Artikel 79

Kreditrisk och motpartsrisk

De behöriga myndigheterna ska säkerställa att

a) kreditgivningen är baserad på sunda och väldefinierade kriterier och att processen för att godkänna, ändra, förnya och återfinansiera krediter är klart fastställt,

b) instituten har interna metoder som gör att de kan bedöma kreditrisken för exponeringar för enskilda gäldenärer, säkerheter och värdepapperiseringspositioner såväl som kreditrisken på portföljnivå; De interna metoderna får framför allt inte utesluta eller slentrianmässigt utgå från externa kreditbetyg; I fall där kapitalbaskraven baserar sig på värdering som görs av ett externt kreditvärderingsinstitut eller baserar sig på det faktum att en exponering inte har värderats, ska detta inte innebära att instituten inte behöver beakta annan relevant information för att fastställa tilldelningen av internt kapital,

c) den löpande förvaltningen och övervakningen av de olika kreditriskbärande portföljerna och exponeringarna för institutet, inklusive för identifiering och hantering av problemkrediter och genomförande av behövliga värde regleringar och avsättningar, bedrivs genom effektiva system,

d) kreditportföljerna har en lämplig diversifiering med hänsyn till kreditinstitutets målmarknader och övergripande kreditstrategi.

Artikel 80

Kvarstående risk

De behöriga myndigheterna ska se till att risken för att kreditinstitutets godkända kreditriskreducerande tekniker visar sig vara mindre effektiva än förväntat åtgärdas och kontrolleras genom bland annat skriftliga riktlinjer och förfaranden.

Artikel 81

Koncentrationsrisk

De behöriga myndigheterna ska se till att koncentrationsrisker som uppstår till följd av exponering mot varje motpart, inklusive centrala motparter, grupper av motparter med inbördes anknytning och motparter inom samma ekonomiska sektor, geografiska region eller samma verksamhet eller råvara samt tillämpning av metoder för kreditriskreducering, särskilt inklusive risker i samband med stora indirekta kreditexponeringar såsom en enda emittent av säkerheter, åtgärdas och kontrolleras, inklusive genom skriftliga riktlinjer och förfaranden.

Artikel 82

Värdepapperiseringsrisk

1. De behöriga myndigheterna ska se till att risker som uppkommer till följd av värdepapperiseringstransaktioner där kreditinstituten är investerare, originator eller medverkande institut, inbegripet anseenderisker som kan uppstå i förbindelse med komplexa strukturer och produkter, utvärderas och åtgärdas genom lämpliga strategier och förfaranden för att säkerställa att transaktionens ekonomiska innehåll avspeglas fullständigt i riskbedömningen och ledningens beslut.

2. De behöriga myndigheterna ska se till att likviditetsplaner för att åtgärda effekterna av både planerad och förtida amortering finns vid de kreditinstitut som genomför rullande värdepapperisering med bestämmelser om förtida amortering.

Artikel 83

Marknadsrisk

1. De behöriga myndigheterna ska se till att riktlinjer och processer införs för identifiering, mätning och hantering av alla väsentliga källor till och effekter av marknadsrisker.

2. När en kort position förfaller före en lång position ska de behöriga myndigheterna se till att instituten också vidtar åtgärder mot risken för likviditetsbrist.

3. Det interna kapitalet ska vara tillräckligt för betydande marknadsrisker som inte är föremål för ett kapitalbaskrav.

Institut som vid beräkning av kapitalbaskraven för positionsrisk enligt del tre avdelning IV kapitel 2 i förordning (EU) nr 575/2013 har nettat sina positioner i en eller flera av de aktieslag som utgör en aktieindextermin mot en eller flera positioner i aktieindexterminen eller andra aktieindexprodukter, ska ha tillräckligt internt kapital för att täcka basrisken för förluster orsakade av att terminernas eller andra produkters värde inte varierar på precis samma sätt som de ingående aktierna, och instituten ska också ha sådant tillräckligt internt kapital när de har motstående positioner i aktieindexterminer som inte är identiska med avseende på förfallotidpunkt eller sammansättning eller båda delarna.

När institut använder behandlingen enligt artikel 345 i förordning (EU) nr 575/2013 ska de se till att de har tillräckligt internt kapital mot risken för förluster som finns mellan tidpunkten för det ursprungliga åtagandet och följande arbetsdag.

Artikel 84

Ränterisk som följer av verksamhet utanför handelslagret

De behöriga myndigheterna ska se till att instituten inför system för identifiering, värdering och hantering av risker från potentiella ändringar av räntesatser som påverkar institutets verksamhet utanför handelslagret.

Artikel 85

Operativ risk

1. De behöriga myndigheterna ska se till att instituten tillämpar riktlinjer och processer för att utvärdera och hantera exponeringen för operativa risker, även fråga om modellrisk och för att täcka extrema händelser med stor inverkan på institutets verksamhet. Instituterna ska ange vad som utgör operativ risk vid tillämpningen av dessa riktlinjer och processer.

2. De behöriga myndigheterna ska se till att det finns beredskaps- och affärskontinuitetsplaner för att säkerställa ett kreditinstituts förmåga att fortlöpande bedriva sin verksamhet och begränsa förlusterna vid en allvarlig störning i verksamheten.

Artikel 86

Likviditetsrisk

1. De behöriga myndigheterna ska se till att det finns robusta strategier, riktlinjer, processer och system för identifiering, mätning, hantering och övervakning av likviditetsrisker över lämpliga tidsspann, inklusive intradag, för att säkerställa att instituten håller likviditetsbuffertar på adekvat nivå. Dessa strategier, riktlinjer, processer och system ska anpassas efter olika affärsområden, valutor, filialer och juridiska personer och de ska omfatta adekvata mekanismer för allokering av likviditetskostnader, vinster och risker.

2. De strategier, riktlinjer, processer och system som avses i punkt 1 ska vara proportionella i förhållande till institutets komplexitet, riskprofil och verksamhet och den risktolerans som fastställs av ledningsorganet, och återspegla institutets betydelse i varje medlemsstat där det bedriver verksamhet. Instituterna ska underrätta samtliga berörda affärsområden om risktoleransen.

3. De behöriga myndigheterna ska, med beaktande av arten, omfattningen och komplexiteten hos deras verksamhet, se till att instituten har likviditetsriskprofiler som är förenliga med och inte går utöver vad som krävs för ett välfungerande och robust system.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/383

De behöriga myndigheterna ska övervaka utvecklingen när det gäller likviditetsriskprofiler, till exempel produktdesign och volymer, riskhantering, finansieringspolitik och finansieringskoncentration.

De behöriga myndigheterna ska vidta effektiva åtgärder om den utveckling som avses i andra stycket kan leda till instabilitet inom enskilda institut eller hela systemet.

De behöriga myndigheterna ska informera EBA om alla åtgärder som vidtagits i enlighet med tredje stycket.

EBA ska, när det är lämpligt, utfärda rekommendationer i enlighet med förordning (EU) nr 1093/2010.

4. De behöriga myndigheterna ska se till att instituten tar fram metoder för identifiering, mätning, hantering och övervakning av finansieringspositioner. Dessa metoder ska omfatta nuvarande och förväntade väsentliga kassaflöden i och från tillgångar, skulder och poster utanför balansräkningen inklusive ansvarsförbindelser och den eventuella effekten på anseenderisken.

5. De behöriga myndigheterna ska se till att instituten skiljer mellan tillgångar som är pantsatta och icke-pantsatta tillgångar som är ständigt tillgängliga, framför allt i krissituationer. De ska också se till att instituten tar hänsyn till den juridiska person där tillgångarna ligger, det land där tillgångarna enligt lag är registrerade antingen i ett register eller på ett konto samt deras godtagbarhet, och de ska övervaka hur tillgångarna snabbt kan mobiliseras.

6. De behöriga myndigheterna ska se till att instituten också beaktar de befintliga juridiska, tillsynsmässiga och operativa begränsningarna för potentiella överföringar av likviditet och icke-pantsatta tillgångar mellan olika enheter, såväl inom som utom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

7. De behöriga myndigheterna ska se till att instituten beaktar olika verktyg för likviditetsriskreducering, inbegripet system med gränsvärden och likviditetsbuffertar för att kunna motstå ett brett urval olika stresshändelser, och en tillräckligt diversifierad finansieringsstruktur och tillgång till finansieringskällor. Dessa arrangemang ska granskas regelbundet.

8. De behöriga myndigheterna ska se till att instituten beaktar alternativa scenarier för likviditetspositioner och riskreducering och ser över de antaganden som ligger bakom beslut gällande finansieringspositionen åtminstone en gång om året. I dessa syften ska alternativa scenarier särskilt beakta poster utanför balansräkningen och andra ansvarsförbindelser, inklusive

sådana som avser specialföretag för värdepapperisering eller andra specialföretag som avses i förordning (EU) nr 575/2013, gentemot vilka institutet agerar som medverkande institut eller tillhandahåller ett väsentligt likviditetsstöd.

9. De behöriga myndigheterna ska se till att instituten beaktar den potentiella effekten av institutspecifika, marknadsomfattande och kombinerade alternativa scenarier. Olika tidsperioder och olika grader av stressförhållanden ska beaktas.

10. De behöriga myndigheterna ska se till att instituten justerar sina strategier, interna riktlinjer och gränsvärden för likviditetsrisker och utarbetar effektiva krisplaner med beaktande av resultatet av de alternativa scenarier som avses i punkt 8.

11. De behöriga myndigheterna ska se till att instituten har likviditetsåterställningsplaner med tillbörliga strategier och lämpliga genomförandeåtgärder som kan sättas in vid eventuella likviditetsbortfall, även för filialer som är etablerade i en annan medlemsstat. De behöriga myndigheterna ska se till att dessa planer testas av instituten åtminstone en gång om året, uppdateras på grundval av resultatet av de alternativa scenarier som avses i punkt 8 och rapporteras till och godkänns av den verkställande ledningen så att motsvarande justeringar kan göras av interna riktlinjer och processer. Institutet ska vidta de nödvändiga operativa åtgärderna på förhand för att säkerställa att planerna för återhämtning av likviditet kan genomföras omedelbart. För kreditinstitut ska sådana operativa steg inbegripa innehav av säkerheter som är omedelbart tillgängliga för centralbanksfinansiering. I detta ingår att vid behov hålla säkerheter i en annan medlemsstats valuta eller valutan i ett tredjeland som kreditinstitutet har exponering mot och, när det är operativt nödvändigt, inom en värdmedlemsstats territorium eller ett tredjelands territorium vars valuta institutet har exponering mot.

Artikel 87

Risk för alltför låg bruttosoliditet

1. De behöriga myndigheterna ska se till att instituten har riktlinjer och processer för identifiering, hantering och övervakning av risken för alltför låg bruttosoliditet. Som mått för att bedöma om det föreligger en alltför låg bruttosoliditet ska bland annat användas den bruttosoliditet som fastställts i enlighet med artikel 429 i förordning (EU) nr 575/2013 och obalanser mellan tillgångar och skulder.

2. De behöriga myndigheterna ska se till att instituten hanterar risken för en alltför låg bruttosoliditet genom försiktighets-tänkande där tillbörlig hänsyn tas till potentiella ökningsar av risken för alltför låg bruttosoliditet orsakad av minskningar av institutets kapitalbas genom förväntade eller inträffade förluster, beroende på de tillämpliga redovisningsreglerna. För detta ska instituten kunna klara av en rad olika stresshändelser som rör risken för alltför låg bruttosoliditet.

Underavsnitt 3

Styrning

Artikel 88

Styrningsformer

1. Medlemsstaterna ska se till att ledningsorganet definierar, övervakar och är ansvarigt för genomförandet av de styrningsformer som ska säkerställa en effektiv och ansvarsfull ledning av ett institut, i vilket ingår åtskillnad av arbetsuppgifter inom organisationen och förebyggande av intressekonflikter.

Dessa styrningsformer ska vara förenliga med följande principer:

- a) Ledningsorganet måste ha det övergripande ansvaret för institutet och godkänna och övervaka genomförandet av institutets strategiska mål, riskstrategi och interna styrning.
- b) Ledningsorganet måste säkerställa integriteten hos systemen för redovisning och finansiell rapportering, inbegripet finansiella och operativa kontroller, efterlevnad av lagstiftningen och relevanta standarder.
- c) Ledningsorganet måste övervaka processerna för informationsgivning och kommunikation.
- d) Ledningsorganet måste ansvara för en effektiv övervakning av den verkställande ledningen.
- e) Ordföranden i ledningsorganet i sin tillsynsfunktion avseende ett institut, får inte samtidigt vara verkställande direktör i samma institut, om inte detta har motiverats av institutet och godkänts av de behöriga myndigheterna.

Medlemsstaterna ska se till att ledningsorganet övervakar och periodiskt utvärderar effektiviteten hos institutets styrningssystem och vidtar lämpliga åtgärder för att ta itu med eventuella brister.

2. Medlemsstaterna ska se till att institut som är betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet inrättar en nomineringskommitté som består av ledamöter i ledningsorganet som inte innehar någon verkställande funktion vid det berörda institutet.

Nomineringskommittén ska

- a) hitta och för godkännande av ledningsorganet eller bolagsstämman rekommendera kandidater för lediga platser i ledningsorganet, bedöma den samlade kompetens, kunskap,

mångfald och erfarenhet som finns i ledningsorganet och utarbeta en beskrivning av de uppgifter som den lediga posten innefattar och den kompetens som krävs samt bedöma den förväntade tidsinsatsen,

Därutöver ska nomineringskommittén besluta om målet för representation av det underrepresenterade könet i ledningsorganet och utarbeta en policy för hur antalet personer med det underrepresenterade könet i ledningsorganet kan ökas så att målet uppnås; Målet, policyn och dess genomförande ska offentliggöras i enlighet med artikel 435.2 c i förordning (EU) nr 575/2013,

- b) regelbundet och minst en gång per år utvärdera ledningsorganets storlek, sammansättning och prestation och ge ledningsorganet rekommendationer till ändringar,
- c) regelbundet och minst en gång per år utvärdera kunskaper, färdigheter och erfarenheter hos enskilda ledamöter i ledningsorganet och hos ledningsorganet som helhet, och rapportera detta till ledningsorganet,
- d) regelbundet granska ledningsorganets policy för val och utnämning till den verkställande ledningen och lämna rekommendationer till ledningsorganet.

I sitt arbete ska nomineringskommittén i största möjliga utsträckning och fortlöpande beakta behovet av att se till att ledningsorganets beslutsfattande inte domineras av en person eller en liten grupp personer på ett sätt som kan skada institutets övergripande intressen.

Nomineringskommittén ska ha rätt att använda alla slags resurser som den bedömer vara lämpliga, inklusive extern rådgivning, och ska få lämplig finansiering för detta ändamål.

När ledningsorganet enligt nationell rätt inte har behörighet att välja och utnämna sina ledamöter, ska denna punkt inte vara tillämplig.

Artikel 89

Rapportering per land

1. Från och med den 1 januari 2015 ska medlemsstaterna kräva att varje institut årligen, för varje medlemsstat och tredje land där det är etablerat, och för räkenskapsåret offentliggör följande information på gruppnivå:

- a) Namn, verksamhetens art och geografiskt område.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/385

b) Omsättning.

c) Antal anställda i heltidsekvivalenter.

d) Resultat före skatt.

e) Skatt på resultatet.

f) Statliga subventioner.

2. Utan hinder av punkt 1 ska medlemsstaterna kräva att instituten för första gången den 1 juli 2014 offentliggör den information som avses i punkt 1 a, b och c.

3. Senast den 1 juli 2014 ska alla globala systemviktiga institut som godkänts inom unionen, som fastställts internationellt, överlämna den information som avses i punkt 1 d, e och f till kommissionen på konfidentiell basis. Kommissionen ska, efter samråd med EBA, Eiopa och Esma, beroende på vad som är lämpligt, göra en allmän bedömning av potentiella negativa ekonomiska effekter av offentliggörandet av denna typ av information, inklusive påverkan på konkurrenskraften, investeringar, kreditmöjligheter och det finansiella systemets stabilitet. Kommissionen ska överlämna sin rapport till Europaparlamentet och rådet senast den 31 december 2014.

Om kommissionens rapport påvisar större negativa effekter ska kommissionen överväga att lägga fram lämpliga lagstiftningsförslag om en ändring av kraven på offentliggörande enligt punkt 1 och får, i enlighet med artikel 145 h, besluta att ge uppskov med dessa krav. Kommissionen ska se över om det är nödvändigt att förlänga detta uppskov varje år.

4. Den information som avses i punkt 1 ska granskas i enlighet med direktiv 2006/43/EG och ska om möjligt offentliggöras som en bilaga till årsredovisningen eller i tillämpliga fall till de konsoliderade räkenskaperna för den berörda institutionen.

5. I den mån framtida lagstiftningsakter i unionen om krav på offentliggörande som går utöver vad som anges i denna artikel, ska denna artikel inte längre vara tillämplig och ska i enlighet därmed utgå.

Artikel 90

Offentliggörande av avkastning på tillgångar

Instituten ska i sin årsrapport bland nyckelindikatorerna offentliggöra sin avkastning på tillgångar, uträknad som nettovinsten dividerad med den totala balansräkningen.

Artikel 91

Ledningsorganet

1. Ledamöter i ledningsorganet ska alltid ha ett tillräckligt gott anseende, tillräckliga kunskaper, färdigheter och erfarenhet för att kunna utföra sina plikter. Ledningsorganets övergripande sammansättning ska på ett adekvat sätt avspeglar tillräckligt breda erfarenheter. Ledamöter i ledningsorganet ska i synnerhet uppfylla de krav som anges i punkterna 2-8.

2. Samtliga ledamöter i ledningsorganet ska avsätta tillräcklig tid för att kunna utföra sina uppdrag i institutet.

3. Det antal uppdrag i ledningsorgan som en ledamot får innehå samtidigt ska vara avhängigt av omständigheterna i det enskilda fallet och arten, omfattningen och komplexiteten hos institutets verksamhet. Om personen inte representerar medlemsstaten, får ledamöterna i ett ledningsorgan vid ett institut som är betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet, får ledamöterna i dess ledningsorgan senast från och med den 1 juli 2014 endast innehå en av följande kombinationer av uppdrag i ledningsorgan samtidigt

a) ett uppdrag i ledningsorgan med verkställande funktioner och två uppdrag i ledningsorgan utan verkställande funktioner,

b) fyra uppdrag i ledningsorgan utan verkställande funktioner.

4. Vid tillämpningen av punkt 3 ska följande ska räknas som ett enda uppdrag i ledningsorgan:

a) uppdrag i ledningsorgan med eller utan verkställande funktioner inom samma koncern,

b) uppdrag i ledningsorgan med eller utan verkställande funktioner i

i) institut som omfattas av samma institutionella skyddsordning, förutsatt att villkoren i artikel 113.7 i förordning (EU) nr 575/2013 är uppfyllda, eller

ii) företag (inklusive icke-finansiella enheter) där institutet har ett kvalificerat innehav.

5. Uppdrag i ledningsorgan i organisationer som inte huvudsakligen har kommersiellt syfte ska inte beaktas vid tillämpningen av punkt 3.

6. De behöriga myndigheterna får ge en ledamot i ledningsorganet tillåtelse att innehå ytterligare ett uppdrag i ett ledningsorgan utan verkställande funktioner. De behöriga myndigheterna ska regelbundet informera EBA om sådana tillstånd.

7. Ledningsorganet ska ha tillräckliga kunskaper, färdigheter och erfarenheter för att kunna förstå institutets verksamhet inklusive de främsta riskerna.

8. Varje ledamot i ledningsorganet ska agera med ärlighet, integritet och självständigt tänkande, för att vid behov effektivt kunna bedöma och ifrågasätta den verkställande ledningens beslut och effektivt kontrollera och övervaka ledningens beslutsfattande.

9. Institutet ska avsätta tillräckligt med personalresurser och finansiella resurser för att introducera och utbilda ledamöter i ledningsorganet.

10. Medlemsstaterna eller de behöriga myndigheterna ska kräva att instituten och deras respektive nomineringskommittéer beaktar en bred uppsättning egenskaper och kunskaper vid utnämning av ledamöter till sina ledningsorgan och därför inför en policy som främjar mångfald i ledningsorganet.

11. De behöriga myndigheterna ska samla in den information som offentliggjorts i enlighet med artikel 435.2 c i förordning (EU) nr 575/2013 som referenspunkt för att jämföra metoderna för diversifiering. De behöriga myndigheterna ska lämna denna information till EBA. EBA ska använda den informationen som referenspunkt för att jämföra metoderna för diversifiering på unionsnivå.

12. EBA ska utfärda riktlinjer om följande:

- a) Begreppet tillräcklig tid som en ledamot i ledningsorganet ska avsätta för att kunna utföra sina uppgifter, i förhållande till omständigheterna i det enskilda fallet och arten, omfattningen och komplexiteten hos institutets verksamhet.
- b) Begreppet tillräckliga kunskaper, färdigheter och erfarenheter i ledningsorganet som helhet, som avses i punkt 7.
- c) Begreppen ärlighet, integritet och oberoende tänkande, i enlighet med vilka en ledamot i ledningsorganet ska agera, som avses i punkt 8.
- d) Begreppet tillräckliga personalresurser och finansiella resurser för att introducera och utbilda ledningsorganets ledamöter, som avses i punkt 9.
- e) Begreppet diversifiering som ska beaktas vid val av ledamöterna i ledningsorganet, som avses i punkt 10.

EBA ska utfärda dessa riktlinjer senast den 31 december 2015.

13. Denna artikel ska inte påverka tillämpningen av bestämmelser om arbetstagarrepresentation i ledningsorganen enligt nationell rätt.

Artikel 92

Ersättningspolicy

1. De behöriga myndigheterna ska säkerställa att punkt 2 i denna artikel och artiklarna 93, 94 och 95 tillämpas för institut på grupp-, moderföretags- och dotterföretagsnivå, inklusive sådana som är etablerade i finansiella offshore-centrum.

2. De behöriga myndigheterna ska se till att instituten, när de fastställer och tillämpar sin totala ersättningspolicy, inklusive löner och diskretionära pensionsförmåner för olika personalkategorier, inbegripet den verkställande ledningen, risktagare, personal som utövar kontrollfunktioner och alla anställda vars totala ersättning medför att de kommer i samma ersättningsklass som den verkställande ledningen och risktagare vars yrkesutövning har väsentlig inverkan på institutens riskprofil, iaktar följande principer på ett sätt och i den omfattning som är lämpligt med hänsyn till deras storlek, interna organisation, verksamhetens art, omfattning och komplexitet:

- a) Ersättningspolicyen är förenlig med och främjar en sund och effektiv riskhantering, och ger inte incitament till risktagande som går utöver institutets tolererade risknivå.
- b) Ersättningspolicyen står i överensstämmelse med institutets affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen och innehåller åtgärder för att undvika intressekonflikter.
- c) Institutets ledningsorgan i sin tillsynsfunktion antar och ser regelbundet över de allmänna principerna för ersättningspolicyen och ansvarar för övervakningen av dess tillämpning.
- d) Genomförandet av ersättningspolicyen blir minst en gång om året föremål för en central och oberoende intern översyn av överensstämmelsen med de riktlinjer och metoder för ersättning som ledningsorganet i sin tillsynsfunktion har antagit.
- e) Personal som utövar kontrollfunktioner är oberoende i förhållande till de affärsenheter de övervakar, har lämplig befogenhet och får ersättning i förhållande till uppnåendet av de mål som är kopplade till deras funktion, oberoende av resultatet i de affärsområden de kontrollerar.
- f) Ersättningen till högre befattningshavare som ansvarar för riskhantering och efterlevnad av lagstiftning övervakas direkt av den ersättningskommitté som avses i artikel 95 eller, om en sådan kommitté inte har inrättats, av ledningsorganet i sin tillsynsfunktion.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/387

g) Ersättningspolicyn, med beaktande av nationella system för lönebildning, innebär en tydlig åtskillnad mellan kriterierna för fastställande av

resultatbaserade delarna av ersättningen fördelas över en tidsperiod som beaktar kreditinstitutets underliggande konjunkturcykel och affärsrisker.

i) fast grundlön, som i första hand bör återspegla relevant yrkeserfarenhet och organisatoriskt ansvar enligt vad som anges i den anställdas arbetsbeskrivning som en del av anställningsavtalet, och

c) Den totala rörliga ersättningen får inte begränsa institutets förmåga att stärka sin kapitalbas.

ii) rörlig ersättning, som bör återspegla en hållbar och riskjusterad prestation samt prestation utöver det som krävs för att uppfylla kraven i den anställdas arbetsbeskrivning som en del av anställningsavtalet.

d) Garanterad rörlig ersättning är inte förenlig med sund riskhantering eller principen om prestationslön, och ska inte utgöra en del av framtida ersättningsystem.

e) Garanterad rörlig ersättning ska utgöra undantag, får endast förekomma i samband med nyanställning och om institutet har en sund och stark kapitalbas samt vara begränsad till det första anställningsåret.

Artikel 93

Institut som åtnjuter statligt stöd

För institut som åtnjuter exceptionellt statligt stöd ska följande principer gälla utöver dem som anges i artikel 92.2:

a) Rörlig ersättning är strikt begränsad till en procentandel av nettointäkterna när denna är oförenlig med upprätthållandet av en sund kapitalbas och det statliga stödets upphörande inom rimlig tid.

f) Fasta och rörliga delar av den totala ersättningen ska vara lämpligt avvägda och de fasta delarna ska stå för en tillräckligt stor del av den totala ersättningen för att det ska vara möjligt att genomföra en fullt flexibel policy med rörliga ersättningsdelarna, inklusive möjligheten att inga rörliga ersättningsdelar betalas ut.

b) De behöriga myndigheterna kräver att instituten omformar ersättningsstrukturen på ett sätt som är förenligt med sund riskhantering och långsiktig tillväxt, och bland annat, när det är lämpligt, fastställer begränsningar för ersättningen till ledamöter i institutets ledningsorgan.

g) Institutet ska fastställa lämpliga kvoter mellan fasta och rörliga delar av den totala ersättningen, varvid följande principer ska gälla:

c) Ingen rörlig ersättning betalas ut till ledamöter i institutets ledningsorgan om det inte är motiverat.

i) Den rörliga delen ska inte överstiga 100 % av den fasta delen av den totala ersättningen för varje enskild person. Medlemsstaterna får fastställa en lägre maximal procentsats.

Artikel 94

Ersättningsens rörliga delar

1. För ersättningsens rörliga delar ska följande principer gälla utöver och på samma villkor som dem som anges i artikel 92.2:

a) Om ersättningen är prestationsbaserad ska totalbeloppet baseras på en kombination av en resultatbedömning av individen och den berörda affärsenheten och institutets totala resultat, och när individuella resultat bedöms ska både finansiella och icke-finansiella kriterier beaktas.

Ett eventuellt godkännande av en högre kvot i enlighet med första stycket i denna punkt ska ske i enlighet med följande förförande:

b) Resultatbedömningen ska göras i ett flerårigt perspektiv för att säkerställa att bedömningsprocessen baseras på långsiktiga resultat och att den faktiska utbetalningen av de

— Aktieägare eller institutets ägare eller medlemmar ska fatta beslut efter en detaljerad rekommendation från institutet, där det motiverar skälen till och omfattningen av det begärda godkännandet, inklusive hur många anställda som påverkas, deras arbetsuppgifter och förväntade effekter på kravet om upprätthållande av en sund kapitalbas.

- Aktieägare eller institutets ägare eller medlemmar ska fatta beslut med en majoritet på minst 66 %, förutsatt att minst 50 % av aktierna eller motsvarande ägarintressen representeras, eller om så inte är fallet, med en majoritet på 75 % av de representerade ägarintressena.
 - Institutet ska underrätta alla aktieägare eller institutets alla ägare eller medlemmar om att det kommer att begära ett godkännande enligt första stycket i denna punkt och ska då fastställa en rimlig frist för detta.
 - Institutet ska utan dröjsmål informera den behöriga myndigheten om rekommendationen till dess aktieägare eller ägare eller medlemmar, inklusive den föreslagna högre maximala kvoten och skälen för detta, och ska kunna visa den behöriga myndigheterna att den föreslagna högre kvoten inte står i strid med institutets skyldigheter enligt detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013, särskilt med hänsyn till institutets skyldigheter i fråga om kapitalkrav.
 - Institutet ska utan dröjsmål informera den behöriga myndigheten om de beslut som fattats av dess aktieägare eller ägare eller medlemmar, inklusive godkända, högre maximala kvoter i enlighet med första stycket i denna punkt, och de behöriga myndigheterna ska använda de inhämtade informationen för att jämföra institutets praxis på detta område. De behöriga myndigheterna ska lämna denna information till EBA som ska offentliggöra den i ett gemensamt rapporteringsformat uppdelat efter hemmedlemsstat. EBA kan utarbeta riktlinjer för att underlätta tillämpningen av denna strecksats och säkerställa enhetligheten hos den information som samlas in.
 - Personal som direkt berörs av de högre maximala nivåerna på rörliga ersättningar enligt denna punkt får i tillämpliga fall inte – varken direkt eller indirekt – utöva den rösträtt som de eventuellt har som aktieägare eller institutets ägare eller medlemmar.
- iii) Medlemmarna får tillåta att det diskonto som avses i andra stycket i denna punkt tillämpas upp till högst 25 % av den totala rörliga ersättningen, förutsatt att den betalas i instrument som skjuts upp under minst fem år. Medlemsstaterna får fastställa en lägre maximal procentsats.
- EBA ska senast den 31 mars 2014 utarbeta och offentliggöra riktlinjer för det tillämpliga teoretiska diskontot,
- med beaktande av alla relevanta faktorer, däribland inflationstakt och inflationsrisk, vilket omfattar uppskovsperiodens längd. I EBA:s riktlinjer för diskontot ska det särskilt beaktas hur man stimulerar användningen av instrument som skjuts upp i minst fem år.
- h) Betalningar vid förtida uppsägning av ett avtal ska stå i relation till prestationerna under tidsperioden och ska inte premiera misslyckanden eller försummelser.
- i) Ersättningspaketet relaterade till ersättning eller inlösen av tidigare anställningskontrakt måste stämma överens med institutets långsiktiga intressen, inbegripet arrangemang för kvarhållande, uppskov, resultat och återkrav.
- j) I den metod för resultatbedömning som används för att beräkna rörliga ersättningsdelar eller pooler av rörliga ersättningsdelar ska det ingå en korrigeringsmekanism för alla typer av nuvarande och framtida risker, och hänsyn ska tas till kostnaden för det kapital och den likviditet som krävs.
- k) Vid fördelningen av de rörliga ersättningsdelarna inom institutet ska hänsyn också tas till alla typer av nuvarande och framtida risker.
- l) En betydande del, dock under alla omständigheter minst 50 % av all rörlig ersättning, ska bestå av en avvägning av följande:
- i) Aktier eller motsvarande ägarintressen, beroende på det berörda institutets rättsliga struktur, instrument som är kopplade till institutets aktier eller andra likvärdiga icke-kontanta instrument för institut som inte är börsnoterade.
 - ii) När det är möjligt, andra instrument enligt artikel 52 eller 63 i förordning (EU) nr 575/2013 eller andra instrument som fullt ut kan omvandlas till kärnprimärkapitalinstrument eller skrivas ned, och som i varje enskilt fall på ett tillbörligt sätt återspeglar institutets kreditkvalitet på löpande basis och är avsedda att användas till rörliga ersättningar.
- De instrument som avses i denna punkt ska omfattas av en lämplig policy för uppskjuten utbetalning som är utformad så att den knytter incitament till institutets långsiktiga intressen. Medlemsstaterna eller deras behöriga myndigheter får sätta begränsningar för typen och utformningen av dessa instrument eller förbjuda vissa instrument om så anses vara lämpligt. Denna punkt ska tillämpas på både den del av den rörliga ersättningsdelen som skjuts upp i enlighet med led m och den del av den rörliga ersättningsdelen som inte skjuts upp.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/389

m) En betydande del, dock under alla omständigheter minst 40 % av den rörliga ersättningsdelen ska skjutas upp för en tidsperiod som omfattar minst tre till fem år och är korrekt anpassad till affärsverksamhetens art, dess risker och den berörda personalens verksamhet.

Ersättning som betalas enligt ett uppskovsförfarande ska inte erhållas snabbare än den som betalas på jämnt fördelad (pro rata). För en rörlig ersättningsdel på ett särskilt högt belopp ska minst 60 % av beloppet skjutas upp. Uppskovsperiodens längd ska fastställas i enlighet med konjunkturscykeln, affärsverksamhetens art, dess risker och den berörda personalens verksamhet.

n) Den rörliga ersättningen, inbegripet den uppskjutna delen, ska endast betalas eller erhållas om den är hållbar enligt den finansiella ställningen för institutet som helhet och motiverad med utgångspunkt från institutets, affärsenhetens och den berörda personens resultat.

Utan att det påverkar tillämpningen av allmänna principer i nationell avtalsrätt och arbetsrätt ska den totala rörliga ersättningen i allmänhet avsevärt minskas när institutets finansiella resultat är svagt eller negativt, med beaktande av både nuvarande ersättning och minskningar av utbetalningarna av belopp som tidigare intjänats, inbegripet genom malus- och återkravsförfaranden.

Upp till 100 % av den totala rörliga ersättningen ska omfattas av malus- och återkravsförfaranden. Institutet ska fastställa särskilda kriterier för tillämpningen av malus och återkrav. Sådana kriterier ska särskilt omfatta situationer där personalen

i) deltog i eller var ansvarig för ett handlande som ledde till betydande förluster för företaget,

ii) inte uppfyllde lämpliga standarder för duglighet och lämplighet.

o) Pensionspolicyn ska överensstämma med institutets affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen.

Om den anställda lämnar institutet före pensionen ska de diskretionära pensionsförmånerna finnas kvar hos institutet under en period på fem år i form av instrument enligt led 1. För en anställd som går i pension ska de diskretionära pensionsförmånerna betalas ut till den anställda i form av instrument enligt led 1 efter att ha hållits inne under en period på fem år.

p) De anställda ska vara skyldiga att förbinda sig att inte använda personliga risksäkringsstrategier eller försäkringar som är kopplade till ersättning och ansvar för att urholka de riskanpassningseffekter som ingår i deras ersättnings-system.

q) Rörlig ersättning ska inte betalas genom instrument eller metoder som gör det enklare att kringgå detta direktiv eller förordning (EU) nr 575/2013.

2. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn när det gäller att specificera de instrumentklasser som uppfyller villkoren enligt punkt 1 led 1 ii och när det gäller kvalitativa och lämpliga kvantitativa kriterier för att fastställa personalkategorier vars yrkesutövning har väsentlig inverkan på institutens riskprofil i enlighet med artikel 92.2.

EBA ska överlämna dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen senast den 31 mars 2014.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Artikel 95

Ersättningskommitté

1. De behöriga myndigheterna ska se till att institut som är betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet inrättar en ersättningskommitté. Ersättningskommittén ska inrättas på ett sätt som gör det möjligt för den att göra en kompetent och oberoende bedömning av ersättningspolicy och ersättningspraxis och de incitament som skapats för hantering av risker, kapital och likviditet.

2. De behöriga myndigheterna ska se till att ersättningskommittén ansvarar för förberedelserna inför beslut om ersättning, inbegripet beslut som får konsekvenser för det berörda institutets risker och riskhantering och som ska fattas av ledningsorganet. Ordföranden och ledamöterna i ersättningskommittén ska vara ledamöter i ledningsorganet som inte är anställda i det berörda institutet. Om arbetstagarna enligt nationell rätt måste vara representerade i ledningsorganet ska ersättningskommittén innehålla en eller flera arbetstagarrepresentanter. När sådana beslut förbereds ska ersättningskommittén ta hänsyn till de långsiktiga intressen som gäller för institutets aktieägare, investerare och övriga intressenter.

Artikel 96

Upprätthållande av en webbplats över institutets styrning och ersättningspolicy

Instituten som upprätthåller en webbplats ska där förklara hur de uppfyller kraven i artiklarna 88–95.

Avsnitt III

Översyns- och utvärderingsprocess

Artikel 97

Översyn och utvärdering

1. De behöriga myndigheterna ska, med beaktande av de tekniska kriterier som anges i artikel 98, granska de styrformer, strategier, processer och rutiner som instituten har infört för att följa detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013 och utvärdera

a) risker som instituten är eller kan komma att bli exponerade för, inbegripet risker som påvisats vid stresstester, med beaktande av arten, omfattningen och komplexiteten hos ett kreditinstituts verksamhet,

b) risker som ett institut medför för det finansiella systemet med beaktande av identifieringen och mätningen av systemrisker enligt artikel 23 i förordning (EU) nr 1093/2010 eller, i förekommande fall, ESRB:s rekommendationer, och

c) Risker som påvisats vid stresstester, med beaktande av arten, omfattningen och komplexiteten hos kreditinstitutets verksamhet.

2. Den översyn och utvärdering som avses i punkt 1 ska omfatta alla kraven i detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013.

3. På grundval av den översyn och utvärdering som avses i punkt 1 ska de behöriga myndigheterna fastställa om de styrformer, strategier, processer och rutiner som instituten infört för att följa detta direktiv och den kapitalbas och likviditet de förfogar över är tillräckliga för att säkerställa en sund hantering och täckning av de risker som de är exponerade för.

4. De behöriga myndigheterna ska fastställa hur ofta och hur ingående översyn och utvärdering enligt punkt 1 ska genomföras med beaktande av storleken, systemviktigheten, arten, omfattningen och komplexiteten hos verksamheten i berört institut, och ska i samband med detta beakta proportionalitetsprincipen. Översyn och utvärdering ska göras minst en gång årligen för

institut som omfattas av de program för tillsynsgranskning som avses i artikel 99.2.

5. Medlemsstaterna ska, när en utvärdering visar att ett institut kan orsaka systemrisk, i enlighet med artikel 23 i förordning (EU) nr 1093/2010, se till att de behöriga myndigheterna utan dröjsmål underrättar EBA om resultaten av denna.

Artikel 98

Tekniska kriterier för översyn och utvärdering

1. Utöver kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker ska de behöriga myndigheterna översyn och utvärdering enligt artikel 97 omfatta åtminstone följande:

a) Resultaten av det stresstest som genomförts i enlighet med artikel 177 i förordning (EU) nr 575/2013 av institut som tillämpar en internmetod.

b) Institutens exponering för och hantering av koncentrationsrisker, inklusive deras efterlevnad av kraven i del fyra i förordning (EU) nr 575/2013 och artikel 81 i detta direktiv.

c) Stabilitet, lämplighet och tillämpningssätt i fråga om de riktlinjer och förfaranden som instituten genomför för hantering av kvarstående risk i samband med tillämpning av erkända metoder för reduktion av kreditrisk.

d) Uppgifter om i vilken utsträckning ett instituts kapitalbas avseende tillgångar som det har värdepapperiserat är lämplig med hänsyn till transaktionens ekonomiska substans, inklusive den grad av risköverföring som uppnåtts.

e) Institutens exponering för samt mätning och hantering av likviditetsrisk, inklusive utveckling av metoder för analys av alternativa scenarier, hantering av riskreducerande åtgärder (framför allt nivå, sammansättning och kvalitet på likviditetsbuffertar) och effektiva beredningsplaner.

f) Effekterna av diversifiering och hur sådana effekter beaktas inom ramen för riskmätningssystemet.

g) Resultaten från stresstest som genomförts av institut med användning av en intern modell för beräkning av kapitalbas-kraven med tanke på marknadsrisken enligt del tre avdelning IV kapitel 5 i förordning (EU) nr 575/2013.

h) Det geografiska området för institutets exponeringar.

i) Institutets affärsmodell.

j) Bedömningen av systemrisk i enlighet med kriterierna i artikel 97.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/391

2. Vid tillämpning av punkt 1 e ska de behöriga myndigheterna regelbundet utföra en heltäckande utvärdering av institutens totala likviditetsriskhantering och främja utvecklingen av sunda interna metoder. När sådan översyn utförs ska de behöriga myndigheterna beakta den roll som instituten spelar på de finansiella marknaderna. De behöriga myndigheterna i en viss medlemsstat ska också ta vederbörlig hänsyn till den potentiella effekten av sina beslut på det finansiella systemets stabilitet i alla övriga berörda medlemsstater.

3. De behöriga myndigheterna ska övervaka huruvida ett institut har tillhandahållit implicit stöd till en värdepapperisering. Om ett institut har tillhandahållit implicit stöd vid mer än ett tillfälle ska den behöriga myndigheten vidta lämpliga åtgärder som svar på den ökade förväntningen om att det kommer att tillhandahålla framtida stöd till sina värdepapperiseringar och därvid inte lyckas att uppnå någon väsentlig risköverföring.

4. Vid det fastställande som ska göras enligt artikel 97.3 i detta direktiv ska de behöriga myndigheterna bedöma om de värderingsjusteringar som gjorts avseende positioner eller portföljer i handelslagret enligt artikel 105 i förordning (EU) nr 575/2013 gör det möjligt för institutet att under normala marknadsförhållanden inom kort tid avvyrta eller säkra sina positioner utan att drabbas av väsentliga förluster.

5. De behöriga myndigheternas översyn och utvärdering ska omfatta institutens exponering för ränterisker i samband med andra verksamheter än handel. Det ska krävas att åtgärder vidtas åtminstone beträffande institut vars ekonomiska värde minskar med mer än motsvarande 20 % av deras kapitalbas till följd av en plötslig och oväntad förändring av räntenivåerna med 200 räntepunkter eller sådan förändring som definieras i EBA:s riktlinjer.

6. De behöriga myndigheternas översyn och utvärdering ska inbegripa institutens exponering för risken för en alltför låg bruttosoliditet, som avspeglas i indikatorerna för en alltför låg bruttosoliditet, inklusive den bruttosoliditet som fastställs i enlighet med artikel 429 i förordning (EU) nr 575/2013. Vid fastställande av om institut har en lämplig bruttosoliditet och lämpliga styrformer, strategier, processer och rutiner för att hantera risken för en alltför låg bruttosoliditet, ska de behöriga myndigheterna beakta institutens affärsmodell.

7. De behöriga myndigheternas översyn och utvärdering ska inbegripa institutens företagsstyrning, företagskultur och företagsvärden och den förmåga som ledamöterna i ledningsorganet har att utföra sitt uppdrag. När de behöriga myndigheterna genomför den översynen och utvärderingen ska de åtminstone ha tillgång till dagordningar och andra dokument från ledningsorganets och kommittéernas möten samt resultaten från interna eller externa utvärderingar av ledningsorganets funktion.

Artikel 99

Program för tillsynsgranskning

1. De behöriga myndigheterna ska minst en gång om året anta ett program för tillsynsgranskning för de institut som de övervakar. Dessa program ska beakta den översyns- och utvärderingsprocess som görs enligt artikel 97. Följande ska ingå:

- a) Angivelse av hur de behöriga myndigheterna avser att genomföra sitt uppdrag och fördela sina resurser.
- b) Angivelse av vilka institut som ska bli föremål för skärp tillsyn och de åtgärder för sådan tillsyn som anges i punkt 3.
- c) En plan för inspektioner i de lokaler som används av ett institut, inklusive filialer och dotterföretag som etablerats i andra medlemsstater i enlighet med artiklarna 52, 119 och 122.

2. Programmen för tillsynsgranskning ska omfatta följande institut:

- a) Institut för vilka resultaten från det stresstest som avses i artikel 98.1 a och g och artikel 100 eller resultatet från översyns- och utvärderingsprocessen enligt artikel 97 tyder på betydande risker för den fortlöpande ekonomiska sundheten eller tyder på bristande efterlevnad av nationella bestämmelser om införlivande av detta direktiv och av förordning (EU) nr 575/2013.
- b) Institut som utgör en systemrisk för det finansiella systemet.
- c) Alla andra institut som de behöriga myndigheterna bedömer vara i behov av ett sådant program.

3. När det enligt artikel 97 bedöms vara lämpligt ska särskilt följande åtgärder vidtas:

- a) Ökning av antalet eller frekvensen av inspektioner på plats vid institutet.
- b) Permanent representant från de behöriga myndigheterna vid institutet.
- c) Tillägsrapporter eller frekventare rapporter från institutet.
- d) Extra eller oftare förekommande översyn av institutets operativa eller strategiska planer eller affärsplaner.

- e) Tematiska granskningar för övervakning av specifika risker som sannolikt uppstår.

4. Det faktum att den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten antar ett program för tillsynsgranskning i hemmedlemsstaten ska inte hindra de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten från att utföra enskilda kontroller på plats och inspektioner av den verksamhet som bedrivs av filialer på deras territorium i enlighet med artikel 52.3.

Artikel 100

Stresstest inom ramen för tillsynen

1. De behöriga myndigheterna ska när så är lämpligt, dock minst en gång om året, genomföra stresstest på institut som de utövar tillsyn över, för att underlätta den översyns- och utvärderingsprocess som görs enligt artikel 97.
2. EBA ska utfärda riktlinjer i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 för att säkerställa att de behöriga myndigheterna använder gemensamma metoder för att genomföra årliga stresstest inom ramen för tillsynen.

Artikel 101

Löpande översyn av tillstånd att använda interna metoder

1. De behöriga myndigheterna ska med jämna mellanrum och minst vart tredje år granska institutens efterlevnad när det gäller kraven på metoder som kräver tillstånd från de behöriga myndigheterna innan sådana metoder används för att beräkna kapitalbaskraven i enlighet med del tre i förordning (EU) nr 575/2013. De ska särskilt uppmärksamma ändringar i ett instituts affärsverksamhet och genomförandet av sådana metoder på nya produkter. Om betydande brister i risktäckningen uppstår i ett instituts interna metoder måste de behöriga myndigheterna se till att dessa åtgärdas eller vidta nödvändiga åtgärder för att minska följderna av dem, till exempel genom att införa högre multiplikationsfaktorer eller införa kapitaltillägg, eller vidta andra lämpliga, effektiva åtgärder.
2. De behöriga myndigheterna ska särskilt göra en översyn och utvärdering av att institutet använder väl utvecklade och aktuella tekniker och förfaranden i samband med dessa metoder.
3. Om det för en intern marknadsriskmodell förekommer upprepade överskridanden enligt vad som avses i artikel 366 i förordning (EU) nr 575/2013, vilket tyder på att modellen inte, eller inte längre, är tillräckligt exakt, ska de behöriga myndigheterna återkalla tillståndet att använda den interna modellen eller vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att modellen snarast förbättras.
4. Om ett institut har fått tillstånd att använda en metod som kräver tillstånd från de behöriga myndigheterna innan så-

dana metoder används för att beräkna kapitalbaskraven i enlighet med del tre i förordning (EU) nr 575/2013, men som inte längre uppfyller kraven för användning av metoden, ska de behöriga myndigheterna kräva att institutet antingen visar de behöriga myndigheterna att följderna av den bristande efterlevnaden är oväsentliga när så är tillämpligt i enlighet med förordning (EU) nr 575/2013 eller lägger fram en plan för att i god tid på nytt uppnå överensstämmelse med kraven och anger en tidsfrist för genomförandet av planen. De behöriga myndigheterna ska kräva förbättringar av planen om det är osannolikt att den leder till full efterlevnad eller om tidsfristen är olämplig. Om det är osannolikt att institutet på nytt kan uppnå överensstämmelse inom en lämplig tidsfrist och, i tillämpliga fall, inte på ett tillfredsställande sätt har påvisat att följderna av den bristande efterlevnaden är oväsentliga ska tillståndet att använda modellen återkallas eller begränsas till områden där efterlevnad har uppnått eller områden där efterlevnad kan uppnås inom en lämplig tidsfrist.

5. I syfte att främja enhetlig sundhet i de interna metoderna i unionen ska EBA analysera dessa metoder i instituten, inklusive om definitionen på fallissemang tillämpas på ett enhetligt sätt och hur dessa institut hanterar liknande risker eller exponeringar.

EBA ska utarbeta riktlinjer i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 och dessa ska innehålla riktmärken på grundval av denna analys.

De behöriga myndigheterna ska beakta denna analys och dessa riktmärken i sin granskning av tillstånd som de beviljar instituten för användning av interna metoder.

Avsnitt IV

Tillsynsätgärder och tillsynsbefogenheter

Artikel 102

Tillsynsätgärder

1. De behöriga myndigheterna ska kräva att ett institut i ett tidigt skede vidtar nödvändiga åtgärder för att ta itu med relevanta problem i följande fall:
 - a) Institutet uppfyller inte kraven i detta direktiv eller förordning (EU) nr 575/2013.
 - b) De behöriga myndigheterna har bevis för att institutet sannolikt kommer att bryta mot kraven i detta direktiv eller förordning (EU) nr 575/2013 inom de följande tolv månaderna.
2. Vid tillämpning av punkt 1 ska de behöriga myndigheterna bland annat ha de befogenheter som avses i artikel 104.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/393

Artikel 103

Tillämpning av tillsynsåtgärder på institut med likartade riskprofiler

1. Där de behöriga myndigheterna enligt artikel 97 slår fast att institut med likartade riskprofiler, såsom likartade affärsmodeller eller likartat geografiskt område för exponeringar, är eller kan bli exponerade för liknande risker eller utgöra liknande risker för det finansiella systemet, kan de tillämpa översyns- och utvärderingsprocessen i artikel 97 för dessa institut på ett likartat eller identiskt sätt. I detta syfte ska medlemsstaterna se till att de behöriga myndigheterna har de rättsliga befogenheter som krävs för att lägga krav i enlighet med detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013 på dessa institut på ett likartat eller identiskt sätt, särskilt tillsynsbefogenheter enligt artiklarna 104, 105 och 106.

De typer av institut som avses i första stycket kan särskilt fastställas i enlighet med de kriterier som avses i artikel 98.1 j.

2. De behöriga myndigheterna ska underrätta EBA när de tillämpar punkt 1. EBA ska övervaka tillsynsmetoderna och utfärda riktlinjer för specificering av hur liknande risker bör bedömas samt av hur enhetlig tillämpning av punkt 1 i hela unionen kan säkerställas. Dessa riktlinjer ska antas i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Artikel 104

Tillsynsbefogenheter

1. Vid tillämpning av artiklarna 97, 98.4, 101.4, 102 och 103 och av förordning (EU) nr 575/2013 ska de behöriga myndigheterna åtminstone ha befogenhet att

- a) kräva att institut har en kapitalbas som överstiger de krav som anges i kapitel 4 i denna avdelning och i förordning (EU) nr 575/2013 avseende riskelement och risker som inte täcks av artikel 1 i den förordningen,
- b) kräva en förstärkning av de styrformer, processer, rutiner och strategier som genomförs i enlighet med artiklarna 73 och 74,
- c) kräva att institut lägger fram en plan för att det på nytt ska gå att uppnå överensstämmelse med tillsynskraven i detta direktiv och i förordning (EU) nr 575/2013 och fastställer en tidsfrist för dess genomförande, inbegripet förbättringar av planens omfattning och tidsfrist,
- d) kräva att institut i samband med kapitalbaskraven tillämpar en särskild reserveringspolitik eller behandlar tillgångar på särskilt sätt,

e) begränsa instituts verksamhet, transaktioner eller nätverk eller kräva avyttring av verksamheter som innebär överdrivna risker för institutets sundhet,

f) kräva reduktion av den inneboende risken i institutets verksamheter, produkter och system,

g) kräva att institut begränsar den rörliga ersättningen till en procentandel av nettointäkterna när denna är oförenlig med upprätthållandet av en sund kapitalbas,

h) kräva att institut använder nettovinster för att stärka kapitalbasen,

i) begränsa eller förbjuda utdelningar eller räntebetalningar från ett institut till aktieägare, medlemmar eller innehavare av primärkapitaltillskott där förbudet inte innebär ett fallissemang från institutets sida,

j) kräva extra eller mer frekvent rapportering, inklusive rapporter om kapital- och likviditetspositioner,

k) lägga särskilda likviditetskrav, inbegripet begränsningar för löptidsobalanser mellan tillgångar och skulder,

l) kräva ytterligare redovisning.

2. De extra kapitalbaskraven i punkt 1 a ska läggas av de behöriga myndigheterna i åtminstone när

a) ett institut uppfyller inte kraven i artiklarna 73 och 74 i detta direktiv eller i artikel 393 i förordning (EU) nr 575/2013,

b) risker eller riskelement täcks inte av kapitalbaskraven i kapitel 4 i denna avdelning eller i förordning (EU) nr 575/2013,

c) det är inte troligt att enbart tillämpning av andra administrativa åtgärder inom rimlig tid ger tillräcklig förbättring av styrformer, processer, rutiner och strategier,

d) den översyn som avses i artikel 98.4 eller 101.4 visar att ett bristande uppfyllande av kraven för tillämpningen av respektive metod sannolikt kommer att leda till otillräckliga kapitalbaskrav,

e) det är sannolikt att riskerna kommer att underskattas trots att de tillämpliga kraven i detta direktiv och i förordning (EU) nr 575/2013 är uppfyllda,

f) ett institut meddelar i enlighet med artikel 377.5 i förordning (EU) nr 575/2013 den behöriga myndigheten att de stresstestresultat som avses i den artikeln väsentligen överstiger dess kapitalbaskrav för korrelationshandelsportföljen.

3. Vid fastställandet av en lämplig nivå för kapitalbasen på grundval av den översyn och utvärdering som genomförs i enlighet med avsnitt III ska de behöriga myndigheterna bedöma om ett kapitalbaskrav utöver kapitalbaskravet måste åläggas för att täcka risker som ett institut är eller kan bli exponerat för, med beaktande av följande:

a) Kvantitativa och kvalitativa aspekter av ett instituts process för bedömning som avses i artikel 73.

b) Ett instituts styrformer, processer och rutiner som avses i artikel 74.

c) Resultatet av den översyn och utvärdering som genomförts i enlighet med artikel 97 eller 101.

d) Bedömningen av systemrisker.

Artikel 105

Specifika likviditetskrav

I syfte att fastställa lämplig nivå på likviditetskraven med utgångspunkt i den översyn och utvärdering som genomförts enligt avsnitt III ska de behöriga myndigheterna avgöra huruvida det är nödvändigt att införa specifika likviditetskrav för att täcka risker som ett institut är eller kan bli exponerat för, med beaktande av följande:

a) Institutets särskilda affärsmodell.

b) Institutets styrformer, processer och rutiner som avses i avsnitt II, särskilt artikel 86.

c) Resultaten av den översyn och utvärdering som genomförts i enlighet med artikel 97.

d) Systemrelaterade likviditetsrisker som hotar de finansiella marknaderna i den berörda medlemsstaten.

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 67 bör de behöriga myndigheterna särskilt överväga om det finns ett behov av att tillämpa administrativa sanktioner eller andra administrativa åtgärder, inklusive tillsynsavgifter, på en nivå som i stort är

kopplad till skillnaden mellan ett instituts faktiska likviditetsposition och alla krav på likviditet och stabil finansiering som fastställs på nationell nivå eller unionsnivå.

Artikel 106

Särskilda krav på offentliggörande

1. Medlemsstaterna ska ge de behöriga myndigheterna befogenheter att kräva att instituten

a) offentliggör den information som avses i del åtta i förordning (EU) nr 575/2013 mer än en gång per år och sätter tidsfrister för offentliggörandet,

b) använder specifika medier och platser för offentliggörande av annan information än årsredovisningen.

2. Medlemsstaterna ska ge de behöriga myndigheterna befogenhet att kräva att moderföretagen årligen offentliggör, i fullständig form eller i form av hänvisningar till likvärdig information, en beskrivning av deras rättsliga struktur samt lednings- och organisationsstruktur för den grupp institut som avses i artiklarna 14.3, 74.1 och 109.2.

Artikel 107

Enhetligheten i översyns-, utvärderings- och tillsynsåtgärderna

1. De behöriga myndigheterna ska informera EBA om följande:

a) Hur deras översyns- och utvärderingsprocess enligt artikel 97 fungerar.

b) Den metod som används som grund för beslut enligt artikel 98, 100, 101, 102, 104 och 105 om den process som avses i led a.

EBA ska bedöma de behöriga myndigheternas information i syfte att utveckla enhetlighet i översyns- och utvärderingsprocessen. EBA får begära att de behöriga myndigheterna lämnar ytterligare information för att fullgöra sin bedömning, på proportionell basis i enlighet med artikel 35 i förordning (EU) nr 1093/2010.

2. EBA ska årligen rapportera till Europaparlamentet och rådet om graden av konvergens i medlemsstaternas tillämpning av detta kapitel.

För att öka konvergensgraden ska EBA genomföra inbördes utvärderingar enligt artikel 30 i förordning (EU) nr 1093/2010.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/395

3. EBA ska utfärda riktlinjer till de behöriga myndigheterna i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 i syfte att ytterligare, på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till institutens storlek, struktur och interna organisation samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet, specificera de gemensamma förfarandena och metoderna för den översyns- och utvärderingsprocess som avses i punkt 1 i denna artikel och i artikel 97 och för den bedömning av organisation och riskhantering som avses i artiklarna 76–87, särskilt med avseende på koncentrationsrisker i enlighet med kraven i artikel 81.

Avsnitt V

Tillämpningsnivå

Artikel 108

Intern process för bedömning av kapitalbehov

1. De behöriga myndigheterna ska kräva att varje institut som varken är ett dotterföretag i den medlemsstat där det auktoriserats och står under tillsyn eller ett moderföretag och varje institut som inte ingår i den konsolidering som avses i artikel 19 i förordning (EU) nr 575/2013 individuellt ska uppfylla kraven i artikel 73 i detta direktiv.

De behöriga myndigheterna får göra undantag från kraven i artikel 73 i detta direktiv med avseende på ett kreditinstitut i enlighet med artikel 10 i förordning (EU) nr 575/2013.

Om de behöriga myndigheterna avstår från att tillämpa kapitalbaskraven på gruppnivå enligt artikel 15 i förordning (EU) nr 575/2013 ska kraven i artikel 73 i detta direktiv gälla på individuell nivå.

2. De behöriga myndigheterna ska kräva att moderinstitut i en medlemsstat, i den utsträckning och på det sätt som föreskrivs i del ett avdelning II kapitel 2 avsnitten 2 och 3 i förordning (EU) nr 575/2013, uppfyller skyldigheterna i artikel 73 i detta direktiv på gruppnivå.

3. De behöriga myndigheterna ska kräva att institut som kontrolleras av ett finansiellt moderholdingföretag eller blandat finansiellt moderholdingföretag i en medlemsstat, i den utsträckning och på det sätt som föreskrivs i del ett avdelning II kapitel 2 avsnitten 2 och 3 i förordning (EU) nr 575/2013, uppfyller skyldigheterna i artikel 73 i detta direktiv på grundval av den konsoliderade situationen för det finansiella holdingföretaget eller blandade finansiella holdingföretaget.

Om fler än ett kreditinstitut kontrolleras av ett finansiellt moderholdingföretag eller blandat finansiellt moderholdingföretag i

en medlemsstat, ska första stycket endast tillämpas på de institut som ska omfattas av gruppbaserad tillsyn enligt artikel 111.

4. De behöriga myndigheterna ska kräva att dotterinstitut tillämpar kraven i artikel 73 på undergruppsnivå, om sådana institut, eller deras moderföretag, när detta är ett finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag, har ett finansiellt institut eller ett kapitalförvaltningsbolag enligt definitionen i artikel 2.5 i direktiv 2002/87/EG som dotterföretag i ett tredjeland eller har ett ägarintresse i ett sådant företag.

Artikel 109

Institutens styrformer, processer och rutiner

1. De behöriga myndigheterna ska kräva att instituten uppfyller skyldigheterna i avsnitt II i detta kapitel på individuell nivå, om inte de behöriga myndigheterna använder det undantag som anges i artikel 7 i förordning (EU) nr 575/2013.

2. De behöriga myndigheterna ska kräva att moder- och dotterföretag som omfattas av detta direktiv uppfyller kraven i avsnitt II i detta kapitel på gruppnivå eller undergruppsnivå för att säkerställa att deras styrformer, processer och rutiner i avsnitt II i detta kapitel är enhetliga och väl integrerade och att alla data och upplysningar som är av betydelse för tillsynen kan tas fram. De ska särskilt se till att moderföretag och dotterföretag som omfattas av detta direktiv inför sådana styrformer, processer och rutiner i sina dotterföretag som inte omfattas av detta direktiv. Dessa styrformer, processer och rutiner ska också vara enhetliga och väl integrerade, och dotterföretagen ska också kunna ta fram alla data och upplysningar som är av betydelse för tillsynen.

3. Skyldigheter enligt avsnitt II i detta kapitel rörande dotterföretag som i sig inte omfattas av detta direktiv ska inte gälla om moder institutet inom EU eller institut som kontrolleras av ett finansiellt moderholdingföretag inom EU eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EU kan påvisa för de behöriga myndigheterna att tillämpning av avsnitt II strider mot lagen i det tredjeland där dotterföretaget är etablerat.

Artikel 110

Översyn och utvärdering samt tillsynsåtgärder

1. De behöriga myndigheterna ska tillämpa den översyns- och utvärderingsprocess som anges i avsnitt III i detta kapitel och de tillsynsåtgärder som anges i avsnitt IV i detta kapitel i enlighet med den tillämpningsnivå som gäller för kraven i del ett, avdelning II i förordning (EU) nr 575/2013.

2. Om de behöriga myndigheterna beslutar att frånga grupp-baserad tillämpning av kapitalbaskraven enligt artikel 15 i förordning (EU) nr 575/2013 ska kraven i artikel 97 i detta direktiv gälla för tillsynen av värdepappersföretag på individuell nivå.

KAPITEL 3

Gruppbaserad tillsyn

Avsnitt I

Principer för gruppbaserad tillsyn

Artikel 111

Utnämning av samordnande tillsynsmyndighet

1. Om moderföretaget är ett moderinstitut i en medlemsstat eller ett moderinstitut inom EU ska den gruppbaserade tillsynen utövas av de behöriga myndigheter som har beviljat moderföretaget auktorisation.

2. Om moderföretaget till ett institut är ett finansiellt moderholdingföretag eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag i en medlemsstat eller ett finansiellt moderholdingföretag inom EU eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EU, ska den gruppbaserade tillsynen utövas av de behöriga myndigheter som beviljade auktorisationen.

3. Om institut som beviljats auktorisation i två eller flera medlemsstater har samma finansiella moderholdingföretag, samma blandade finansiella moderholdingföretag i en medlemsstat, samma finansiella moderholdingföretag inom EU eller samma blandade finansiella moderholdingföretag inom EU, ska den gruppbaserade tillsynen utövas av de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där det finansiella holdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget etablerades.

Om institut som är auktoriserade i två eller flera medlemsstater som moderföretag har mer än ett finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor i olika medlemsstater och det finns ett kreditinstitut i var och en av dessa medlemsstater, ska den gruppbaserade tillsynen utövas av den behöriga myndigheten för det kreditinstitut som har den största totala balansomslutningen.

4. Om mer än ett institut som är auktoriserat inom unionen har samma finansiella holdingföretag eller samma blandade finansiella holdingföretag som moderföretag, och inget av dessa institut har auktoriserats i den medlemsstat där det finansiella holdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget är etablerat, ska den gruppbaserade tillsynen utövas av den behöriga myndighet som har auktoriserat det institut som har den största totala balansomslutningen, och detta institut ska vid tillämpningen av detta direktiv betraktas som det institut som kontrolleras av ett finansiellt moderholdingföretag inom EU eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EU.

5. I särskilda fall får de behöriga myndigheterna i samförstånd bortse från kriterierna i punkterna 3 och 4, om det skulle vara olämpligt att tillämpa dem med hänsyn till de institut det gäller och den relativa betydelsen av deras verksamheter i de olika länderna, och i stället utse en annan behörig myndighet för att utöva den gruppbaserade tillsynen. I sådana fall ska de behöriga myndigheterna, innan de fattar sitt beslut, ge moderinstitutet inom EU, det finansiella moderholdingföretaget inom EU, det blandade finansiella moderholdingföretaget inom EU eller det institut som har den största totala balansomslutningen, beroende på vad som är tillämpligt, tillfälle att yttra sig om beslutet.

6. De behöriga myndigheterna ska underrätta kommissionen och EBA om alla överenskomelser inom ramen för punkt 5.

Artikel 112

Den samordnande tillsynsmyndighetens samordning av tillsynen

1. Utöver de skyldigheter som föreskrivs i detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013 ska den samordnande tillsynsmyndigheten utföra följande uppgifter:

a) Samordning när det gäller att samla in och sprida relevant information på löpande basis och i krissituationer.

b) Planering och samordning av tillsynsverksamheterna på löpande basis, inklusive de verksamheter som avses i avdelning VII kapitel 3, i samarbete med berörda behöriga myndigheter.

c) Planering och samordning av tillsynsverksamheten i samarbete med de berörda behöriga myndigheterna och vid behov med ECBS-centralbankerna, som en förberedelse inför och under krissituationer, inklusive negativ utveckling i institut eller på finansiella marknader, om möjligt med användning av befintliga informationskanaler för underlättande av krishantering.

2. Om den samordnande tillsynsmyndigheten underlåter att utföra de uppgifter som avses i punkt 1, eller om de behöriga myndigheterna inte samarbetar med den samordnande tillsynsmyndigheten i den omfattning som krävs för de uppgifter som avses i punkt 1, kan någon av de berörda behöriga myndigheterna hänskjuta ärendet till EBA och begära bistånd i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010.

EBA får också i enlighet med artikel 19.1 andra stycket i den förordningen på eget initiativ bistå de behöriga myndigheterna vid oenighet om samordningen av tillsynsverksamheten enligt denna artikel.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/397

3. Den planering och samordning av tillsynsverksamheten som avses i punkt 1 c i denna artikel inbegriper de undantagsåtgärder som anges i artikel 117.1 d och 117.4 b, förberedelse av gemensamma utvärderingar, genomförande av krisplaner och information till allmänheten.

Artikel 113

Gemensamma beslut om tillsynskrav för specifika institut

1. Den samordnande tillsynsmyndigheten och de behöriga myndigheterna med ansvar för tillsyn av dotterföretag till ett moderföretag inom EU eller ett finansiellt moderholdingföretag inom EU eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag i en medlemsstat ska göra allt som står i deras makt för att nå ett gemensamt beslut om följande:

a) Tillämpning av artiklarna 73 och 97 för att avgöra om den konsoliderade nivån på gruppens kapitalbas är tillräcklig med hänsyn till gruppens finansiella ställning och riskprofil och den kapitalbasnivå som krävs för att tillämpa artikel 104.1 a på såväl enskilda enheter som gruppen som helhet.

b) Åtgärder för att hantera eventuella viktiga frågor och väsentliga resultat av likviditetstillsynen, inbegripet frågor om huruvida organisationen och riskhanteringen är tillfredsställande enligt artikel 86 och frågor om behovet av likviditetskrav för specifika institut enligt artikel 105 i detta direktiv.

2. De gemensamma beslut som avses i punkt 1 ska

a) för tillämpning av punkt 1 a fattas senast fyra månader efter det att den samordnande tillsynsmyndigheten har lämnat en rapport som innehåller en riskbedömning av gruppen institut i enlighet med artiklarna 73 och 97 och 104.1 a till övriga relevanta behöriga myndigheter,

b) för tillämpning av punkt 1 b fattas senast en månad efter att det att den samordnande tillsynsmyndigheten har lämnat en rapport som innehåller en bedömning av likviditetsriskprofilen för gruppen institut i enlighet med artiklarna 86 och 105.

I de gemensamma besluten ska även vederbörlig hänsyn tas till relevanta behöriga myndigheters bedömning av risken hos dotterföretag i enlighet med artiklarna 73 och 97.

De gemensamma besluten ska redovisas i dokument som innehåller en fullständig motivering och skickas till moderinstitutet

inom EU av den samordnande tillsynsmyndigheten. Vid oenighet ska den samordnande tillsynsmyndigheten på begäran av någon av de övriga behöriga myndigheterna samråda med EBA. Den samordnande tillsynsmyndigheten får också samråda med EBA på eget initiativ.

3. Om de behöriga myndigheterna inte kan fatta ett sådant gemensamt beslut inom den tidsperiod som anges i punkt 2 ska den samordnande tillsynsmyndigheten fatta ett beslut om tillämpningen av artiklarna 73, 86, 97, 104.1 a och 105 på gruppen som helhet efter att ha tagit vederbörlig hänsyn till relevanta behöriga myndigheters riskbedömning av dotterföretagen. Om någon av de berörda behöriga myndigheterna i slutet av de tidsperioder som anges i punkt 2 har hänskjutit ärendet till EBA enligt artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010, ska den samordnande tillsynsmyndigheten skjuta upp sitt beslut och invänta eventuella beslut som EBA kan fatta enligt artikel 19.3 i den förordningen och fatta sitt beslut i enlighet med EBA:s beslut. Den tidsperiod som avses i punkt 2 ska anses utgöra förlikningsskedet i den mening som avses i förordning (EU) nr 1093/2010. EBA ska fatta sitt beslut inom en månad. Ärendet får inte hänskjutas till EBA efter det att fyramånadersperioden eller, i tillämpliga fall, perioden på en månad har löpt ut eller efter det att ett gemensamt beslut har fattats.

Beslutet om tillämpningen av artiklarna 73, 86, 97, 104.1 a och 105 ska fattas individuellt eller på undergruppsnivå av de behöriga myndigheter som ansvarar för tillsynen av dotterföretag till ett moderkreditinstitut inom EU, ett finansiellt moderholdingföretag inom EU eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EU, med vederbörligt beaktande av synpunkter och reservationer som har uttryckts av den samordnande tillsynsmyndigheten. Om någon av de berörda behöriga myndigheterna i slutet av någon av de tidsperioder som avses i punkt 2 har hänskjutit ärendet till EBA i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010, ska de behöriga myndigheterna skjuta upp sitt beslut och invänta det beslut som EBA får fatta i enlighet med artikel 19.3 i den förordningen, och ska fatta ett beslut i enlighet med EBA:s beslut. De tidsperioder som anges i punkt 2 ska anses utgöra förlikningsskedet i den mening som avses i den förordningen. EBA ska fatta sitt beslut inom en månad. Ärendet får inte hänskjutas till EBA efter det att tidsperioden på fyra månader eller, i tillämpliga fall, perioden på en månad har löpt ut eller efter att ett gemensamt beslut har fattats.

Besluten ska redovisas i ett dokument som innehåller en fullständig motivering och ta hänsyn till övriga behöriga myndigheters riskbedömningar, synpunkter och reservationer som har uttryckts under den tidsperiod som avses i punkt 2. Den samordnande tillsynsmyndigheten ska skicka dokumentet till alla berörda behöriga myndigheter och till moderinstitutet inom EU.

Om EBA har tillfrågats ska samtliga behöriga myndigheter beakta dess råd och förklara alla betydande avvikelser från sådana råd.

4. De gemensamma beslut som avses i punkt 1 och varje beslut som fattas av de berörda myndigheterna i avsaknad av ett gemensamt beslut enligt punkt 3 ska erkännas som avgörande och tillämpas av de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna.

De gemensamma beslut som avses i punkt 1 och varje beslut som fattas av de berörda myndigheterna i avsaknad av ett gemensamt beslut enligt punkt 3 ska uppdateras årligen eller, i undantagsfall, om en behörig myndighet som ansvarar för tillsynen av dotterföretag till ett moderinstitut inom EU, ett finansiellt moderholdingföretag inom EU eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EU gör en skriftlig och fullständig motiverad framställan hos den samordnande tillsynsmyndigheten om uppdatering av beslutet genom tillämpningen av artiklarna 104.1 a och 105. I det sistnämnda fallet kan uppdateringen tas upp på bilateral basis mellan den samordnande tillsynsmyndigheten och den behöriga myndighet som gör framställan.

5. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande för att säkerställa enhetliga tillämpningsvillkor för den gemensamma beslutsprocess som avses i denna artikel, med beaktande av tillämpningen av artiklarna 73, 86, 97, 104.1 a och 105 i syfte att underlätta gemensamma beslut.

EBA ska överlämna dessa förslag till tekniska standarder för genomförande till kommissionen senast den 1 juli 2014.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Artikel 114

Informationskrav i krissituationer

1. Om det uppstår en krissituation, inklusive en sådan situation som beskrivs i artikel 18 i förordning (EU) nr 1093/2010 eller en situation med en negativ utveckling på marknaderna, som kan äventyra likviditeten på marknaderna och stabiliteten hos det finansiella systemet i någon av de medlemsstater där enheter ur en grupp har auktoriserats eller där betydande filialer enligt artikel 51 har inrättats, ska den samordnande tillsynsmyndigheten enligt kapitel 1 avsnitt 2 och, i tillämpliga fall, artiklarna 54 och 58 i direktiv 2004/39/EG, snarast möjligt underrätta EBA och de myndigheter som avses i artiklarna 58.4 och 59 och lämna alla uppgifter som är avgörande för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter. Dessa skyldigheter ska gälla för alla behöriga myndigheter.

Om en ECBs-centralbank blir medveten om en situation som beskrivs i första stycket, ska den så snart det är praktiskt möjligt underrätta EBA och de behöriga myndigheter som avses i artikel 112.

Om möjligt ska den behöriga myndigheten och den myndighet som avses i artikel 58.4 använda befintliga informationskanaler.

2. Den samordnande tillsynsmyndigheten ska, då den har behov av uppgifter som redan lämnats till en annan behörig myndighet, alltid när så är möjligt vända sig till den myndigheten för att undvika dubbel rapportering till de olika myndigheter som medverkar i tillsynen.

Artikel 115

Ordning för samordning och samarbete

1. För att skapa goda förutsättningar för att upprätta en effektiv tillsyn ska den samordnande tillsynsmyndigheten och de övriga behöriga myndigheterna skriftligen ha fastställt ordningar för samordning och samarbete.

Inom ramen för dessa ordningar får ytterligare uppgifter överlämnas på den samordnande tillsynsmyndigheten, och det kan fastställas förfaranden för beslutsprocessen och samarbetet med andra behöriga myndigheter.

2. De behöriga myndigheter som auktoriserat ett dotterföretag vars moderföretag är ett institut, får genom bilaterala avtal i enlighet med artikel 28 i förordning (EU) nr 1093/2010 delegera ansvaret för tillsynen till de behöriga myndigheter som beviljat moderföretaget auktorisation och utövar tillsyn av detta, så att dessa myndigheter ikläder sig ansvar för tillsynen över dotterföretaget i enlighet med detta direktiv. EBA ska hållas underrättat om förekomsten av sådana avtal och om deras innehåll. EBA ska vidarebefordra sådan information till de behöriga myndigheterna i övriga medlemsstater och till europeiska bankkommittén.

Artikel 116

Tillsynskollegier

1. Den samordnande tillsynsmyndigheten ska inrätta tillsynskollegier för att underlätta utförandet av de uppgifter som avses i artiklarna 112 och 113 och 114.1 och, med beaktande av de krav på konfidentialitet som avses i punkt 2 i den här artikeln och av unionsrätten, tillse att samordning och samarbete vid behov sker med tillsynsmyndigheter i tredjeländer.

EBA ska bidra till att främja och övervaka effektivitet, ändamålsenlighet och konsekvens i arbetet i de tillsynskollegier som avses i denna artikel i enlighet med artikel 21 i förordning (EU) nr 1093/2010. EBA ska i detta syfte delta i lämplig utsträckning EBA och ska för detta ändamål betraktas som en behörig myndighet.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/399

Tillsynskollegierna ska tillhandahålla ett ramverk för den samordnande tillsynsmyndigheten, EBA och övriga behöriga myndigheter för utförandet av följande uppgifter:

a) Utbyta information sinsemellan och med EBA i enlighet med artikel 21 i förordning (EU) nr 1093/2010.

b) Enas om en frivillig fördelning av uppgifter och frivillig delegering av ansvarsområden, där så är lämpligt.

c) Fastställa de program för tillsynsgranskning som avses i artikel 99, på grundval av en riskbedömning av gruppen i enlighet med artikel 97.

d) Öka tillsynens effektivitet genom att avlägsna onödiga dubbelringar av tillsynskraven, bland annat i samband med de förfrågningar om uppgifter som avses i artiklarna 114 och 117.3.

e) Konsekvent tillämpa tillsynskraven enligt detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013 i samtliga enheter inom en grupp av institut, utan att det påverkar de alternativ och det handlingsutrymme som ges genom unionsrätten.

f) Tillämpa artikel 112.1 c med beaktande av arbetet i andra forum som kan komma att inrättas på detta område.

2. De behöriga myndigheter som deltar i tillsynskollegierna och EBA ska ha ett nära samarbete. Kraven på konfidentialitet enligt kapitel 1 avsnitt II i detta direktiv samt artiklarna 54 och 58 i direktiv 2004/39/EG får inte förhindra att de behöriga myndigheterna utbyter konfidentiell information inom tillsynskollegier. Tillsynskollegiers inrättande och funktion ska inte påverka de behöriga myndigheternas rättigheter och skyldigheter enligt det här direktivet och förordning (EU) nr 575/2013.

3. Tillsynskollegiers inrättande och funktion ska baseras på sådana skriftliga avtal som avses i artikel 115 och som den samordnande tillsynsmyndigheten utarbetar efter samråd med de berörda behöriga myndigheterna.

4. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn i syfte att specificera de allmänna villkoren för tillsynskollegiers funktion.

EBA ska överlämna dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen senast den 31 december 2014.

Kommissionen ska delegeras befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

5. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande i syfte att fastställa tillsynskollegiernas operativa funktionssätt.

EBA ska överlämna dessa förslag till tekniska standarder för genomförande till kommissionen senast den 31 december 2014.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

6. De behöriga myndigheter som ansvarar för tillsynen av dotterföretagen till ett moder institut inom EU, ett finansiellt moderholdingföretag inom EU eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EU och de behöriga myndigheterna i en värdmedlemsstat där betydande filialer enligt artikel 51 har inrättats, ECBs-centralbanker i tillämpliga fall och tredjeländers tillsynsmyndigheter när det är motiverat och om det finns krav på konfidentialitet som enligt samtliga behöriga myndigheter ska anses vara likvärdiga med kraven i kapitel 1 avsnitt II i detta direktiv och, i tillämpliga fall, artiklarna 54 och 58 i direktiv 2004/39/EG, kan delta i tillsynskollegierna.

7. Den samordnande tillsynsmyndigheten ska leda kollegiets sammanträden och besluta vilka behöriga myndigheter som får delta i ett visst kollegiesammanträde eller en viss aktivitet. Den samordnande tillsynsmyndigheten ska hålla alla medlemmar av kollegiet fullt informerade i förväg om att sådana sammanträden anordnas, om de huvudfrågor som ska diskuteras och om de aktiviteter som kommer att tas upp. Den samordnande tillsynsmyndigheten ska även i tid ge alla kollegieledamöter full information om de åtgärder som behandlats vid dessa möten eller de åtgärder som genomförs.

8. Den samordnande tillsynsmyndighetens beslut ska ta hänsyn till relevansen av den tillsynsverksamhet som ska planeras eller samordnas för dessa myndigheter, särskilt den potentiella effekten enligt artikel 7 för det finansiella systemets stabilitet i de berörda medlemsstaterna och skyldigheterna enligt artikel 51.2.

9. Med förbehåll för de krav på konfidentialitet som avses i kapitel 1 avsnitt II i detta direktiv och, i tillämpliga fall, artiklarna 54 och 58 i direktiv 2004/39/EG, ska den samordnande tillsynsmyndigheten informera EBA om verksamheten i tillsynskollegiet, bland annat i krissituationer, och vidarebefordra all information som är särskilt relevant till EBA för att uppnå samstämmighet i tillsynen.

Vid oenighet mellan de behöriga myndigheterna om tillsynskollegiernas funktion kan någon av de berörda behöriga myndigheterna hänskjuta frågan till EBA och begära bistånd i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010.

EBA får också i enlighet med artikel 19.1 andra stycket i den förordningen på eget initiativ bistå de behöriga myndigheterna vid oenighet om tillsynskollegiernas funktion enligt den här artikeln.

Artikel 117

Samarbetsskyldigheter

1. De behöriga myndigheterna ska ha ett nära samarbete med varandra. De ska ömsesidigt tillhandahålla alla upplysningar som är väsentliga eller relevanta för övriga myndigheter när de utför sina tillsynsuppgifter enligt detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013. Härvid ska de behöriga myndigheterna på begäran överlämna alla relevanta upplysningar och på eget initiativ överlämna alla väsentliga upplysningar.

De behöriga myndigheterna ska samarbeta med EBA vid tillämpning av detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013, i enlighet med förordning (EU) nr 1093/2010.

De behöriga myndigheterna ska förse EBA med all information som EBA behöver för att fullgöra sitt uppdrag enligt detta direktiv, förordning (EU) nr 575/2013 och förordning (EU) nr 1093/2010, i enlighet med artikel 35 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Upplysningar som avses i första stycket ska betraktas som väsentliga om de i sak kan tänkas påverka en bedömning av den finansiella sundheten i ett institut eller ett finansiellt institut i en annan medlemsstat.

Samordnande tillsynsmyndigheter för moder institut inom EU och institut som kontrolleras av finansiella moderholdingföretag inom EU eller blandade finansiella moderholdingföretag inom EU ska särskilt förse de behöriga myndigheter i andra medlemsstater som utövar tillsyn över dotterföretag till dessa moderföretag med alla relevant upplysningar. När man fastställer hur omfattande de relevanta upplysningarna ska vara, ska hänsyn tas till dotterföretagens betydelse inom det finansiella systemet i respektive medlemsstat.

De väsentliga upplysningar som avses i första stycket ska särskilt omfatta följande:

- a) En beskrivning av gruppens rättsliga struktur och styrningsstruktur, inbegripet organisationsstrukturen, som ska omfatta alla reglerade enheter, icke reglerade enheter, icke reglerade dotterföretag och betydande filialer som ingår i gruppen, moderföretagen enligt artiklarna 14.3, 74.1 och 109.2

samt de behöriga myndigheter som ansvarar för tillsynen över de reglerade enheterna i gruppen.

- b) Förfaranden för att inhämta upplysningar från de institut som ingår i en grupp samt för kontroll av dessa upplysningar.

- c) Negativ utveckling i institut eller andra enheter inom en grupp som kan få allvarliga följder för instituten.

- d) Betydande sanktioner och extraordinära åtgärder som de behöriga myndigheterna genomfört i enlighet med detta direktiv, däribland åläggande av ett specifikt kapitalbaskrav enligt artikel 104 och av begränsningar i användningen av internräkningsmetoder för beräkning av kapitalbaskraven enligt artikel 312.2 i förordning (EU) nr 575/2013.

2. De behöriga myndigheterna får vända sig till EBA i följande situationer:

- a) En behörig myndighet inte har lämnat väsentlig information.
- b) En begäran om samarbete, i synnerhet när det gäller utbyte av relevanta uppgifter, har avslagits eller har inte lett till åtgärder inom rimlig tid.

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 258 i EUF-fördraget får EBA agera i enlighet med sina befogenheter enligt artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010.

EBA får också på eget initiativ bistå de behöriga myndigheterna med att utveckla en samstämmig samarbetspraxis i enlighet med artikel 19.1 andra stycket i den förordningen.

3. De behöriga myndigheter som ansvarar för tillsynen över institut som kontrolleras av ett moder institut inom EU ska alltid när det är möjligt vända sig till den samordnande tillsynsmyndigheten när de behöver upplysningar som den samordnande tillsynsmyndigheten redan kan ha tillgång till när det gäller genomförandet av de metoder och strategier som fastställs i detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013.

4. De behöriga myndigheterna ska innan de fattar beslut samråda om följande frågor, i den utsträckning som besluten är av betydelse för andra behöriga myndigheters tillsynsuppdrag:

- a) Sådana förändringar av ägar-, organisations- eller ledningsstrukturen i kreditinstitut inom en grupp som kräver de behöriga myndigheternas godkännande eller tillstånd.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/401

b) Betydande sanktioner och extraordinära åtgärder som de behöriga myndigheterna har genomfört, inbegripet åläggande av ett särskilt kapitalbaskrav enligt artikel 104 och av begränsningar i användningen av internmätningsskema för beräkning av kapitalbaskravet enligt artikel 312.2 i förordning (EU) nr 575/2013

I frågor som avses i led b ska den samordnande tillsynsmyndigheten alltid rådfrågas.

En behörig myndighet får dock besluta att inte rådfråga andra behöriga myndigheter i brådskande fall eller i fall där samrådet kan äventyra verkan av dess beslut. I sådana fall ska den behöriga myndigheten utan dröjsmål underrätta de övriga behöriga myndigheterna efter att ha fattat sitt beslut.

Artikel 118

Kontroll av information rörande enheter i andra medlemsstater

Om de behöriga myndigheterna i en medlemsstat vid tillämpning av detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013 i ett särskilt fall vill kontrollera uppgifter om ett institut, ett finansiellt holdingföretag, ett blandat finansiellt holdingföretag, ett finansiellt institut, ett anknutet företag, ett holdingföretag med blandad verksamhet, ett dotterföretag som avses i artikel 125 eller ett dotterföretag som avses i artikel 119.3 och institutet eller företaget är beläget i en annan medlemsstat, ska de begära att de behöriga myndigheterna i den andra medlemsstaten genomför denna kontroll. De myndigheter som mottar en sådan begäran ska inom ramen för sina befogenheter agera, antingen genom att själva utföra kontrollen eller genom att tillåta att de myndigheter som begärt kontrollen utför den, eller genom att tillåta en revisor eller expert utför den. Om den behöriga myndighet som har lämnat begäran inte själv genomför kontrollen får denna myndighet om den så önskar delta i den.

Avsnitt II

Finansiella holdingföretag, blandade finansiella holdingföretag och holdingföretag med blandad verksamhet

Artikel 119

Inkluderande av holdingföretag i gruppbaserad tillsyn

1. Medlemsstaterna ska när det är lämpligt besluta om de åtgärder som behövs för att finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag ska omfattas av bestämmelserna om gruppbaserad tillsyn.

2. Om ett dotterföretag som är ett institut är undantaget från reglerna om gruppbaserad tillsyn i något av de fall som avses i artikel 19 i förordning (EU) nr 575/2013, får de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där dotterföretaget är beläget begära information från moderföretaget som kan underlätta tillsynen över det dotterföretaget.

3. Medlemsstaterna ska göra det möjligt för de behöriga myndigheter som har ansvaret för den gruppbaserade tillsynen att begära sådan information som avses i artikel 122 från dotterföretag till ett institut eller ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som inte omfattas av bestämmelserna om gruppbaserad tillsyn. I ett sådant fall ska förfarandena för att förmedla och kontrollera information enligt den artikeln gälla.

Artikel 120

Tillsyn av blandade finansiella holdingföretag

1. När ett blandat finansiellt holdingföretag är föremål för motsvarande bestämmelser enligt detta direktiv och direktiv 2002/87/EG, särskilt när det gäller riskbaserad tillsyn, kan den samordnande tillsynsmyndigheten efter samråd med andra behöriga myndigheter med ansvar för tillsyn av dotterföretag endast tillämpa direktiv 2002/87/EG på det blandade finansiella holdingföretaget.

2. När ett blandat finansiellt holdingföretag är föremål för motsvarande bestämmelser i detta direktiv och direktiv 2009/138/EG, särskilt när det gäller riskbaserad tillsyn, kan den samordnande tillsynsmyndigheten, i samförstånd med grupp tillsynsmyndigheter för försäkringssektorn, på det blandade finansiella holdingföretaget tillämpa endast bestämmelserna i det här direktivet avseende den mest betydande finansiella sektorn enligt definitionen i artikel 3.2 i direktiv 2002/87/EG.

3. Den samordnande tillsynsmyndigheten ska underrätta EBA och Eiopa om de beslut som fattats enligt punkterna 1 och 2.

4. EBA, Eiopa och Esma ska, genom den gemensamma kommitté som avses i artikel 54 i förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010, utarbeta riktlinjer för konvergerande tillsynspraxis och ska inom tre år från det att dessa riktlinjer antas utarbeta förslag till tekniska standarder i samma syfte.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010.

Artikel 121

Ledningens kvalifikationer

Medlemsstaterna ska kräva att medlemmarna i ett finansiellt holdingföretags eller ett blandat finansiellt holdingföretags ledningsorgan har tillräckligt gott anseende och tillräckliga kunskaper, färdigheter och erfarenheter i enlighet med artikel 91.1 för att kunna fullgöra sina åligganden, med beaktande av det finansiella holdingbolagets eller det blandade finansiella holdingföretagets särskilda roll.

Artikel 122

Begäran om information och inspektioner

1. I avvaktan på att konsolideringsmetoderna samordnas ytterligare ska medlemsstaterna föreskriva att de behöriga myndigheter som ansvarar för auktorisation och tillsyn av ett eller flera institut vars moderföretag är ett holdingföretag med blandad verksamhet ska kräva att moderföretaget och dotterföretagen lämnar sådan information som kan vara av betydelse för tillsynen av dotterföretag som är institut; de behöriga myndigheterna kan inhämta informationen antingen direkt från moderföretaget och dotterföretagen eller via dotterföretag som är institut.

2. Medlemsstaterna ska fastställa att deras behöriga myndigheter, antingen själva eller genom externa granskare, kan företa inspektion på plats för att kontrollera de uppgifter som lämnats av holdingföretag med blandad verksamhet och deras dotterföretag. Om ett holdingföretag med blandad verksamhet eller ett av dess dotterföretag är ett försäkringsföretag får också förfarandet i artikel 125 användas. Om ett holdingföretag med blandad verksamhet eller ett av dess dotterföretag är beläget i en annan medlemsstat än ett dotterföretag som är ett institut ska kontroll på plats av uppgifter genomföras i enlighet med förfarandet i artikel 118.

Artikel 123

Tillsyn

1. Utan att det påverkar tillämpningen av del fyra i förordning (EU) nr 575/2013 ska medlemsstaterna i fall där moderföretaget till ett eller flera institut är ett holdingföretag med blandad verksamhet se till att de behöriga myndigheter som ansvarar för tillsynen av dessa institut utövar allmän tillsyn av transaktioner mellan institutet och holdingföretaget med blandad verksamhet och dess dotterföretag.

2. De behöriga myndigheterna ska kräva att instituten följer adekvata processer för riskhantering och rutiner för intern kontroll, inbegripet sunda rapporterings- och redovisningsförfaranden, för att på ett lämpligt sätt identifiera, mäta, övervaka och kontrollera transaktionerna med institutens moderholdingföretag med blandad verksamhet och dess dotterföretag. De behöriga myndigheterna ska kräva att instituten rapporterar varje annan betydande transaktion med dessa enheter utom den transaktion som avses i artikel 394 i förordning (EU) nr 575/2013. Dessa förfaranden och betydande transaktioner ska övervakas av de behöriga myndigheterna.

Artikel 124

Utbyte av information

1. Medlemsstaterna ska se till att det inte finns några rättsliga hinder för utbyte av information mellan företag som

omfattas av den gruppbaseade tillsynen, holdingföretag med blandad verksamhet och deras dotterföretag samt dotterföretag som avses i artikel 119.3 när det gäller information som är av betydelse för tillsyn i enlighet med artikel 110 och kapitel 3.

2. När ett moderföretag har ett dotterinstitut i en annan medlemsstat ska de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna utbyta information som är av betydelse för att möjliggöra eller underlätta gruppbasead tillsyn.

Om de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där moderföretaget är beläget inte själva utövar gruppbasead tillsyn enligt artikel 111, kan de anmodas av de behöriga myndigheter som ansvarar för sådan tillsyn att av moderföretaget begära information som är av betydelse för den gruppbaseade tillsynen och att överföra informationen till myndigheterna i fråga.

3. Medlemsstaterna ska tillåta sina behöriga myndigheter att utbyta sådan information som anges i punkt 2, varvid ska gälla att inhämtande av eller förfogande över information avseende finansiella holdingföretag, blandade finansiella holdingföretag, finansiella institut eller anknutna företag inte ska innebära att de behöriga myndigheterna har någon skyldighet att utöva tillsyn över dessa enskilda institut eller företag.

På liknande sätt ska medlemsstaterna tillåta sina behöriga myndigheter att utbyta sådan information som anges i artikel 122, varvid ska gälla att inhämtande av eller förfogande över information inte ska innebära att de behöriga myndigheterna har någon skyldighet att utöva tillsyn över holdingföretag med blandad verksamhet och deras dotterföretag som inte är kreditinstitut eller sådana dotterföretag som avses i artikel 119.3.

Artikel 125

Samarbete

1. Om ett institut, ett finansiellt holdingföretag, blandat finansiellt holdingföretag eller ett holdingföretag med blandad verksamhet kontrollerar ett eller flera dotterföretag som är försäkringsföretag eller andra företag som tillhandahåller investeringstjänster som kräver auktorisation, ska det finnas ett nära samarbete mellan de behöriga myndigheterna och de myndigheter som bemyndigats att utöva den offentliga tillsynen över försäkringsföretag eller över andra företag som tillhandahåller investeringstjänster. Utan att det påverkar respektive myndighets ansvar ska dessa myndigheter förse varandra med all information som är ägnade att underlätta deras uppdrag och tillåta tillsyn av verksamheten och den finansiella ställningen i de företag som de övervakar.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/403

2. Den information som erhålls inom ramen för gruppbase-rad tillsyn och särskilt allt sådant informationsutbyte mellan behöriga myndigheter som föreskrivs i detta direktiv ska omfattas av krav avseende tystnadsplikt som är minst likvärdiga med dem som avses i artikel 53.1 i detta direktiv för kreditinstitut eller direktiv 2004/39/EG för värdepappersföretag.

3. De behöriga myndigheter som ansvarar för gruppbase-rad tillsyn ska upprätta förteckningar över sådana finansiella holdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag som avses i artikel 11 i förordning (EU) nr 575/2013. Dessa förteckningar ska överlämnas till de behöriga myndigheterna i andra medlemsstater, till EBA och till kommissionen.

Artikel 126

Sanktioner

Enligt kapitel 1 avsnitt IV i den här avdelningen ska medlemsstaterna se till att administrativa sanktioner eller andra administrativa åtgärder som syftar till att stoppa konstaterade överträdelser eller avlägsna orsakerna till dem kan vidtas mot finansiella holdingföretag, blandade finansiella holdingföretag och holdingföretag med blandad verksamhet eller mot deras ledning för överträdelser av lagar och andra författningar som antagits för införlivandet av det här kapitlet.

Artikel 127

Bedömning av om tredjeländers gruppbase-rad tillsyn är likvärdig

1. Om ett institut vars moderföretag är ett institut eller ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor i ett tredjeland inte är föremål för gruppbase-rad tillsyn enligt artikel 111, ska de behöriga myndighe-terna bedöma huruvida institutet är föremål för en sådan gruppbase-rad tillsyn av en tillsynsmyndighet i ett tredjeland som är likvärdig med den tillsyn som styrs av de principer som anges i detta direktiv och kraven i del ett avdelning II kapitel 2 i förordning (EU) nr 575/2013.

Bedömningen ska utföras av den behöriga myndighet som skulle vara ansvarig för den gruppbase-radade tillsynen om punkt 3 hade varit tillämplig, på begäran av moderföretaget eller av någon av de reglerade enheter som auktoriserats i unionen eller på eget initiativ. Denna behöriga myndighet ska samråda med de andra berörda behöriga myndigheterna.

2. Kommissionen får begära att europeiska bankkommittén ger allmän vägledning om huruvida det är sannolikt att de system för gruppbase-rad tillsyn som tillämpas av behöriga tillsynsmyndigheter i ett tredjeland kommer att uppfylla de mål för gruppbase-rad tillsyn som fastställs i detta kapitel, när det gäller institut vars moderföretag har sitt huvudkontor i ett tredjeland. Europeiska bankkommittén ska fortsätta att se över all sådan vägledning och beakta varje förändring i de system för gruppbase-rad tillsyn som tillämpas av sådana behöriga myndigheter.

EBA ska bistå kommissionen och europeiska bankkommittén med utförandet av dessa uppgifter, vilket också inbegriper be-dömning av huruvida vägledningen bör uppdateras.

Den behöriga myndighet som utför den bedömning som avses i punkt 1 första stycket ska beakta all sådan vägledning. För detta ändamål ska den behöriga myndigheten samråda med EBA innan den fattar beslut.

3. I avsaknad av sådan likvärdig tillsyn ska medlemsstaterna tillämpa detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013 i till-lämpliga delar även på institutet eller tillåta att deras behöriga myndigheter använder andra lämpliga tillsynsmetoder som upp-fyller målen för gruppbase-rad tillsyn av institut.

Den behöriga myndighet som skulle vara ansvarig för gruppbase-rad tillsyn ska efter samråd med andra berörda behöriga myndigheter godkänna dessa tillsynstekniker.

De behöriga myndigheterna kan särskilt kräva att det inrättas ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom unionen, och tillämpa bestämmel-serna om gruppbase-rad tillsyn på det finansiella holdingföreta-gets ställning på gruppnivå eller på ställningen på gruppnivå för instituten i det blandade finansiella holdingföretaget.

Tillsynsteknikerna ska utformas så att de uppfyller de mål för gruppbase-rad tillsyn som fastställs i detta kapitel och ska anmä-las till de andra berörda behöriga myndigheterna, EBA och kommissionen.

KAPITEL 4

Kapitalbuffertar

Avsnitt I

Buffertar

Artikel 128

Definitioner

I detta kapitel gäller följande definitioner:

- 1) kapitalkonserveringsbuffert: den kapitalbas som ett institut måste upprätthålla i enlighet med artikel 129,
- 2) institutspecifik kontracyklisk kapitalbuffert: den kapitalbas som ett institut måste upprätthålla i enlighet med artikel 130,

- 3) buffert för globala systemviktiga institut: den kapitalbas som måste upprätthållas i enlighet med artikel 131.4.
- 4) buffert för andra systemviktiga institut: den kapitalbas som kan upprätthållas i enlighet med artikel 131.5.
- 5) systemriskbuffert: den kapitalbas som ett institut måste eller kan bli tvungen att upprätthålla i enlighet med artikel 133.
- 6) kombinerat buffertkrav: det totala kärnprimärkapital som krävs för att uppfylla kravet om en kapitalkonserveringsbuffert utökat, i tillämpliga fall, med följande:
- a) En institutspecifik kontryckisk kapitalbuffert.
 - b) Buffert för globala systemviktiga institut.
 - c) Buffert för andra systemviktiga institut.
 - d) En systemriskbuffert.
- 7) kontryckiskt buffertvärde: det värde som instituten måste tillämpa för att beräkna sin institutspecifika kontryckiska kapitalbuffert och som fastställs i enlighet med artikel 136 eller artikel 137 eller av en behörig myndighet i ett tredjeland, beroende på situationen,
- 8) nationellt auktoriserat institut: ett institut som har auktoriserats i medlemsstaten och för vilket en särskild utsedd myndighet är ansvarig för att fastställa det kontryckiska buffertvärdet,
- 9) buffertriktvärde: ett referensbuffertvärde beräknat i enlighet med de principer som anges i artikel 135.1.
- nivå, beroende på vad som är tillämpligt enligt del ett avdelning II i den förordningen.
2. Med avvikelse från punkt 1 får en medlemsstat undanta små och medelstora värdepappersföretag från kraven i den punkten, om inte ett sådant undantag utgör ett hot mot stabiliteten i de finansiella systemet i den medlemsstaten.
- Beslutet om tillämpning av ett sådant undantag ska vara fullständigt motiverat och innehålla en förklaring till varför undantaget inte hotar stabiliteten i det finansiella systemet i den medlemsstaten och en exakt definition av de små och medelstora värdepappersföretag som omfattas av undantaget.
- Medlemsstater som beslutar att tillämpa ett sådant undantag ska meddela detta till kommissionen, ESRB, EBA och de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna.
3. Vid tillämpning av punkt 2 ska medlemsstaten utse den myndighet som ansvarar för tillämpningen av denna artikel. Den myndigheten ska vara den behöriga eller den utsedda myndigheten.
4. Vid tillämpning av punkt 2 ska värdepappersföretag kategoriseras som stora eller medelstora i enlighet med kommissionens rekommendation 2003/261/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag⁽¹⁾.
5. Instituterna ska inte använda kärnprimärkapital som upprätthålls för uppfyllande av kraven i punkt 1 i den här artikeln i syfte att uppfylla krav i enlighet med artikel 104.
6. Om ett institut inte klarar att uppfylla kravet i punkt 1 i denna artikel fullt ut ska det omfattas av utdelningsrestriktioner i enlighet med artikel 141.2 och 141.3.

Detta kapitel ska inte gälla för värdepappersföretag som inte auktoriserats för tillhandahållande av de investerings tjänster som anges i punkterna 3 och 6 i avsnitt A i bilaga I till direktiv 2004/39/EG.

Artikel 129

Krav på att upprätthålla en kapitalkonserveringsbuffert

1. Medlemsstaterna ska kräva att instituten utöver det kärnprimärkapital som upprätthålls för uppfyllande av kapitalbaskravet i enlighet med artikel 92 i förordning (EU) nr 575/2013 också upprätthåller en kapitalkonserveringsbuffert i kärnprimärkapital motsvarande 2,5 % av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp som beräknas i enlighet med artikel 92.3 i den förordningen på individuell nivå och på grupp-

Artikel 130

Krav på att upprätthålla en institutspecifik kontryckisk kapitalbuffert

1. Medlemsstaterna ska kräva att instituten upprätthåller en institutspecifik kontryckisk kapitalbuffert motsvarande institutets totala riskvägda exponeringsbelopp som beräknas i enlighet med artikel 92.3 i förordning (EU) nr 575/2013, och multipliceras med det viktade genomsnittet av de kontryckiska buffertvärden som beräknas i enlighet med artikel 140 i detta direktiv på individuell nivå och på grupp-nivå, beroende på vad som är tillämpligt enligt del ett avdelning II i den förordningen.

⁽¹⁾ EUT L 124, 20.5.2003, s. 36.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/405

2. Med avvikelse från punkt 1 får en medlemsstat undanta små och medelstora värdepappersföretag från kraven i den punkten, om inte ett sådant undantag hotar stabiliteten i det finansiella systemet i den medlemsstaten.

Beslutet om tillämpning av ett sådant undantag ska vara fullständigt motiverat och innehålla en förklaring till varför undantaget inte hotar stabiliteten i det finansiella systemet i den medlemsstaten och en exakt definition av de små och medelstora värdepappersföretag som omfattas av undantaget.

Den medlemsstat som beslutar att tillämpa ett sådant undantag ska meddela detta till kommissionen, ESRB, EBA och de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna.

3. Vid tillämpning av punkt 2 ska medlemsstaterna utse den myndighet som ansvarar för tillämpningen av denna artikel. Den myndigheten ska vara den behöriga myndigheten eller den utsedda myndigheten.

4. Vid tillämpning av punkt 2 ska värdepappersföretag kategoriseras som stora och medelstora i enlighet med rekommendation 2003/261/EG.

5. Institutet ska uppfylla kravet i punkt 1 med kärnprimärkapital som inte får vara en del av sådant kärnprimärkapital som upprätthålls för uppfyllande av kapitalbaskravet i enlighet med artikel 92 i förordning (EU) nr 575/2013, kravet på upprätthållande av en kapitalkonserveringsbuffert i enlighet med artikel 129 i detta direktiv eller något annat krav i artikel 104 i detta direktiv.

6. Om ett institut inte klarar att uppfylla kravet i punkt 1 i denna artikel fullt ut ska det omfattas av utdelningsrestriktioner enligt artikel 141.2 och 141.3.

Artikel 131

Globala och andra systemviktiga institut

1. Myndigheterna ska utse den myndighet som ansvarar för att på gruppnivå identifiera globala systemviktiga institut, och, på individuell nivå, gruppnivå eller undergruppsnivå, beroende på vad som är tillämpligt, andra systemviktiga institut som är auktoriserade inom deras jurisdiktion. Den myndigheten ska vara den behöriga eller den utsedda myndigheten. Medlemsstaterna får utse fler än en myndighet. De globala systemviktiga instituten ska vara ett moderinstitut inom EU, ett finansiellt moderholdingföretag inom EU, ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EU eller ett institut. De globala systemviktiga instituten får inte vara ett institut som är ett dotterföretag till ett moderinstitut inom EU, ett finansiellt moderholdingföretag inom EU eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EU.

inom EU. De andra systemviktiga företagen ska vara ett moderinstitut inom EU, ett finansiellt moderholdingföretag inom EU, ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EU eller ett institut.

2. Metoden för identifiering av globala systemviktiga institut ska bygga på följande kategorier:

- a) Gruppens storlek.
- b) Graden av gruppens sammanlänkning med det finansiella systemet.
- c) Möjligheten att ersätta de tjänster eller den finansiella infrastruktur som gruppen tillhandahåller.
- d) Gruppens komplexitet.
- e) Gruppens gränsöverskridande verksamhet, inklusive gränsöverskridande verksamhet mellan medlemsstater och mellan en medlemsstat och ett tredjeland.

Varje kategori ska ha samma viktning och bestå av kvantifierbara indikatorer.

Metoden ska innebära att varje bedömd enhet som avses i punkt 1 ges ett totalt poängtal, som gör det möjligt att fastställa om enheten är ett globalt systemviktigt institut och placera in det i en underkategori enligt punkt 9.

3. Andra systemviktiga institut ska identifieras i enlighet med punkt 1. Systemviktigheten ska bedömas på grundval av åtminstone ett av följande kriterier:

- a) Storlek.
- b) Betydelsen för unionens eller den relevanta medlemsstatens ekonomi.
- c) Betydelsen av dess gränsöverskridande verksamhet.
- d) Graden av institutets eller gruppens sammanlänkning med det finansiella systemet.

EBA ska senast den 1 januari 2015, efter samråd med ESRB, offentliggöra riktlinjer för de kriterier som ska fastställa villkoren för tillämpning av denna punkt i samband med bedömningen av andra systemviktiga institut. I dessa riktlinjer ska de internationella ramarna för nationella systemviktiga institut samt unionens särdrag och nationella särdrag beaktas.

4. Alla globala systemviktiga institut ska på gruppnivå ha en buffert för globala systemviktiga institut som motsvarar den underkategori där det globala systemviktiga institutet har plats. Bufferten ska bestå av och komplettera kärnprimärkapitalet.

5. Den behöriga eller den utsedda myndigheten får på gruppnivå, undergruppensnivå eller individuell nivå kräva att varje annat systemviktigt institut har en buffert för andra systemviktiga institut på upp till 2 % av det totala riskvägda exponeringsbeloppet beräknat i enlighet med artikel 92.3 i förordning (EU) nr 575/2013, med beaktande av kriterierna för identifiering av det andra systemviktiga institutet. Den bufferten ska bestå av och komplettera kärnprimärkapitalet.

6. När den behöriga eller den utsedda myndigheten kräver att en riskbuffert för andra systemviktiga institut upprätthålls ska den iaktta följande:

a) Bufferten för andra systemviktiga institut får inte medföra oproportionella negativa effekter på hela eller delar av det finansiella systemet i andra medlemsstater eller i unionen som helhet och utgöra eller skapa ett hinder för den inre marknadens funktion.

b) Den behöriga eller den utsedda myndigheten måste se över bufferten för andra systemviktiga institut åtminstone varje år.

7. Innan en buffert för andra systemviktiga institut fastställs eller ändras ska den behöriga eller den utsedda myndigheten underrätta kommissionen, ESRB, EBA och behöriga och utsedda myndigheter i berörda medlemsstater en månad innan det beslut som avses i punkt 5 offentliggörs. Den anmälan ska innehålla detaljerade upplysningar om:

a) De bakomliggande skälen till varför det anses att bufferten för andra systemviktiga institut sannolikt är tillräckligt effektiv och proportionell för att kunna minska risken.

b) En bedömning av de positiva eller negativa effekter som bufferten för andra systemviktiga institut sannolikt får på den inre marknaden, på grundval av information som medlemsstaterna har tillgång till.

c) Det buffertvärde för andra systemviktiga institut som medlemsstaterna vill kräva.

8. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 133 och punkt 5 i denna artikel, och om det andra systemviktiga institutet är ett dotterföretag till antingen ett globalt systemviktigt institut eller ett annat systemviktigt institut som är ett moderinstitut inom EU och på gruppnivå omfattas av en buffert för

andra systemviktiga institut, ska den buffert som tillämpas på individuell nivå eller undergruppensnivå för det andra systemviktiga institutet inte överstiga den högre av följande två värden:

a) 1 % av det riskvägda exponeringsbelopp som beräknas i enlighet med artikel 92.3 i förordning (EU) nr 575/2013.

b) Det buffertvärde för globala systemviktiga institut eller andra systemviktiga institut som tillämpas för gruppen på gruppnivå.

9. Globala systemviktiga institutet ska delas in i minst fem underkategorier. Den undre gränsen och gränserna mellan de olika underkategorierna bestäms av det med identifieringsmetoden fastställda poängtalet. Gränsvärdena mellan närliggande underkategorier ska tydligt anges och ska följa principen om en konstant linjär ökning av systembetydelse mellan varje underkategori som innebär en linjär ökning av kravet på ytterligare primärkapital, med undantag av den högsta underkategorin. Vid tillämpning av denna punkt avses med systembetydelse den inverkan som ett globalt systemviktigt institut i kris skulle få på den globala finansiella marknaden. Den lägsta underkategorin ska ha en buffert för globala systemviktiga institut på 1 % av det totala riskvägda exponeringsbelopp som beräknas i enlighet med artikel 92.3 i förordning (EU) nr 575/2013 och den buffert som har tilldelats varje underkategori ska stiga i gradienter om 0,5 % av det totala riskvägda exponeringsbelopp som beräknas i enlighet med artikel 92.3 i förordning (EU) nr 575/2013 upp till och med den fjärde underkategorin. Den högsta underkategorin avseende buffert för globala systemviktiga institut ska omfattas av en buffert på 3,5 % av det totala riskvägda exponeringsbeloppet enligt artikel 92.3 i förordning (EU) nr 575/2013.

10. Utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 1 och 9 får den behöriga eller den utsedda myndigheten vid utövandet av sund tillsynsbedömning

a) flytta ett globalt systemviktigt institut från en lägre till en högre underkategori,

b) placera en enhet som avses i punkt 1 med ett totalt poängtal som är lägre än gränsvärdet för den lägsta underkategorin i den underkategorin eller en högre underkategori, och därmed fastställa att enheten är ett globalt systemviktigt institut.

11. Om den behöriga eller den utsedda myndigheten fattar ett beslut i enlighet med punkt 10 b ska den underrätta EBA om detta och ange en motivering.

12. Den behöriga eller den utsedda myndigheten ska meddela kommissionen, ESRB och EBA namnen på de globala systemviktiga instituten och andra systemviktiga institut och de underkategorier där de globala systemviktiga instituten har placerats, och ska offentliggöra namnen på de systemviktiga instituten. De behöriga eller utsedda myndigheterna ska offentliggöra i vilken underkategori som det globala systemviktiga institutet har placerats.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/407

Den behöriga eller den utsedda myndigheten ska varje år se över identifieringen av globala och andra systemviktiga institut och de globala systemviktiga institutens placering i respektive underkategori och meddela resultatet till det berörda systemviktiga institutet, kommissionen, ESRB och EBA och offentliggöra en uppdaterad förteckning över identifierade systemviktiga institut samt offentliggöra i vilken underkategori som varje identifierat globalt systemviktigt institut har placerats.

13. De systemviktiga instituten ska inte använda kärnprimärkapital som upprätthålls för uppfyllande av kraven i punkterna 4 och 5 i syfte att uppfylla eventuella krav i enlighet med artikel 92 i förordning (EU) nr 575/2013, artiklarna 129 och 130 i detta direktiv och eventuella krav som uppstår i enlighet med artiklarna 102 och 104 i detta direktiv.

14. Om en grupp på gruppnivå omfattas av följande, ska det högre av de båda buffertarna gälla:

a) En buffert för globala systemviktiga institut och en buffert för andra systemviktiga institut.

b) En buffert för globala systemviktiga institut, en buffert för andra systemviktiga institut och en systemriskbuffert i enlighet med artikel 133.

Om ett institut, på individuell nivå eller undergruppssnivå omfattas av en buffert för andra systemviktiga institut och en systemriskbuffert i enlighet med artikel 133, ska den högre av de båda gälla.

15. När systemriskbuffert gäller för alla exponeringar i den medlemsstat som fastställer den bufferten för att hantera makrotillsynsrisken i den medlemsstaten, men inte på exponeringar utanför medlemsstaten, ska denna systemriskbuffert, trots vad som sägs i punkt 14, vara kumulativt med de buffertar för andra systemviktiga institut eller globala systemviktiga institut som gäller i enlighet med denna artikel.

16. När punkt 14 är tillämplig och ett institut ingår i en grupp av globala systemviktiga institut eller andra systemviktiga institut, ska detta aldrig innebära att institutet på individuell nivå omfattas av ett kombinerat buffertkrav som är lägre än summan av kapitalkonserveringsbufferten, den kontryckiska kapitalbufferten och det högre av antingen bufferten för andra systemviktiga institut och den systemriskbuffert som gäller på individuell nivå.

17. När punkt 15 är tillämplig och ett institut ingår i en grupp av globala systemviktiga institut eller andra systemviktiga institut, ska detta aldrig innebära att institutet på individuell nivå omfattas av ett kombinerat buffertkrav som är lägre än summan av kapitalkonserveringsbufferten, den kontryckiska

kapitalbufferten och summan av den buffert för andra systemviktiga institut och den systemriskbuffert som gäller på individuell nivå.

18. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn för att, vid tillämpningen av denna artikel, specificera den metod enligt vilken den behöriga eller den utsedda myndigheten ska identifiera ett moderinstitut inom EU, ett finansiellt holdingföretag inom EU eller ett blandat finansiellt holdingföretag inom EU som ett globalt systemviktigt institut och specificera metoden för fastställande av underkategorier och placeringen av globala systemviktiga institut i underkategorier på grundval av deras systembetydelse och med beaktande av eventuella internationellt överenskomna standarder.

EBA ska överlämna dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen senast den 30 juni 2014.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första och andra styckena i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Artikel 132

Rapportering

1. Kommissionen ska senast den 31 december 2015 på grundval av den internationella utvecklingen och EBA:s yttrande förelägga Europaparlamentet och rådet en rapport om möjligheten att utvidga reglerna för globala systemviktiga institut till ytterligare typer av institut inom unionen, om så är lämpligt åtföljd av ett lagstiftningsförslag.

2. Kommissionen ska senast den 31 december 2016, efter samråd med ESRB och EBA, förelägga Europaparlamentet och rådet en rapport om huruvida bestämmelserna om globala systemviktiga institut i artikel 131 bör ändras, om så är lämpligt åtföljd av ett lagstiftningsförslag. I ett sådant förslag ska man vederbörligen beakta den internationella utvecklingen på regelringsområdet och vid behov se över processen för placering av institutspecifika buffertar för andra systemviktiga institut inom en grupp, med beaktande av eventuella negativa effekter på genomförandet av den organisatoriska åtskillnaden inom medlemsstaterna.

Artikel 133

Krav på att upprätthålla en systemriskbuffert

1. Varje medlemsstat får införa en systemriskbuffert i kärnprimärkapital för den finansiella sektorn eller för en eller flera delar av denna sektor för att förhindra och minska långsiktiga strukturella systemrisker eller makrotillsynsrisiker som inte omfattas av förordning (EU) nr 575/2013, som innebär en sådan risk för störningar av det finansiella systemet som kan få allvarliga negativa effekter på det finansiella systemet och den reella ekonomin i en viss medlemsstat.

2. Vid tillämpning av punkt 1 ska medlemsstaten utse den myndighet som ska ansvara för att fastställa systemriskbufferten och identifiera vilka de grupper av institut på vilka den är tillämplig. Denna myndighet ska vara den behöriga eller den utsedda myndigheten.

3. Vid tillämpning av punkt 1 kan det krävas att institut, utöver det kärnprimärkapital som upprätthålls för uppfyllandet av kapitalbaskravet i enlighet med artikel 92 i förordning (EU) nr 575/2013 också upprätthåller en systemriskbuffert i kärnprimärkapital på minst 1 % som bygger på exponeringen som omfattas av en systemriskbuffert i enlighet med punkt 8 i denna artikel på individuell nivå, grupp-nivå eller undergruppsnivå i enlighet med del ett avdelning II i den förordningen. Den berörda behöriga eller utsedda myndigheten får kräva att institutet upprätthåller systemriskbufferten på såväl individuella nivå som på grupp-nivå.

4. Instituterna ska inte använda kärnprimärkapital som upprätthålls för uppfyllande av kraven i punkt 3 i syfte att uppfylla eventuella krav i enlighet med artikel 92 i förordning (EU) nr 575/2013, artiklarna 129 och 130 i detta direktiv och eventuella krav som uppstår i enlighet med artiklarna 102 och 104 i detta direktiv. Om en grupp har identifierats som ett systemviktigt institut som omfattas av en buffert för globala systemviktiga institut eller en buffert för andra systemviktiga institut på grupp-nivå i enlighet med artikel 131 också omfattas av en systemriskbuffert på grupp-nivå i enlighet med denna artikel ska den högre av buffertarna gälla. Om ett institut på individuell nivå eller undergruppsnivå omfattas av en buffert för andra systemviktiga institut i enlighet med artikel 131 och en systemriskbuffert i enlighet med denna artikel ska den högre av de båda gälla.

5. När en systemriskbuffert gäller alla exponeringar i den medlemsstat som fastställer den bufferten för att hantera makrotillsynsrisken i den medlemsstaten, men inte på exponeringar utanför medlemsstaten, ska denna systemriskbuffert, trots vad som sägs i punkt 4, vara kumulativt med de buffertar för andra systemviktiga institut eller globala systemviktiga institut som gäller i enlighet med artikel 131.

6. När punkt 4 är tillämplig och ett institut ingår i en grupp eller i en undergrupp där det ingår ett globalt systemviktigt institut eller andra systemviktiga institut, ska det institutet inte, på individuell nivå, anses omfattas av ett kombinerat buffertkrav som är lägre än summan av kapitalkonserveringsbufferten, den kontracykliska kapitalbufferten och den högre av bufferten för andra systemviktiga institut och den systemriskbuffert som gäller för det på individuell nivå.

7. Om punkt 5 gäller och ett institut ingår i en grupp eller i en undergrupp där det ingår ett globalt systemviktigt institut eller andra systemviktiga institut ska det institutet inte, på individuell nivå, anses omfattas av ett kombinerat buffertkrav som

är lägre än summan av kapitalkonserveringsbufferten, den kontracykliska kapitalbufferten och summan av den buffert för andra systemviktiga institut och den systemriskbuffert som gäller för det på individuell nivå.

8. En systemriskbuffert får gälla exponeringar i den medlemsstat där den bufferten fastställs och får också gälla exponeringar i tredjeländer. En systemriskbuffert får också gälla exponeringar i andra medlemsstater om inte annat följer av punkterna 15 och 18.

9. En systemriskbuffert ska gälla alla institut, eller en eller flera delar av dessa institut, för vilka myndigheterna i den berörda medlemsstaten är behöriga i enlighet med detta direktiv, och ska fastställas genom gradvisa eller tilltagande justeringar i steg om 0,5 procentenheter. Olika krav får införas för olika delar av sektorn.

10. När den behöriga eller den utsedda myndigheten kräver att en riskbuffert för andra systemviktiga institut upprätthålls ska den iakttas följande:

a) En buffert för andra systemviktiga institut får inte medföra oproportionella negativa effekter på hela eller delar av det finansiella systemet i andra medlemsstater eller i unionen som helhet och utgöra eller skapa ett hinder för den inre marknadens funktion.

b) Den behöriga eller den utsedda myndigheten måste se över bufferten för andra systemviktiga institut åtminstone varje år.

11. Innan ett systemriskbuffertvärde på upp till 3 % fastställs eller ändras ska den behöriga eller den utsedda myndigheten underrätta kommissionen, ESRB, EBA och behöriga och utsedda myndigheter i de berörda medlemsstaterna en månad innan det beslut som avses i punkt 16 offentliggörs. Om bufferten gäller exponeringar i tredjeländer ska den behöriga eller den utsedda myndigheten också underrätta de tillsynsmyndigheterna i dessa tredjeländer. Den anmälan ska innehålla detaljerade upplysningar om

a) systemrisken eller makrotillsynsrisken i medlemsstaten i fråga,

b) orsakerna till att systemrisk eller makrotillsynsrisker hotar stabiliteten i det finansiella systemet på nationell nivå som motiverar systemriskbuffertvärdet,

c) de bakomliggande skälen till varför det anses att systemriskbufferten sannolikt är tillräckligt effektiv och proportionell för att minska risken,

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/409

d) en bedömning av systemriskbuffertens sannolika positiva eller negativa effekter på den inre marknaden, på grundval av information som medlemsstaterna har tillgång till,

e) motiveringen till varför inga av de befintliga åtgärderna i detta direktiv eller i förordning (EU) nr 575/2013, med undantag av artikel 458 och 459 i den förordningen, eller i detta direktiv var för sig eller i kombination skulle vara tillräckliga för att hantera den konstaterade makrotillsyns- eller systemrisken med beaktande av dessa åtgärders relativa effektivitet,

f) det systemriskbuffertvärde som medlemsstaterna vill kräva.

12. Innan ett systemriskbuffertvärde på över 3 % fastställs eller ändras ska den behöriga eller den utsedda myndigheten underrätta kommissionen, ESRB, EBA och behöriga och utsedda myndigheter i de berörda medlemsstaterna. Om bufferten gäller exponeringar i tredjeländer ska den behöriga eller den utsedda myndigheten också underrätta tillsynsmyndigheterna i dessa tredjeländer. Dem anmälan ska innehålla detaljerade upplysningar om

a) systemrisken eller makrotillsynsrisken i medlemsstaten i fråga,

b) orsakerna till att systemrisk eller makrotillsynsrisiker hotar stabiliteten i det finansiella systemet på nationell nivå som motiverar systemriskbuffertvärdet,

c) de bakomliggande skälen till varför det anses att systemriskbufferten sannolikt är tillräckligt effektiv och proportionell för att minska risken,

d) en bedömning av systemriskbuffertens sannolika positiva eller negativa effekter på den inre marknaden, på grundval av information medlemsstaterna har tillgång till,

e) motiveringen till varför inga av de befintliga åtgärderna i detta direktiv eller i förordning (EU) nr 575/2013, med undantag av artikel 458 och 459 i den förordningen, var för sig eller i kombination skulle vara tillräckliga för att hantera den konstaterade makrotillsyns- eller systemrisken med beaktande av dessa åtgärders relativa effektivitet,

f) det systemriskbuffertvärde som medlemsstaterna vill kräva.

13. Den behöriga eller den utsedda myndigheten får från och med den 1 januari 2015, och i överensstämmelse med förfarandet i punkt 11, fastställa eller ändra ett systemriskbuffertvärde

som gäller exponeringar i den medlemsstaten och också kan gälla exponeringar i tredjeländer på upp till 5 %. När ett systemriskbuffertvärde på mer än 5 % fastställs eller ändras ska förfarandena i punkt 12 följas.

14. När systemriskbuffertvärdet fastställs till mellan 3 % och 5 % i enlighet med punkt 13, ska den behöriga eller den utsedda myndigheten i den medlemsstat där den bufferten fastställs alltid underrätta kommissionen om detta och invänta kommissionens yttrande innan åtgärderna i fråga antas.

När kommissionens yttrande är negativt ska den behöriga eller den utsedda myndigheten i den medlemsstat där bufferten fastställs rätta sig efter det yttrandet eller förklara varför den inte gör det.

När en del av finanssektorn är ett dotterföretag vars moderföretag är etablerat i en annan medlemsstat ska den behöriga eller den utsedda myndigheten anmäla detta till myndigheterna i de medlemsstaterna, kommissionen och ESRB. Inom en månad från anmälan ska kommissionen och ESRB utfärda en rekommendation om de åtgärder som vidtagits i enlighet med denna punkt. Om myndigheterna är av en annan åsikt, eller om såväl kommissionen som ESRB har avgett ett negativt yttrande, får den behöriga myndigheten eller den utsedda myndigheten hänksjuta frågan till EBA och begära bistånd i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010. Beslutet att fastställa bufferten för dessa exponeringar ska vila till dess att EBA har fattat ett beslut.

15. Inom en månad från den anmälan som avses i punkt 12 ska ESRB avge ett yttrande till kommissionen om huruvida systemriskbufferten bedöms vara lämpligt. EBA får också avge ett yttrande till kommissionen angående bufferten i enlighet med artikel 34.1 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Inom två månader från anmälan ska kommissionen, med beaktande av ESRB:s och EBA:s bedömning, om detta är lämpligt, och om den är övertygad om systemriskbufferten inte medför några oproportionella negativa effekter på hela eller delar av det finansiella systemet i andra medlemsstater eller i unionen som helhet och utgör eller skapar hinder för en välfungerande inre marknad, anta en genomförandeakt som ger den behöriga eller den utsedda myndigheten befogenhet att anta den föreslagna åtgärden.

16. Varje behörig eller utsedd myndighet ska offentliggöra fastställandet av systemriskbufferten på lämplig webbplats. Tillkännagivandet ska åtminstone innehålla följande information:

a) Systemriskbuffertvärdet.

- b) De institut på vilka systemriskbufferten tillämpas.
- c) En motivering tillsystemriskbufferten.
- d) Det datum då instituten måste börja tillämpa den fastställda eller ändrade systemriskbufferten.
- e) Namnen på de länder där exponeringar i dessa länder erkänns i systemriskbufferten.

Om det offentliggörande som avses i led c skulle kunna äventyra stabiliteten i det finansiella systemet ska information enligt led c inte anges i tillkännagivandet.

17. Om ett institut inte klarar att uppfylla kravet i punkt 1 i denna artikel fullt ut ska det omfattas av utdelningsrestriktioner enligt artikel 141.2 och 141.3.

Om tillämpningen av dessa utdelningsrestriktioner leder till en otillfredsställande förstärkning av institutets kärnprimärkapital mot bakgrund av den relevanta systemrisken, får de behöriga myndigheterna vidta ytterligare åtgärder i enlighet med artikel 64.

18. Efter den anmälan som avses i punkt 11 får medlemsstaterna tillämpa bufferten på alla exponeringar. Om en behörig eller en utsedd myndighet beslutar att fastställa en buffert på upp till 3 % på grundval av exponeringar i andra medlemsstater ska samma buffert fastställas för alla exponeringar inom unionen.

Artikel 134

Erkännande av ett systemriskbuffertvärde

1. Andra medlemsstater får erkänna ett systemriskbuffertvärde som fastställts i enlighet med artikel 133 och får tillämpa det buffertvärdet för nationellt auktoriserade institut för exponeringar i den medlemsstat som fastställt det buffertvärdet.
2. Om en medlemsstat erkänner systemriskbuffertvärdet för nationellt auktoriserade institut ska den medlemsstaten underlätta kommissionen, ESRB, EBA och den medlemsstat som fastställer detta systemriskbuffertvärde.
3. Vid beslut om erkännande av ett systemriskbuffertvärde ska medlemsstaten beakta den information som framlagts av den medlemsstat som fastställt buffertvärdet i enlighet med artikel 133.11, 133.12 eller 133.13.
4. Den medlemsstat som fastställt ett systemriskbuffertvärde i enlighet med artikel 133 får uppmana ESRB att utfärda en

rekommendation som avses i artikel 16 i förordningen (EU) nr 1092/2010 till en eller flera medlemsstater som kan erkänna systemriskbuffertvärdet.

Avsnitt II

Fastställande och beräkning av kontryckiska kapitalbuffertar

Artikel 135

ESRB:s riktlinjer för fastställandet av kontryckiska buffertvärden

1. ESRB får genom rekommendationer i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1092/2010 ge riktlinjer för hur myndigheter som utsetts av medlemsstaterna i enlighet med artikel 136.1 ska fastställa kontryckiska buffertvärden, däribland följande:

a) Principer som ska vägleda utsedda myndigheter när dessa ska bedöma vilket kontryckiskt buffertvärde som är lämpligt och som garanterar att myndigheterna tillämpar en sund strategi avseende relevanta makroekonomiska cykler och främjar ett sunt och konsekvent beslutsfattande i alla medlemsstater.

b) Allmänna riktlinjer för

i) mätning och beräkning av hur kreditgivning som andel av bruttonationalprodukten (BNP) avviker från den långsiktiga utvecklingstrenden,

ii) beräkning av buffertriktvärden i enlighet med artikel 136.2.

c) Vägledning om variabler som anger uppkomsten av en systemomfattande risk relaterad till perioder med alltför stor kreditstillväxt i ett finansiellt system, särskilt den relevanta kreditgivningsnivån som andel av BNP och dess avvikelser från den långsiktiga utvecklingstrenden, och om andra relevanta faktorer, däribland behandlingen av ekonomisk utveckling inom enskilda sektorer av ekonomin som kan vara upplýsande för de utsedda myndigheterna när de ska fastställa det lämpliga kontryckiska buffertvärdet i enlighet med artikel 136.

d) Vägledning om variabler, inbegripet kvalitativa kriterier, som visar att bufferten bör upprätthållas, minskas eller frigöras helt.

2. När ESRB utfärdar en rekommendation i enlighet med punkt 1 ska nämnden beakta skillnaderna mellan medlemsstaterna och framför allt särdragen hos medlemsstater med små och öppna ekonomier.

3. När ESRB har utfärdat en rekommendation enligt punkt 1 ska nämnden se över den och, om nödvändigt, uppdatera den mot bakgrund av erfarenheterna från fastställandet av buffertar enligt detta direktiv eller av utvecklingen inom internationellt överenskommen praxis.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/411

Artikel 136

Fastställande av kontryckiska buffertvärden

1. Varje medlemsstat ska utse en offentlig myndighet eller ett offentligt organ (nedan kallad utsedd myndighet) som ska ansvara för att fastställa det kontryckiska buffertvärdet för den medlemsstaten.

2. Varje utsedd myndighet ska för varje kvartal beräkna ett buffertriktvärde som ska fungera som referensvärde vid myndighetens bedömningar i syfte att fastställa det kontryckiska buffertvärdet i enlighet med punkt 3. Buffertriktvärdet ska på ett relevant sätt återspegla kreditlevelen och risker som beror på en alltför stor kreditutveckling i medlemsstaten och beakta den nationella ekonomins särdrag. Det ska baseras på avvikelser från den långsiktiga utvecklingstrenden för kreditgivning som andel av BNP, med beaktande av bland annat

a) en indikator på ökningen av kreditgivningsnivåerna inom denna jurisdiktion och särskilt en indikator på förändringar när det gäller kreditgivningen som andel av BNP i den medlemsstaten, och

b) alla gällande ESRB-riktlinjer i enlighet med artikel 135.1 b.

3. Varje utsedd myndighet ska på kvartalsbasis bedöma och fastställa lämpliga kontryckiska buffertvärden för sin medlemsstat, och ska därvid beakta

a) det buffertriktvärde som beräknats i enlighet med punkt 2 och

b) alla gällande ESRB-riktlinjer i enlighet med artikel 135.1 a, c och d och alla rekommendationer som ESRB utfärdat om fastställande av ett buffertvärde,

c) övriga variabler som den utsedda myndigheten anser relevanta för hanteringen av cykliska systemrisker.

4. Det kontryckiska buffertvärdet, uttryckt som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet som beräknas i enlighet med artikel 92.3 i förordning (EU) nr 575/2013 för institut som har kreditexponeringar i den medlemsstaten, ska ligga mellan 0 % och 2,5 % och kalibreras i steg om 0,25 procentenheter eller multipler av 0,25 procentenheter. När så är motiverat på grund av vad som anges i punkt 3 får en utsedd myndighet fastställa ett kontryckiskt buffertvärde som är högre än 2,5 % av det totala riskvägda exponeringsbeloppet som beräknas i enlighet med artikel 92.3 i förordning (EU) nr 575/2013 för tillämpningen av artikel 140.2 i detta direktiv.

5. När en utsedd myndighet fastställer ett kontryckiskt buffertvärde över noll för första gången eller när en utsedd myndighet därefter höjer det gällande kontryckiska buffertvärdet,

ska den också fastställa den dag från och med vilken instituten måste tillämpa den höjda bufferten vid beräkningen av sin institutspecifika kontryckiska kapitalbuffert. Den dagen ska inte infalla mer än 12 månader efter den dag då det höjda buffertvärdet anmälades i enlighet med punkt 7. Om dagen infaller mindre än 12 månader efter det att det höjda buffertvärdet anmälts, måste denna kortare tidsfrist för tillämpningen vara motiverad av exceptionella omständigheter.

6. Om en utsedd myndighet sänker det gällande kontryckiska buffertvärdet ska den, oavsett om värdet sänks till noll eller inte, även fastställa en preliminär period under vilken ingen buffertökning väntas. Den preliminära perioden ska dock inte vara bindande för den utsedda myndigheten.

7. Varje utsedd myndighet ska offentliggöra det kvartalsvis fastställda kontryckiska buffertvärdet på sin webbplats. Anmälan ska åtminstone innehålla följande information:

a) Det gällande kontryckiska buffertvärdet.

b) Den aktuella kreditutvecklingsnivån som andel av BNP och dess avvikelse från den långsiktiga utvecklingstrenden.

c) Det buffertriktvärde som beräknats i enlighet med punkt 2.

d) De bakomliggande skälen till det buffertvärdet.

e) Vid en höjning av buffertvärdet, den dag från och med vilken instituten måste tillämpa det höjda buffertvärdet vid beräkningen av sin institutspecifika kontryckiska kapitalbuffert.

f) När den dag som avses i led e infaller mindre än 12 månader från dagen för anmälan enligt denna punkt, en hänvisning till de exceptionella omständigheter som motiverar en kortare tidsfrist för tillämpningen.

g) Vid en sänkning av buffertvärdet, den preliminära tidsperiod under vilken ingen höjning av buffertvärdet väntas tillsammans med en motivering avseende denna period.

De utsedda myndigheterna ska vidta alla rimliga åtgärder för att tidsmässigt samordna anmälan.

De utsedda myndigheterna ska anmäla varje kvartalsvis fastställelse av det kontryckiska buffertvärdet samt den information som anges i leden a–g till ESRB. ESRB ska offentliggöra alla anmälda buffertvärden och tillhörande information på sin webbplats.

Artikel 137

Godkännande av kontryckiska buffertvärden över 2,5 %

1. När en utsedd myndighet, i enlighet med artikel 136.4, eller en berörd tredjelandsmyndighet har fastställt ett kontryckiskt buffertvärde som överstiger 2,5 % av det totala riskvägda exponeringsbeloppet som beräknas i enlighet med artikel 92.3 i förordning (EU) nr 575/2013, kan de andra utsedda myndigheterna godkänna det buffertvärdet för de nationellt auktoriserade institutens beräkning av sina institutspecifika kontryckiska kapitalbuffertar.

2. När en utsedd myndighet i enlighet med punkt 1 i denna artikel godkänner ett buffertvärde som överstiger 2,5 % av det totala riskvägda exponeringsbeloppet som beräknas i enlighet med artikel 92.3 i förordning (EU) nr 575/2013, i enlighet med punkt 1 i denna artikel, ska den offentliggöra godkännandet på sin webbplats. Anmälan ska åtminstone innehålla följande information:

- a) Det gällande kontryckiska buffertvärdet.
- b) De medlemsstater eller tredjeländer som ska tillämpa det.
- c) Vid en höjning av buffertvärdet, den dag från och med vilken de institut som är auktoriserade i den utsedda myndighetens medlemsstat måste tillämpa det höjda buffertvärdet vid beräkningen av sin institutspecifika kontryckiska kapitalbuffert.
- d) När den dag som avses i led c infaller mindre än 12 månader från dagen för anmälan enligt denna punkt, en hänvisning till de exceptionella omständigheter som motiverar denna kortare tidsfrist för tillämpningen.

Artikel 138

ESRBs rekommendation om tredjeländers kontryckiska buffertvärden

ESRB får, i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1092/2010, utfärda en rekommendation till de utsedda myndigheterna om det lämpliga kontryckiska buffertvärdet för exponeringar i det tredjelandet om

- a) inget kontryckiskt buffertvärde har fastställts och offentliggjorts av den berörda tredjelandsmyndigheten för ett tredjeland (nedan kallad berörd tredjelandsmyndighet) där en eller flera unionsinstitut har kreditexponeringar,
- b) ESRB anser att ett kontryckiskt buffertvärde som för ett tredjeland har fastställts och offentliggjorts av den berörda tredjelandsmyndigheten är otillräckligt för att på ett tillfredsställande sätt skydda unionsinstituten från risker i samband

med en alltför stor kredittillväxt i det landet, eller en utsedd myndighet meddelar ESRB att den anser buffertvärdet vara otillräckligt för att uppfylla detta syfte.

Artikel 139

Utsedda myndigheters beslut om tredjeländers kontryckiska buffertvärden

1. Denna artikel ska tillämpas oavsett om ESRB har utfärdat en rekommendation för utsedda myndigheter som avses i artikel 138.

2. Under de omständigheter som avses i artikel 138 a kan de utsedda myndigheterna fastställa det kontryckiska buffertvärdet som nationellt auktoriserade institut måste tillämpa vid beräkningen av sina institutspecifika kontryckiska kapitalbuffertar.

3. När ett kontryckiskt buffertvärde för ett tredjeland har fastställts och offentliggjorts av en berörd tredjelandsmyndighet, kan en utsedd myndighet fastställa ett annat buffertvärde för det tredjelandet för de nationellt auktoriserade institutens beräkning av sina institutspecifika kontryckiska kapitalbuffertar, om dessa skäligen anser att det buffertvärde som fastställts av den berörda tredjelandsmyndigheten är otillräckligt för att på ett tillfredsställande sätt skydda dem mot risker i samband med en alltför stor kredittillväxt i det landet.

När en utsedd myndighet utövar befogenheten enligt första stycket ska den inte fastställa ett kontryckiskt buffertvärde som understiger den nivå som fastställts av den berörda tredjelandsmyndigheten förutsatt att buffertvärdet överstiger 2,5 %, uttryckt i procent av det totala riskexponerade beloppet som beräknas i enlighet med artikel 92.3 i förordning (EU) nr 575/2013 i institut som har kreditexponeringar i det tredjelandet.

För att garantera enhetlighet vid fastställandet av buffertvärden för tredjeländer kan ESRB ge rekommendationer på detta område.

4. När en utsedd myndighet fastställer ett kontryckiskt buffertvärde för ett tredjeland i enlighet med punkt 2 eller 3 och detta värde höjer det redan gällande kontryckiska buffertvärdet, ska den utsedda myndigheten fastställa den dag från och med vilken de nationellt auktoriserade instituten måste tillämpa det buffertvärdet vid beräkningen av sin institutspecifika kontryckiska kapitalbuffert. Den dagen får inte infalla mer än 12 månader efter den dag då buffertvärdet anmäls i enlighet med punkt 5. Om den dagen infaller mindre än 12 månader efter det att buffertvärdet anmäls, ska denna kortare tidsfrist för tillämpningen vara motiverad på grund av exceptionella omständigheter.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/413

5. Utsedda myndigheter ska offentliggöra varje fastställande av ett kontryckiskt buffertvärde för ett tredjeland i enlighet med punkt 2 eller 3 på sina webbplatser, och ska bifoga följande information:

- a) Det kontryckiska buffertvärdet och det tredjeland för vilket det gäller.
- b) De bakomliggande skälen till det buffertvärdet.
- c) Om buffertvärdet har fastställts över noll för första gången eller vid höjning av buffertvärdet, den dag från och med vilken instituten måste tillämpa det höjda buffertvärdet vid beräkningen av sin institutspecifika kontryckiska kapitalbuffert.
- d) När den dag som avses i led c infaller mindre än 12 månader från dagen för offentliggörandet av fastställandet enligt denna punkt, en hänvisning till de exceptionella omständigheter som motiverar denna kortare tidsfrist för tillämpningen.

Artikel 140

Beräkning av institutspecifika kontryckiska kapitalbuffertvärden

1. Det institutspecifika kontryckiska buffertvärdet ska bestå av det viktade genomsnittet av de kontryckiska buffertvärden som gäller i de jurisdiktioner där institutets berörda kreditexponeringar finns, eller som gäller vid tillämpningen av denna artikel i enlighet med artikel 139.2 eller 139.3.

Medlemsstaterna ska kräva att instituten, när de beräknar det viktade genomsnitt som avses i första stycket, på varje tillämpligt kontryckiskt buffertvärde tillämpar de av sina sammanlagda kapitalbaskrav för kreditrisk, fastställda i enlighet med del tre avdelningarna II och III i förordning (EU) nr 575/2013, som rör de berörda kreditexponeringarna på territoriet i fråga, dividerat med de sammanlagda kapitalbaskrav för kreditrisk som rör samtliga av deras berörda kreditexponeringar.

2. Om en utsedd myndighet, i enlighet med artikel 136.4, fastställer ett kontryckiskt buffertvärde som överstiger 2,5 % av det totala riskvägda exponeringsbeloppet som beräknas i enlighet med artikel 92.3 i förordning (EU) nr 575/2013, ska medlemsstaterna se till att de nedan angivna buffertvärdena tillämpas på berörda kreditexponeringar i den utsedda myndighetens medlemsstat (nedan kallad medlemsstat A) vid den beräkning som krävs enligt punkt 1 samt, om relevant, vid beräkningen av andelen gruppbaserat kapital för institutet i fråga:

a) Nationellt auktoriserade institut ska tillämpa det buffertvärde som överstiger 2,5 % av det totala riskvägda exponeringsbeloppet.

b) Institut som är auktoriserade i en annan medlemsstat ska tillämpa ett kontryckiskt buffertvärde på 2,5 % av det totala riskvägda exponeringsbeloppet om den utsedda myndigheten i den medlemsstat där de har auktoriserats inte har godkänt buffertvärdet över 2,5 % i enlighet med artikel 137.1.

c) Institut som är auktoriserade i en annan medlemsstat ska tillämpa det kontryckiska buffertvärde som fastställts av den utsedda myndigheten i medlemsstat A om den utsedda myndigheten i den medlemsstat där de har auktoriserats har godkänt det buffertvärdet i enlighet med artikel 137.

3. Om det kontryckiska buffertvärde som av en berörd tredjelandsmyndighet fastställts för ett tredjeland överstiger 2,5 % av det totala riskvägda exponeringsbeloppet som beräknas i enlighet med artikel 92.3 i förordning (EU) nr 575/2013, ska medlemsstaterna se till att de nedan angivna buffertvärdena tillämpas på berörda kreditexponeringar i det tredjelandet vid den beräkning som krävs enligt punkt 1 samt, om relevant, vid beräkningen av andelen gruppbaserat kapital för institutet i fråga:

a) Institut ska tillämpa ett kontryckiskt buffertvärde på 2,5 % av det totala riskvägda exponeringsbeloppet om den utsedda myndigheten i den medlemsstat där de har auktoriserats inte har godkänt ett buffertvärde över 2,5 % i enlighet med artikel 137.1.

b) Institut ska tillämpa det kontryckiska buffertvärde som fastställts av den berörda tredjelandsmyndigheten om den utsedda myndigheten i den medlemsstat där de har auktoriserats har godkänt det buffertvärdet i enlighet med artikel 137.

4. Berörda kreditexponeringar ska innefatta alla andra exponeringsklasser än dem som anges i artikel 112 a-f i förordning (EU) nr 575/2013 och som regleras av följande:

a) Kapitalbaskraven för kreditrisk enligt del tre avdelning II i den förordningen.

b) Om exponeringen ingår i handelslagret, kapitalbaskraven för specifik risk enligt del tre avdelning IV kapitel 2 i den förordningen eller tillkommande fallissemangs- och migrationsrisker enligt del tre avdelning IV kapitel 5 i den förordningen.

c) När exponeringen är en värdepapperisering, kapitalbaskraven enligt del tre avdelning II kapitel 5 i den förordningen.

5. Institut ska ange en berörd kreditexponerings geografiska område i enlighet med tekniska standarder för tillsyn som antagits i enlighet med punkt 7.

6. För den beräkning som krävs enligt punkt 1 ska följande gälla:

a) Ett kontracykliskt buffertvärde för en medlemsstat ska tillämpas från och med den dag som anges i den information som offentliggörs enligt artikel 136.7 e eller 137.2 c om syftet med det beslutet är att höja buffertvärdet.

b) Om inte annat följer av led c, ska ett kontracykliskt buffertvärde tillämpas 12 månader efter den dag då ändringen av buffertvärdet anmälades av den berörda tredjelandsmyndigheten, oavsett om den myndigheten kräver att institut etablerade i det tredjelandet ska tillämpa ändringen inom en kortare period, om syftet med det beslutet är att höja buffertvärdet.

c) Om den utsedda myndigheten i institutets hemmedlemsstat fastställer det kontracykliska buffertvärdet för ett tredjeland i enlighet med artikel 139.2 eller 139.3 eller godkänner det kontracykliska buffertvärdet för ett tredjeland i enlighet med artikel 137, ska det buffertvärdet tillämpas från och med den dag som anges i den information som offentliggörs enligt artikel 139.5 c eller artikel 137.2 c om syftet med det beslutet är att höja buffertvärdet.

d) Ett kontracykliskt buffertvärde ska tillämpas omedelbart om syftet med beslutet är att sänka buffertvärdet.

Vid tillämpning av led b ska en ändring av det kontracykliska buffertvärdet för ett tredjeland anses ha anmälts den dag då det offentliggörs av den berörda tredjelandsmyndigheten i enlighet med gällande nationella regler.

7. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn som specificerar metoden för angivelse av de berörda kreditexponeringarnas geografiska område enligt punkt 5.

EBA ska lämna in dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen senast den 1 januari 2014.

Kommissionen ska delegeras befogenheter att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med förfarandet i artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Avsnitt III

Kapitalbevarande åtgärder

Artikel 141

Utdelningsrestriktioner

1. Medlemsstaterna ska förbjuda institut som uppfyller det kombinerade buffertkravet att göra utdelningar kopplade till kärnprimärkapitalet i en utsträckning som skulle minska deras kärnprimärkapital till en nivå där det kombinerade buffertkravet inte längre är uppfyllt.

2. Medlemsstaterna ska kräva att institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet beräknar sitt högsta utdelningsbara belopp i enlighet med punkt 4 och anmäler detta till den behöriga myndigheten.

Vid tillämpning av första stycket ska medlemsstaterna förbjuda varje sådant institut att vidta någon av nedanstående åtgärder utan att först ha beräknat sitt högsta utdelningsbara belopp:

a) Göra en utdelning kopplad till kärnprimärkapital.

b) Skapa en skyldighet att betala ut rörlig ersättning eller diskretionära pensionsförmåner eller betala ut rörlig ersättning om skyldigheten att betala skapades vid en tidpunkt då institutet inte uppfyllde de kombinerade buffertkraven.

c) Göra utbetalningar avseende primärkapitaltillskott.

3. Så länge ett institut inte uppfyller eller så länge det överskrider sitt kombinerade buffertkrav ska medlemsstaterna förbjuda det att göra utdelningar som överstiger det högsta utdelningsbara belopp som beräknats i enlighet med punkt 4 genom någon av de åtgärder som anges i punkt 2 a, b och c.

4. Medlemsstaterna ska kräva att instituten beräknar det högsta utdelningsbara beloppet genom att multiplicera den summa som beräknats enligt punkt 5 med den faktor som fastställs i enlighet med punkt 6. Det högsta utdelningsbara beloppet ska minskas genom någon av de åtgärder som anges i punkt 2 andra stycket led a, b eller c.

5. Den summa som ska multipliceras i enlighet med punkt 4 ska bestå av

a) delårsöverskott som inte inräknats i kärnprimärkapitalet enligt artikel 26.2 i förordning (EU) nr 575/2013 och som har genererats efter det senaste beslutet om vinstutdelning eller någon av de åtgärder som avses punkt 2 andra stycket led a, b eller c i den här artikeln

plus

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/415

- b) årsöverskott som inte inräknats i kärnprimärkapitalet enligt artikel 26.2 i förordning (EU) nr 575/2013 och som har genererats efter det senaste beslutet om vinstutdelning eller någon av de åtgärder som avses punkt 2 andra stycket led a, b eller c i den här artikeln

minus

- c) belopp som skulle ha erlagts i form av skatt om utdelning inte hade skett på de poster som anges under leden a och b i denna punkt.

6. Faktorn ska bestämmas enligt följande:

- a) När det kärnprimärkapital som upprätthålls av institutet och som inte används för att uppfylla kapitalbaskravet i enlighet med artikel 92.1 c i förordning (EU) nr 575/2013, uttryckt som procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet som beräknas i enlighet med artikel 92.3 i den förordningen, ligger inom det kombinerade buffertkravets första (dvs. lägst-) kvartil, ska faktorn vara 0.

- b) När det kärnprimärkapital som upprätthålls av institutet och som inte används för att uppfylla kapitalbaskravet i enlighet med artikel 92.1 c i förordning (EU) nr 575/2013, uttryckt som procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet som beräknas i enlighet med artikel 92.3 i den förordningen, ligger inom det kombinerade buffertkravets andra kvartil, ska faktorn vara 0,2.

- c) När det kärnprimärkapital som upprätthålls av institutet och som inte används för att uppfylla kapitalbaskravet i enlighet med artikel 92.1 c i förordning (EU) nr 575/2013, uttryckt som procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet som beräknas i enlighet med artikel 92.3 i den förordningen, ligger inom det kombinerade buffertkravets tredje kvartil, ska faktorn vara 0,4.

- d) När det kärnprimärkapital som upprätthålls av institutet och som inte används för att uppfylla kapitalbaskravet i enlighet med artikel 92.1 c i förordning (EU) nr 575/2013, uttryckt som procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet som beräknas i enlighet med artikel 92.3 i den förordningen, ligger inom det kombinerade buffertkravets första (dvs. högsta-) kvartil, ska faktorn vara 0,6.

De undre och övre gränserna i varje kvartil i det kombinerade buffertkravet ska beräknas enligt följande:

$$\text{Undre gräns i kvartilen} = \frac{\text{Kombinerat buffertkrav}}{4} \times (Q_n - 1)$$

$$\text{Övre gräns i kvartilen} = \frac{\text{Kombinerat buffertkrav}}{4} \times Q_n$$

där "Qn" anger ordningstalet för den berörda kvartilen.

7. De restriktioner som införs genom denna artikel ska endast tillämpas på betalningar som leder till en minskning av kärnprimärkapitalet eller en vinstminskning, och endast i fall där ett inställande av betalning eller en utebliven betalning inte innebär fallissemang eller utgör ett villkor för att inleda det insolvensförfarande som är tillämpligt för institutet.

8. När ett institut inte uppfyller det kombinerade buffertkravet och har för avsikt att ge utdelning på utdelningsbar vinst eller vidta en åtgärd enligt punkt 2 andra stycket led a, b och c ska den underrätta den behöriga myndigheten och lämna följande information:

- a) Det kapital som innehas av institutet, indelat enligt följande:

- i) Kärnprimärkapital.
- ii) Övrigt primärkapital för kapitaltäckningsändamål.
- iii) Supplementärt kapital.

- b) Beloppet för institutets delårs- och årsöverskott.

- c) Det högsta utdelningsbara beloppet beräknat i enlighet med punkt 4.

- d) Det belopp utdelningsbar vinst som institutet har för avsikt att fördela mellan följande:

- i) Utdelningsbetalningar.
- ii) Inlösen.
- iii) Utbetalningar avseende primärkapitalstillskott

- iv) Utbetalning av rörlig ersättning eller diskretionära pensionsförmåner, oavsett om det sker genom att en ny skyldighet att betala skapas eller det rör sig om en betalning enligt en skyldighet att betala som uppstått vid en tidpunkt då institutet inte uppfyllde sina kombinerade buffertkrav.

9. Institutet ska vidta åtgärder för att se till att beloppet för utdelningsbar vinst och det högsta utdelningsbara beloppet beräknas på ett riktigt sätt, och ska på begäran kunna styrka riktigheten för den behöriga myndigheten.

10. Vid tillämpning av punkterna 1 och 2 ska en utdelning kopplad till kärnprimärkapital omfatta följande:

- a) En utbetalning i form av kontant utdelning.
- b) En utdelning av helt eller delvis betalda fondaktier eller andra kapitalinstrument som avses i artikel 26.1 a i förordning (EU) nr 575/2013.
- c) Inlösen eller uppköp av egna aktier eller andelar eller andra kapitalinstrument som avses i artikel 26.1 a i den förordningen.
- d) Återbetalning av belopp som utbetalats med anknytning till kapitalinstrument som avses i artikel 26.1 a i den förordningen.
- e) En utdelning av poster som avses i artikel 26.1 b–e i den förordningen.

Artikel 142

Kapitalkonserveringsplan

1. När ett institut inte uppfyller sitt kombinerade buffertkrav ska det utarbeta en kapitalkonserveringsplan och lägga fram den för den behöriga myndigheten senast fem arbetsdagar efter den dag då det konstaterade att det inte uppfyllde kravet, om inte den behöriga myndigheten beviljar en längre frist upp till tio dagar.

De behöriga myndigheterna ska endast bevilja sådana tillstånd med utgångspunkt från den enskilda situationen för ett kreditinstitut och med beaktande av omfattningen av och komplexiteten i kreditinstitutets verksamhet.

- 2. Kapitalkonserveringsplanen ska omfatta följande:
 - a) Estimater av inkomster och utgifter och en prognos för balansräkningen.
 - b) Åtgärder för att öka institutets kapitalrelation.
 - c) En plan och tidsram för att öka kapitalbasen med målet att uppfylla det kombinerade buffertkravet fullt ut.

d) All övrig information som den behöriga myndigheten anser nödvändig för att göra den utvärdering som krävs enligt punkt 3.

3. Den behöriga myndigheten ska utvärdera kapitalkonserveringsplanen och ska endast godkänna planen om den anser att det är sannolikt att planen, om den genomförs, kommer att leda till att kapital bevaras eller mobiliseras i tillräcklig grad för att institutet ska kunna uppfylla sitt kombinerade buffertkrav inom en tid som den behöriga myndigheten anser lämplig.

4. Om den behöriga myndigheten inte godkänner kapitalkonserveringsplanen i enlighet med punkt 3 ska den vidta någon av, eller båda, följande åtgärder:

- a) Kräva att institutet ökar sin kapitalbas till angivna nivåer inom specificerade perioder.
- b) Utöva sina befogenheter enligt artikel 102 i syfte att införa strängare restriktioner för utdelning än vad som krävs enligt artikel 141.

AVDELNING VIII

OFFENTLIGGÖRANDE AV DE BEHÖRIGA MYNDIGHETERNA

Artikel 143

Allmänna krav på offentliggörande

1. De behöriga myndigheterna ska offentliggöra upplysningar om följande:

- a) Texterna till de lagar och andra författningar samt den allmänna vägledning som antas i deras medlemsstater på området reglering av institut.
- b) Hur de alternativ och det handlingsutrymme som ges genom unionsrätten har utnyttjats.
- c) De allmänna kriterier och metoder som de använder för den översyn och utvärdering som avses i artikel 97.
- d) Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i avdelning VII kapitel 1 avsnitt II i detta direktiv och artiklarna 54 och 58 i direktiv 2004/39/EG, aggregerade statistiska data om centrala aspekter av hur tillsynsregelverket tillämpas i varje medlemsstat, inklusive antalet och karaktären för de tillsynsåtgärder som har vidtagits enligt artikel 102.1 a och de administrativa sanktioner som har vidtagits i enlighet med artikel 65.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/417

2. De uppgifter som offentliggörs i enlighet med punkt 1 ska vara tillräckliga för att göra det möjligt att på ett meningsfullt sätt jämföra de tillvägagångssätt som de behöriga myndigheterna i de olika medlemsstaterna har valt. Upplysningarna ska offentliggöras i ett gemensamt format och uppdateras regelbundet. Upplysningarna ska vara tillgängliga på en och samma webbplats.

3. EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande i syfte att fastställa format, struktur, innehållsförteckningar och årligt datum för offentliggörande för informationen i punkt 1.

EBA ska lämna in dessa förslag till tekniska standarder för genomförande till kommissionen senast den 1 januari 2014.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Artikel 144

Särskilda krav på offentliggörande

1. Vid tillämpning av del fem i förordning (EU) nr 575/2013 ska de behöriga myndigheterna offentliggöra följande information:

a) De allmänna kriterier och metoder som har antagits för att granska efterlevnaden av artiklarna 405–409 i förordning (EU) nr 575/2013.

b) Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i avdelning VII kapitel 1 avsnitt II, en sammanfattande beskrivning av resultatet av tillsynen och en beskrivning på årsbasis av de åtgärder som föreskrivits för bristande efterlevnad av artiklarna 405–409 i förordning (EU) nr 575/2013.

2. Den behöriga myndighet i en medlemsstat som utnyttjar den valmöjlighet som anges i artikel 7.3 i förordning (EU) nr 575/2013 ska offentliggöra följande uppgifter:

a) De kriterier som den tillämpar för att fastställa att det inte finns några rådande eller förutsebara väsentliga praktiska eller rättsliga hinder för en snabb överföring av medel ur kapitalbasen eller återbetalning av skulder.

b) Antalet moderinstitut som utnyttjar den valmöjlighet som anges i artikel 7.3 i förordning (EU) nr 575/2013 och antalet sådana moderinstitut som har dotterföretag i ett tredjeland.

c) På aggregerad nivå i medlemsstaten:

i) För moderinstitut i en medlemsstat som utnyttjar den valmöjlighet som anges i artikel 7.3 i förordning (EU) nr 575/2013, den totala kapitalbas på grupp-nivå som innehas av i dotterföretag i ett tredjeland.

ii) För moderinstitut i en medlemsstat som utnyttjar den valmöjlighet som anges i artikel 7.3 i den förordningen, den procentandel av den totala kapitalbasen på grupp-nivå som motsvarar den kapitalbas som innehas av dotterföretag i ett tredjeland.

iii) För moderinstitut i en medlemsstat som utnyttjar den valmöjlighet som anges i artikel 76.3 i den förordningen, den procentandel av den totala kapitalbas som enligt artikel 92 i den förordningen krävs på grupp-nivå och som motsvarar den kapitalbas som innehas av dotterföretag i ett tredjeland.

3. Den behöriga myndighet som utnyttjar den valmöjlighet som anges i artikel 9.1 i förordning (EU) nr 575/2013 ska offentliggöra samtliga nedanstående uppgifter:

a) De kriterier som den tillämpar för att fastställa att det inte finns några rådande eller förutsebara väsentliga praktiska eller rättsliga hinder för en snabb överföring av medel ur kapitalbasen eller återbetalning av skulder.

b) Antalet moderinstitut som utnyttjar den valmöjlighet som anges i artikel 9.1 i förordning (EU) nr 575/2013 och antalet sådana moderinstitut som har dotterföretag i ett tredjeland.

c) På aggregerad nivå i medlemsstaten:

i) För moderinstitut som utnyttjar den valmöjlighet som anges i artikel 9.1 i förordning (EU) nr 575/2013, den totala kapitalbas som innehas av dotterföretag i ett tredjeland.

ii) För moderinstitut som utnyttjar den valmöjlighet som anges i artikel 9.1 i förordning (EU) nr 575/2013, den procentandel av den totala kapitalbasen som motsvarar kapitalbas som hålls i dotterföretag i ett tredjeland.

iii) För moderinstitut som utnyttjar den valmöjlighet som anges i artikel 9.1 i förordning (EU) nr 575/2013, den procentandel av den totala kapitalbas som krävs enligt artikel 92 i den förordningen och som motsvarar den kapitalbas som innehas av dotterföretag i ett tredjeland.

AVDELNING IX

DELEGERADE AKTER OCH GENOMFÖRANDEAKTER

Artikel 145

Delegerade akter

Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 148 i fördraget när det gäller följande:

- a) Förtydligande av definitionerna i artiklarna 3 och 128 för att säkerställa en enhetlig tillämpning av detta direktiv.
- b) Förtydligande av definitionerna i artiklarna 3 och 128 för att vid tillämpningen av detta direktiv beakta utvecklingen på de finansiella marknaderna.
- c) Anpassning av terminologin och formuleringen av definitionerna i artikel 3 till framtida rättsakter om institut och därmed sammanhängande frågor.
- d) Översyn av de belopp som avses i artikel 31.1 för att beakta förändringarna i det europeiska konsumentprisindex som offentliggörs av Eurostat, i linje och parallellt med de anpassningar som görs enligt artikel 4.7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/92/EG.
- e) Utvidgning av innehållet i den förteckning som avses i artiklarna 33 och 34 och som finns i bilaga I, eller anpassningar av förteckningens terminologi till utvecklingen på de finansiella marknaderna.
- f) Områden inom vilka behöriga myndigheter måste utbyta den information som förtecknas i artikel 50.
- g) Anpassningar av bestämmelserna i artiklarna 76–88 och 98 för att beakta utvecklingen på de finansiella marknaderna, särskilt i fråga om nya finansiella produkter, eller utvecklingen av redovisningsstandarder eller krav som tar hänsyn till unionsrätten, eller med tanke på ökad samstämmighet i tillsynspraxis.
- h) Uppskov med det krav på offentliggörande som anges i artikel 89.3 andra stycket när den kommissionsrapport som lämnas enligt artikel 89.2 första stycket påvisar större negativa effekter.
- i) Justeringar av kriterierna i artikel 23.1 med hänsyn till den framtida utvecklingen och i syfte att säkerställa en enhetlig tillämpning av detta direktiv.

Artikel 146

Genomförandekter

Följande åtgärder ska antas som genomförandekter i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 147.2:

- a) Tekniska anpassningar av förteckningen i artikel 2.
- b) Ändringar av storleken på startkapital som anges i artikel 12 och avdelning IV i syfte att beakta utvecklingen på det ekonomiska och monetära området.

Artikel 147

Europeiska bankkommittén

1. För antagandet av genomförandekter ska kommissionen biträdas av europeiska bankkommittén. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i artikel 3.2 i förordning (EU) nr 182/2011.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 148

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 145 ska ges till kommissionen tills vidare från och med den 17 juli 2013.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 145 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i Europeiska unionens officiella tidning eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan trätt i kraft.

4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

5. En delegerad akt som antas enligt artikel 145 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar inom en period av tre månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden har

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/419

underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period kan förlängas med tre månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010, förordning (EU) nr 1094/2010 respektive förordning (EU) nr 1095/2010.”

Artikel 149

Invändningar mot tekniska standarder för tillsyn

Om kommissionen i enlighet med detta direktiv antar en teknisk standard för tillsyn som är identisk med det förslag till teknisk standard för tillsyn som EBA överlämnat, ska den period under vilken Europaparlamentet och rådet kan invända mot denna standard vara en månad från delgivningsdagen. På Europaparlamentets eller rådets initiativ ska tidsfristen förlängas med en månad. Genom undantag från artikel 13.1 andra stycket i förordning (EU) nr 1093/2010 ska den period under vilken Europaparlamentet eller rådet kan invända mot den tekniska standarden för tillsyn vid behov förlängas med ytterligare en månad.

AVDELNING X

ÄNDRINGAR AV DIREKTIV 2002/87/EG

Artikel 150

Ändringar av direktiv 2002/87/EG

Artikel 21a i direktiv 2002/87/EG ska ändras på följande sätt:

a) I punkt 2 ska led a utgå.

b) Punkt 3 ska ersättas med följande:

”3. För att säkerställa konsekvent tillämpning av de beräkningsmetoder som anges i bilaga I del II till detta direktiv, jämförd med artikel 49.1 i förordning (EU) nr 575/2013 och artikel 228.1 i direktiv 2009/138/EG, men utan att detta påverkar tillämpningen av artikel 6.4 i det här direktivet ska ESA-myndigheterna genom den gemensamma kommittén utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn med avseende på artikel 6.2 i det här direktivet.

ESA-myndigheterna ska överlämna dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen senast fem månader innan den tillämpningsdag som avses i artikel 309.1 i direktiv 2009/138/EG.

Kommissionen ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket, i enlighet med

AVDELNING XI

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

KAPITEL I

Övergångsbestämmelser om tillsyn av institut som utövar etableringsfrihet och friheten att tillhandahålla tjänster

Artikel 151

Tillämpningsområde

1. Bestämmelserna i detta kapitel ska gälla i stället för artiklarna 40, 41, 43, 49, 50 och 51 fram till det datum då kravet på likviditetstäckning börjar tillämpas i enlighet med en delegerad akt som antas enligt artikel 460 i förordning (EU) nr 575/2013.

2. För att säkerställa att infasningen av arrangemangen för tillsyn av likviditet är helt anpassad till utvecklingen av enhetliga likviditetsbestämmelser ska kommissionen ha befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 145 som senare lägger det datum som avses i punkt 1 med upp till två år, om enhetliga likviditetsbestämmelser ännu inte har införts i unionen på grund av att internationella standarder för tillsyn av likviditetsrisk ännu inte har antagits det datum som avses i punkt 1 i den här artikeln.

Artikel 152

Rapporteringskrav

Värdmedlemsstaten får för statistiska ändamål kräva att alla kreditinstitut som har filialer inom dess territorium lämnar periodiska rapporter om sin verksamhet i värdmedlemsstaten till de behöriga myndigheterna i dessa värdmedlemsstater.

När värdmedlemsstaten fullgör sina skyldigheter enligt artikel 156 i detta direktiv får den kräva att filialer till kreditinstitut från andra medlemsstater lämnar samma information som de för det ändamålet kräver av nationella kreditinstitut.

Artikel 153

Åtgärder som hemmedlemsstatens behöriga myndigheter vidtar i fråga om verksamhet som bedrivs i värdmedlemsstaten

1. Om en värdmedlemsstats behöriga myndigheter finner att ett kreditinstitut som har en filial eller som tillhandahåller tjänster inom värdmedlemsstatens territorium inte efterlever de rättsliga bestämmelser som antagits i den medlemsstaten enligt detta direktiv som ger befogenheter till värdmedlemsstatens behöriga myndigheter, ska dessa myndigheter kräva att kreditinstitutet vidtar rättelse.

2. Om det berörda kreditinstitutet underlåter att vidta erforderliga åtgärder för rättelse ska värdmedlemsstatens behöriga myndigheter underrätta hemmedlemsstatens behöriga myndigheter.

3. Hemmedlemsstatens behöriga myndigheter ska snarast vidta alla erforderliga åtgärder för att kreditinstitutet ska rätta till situationen. Värdmedlemsstatens behöriga myndigheter ska underrättas om vilka åtgärder som vidtas.

4. Om kreditinstitutet, trots åtgärder som har vidtagits av hemmedlemsstaten eller på grund av att dessa åtgärder visar sig otillräckliga eller inte föreskrivs i medlemsstaten i fråga, fortsätter att överträda de i värdmedlemsstaten gällande rättsliga bestämmelser som avses i punkt 1, får värdmedlemsstaten efter att ha underrättat hemmedlemsstatens behöriga myndigheter vidta lämpliga åtgärder för att förhindra eller bestraffa vidare överträdelser och, i den mån det är nödvändigt, förhindra att kreditinstitutet i fråga gör nya transaktioner inom landets territorium. Medlemsstaterna ska se till att det kan delges sådana handlingar som är nödvändiga för dessa åtgärder mot kreditinstitut inom deras territorier.

Artikel 154

Säkerhetsåtgärder

Innan åtgärder vidtas enligt förfarandet i artikel 153 får värdmedlemsstatens behöriga myndigheter i brådskande fall interimistiskt vidta de åtgärder som är nödvändiga till skydd för intressena för insättare, investerare och andra mottagare av tjänster. Kommissionen och de andra berörda medlemsstaternas behöriga myndigheter ska snarast möjligt underrättas om sådana åtgärder.

Kommissionen får, efter att ha hört berörda medlemsstaters behöriga myndigheter, besluta att den ifrågavarande medlemsstaten ska ändra eller återkalla sådana åtgärder.

Artikel 155

Ansvar

1. Ansvar för tillsyn av ett institut, inklusive tillsyn av verksamheter som bedrivs i enlighet med artiklarna 33 och 34, ska ligga hos hemmedlemsstaternas behöriga myndigheter, i den mån befogenheter för värdmedlemsstaternas behöriga myndigheter inte följer av bestämmelserna i detta direktiv.

2. Vad som sägs i punkt 1 ska inte utgöra hinder för grupp-baserad tillsyn i enlighet med detta direktiv.

3. De behöriga myndigheterna i en viss medlemsstat ska vid utövandet av sina allmänna uppgifter vederbörligen beakta den potentiella effekten av sina beslut för det finansiella systemets

stabilitet i alla övriga berörda medlemsstater och framför allt i krissituationer, på grundval av de uppgifter som är tillgängliga vid den relevanta tidpunkten.

Artikel 156

Tillsyn av likviditetsrisk

Fram till dess att vidare harmonisering har skett ska värdmedlemsstaternas behöriga myndigheter, i samarbete med hemmedlemsstaternas behöriga myndigheter, utöva tillsyn över likviditetsrisker i filialer till kreditinstitut.

Utan att det påverkar de åtgärder som krävs för förstärkning av Europeiska monetära systemet ska värdmedlemsstaterna ha fullständigt ansvar för åtgärderna inom ramen för sin penningpolitik.

Sådana åtgärder får inte innefatta diskriminerande behandling eller restriktioner gentemot kreditinstitut som är auktoriserade i en annan medlemsstat.

Artikel 157

Samarbete rörande tillsyn

När institut bedriver verksamhet i en eller flera medlemsstater utöver den där huvudkontoret finns, särskilt genom en filial, ska medlemsstaternas behöriga myndigheter utöva tillsyn av dessa i nära samarbete med varandra. Myndigheterna ska förse varandra med all den information rörande institutens ledning och ägandeförhållanden som kan underlätta såväl tillsynen som bedömningen av om auktorisationsvillkoren iakttas, och all information som kan underlätta övervakningen av sådana institut, särskilt med avseende på likviditet, solvens, inlåningsgaranti, begränsning av stora exponeringar samt rutiner för administration, redovisning och intern kontroll.

Artikel 158

Betydande filialer

1. De behöriga myndigheterna i en värdmedlemsstat kan göra en framställan till den samordnande tillsynsmyndigheten, när artikel 112.1 är tillämplig, eller till den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten om att en filial till ett annat institut än ett värdepappersföretag som omfattas av artikel 95 i förordning (EU) nr 575/2013 ska betraktas som betydande.

2. Denna framställan ska innehålla skäl till varför filialen ska betraktas som betydande, särskilt med avseende på följande:

a) Insättningarna i filialen motsvarar en marknadsandel som överskrider 2 % i värdmedlemsstaten.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/421

b) Den troliga effekt som ett inställande eller en nedläggning av institutets verksamhet har på den systemrelaterade likviditeten och på betalnings-, clearing- och avvecklingssystemen i värdmedlemsstaten.

c) Filialens storlek och betydelse vad gäller antalet kunder inom ramen för värdmedlemsstatens banksystem eller finansiella system.

De behöriga myndigheterna i hem- och värdmedlemsstaten, och den samordnande tillsynsmyndigheten när artikel 112.1 är tillämplig, ska göra allt som står i deras makt för att komma fram till ett gemensamt beslut om att en filial ska betraktas som betydande.

Om inget gemensamt beslut har fattats inom två månader efter mottagandet av en begäran enligt första stycket, ska de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten inom en ytterligare period på två månader fatta ett eget beslut om huruvida filialen är betydande. När de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten fattar egna beslut ska de ta hänsyn till alla synpunkter och invändningar från den samordnande tillsynsmyndigheten eller de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten.

De beslut som avses i andra och tredje styckena ska redovisas i ett dokument som innehåller en fullständig motivering, ska skickas till de berörda behöriga myndigheterna, och ska erkännas som avgörande och tillämplas av de berörda medlemsstaternas behöriga myndigheter.

Beslut om att en filial ska betraktas som betydande får inte påverka de behöriga myndigheternas rättigheter och skyldigheter enligt detta direktiv.

3. De behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten ska meddela den information som avses i artikel 117.1 c och d till de behöriga myndigheterna i den värdmedlemsstat där en betydande filial är etablerad och utföra de uppgifter som avses i artikel 112.1 c i samarbete med de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten.

4. Om en behörig myndighet i en hemmedlemsstat blir medveten om en krissituation i ett kreditinstitut som avses i artikel 114.1, ska den så snart det är praktiskt möjligt varna de myndigheter som avses i artiklarna 58.4 och 59.1.

5. Om artikel 116 inte är tillämplig ska de behöriga myndigheter som utövar tillsyn över ett institut med betydande filialer i andra medlemsstater inrätta och leda ett tillsynskollegium för att underlätta ett gemensamt beslut om att en filial ska

betraktas som betydande enligt punkt 2 i den här artikeln och artikel 60. Kollegiets inrättande och funktion ska baseras på skriftliga avtal som utformas av den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten efter samråd med berörda behöriga myndigheter. Den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten ska besluta vilka behöriga myndigheter som får delta i ett visst sammanträde eller en viss verksamhet som bedrivs av kollegiet.

6. När den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten fattar sitt beslut ska den ta hänsyn till relevansen av den tillsynsverksamhet som ska planeras eller samordnas för dessa myndigheter, särskilt den eventuella inverkan på det finansiella systemets stabilitet i de berörda medlemsstaterna enligt artikel 155.3 och de skyldigheter som avses i punkt 2 i denna artikel.

7. Den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten ska i förväg hålla alla medlemmar av kollegiet fullt informerade om att sådana sammanträden anordnas, om de viktigaste frågor som ska diskuteras och om de verksamheter som ska behandlas. Den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten ska även i god tid hålla alla medlemmar av kollegiet fullt informerade om de åtgärder som behandlats vid dessa sammanträden eller de åtgärder som genomförs.

Artikel 159

Kontroller på plats

1. Om ett institut, auktoriserat i en hemmedlemsstat, driver verksamhet genom filial i en annan medlemsstat ska värdmedlemsstaten ge hemmedlemsstatens behöriga myndigheter rätt att, efter underrättelse till värdmedlemsstatens behöriga myndigheter, självständigt eller genom en mellanhand, utföra kontroll på plats för att samla in sådan information som avses i artikel 50.

2. Hemmedlemsstatens behöriga myndigheter får också, avseende sådana kontroller på plats av filialer, tillämpa något av de övriga förfaranden som anges i artikel 118.

3. Punkterna 1 och 2 ska inte utgöra hinder för värdmedlemsstatens behöriga myndigheter att när de fullgör sitt tillsynsansvar enligt detta direktiv utföra kontroller på plats av filialer etablerade på det egna territoriet.

KAPITEL 2

Övergångsbestämmelser för kapitalbuffertar

Artikel 160

Övergångsbestämmelser för kapitalbuffertar

1. Genom denna artikel ändras kraven i artiklarna 129 och 130 under en övergångsperiod som löper mellan den 1 januari 2016 och den 31 december 2018.

2. För perioden 1 januari 2016–31 december 2016 gäller följande:

- a) Kapitalkonservingsbufferten ska bestå av kärnprimärkapital motsvarande 0,625 % av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp beräknat i enlighet med artikel 92.3 i förordning (EU) nr 575/2013.
- b) Den institutspecifika kontryckiska kapitalbufferten ska vara högst 0,625 % av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp beräknat i enlighet med artikel 92.3 i förordning (EU) nr 575/2013.

3. För perioden 1 januari 2017–31 december 2017 gäller följande:

- a) Kapitalkonservingsbufferten ska bestå av kärnprimärkapital motsvarande 1,25 % av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp beräknat i enlighet med artikel 92.3 i förordning (EU) nr 575/2013.
- b) Den institutspecifika kontryckiska kapitalbufferten ska vara högst 1,25 % av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp beräknat i enlighet med artikel 92.3 i förordning (EU) nr 575/2013.

4. För perioden 1 januari 2018–31 december 2018 gäller följande:

- a) Kapitalkonservingsbufferten ska bestå av kärnprimärkapital motsvarande 1,875 % av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp beräknat i enlighet med artikel 92.3 i förordning (EU) nr 575/2013.
- b) Den institutspecifika kontryckiska kapitalbufferten ska vara högst 1,875 % av institutets totala riskvägda exponeringsbelopp beräknat i enlighet med artikel 92.3 i förordning (EU) nr 575/2013.

5. Kravet på en kapitalkonservingsplan och utdelningsrestriktionerna enligt artiklarna 141 och 142 ska gälla under övergångsperioden 1 januari 2016–31 december 2018 när institut inte uppfyller de kombinerade buffertkraven med beaktande av kraven i punkterna 2–4 i den här artikeln.

6. Medlemsstaterna kan fastställa en kortare övergångsperiod än den som anges i punkterna 1–4 och därigenom tillämpa kapitalkonservingsbufferten och den kontryckiska kapitalbufferten den 31 december 2013. När en medlemsstat fastställer en

sådan kortare övergångsperiod ska den informera de berörda parterna, däribland kommissionen, ESRB, EBA och det relevanta tillsynskollegiet om detta. En sådan kortare övergångsperioden får erkännas av andra medlemsstater. Om en annan medlemsstat erkänner en sådan kortare övergångsperiod ska den underätta kommissionen, ESRB, EBA och det relevanta tillsynskollegiet om detta.

7. När en medlemsstat tillämpar en kortare övergångsperiod för den kontryckiska kapitalbufferten ska den kortare perioden endast tillämpas för beräkning av en institutspecifik kontryckisk kapitalbuffert av institut som är auktoriserade i den medlemsstat för vilken den utsedda myndigheten är ansvarig.

KAPITEL 3

Slutbestämmelser

Artikel 161

Översyn och rapport

1. Kommissionen ska regelbundet se över genomförandet av detta direktiv i syfte att säkerställa att genomförandet av direktivet inte leder till uppenbar diskriminering mellan institut på grundval av deras rättsliga struktur eller ägarmodell.

2. Efter en översyn ska kommissionen, i nära samarbete med EBA, senast den 30 juni 2016 översända en rapport till Europaparlamentet och rådet, om så är lämpligt tillsammans med ett lagstiftningsförslag om bestämmelserna om ersättning i detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013, efter en översyn av dessa, med beaktande av internationell utveckling, och därvid ta särskild hänsyn till

- a) deras effektivitet, genomförande och tillämpning, inbegripet identifiering av eventuella luckor till följd av proportionalitetsprincipens tillämpning på dessa bestämmelser,
- b) den inverkan som ett iakttagande av principen i artikel 94.1 g har när det gäller
 - i) konkurrenskraften och stabiliteten i det finansiella systemet, och
 - ii) den personal som faktiskt och fysiskt arbetar vid dotterföretag som etablerats utanför EES av moderinstitut som etablerats inom EES.

Vid denna översyn ska det särskilt övervägas huruvida principen i artikel 94.1 g bör fortsätta att tillämpas på den personal som omfattas av led b ii första stycket.

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/423

3. Från och med 2014 ska EBA, i samarbete med Eiopa och Esma, två gånger om året offentliggöra en rapport om i vilken utsträckning medlemsstaternas lagstiftning hänvisar till externa kreditbetyg i tillsynssyfte och om de åtgärder som medlemsstaterna vidtar för att minska sådana hänvisningar. Dessa rapporter ska beskriva hur de behöriga myndigheterna uppfyller sina skyldigheter enligt artiklarna 77.1, 77.3 och 79 b. Dessa rapporter ska även innehålla en beskrivning av tillsynens samstämmighetsgrad i detta hänseende.

4. Senast den 31 december 2014 ska kommissionen se över och rapportera om tillämpningen av artiklarna 108 och 109 och ska lägga fram den rapporten för Europaparlamentet och rådet, om så är lämpligt tillsammans med ett lagstiftningsförslag.

5. Senast den 31 december 2016 ska kommissionen se över och rapportera om tillämpningen av artikel 91.11, inklusive lämpligheten hos riktmarkeringen av metoderna för diversifiering, med beaktande av all relevant utveckling på unionsnivå och internationell nivå, och ska lägga fram den rapporten för Europaparlamentet och rådet, om så är lämpligt, ett lagstiftningsförslag.

6. Senast den 31 december 2015 ska kommissionen rådfråga ESRB, EBA, Eiopa, Esma och andra relevanta parter om hur effektiva bestämmelserna om utbyte av information i detta direktiv är, både under normala förhållanden och under stressperioder.

7. EBA ska senast den 31 december 2015 se över och lämna en rapport till kommissionen om tillämpningen av detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013 om unionens och medlemsstaternas samarbete med tredjeländer. Den rapporten ska identifiera på vilka områden samarbetet och informationsutbytet behöver förbättras ytterligare. EBA ska offentliggöra rapporten på sin hemsida.

8. EBA ska, efter att ha erhållit mandat av kommissionen, undersöka om enheter inom den finansiella sektorn som meddelat att de utför sin verksamhet i enlighet med islamiska bankprinciper i tillräcklig utsträckning omfattas av detta direktiv och förordning (EU) nr 575/2013. Kommissionen ska se över EBA:s rapport och, om så är lämpligt, överlämna ett lagstiftningsförslag till Europaparlamentet och rådet.

9. EBA ska senast den 1 juli 2014 rapportera till kommissionen om kreditinstitutens användning av och fördelarna med ECBS-centralbankernas långfristiga refinansieringstransaktioner och liknande stödåtgärder avseende centralbanksfinansiering. På grundval av den rapporten och efter samråd med ECB ska kommissionen senast den 31 december 2014 lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om användningen av och fördelarna med dessa refinansieringstransaktioner och stödåtgärder avseende finansiering för kreditinstitut som är auktoriserade i unionen, om så är lämpligt åtföljd av ett lagstiftningsförslag om användningen av sådana refinansieringstransaktioner och stödåtgärder avseende finansiering.

Artikel 162

Införande

1. Medlemsstaterna ska senast den 31 december 2013 anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

Medlemsstaterna ska tillämpa dessa bestämmelser från och med den 31 december 2013.

Medlemsstaterna ska till kommissionen och EBA överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv. När de dokument som åtföljer medlemsstaternas anmälan av sina införlivandeåtgärder inte är tillräckliga för att det till fullo ska gå att bedöma om införlivandebestämmelserna överensstämmer med vissa bestämmelser i detta direktiv, får kommissionen på begäran från EBA i syfte att fullgöra sina uppgifter enligt förordning (EU) nr 1093/2010 eller på eget initiativ begära att medlemsstaterna lämnar mer detaljerad information om införlivandet och genomförandet av de bestämmelserna och detta direktiv.

2. Genom undantag från punkt 1 ska avdelning VII kapitel 4 tillämpas från och med den 1 januari 2016.

3. De bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 94.1 g ska ålägga instituten att tillämpa principerna i dessa bestämmelser på ersättning för tillhandahållna tjänster eller resultat från 2014 och framåt, oavsett om de grundar sig på avtal som ingåtts före eller efter den 31 december 2013.

4. När medlemsstaterna antar de bestämmelser som avses i punkterna 1 och 2 ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. De ska också innehålla ett uttalande om att hänvisningar i lagar och andra författningar till direktiv som upphävts genom detta direktiv ska tolkas som hänvisningar till detta direktiv. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras och om hur uttalandet ska formuleras ska varje medlemsstat själv utfärda.

5. Genom undantag från punkt 1 i denna artikel ska artikel 131 tillämpas från och med den 1 januari 2016. Medlemsstaterna ska tillämpa artikel 131.4 från och med den 1 januari 2016 på följande sätt:

- a) 25 % av bufferten för globala systemviktiga institut, som fastställs i enlighet med artikel 131.4, år 2016.
- b) 50 % av bufferten för globala systemviktiga institut, som fastställs i enlighet med artikel 131.4, år 2017.

L 176/424

SV

Europeiska unionens officiella tidning

27.6.2013

c) 75 % av bufferten för globala systemviktiga institut, som fastställs i enlighet med artikel 131.4, år 2018.

d) 100 % av bufferten för globala systemviktiga institut, som fastställs i enlighet med artikel 131.4, år 2019.

6. Genom undantag från punkt 2 i denna artikel ska artikel 133 tillämpas från den 31 december 2013.

Artikel 163

Upphävande

Direktiven 2006/48/EG och 2006/49/EG ska upphöra att gälla den 1 januari 2014.

Hänvisningar till de upphävda direktiven ska anses som hänvisningar till det här direktivet och förordning (EU) nr 575/2013 och läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga II till detta direktiv och bilaga IV till förordning (EU) nr 575/2013.

Artikel 164

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 165

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 26 juni 2013.

På Europaparlamentets vägnar

M. SCHULZ

Ordförande

På rådets vägnar

A. SHATTER

Ordförande

BILAGA I

FÖRTECKNING ÖVER VERKSAMHETER SOM ÄR FÖREMÅL FÖR ÖMSESIDIGT ERKÄNNANDE

1. Mottagande av insättningar och andra återbetalningspliktiga medel.
2. Utlåning, omfattande bland annat konsumentkrediter, kreditavtal som rör fast egendom, factoring, med eller utan regress och finansiering av handelskrediter (inklusive "forfeiting").
3. Finansiell leasing.
4. Betaltjänster enligt definitionen i artikel 4.3 i direktiv 2007/64/EG.
5. Utställande och administration av andra betalningsmedel (t.ex. resecheckar och postväxlar) såvida inte sådan verksamhet omfattas av punkt 4.
6. Borgensförbindelser och garantier.
7. Handel för egen eller kunders räkning med något av följande:
 - a) penningmarknadsinstrument (checkar, växlar, insättningsbevis etc.),
 - b) utländsk valuta,
 - c) finansiella terminer och optioner,
 - d) valuta- och ränteinstrument,
 - e) överlåtbara värdepapper.
8. Medverkan i värdepappersemissioner och tillhandahållande av tjänster i samband därmed.
9. Rådgivning till företag angående kapitalstruktur, industriell strategi och liknande angelägenheter samt tjänster knutna till fusioner och företagsförvärv.
10. Penningmarknadsmäkling.
11. Portföljförvaltning och rådgivning.
12. Förvaring och förvaltning av värdepapper.
13. Kreditupplysningstjänster.
14. Bankfackstjänster.
15. Utgivning av elektroniska pengar.

De tjänster och verksamheter som anges i avsnitten A och B i bilaga I till direktiv 2004/39/EG som avses i avsnitt C i bilaga I till det direktivet, omfattas av ömsesidigt erkännande i enlighet med det här direktivet.

BILAGA II

JÄMFÖRELSETABELL

Detta Direktiv	Direktiv 2006/48/EG	Direktiv 2006/49/EG
Artikel 1	Artikel 1.1	
Artikel 2.1		
Artikel 2.2		
Artikel 2.3		
Artikel 2.4	Artikel 1.2	
Artikel 2.5	Artikel 2	
Artikel 2.6	Artikel 1.3	
Artikel 3	Artikel 4	
Artikel 3.1, led 53	Artikel 4, led 49	
Artikel 4.1		
Artikel 4.2		
Artikel 4.3		
Artikel 4.4		
Artikel 4.5		Artikel 35.1
Artikel 4.6		
Artikel 4.7		
Artikel 4.8		
Artikel 5	Artikel 128	
Artikel 6	Artikel 42b.1	
Artikel 7	Artikel 40.3	
Artikel 8.1	Artikel 6.1	
Artikel 8.2	Artikel 6.2	
Artikel 8.3	Artikel 6.3	
Artikel 8.4		
Artikel 9	Artikel 5	
Artikel 10	Artikel 7	
Artikel 11	Artikel 8	
Artikel 12.1	Artikel 9.1, första stycket	
Artikel 12.2	Artikel 9.1, andra stycket	
Artikel 12.3	Artikel 9.1, tredje stycket	
Artikel 12.4	Artikel 9.2	
Artikel 13.1	Artikel 11.1	
Artikel 13.2	Artikel 11.2	
Artikel 14.1	Artikel 12.1	

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/427

Detta Direktiv	Direktiv 2006/48/EG	Direktiv 2006/49/EG
Artikel 14.2	Artikel 12.2	
Artikel 14.3	Artikel 12.3	
Artikel 15	Artikel 13	
Artikel 16.1	Artikel 15.1	
Artikel 16.2	Artikel 15.2	
Artikel 16.3	Artikel 15.3	
Artikel 17	Artikel 16	
Artikel 18	Artikel 17.1	
Artikel 19	Artikel 18	
Artikel 20.1	Artikel 14	
Artikel 20.2	Artikel 14	
Artikel 20.3		
Artikel 20.5	Artikel 17.2	
Artikel 21	Artikel 3	
Artikel 22.1	Artikel 19.1	
Artikel 22.2	Artikel 19.2	
Artikel 22.3	Artikel 19.3	
Artikel 22.4	Artikel 19.4	
Artikel 22.5	Artikel 19.5	
Artikel 22.6	Artikel 19.6	
Artikel 22.7	Artikel 19.7	
Artikel 22.8	Artikel 19.8	
Artikel 22.9	Artikel 19.9	
Artikel 23.1	Artikel 19a.1	
Artikel 23.2	Artikel 19a.2	
Artikel 23.3	Artikel 19a.3	
Artikel 23.4	Artikel 19a.4	
Artikel 23.5	Artikel 19a.5	
Artikel 24.1	Artikel 19b.1	
Artikel 24.2	Artikel 19b.2	
Artikel 25	Artikel 20	
Artikel 26.1	Artikel 21.1	
Artikel 26.2	Artikel 21.2	
Artikel 27	Artikel 21.3	
Artikel 28.1		Artikel 4
Artikel 28.2		Artikel 9
Artikel 29.1		Artikel 5.1

Detta Direktiv	Direktiv 2006/48/EG	Direktiv 2006/49/EG
Artikel 29.2		Artikel 5.2
Artikel 29.3		Artikel 5.3
Artikel 29.4		Artikel 5.2
Artikel 30		Artikel 6
Artikel 31.1		Artikel 7
Artikel 31.2		Artikel 8
Artikel 32.1		Artikel 10.1
Artikel 32.2		Artikel 10.2
Artikel 32.3		Artikel 10.3
Artikel 32.4		Artikel 10.4
Artikel 32.5		Artikel 10.5
Artikel 33	Artikel 23	
Artikel 34.1	Artikel 24.1	
Artikel 34.2	Artikel 24.2	
Artikel 34.3	Artikel 24.3	
Artikel 35.1	Artikel 25.1	
Artikel 35.2	Artikel 25.2	
Artikel 35.3	Artikel 25.3	
Artikel 35.4	Artikel 25.4	
Artikel 35.5	Artikel 25.5	
Artikel 35.6	Artikel 25.5	
Artikel 35.7	Artikel 25.5	
Artikel 36.1	Artikel 26.1	
Artikel 36.2	Artikel 26.2	
Artikel 36.3	Artikel 26.3	
Artikel 36.4	Artikel 26.4	
Artikel 36.5	Artikel 26.5	
Artikel 36.6	Artikel 26.5	
Artikel 36.7	Artikel 26.5	
Artikel 37	Artikel 36	
Artikel 38	Artikel 27	
Artikel 39.1	Artikel 28.1	
Artikel 39.2	Artikel 28.2	
Artikel 39.3	Artikel 28.3	
Artikel 39.4	Artikel 28.4	

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/429

Detta Direktiv	Direktiv 2006/48/EG	Direktiv 2006/49/EG
Artikel 39.5	Artikel 28.4	
Artikel 39.6	Artikel 28.4	
Artikel 40, första stycket	Artikel 29, första stycket	
Artikel 40, andra stycket		
Artikel 40, tredje stycket		
Artikel 41.1	Artikel 30.1 och 2	
Artikel 41.2		
Artikel 42	Artikel 32	
Artikel 43.1	Artikel 33, första stycket	
Artikel 43.2		
Artikel 43.3		
Artikel 43.4		
Artikel 43.5		
Artikel 44	Artikels 31 och 34	
Artikel 45	Artikel 35	
Artikel 46	Artikel 37	
Artikel 47.1	Artikel 38.1	
Artikel 47.2	Artikel 38.2	
Artikel 47.3	Artikel 38.3	
Artikel 48.1	Artikel 39.1	
Artikel 48.2	Artikel 39.2	
Artikel 48.3	Artikel 39.3	
Artikel 48.4	Artikel 39.4	
Artikel 49.1	Artikel 40.1	
Artikel 49.2	Artikel 40.2	
Artikel 49.3	Artikel 41, tredje stycket	
Artikel 50.1	Artikel 42, första stycket	
Artikel 50.2		
Artikel 50.3		
Artikel 50.4		
Artikel 50.5	Artikel 42, andra stycket	
Artikel 50.6	Artikel 42, tredje och sjätte styckena	
Artikel 50.7	Artikel 42, fjärde och sjunde styckena	
Artikel 50.8	Artikel 42, femte stycket	
Artikel 51.1	Artikel 42a.1	
Artikel 51.2	Artikel 42a.2	
Artikel 51.3	Artikel 42a.3	

L 176/430

SV

Europeiska unionens officiella tidning

27.6.2013

Detta Direktiv	Direktiv 2006/48/EG	Direktiv 2006/49/EG
Artikel 51.4	Artikel 42a.3	
Artikel 51.5	Artikel 42a.3	
Artikel 51.6		
Artikel 52.1	Artikel 43.1	
Artikel 52.2	Artikel 43.2	
Artikel 52.3		
Artikel 52.4		
Artikel 53.1	Artikel 44.1	
Artikel 53.2	Artikel 44.2	
Artikel 53.3		
Artikel 54	Artikel 45	
Artikel 55	Artikel 46	
Artikel 56	Artikel 47	
Artikel 57.1	Artikel 48.1, första stycket	
Artikel 57.2	Artikel 48.1, andra stycket	
Artikel 57.3	Artikel 48.2, första och andra styckena	
Artikel 57.4	Artikel 48.2, tredje stycket	
Artikel 57.5	Artikel 48.2, femte stycket	
Artikel 57.6	Artikel 48.2, fjärde stycket	
Artikel 58	Artikel 49, första stycket	
Artikel 58.2	Artikel 49, andra stycket	
Artikel 58.3	Artikel 49, fjärde stycket	
Artikel 58.4	Artikel 49, femte stycket	
Artikel 59.1	Artikel 50	
Artikel 59.2		
Artikel 60	Artikel 51	
Artikel 61.1	Artikel 52, första stycket	
Artikel 61.2	Artikel 52, andra stycket	
Artikel 62		
Artikel 63.1	Artikel 53.1	
Artikel 63.2	Artikel 53.2	
Artikel 64		
Artikel 65		
Artikel 66		
Artikel 67		
Artikel 68		
Artikel 69		

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/431

Detta Direktiv	Direktiv 2006/48/EG	Direktiv 2006/49/EG
Artikel 70		
Artikel 71		
Artikel 72	Artikel 55	
Artikel 73	Artikel 123	
Artikel 74.1	Artikel 22.1	
Artikel 74.2	Artikel 22.2	
Artikel 74.3	Artikel 22.6	
Artikel 74.4		
Artikel 75.1	Artikel 22.3	
Artikel 75.2	Artikel 22.4	
Artikel 75.3	Artikel 22.5	
Artikel 76.1	Bilaga V, punkt 2	
Artikel 76.2		
Artikel 76.3		
Artikel 76.4		
Artikel 76.5		
Artikel 77		
Artikel 78		
Artikel 79	Bilaga V, punkterna 3, 4 och 5	
Artikel 80	Bilaga V, punkt 6	
Artikel 81	Bilaga V, punkt 7	
Artikel 82.1	Bilaga V, punkt 8	
Artikel 82.2	Bilaga V, punkt 9	
Artikel 83.1	Bilaga V, punkt 10	
Artikel 83.2		Bilaga IV, punkt 5
Artikel 83.3		Bilaga I, punkterna 38 och 41
Artikel 84	Bilaga V, punkt 11	
Artikel 85.1	Bilaga V, punkt 12	
Artikel 85.2	Bilaga V, punkt 13	
Artikel 86.1	Bilaga V, punkt 14	
Artikel 86.2	Bilaga V, punkt 14a	
Artikel 86.3		
Artikel 86.4	Bilaga V, punkt 15	
Artikel 86.5	Bilaga V, punkt 16	
Artikel 86.6	Bilaga V, punkt 17	
Artikel 86.7	Bilaga V, punkt 18	
Artikel 86.8	Bilaga V, punkt 19	

Detta Direktiv	Direktiv 2006/48/EG	Direktiv 2006/49/EG
Artikel 86.9	Bilaga V, punkt 20	
Artikel 86.10	Bilaga V, punkt 21	
Artikel 86.11	Bilaga V, punkt 22	
Artikel 87		
Artikel 88.1	Bilaga V, punkt 1	
Artikel 88.2		
Artikel 89		
Artikel 90		
Artikel 91		
Artikel 92.1	Bilaga V, punkt 23 andra stycket	
Artikel 92.2, inledningen	Bilaga V, punkt 23, inledningen	
Artikel 92.2 a	Bilaga V, punkt 23 a	
Artikel 92.2 b	Bilaga V, punkt 23 b	
Artikel 92.2 c	Bilaga V, punkt 23 c	
Artikel 92.2 d	Bilaga V, punkt 23 d	
Artikel 92.2 e	Bilaga V, punkt 23 e	
Artikel 92.2 f	Bilaga V, punkt 23 f	
Artikel 92.2 g		
Artikel 93	Bilaga V, punkt 23 k	
Artikel 94.1 a	Bilaga V, punkt 23 g	
Artikel 94.1 b	Bilaga V, punkt 23 h	
Artikel 94.1 c	Bilaga V, punkt 23 i	
Artikel 94.1 d		
Artikel 94.1 e	Bilaga V, punkt 23 j	
Artikel 94.1 f	Bilaga V, punkt 23 l	
Artikel 94.1 g		
Artikel 94.1 h	Bilaga V, punkt 23 m	
Artikel 94.1 i		
Artikel 94.1 j	Bilaga V, punkt 23 n	
Artikel 94.1 k	Bilaga V, punkt 23 n	
Artikel 94.1 l	Bilaga V, punkt 23 o	
Artikel 94.1 m	Bilaga V, punkt 23 p	
Artikel 94.1 n	Bilaga V, punkt 23 q	
Artikel 94.1 o	Bilaga V, punkt 23 r	
Artikel 94.1 p	Bilaga V, punkt 23 s	
Artikel 94.1 q	Bilaga V, punkt 23 t	

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/433

Detta Direktiv	Direktiv 2006/48/EG	Direktiv 2006/49/EG
Artikel 94.2	Artikel 150.3 b	
Artikel 95	Bilaga V, punkt 24	
Artikel 96		
Artikel 97.1	Artikel 124.1	
Artikel 97.2	Artikel 124.2	
Artikel 97.3	Artikel 124.3	
Artikel 97.4	Artikel 124.4	
Artikel 98.1	Bilaga XI, punkt 1	
Artikel 98.2	Bilaga XI, punkt 1a	
Artikel 98.3	Bilaga XI, punkt 2	
Artikel 98.4	Bilaga XI, punkt 3	
Artikel 98.5	Artikel 124.5	
Artikel 98.6		
Artikel 98.7		
Artikel 99		
Artikel 100		
Artikel 101		
Artikel 102.1	Artikel 136.1	
Artikel 102.2		
Artikel 103		
Artikel 104	Artikel 136	
Artikel 105		
Artikel 106.1	Artikel 149	
Artikel 106.2		
Artikel 107		
Artikel 108.1, första stycket	Artikel 68.2	
Artikel 108.1, andra stycket	Artikel 3	
Artikel 108.1, tredje stycket		
Artikel 108.2	Artikel 71.1	
Artikel 108.3	Artikel 71.2	
Artikel 108.4	Artikel 73.2	
Artikel 109.1	Artikel 68.1	
Artikel 109.2	Artikel 73.3	
Artikel 109.3		
Artikel 110.1	Artikel 124.2	
Artikel 110.2	Artikel 23	
Artikel 111.1	Artikel 125.1	Artikel 2

Detta Direktiv	Direktiv 2006/48/EG	Direktiv 2006/49/EG
Artikel 111.2	Artikel 125.2	Artikel 2
Artikel 111.3	Artikel 126.1	
Artikel 111.4	Artikel 126.2	
Artikel 111.5	Artikel 126.3	
Artikel 111.6	Artikel 126.4	
Artikel 112.1	Artikel 129.1, första stycket	
Artikel 112.2	Artikel 129.1, andra stycket	
Artikel 112.3	Artikel 129.1, tredje stycket	
Artikel 113.1 a	Artikel 129.3, första stycket	
Artikel 113.1 b		
Artikel 113.2 a, första stycket	Artikel 129.3, andra stycket	
Artikel 113.2 b, första stycket		
Artikel 113.2, andra stycket	Artikel 129.3, andra stycket	
Artikel 113.3, tredje stycket	Artikel 129.3, tredje stycket	
Artikel 113.3	Artikel 129.3, fjärde till sjunde styckena	
Artikel 113.4	Artikel 129.3, åtta och nionde styckena	
Artikel 113.5	Artikel 129.3, tionde och elfte styckena	
Artikel 114	Artikel 130	
Artikel 115	Artikel 131	
Artikel 116.1	Artikel 131a.1, första, andra och tredje styckena	
Artikel 116.2	Artikel 131a.1, fjärde stycket	
Artikel 116.3	Artikel 131a.2, första stycket	
Artikel 116.4	Artikel 131a.2, andra och tredje styckena	
Artikel 116.5	Artikel 131a.2, fjärde och femte styckena	
Artikel 116.6	Artikel 131a.2, sjätte stycket	
Artikel 116.7	Artikel 131a.2, sjunde stycket	
Artikel 116.8	Artikel 131a.2, åttonde stycket	
Artikel 116.9	Artikel 131a.2, nionde stycket	
Artikel 117.1	Artikel 132.1, första och sjätte styckena	
Artikel 117.2	Artikel 132.1, sjunde och åtta styckena	
Artikel 117.3	Artikel 132.2	
Artikel 117.4	Artikel 132.3	
Artikel 118	Artikel 141	

27.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 176/435

Detta Direktiv	Direktiv 2006/48/EG	Direktiv 2006/49/EG
Artikel 119.1	Artikel 127.1	
Artikel 119.2	Artikel 127.2	
Artikel 119.3	Artikel 127.3	
Artikel 120	Artikel 72a	
Artikel 121	Artikel 135	
Artikel 122	Artikel 137	
Artikel 123.1	Artikel 138.1	
Artikel 123.2	Artikel 138.2, första stycket	
Artikel 124	Artikel 139	
Artikel 125	Artikel 140	Artikel 2
Artikel 126	Artikel 142	
Artikel 127	Artikel 143	
Artikel 128		
Artikel 129		
Artikel 130		
Artikel 131		
Artikel 132		
Artikel 133		
Artikel 134		
Artikel 135		
Artikel 136		
Artikel 137		
Artikel 138		
Artikel 139		
Artikel 140		
Artikel 141		
Artikel 142		
Artikel 143	Artikel 144	
Artikel 144.1	Artikel 122a.9	
Artikel 144.2	Artikel 69.4	
Artikel 144.3	Artikel 70.4	
Artikel 145	Artikel 150.1	
Artikel 146	Artikel 150.1a	
Artikel 147.1	Artikel 151.1	
Artikel 147.2	Artikel 151.2	
Artikel 148.1	Artikel 151a.3	

L 176/436

SV

Europeiska unionens officiella tidning

27.6.2013

Detta Direktiv	Direktiv 2006/48/EG	Direktiv 2006/49/EG
Artikel 148.2	Artikel 151a.1	
Artikel 148.3	Artikel 151b	
Artikel 148.4	Artikel 151a.2	
Artikel 148.5	Artikel 151c	
Artikel 149		
Artikel 150		
Artikel 151		
Artikel 152	Artikel 29	
Artikel 153	Artikel 30	
Artikel 154	Artikel 33	
Artikel 155	Artikel 40	
Artikel 156	Artikel 41	
Artikel 157	Artikel 42	
Artikel 158	Artikel 42a	
Artikel 159	Artikel 43	
Artikel 160		
Artikel 161.1	Artikel 156, sjätte stycket	
Artikel 161.2	Artikel 156, fjärde stycket	
Artikel 161.3		
Artikel 161.4		
Artikel 161.5		
Artikel 161.6		
Artikel 161.7		
Artikel 161.8		
Artikel 161.9		
Artikel 162.1		
Artikel 162.2		
Artikel 162.3		
Artikel 162.4	Artikel 157.1, tredje stycket	
Artikel 162.5		
Artikel 162.6		
Artikel 163	Artikel 158	
Artikel 164	Artikel 159	
Artikel 165	Artikel 160	
Bilaga I	Bilaga I	

2.8.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 208/73

Rättelse till Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG

(Europeiska unionens officiella tidning L 176 av den 27 juni 2013)

På sidan 423, artikel 162.1 andra stycket, ska det

i stället för: "Medlemsstaterna ska tillämpa dessa bestämmelser från och med den 31 december 2013."

vara: "Medlemsstaterna ska tillämpa dessa bestämmelser från och med den 1 januari 2014."

På sidan 423, artikel 162.3, ska det

i stället för: "[...] för tillhandahållna tjänster eller resultat från 2014 och framåt, oavsett om de grundar sig på avtal som ingåtts före eller efter den 31 december 2013."

vara: "[...] för tillhandahållna tjänster eller resultat från 2014 och framåt, oavsett om de grundar sig på avtal som ingåtts före eller efter den 1 januari 2014."

På sidan 424, artikel 162.6, ska det

i stället för: "Genom undantag från punkt 2 i denna artikel ska artikel 133 tillämpas från den 31 december 2013."

vara: "Genom undantag från punkt 2 i denna artikel ska artikel 133 tillämpas från den 1 januari 2014."

Jämförelsetabell – en förteckning över de bestämmelser som införlivar CRD 4 med svensk rätt

Förkortningar:

LBF Lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

LVM Lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

OSL Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

CRD 4	Direktiv 2006/48/EC	Direktiv 2006/49/EC	Svensk rätt
Artikel 3.1			Se 1 kap. 5 § LBF och 1 kap. 1 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut.
Artikel 3.1 (10)			1 kap. 1 § sjunde punkten lagen om kapitalbuffertar
Artikel 3.1. (30).			1 kap. 1 § sjätte punkten lagen om kapitalbuffertar
Artikel 3.1 (43-45)			1 kap. 1 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut och 1 kap. 2 § tredje punkten lagen om kapitalbuffertar
Artikel 4.3			1 kap. 8 § och 13 kap. 3, 4 och 5 §§ LBF, 5 kap. 1 och 7 §§ lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut
Artikel 4.4			1 kap. 9 § regeringsformen.

Artikel 4.5 första meningen		Se artikel 65.3
Artikel 4.5 andra meningen		Finansinspektionens föreskrifter
Artikel 4.6		Finansinspektionens föreskrifter
Artikel 4.7		Avvakta genomförandet av krishanteringsdirektivet
Artikel 4.8		Avvakta genomförandet av krishanteringsdirektivet
Artikel 6	Artikel 42b.1	13 kap. 6 a § LBF, 5 kap. 3 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut och förordning på regeringsnivå
Artikel 8.4		Inte genomföras
Artikel 13.1 andra stycket		3 kap 2 § punkten 4 LBF och 3 kap. 1 § femte punkten LVM
Artikel 14.1	Artikel 12.1	Tillägg genomförs genom Finansinspektionens föreskrifter
Artikel 21	Artikel 3	Undantaget är inte aktuellt i Sverige.
Artikel 40	Artikel 29.1	13 kap. 3 § LBF och 23 kap. 3 § LVM och 30 kap. 4 § OSL
Artikel 41.1	Artikel 30.1 och 30.2	13 kap. 6 a och 15 kap. 5 och 15 §§ LBF och 5 kap. 3 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut
Artikel 41.2		13 kap. 6 b LBF och 5 kap. 4 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut
Artikel 43.1	Artikel 33	15 kap. 15 § tredje stycket LBF
Artikel 43.2		15 kap. 15 § LBF och 1 kap. 9 § regeringsformen
Artikel 43.3		15 kap. 15 § LBF
Artikel 43.4		15 kap. 15 § LBF

Artikel 43.5		13 kap. 6 b LBF och 5 kap. 4 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut
Artikel 49.3		1 kap. 9 § regeringsformen
Artikel 50.1	Artikel 42.1	13 kap. 6 a § LBF och 5 kap. 3 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut
Artikel 50.2		13 kap. 6 a § LBF och 5 kap. 3 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut
Artikel 50.3		13 kap. 6 a § LBF och 5 kap. 3 § lagen om tillsyn över kredit och värdepappersinstitut.
Artikel 50.4		3 kap. 6 b § LBF och 5 kap. 4 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut
Artikel 51.2	Artikel 42a.2	13 kap. 6 a och 6 b §§ LBF och 5 kap. 4 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut
Artikel 51.4	Artikel 42a.3	EBA
Artikel 51.5	Artikel 42a.3	EBA
Artikel 51.6		EBA
Artikel 52.3		13 kap. 3 och 4 § LBF, 23 kap. 4 § LVM, 13 kap. 6 a § LBF, 5 kap. 3 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut och Finansinspektionens föreskrifter.
Artikel 52.4		Inte föremål för nationellt genomförande
Artikel 53.2	Artikel 44.2	13 kap. 6 a § LBF och 5 kap. 3 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut.
Artikel 53.3		Inga genomförandeåtgärder
Artikel 56	Artikel 47	Det nya led som tillkommit i artikel 56 b kan omhändertas först i samband med genomförandet av krishanteringsdirektivet

Artikel 59.2	Inte föremål för särskilda genomförandeåtgärder
Artikel 62	Personuppgiftslagen (1998:204)
Artikel 64	För genomförande, se artikel 102, 104 och 105.
Artikel 65.1	15 kap. LBF, 25 kap. LVM, 7 kap. lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut
Artikel 65.2	15 kap. 2 och 7 § LBF, 25 kap. 4 och 8 §§ LVM, 7 kap. 2 och 4 §§ lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut. Se även genomförandet av artikel 66.2 och 67.2.
Artikel 65.3	13 kap. 3 och 6 §§ LBF, 23 kap. 3-4 §§ LVM, 5 kap. 1, 6 och 7 §§ lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut.
Artikel 66.1	15 kap. LBF och 25 kap. LVM
Artikel 66.2 a	Föreskrifter på regeringsnivå (alt. 27 § förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar,
Artikel 66.2 b	15 kap. 18 § LBF respektive 25 kap. 17 § LVM
Artikel 66.2 c	15 kap. 8 § LBF och 25 kap. 9 § LVM
Artikel 66.2.d	25 kap. 9 a § LVM och 15 kap. 8 a § LBF
Artikel 66.2.e	15 kap. 8 och 8 a §§ LBF och 25 kap. 9 och 9 a §§ LVM
Artikel 66.2.f	14 kap.6 och 10 §§ LBF och 24 kap. 7 och 11 §§ LVM
Artikel 67.1	Se artikel 67.2
Artikel 67.2	15 kap. 1 och 3 §§ LBF och 25 kap. 1 § och 5 § LVM
Artikel 67.2 a	Föreskrifter på regeringsnivå

Artikel 67.2b	15 kap. 4 § och andra stycket och 18 § LBF och 25 kap. 6 § och andra stycket och 17 § LVM
Artikel 67.2c	15 kap. 1-3 §§ LBF, 25 kap. 1,4 och 5 §§ LVM
Artikel 67.2d	15 kap. 2 § LBF och 25kap. 4 § LVM, 1 och 4 §§ lagen (1986:436) om näringsförbud
Artikel 67.2 e	15 kap. 8 § LBF och 25 kap. 9 § LVM
Artikel 67.2 f	15 kap. 8 a § LBF och 25 kap. 9 a § LVM
Artikel 67.2 g	15 kap. 8 och 8 a §§ LBF och 25 kap. 9 och 9 a §§ LVM
Artikel 68.1	Föreskrifter på regeringsnivå
Artikel 68.2	30 kap. 4 och 5 §§ OSL
Artikel 68.3	Föreskrifter på regeringsnivå
Artikel 68.4	Inte genomföras (EBA)
Artikel 69.1–69.3	1 kap. 9 § förordningen om bank och finansieringsrörelse, 26 a § kapitaltäckningsförordningen
Artikel 69.4	Inte genomföras, EBA
Artikel 70	15 kap. 9, 9 a och 9 b §§ LBF, 25 kap. 10, 10a och 10 b §§ LVM
Artikel 71.1	Förordning på regeringsnivå
Artikel 71.2 a	Förordning och förvaltningslagen (1986:223)
Artikel 71.2 b	7 och 18 §§ lagen .1982:80) om anställningsskydd och arbetsdomstolens praxis (se prop. 2007/04:70 s. 47-48)
Artikel 71.2 c	Personuppgiftslagen (1998:204)
Artikel 71.2 d	30 kap. 4 a § OSL
Artikel 71.3	6 kap. 2 § LBF och 8 kap. 4 § LVM

Artikel 72	Artikel 55	9 kap. 1 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut, 11 kap. 1 § lagen om kapitalbuffertar, 17 kap. 1 § LBF och 26 kap. LVM.
Artikel 74.2 och 74.4	Artikel 22.2	6 kap. 2 § LBF respektive 8 kap. 3-8 §§ LVM samt Finansinspektionens föreskrifter
Artikel 75.1	Artikel 22.3)	6 kap. 2 § och 3 LBF respektive 8 kap. 3-8 §§ LVM samt Finansinspektionens föreskrifter
Artikel 75.2	Artikel 22.4)	EBA och ESMA
Artikel 75.3	Artikel 22.5)	6 kap. 3§ LBF respektive 8 kap. 5§ LVM
Artikel 76.1	Bilaga V punkt 2	6 kap. 2 § och 4 b LBF respektive 8 kap. 3-8 §§ LVM samt Finansinspektionens föreskrifter
Artikel 76.2		6 kap. 2 § LBF och 8 kap. 4 § LVM
Artikel 76.3		6 kap. 2 § och 4 b LBF respektive 8 kap. 3-8 §§ LVM
Artikel 76.4		6 kap. 2 § LBF och 8 kap. 4 § LVM
Artikel 76.5		6 kap. 2 § LBF och 8 kap. 4 § LVM
Artikel 77		6 kap. 2 § och 4 b LBF respektive 8 kap. 3-8 §§ LVM
Artikel 78		Myndighetsföreskrifter och föreskrifter på regeringsnivå
Artikel 79	Bilaga V punkter 3, 4 och 5	Föreskrifter
Artikel 84	Bilaga V punkt 11	Föreskrifter
Artikel 85.1	Bilaga V punkt 12	Föreskrifter
Artikel 85.2	Bilaga V punkt 13	Föreskrifter
Artikel 86.1	Bilaga V punkt 14	Föreskrifter
Artikel 86.2	Bilaga V punkt 14a	Föreskrifter

Artikel 86.3		I kap. 9 § förordningen om LBF och 26 a kapitaltäckningsförordningen och föreskrifter
Artikel 86.4	Bilaga V punkt 15	Föreskrifter
Artikel 86.5	Bilaga V punkt 16	Föreskrifter
Artikel 86.6	Bilaga V punkt 17	Föreskrifter
Artikel 86.7	Bilaga V punkt 18	Föreskrifter
Artikel 86.8	Bilaga V punkt 19	Föreskrifter
Artikel 86.9	Bilaga V punkt 20	Föreskrifter
Artikel 86.10	Bilaga V punkt 21	Föreskrifter
Artikel 86.11	Bilaga V punkt 22	Föreskrifter
Artikel 87		Föreskrifter
Artikel 88.2		Artikeln ska inte tillämpas
Artikel 89.1-89.2		Föreskrifter
Artikel 89.3		Föreskrifter på regeringsnivå
Artikel 89.4		Föreskrifter
Artikel 90		Föreskrifter
Artikel 91.1		3 kap. 2 § punkt 4 LBF respektive 3 kap. 1 § femte punkten LVM samt 15 kap LBF, 25 kap. LVM
Artikel 91.2		3 kap. 2 § punkt 4 LBF respektive 3 kap. 1 § femte punkten LVM samt 15 kap LBF, 25 kap. LVM
Artikel 91.3		Finansinspektionens föreskrifter
Artikel 91.4		Finansinspektionens föreskrifter
Artikel 91.5		Finansinspektionens föreskrifter
Artikel 91.6		1 kap. 9 § förordningen om bank- och finansieringsrörelse respektive 26 a § kapitaltäckningsförordningen och Finansinspektionens föreskrifter

Artikel 91.7		3 kap. 2 § punkt 4 LBF respektive 3 kap. 1 § femte punkten LVM samt 15 kap LBF, 25 kap. LVM
Artikel 91.8		3 kap. 2 § punkt 4 LBF respektive 3 kap. 1 § femte punkten LVM samt 15 kap LBF, 25 kap. LVM
Artikel 91.9		Finansinspektionens föreskrifter
Artikel 91.11		Föreskrifter på regeringsnivå
Artikel 91.12		EBA
Artikel 92.2g		Föreskrifter på lägre nivå än lag
Artikel 94.1.g		6 kap.4 c LBF, 8 kap. 8 a § LVM och föreskrifter på lägre nivå än lag.
Artikel 94.1 i		Föreskrifter
Artikel 95	Bilaga V punkt 24	6 kap. 2 § och 4 b LBF respektive 8 kap. 3-8 §§ LVM samt Finansinspektionens föreskrifter
Artikel 96		Föreskrifter
Artikel 97.1-97.4	Artikel 124	Föreskrifter på lägre nivå än lag
Artikel 97.5		1 kap. 9 § förordningen om bank- och finansieringsrörelse resp. 26 a § kapitaltäckningsförordningen.
Artikel 98.1 a och j		Föreskrifter på regeringsnivå
Artikel 98.5	Artikel 124.5	Föreskrifter på lägre nivå än lag
Artikel 98.6		Föreskrifter på lägre nivå än lag
Artikel 98.7		Föreskrifter på lägre nivå än lag
Artikel 99		Föreskrifter på lägre nivå än lag
Artikel 100		Föreskrifter på lägre nivå än lag
Artikel 101.1- 101.4		Föreskrifter på lägre nivå än lag,

Artikel 101.5		Inte genomföras
Artikel 102	Artikel 136.1	15 kap. 1 LBF och 25 kap. 1 § LVM, plus nya 12 kap. 1 och 3 §§ kapitaltäckningslagen, 2 kap. 2 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut
Artikel 103		Inga särskilda genomförande-åtgärder
Artikel 104.1-104.2	Artikel 136	15 kap. 1 LBF och 25 kap. 1 § LVM, plus nya 12 kap. 1 och 3 §§ kapitaltäckningslagen, 2 kap. 2 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut
Artikel 104.3		Förordningsnivå
Artikel 105		2 kap. 3 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut
Artikel 106.1	Artikel 149	Genomföras genom föreskrifter, plus 15 kap. LBF och 25 kap LVM, 7 kap. lag om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut
Artikel 106.2		5 kap. 2 § lag om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut, och föreskrifter. 15 kap. LBF och 25 kap LVM, och 7 kap. lag om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut
Artikel 107		1 kap. 9 § förordningen om bank och finansieringsrörelse, 26 a § kapitaltäckningsförordningen
Artikel 107.2 och 107.3		Inte genomföras, EBA
Artikel 108.1 tredje stycket		6 kap. LBF och 8 kap. LVM
Artikel 108.2	Artikel 71.1	3 kap. 1 och 2 §§ lag om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut
Artikel 108.3	Artikel 71.2	3 kap. 1 och 2 §§ lag om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut

Artikel 108.4	Artikel 73.2	3 kap. 4 § lag om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut
Artikel 109.2	Artikel 73.3	3 kap. 3 § lag om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut
Artikel 109.3		Föreskrifter på lägre nivå än lag
Artikel 112.2	Artikel 129.1 tredje stycket	5 kap. 4 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut samt LBF
Artikel 113.1 (b)		4 kap. 4 och 5 §§ lag om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut
Artikel 113.2 (b) första stycket		4 kap. 4 och 5 §§ lag om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut
Artikel 116.9	Artikel 131a.2 nionde stycket	5 kap. 4 § lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut och 13 kap. 6 b § LBF
Artikel 118	Artikel 141	5 kap. 5 § lag om tillsyn över kreditinstitut och värdepappersföretag
Artikel 119.3	Artikel 127.3	5 kap. 5 § lag om tillsyn över kreditinstitut och värdepappersföretag.
Artikel 121	Artikel 135	3 kap. 5 § lag om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut plus föreskrifter
Artikel 124	Artikel 139	5 kap. 6 § lag om tillsyn över kreditinstitut och värdepappersföretag.
Artikel 128		Lagen om kapitalbuffertar
Artikel 129.1		3 kap. 1 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 129.2		3 kap. 2 § och 10 kap. 1 § första punkten lagen om kapitalbuffertar .föreskrifter) och föreskrifter på regeringsnivå
Artikel 129.3		3 kap. 2 § lagen om kapitalbuffertar

Artikel 129.4	10 kap. 1 § första punkten lagen om kapitalbuffertar och Finansinspektionens föreskrifter
Artikel 129.5	2 kap. 1 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 129.6	2 kap. 1 och 2 §§ och 8 kap. lagen om kapitalbuffertar
Artikel 130.1	6 kap. 1 och 2 §§ lagen om kapitalbuffertar
Artikel 130.2	6 kap. 3 § och 10 kap. 1 § andra punkten lagen om kapitalbuffertar
Artikel 130.3	6 kap. 3 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 130.4	Finansinspektionens föreskrifter 10 kap. 1 § lagen om kapitalbuffertar)
Artikel 130.5	2 kap. 1 § och 2 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 130.6	2 kap. 1 och 2 §§ och 8 kap. lagen om kapitalbuffertar
Artikel 131.1	5 kap. 1 och 3 §§ lagen om kapitalbuffertar
Artikel 131.2	Förordning på regeringsnivå
Artikel 131.3	Förordning på regeringsnivå
Artikel 131.4	5 kap. 1 och 2 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 131.5	5 kap. 3 och 4 §§ lagen om kapitalbuffertar
Artikel 131.6	Förordning på regeringsnivå
Artikel 131.7	Förordning på regeringsnivå
Artikel 131.8	5 kap. 5 och 6 §§ lagen om kapitalbuffertar
Artikel 131.9	Förordning på regeringsnivå
Artikel 131.10	Förordning på regeringsnivå
Artikel 131.11	Förordning på regeringsnivå

Artikel 131.12	Förordning på regeringsnivå
Artikel 131.13	2 kap. 1 och 2 §§ lagen om kapitalbuffertar
Artikel 131.14	5 kap. 7 §, 8 § första stycket och 9 § första stycket lagen om kapitalbuffertar
Artikel 131.15	5 kap. 7 §, 8 § andra stycket och 9 § andra stycket lagen om kapitalbuffertar.
Artikel 131.16	2 kap. 1 och 2 §§ och 5 kap. 8 § andra stycket lagen om kapitalbuffertar
Artikel 131.17	2 kap. 1 och 2 §§ och 5 kap. 7 och 8 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 131.18	Inte genomföras
Artikel 132	Inte genomföras, kommissionen m.m.
Artikel 133.1	4 kap. 1 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 133.2	4 kap. 1 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 133.3	4 kap. 1 och 2 §§ lagen om kapitalbuffertar
Artikel 133.4	2 kap. 1 och 2 §§ och 5 kap. 7 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 133.5	2 kap. 2 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 133.6	2 kap. 1 och 2 §§ och 5 kap. 7 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 133.7	2 kap. 1 och 2 §§ och 5 kap. 7 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 133.9	4 kap. lagen om kapitalbuffertar och förordningsnivå
Artikel 133.10	Genomförs genom förordning på regeringsnivå

Artikel 133.11	4 kap. 3 och 5 §§ lagen om kapitalbuffertar
Artikel 133.12 - 133.14	4 kap. 3 och 4 §§ lagen om kapitalbuffertar
Artikel 133.15	4 kap. 3, 4 och 7 §§ lagen om kapitalbuffertar
Artikel 133.16	Förordning på regeringsnivå
Artikel 133.17	8 kap. 8 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 133.18	4 kap. 6 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 134	4 kap. 8 § och förordning på regeringsnivå
Artikel 135	Inte genomföras
Artikel 136.1	1 kap. 4 § och 7 kap. 1 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 136.2	7 kap. 1 och 2 §§ lagen om kapitalbuffertar
Artikel 136.3	7 kap. 1 och 2 §§ lagen om kapitalbuffertar
Artikel 136.4	7 kap. 3 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 136.5	7 kap. 6 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 136.6	7 kap. 7 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 136.7	7 kap. 8 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 137.1	7 kap. 4 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 137.2	7 kap. 8 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 138	Inte genomföras (ESRB)
Artikel 139.1	7 kap. 5§ lagen om kapitalbuffertar

Artikel 139.2	7 kap. 5§ lagen om kapitalbuffertar
Artikel 139.3	7 kap. 5§ lagen om kapitalbuffertar
Artikel 139.4	7 kap. 6 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 139.5	7 kap. 8 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 140.1	6 kap. 1, 4 och 5 §§ lagen om kapitalbuffertar
Artikel 140.2	6 kap. 4 § och 7 kap. lagen om kapitalbuffertar
Artikel 140.3	6 kap. 4 § och 7 kap. 4 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 140.4	10 kap. 1 § tredje punkten lagen om kapitalbuffertar
Artikel 140.5	9 kap. 1 § 5 lagen om kapitalbuffertar och Finansinspektionens föreskrifter.
Artikel 140.6	6 kap. 6 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 140.7	Inte genomföras (EBA)
Artikel 141.1	8 kap. 3 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 141.2	8 kap. 1 och 4 §§ lagen om kapitalbuffertar
Artikel 141.3	8 kap. 3 och 4 §§ lagen om kapitalbuffertar
Artikel 141.4	10 kap. 1 § sjätte punkten lagen om kapitalbuffertar
Artikel 141.5	Myndighetsföreskrifter
Artikel 141.6	10 kap. 1 § sjätte punkten lagen om kapitalbuffertar (myndighetsföreskrifter)
Artikel 141.7	8 kap. 3 andra stycket och 6 § lagen om kapitalbuffertar

Artikel 141.8		8 kap. 5 § och 9 kap. 1 § åttonde punkten lagen om kapitalbuffertar
Artikel 141.9		6 kap. 8 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 141.10		1 kap. 2 § nionde punkten lagen om kapitalbuffertar
Artikel 142.1		8 kap. 1 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 142.2		10 kap. 1 § sjunde punkten lagen om kapitalbuffertar (myndighetsföreskrifter)
Artikel 142.3		Förordning på regeringsnivå
Artikel 142.4		8 kap. 2 § lagen om kapitalbuffertar
Artikel 143.1 d	Artikel 144	Förordning på regeringsnivå
Artikel 145	Artikel 150.1	Inte genomföras
Artikel 149		Inte genomföras
Artikel 150		Inte genomföras (ESA)
Artikel 160.1		Inte genomföras
Artikel 160.5		4 § lagen om införande av lagen om kapitalbuffertar
Artikel 161.1	Artikel 156 sjätte stycket	Ska inte genomföras
Artikel 161.2)	Artikel 156 fjärde stycket	Ska inte genomföras
Artikel 161.3 – artikel 161.9		Ska inte genomföras
Artikel 162		Dag för ikraftträdande
Artikel 162.5		2 § lagen om införande av lagen om kapitalbuffertar
Artikel 162.6		Lagen om kapitalbuffertar

Statens offentliga utredningar 2013

Kronologisk förteckning

1. Förändrad hantering av importmoms. Fi.
2. Patientlag. S.
3. Trängselskatt – delegation, sanktioner och utländska fordon. Fi.
4. Tillstånd och medling. Ju.
5. Djurhållning och miljön
– hantering av risker och möjligheter med stallgödsel. L.
6. Att förebygga och hantera finansiella kriser. Fi.
7. Skärpningar i vapenlagstiftningen. Ju.
8. Den svenska veteranpolitiken
Statligt bidrag till frivilliga organisationer som stödjer veteransoldater och anhöriga. Fö.
9. Riksbankens finansiella oberoende och balansräkning. Fi.
10. Rätta byggfelen snabbt!
– med effektivare förelägganden och försäkringar. S.
11. Kunskapsläget på Kärnavfallsområdet 2013. Slutförvarsansökan under prövning: kompletteringskrav och framtidsalternativ. M.
12. Goda affärer – en strategi för hållbar, offentlig upphandling. Fi.
13. Ungdomar utanför gymnasieskolan
– ett förtydligat ansvar för stat och kommun. U.
14. En översyn inom Sevesoområdet
– förslag till en förstärkt organisation för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Fö.
15. För framtidens hälsa –
en ny läkarutbildning. U.
16. Effektivare konkurrenstillsyn. N.
17. Brottmålsprocessen. Del 1 och 2. Ju.
18. Regeringsbeslut av ett statsråd – SRÅ. Fö.
19. Mera glädje för pengarna. Ku.
20. Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå – en översyn för ökad individanpassning och effektivitet. U.
21. Internationell straffverkställighet. Ju.
22. Så enkelt som möjligt för så många
som möjligt
– samordning och digital samverkan. N.
23. Ersättning vid läkemedelsskador och miljöhänsyn i läkemedelsförmånerna. S.
24. E-röstning och andra valfrågor. Ju.
25. Åtgärder för ett längre arbetsliv. + Lättläst + Daisy. S.
26. Fri att leka och lära
– ett målinriktat arbete för barns ökade säkerhet i förskolan. U.
27. Vissa frågor om gode män och förvaltare. Ju.
28. Försäkring på transportområdet i krig och kris. Fi.
29. Det svenska medborgarskapet. A.
30. Det tar tid
– om effekter av skolpolitiska reformer. U.
31. En digital agenda i människans tjänst
– Sveriges digitala ekosystem, dess aktörer och drivkrafter. N.
32. Budgettramverket
– uppfyller det EU:s direktiv? Fi.
33. En myndighet för alarmering. Fö.
34. En effektivare plan- och bygglovsprocess. S.
35. En ny lag om personnamn. Ju.
36. Disciplinansvar i ett reformerat försvar. Fö.
37. Begripliga beslut på migrationsområdet. Ju.
38. Vad bör straffas? Del 1 och 2. Ju.
39. Europarådets konvention om it-relaterad brottslighet. Ju.
40. Att tänka nytt för att göra nytta
– om perspektivskiften i offentlig verksamhet. S.
41. Förskolegaranti. U.
42. Tillsyn över polisen. Ju.
43. Långsiktigt hållbar markanvändning
– del 1. M.
44. Ansvarsfull hälso- och sjukvård. S.

45. Rätt information
 - Kvalitet och patientsäkerhet för vuxna med nedsatt beslutsförmåga. S.
46. Beskattning av mikroproducerad el m.m. Fi.
47. Effektivare bredbandsstöd. N.
48. Patentlagen och det enhetliga europeiska patentsystemet. Ju.
49. Nämndemannauppdraget
 - breddad rekrytering och kvalificerad medverkan. Ju.
50. En väg till ökad tillsyn: marknadsföring av och e-handel med alkohol och tobak. S.
51. Skydd för geografisk information. Fö.
52. Moderniserad studiehjälp. U.
53. Privata utförare – kontroll och insyn. Fi.
54. Tillgång till läkemedel och sjukvårdsmateriel vid allvarliga händelser och kriser. S.
55. Statens kulturfastigheter – urval och förvaltning för framtiden. S.
56. Friskolorna i samhället. U.
57. Samordnade bullerregler för att underlätta bostadsbyggandet. S.
58. Lättläst. + Lättläst version + Daisy. Ku.
59. Ersättning vid rådighetsinskränkningar
 - vilka fall omfattas av 2 kap. 15 § tredje stycket regeringsformen och när ska ersättning lämnas? M.
60. Åtgärder för samexistens mellan människa och varg. M.
61. Försvarsfastigheter i framtiden. S.
62. Förbudet mot dubbla förfaranden och andra rättssäkerhetsfrågor i skatteförfarandet. Fi.
63. Verkställighet av utländska domar och beslut – en ny Bryssel I-förordning m.m. Ju.
64. Pensionärers och förtroendevaldas ersättningsrätt i arbetslöshetsförsäkringen. S.
65. Förstärkta kapitaltäckningsregler. Fi.

Statens offentliga utredningar 2013

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

- Tillstånd och medling. [4]
- Skärpningar i vapenlagstiftningen. [7]
- Brottmålsprocessen. Del 1 och 2. [17]
- Internationell straffverkställighet. [21]
- E-röstning och andra valfrågor. [24]
- Vissa frågor om gode män och förvaltare. [27]
- En ny lag om personnamn. [35]
- Begripliga beslut på migrationsområdet. [37]
- Vad bör straffas? Del 1 och 2. [38]
- Europarådets konvention om it-relaterad brottslighet. [39]
- Tillsyn över polisen. [42]
- Patentlagen och det enhetliga europeiska patentsystemet. [48]
- Nämndemannauppdraget
 - breddad rekrytering och kvalificerad medverkan. [49]
- Verkställighet av utländska domar och beslut
 - en ny Bryssel I-förordning m.m. [63]

Försvarsdepartementet

- Den svenska veteranpolitiken
 - Statligt bidrag till frivilliga organisationer som stödjer veteransoldater och anhöriga. [8]
- En översyn inom Sevesoområdet
 - förslag till en förstärkt organisation för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. [14]
- Regeringsbeslut av ett statsråd – SRÄ. [18]
- En myndighet för alarmering. [33]
- Disciplinansvar i ett reformerat försvar. [36]
- Skydd för geografisk information. [51]

Socialdepartementet

- Patientlag. [2]
- Rätta byggfelen snabbt!
 - med effektivare förelägganden och försäkringar. [10]
- Ersättning vid läkemedelsskador och miljöhänsyn i läkemedelsförmånerna. [23]

- Åtgärder för ett längre arbetsliv. + Lättläst + Daisy. [25]
- En effektivare plan- och bygglovsprocess. [34]
- Att tänka nytt för att göra nytta
 - om perspektivskiften i offentlig verksamhet. [40]
- Ansvarsfull hälso- och sjukvård. [44]
- Rätt information
 - Kvalitet och patientsäkerhet för vuxna med nedsatt beslutsförmåga. [45]
- En väg till ökad tillsyn: marknadsföring av och e-handel med alkohol och tobak. [50]
- Tillgång till läkemedel och sjukvårdsmateriel vid allvarliga händelser och kriser. [54]
- Statens kulturfastigheter – urval och förvaltning för framtiden. [55]
- Samordnade bullerregler för att underlätta bostadsbyggandet. [57]
- Försvarsfastigheter i framtiden. [61]
- Pensionärers och förtroendevaldas ersättningsrätt i arbetslöshetsförsäkringen. [64]

Finansdepartementet

- Förändrad hantering av importmoms. [1]
- Trängselskatt – delegation, sanktioner och utländska fordon. [3]
- Att förebygga och hantera finansiella kriser. [6]
- Riksbankens finansiella oberoende och balansräkning. [9]
- Goda affärer – en strategi för hållbar, offentlig upphandling. [12]
- Försäkring på transportområdet i krig och kris. [28]
- Budgetramverket
 - uppfyller det EU:s direktiv? [32]
- Beskattning av mikroproducerad el m.m. [46]
- Privata utförare – kontroll och insyn. [53]
- Förbudet mot dubbla förfaranden och andra rättssäkerhetsfrågor i skatteförfarandet. [62]
- Förstärkta kapitaltäckningsregler. [65]

Utbildningsdepartementet

Ungdomar utanför gymnasieskolan
– ett förtydligt ansvar för stat och kommun. [13]

För framtidens hälsa – en ny läkarutbildning. [15]

Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå – en översyn för ökad individanpassning och effektivitet. [20]

Fri att leka och lära
– ett målinriktat arbete för barns ökade säkerhet i förskolan. [26]

Det tar tid
– om effekter av skolpolitiska reformer. [30]

Förskolegaranti. [41]

Moderniserad studiehjälp. [52]

Friskolorna i samhället. [56]

Landsbygdsdepartementet

Djurhållning och miljön
– hantering av risker och möjligheter med stallgödsel. [5]

Miljödepartementet

Kunskapsläget på Kärnavfallsområdet 2013. Slutförvarsansökan under prövning: kompletteringskrav och framtidsalternativ. [11]

Långsiktigt hållbar markanvändning
– del 1. [43]

Ersättning vid rådhetsinskränkningar
– vilka fall omfattas av 2 kap. 15 § tredje stycket regeringsformen och när ska ersättning lämnas? [59]

Åtgärder för samexistens mellan människa och varg. [60]

Näringsdepartementet

Effektivare konkurrenstillsyn. [16]

Så enkelt som möjligt för så många som möjligt
– samordning och digital samverkan. [22]

En digital agenda i människans tjänst
– Sveriges digitala ekosystem, dess aktörer och drivkrafter. [31]

Effektivare bredbandsstöd. [47]

Kulturdepartementet

Mera glädje för pengarna. [19]

Lättläst. + Lättläst version + Daisy. [58]

Arbetsmarknadsdepartementet

Det svenska medborgarskapet. [29]